MAGYAR PC MAGAZIN • III. évfolyam, 7. szám • 2004. július

PCM

7 CD-NYI PROGRAM A DVD-N

TELJES alapverzió
Novell SUSE Linux 9.1

PCM Szerszámosláda:
ImageJ 1.32h • MyIE2 0.9.26

Kedvenc 150 freeware programunk

A TELJES Sulinet expressz Adatbázis a DVD-n

Kétoldalas DVD-vel 1496 Ft-ért

Teljes film a DVD-n:
AL CAPONE BANDÁJA

3 MEGAPIXELLEL A NYÁRBA!

• 10 CSALÁDI DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉP

BEDRÓTOZOTT OTTHON

• 12 OLCSÓ ROUTER

A JÖVŐ ALAPJA

• 12 ATHLON 64-ES ALAPLAP

IZZADÁSGÁTLÓK

• 4 ATHLON 64-ES HŰTŐ

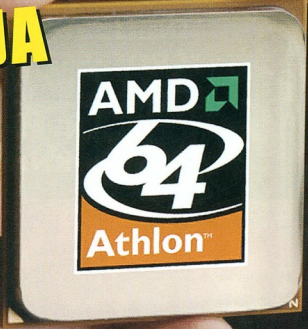

64 bites hardverek, operációs rendszerek, szoftverek – otthon is

SEBESSÉGLÁZ 64 BITTEL

1496 Ft

Előfizetéssel 999 Ft

EOS 300D
DIGITAL

DIGITÁLIS FOTÓZÁS PROFESSZIONÁLIS SZINTEN

TÖBBÉ NEM CSAK A PROFIKNAK

Bemutatjuk az **EOS 300D**-t. Digitális teljesítmény és kreatív szabadság. Ezek fémjelzik ezt az újfajta tükörreflexes (SLR) készüléket, amely megjelenésével új kategóriát teremtett. Egyszerre rendelkezik magasan fejlett képfeldolgozó technikával és mindazon tulajdonságokkal, amit a fotósok egy Canon EOS-től várhatnak. Mindegyik Canon EF-objektívvel teljesen kompatibilis, így nyugodtan használhatod régi Canon tartozékaid.

Sőt, az eredményt egy **Bubble Jet i560**-nal azonnal ki is nyomtathatod, akár szegély nélkül, A4-es, 13x18 vagy 10x15 cm-es formátumokban. Nem kell aggódnod a költségek miatt sem. A Canon színenként cserélhető tintapartronos technológiája biztosítja, hogy egyetlen csepp tinta se vesszen feleslegesen kárba.

Canon EOS 300D fényképezőgép és **Bubble Jet i560** nyomtató.
Mindenkinek, akiben élnek a fotós ösztönök.
További információkért keresd fel a **www.canon.hu** oldalt.

Bármit elképzelhetsz, a Canonnal **megteheted.**

you can
Canon

Euro 2004
PORTUGAL
HIVATALOS PARTNER

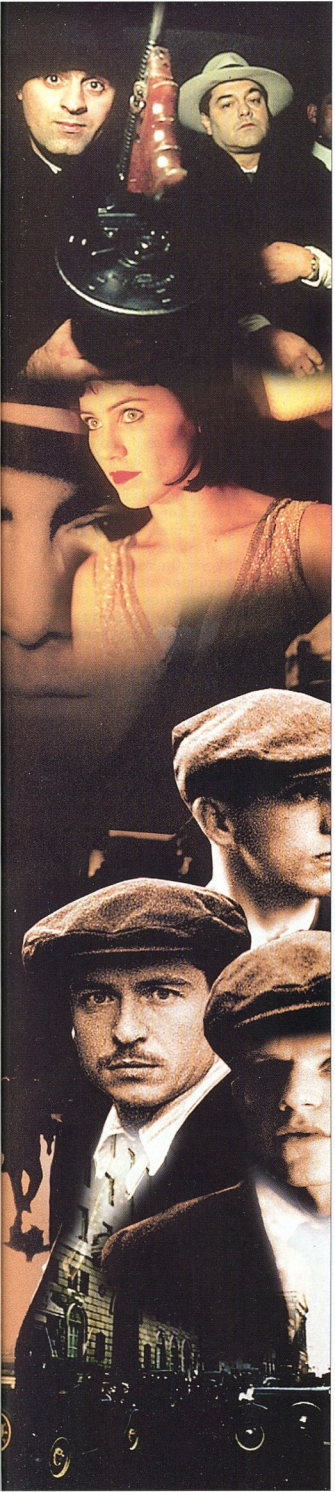

Al Capone bandája (Capone's Boys)

A következmények ismeretében az 1920-as évek szesztilalma egyértelműen hatalmas hibának bizonyult. Az alkoholcsempészet ugyanis a szervezett bűnözés kialakulásához vezetett, ami lehetővé tette, hogy az Olaszországban bevett szokások meghonosodjanak az Egyesült Államokban is.

A legnagyobb bűntanyának kétségkívül Chicago számított, ahol több legendás gengszter számára nyílt kibontakozási lehetőség. Ők, míg a felszínen szenzációhajhász pletykalapok reflektorfényében tündököltek, valójában egyik pillanatról a másikra szereztek hatalmas vagyont illegális kaszinóik, bordélyházaik és a szeszcsempészet révén. Ám mind közül a legnagyobb hírnévre Al Capone tett szert.

Capone 1899 januárjában született Brooklynban, ahol a különféle bandák bűvkörébe sodródva egész fiatalon kénytelen volt elsajátítani az életben maradás szabályait. Kezdetben Frankie Yale egyik bárjában volt „mindenes". 1918-ban a táncparketten megismerkedett egy Mae nevű lánnyal, akit fiuk megszületése után még abban az évben feleségül vett. Ezzel meglódult a szekér: miután Yale-nek bizonyított, egyre komolyabb és komolyabb megbízásokat kapott – ekkoriban már egy másik nagyágyútól, John Torriótól. Ha kellett, a gyilkosságtól sem riadt vissza. 1922-ben feljutott a csúcsra: ő lett Torrio legbefolyásosabb embere. Teljes jogú társként a „cég" összes érdekeltségét irányíthatta, amikor pedig Torriónak egy konkurens bandával való összetűzés miatt menekülnie kellett, egész Chicagót megkaparintotta.

» Richard Roundtree alakítja Jimmy mentorát

Legendává lett személyéről töméntelen mennyiségű filmet forgattak, ám a legérdekesebbek egyértelműen azok, amelyekben nem Capone alakítja a központi figurát. Ilyen volt Brian De Palma klasszikusa, az *Aki legyőzte Al Caponét* is, melyben az általa folytatott ádáz harcnak lehettünk tanúi (fő ellenfeleiként Kevin Costnert és az alakításáért Oscar-díjjal jutalmazott Sean Conneryt láthattuk, míg a nagyágyút Robert De Niro játszotta).

A 2002-ben készített, a klasszikus gengszterfilmek hagyományait követő *Al Capone bandája* (MTI Home Video, 2002) is fontos szerepet szán a hírneves maffiózónak, annak ellenére, hogy maga Capone csupán néhány jelenet erejéig jelenik meg a vásznon. A történet 1927-be kalauzolja a nézőt, ahol Jimmy és két liverpooli bajtársa, Dan és Eddy felemelkedését ismerhetjük meg. A fiúk egy luxushajón pincérként dolgoznak, de ennél sokkal fényesebb jövőről álmodoznak. Mivel kilátástalan a helyzetük, úgy érzik, nincs vesztenivalójuk. Elhatározzák, hogy New Yorkban leléplnek, és teljesen új életet kezdenek. Szerencséjüket megalapozandó a raktárból elcsórnak néhány üveg gint, amely kincset ér az alkoholtilalom sújtotta országban. Az árut azonban néhány gengszternek kínálják eladásra, akik hamarosan a szárnyaik alá veszik a srácokat.

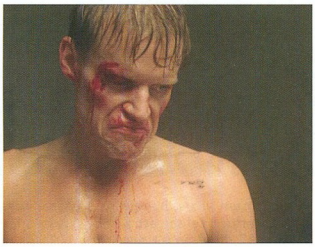

» Ha bokszról van szó, Jimmy verhetetlen marad

Jimmy bokszmeccsek legyőzhetetlen bajnoka lesz, Dan és Eddy pedig egyre több és fontosabb megbízást kap Capone bandájától. Csakhogy hamarosan rá kell ébredniük: a gengszterélet sem kecsegtet sok jóval. A bundázott meccsek nincsenek ínyére a bizonyításra váró Jimmynek, a belső viszályok pedig odáig fajulnak, hogy valaki elrabolja Al Capone fiát. Bár Jimmyék eredetileg a menekülést tervezték, felébredő lelkiismeretük azt parancsolja, hogy segítsenek kiszabadítani a srácot.

Az izgalmakban bővelkedő alkotás egyik érdekessége, hogy Jimmy edzőjének hálás szerepében Richard Roundtree tűnik fel. A mára elfeledett színész a 70-es évek legendás afroamerikai sztárja volt, aki első mozifilmjével, a *Shaft*tel nagyban hozzájárult az úgynevezett „black cinema" érvényesüléséhez az amerikai mozikban. A Shaftet később több folytatás és 2000-ben egy újrafeldolgozás követte, melyben Samuel L. Jackson mellett Roundtree is szerepel.

PCM

Színes, szinkronizált angol film

- Főszereplők: **Richard Roundtree, Al Sapienza, Marc Warren, Ralf Little, Julian Littman, Stephen Lord és Kirsty Mitchell**
- Forgatókönyv: **Marc Gee**
- Rendező: **Richard Standeven**
- Producer: **Peter Barnes és Nicholas Kingston**
- Dolby Digital 5.2: **magyar**
- Dolby Digital 2.0: **angol**
- Felirat: **magyar**
- Képarány: **4:3**
- Hossz: **104 perc**

Olvasóink leveleire Nagy Zoltán válaszol, a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.

Programok telepítésekor szokott előjönni az alábbi ablak:

Legutóbb a PowerDirector 2.1 SE-nél. A hiba csak ezen a gépen lehet, mert a fiam gépén (ugyanaz az operációs rendszer) simán felment. Ugyanakkor van olyan program, ami gond nélkül települ. A telepítés előtt kikapcsoltam minden futó programot. A gépet végignéztem a Kaspersky Anti-Virus programmal, meg a NOD32-vel. Tök tiszta volt. Egyszerűen megakadtam, és nem tudok továbblépni.

Köszönettel: Feri bácsi

» Valaki belematatott a rendszerbe

A hibát nem vírus, hanem az okozza, hogy az egyik program másik verziót telepített a rendszerben lévő eaut32.dll, Olepro32.dll, Asycfilt.dll, Stdole2.tlb és még esetleg más file-ok helyett, kompatibilitási problémát okozva ezzel. A megoldás viszonylag egyszerű. Ha a gépen telepítve van a Microsoft Office 2000 programcsomag vagy annak valamelyik komponense, akkor egyszerűen telepíteni kell a hozzá tartozó javítócsomagot, az SR-1a-t. Ha nincs Microsoft Office a gépen, akkor az mcrepair.exe nevű programmal lehet helyreállítani az eredeti állapotot.

Senkit ne lepjen meg az mcrepair.exe indításakor a program valódi neve – igaz, hogy a Microsoft Money Center javításához készült, de számunkra pont megfelel.

[...] Az ATV2000 programmal nem boldogulok.

A rendszer és a TV-kártya beállítását a képeken mellékelem, a hibaüzenetek pedig a következők voltak:

1: Error loading device driver WinDrvr.sys

2: Cannot initialize BT848/878 interface.

Make sure driver is installed properly.

3: Cannot initialize Tv card, make sure your hardware and drivers are installed properly!

PCTV Vision működik a gépen, csak én sajnos nem tudok angolul, elég sokat próbálgattam beállítani az ATV2000-et.

A PCTV Pro saját programjával nem is lehet AVI file-ba menteni csak MPG-be? Vagy csak én vagyok béna?

Nemrég a szemközti házba becsapott a villám, és a környéken sok gép elromlott kisebb-nagyobb mértékben, nekem a tápot és a modemet kellett kicserélnem.

A táp és modem cseréje óta sokszor újraindul a gép magától, és ez elég zavaró. Feltelepítettem az MBM 5 programot, és az elég sűrűn sipolt a különböző feszültségérték-határok átlépése miatt.

Az lenne a kérdésem, vajon az alaplap sérülhetett a villámtól, vagy az új tápegységem rosszalkodik? Nem vagyok benne biztos, hogy újat kaptam. Amúgy működik a gép, csak mindig a legrosszabbkor indul újra.

Tisztelettel, Vasi Norbert

Pinnacle PCTV Pro kártya hiányában csak találgatni tudok a megoldást illetően. Az ATV2000 program elvileg tudja közvetlenül vezérelni a BT878 chipre épülő kártyákat, ha ez mégsem működik, akkor meg kell próbálni a WDM csatolófelület használatát. Ehhez az ATV2000 beállítóprogramjában a *TV Kártya* oldalon a *TV Kártya modul* mezőt állítsuk *<internal>*-ra. Emellett várom más, PCTV Prót használó olvasónk segítségét is.

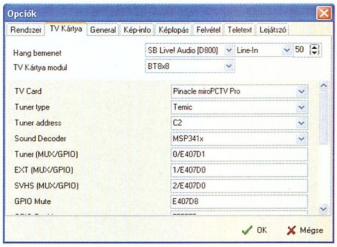

» A BT878 chipes kártyákhoz sok mindent kell beállítani

Ha a villámcsapásnak akkora volt az ereje, hogy elfüstölt tőle a tápegység és a modem, sajnos könnyen előfordulhat, hogy más alkatrészre is hatással volt. Azt viszont elég macerás házilag eldönteni, hogy még mit amortizált le a kisülés, hiszen ehhez egyenként kell kiszerelni az egyes alkatrészeket, és másik gépben „megnyúzni" azokat, ami már eleve feltételezi, hogy van másik hasonló felépítésű gép. A mellékelt MBM 5 naplófile szerint a tápegység sem áll a helyzet magaslatán, mivel a magfeszültség 20%-os vagy annál nagyobb eltérése nem nevezhető egészségesnek, a –5 V-os feszültség meg teljesen hiányzik. Érdemesnek látom tehát a tápegység cseréjével kezdeni, először úgy, hogy valakitől kölcsönkér egy hasonló teljesítményű típust, és azt próbálja ki. Ha azzal is jelentkeznek a problémák, akkor lehet tovább kísérletezni.

Ha nem biztos abban, hogy új, még nem használt tápegységet kapott (amit újnak adtak el), akkor sem kezdhet vele már sokat, hiszen ön már használta, így nehéz azt bizonyítani, hogy már előtte is használt volt. Legfeljebb a gyártási idő kiderítése esetén lehet valamit tenni. De ettől függetlenül, ha a táp a hibás, akkor nyugodtan visszaviheti, hogy cseréljék ki garanciálisan. Ekkor már ügyeljen, hogy mindenképpen újat (bontatlan csomagolásút, láthatóan érintetlent) kapjon. Ha másképpen nem tudja megállapítani, akkor nézze meg azokat a csavarhelyeket, amelyekkel a gépházba lehet rögzíteni a tápot. Az ezeken lévő menetnyomok, karcolások árulkodhatnak arról, ha használták már az alkatrészt.

Arról szeretnék információt kérni, hol lehetni szert tenni magyar nyelven működő, szöveget (.txt, .doc stb.) felolvasó programra. A web „hemzseg" a főleg angol TTS (text-to-speech) programoktól.

Érdekes lenne számomra linuxos kezdeményezés is.

Tisztelettel: Horvát István

Több megoldás is létezik erre, az egyik legnépszerűbb (legalábbis Amerikában) a JAWS for Windows, amelynek 4.02-es verzióját az Informatika a Látássérültekért Alapítvány honosította magyarra, így már alkalmas magyar szövegek felolvasására is. Ez kereskedelmi program, a demója letölthető a netről (➲ **www.vakalap.hu/Letoltes/Jaws402.exe**).

Ingyenes megoldás a Java-alapú VilágHalló online felolvasórendszer, ez viszont – mint nevéből is látszik – csak a világhálón található tartalmat tudja elmondani, azt viszont meglepően szépen, a magyar nyelv szabályainak megfelelően hangsúlyozva. Ennek adattárában több száz könyv található, amelyeket szintén térítésmentesen lehet meghallgatni.

Hasonló megoldás a Hírmondó, amely szintén internetes oldalak felolvasására készült. A Speech Technology által kidolgozott és szabadalmaztatás alatt álló technológia fejlesztők számára licencelhető.

Ha valaki ismer még hasonló megoldásokat, ne habozzon tudatni velünk.

➲ **www.vilaghallo.hu**
➲ **www.speecht.com**
➲ **www.freedomscientific.com/fs_products/software_jaws.asp**

Vettem egy WinFast 2000-es TV-kártyát, de nem adtak hozzá hazai használati útmutatót, állítólag a nagykereskedés sem ad hozzá. Hol lehet beszerezni? Így nem tudom a tévét beállítani rajta.

Lázár Imre

Szomorú, hogy nem adnak magyar nyelvű kezelési útmutatót, de azért azt is figyelembe kell venni, hogy annyiféle PC-alkatrész van ma piacon, hogy gyakorlatilag lehetetlen mindegyikhez honosítani a dokumentációt, ráadásul sok esetben a fordítás csak feleslegesen növelnél a termékek árát.

Bár a szóban forgó tévékártyához nem volt személyesen szerencsém, a hasonló kártyákkal szerzett tapasztalatom alapján azt tudom mondani, hogy nem nagy ördöngösség a beállítás. Ma már a gyártók is arra törekednek, hogy minél egyszerűbb legyen a termékük kezelése, hiszen a vásárlók túlnyomó többsége már nem hardverguru. A kártya beépítése, a meghajtó- és kezelőprogram telepítése után általában automatikusan elindul egy varázsló, ami a tévék, videomagnók automatikus beállítóprogramjához hasonlóan igyekszik egyszerűen és gyorsan elvégezni az alapbeállítást.

Az ilyen beállítóprogramok általában azt kérdezik először, hogy milyen országban szeretnénk használni, valamint hogy kábelről vagy antennáról kapja-e a jelet. Bár a legtöbb programnál a listában megtalálható a *Hungary* bejegyzés, ezt ne válasszuk, mert valamilyen rejtélyes oknál fogva még mindig ott tartanak a gyártók, hogy nálunk SECAM rendszer van, emiatt a program nem fog találni használható adót. A *Germany* vagy *Austria* választásával már nagyobb sikert érhetünk el, ha pedig lehet ország helyett csak tévénormát választani, akkor a PAL B/G-vel járunk a legjobban. A sztereó hang beállításának módja a kábelszolgáltatótól is függ, de a Nicam mód a legtöbb helyen működik.

Ezzel az alapbeállítás készen is van, a többi már csak finomítás (például a csatornák sorrendjének átrendezése, a hamis vételek kizárása). Ennél többet a dokumentáció sem tartalmaz (gyakran még ennyit sem), a felvételi lehetőséget mindenkinek magának kell kitapasztalni. Ha jól tudom, a kártya támogatja (ha szoftveres úton is) az MPEG-2-ben való rögzítést – ha sejtésem igaz, érdemes azt használni, a tömörítési szint pedig attól függ, hogy milyen célra készítjük a felvételt.

A WinFast TV2000 több kiegészítő programot is tartalmaz, ezekhez szintén nincs és nem is várható magyar nyelvű dokumentáció, de a kezelésük nem mondható bonyolultnak, és ha a felhasználó tisztában van a program céljával, valószínűleg nyelvtudás nélkül is elboldogul vele.

Tavaly ősszel vettem külföldön jó áron egy Hercules Prophet 3D All-in-Wonder 9800 SE 128 MB kártyát, és igényeimhez mérten nagyon meg vagyok elégedve a 3D-s és multimédiás funkcióival. A gyári telepítő CD-jén egy régi 2.2-es Catalyst volt, amit feltelepítve minden kifogástalanul működött. Viszont lépést tartva a Catalyst-frissítésekkel, mindig frissítem a meghajtóprogramot. Sajnos itt jelentkezik a problémám, hogy ha a gyári 2.2-esnél frissebbet teszek fel, akkor a már jól behangolt és működő Multimedia Center 8.6-ból eltűnik a TV-tuner fül a beállításoknál, és nem látja a koaxkábelt mint bemenetet, csak S-Video bemenetet lát. (Egyszerűen eltűnik a beállítási mappából az addig ott levő bemeneti útként észlelt tuner). Már írtam egy érdeklődő levelet az Atinak, de ők nem válaszoltak. Mindenképp frissíteni szeretném továbbra is a Catalystet, sok játéknál tapasztaltam jobb teljesítményt vagy minőségjavulást, esetleg a finom-hangolás jobb az újabb verziókban, de akkor nem használhatom a tunert, ami viszont nagyon jó lenne, de a 2.2-essel sem szeretnék „dögöcsöni" csak azért, hogy tévézhessek.

» Jó vétel a 3D-s próféta

A jelek szerint az újabb meghajtóprogram nem ismeri fel a kártyán lévő tévétunert. Azt nem írta a levelében, hogy honnan származik az újabb Catalyst, de valószínűnek tartom, hogy az Ati webhelyéről. Érdemes megpróbálni a Hercules webhelyéről letölteni a legfrissebb meghajtóprogramot, ami lehet, hogy egy-két alverziószámmal el van maradva az Atiéhoz képest, de azt (remélhetőleg) a Hercules kártyákhoz igazították, így (elvileg) nem okozhat problémát.

07 10 140

Féljen velünk!

Kiadónk és a UIP Dunafilm ismét közös mozizásra hívja az olvasókat, de csak az igazán erős idegzetűeket. Mostani filmünk ugyanis egy horror, azon belül is zombifilm, a Holtak Hajnala. Ez egy klasszikusnak számító, 1979-ben készült, hasonló című film újraforgatott változata. Az eredeti annak idején meglehetősen sikeres volt a műfaj kedvelőinek körében, és érdekessége még, hogy a nagy sikerű magyar Valami Amerikához hasonlóan, ez is egy reklámfilmrendező, Zack Snyder első mozifilmje.

A történet egyszerű: egy nap arra ébred az emberiség, hogy a halottak többé nem fekszenek nyugodtan, hanem friss emberi húsra vadásznak. A miértre hiába is keressük a választ, ellenben nyomon követhetjük néhány, még élő ember sorsát, amint egy bevásárlóközpontban próbálják túlélni azt, amit igazából nem lehet túlélni.

•

Aki szeretne velünk vacogni, annak nem kell mást tennie, mint *július 5-én 10 és 12 óra között a 350-8276-os telefonszámon jelentkezni*, és övé lehet az 50 darab kétszemélyes mozijegy egyike. A jegyeket a szerkesztőségben lehet átvenni a PC Magazin e számának felmutatása ellenében a telefonáláskor megbeszélt időponban. Az igényléseket érkezési sorrendben elégítjük ki.

A vetítés ideje 2004. július 13., 20 óra, helyszíne a Hollywood Multiplex Óbuda. A vetítésre 18 éven aluliakat nem fognak beengedni, még kísérővel sem!

Lapzárta után 10

10 Hírek
Siemens: nyári-őszi mobilötös; harmadik generációs mobiltelefon • **Philips:** tízezer dal • **Nokia:** fényvarázs • **Canon:** elegáns S; kisméretű, hordozható fotónyomtatók • **Sony:** WEGA Engine Európában • **Epson:** sportos házimozi-kivetítők • **Trust:** kék fogú tábla • **BenQ:** villámgyors LCD-monitorok

»Magazin 14

14 Látóhatár
Paradox Entertainment, Kínai NDK: hamisított történelem • **Carnegie Mellon Robotics Institute:** ipari origami • **Észak-Korea:** hivatásos hackerek • **Microsoft:** aki keres, talál? • **Symantec:** 64 bites jövő

15 64 bit itt és most
Fókuszban: AMD64. Hogyan reagált a piac az AMD64-re? Szoftverek és hardverek 64 bitre.

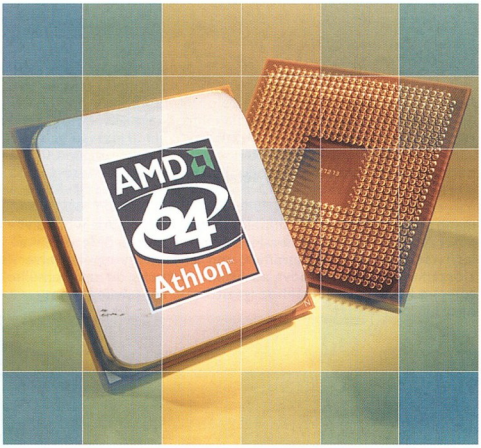

64 bit itt és most 15

16 Elit 12
Teszt: 12 Socket 754-es alaplap Athlon 64-hez.

24 Hűtve tálaljuk
Athlon 64-es hűtők körképe.

27 Konzervatív haladás
64 bit az Intel szemszögéből.

28 Dupla vagy semmi!
64 bites operációs rendszerek.

»Szerkesztőségi rovatok

3 Agóra
8 Index
128 Impresszum
128 Hirdetőink
129 PCM DVD-borító
130 Előzetes

»Hardver

30 Látóhatár
Via Technologies: eszterlánc • **IBM Zurich Research Laboratory:** zsugorított lyukkártya • **Alienware:** megkettőzött nyolcadik utas • **Sun Microsystems:** a költségcsökkentés áldozata: UltraSparc V

31 Gyorsteszt
Rezgő füles: Ozaki PH009 fejhallgató • **DVD-meghajtó antennával:** Asour VPC 1000 • **Húsvéti DVD-gyár:** Philips Jackrabbit • **Csak külsőleg!:** Philips PSC805K Aurilium 5.1 Channel kit • **Immár színeset is tud:** Samsung CLP-500 • **Ugyanaz másodszor:** Xerox Phaser 6100DN

34 Hideg hungaricum
Alcomp Cual 520 CPU-hűtők.

36 Variációk Socket A-ra
Új Glacialtech hűtőcsalád.

37 PC-ből videomagnó
Sapphire All-in-Wonder 9800 Pro Ultimate Edition.

38 A barkácsolás megszállottjai
Magyar modderek. A mod-tech Hall találkozó.

39 A képírás ceruzái
Teszt: 10 belépőszintű digitális fényképezőgép.

44 A fapados külsős
SATA merevlemez hot swap szolgáltatással.

49 Napjaink legjobbjai
Új Ati chipes videokártyák.

52 Nagyra nőtt
Hardverajánló – árakkal.

A képírás ceruzái 39

Teszt: 10 belépőszintű digitális fényképezőgép **39**

Teszt: 12 olcsó útválasztó netmegosztáshoz **92**

Teszt: 12 Socket 754-es alaplap Athlon 64-hez **16**

Athlon 64-es hűtők körképe **24**

»Szoftver

56 Látóhatár
Sun Microsystems: egy szabad forrás • Microsoft: mobilirány • Microsoft: rókakölyök • PearPC: almaszüret • Microsoft: Super Windows

57 Tavaszi újdonságok
Vírushíradónk jelenti...

58 Kincstár
PCM DVD: korongkalauz.

59 Hatékonyabb Internet Explorert!
Szerszámosláda: MyIE2 0.9.27.

60 Zenéljen a számítógép!
Szerszámosláda: Winamp 5.0 és XMPlay 3.0.

62 Gyorsteszt
Játékos fejtörés: GtkBalls • Címtárkezelés egyszerűbben: LDAPfs • Játék és/vagy dizájn: Grafikus LILO • Naprakész asztal: Active Desktop Calendar 4.0 • Vászon és ecset helyett: ArtRage 1.0 • Ez is képnéző...: FreshView 2.2 • Bináris ki kicsoda: MyUninstaller 1.20 • Megjegyzendő jegyzetkezelő: Notepad2 1.0.09 • Hűtés lassítás nélkül: S2kControl 1.20b53 • A hírszerző: SharpReader 0.9.4.1 • Nicsak, egy távoli rokon!: Agelong Tree 2.31 • Klaviatúra-túra: Gép Elek 1.0.0.25 • Körbe-karikába: The Panorama Factory 3.2 • A nagy testvér: Notepad 2.4

68 A rajzolóprogramok Ferrarija
Három év fejlesztőmunkájának eredménye: Xara X[1].

69 Mindent a Javából
Szerszámosláda: Imagej 1.32h.

70 A honosítás alkimistája
Szoftverfordítás segédeszköze: Alchemy Catalyst 5.

72 Ez maradjon titok!
Adattitkosító: Steganos Security Suite 6.0.4.

74 Biztonságos netezés tűzfal nélkül
Névtelenül a neten: Steganos Internet Anonym Pro 6.

75 Új, újabb, legújabb!
A SUSE Linux 9.1-ről.

76 Design patterns-bevezetés
A szoftvertervezés nehézségei.

80 Rémtörténetek
Tanulságos tapasztalatok videotömörítő szoftverekkel.

82 Szövegelés CorelDraw-ban
A betűkészletek használatának nehézségei.

84 Más világ
Hírek és újdonságok DVD-nken az Amiga és az OS/2 világából.

kommunikáció 86

86 Látóhatár
America Online: apró frissítés • Zimbabwe: szigorúan ellenőrzött Net • Yahoo!, Google: fej, fej mellett • Opera Software, Microsoft: hol a bibi? • eJustice: ásó, kapa, internet

87 Segíts, hogy élhessünk!
A hónap webhelye: www.illatosut.hu.

88 Gyorsteszt
Frissített kémvadász: Spybot Search & Destroy 1.3 • Hálózat a hálózaton: Netgear XE102

89 Féreg rágta löncshús
Kéretlen levelek és a vírusok.

90 Egyszerű és biztonságos távoli hozzáférés
A Netilla Security Platform.

92 Takarékos megosztás
Teszt: 12 olcsó útválasztó netmegosztáshoz.

98 Jövőkép: mesterhármas otthonra
Az Allied Telesyn új adatátviteli rendszere.

mobil világ 100

100 Látóhatár
OQO: ultrafunkcionalitás • Microsoft: játékos jövő • Gabrielor Inc.: körbillentyűzet • PalmOne: előrelátók

101 Gyorsteszt
Asus-barát: Asus MyPal 716 • Aktív dolgozóknak: Albacomp Activa Mobil

102 Összecsomagolt csúcs 3D
Mobil gépek videovezérlője: Ati Mobility Radeon 9700.

104 Mindent a kéznek
Tenyérgép és mobiltelefon: Handspring Treo 600.

105 A látszat csal
Nogun vállszíj hordozható eszközökhöz.

»üzlet 106

106 Látóhatár
Intel: jó számok • Seagate Technology: karcsúsítás • Tyan Computer Corporation: rövid távú verseny • AMD, Intel, Gartner Group: lassú váltás • Sony Electronics: meglepő hátraarc

107 Hírek
Acer: táguló perspektívák • Philips: otthonbarát LCD monitor • Apple: friss iBook G4-es modellek • Lexmark: hatpatronos nyomtatók és többcélú készülékek • Epson: hatékony adminisztráció mátrixnyomtatóval • Konica Minolta: költségfigyelő és iratmegsemmisítő szolgáltatás • MorphoLogic: gépi fordítóprogram • Adobe: videokollekció • Microsoft, Oracle: együttműködés a fejlesztőkért • Cisco Systems: útválasztó a következő generációs IP-hálózatokhoz • 3Com: bővíthető Gigabit toronykapcsoló • Neu-Fusion: a háló szemmel tart

112 Zéró-nap
Mennyire biztonságos az internet?

114 Az Athén-koncepció
Újdonságok a Seattle-ben rendezett WinHEC-ről.

116 A forró íróasztal
Az IBM Workplace kínálta lehetőségekről.

118 Tigris az irodában
A Samsung Electronics irodakoncepciója.

tartalom és forma 120

120 DVD-ajánló
PUF nekem!: Pál Utcai Fiúk-koncert – Közönséges PUF • Még néhány dolgot Maryről: Keresd a nőt! - extra kiadás • Csak rajongóknak!: A medál • Újra szól a gitártok: Volt egyszer egy Mexikó • 60. évforduló: A leghosszabb nap – Extra változat • A háború klasszikusa: Csatatér

122 Lázadás Róma és Hollywood ellen
A hónap DVD-je: Spartacus – Különleges kiadás.

124 Következzen Kate kalandja!
A hónap játéka: Syberia II.

125 Nyári játéközön
Játékdemók DVD-nken: Ground Control II: Operation Exodus, Thief: Deadly Shadows, Codename Gordon.

126 CD-ajánló
Állatkerti játékos séta: Mini Manó – Ősz • Sárga keretes naptárak: National Geographic Calendars • Üdvözlettel, NG!: National Geographic Greeting Cards

127 Könyvek
Pintér Miklós: AutoCAD 2004 – Felhasználói ismeretek • Dan Livingston: CSS & DHTML webfejlesztőknek • Derrick Story: Digitális fényképezés dióhéjban

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

3aCooler 34–35
3Com 3C857 92–93
3Com Magicxrayzoring 110
@BIOS 16–23
Abit KX5700-E 28–29
Abit KV7-MAX3 53
Abit IC7 16,53
Abit KV8-Max3 16–23
Abit Siluro GeForceFX 5700-E 128 MB 53
Access Point 92–97
ACDSee 72–73
Acer 107
Acer Computer Magyarország 107
AcerAdvantage 107
Acrobat Reader 39–43,72–73,92–97
Active Desktop Calendar 4.0 64
Adobe 109,116–117
Adobe Altar Effects 6.5 109
Adobe Audition 1.5 109
Adobe Encore DVD 1.5 109
Adobe Photoshop CS 109
Adobe Premiere Pro 1.5 109
Adobe Video Collection 2.5 109
Age of Empires 100
Ageing Tree 2.31 65
AIM 75,84
Aladdin eToken/T 90–91
Albacomp 101
Albacomp Active Mobil Light 101
Albatron GeForce FX 5900XT 128 MB 53
Albatron KX8X800 Pro II 53
Albatron PX848PV 53
Alchemy Catalyst 5 70–71
Alcomp Cual 520 Pro L 70–71
Alcomp Cual 520 Pro E 34–35
Alcomp Cual 520 V1.0 L 34–35
Alcomp Cual 520 V1.0 E 34–35
Alienware 30
Allied Telesyn 98–99
ALM Igazi és Jávitó Szolgálatot Kft. 34–35
Altavista 86
Altec Lansing 321 54
Altec Lansing AVS300 54
ALX 30
Ambient Design Ltd. 64
AMD 15,27,28–30,106,114–115
AMD Athlon 64 3400+ 28–29
AMD Athlon XP 2400+ 52
AMD Athlon-64 3000+ BOX 52
AMD64 15
America Online 86
Amigo 84
AmiPDA 84
AMTCP 84
ACL 72–73
AOpen AK89 Max 16–23
Aosta D23500 39–43
Apache/2 85
Apple 109
Apple Computer 109
Apple Dos 64
Apple Quicktime 39–43
ArcSoft PhotoImpression 3.0 39–43
ArcSoft PhotoImpression 4.0 39–43
ArcSoft PhotoStudio 12
ArcSoft VideoImpression 12
AREXX 84
ARH 1.0 84
Asaur VPC 1000 31
Aspire 2010 107
Asus A7N8EX-X 53
Asus A7V600 52
Asus MyPal 716 101
Asus P4P800 Deluxe 53
Asusmp 39–43
Athen PC 114–115
Athlon 114–115
Athlon 64 15,27
Athlon 64 FX 27
Ati 37,49–51,102–103
Ati Mobility Radeon 9700 102–103
Ati R300 102–103
Ati Radeon 9600 Mobility 102–103
Ati Radeon 9600XT 102–103
Ati Radeon 9700 102–103
Ati Radeon 9800 XT 102–103
Ati Radeon X800 Pro 49–51
Ati Radeon X800 XT 49–51
Ati Rx360 102–103
AuscCAD 2004 127
Avalon 114–115
Belinea 101570 53
Belinea 103055 53
Belinea 17" 10 17 50 LCD 53
Beng 13
Beng 3310 39–43
Beng DC3330 39–43
Beng FP767-12 13
Beng FP783 13
Beng FP937s 13
Beng Q-Link 39–43
Billion Bipac-643 92–97
Billion Bipac-6500 92–97
Biostar K8VHA3 Pro 16–23
Blaster 112
Bluefish 28–29
Boostcraze Pegasos 84
Breakpoint 2004 58
BSD 54
Burst.com 64
Canon 13
Canon Bubblejet i550 53
Canon Bubblejet i950 53
Canon CP-100 53
Canon CP-220 12
Canon Hungária Kft. 12
Canon PowerShot A80 54
Canon PowerShot S1 IS 53
Canopus Procoder Express 80–81
Car Kit Bluetooth HKIV-300 10
Cardbus 85
Carnegie Mellon Robotics Institute 14
Catalyst 4.5 49–51
CDRWTools 85
Cebit 27
CEEPMARK Hungary Kft. 108
Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith 16–23
Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith 52
Chaftec BK-028BLB 52
Chaftec Dragon DX-018DU 52
Cinemaraft Basic Encoder 80–81
CinemaNow 54
Cisco CRS-1 Carrier Routing System 110
Cisco Silicon Packet Processor 110
Cisco Systems 110,116–117
Clawhammer 27
Clevo D500E 102–103
Co-Run 16–26,28–29
Codemasters 54
Codemime Gordon 108
Collaborative Learning 114–115
Combinatorics Economics 114–115
ComputerBooks 127
Compuzoo 2004 27
Connect3D 9600 128 MB 53
Cool 360 39–43
Corel Catalyst 70–71
Corel Corporation 70–71
CoreDraw Graphics Suite 12 82–83
Creative Gigaworks S750 54
Creative Inspire 4.1 4400 54
Creative MuVo 128 MB 54
Creative MuVo2 4 GB 54
Creative P380 54
Creative Sound Blaster Audigy Player 54
Creative Sound Blaster Live! 54
Cube 58,84
Cédrus Kft. 16–23
D2DC 84
DANI 85
Darwin 56
DB2 116–117
DBZie 116–117
dBase II 56
DeepLight 112
Deer PC115 53
Descent II 84
Desx Ex® Mobile Wav 114–115
Desx Ex® Mobile for Web services 114–115
DFI K8N800-MLV 53
DFSee 6.06 85
Digger 84
Digital Music Manager 11
Direct 3D Mobile 100
DirectX 100
DirectX 8.1 102–103
DirectX 9 102–103
DisplaySearch 118–119
Divx GEM_128 MB 54
DivX 5 28–29
DOS Navigator/2 85
Dosizzola 84
Dragonball 104
Draytek Vigor 2104Ax 92–97
Draytek Vigor 2200V Plus 92–97
Drivelimage 4.0 16–23
DFI K8N-8B3100 53
DFI Corporation 16–23
Eclipse 3.0 116–117
eCamEssion 49,84
Edimax BR-6104GW 54
Edimax BR-6104P 54
eGroups 86
Elsa Fleexcan LS57 53
Elbrus 14
Electronic Entertainment Expo 123
EM64T 27
EmperorTV 85
ENE Technologies Cardbus 85
Epson BHDA3+ 56
Epson BRDA3G 52
Epson 13,108
Epson EMP-51H 13
Epson EMP-TW10H 13
Epson LQ-2090 108
Epson LQ-590 108
Expert 16–23
Falling Block Game 84
FBG 84
FBC KB-800T 16–23
Firefox 85
Flash-Point 16–23
FlashMenu 70–71
FlashZip 85
FontsGenit1.0.3 85
FreeBASE 56
FreeBASE 56
FoxPro 56
Freedom Firewall 92–97
Freshdevices Corp. 62
FreshView 2.2 100
Gabrielor Inc. 100
Gamexrec Kft. 101,104
Gameboy 101,104
Garmer Group 106,118–119
Gateway Discovery Application 92–97
GeForce 6800 49–51
Gel 28–29
Genery Software 65
Genesis 84
Genius SVV-5.1 Surround Home Theater 54
Gentoo Linux 28–29
Gigabyte 28–29
Gigabyte 3DCooler-Ultra GT (PCU31-VH) 34–35
Gigabyte BK-1100 44–45
Gigabyte K7Triton 7NNXP 16–23,28–29
Gigabyte Radeon 9600 XT 128 MB 53
GIMP 2 75
GNOME 2.7.x 56
GNU/Linux 49
Golden Code 86
Google 86
Google Toolbar 72–73
GridinSoft 66–67
Ground Control II: Operation Exodus 123
GRUB 63
GtaBats 62
Gép Ekk 1.0.0.25 66
HaRuLite 135
Handspring Treo 600 104
Hauppauge PVR 250 85
Hauppauge PVR 350 85
HDpx Kft. 107
Hearts of Iron 14
Herta 16–23
HIS Software Magyarország 90–91
Honeside Mobile 48
HP 39–43,114–115
HP Deskjet 5550 53
HP LaserJet 1010 54
HP Magyarország 39–43
HP Photosmart 735 39–43
HP Photosmart 7330 48
HRP 92–97
IA32e 27
IBM 30,69,100,116–117
IBM Cardbus 85
IBM DB2 70–71
IBM Lotus Workplace 116–117
IBM Lotus Workplace Documents 2.0 116–117
IBM Lotus Workplace Messaging 2.0 116–117
IBM Lotus Workplace Team Collaboration 116–117
IBM Workplace Client Technology 116–117
IBM Zurich Research Laboratory 30
iBook G4 107
ICQ 72–73,78,84
IDC 114–115,118–119
IDF 27
IGI2: Covert Strike 123
Igloo 2470 36
Igloo 2470 Light 36
Igloo 2530 36
Igloo 2530 Pro 36
iLife 107
Image IT 3.0 16–23
ImageBrowser 12
Imagel 1.32h 69
iMovie 3 107
Indigo 114–115
Industrie Forum Design Hannover 118–119
InnoTek 49,85
Intel 14–15,27,30,102–103,106,114–115
Intel Celeron 2700 MHz 52
Intel ETX23 Tumwater 84
Intel iB75 103–103
Intel Pentium 114–115
Intel Mobile Centrino 107
Intel Pentium 4C 3 GHz 52
Intel Pentium 4E 2.8 GHz 52
Intel PRO/Wireless 2200BG 107
Interbrand Hungary 16–23
International Data Corp. 106
Internet Explorer 57,59,72–73,86
Internet Explorer 5.0 110
InterVideo WinCinema Pro Rev. V 16–23
iPhoto 2 107
IPView 110
IRC 75,84
iRiver iFP-590 54
iriver iHP-120 20 GB 54
irMC 12
irOBEX 12
Isenum 14–15,27,106
Itanium 2 15
iTunes 4 107
Jabber 75,84
Jabberwocky 84
JAI 10,56,69,116–117
Java Desktop 56,69
Java Virtual Machine 69
JBL 118–119
Jovenitus-Team 16–23,34–35
Kaiser 75,84
Kalay-Tech 92–97
Kerberos 90–91
Kiev Elephant 85
Klaxo VS-500R 5.1 54
Klipsch GMX A-2.1 54
Konica Minolta Magyarország Kft. 108
Konqueror 75
Kopete 75
Kossuth Kiadó 127
KTC K-7002FE 53
Kyocera Hita FS-1900 54
Labtec Arena-530 54
Lame 3.96 28–29
LDAPfs 62
Lexmark 108,114–115
Lexmark F4270 108
Lexmark X1150 53
Lexmark X5250 108
Lexmark Z815 108
LG GCC-4520B 53
LGA775 27
LGenerat 84
LILO 63
Linksys BEFSR41 92–97
Linksys BEFVP1154 92–97
Linux 28–29,58,69,84,90–91,106,110,114–115,116–117
LogView 92–97
Longhorn 114–115
Lotus 116–117
Lotus Domino Go Webserver 85
Lotus Notes 90–91
Lotus Workplace 116–117
Lotus Workplace Builder 116–117
Lucasfan 58
Mac OS X 10.3 56
MacOS X 56
MacOS X 10.3 56
MagicBIOS 16–23
MagicScreen 53
Mandrake 9.1 56
Maniac Mansion 58
Marator MaxLine 7F250MO 53
MCS3 14
MediaPlayer 9 69
MetaMorpho 109
MiamDX 84
Microprose 84
Microsoft 14,56–57,86,90–91,100,109,114–117
Microsoft Access 70–71
Microsoft Active Directory 90–91
Microsoft FoxPro 56
Microsoft Internet Explorer 112
Microsoft MSN 84
Microsoft Netmeeting 39–43
Microsoft Office 90–91
Microsoft SMB 90–91
Microsoft SQL 70–71
Microsoft Visual Studio .NET 109
Microsoft Windows Mobile 2003 101
Midtown Madness 100
Minolta-QMS magicolor 2350 54
MioBCAT 109
MioBMouse 109
mod-tech Hall 48
MorphoLogic 109
MorphoLogic Bilingual Computer-Assisted Translation 109
MorphoLogic Kft. 109
MorphOS 84
Moscow Center for Space Technologies 14
Mozilla 72–73,85–86
Mozilla Thunderbird 0.6 85
MPlayer 28–29
MQ4 108
MSI B45PE Neo2-PFS 52
MSI DC-Edition 84
MSI FX5900 Ultra VTD256 49–51
MSI K8N Neo Platinum Edition MS-7030 16–23
MSI Live Update 3 90–91
MSN 75,84,86
Multimedia.hu 13,31–32,39–43
MusicNow 54
Mustek gSm@rt DS0 39–43
Mustek PDC-5000 39–43
Mycom 34–35
MyED 0.9.27 59
MyUninstaller 1.20 67
Napster 56
Nbench 28–29
NEC 2500A 53
NetBSD 56
Netgear RP614v2 92–97
Netgear XE102 92–97
Netilla 90–91
Netilla Security Platform 90–91
Netlabs 85
NetPac Kft. 107
Netscape 86
Netscape 7.1 86
Netscape Navigator 6.0 72–73
Netscape Office 114–115
Network Connected Device Driver Development Kit 110
Neu-Fusion 110
Neu-Fusion NCS-2x0 110
Neu-Fusion NCS-500 110
Neu-Fusion NCS-500V 110
Newsfeeder 84
Nimrod 83
Nintendo 58
Nir Sofer 67
Nogun 105
Nokia 11
Nokia 3220 101
Norton Antivirus 2003 16–23
Norton Ghost 16–23
Norton Ghost 2003 16–23
Norton Internet Security 2003 16–23
Norton Internet Security 2004 16–23
Norton Personal Firewall 2003 16–23
Notebook.hu 102–103
Notepad 2.4 66–67
Notepad2 1.0.09 64–65
Novell 90–91
Novell SUSE 9.1 56
nVAG 49–51
Nvidia 49–51,102–103
Nvidia 5950 Ultra 49–51
Nvidia GeForce FX 5600 Go 102–103
Nvidia GeForce FX 5900 30
OCGuru 16–23
Oki B4300 54
Open Transport Tycoon Deluxe 84
OpenBSD 56
OpenFirmware 56
OpenGL 84
OpenGL ES 100
OpenOffice.org 1.1.1 75
Opera 72–73,86
Opera Software 72–73
Opteron 106,114–115
OQO 107
Oracle 70–71,109
OS/2 69
Ozaki P4009 Sigma 83
Palm 104
PalmOne 100,104
PalmOne Treo 600 100
PalmOS 106
PalmOS Cobalt 100
PalmSource 100
Panasonic DMC-FX5 54
Parizer General 84
Parsers 58
Parsdox Entertainment 16–23
Partition Magic 6.0 SE 85
PasCal 85
PearPC 56
Pegasos I 84
Pegasos II 84
Pentax Optio 54 54
PeopleSoft 116–117
Philips 31–32,107
Philips 170T LCD 53
Philips hdd070 11
Philips hdd120 11
Philips Jakrabbit 31–32
Philips Magyarország 11,107
Philips PSC805K Aurilium 5.1 Channel kit 31
Philips Sound Agent 2 31
Photo Explorer 39–43
Photo Explorer 7.0 SE Platinum 39–43
Photo Express SE 39–43
PhotoBase 39–43
PhotoImpression 39–43
Photopet 10
PhotoPrinter Pro 39–43
PhotoSuite 5.0 39–43
PhoBridge 12
Pioneer DVR107D 53
PlayStation 2 58
Plexstor PX-116A 53
Pocket PC 101
Polaroid PDC 3070 39–43
PowerColor Radeon 9800 XT 53
PowerDirector 2.1 80–81
PowerPC G4 RISC 107
PowerShed 560 69
Print Server Monitor 92–97
PrintServer Network driver 1.0 92–97
PrintMedia Kft. 126
PrintPro 6.0 16–23
Prolan Hungary 24–26,33
QuickPic 10
RA03 49–51
Radeon 9800 XT 49–51
Rabbitmad 90–91
RADIUS – RFC 2865 90–91
RallySport 53
Ramira Rubin Rt. 13,16–23,37,39–43
RealOne Player 72–73
RealPlayer 72–73
Remedy 90–91
Repotec RP-IP3014 92–97
Repotec RP-IP515LM 92–97
RestoreIT! 3 Lite 63
Rico 114–115
RiVA 0.50 84
Rounded Keypaden 100
Routerfinder 92–97
RouterTools 92–97
RSA SecurID/RSA Ace 5 Server 90–91
S2nControl 1.20b53 65
S3 DeltaChrome 49
Samba 84
Samsung 101
Samsung 21" 1100DF DynaFlat 53
Samsung CLP-500 32–33,118–119
Samsung Electronics 32,118–119
Samsung HSS 118–119
Samsung OD 7200 118–119
Samsung PC-X30 118–119
Samsung SF-560 118–119
Samsung SF-565P 118–119
Samsung SOHO Master 118–119
Samsung SpinPoint SP0802N 53
Samsung SpinPoint SP1614N 53
Samsung SyncMaster 153B 53
Samsung Syncmaster 765 MB 53
SAP 90–91
Sapphire All-in-Wonder 9800 Pro Ultimate Edition 37
Sasser 57
SB Audigy2 54
SCUMMVM 58
SDL.innodes.hu 84
Seagate 28–29
Seagate Barracuda 7200.7 ST3120026AS 53
Seagate Technology 106
Security Operations Center 112
Serenity Systems 84
Service Management Framework 116–117
SeVeN M Kft. 16–23
SharpReader 0.9.4.1 66
Shuttle AN50R 52
Siemens 116–117
Siemens C65 10
Siemens CF62 10
Siemens CX65 10
Siemens M65 10
Siemens Mobile 10
Siemens S65 10
Siemens U15 10
Silent Breeze III 36
SilentTek 16–23
Silicon Image Si3112A 44–45
SiSoftware Sandra 2004 Service Pack 1 54
SMC Barricade 7004ABR v2 54,92–97
SMC Barricade 7004VBR v2 54,92–97
Smoky City Design 67
Sobig.F s 112
Socket Driver for TI Cardbus Driver 85
Solaris 56,69
Soldiers – Heroes of World War II 58
Sotec SL-KB4X2-RL 16–23
Sony 12,106
Sony 215G2 13
Sony 26HG2 13
Sony Clie PEG-S300 106
Sony DSC-V1 54
Sony Ericsson P900 100
Sowah Hungary 16–23,101
Spire KeyteraKing II 24–26
Spybot Search & Destroy 1.3 88
SQL 56
SSL 3.0 90–91
Stegonos Internet Anonym Pro 6 74
Stegonos Security Suite 6.0.4 72–73
Sun Microsystems 30,56,69,106,116–117
SunNetwork 56
Super Mario 3 – Mario Forever 58
SuperStash 3 Switch 3870 10
SUSE Linux 9.1 75
Syberia II 124
Symantec 14,112
Symantec Internet Security Threat Report 112
SyncMaster 173P 53
T-online 67
Tasc CDRV-552E 53
Tasc PowerMax 1300 54
Telenat 92–97
Terratec Aureon 7.1 Space 54
Terratec DMX 6Fire 54
Teera 84,85
Texas Instruments 30,85
The Panorama Factory 3.2 67
Thermaltake LanFire VM2000A 52
Thief: Deadly shadows 125
Titan C8CTB/SC 34–35
Titan K8CTB/SC 24–26
Tivoli 90–91,116–117
TMPGEnc 80–81
Trans-Europe Kft. 109
Trend Micro PC-cillin 2002 16–23
Trend Micro PC-cillin 2004 16–23
Triple Play Solutions 98–99
Trust 13
Trust 1291Z 39–43
Trust 920 39–43
Trust 922Z 39–43
Tsuri BT446 Wireless Bluetooth Tablet 13
Trust Photo Size 39–43
Trust Photo Upload 39–43
Tsunami MPEG Encoder 80–81
TuxRacer 84
TVShow 0.97 85
Twin6 Soft Co. 65
Tyan Computer Corporation 106
UHU-Linux 58
Ulead Video Studio 6 39–43
UltraSpare IV+ 30
Ultrasparc V 30
Unipro 14
Universal Plug and Play Forum 114–115
Unix 56,116–117
Unreal Warfare 125
Usenet 86
VASCO 90–91
Via C3J 30
Via Technologies 30
Video Capture Driver 39–43
VideoImpression 39–43
VideoSonic PF775 53
VideoSonic VX500 53
VirtualDrive 7 16–23
VirtualDisk 28–29
Vivid BIOS 16–23
Volari 49–51
Warp Overlay 85
Warzpalls 85
Web Content Management 116–117
Web/2 85
WebSphere 116–117
WEGA Engine 12
Welcha 112
Welson-Tech Magyarország 2003 Kft. 53
Western Digital Raptor WD740 53
Winamp 2 72–73
Winamp 5.0 60–61
WinBIOS 16–23
Windows 2000 54
Windows Home Concept 114–115
Windows Media Center 114–115
Windows Media Player 56,72–73
Windows Mobile 100
Windows XP 37
Windows XP 64-Bit Edition for 64-Bit Extended Systems 28–29
WinFS 114–115
WinHEC 15,100
WinHEC 2004 114–115
WinRAR 72–73
WinZIP 72–73
WolfTD 84
Wolfenstein 3D 84
WordPad 72–73
X.509 90–91
Xara Webstyle 68
Xara X*1 68
Xara3D 5 68
Xbox 100
XenoComputers Ltd. 64
Xerox Magyarország 53
Xerox Phaser 6100DN 33,54
XGI Volari V8 Duo 49–51
Xiamo 85
XMPlay 3.0 60–61
Yahoo! 75,86
Yahoo! Inc. 86
Yahoogroups 86
YaST 75
yl 85
Zalman CNP5700A-Cu 24–26
ZoneAlarm 92–97
ZoomBrowser EX 12

Győződjön meg róla, mit mondanak a HP Integrity szerverekről

Még ma látogasson el a www.hp.hu/integrity weboldalra.

Látni fogja, hogy a vezető számítástechnikai szakértőknek, elemzőknek és IT menedzsereknek mi a véleménye a HP Integrity szervereiről. Azt is meg fogja tudni, hogy ez a 64 bites, az ipari szabványoknak megfelelő, **Intel® Itanium® 2 processzorral** ellátott szerverosztály a rugalmasság, megbízhatóság és teljesítmény ideális kombinációját nyújtja. Fel fogja fedezni, hogy az SAP, Microsoft®, az Oracle® és a BEA alapalkalmazások teljesen támogatottak – csakúgy, mint a Microsoft® Windows® Server 2003, a Linux®, a HP-UX, és a HP OpenVMS. Sőt, letöltheti az *Itanium® 2-based Servers: Platforms for Flexible IT Deployment* című IDC tanulmányt is.

Így ha bárki az Integrity-ről kérdezi, tudni fogja amit mindenki mond.

Vegye igénybe a HP Care Pack emelt szintű szerviz szolgáltatásokat!

www.hp.hu/support/carepack

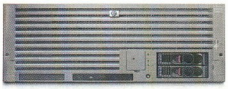

HP Integrity rx4640

Vezető belépő osztályú teljesítmény az üzlet dinamizmusának érdekében

Akár **8 Intel® Itanium® 2 processzor**

6MB cache és 64 GB RAM

Támogatja a Microsoft® Windows® Server 2003, a Linux®, a HP-UX 11i, és a HP OpenVMS operációs rendszereket

4U formátum, 6 PCI-X csatlakozás

intel inside ITANIUM 2

hp invent

Mindenki erről beszél. Látogasson el a www.hp.hu/integrity weboldalra, vagy hívja a 06-80-222-333-as telefonszámot, hogy megtudja miért.

©2004 Hewlett-Packard Development Company,L.P. Az Intel, Intel logó, Intel Inside, Intel Inside logó, Intel Centrino, Intel Centrino logó, Celeron, Intel Xeon, Intel SpeedStep, Itanium, Pentium, és Pentium III Xeon az Intel Corporation és leányvállalatai bejegyzett védjegyei az Egyesült Államokban és más országokban.

Siemens

» Nyári-őszi mobilötös

A Siemens Mobile bemutatta a magyar piacon is forgalomba kerülő legújabb mobiltelefonjait. A német gyártó első összecsukható (clamshell) telefonja, a mindössze 85 grammos CF62 első pillantásra letisztult formájával és két kijelzőjével ragadja meg a figyelmet. A kék színű, monokróm külső kijelzőn összecsukott állapotban is megjelenik a hívó fél azonosítója. A nagyméretű belső, 65 536 színű CSTN kijelzőn életszerűen jelennek meg az MMS üzenetek és a képek, amelyeket a felhasználó a csatlakoztatható QuickPic kamerával készíthet el. A letisztult külső igen sokféle funkciót rejt magában: a háromsávos CF62 polifonikus csengőhangokon szólal meg, emellett Java, GPRS és WAP alkalmazásokat is tartalmaz, és legfeljebb ötórás beszéd-, illetve 220 órás készenléti időt kínál egy feltöltéssel.

» CF62: a Siemens első összecsukható telefonja Magyarországon

A beépített kamerával, csatlakoztatható vakuval és MMS-küldési lehetőséggel rendelkező, egyszerűen kezelhető C65-öt azoknak tervezték, akik túlnyomórészt az alapfunkciókat használják, és egyszerű kezelhetőséget várnak el mobiljuktól. A beépített kamera 130x130 pixeles színes kijelzője 65 536 szín megjelenítésére képes. A készülék Java, WAP és GPRS alkalmazásokat is kínál a felhasználónak, különlegessége pedig a Photopet nevű virtuális háziállat, amelyet fotókkal kell etetni ahhoz, hogy életben maradjon. A CX65 szintén felvonultatja az MMS lehetőségeinek teljes palettáját, és különösen nagy méretű, 13 cm^2-es, 65 536 színű kijelzővel rendelkezik. A digitális fotók tárolásához szükséges helyről 11 Mbyte memória gondoskodik, az adatok gyors letöltését és továbbítását pedig a GPRS technológia szolgálja.

Az aktív életmódot kedvelők és extrém sportokat űzők legkülönlegesebb elvárásainak is eleget tesz a számukra készült M65 telefon. A készülék fém- és gumiszigetelést kapott, amely csepp-, por- és ütésálló burkolatot képez a telefon körül, a kamera lencséjét pedig speciális gumidugók védik a sérülésektől. A beépített multimédiás alkalmazások – a kép- és videoküldés, a képszerkesztő, a nagyméretű, több mint 5,2 centiméter képátlójú, 132x176 pixeles, 64 ezer színű kijelző – lehetővé teszik, hogy a felhasználó bárhol megörökíthesse és barátaival azonnal megoszthassa a legemlékezetesebb pillanatok élményét, amit az előre elkészített üzenetsablonok is segítenek.

A szórakoztató funkciók és alkalmazások szintén nagy teret kaptak a telefon kialakításakor. Így miután a felhasználó szögre akasztotta sportfelszerelését, az M65 Java-alapú sport-, verseny- és akciójátékai gondoskodnak a további izgalmakról. A telefon készenléti ideje eléri a 300, beszédideje pedig az öt és fél órát. Az M65-höz a kerékpárosok egy olyan, a biciklikormányra szerelhető műszert (bike-o-meter) is vásárolhatnak, amely számos információt nyújt, például megadja a sebességet és a megtett út hosszát, a telefonnal együtt használva pedig az útvonalat is kijelzi, ami tárolható.

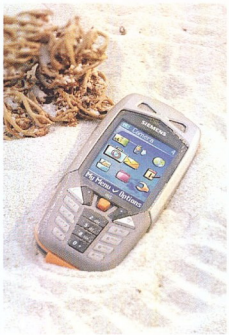

» M65: csepp-, por- és ütésálló mobil kimozdulós életmódhoz

A Siemens legújabb üzleti telefonja a 32 Mbyte memóriával rendelkező S65, amely elegáns kialakításával és 1,3 megapixeles, beépített kamerájával hívja fel magára a figyelmet – miként arról a Cebit kapcsán májusi számunkban már olvashattak.

A 65-ös széria valamennyi tagjához külön tartozékként a vörösszem-hatást csökkentő funkcióval is rendelkező vaku, és a gépkocsiból való kockázatmentes telefonálást lehetővé tevő Bluetooth-alapú autós készlet (Car Kit Bluetooth HKW-300) vásárolható. A CF62 május végén, a CX65, a C65 és az M65 júniusban, a külön megvásárolhatók tartozékok (bike-o-meter, vaku, Car Kit Bluetooth) kora nyáron, az S65 pedig szeptemberben kerülnek a hazai üzletekbe.

» Harmadik generációs mobiltelefon

A Siemens U15-ös mobilja a tavaly ősszel bemutatott, UMTS-rendszerű hálózathoz kifejlesztett készülék videotelefonként működik, és nagy sebességgel képes filmek továbbítására is. Emellett a telefon rendelkezik az összes multimédiás funkcióval, így a felhasználó videofelvételt készíthet vele, kép- és videoüzeneteket küldhet és fogadhat, a zenebarátok pedig még egy beépített MP3-lejátszót is találnak benne.

» Az U15-tel már videotelefonálni is lehet

Az U15 készülék UMTS-technológiája a videotelefonálás mellett a nagy sebességű internetelérést és adatátvitelt is lehetővé teszi, emellett zökkenőmentesen kommunikál a GSM-hálózatokkal is. A két beépített digitális VGA kamera segítségével a telefon fényképek és videofelvételek készítésére is alkalmas, és multimédiás funkciói segítségével filmek és zenék tölthetők le. A videók a 65 ezer szín visszaadására képes, 176x220 pixeles kijelzőn tekinthetők meg, és 64 Mbyte-os tárhely gondoskodik a fontos felvételek megőrzéséről.

Az U15-ös segítségével a sport szerelmesei például élőben nézhetik meg a sportközvetítéseket, a filmrajongók pedig egyetlen gomb segítségével letölthetik a filmelőzeteseket és mozihíreket. A képüzenetek MMS-en keresztül továbbíthatók, a készülék kezelését pedig hangirányítás és -tárcsázás könnyíti meg. A telefon emellett e-mail klienssel, valamint Outlook-kompatibilis határidő-, feljegyzés- és telefonkönyv-funkcióval segíti a felhasználót a kevésbé szórakoztató ügyek minél hatékonyabb intézésében. A 140 grammos készülék Bluetooth felületen is csatlakoztatható más kiegészítőkhöz, a kiváló hangminőségről pedig a hozzá tartozó sztereó fejhallgató gondoskodik.

A bejelentés idején csak a harmadik generációs hálózattal rendelkező országokban kapható U15 telefon a magyarországi UMTS-hálózat 2004 végére várható kiépülésével egy időben kerül a hazai értékesítőhelyekre.

www.siemensmobil.hu
www.siemens.hu
A szürke eminenciás – PCM 2004/05/11

Philips

» Tízezer dal

A Philips két új, hordozható, merevlemezes jukeboxszal jelentkezett. A 2 Gbyte-os hdd070 mikro audio jukebox beépített FM rádiót is tartalmaz, míg a hdd120 felvételre is képes jukebox 20 Gbyte-os merevlemezzel rendelkezik, mégis mindössze 1,8 cm vastag, és kevesebb mint 95 g-ot nyom.

» hdd070: a Philips 2 Gbyte tárkapacitású mikro audio jukeboxa, beépített FM rádióval...

A hdd070 mikro audio jukebox akkora, mint egy szabványos hitelkártya. MP3-lejátszásra és rádióvételre egyaránt képes. Kompakt, magas fényű magnéziumötvözet készülékháza elég erős ahhoz, hogy egy zsebben vagy tárcában is elhelyezhető legyen, ugyanakkor nyakba akasztva is viselhető, annyira könnyű. A 2 Gbyte-os merevlemez gondoskodik róla, hogy tulajdonosának szó szerint csak egy ujját kelljen megmozdítania, ha zenét akar hallgatni, bárhol is legyen éppen. A készüléken maximum ötszáz MP3 vagy ezer WMA formátumú szám tárolható, melyeket más adatokkal együtt a PC-ről lehet áttölteni USB 2.0 csatlakozáson keresztül. A zenei file-ok PC-ről történő átmásolására a Philips erre a célra készült zenekezelő szoftvere, a Digital Music Manager szolgál. A rádióhallgatás is egyszerű a hdd070 beépített digitális FM tunerével, 10 memóriahelyén tárolhatjuk el a leggyakrabban hallgatott adókat. A gyors, intuitív kezelhetőséget a készülék navigációs menüje segíti, amely a nagy felbontású LCD kijelzőn jelenik meg, egyértelmű kezelőfelületet nyújtva a zeneszámok kiválasztásához és a rájuk vonatkozó információk kijelzéséhez.

» ...és ugyanez egy oktávval, pontosabban nagyságrenddel feljebb, a 20 Gbyte-os hdd120-ban

A Philips másik, felvételre is képes audio jukebox modelljét, a hdd120-at kimagasló tárolási kapacitással ruházta fel: 20 Gbyte-os merevlemezzel rendelkezik, amely akár ötezer MP3-as dalt vagy tízezer WMA formátumú zeneszámot képes tárolni – egy teljes hétre is elegendő hallgatnivalót!

A Philips hdd120 audio jukebox szintén a gyors USB 2.0-s felületen kapcsolható a PC-hez, hogy zenei vagy más file-okat töltsünk fel rá. Beépített MP3-kódolójának köszönhetően a hdd120 azonban PC közbeiktatása nélkül, közvetlenül is képes felvételt készíteni bármely rendelkezésre álló audio-jelforrásból, például mikrofonbemenetről, analóg vonalbemenetről vagy digitális-optikai bemenetről. Ennek eredményeképpen a hdd120 működhet extrém hosszú felvételi idejű diktafonként, hordozható digitális audiofelvevőként élő koncertek felvételéhez, de akár táncmixek rögzítőjeként is. Merevlemezének tárolókapacitása 20 Gbyte, amely kiadós adatmentési feladatokra vagy PC-k között file-ok átvitelére is alkalmas lehet.

A hdd120 hosszú élettartamú akkumulátorával maximum 10 óra folyamatos lejátszásra képes. Kisebb testvéréhez hasonlóan a hdd120 is magas fényű, tartós és könnyű magnéziumötvözet házzal készül. Az LCD kijelző és a Philips menünavigáció tartalmazza a SuperScroll szolgáltatást is, ami abban segít, hogy a készülékben tárolható legfeljebb 5, illetve 10 ezer zeneszámot egyszerűen lehessen kezelni. A hdd120 már kapható Európában, ára 119 990 Ft.

➲ Philips Magyarország ügyfélszolgálat ☎ 382-1700
➲ www.philips.hu
➲ www.philips.com

Nokia

» Fényvarázs

A Nokia 3220 kameratelefon az áttetsző Nokia Xpress-on markolatról ismerhető fel, amely a hívások és üzenetek érkezésekor a csengőhanggal megegyező ritmusban pulzáló fényt bocsát ki. A felhasználó által kivágható előlapbetétek, valamint a csengőhangokat, háttérképeket, a különböző színvilágokat és fényjátékokat felölelő mobilstílusok révén egyszerű és szórakoztató feladat a telefon testreszabása.

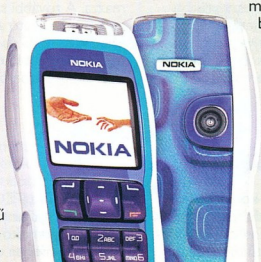

» Nokia 3220: világító markolat és fényüzenetküldés kameratelefonon

A finn gyártó a szöveges, képés multimédiás üzenetküldés után egy új találmányt is bemutatott: a fényüzenetküldést. Ha a Nokia 3220 telefont ide-oda mozgatja a felhasználó, a Nokia Xpress-on Fun Shell előlap lámpácskái kigyulladnak, és a levegőben úszó üzenetet írnak a térbe – amihez alighanem kedvező fényviszonyok is szükségesek, mert az üzenésnek ez a módja a szem optikai csalódásán alapul. Aki másfajta élményre vágyik, az a Nokia 3220 telefont botkormányként használhatja a Nokia Xpress-on borításhoz kapcsolódó aktív mozgást bemutató játékokban (motion games). A készülék beépített VGA kamerájával készült képek és videofelvételek multimédiás üzenetküldési szolgáltatáson (MMS) keresztül továbbíthatók, illetve a belső memóriában tárolhatók.

A Nokia 3220 háromsávos kameratelefon, amely két változatban lesz kapható: a GSM 900/1800/1900 telefon elsősorban az európai és az ázsiai piacon, míg a GSM 850/1800/1900 változat főleg az amerikai kontinensen kerül az üzletekbe. A készülék szállítása a tervek szerint 2004 nyarán kezdődik, ára 250 euróról indul.

➲ Nokia ügyfélszolgálat ☎ 382-1155
➲ www.nokia.hu

Canon

» Elegáns S

A Canon bemutatta legújabb 5 megapixeles digitális fényképezőgépét, a PowerShot S60-at, amelynek tervezői csökkentették az objektív méretét, így megújult vonalvezetésű, elegáns és simulékony vázat alakíthattak ki. Az S-sorozat újdonságai közé tartozik a 28-100 mm-es gyújtótávolságú objektív 4 cm-es tárgytávolságú makrólehetőséggel, az egyidejű RAW és JPEG file-rögzítés, az opcionális, 2-szeres tele-előtétlencse és a 40 méteres mélységig használható víz alatti tok. A fényképezőgép új, előre beállított fehéregyensúlyt használ a víz alatti felvételekhez, és nyomtatás/megosztás gombbal, 15 – 1/2000 másodperces záridővel és egy újfajta felhasználói interfaceszel is rendelkezik.

A gyártó – amely 60 éves hagyományra tekint vissza a precíziós optika területén – 3,6-szoros optikai zoom objektívvel látta el legújabb fényképezőgépét. A PS S60 kezelhetőségét a készülék tetején elhelyezkedő ergonomikus, SLR stílusú módválasztó tárcsa fokozza, amely lehetővé teszi a 13 különböző fényképezési mód közötti gyors és könnyű váltást. A kamerával maximum 180 másodperces hangos videók is rögzíthetők, amelyek később a fényképezőgépben szerkeszthetők.

Amint a PS S60 felismeri, hogy egy közvetlen nyomtatást támogató nyomtatóhoz vagy egy Windows rendszert futtató számítógéphez csatlakoztatták, kék fénnyel világítani kezd a fényképezőgép nyomtatás/megosztás gombja, jelezve, hogy végrehajtható a nyomtatás vagy a file-átírtól. A géphez mellékelt szoftvercsomag a ZoomBrowser EX böngésző- és nyomtatóprogramot (Windows), valamint az ImageBrowser (Mac) programot tartalmazza. A további szoftverek között megtalálható a PhotoStitch, valamint a fotó- és videoszerkesztő ArcSoft PhotoStudio és VideoImpression program.

» Az 5 megapixeles PowerShot S60 víz alatti fényképezéshez is előre beállított üzemmódot kínál

Sony

» WEGA Engine Európában

A Sony Europe bemutatta első WEGA Engine technológiával rendelkező síkpanel televízióit. Az új technológiát a plazma- és LCD-televíziók képminőségének javítása érdekében fejlesztette ki a japán gyártó. Takashi Itagaki, a Sony Television Europe alelnöke szerint 2007-re a tévékészülékek európai piacának 60%-át az LCD és a plazmakijelzős modellek teszik majd ki.

A WEGA Engine egy olyan intelligens képoptimalizáló rendszer, amely a síkpanel tévékészülékeknél tapasztalható legjobb képminőséget állítja elő. Az analóg és digitális sugárzású adásokkal, illetve a DVD, Memory Stick és számos más típusú jellel is maximálisan kompatibilis technológia a legújabb képjavító szolgáltatásokat ötvözi a nagy teljesítményű digitális áramkörökkel a messzemenőkig élethű képek előállítása céljából, titka pedig a bejövő jel teljes körű digitális feldolgozását végző áramkörökben rejlik.

A Sony WEGA Engine technológiát alkalmazó új tévékészülékeinek európai kínálatát 16 termék alkotja. Az MRX sorozat tagjai W-XGA panellel rendelkező 32 és 42 colos LCD, valamint 42, 50 és 61 colos plazma változatokban kapható presztízsmodellek. A szintén W-XGA és XGA szuperszéles látószögű LCD panellel rendelkező 26HG2 és 21SG2 készülékek csúcsminőségű képet és hangot biztosítanak a kis képernyős szektoron belül. Az XS sorozat 37 és 42 colos plazmamodelleket tartalmaz, amelyek új panellel, 3D fésűszűrővel és beépített tévétunerrel rendelkeznek.

» A Sony 21SG2 típusú LCD tévéje oldalt elhelyezett hangszórókkal és JPEG/MPEG-1 lejátszására alkalmas Memory Stick meghajtóval

Sony ügyfélszolgálat
☎ 346-8288
www.sony.hu
www.sony-europe.com

» Kisméretű, hordozható fotónyomtatók

Két új PictBridge-kompatibilis, kisméretű kompakt fotónyomtatót is bemutatott a Canon: a CP-220-at és a teljesen mobil, akkumulátoros CP-330-at. A Canon közvetlen nyomtatásra alkalmas termékskálájának két legújabb tagja közvetlenül csatlakoztatható (márkától függetlenül) bármely, a PictBridge technológiával kompatibilis fényképezőgéphez, és 85 másodpercen belül olyan színes, szegély nélküli fotónyomat készíthető velük, amelynek megjelenése, tapintása és tartóssága ugyanolyan, mint a hagyományos ezüsthalogénes fényképeké.

A CP-330 jelű modell akkumulátorral rendelkezik, ami lehetővé teszi, hogy tulajdonosa akár utazás közben vagy tengerparton is nyomtasson. A vezeték nélküli irDA technológiának köszönhetően a kiválasztott irOBEX- és irMC-kompatibilis, beépített fényképezőgépet tartalmazó mobiltelefonokból a JPEG formátumú képek azonnal kinyomtathatók. Mindkét nyomtató elég kicsi ahhoz, hogy elférjen egy íróasztalfiókban, ugyanakkor stílusos kialakításuk bármilyen otthoni környezethez tökéletesen illeszkedik.

A PC nélküli közvetlen nyomtatás folyamata rendkívül egyszerű. A fényképezőgép LCD-kijelzőjén megjelenik egy nyomtatási menü, amiből a felhasználó kiválaszthatja a nyomtatási beállításokat (a nyomtatás stílusa, mérete és minősége), a nyomtató fedelén pedig világítani kezd egy LED, ami azt mutatja, hogy a nyomtatási folyamat elkezdődött. A CP-330-on ennek a LED-nek a színe is megváltozik, ahányszor más-más színű tintával történik a nyomtatás.

Mindkét nyomtatóval többféle méretű papírra lehet szegély nélkül nyomtatni: az időtálló és népszerű 10x15 cm-es képeslapméretben (amely 36, illetve 108 darabos gazdaságos csomagban kapható), L-méretben, hitelkártyaméretben és minicímkékre, újabban pedig egy 10x20 cm hosszú papír is kapható összefűzött panorámaképek számítógépből történő nyomtatásához. A festékszublimációs nyomtatók inkább szilárd, mint folyékony tintát használnak, így a papír és a festékpatronok cseréje gyors, egyszerűen és tiszta kézzel elvégezhető. A papírt és a pontosan a megfelelő mennyiségű tintát tartalmazó színes patronokat együtt árulják, így elmarad a csalódás, hogy a tinta hamarabb fogy el, mint a papír.

» A hőszublimációs elven működő CP-330 újratölthető akkumulátorral rendelkezik

Canon Hungária Kft.
☎ 237-5900
canonhu@canon.hu
www.canon.hu

Epson

» Sportos házimozi-kivetítők

Az Epson a 2004-es labdarúgó-EB-vel egy időben, de a nyári olimpiai játékokra is gondolva dobja piacra két népszerű kivetítőjének továbbfejlesztett verzióját. Az EMP-TW10H dreamio házimozi-kivetítő és az EMP-S1H többcélú kivetítő júniusban, e sorok közzétételének idején jelenik meg a hazai boltok polcain.

Az Epson EMP-TW10H az Epson dreamio házimozi-kivetítő sorozatának része, alighanem minden sport- és mozirajongó el tudná képzelni vele az életet. A korlátozott mennyiségben megjelenő Epson EMP-TW10H Sport Edition Live széria azonban nem csupán a sportrajongókat hozhatja lázba, mert a Microsoft Xbox játékkonzolt, a NBA Inside Drive 2004 és a Links 2004 játékokat, valamint az Xbox Live Communicator Setet – két hónapra szóló próba-előfizetéssel – is tartalmazza.

Az EMP-TW10H fényereje 1200 ANSI lumen, kontrasztaránya 800:1-hez, és 2 méter távolságból 2,03 m (80 col) átlójú, 16:9 formátumú kép kivetítésére alkalmas. A felhasználó négyféle színüzemmód közül választva optimális képminőséget érhet el, az Epson Cinema Filter pedig a jobb kontraszt és az igazán fekete szín megjelenítéséért felel. A kivetítő csatlakoztatható tévéhez, DVD-lejátszóhoz és videóhoz, valamint számítógépekhez és játékkonzolokhoz. A beállítást a 10 másodperces Quick Start gyorsindítás és 20 másodperces Quick Cool Down gyorshűtés teszi egyszerűvé. A 132 wattos izzó élettartama mintegy 3000 óra. Az EMP-TW10H ajánlott fogyasztói ára 349 990 forint.

A gyártó második újdonsága a multifunkciós Epson EMP-S1H típusú kivetítő, amely sokoldalúságának köszönhetően a házimozizás mellett vállalati és iskolai prezentációk megtartására is használható. Fényereje 1400 ANSI lumen, kontrasztaránya 500:1, képfelbontása VGA-tól SXGA-ig, 640x480 pixeltől 800x600 pixelig terjed. Másfél méteres átlójú képet vetít 1,8 méteres távolságból, lámpájának élettartama 2 ezer óra. A prezentációk levezényléséhez távirányító is tartozik hozzá, tömege 3,2 kg. Ajánlott bruttó fogyasztói ára pedig 349 990 forint.

» Az EMP-TW10H tévéhez, DVD-lejátszóhoz és videóhoz, valamint számítógépekhez és játékkonzolokhoz egyaránt csatlakoztatható

Epson ügyfélszolgálat
☎ **06-80-014-783**
infoline@epson.hu
www.epson.hu

Trust

» Kék fogú tábla

Az új Trust BT446 Wireless Bluetooth Tablet digitalizálótábla teljes mozgási szabadságot biztosít felhasználójának, mivel a 114x152 mm méretű táblán készült kreatív rajzok vezeték nélküli kapcsolaton keresztül tölthetők át a számítógépre.

Az ergonomikus tervezésű vezeték nélküli digitalizálótábla a legfejlettebb Class II Bluetooth technológiát alkalmazza, amely 10 méretes körzeten belül lehetővé teszi a tábla optimális használatát. A gyors USB csatlakozásnak és a készülékkel szállított USB kábelnek köszönhetően azonban a tábla könnyen csatlakoztatható a Bluetooth technológia nélküli PC-hez vagy noteszgéphez.

A 114x152 mm-es munkafelületű tábla a vezeték nélküli, nyomásérzékelős, 3 gombos tollal használható, amely 512 különböző nyomási szintet érzékel. A táblához speciális tartó csatlakozik, amely meggátolja a toll szállítás közbeni elvesztését. A munkafelület felett pedig egy átlátszó védőréteg található, amely alá képeket vagy rajzokat lehet behelyezni, így azokról könnyen másolat készíthető. A Trust BT446 Wireless Bluetooth Tablet digitalizálótáblához az említettek mellett elemek, többnyelvű felhasználói kézikönyv, az alkalmazásokat tartalmazó CD-ROM, az illesztőprogramokat tartalmazó CD-ROM, szoftver és kézikönyv tartozik. A tábla e sorok közzétételének idején kerül forgalomba, ajánlott bruttó kiskereskedelmi ára 43 490 forint.

» A BT446 Wireless Bluetooth Tablet digitalizálótáblához 512 különböző nyomási szintet érzékelő toll tartozik

Multimédia Kft.
☎ **463-9030**
www.multimedia.hu
www.trust.com

BenQ

» Villámgyors LCD-monitorok

Az LCD-monitorok az irodai környezetet követően az otthoni felhasználók körében is mindinkább teret hódítanak. Köszönhető mindez az egyre jobb minőségű paneleket beszerelő gyártóknak és az olyan termékeknek, melyek kétpesek a képmegjelenítés sebességében is felvenni a versenyt a CRT-monitorokkal.

A BenQ FP767-12 és FP783 típusú 17 colos LCD-monitora is ilyen, 12 ms-os válaszidejük folytán a számítógépes játékok kedvelői is örömüket lelhetik bennük. E két modell mellett a gyártó 19 colos LCD-monitort is forgalomba hozott, amelynek válaszideje 16 ms, kontrasztaránya 450:1, fényereje pedig 250 cd/m². A hazai forgalmazó szerint azonban a TCO03-as szabványnak megfelelő monitor utódjára, a 12 ms-os válaszidejű, 19 colos FP937s modellre sem kell már sokat várni.

» A 17 colos FP783 hangszórókkal és webkamerával felvértezve

Ramiris Rubin Rt.
☎ **388-3200**
www.ramiris.hu
www.benq.com

Sponga Tamás

PARADOX ENTERTAINMENT, KÍNAI NDK

Hamisított történelem

A kínai állam nagyon vigyáz az ország lakosaira. Az internet terjedésével egyre többször olvashattuk, hogy kemény cenzúrának vetik alá azokat az oldalakat, amelyeket egyáltalán el lehet érni. Az élelmesebb felhasználók természetesen ezt megpróbálják különféle trükkökkel kikerülni – pedig a netkávézókat sorra bezárják, illetve a megmaradók jó részében már most is ipari kamerákkal ellenőrzik a netezőket.

» Ha nem tetszik a cenzornak, repül a játék

Az ország mindenható vezetőinek azonban egyre több játékprogram is szemet szúr. Néhány héttel ezelőtt az IGI2: Covert Strike-ot egyszerűen betiltották, mivel – az illetékes cenzorok szerint – nemzetellenes, kedvezőtlen színben tünteti fel a kínai hadsereget. Június első napjaiban pedig a Hearts of Iron került feketelistára, az indok szerint azért, mert a fejlesztők abban egyszerűen meghamisították a történelmet: a játékban Kínának nem része Tibet, Hszincsiang és Mandzsúria, Tajvan pedig japán gyarmatként szerepel.

A jövőben nem hozhatnak forgalomba olyan játékprogramot Kínában, amelyet előzőleg nem vizsgált meg egy bizottság. A kereskedőknek szeptember 1-jéig át kell vizsgáltatniuk jelenlegi árukészletüket. Ennek elmulasztása „természetesen" büntetést von maga után.

➲ www.paradox-entertainment.com/

ÉSZAK-KOREA

Hivatásos hackerek

A két Korea közötti, amúgy sem egyszerű viszonyt tovább bonyolítják azok a hírek, melyek szerint Észak-Koreában hivatásosan hackereket képeznek ki. E hírek Dél-Koreában keltek szárnyra, de már a világsajtóban, illetve több konferencián is megemlítették, hogy várhatóan emelkedni fog az elektronikus támadások száma. A déli szomszéd szerint Észak-Koreának olyan hackercsapata van, ami közvetlenül Kim Jong Il elnök parancsnoksága alatt áll. A kiképzett hackerek (illetve crackerek) elsődleges feladata az, hogy dél-koreai állami hivatalok gépeire bejutva szerezzenek meg titkos információkat.

Az észak-koreai számítástechnika jelenleg igen erős elmaradást mutat a térségben, amit jelentős fejlesztésekkel próbálnak behozni.

» Kim Jong Il, a „hackerfőnök"

MICROSOFT

Aki keres, talál?

A Microsoft körüli felhajtás nem csökkent, csak a sajtó lelkesedése hagyott alább: mintha belefáradtak volna a rengeteg per (és peren kívüli megegyezés) folyamatos tudósításába. A redmondi céget most az a vád érte, hogy az utóbbi években folyamatosan tüntetett el olyan bizonyítékokat, melyek a perekben rá terhelők lettek volna. Ez annak kapcsán pattant ki, hogy a Burst.com 2002-ben indított perében bemutatott bizonyítékokat a Microsoft egyszerűen nem akarja elfogadni valódinak. A Burst.com azért nyújtott be keresetet a szoftveróriás ellen, mert egy közös multimédiás technológia fejlesztéseinek megbeszélései hirtelen megszakadtak, majd néhány hónapon belül a Microsoft kihozott egy saját technológiát – a MediaPlayer 9-et –, ami igen sok hasonlóságot mutatott a korábbi egyeztetések alkalmával leírt megoldással.

A perben eljáró bíró felszólította a Microsoft jogi képviselőit, hogy keressék meg azt az elektronikus körlevelet, amiben a vállalat alelnöke felszólítja a dolgozókat, hogy töröljék a harminc napnál régebbi e-maileket. A bíró szerint a biztonsági mentések és archiválások során több „értékes" leletre is bukkanhatnak, ami befolyásolhatja a Microsoft más pereinek kimenetelét is.

A Burst.com képviselője szerint persze a Microsoftnál nagyüzemben folyik a bizonyítékok eltüntetése.

➲ www.burst.com/
➲ www.microsoft.com/

CARNEGIE MELLON ROBOTICS INSTITUTE

Ipari origami

A robotfejlesztés eddigi irányvonalai mellett rendre újabb próbálkozások tűnnek fel. Közülük az egyik terület az, amikor nagy kézügyességet igénylő feladatokat próbálnak robotokkal elvégeztetni. Az ipari felhasználásban álló gépeknek persze nem kell elvégezniük olyan feladatokat, amelyek a hétköznapi életben egyszerűnek tűnnek, és amelyeket egy kiskorú gyermek is könnyedén teljesít – cipőfűző megkötése, különböző szalagok összefűzése, papírhajtogatás.

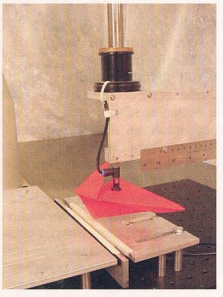

» Egyelőre csak egyszerűbb hajtogatásokra képes az origamizó robot

Az ősi Japán papírhajtogatási művészete, az origami egyelőre még nem igazán robotizált terület. Devin Balkcom, a Carnegie Mellon Robotics Institute hallgatója olyan robotot épített, ami már képes egyszerűbb papírtárgyakat hajtogatni – például repülőt és csákót. Balkcom jelenleg épp a továbbfejlesztésen munkálkodik, hogy bonyolultabb hajtogatásokat is el tudjon végezni a tapadókorongos „kézzel" ellátott robot.

➲ www.ri.cmu.edu/
➲ www-2.cs.cmu.edu/~devin/#Robotic_origami_folding

SYMANTEC

64 bites jövő

A 64 bites architektúra terjedésének hatására megjelennek a 64 bites vírusok. A Symantec május 26-án jelentette be, hogy felfedezték az első, 64 bites Windowsra írt vírust, a W64.Rugrat.3344-et. Az egyes veszélyeztetettségi szintű vírus gyakorlatilag csak azt bizonyítja, hogy a 64 bites rendszereket is lehet fertőzni. Kimondottan csak a 64 bites Windows (IA64) rendszerekre veszélyes, a 32 bites operációs rendszereket és alkalmazásokat nem bántja.

A Symantec szakemberei szerint ahogy a 32 bites vírusok esetében már megtörtént, itt is arra lehet számítani, hogy a kezdeti néhány gyengébb próbálkozás után egyre komolyabb kártevők fognak megjelenni. Egyelőre azonban nem kell félni, mivel a 32 bites rendszerek még sokáig túlsúlyban lesznek – nyilatkozta a Symantec.

➲ http://securityresponse.symantec.com/avcenter/venc/data/w64.rugrat.3344.html

64 bites rendszerek – hardver- és szoftveroldalról

» 64 bit itt és most

Az AMD64 tavalyi bemutatása óta egyre többet hallani erről az ígéretesnek tűnő fejlesztésről. De vajon mivel jobb a jelenlegi technológiáknál? Gyorsabban futnak tőle a programjaink? Könnyű beszerezni? Sokan támogatják? Hát a kompatibilitás? Megpróbálunk mindenre választ adni.

Magyar PC Magazin

A **számítás**technikai történelemkönyvekben (hamarosan ilyenre is szükség lesz) a 2003-as évet az első 64 bites asztali processzor megjelenéséhez fogják kötni. Tavaly mutatta be az AMD első AMD64 architektúrára épülő x86-64-es processzorát, az Athlon 64-et. De még mielőtt belemerülnénk a témába, nézzük át, mit is jelent a 64 bites jelölés.

ARCHITEKTÚRA KONYHANYELVEN Sokan a buszok szélességét vélik a 64 bit mögött, ami nem helyes. Gondoljunk csak bele: a mai processzorok adatbusza 64 bites, címbuszuk pedig 36 bites. A 32 bit egészen pontosan a processzor belső, fixpontos regisztereinek bitszámát jelenti. A 64 bites AMD Athlon 64-ben ezeket bővítették 64 bitesre. Az Intel már ezelőtt is gyártott olyan processzorokat, amelyek 64 bites adatokkal is képesek dolgozni, ám ezeknek nem az x86-32 a natív utasításkészlet-architektúrájuk (Instruction Set Architecture – ISA). Az Itanium és az Itanium 2 processzorokra gondolunk, de mivel ezek nagygépes környezetbe való termékek, most nem foglalkozunk velük.

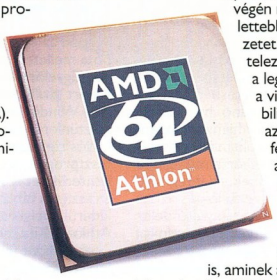

» Rivaldafényben az Athlon 64

Az AMD Athlon 64-ek újdonsága a 64 bites üzemmód és a tökéletes x86-32-kompatibilitás. Az AMD64 a processzorüzemmódokat terjesztette ki egy Long móddal. Legacy módban továbbra is futtathatjuk megszokott, régebbi x86-32-es programjainkat, a Microsoft Windows XP-t vagy akár régebbi programjainkat is. Ebben az üzemmódban megtalálható a DOS-os időkből ismert valós mód, továbbá a manapság divatos védett és a kihalófélben lévő virtuális-valós mód is.

Alaplaptesztünkben 32 bites Windows XP-t és 32 bites tesztprogramokat használtunk, vagyis végig x86-32-es processzorként használtuk az Athlon 64-et.

A Long mód több újdonságot is hozott. Ilyen a flat címzés, ahol a 40 bites fizikai címzésnek és a 48 bites virtuális címeknek hála 1 terabyte fizikai rendszermemóriát és majdnem 300 terabyte-nyi virtuális memóriát használhatunk. Ebben a módban 64 bites operációs rendszer alatt akár 32 bites alkalmazásokat is futtathatunk, vagyis a kompatibilitás megmarad a jövőben is.

A processzor nagy újdonsága még a HyperTransport csatlakozás, ami nagy sebességű pont–pont csatlakozást tesz lehetővé. A processzor így kapcsolódik a chipkészlethez, és az Athlon 64 komolyabb változatai (Opteron) ezzel olják meg a többprocesszoros működést. Komoly előrelépés az integrált memóriavezérlő is: ezzel sokkal gyorsabb és hatékonyabb lehet a processzor memóriakezelése.

MINDEN EGYÜTT A SIKERHEZ Összefoglalva tehát: az AMD egy kiváló processzort épített, amely méltó utódja lehet a nagy sikerű Athlon XP-nek. A cég a 64 bites kérdésben korábban lépett, mint az Intel, és már 2003 végén megteremtett egy új, fejlettebb számítógépes környezetet. Az elgondolás jó, a kivitelezés nemkülönben, és a legfontosabb tényező, a visszamenőleges kompatibilitás sem csorbult. Mindazonáltal amíg a szoftverfejlesztők és a nagy rivális, az Intel nem lép a kérdésben, a felhasználóknak sem lesz komoly indítékuk 64 bites processzorra váltani. Az Intel már döntött és lépett is, aminek az első kézzelfogható jeleit az év vége felé láthatjuk majd (ha lehet hinni az előrejelzéseknek).

Szoftveroldalról kulcsfontosságú kérdés az operációs rendszer. A Linux-disztribúciók közül már több is kihasználja az x86-64 adta előnyöket. A Microsoft is komolyan gondolja a 64 bitre való átállást, amiről személyesen maga Bill Gates nyilatkozott a nemrég megtartott WinHEC konferencián. A Microsoft szándékát bizonyítja továbbá a nyilvánosan is elérhető 64 bites Windows XP béta-változata. A végleges valamikor az év vége felé várható, az Intel lépésével nagyjából egy időben.

A 64 bites éra megkezdődött, de még nagyon az elején vagyunk. E havi fókusztémánkban sorra vesszük a kiforrott 64 bites hardverelemeket – a CPU-t fogadó alaplapokat és a processzorhűtőket –, illetve a közeljövőbe is betekintünk egy cikk erejéig, az Intel válaszlépéseit latolgatva. A hardver persze nem minden, ezért sorra vesszük a pillanatnyilag elérhető operációs rendszereket is, és megnézzük, mit nyerünk a 64 bitre való átállással. PCM

MAGAZIN

Elit 12 **16. oldal**
Teszt: 12 alaplap 64 bites processzorokhoz – avagy az elitalakulat.

Hűtve tálaljuk **24. oldal**
Körképünkben 4 processzorhűtőt mutatunk be – és az újdonságokat, melyeket az Athlon 64 hozott a számítógépes hűtéstechnikában.

Konzervatív haladás **27. oldal**
Az Intel hozzáállása a 64 bites fejlesztésekhez.

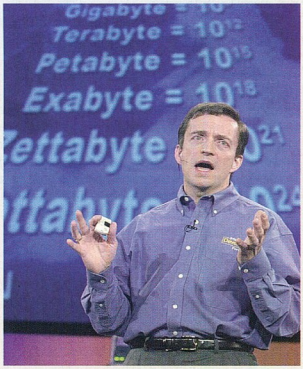

Dupla vagy semmi! **28. oldal**
Összecsapások az operációs rendszerek arénájában: Windows 32 kontra Windows 64, Linux 32 kontra Linux 64, Windows 64 kontra Linux 64.

Teszt: 12 Socket 754-es alaplap Athlon 64-hez

» Elit 12

A számítógép központi eleme a processzor – ez nem is lehet kérdéses. A stabilitás, a szolgáltatások és a sebesség azonban nagyban függ az alaplaptól. Az Athlon 64 esetében egy, az eddigiektől eltérő felépítésű processzort kell kiszolgálni. Lássuk, a gyártók hogyan birkóztak meg ezzel a feladattal.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Az AMD64 (X86-64) architektúra köré több processzortípus is épül. A szerverekbe szánt Opteron és a kétcsatornás memóriavezérlővel gyártott Athlon 64 FX a vastagabb pénztárcájú felhasználókat célozza meg. Marad a „szimpla" AMD Athlon 64, ami egycsatornás memóriavezérlőt és az Athlon XP-nél megismert +-os jelölést kapott.

A memóriavezérlő fontos kérdés – ahogy azt már fókusztémánk bevezetőjében is említettük. Az alaplapi lapkakészletek szempontjából fontos, hogy itt már nem az északi hídnak kell vesződnie a rendszermemória kezelésével, ez a processzorba integrált vezérlő feladata. Emiatt elvileg memóriakezelésben nem szabadna eltérésnek mutatkoznia az egyes alaplapok között, ám ahogy a tesztből kiderült, ez a gyakorlatban nem így van.

A Socket 754 foglalatos Athlon 64 nagyon hasonlít az Intel Pentium 4-re. Ezt a hőelvezető sapkának (heat spreader) köszönheti, aminek előnyeiről mostani hűtőtesztünkben olvashatnak. Mivel a processzor a 0,13 mikronos gyártástechnológia mellett (így a mag mérete 193 mm^2) rengeteg tranzisztort tartalmaz (pontosan 105,9 milliót), komoly hűtésre van szükség. Ez rögzítését tekintve egy keretbe kerül, amit alulról erősít meg egy (többnyire) műanyag lap. Tehát az alaplapok kialakításakor a tervezőknek figyelniük kell arra, hogy a processzorfoglalat körül megfelelően nagy üres helyet hagyjanak. Gondolhatnánk, hogy emiatt az Athlon 64-es alaplapok zsúfoltak, ám ez szerencsére nem igaz.

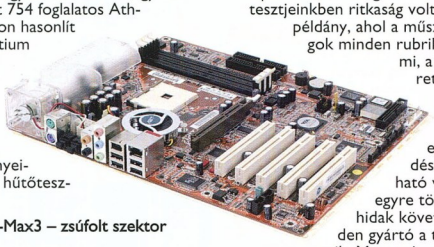

» Abit KV8-Max3 – zsúfolt szektor

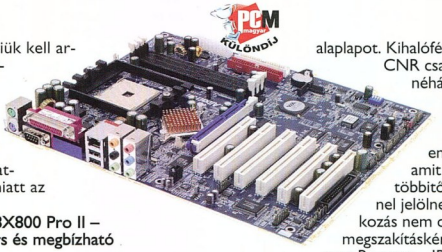

» Albatron K8X800 Pro II – nagyon gyors és megbízható

MINDEN HÁJJAL MEGKENT LAPOK

A címben szereplő elit kifejezés az alaplapok felszereltségére utal. Míg eddigi tesztjeinkben ritkaság volt az olyan tesztpéldány, ahol a műszaki tulajdonságok minden rubrikájába került valami, a mostani megméretettésben az a feltűnő, ha valahol hiányzik valami. Ez nevezhető egyértelmű fejlődésnek, az integrálható vezérlők és az egyre többet nyújtó déli hidak következtében minden gyártó a teljességre törekszik. Manapság már szériatartozék a soros ATA csatlakozás, méghozzá RAID vezérlővel megfejelve, a legalább hat USB 2.0 csatlakozás, az 5.1-es hangchip, és gyakori a 10/100 Mbit/s-os vagy akár 1 gigabites hálózati vezérlő. Elég sok alaplapon találunk IEEE-1394-es (Firewire) csatlakozást is, ami jól megfér az USB-k mellett, ráadásul egy ilyen vezérlőchip mindössze pár dollár többletet jelent a gyártóknak.

A déli hidak tulajdonságait gyakran egészítik ki egy másodlagos, szerepét tekintve azonos vezérlővel. Ebben élenjárónak tekinthető a Gigabyte. A trükknek köszönhetően több gyártó is kínál két RAID vagy két LAN vezérlővel szerelt alaplapot. Kihalófélben van a CNR csatlakozás, csak néhány esetben találkoztunk vele. Terjed azonban a kiemelt PCI busz, amit a gyártók a többitől eltérő színnel jelölnek. Ez a csatlakozás nem osztja meg a megszakításkérelmét (Interrupt Request – IRQ) más kártyahellyel, valamint egyedi, külön bejáratú tápellátás is jár hozzá. Ide komolyabb, nagyobb fogyasztású, vagy a kompatibilitásra érzékeny PCI kártyákat szerelhetünk.

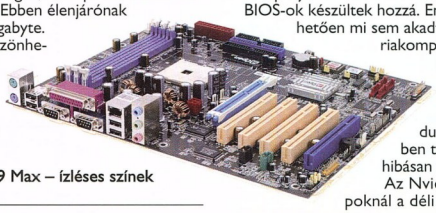

» AOpen AK89 Max – ízléses színek

TOVÁBBRA IS 32 BITEN

64 bites operációs rendszereket bemutató cikkünkben olvashatnak e rendszerek készültségi fokáról. A gond az operációs rendszerek bétás állapota mellett a driverekkel és a programokkal van. Egyelőre nincs megfelelően stabil és jól megírt szoftvercsomag az x86-64 architektúrára Windows platformon. Ennek fényében tesztünk marad a jól bejáratott 32 bites operációs rendszer, 32 bites driverek és 32 bites tesztprogramok világában. A több felhasználási területet is szimuláló tesztcsomagnak és a részletes táblázatnak köszönhetően így is kiderül, melyik alaplap a legjobb egy AMD Athlon 64-es rendszer építéséhez.

A táblázat felépítése már ismerős olvasóink számára. Az obligát műszaki adatokat néhány speciális résszel egészítettük ki, illetve néhány bejegyzés magyarázatot igényelhet. A memóriafoglalatok száma átlagosan három, de néhol be kell érnünk kettővel. Sajnos az Athlon 64-es platform egyes memóriamodulokra érzékeny, ami régebben főképp a Via chipkészleténél jelentkezett. Nem mindegy továbbá, hogy melyik foglalatba helyezzük a modulokat, ezért ajánlatos előbb elolvasni a használati útmutatót. Szerencsére a Via lapkája már nem mai darab, így elég jó BIOS-ok készültek hozzá. Ennek köszönhetően mi sem akadtunk memóriakompatibilitási problémába, bár az alkalmazott Corsair modulokat régebben több alaplap is hibásan ismerte fel. Az Nvidia-alapú laponál a déli híd hiányzik,

»infó

- Nvidia nForce3: **www.nvidia.com/page/nf3.html**
- Via K8T800: **www.via.com.tw/en/k8-series/k8t800.jsp**
- Via K8T800 Pro: **www.via.com.tw/en/k8-series/k8t800pro.jsp**
- Via VT8237: **www.via.com.tw/en/southbridge/vt8237_index.jsp**

hiszen az Nvidia nForce3 chipkészlet egyetlen lapkából áll. Ez esetben a két híd közti kapcsolat sebességének sincs értelme.

Egy alaplapnál fontos tulajdonság a CPU ventilátorának automatikus, BIOS szintű szabályzása, ezért ezt külön feltüntetjük.

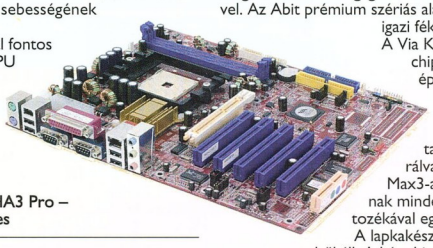

» **Biostar K8VHA3 Pro – olcsó, de teljes**

A Cool'N'Quiet technológiával (terheletlen állapotban a processzor automatikusan leosztja az órajelét, és csökkenti a feszültségét is) karöltve így nagyon csendes és erős gépet lehet építeni. A tuninghajlandóság elbírálásakor figyelembe vettük a BIOS felépítését, az állítható szorzót, a megadható legmagasabb buszórajelet, a feszültségszintek szabályozhatóságát, és ha volt ilyen, a szoftveres tuning lehetőségét.

A tesztprogramok terén nem sokat változtattunk. A játékoknál megjelent a Far Cry alacsony részletességű beállítások mellett, és az Unreal Tournament 2003-at felváltotta az Unreal Tournament 2004.

Tesztkonfigurációnk egy 2200 MHz-en üzemelő, 3400+ jelölésű,

» **Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith – trükkös tervezés, extrák fulladásig**

1 Mbyte-os másodszintű gyorsítótárral dolgozó Athlon 64 processzort, 1 Gbyte (2x512 Mbyte) alacsony időzítési értékekkel rendelkező Corsair memóriát, 80 Gbyte-os, PATA csatolós Seagate merevlemezt (2 Mbyte-os gyorsítótárral), MSI FX5950 Ultra TVD videokártyát és 350 W-os Enermax tápegységet tartalmazott. Az operációs rendszer Microsoft Windows XP Professional volt Service Pack 1-gyel.

Az alaplapok elbírálásakor a sebesség és felszereltség mellett a gyártói támogatást, a garanciát, a kiegészítőket és a megépítést is figyelembe vettük. A sebességgel szerencsére egyetlen esetben sem akadt komolyabb probléma, így az elenyésző ponttöbblet nem jelenti feltételnül egy alaplap győzelmét.

Nézzük, milyen Socket 754 foglalatú Athlon 64-es alaplapok közül válogathatunk kis hazánkban.

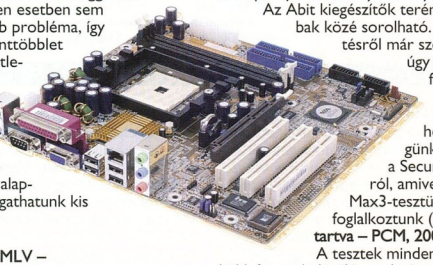

» **DFI K8M800-MLV – az apró kakukktojás**

ABIT KV8-MAX3 Vágjunk is a közepébe, méghozzá a teszt legagresszívebb szereplőjével. Az Abit prémium szériás alaplapja egy igazi féktelen paripa. A Via K8T800-as chipkészletre épülő alaplapon az összes fontos vezérlőt megtaláljuk integrálva, az Abit Max3-as sorozatának minden extra tartozékával egyetemben.

A lapkakészlet két chipből áll. A két chip között 8-szoros V-Link csatlakozás van, amit a lapkakészlet újabb változatában, a Pro jelölésűben már kétszer gyorsabbra cseréltek. A déli híd natív SATA RAID vezérlőt is kínál, így ez minden Via VT8237-es chippel szerelt alaplapon szériatartozék. Ezzel a rivális nForce3 150 bizony nem büszkélkedhet (a gyártó az utolsó pillanatban letiltotta, mert instabil volt). Az északi híd szerencsésen kis „étvágyú", így majdnem minden gyártó egy kisméretű passzív hűtést alkalmazott.

Az első ellenpélda az Abit. Ők a hűtést nem bízták a véletlenre, hiszen többek közt tuningra kihegyezett alaplapot készítettek, így itt egy aktív hűtéssel találkozunk. Ezt egészíti ki az alaplap többi melegedő alkatrészét hűtő OTES hűtőcsatorna, a végén egy ventilátorral. Az alaplap ezen szegletében sajnos van egy kis probléma, méghozzá tervezési. A táp- és ventilátorcsatlakozók, kondenzátorok és egyéb alkatrészek roppant kis helyre vannak összezsúfolva, ami mind szerelés, mind hűtés szempontjából szerencsétlen. Ezt leszámítva az alkatrészek és csatlakozók elrendezése jónak mondható.

Az Abit BIOS-a méltó a cég hírnevéhez, a legapróbb részletekig beállíthatunk mindent. A tuningrésznél fontos és hasznos újdonság a valós idejű fölpörgetés BIOS-ból. Ezzel könnyedén megtalálhatjuk a legmagasabb, még stabil órajeleket rendszerünkhöz. Sajnos az órajelszorzót nem állíthatjuk, ami a tuning szempontjából komoly hátrány.

Az Abit kiegészítők terén is a legjobbak közé sorolható. Az OTES hűtésről már szóltunk, nem úgy a POST-figyelőről, ami a hibák felkutatásában lehet segítségünkre, valamint a SecureIDE kártyáról, amivel Abit IC7-Max3-tesztünkben külön foglalkoztunk (➲ **Titokban tartva – PCM, 2004/5/38**).

A tesztek minden további nélkül lefutottak, kiváló eredményeket hozva a felhasználói programokat nézve. Ez a gyárilag

Időtálló?

Az egyik legfontosabb kérdés egy komolyabb alaplap vásárlásakor, hogy vajon időtálló-e. A Socket 754 bizony már szeptember óta a piacon van, a magyar kiskereskedelemben pedig valamikor október végén, novemberben jelentek meg az első rendszerek. Az azóta e lelt idő alatt itthon nem igazán fogyott az Athlon 64. Ahogy azt már számtalanszor leírtuk, ennek egyik fő oka az Intel és a Microsoft távolmaradása volt. Egyelőre nem volt tehát 64 bites operációs rendszer, és sajnos hardver sem igazán. Az alaplapok ugyan megérkeztek, minden nagyobb gyártó megjelent Socket 754-es alaplappal a piacon, de sajnos processzorból komoly hiány volt. Ez az első negyedévben sem változott meg gyökeresen, az Athlon 64 CPU-k csak nem akarták elárasztani a piacot.

A helyzet, ha lassan is, de változik. Megjelentek az első olcsóbb Athlon 64 processzorok, és a szakma egyöntetűen kedvező fogadtatása is segíti az új CPU előrehaladását. Az árérzékenységéről híres magyar piacról egyelőre nem fogja kiszorítani az Athlon XP sorozatot, ám a közép-felső szegmensben határozott jelenlétére számíthatunk. Ez a gyártás felfuttatása mellett a Microsoft és az Intel lépésének is köszönhető – ők az év vége felé tervezik a 64 bites „bummot".

A Socket 754-et a legolcsóbb Athlon 64-es platformként fejlesztették ki, és úgy tűnik, hosszabb életű lesz Athlon 64 FX-es társánál, a Socket 940-nél. A Socket 940-es Athlon 64 FX legfőbb hátulütői a kizárólagosan regisztreres DDR SDRAM kezelése és a magas ár. Ezen segít a nemrég bejelentett Socket 939-es platform. Az egy láb „eltűnése" mögött komoly technológiai újítások állnak. Az architektúra nem változott, azonban a gyártástechnológia itt hamarosan 0,9 mikronosra vált, ami olcsóbb, és az órajelet is feljebb lehet tornázni. Immáron bármilyen DDR SDRAM modullal képes együttműködni a kétcsatornás memóriavezérlő. Az alaplapi lapkakészletek oldaláról ugyanakkor nem igényel komolyabb változtatásokat az új foglalatú CPU. A Via K8T800 Pro, illetve az Nvidia nForce3 250Gb már támogatják ezeket a processzorokat.

A Socket 939 foglalatba készül majd „szimpla" Athlon 64 és FX-es változat is. Utóbbi előnye a kétszer akkora, mintegy 1 Mbyte-os gyorsítótár lesz, emellett mindkét típus kétcsatornás memóriavezérlőt alkalmaz.

Az ígéretes Socket 939 mellett nem tűnik el a Socket 754 sem, megmarad olcsó Athlon 64-es rendszernek. Ezt erősítendő az AMD már be is jelentette 2600+-os és 2800+-os Athlon 64 processzorait, amelyek 30, illetve 40 ezer forint alatt kerülnek a boltok polcaira. Továbbá még idén várhatók az első Paris magos Athlonok Athlon XP elnevezéssel, amelyek ugyancsak Socket 754-be illeszkednek, mindenben megegyeznek az Athlon 64-gyel, ám a 64 bites módot letiltották bennük. Ez egy olcsó, „Duron" jellegű, ám erős rendszer alapja lehet, amit később valódi Athlon 64 processzorra cserélhetünk alaplapváltás nélkül. Talán mondanunk sem kell: az AMD a tervek szerint idén teljesen leáll a Socket A foglalatba illeszkedő processzorok gyártásával és forgalmazásával.

Műszaki adatok

Gyártó, típus	Abit KV8-Max3	Albatron K8X800 Pro II	AOpen AK89 Max	Biostar K8VHA3 Pro	Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith
Termék weboldala	www2.abit.com.tw/	www.albatron.com.tw/	http://english.aopen.com.tw/	www.biostar.com.tw/	www.chaintech/.com.tw
Műszaki adatok					
Alaplap formátuma (befoglaló méret)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)
Északi híd típusa	Via K8T800	Via K8T800	Nvidia nForce3 150	Via K8T800	Nvidia nForce3 250
DDR DIMM foglalatok száma/memória maximális mennyisége	3/2 Gbyte	3/3 Gbyte	3/3 Gbyte	2/2 Gbyte	3/2 Gbyte
AGP/PCI/CNR foglalatok száma	1/5/0	1/6/0	1/5/0	1/5/1	1/5/1
Az AGP foglalat és a memóriafoglalatok akadnak?	●	●	○	○	○
Déli híd típusa	Via VT8237	Via VT8237	○ (egychipes lapkakészlet)	Via VT8237	○ (egychipes lapkakészlet)
Sávszélesség a két híd között	8x V-Link (533 Mbyte/s)	8x V-Link (533 Mbyte/s)	n.a.	8x V-Link (533 Mbyte/s)	n.a.
Párhuzamos ATA/soros ATA csatornák száma	2/6	2/2	2/4	2/2	2/4
Integrált RAID vezérlő	Via VT8237 natív, Silicon Image Sil3114	Via VT8237 natív	Silicon Image Sil3114	Via VT8237 natív	Silicon Image Sil3114
USB 2.0/soros/párhuzamos portok száma	6/0/0	6/1/1	6/2/1	4/2/1	4/2/1
Integrált hangvezérlő	Realtek ALC658	Via Envy24PT (VT1720)	Realtek ALC655	C-Media CMI9739A	Via Envy24PT (VT1720)
Integrált Ethernet vezérlő	3Com Marvell 3C940	3Com Marvell 3C940	Realtek RTL8110S Gigabit	Realtek RTL8110S Gigabit	Broadcom BCM5788KFB Gigabit
Integrált IEEE-1394 vezérlő/portok száma	Texas Instruments TSB43AB23/3	Via VT6307/2	Agere FW323-06/2	Via VT6307/1	Via VT6306/3
Északi híd hűtése	kisméretű aktív	kisméretű passzív	kisméretű passzív	kisméretű passzív	közepes méretű passzív
BIOS-verzió	21	1.08	R1.07	1128	01/16/04
A mellékelt nyomtatott kézikönyv információtartalma	kiváló	nagyon jó	kiváló	elégséges	kiváló
CPU-ventilátor fordulatszámának automatikus szabályzása	●	○	●	○	○
Az alaplap tuninghajlandósága	nagyon jó	kiváló	jó	○	nagyon jó
Processzor valódi órajele	2247,4 MHz	2215,5 MHz	2200,1 MHz	2199,7 MHz	2209,9 MHz
Az alaplap 200 MHz-es buszórajelének valódi értéke	204,3 MHz	201,4 MHz	200,0 MHz	200,0 MHz	200,9 MHz
Beállítható maximális buszórajel	300 MHz	300 MHz	250 MHz	250 MHz	400 MHz
Szabályozható feszültségek	●	●	●	○	●
Állítható szorzó	○	●	●	○	○
Szabad ventilátorcsatlakozók száma	3	3	4	2	4
Mellékelt szoftverek	driver-CD, FlashMenu, OCGuru	driver-CD, InterVideo WinCinema Pro Rev. V, Trend Micro PC-cillin 2002	driver-CD, Vivid BIOS, SilentTek, WinBIOS, Norton Antivirus 2003	driver-CD, Norton Internet Security 2004, Norton Ghost 2003	driver-CD, Norton Antivirus 2003, Image IT 3.0, ProMagic 6.0
Extrák, különlegességek	OTES alaplaphűtés, µGuru, SecureIDE, hengeres kábelek	BIOS Mirror, Voice Genie	Die-Hard BIOS II, Dr. Voice II, Open JukeBox	○	hat az egyben kártyaolvasó, CBOX3 előlapi panel, DigiDOC hardvermonitor, RadEX hűtés, hengeres kábelek, hűtőpaszta, csavarhúzó, optikai S/PDIF kábel
Memória időzítései (CAS/RAS to CAS/RAS/Cycle time)	2/3/2/6 ciklus	2/3/2/6 ciklus	2/3/2/5 ciklus	2/3/2/6 ciklus	2/3/2/6 ciklus
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	Interboard Hungary ☎ 412-0164	Flash-Point ☎ 407-1500	Sowah Hungary ☎ 350-4539	Co-Run ☎ 301-0600	Expert ☎ 450-2430
Forgalmazó webcíme	www.interboard.hu	www.flash.hu	www.sowah.hu	www.corun.hu	www.expert.hu
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	44 500 Ft	38 450 Ft	40 000 Ft	31 875 Ft	46 900 Ft
Garancia	2 év	3 év	2 év	2 év	3 év

*: hazánkban még nem forgalmazzák

feljebb tornázott órajelnek köszönhető, a processzor buszórajele 200 helyett 204 MHz volt, ami a valós órajelben mintegy 47 MHz-es növekedést jelentett. A játékdemók alatti teljesítmény átlagosan jó.

⊕ Gyors, de stabil, extra hűtés és kiegészítők, kiváló fölpörgetési lehetőségek, POST-figyelő.

⊖ Kisebb tervezési hiba, a magasabb órajel ellenére nem ő a leggyorsabb, szorzóállítás hiánya.

ALBATRON K8X800 PRO II Az Albatron alaplapjához nagy bizalommal közeledtünk, az elmúlt hónapok során minden tesztünkben, ahol Athlon 64-es konfigurációt vetettünk be (például processzor- és videokártyatesztek), ezt az alaplapot használtuk referenciaként.

A Pro II-es jelölés a legnagyobb felszereltségű alaplapot takarja, ennek megfelelően IEEE-1394 és Gigabites LAN vezérlőt is kapunk. A tesztben egyedül itt találunk hat PCI kártyahelyet – akinek erre van szüksége, ne is keresgéljen tovább. A minőségi integrált vezérlők közül külön ki kell emelni a Via Envy24PT hangchipet, ami bizony hardveresen keveri az akár 7.1-es hangzást, ezáltal kevesebb rendszererőforrást fogyasztva. Az északi hidat igen meggyőző hűtőborda hűti, ami több, apró rézoszlopból áll.

Az alaplap BIOS-a összkomfortos, erős tuningrésszel, aprólékos opciókkal és beállításmentési lehetőséggel. Sebességét tekintve

DFI K8M800-MLV	Epox 8HDA3+	FIC K8-800T	Gigabyte K8N Pro	MSI K8N Neo Platinum Edition MS-7030	Shuttle AN50R	Soltek SL-K8AV2-RL
www.dfi.com.tw/	www.epox.nl/	www.fic.com.tw/	www.gigabyte.com.tw/	www.msi.com.tw/	www.shuttle.com/	www.soltek-computer.de/
micro-ATX (245x230 mm)	normál ATX (245x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (245x305 mm)	normál ATX (244x305 mm)	normál ATX (220x305 mm)
Via K8M800	Via K8T800	Via K8T800	Nvidia nForce3 150	Nvidia nForce3 250Gb	Nvidia nForce3 150	Via K8T800
2/2 Gbyte	2/2 Gbyte	3/2 Gbyte	3/3 Gbyte	3/2 Gbyte	3/3 Gbyte	2/2 Gbyte
1/3/0	1/5/0	1/5/0	1/5/0	1/5/0	1/5/0	1/5/0
●	●	○	○	○	○	○
Via VT8237	Via VT8237	Via VT8237	○ (egychipes lapkakészlet)	○ (egychipes lapkakészlet)	○ (egychipes lapkakészlet)	Via VT8237
8x V-Link (533 Mbyte/s)	8x V-Link (533 Mbyte/s)	8x V-Link (533 Mbyte/s)	n.a.	n.a.	n.a.	8x V-Link (533 Mbyte/s)
2/2	2/6	2/2	4/2	2/4	2/2	2/2
Via VT8237 natív	Via VT8237 natív, Silicon Image Sil3114	Via VT8237 natív	Silicon Image Sil3512, GigaRAID	Nvidia nForce3 250Gb natív	Silicon Image Sil3112	Via VT8237 natív
4/1/1	4/2/1	6/2/1	4/2/1	6/1/1	6/1/1	2/2/1
C-Media CMI9761A	Realtek ALC655	Realtek ALC655	Realtek ALC658	Realtek ALC850	Realtek ALC650	Via VT1616
Via VT6103L	Via VT6102, 3Com Marvell 3C940 Gigabit	Realtek RTL8100C	Realtek RTL8110S Gigabit	Nvidia nForce3 250Gb Gigabit natív	Nvidia nForce3 150 10/100, Intel Pro 82540EM 1000/MT	Via VT6103
Via VT6307/1	○	Via VT6307L/2	Texas Instruments TSB43AB23/2	Via VT6306/1	Via VT6306/3	○
kisméretű passzív 1.00	kisméretű passzív 34324	nagyméretű passzív 1.00	kisméretű aktív f11	kisméretű passzív 1.1	kisméretű passzív 025	közepes méretű passzív 2L13
elégséges	nagyon jó	nagyon jó	kiváló	jó	megfelelő	kiváló
○	○	○	○	●	○	○
○	nagyon jó	megfelelő	jó	kiváló	nagyon jó	jó
2199,9 MHz	2211,0 MHz	2200,1 MHz	2210,1 MHz	2210,1 MHz	2200,0 MHz	2194,5 MHz
200,0 MHz	201,0 MHz	200,0 MHz	200,9 MHz	200,9 MHz	200,0 MHz	199,5 MHz
255 MHz	250 MHz	250 MHz	300 MHz	250 MHz	280 MHz	250 MHz
● (memória és AGP)	●	●	●	●	●	●
○	●	○	○	●	●	●
2	3	3	3	4	3	3
○	driver-CD, Norton Ghost, Trend Micro PC-cillin 2002, MagicScreen, MagicBIOS, Norton Personal Firewall 2003	driver-CD	driver-CD, @BIOS, EasyTune 4, Norton Internet Security 2003	driver-CD, MSI Live Update 3, MSI DigiCell, Trend Micro PC-cillin 2002	driver-CD	driver-CD, Trend Micro PC-cillin 2004, VirtualDrive 7, RestoreIT! 3 Lite, Partition Magic 6.0 SE, DriveImage 4.0
integrált UniChrome2 videovezérlő	POST debugger, SATA External, Magic Health	○	DualBIOS, Xpress Recovery	D-Bracket 2, CoreCell Dynamic Overclocking Technology, hengeres kábelek	○	RedStorm 2 Overclocking Technology, hengeres kábel
2/3/2/6 ciklus	2/3/2/6 ciklus	2/3/2/6 ciklus	2/3/2/8 ciklus	2/3/2/6 ciklus	2/3/2/6 ciklus	2/3/2/6 ciklus
Expert ☎ 450-2430	Herta ☎ 239-8028	○*	Co-Run ☎ 301-0600	Ramiris Rubin ☎ 888-3200	Juventus-Team ☎ 469-5847	Cédrus Kft. ☎ 450-1266
www.expert.hu	www.herta.hu	○*	www.corun.hu	www.ramiris.hu	www.gepbolt.hu	www.cedruskft.hu
19 900 Ft	38 500 Ft	körülbelül 18 000 Ft*	34 375 Ft	39 750 Ft	45 238 Ft	29 330 Ft
2 év	2 év	○*	3 év	3 év	2 év	2 év

sem kell szégyenkeznie, az elsők között van a lap. Összességében egy kiváló termék, megérdemli a dicséretet!

⊕ Minőségi integrált vezérlők, 6 PCI kártyahely, nagyon jó BIOS erős tuningrésszel, gyors, nálunk már bizonyított.

⊖ Pro chipkészlettel lenne az igazi.

AOPEN AK89 MAX Az AOpen is egy komolyabb felszereltségű alaplappal indult a tesztben. Az alaplapon ezúttal az nForce3 chipkészlet régebbi változata, a 150 dolgozik. Ehhez mérten a SATA-ról egy külső vezérlő, a Silicon Image chip gondoskodik, de az IEEE-1394 és a LAN vezérlő is külső egység.

Az nForce3 chipkészlet legnagyobb erénye az egychipes kivitel, vagyis ebben az esetben nem is helyes chipkészletről beszélni. Egyetlen hátránya az egychipes kiépítésnek, hogy az nForce2 déli hídjánál megismert és megkedvelt hardveres Dolby kódolású hangvezérlő az nForce3-as alaplapok esetében egy egyszerű 5.1-es, AC'97-esre redukálódik – kár érte.

Az AOpen BIOS-a kényelmes, a tuningszekció azonban csak átlagos, semmi extrát nem tartalmaz. A BIOS erőssége, hogy az operációs rendszer betöltése nélkül is képes zenei CD-k lejátszására. Érdekes többlet, inkább a barebone rendszereknél van értelme, de ha van, hát legyen. Az AOpen – nevéhez méltón – tökéletes kézikönyvvel és szerelési útmutatóval adja alaplapját. Sebessége alapján

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit KV8-Max3	Albatron K8X800 Pro II	AOpen AK89 Max	Biostar K8VHA3 Pro	Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith
Alkalmazástesztek					
CBurst32 0.90.91 – maximális általános memória-sávszélesség (késleltetés*)	2992,44 Mbyte/s (94,85 ciklus)	2949,86 Mbyte/s (95,08 ciklus)	2929,31 Mbyte/s (105,48 ciklus)	2916,60 Mbyte/s (94,25 ciklus)	2941,31 Mbyte/s (95,12 ciklus)
Cinebench 2003					
– renderelés, 1 CPU	316 pont	311 pont	309 pont	309 pont	312 pont
– C4D Shading	314 pont	368 pont	360 pont	307 pont	371 pont
– OpenGL Software	1783 pont	1763 pont	1707 pont	1730 pont	1738 pont
– OpenGL Hardware	3305 pont	3305 pont	3185 pont	3273 pont	3249 pont
PCMark 2004					
– PCMark score	4438 pont	4456 pont	4256 pont	4382 pont	4420 pont
– CPU score	4151 pont	4165 pont	4092 pont	4096 pont	4154 pont
– Memory score	3901 pont	3865 pont	3279 pont	3805 pont	3846 pont
– Graphics score	5097 pont	5149 pont	5271 pont	5111 pont	5438 pont
– HDD score	3536 pont	3544 pont	3550 pont	3550 pont	3559 pont
SpecViewPerf 7.1.1 – összesített	234,1 képkocka/s	245,7 képkocka/s	233,5 képkocka/s	231,9 képkocka/s	243,1 képkocka/s
*Tömörítési sebességek**					
Lame 3.93 – 840 Mbyte-os WAV file tömörítése MP3 formátumba	233 s	232 s	235 s	236 s	233 s
VirtualDub 1.5.10 – 91 Mbyte-os MPG áttömörítése AVI-ba (DivX 5.1.1)	97 s	96 s	104 s	98 s	97 s
Könyvtár betömörítése RAR (v3.30) formátumba alapbeállítások mellett	448 s	446 s	465 s	452 s	450 s
Játékteszteket					
3DMark 2001 SE 330 – 1024x768/32 bit, default futás	19 383 3D mark	19 517 3D mark	18 534 3D mark	19 143 3D mark	19 370 3D mark
3DMark03 ver. 340					
– 1024x768/32 bit, defaults	6286 3D mark	6285 3D mark	6200 3D mark	6281 3D mark	6274 3D mark
– CPU score	885 3D mark	929 3D mark	839 3D mark	911 3D mark	925 3D mark
Aquamark3 – default beállítás					
– összpontszám	45 143 pont	45 125 pont	44 587 pont	45 090 pont	44 906 pont
– Gfx	5832 pont	5829 pont	5904 pont	5850 pont	5802 pont
– CPU	9988 pont	9990 pont	9094 pont	9834 pont	9928 pont
Colin McRae Rally 4 demo – 640x480/32 bit, High Quality	110,8 képkocka/s	116,8 képkocka/s	112,3 képkocka/s	109,7 képkocka/s	116,6 képkocka/s
Enemy Territory build 1.02, Battery, timedemo 1 – 1024x768/32 bit, High Quality	74,1 képkocka/s	76,6 képkocka/s	70,3 képkocka/s	75,2 képkocka/s	76,3 képkocka/s
Far Cry 1.0 – 1024x768/32 bit, Low Quality, Fort pálya	98,1 képkocka/s	104,6 képkocka/s	102,1 képkocka/s	99,5 képkocka/s	104,1 képkocka/s
Final Fantasy XI 1.01 – 1024x768/32 bit, High Quality	5775 pont	6397 pont	5871 pont	6381 pont	6208 pont
Unreal Tournament 2004 v3186 – AS-Convoy flyby demó, 1024x768/32 bit, default quality	116,9 képkocka/s	119,8 képkocka/s	118,5 képkocka/s	116,1 képkocka/s	119,7 képkocka/s

*: a kisebb érték a jobb.

az erős középmezőnybe helyezhető az AOpen terméke, amit a kissé elavult alaplapi chip(készlet)nek köszönhet. Ezt leszámítva megbízható, jó termék.

» Epox 8HDA3+ – néhol sok, néhol kevés

- ⊕ Minden fontos vezérlőt megkapunk, kiváló kézikönyv.
- ⊖ Elavult alaplapi chip és az ebből adódó hátrányok, drága.

BIOSTAR K8VHA3 PRO A Biostar nevű gyártó agresszív árairól és megbízható, de egyszerű alaplapjairól lehet ismerős. Noha a hazai piacot még csak mostanában árasztotta el, máris sokan választják. Olcsósága ellenére minden vezérlőt megtalálunk az alaplapon, az IEEE-1394-től a SATA RAID-en keresztül a Gigabites LAN vezérlőig. Az alacsony ár a tuningrész mellőzésében, a meglehetősen puritán kézikönyvben, a kisebb dobozban és a kiegészítők hiányában mutatkozik meg.

A mellékelt szoftvereket nem véletlenül nem soroltam ide, itt ugyanis két egészen friss és hasznos Symantec termékkel találkozhatunk, amit a nagyon drága alaplapok is megirigyelhetnek a Biostartól (a cégnek minden bizonnyal jó a kapcsolata a Symanteckel).

A Biostar Athlon 64-es lapja sebességét tekintve a középmezőnybe tartozik, tehát semmivel sem lassabb, mint drágább ellenfelei. Aki olcsón akar Athlon 64-es rendszert építeni, és nem szívesen mond le az integrált vezérlőkről sem, vessen egy pillantást a Biostar lapjára, nem fogja megbánni.

- ⊕ Olcsósága ellenére minden integrált vezérlőt megtalálunk rajta, hasznos szoftverek.
- ⊖ Puritán körítés, tuning hiánya, csak két memóriafoglalat.

CHAINTECH ZNF3-250 PRO ZENITH

A Chaintech megtévesztő hadműveletének eredménye a ZNF3-250 Pro alaplap. Az elnevezésből azt gondolnánk, végre megláthatjuk, mivel tud többet a legfrissebb Nvidia nForce3 alaplapi chip (mert-hogy továbbra is egychipes lapkakészletről van szó), de ez sajnos nem így

» FIC K8-800T – a nagy átlag

DFI K8M800-MLV	Epox 8HDA3+	FIC K8-800T	Gigabyte K8N Pro	MSI K8N Neo Platinum Edition MS-7030	Shuttle AN50R	Soltek SL-K8AV2-RL
2955,68 Mbyte/s (94,63 ciklus)	2923,39 Mbyte/s (96,08 ciklus)	2927,89 Mbyte/s (95,69 ciklus)	2947,12 Mbyte/s (96,06 ciklus)	2950,08 Mbyte/s (94,55 ciklus)	2931,26 Mbyte/s (95,53 ciklus)	2925,33 Mbyte/s (94,20 ciklus)
309 pont	307 pont	309 pont	311 pont	312 pont	309 pont	308 pont
307 pont	305 pont	307 pont	370 pont	371 pont	369 pont	363 pont
1740 pont	1659 pont	1662 pont	1731 pont	1739 pont	1727 pont	1667 pont
3227 pont	3169 pont	3209 pont	3231 pont	3243 pont	3236 pont	3192 pont
4348 pont	4375 pont	4398 pont	4378 pont	4419 pont	4388 pont	4407 pont
4096 pont	4136 pont	4122 pont	4148 pont	4162 pont	4115 pont	4122 pont
3812 pont	3808 pont	3825 pont	3793 pont	3846 pont	3832 pont	3821 pont
5079 pont	5067 pont	5099 pont	5327 pont	5440 pont	5313 pont	5077 pont
3542 pont	3529 pont	3543 pont	3536 pont	3529 pont	3572 pont	3542 pont
nem futott le	233,6 képkocka/s	232,5 képkocka/s	238,4 képkocka/s	243,3 képkocka/s	237,4 képkocka/s	240,5 képkocka/s
235 s	234 s	234 s	233 s	233 s	234 s	235 s
99 s	98 s	98 s	97 s	97 s	99 s	98 s
450 s	471 s	463 s	448 s	447 s	449 s	449 s
19 116 3D mark	19 230 3D mark	19 483 3D mark	19 225 3D mark	19 299 3D mark	19 136 3D mark	19 467 3D mark
6259 3D mark	6257 3D mark	6268 3D mark	6263 3D mark	6277 3D mark	6247 3D mark	6274 3D mark
910 3D mark	908 3D mark	919 3D mark	923 3D mark	929 3D mark	918 3D mark	915 3D mark
44 982 pont	45 008 pont	45 076 pont	44 797 pont	44 906 pont	44 809 pont	45 070 pont
5823 pont	5841 pont	5835 pont	5787 pont	5790 pont	5778 pont	5835 pont
9872 pont	9803 pont	9900 pont	9915 pont	9995 pont	9971 pont	9900 pont
112,3 képkocka/s	105,0 képkocka/s	104,9 képkocka/s	115,1 képkocka/s	107,8 képkocka/s	114,8 képkocka/s	115,2 képkocka/s
75,2 képkocka/s	72,4 képkocka/s	72,8 képkocka/s	75,9 képkocka/s	73,4 képkocka/s	75,4 képkocka/s	76,4 képkocka/s
98,1 képkocka/s	100,6 képkocka/s	99,9 képkocka/s	103,6 képkocka/s	104,0 képkocka/s	102,8 képkocka/s	105,0 képkocka/s
6328 pont	6239 pont	6243 pont	6066 pont	6144 pont	6074 pont	6372 pont
117,2 képkocka/s	113,3 képkocka/s	114,1 képkocka/s	118,9 képkocka/s	115,2 képkocka/s	119,2 képkocka/s	119,6 képkocka/s

Megjegyzés: a termékek teljes webcímét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban DVD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEKHEZ\ könyvtárban.

van. Az alaplapon valóban a legújabb nForce3 250 chip dolgozik, ám annak nem a legtöbbet tudó 250Gb változata. Vajon miért?

A válasz valószínűleg a költségek alacsonyan tartása. Az új Nvidia chip majdhogynem lábkompatibilis elődjével, és ára sem sokkal vészesebb, ezért a Chaintech úgy döntött, kicseréli a chipet az alaplapon úgy, hogy megtartja a külön chipes integrált vezérlőket. Ez olcsóbbnak bizonyult, mint kicserélni a chipet, leszedni a SATA és LAN vezérlőket, helyettük újratervezni az alaplapot, és natív egységeket használni.

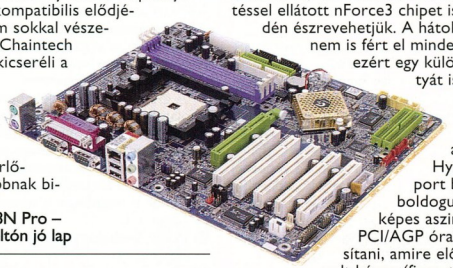

» Gigabyte K8N Pro – nevéhez méltón jó lap

Ennek a trükknek az eredménye korántsem kétségbeejtő, sőt: a Chaintech Zenith osztályú alaplapja igazi gyöngyszem. A minden hájjal megkent csoda egy hatalmas dobozban érkezett tesztlaborunkba. Az alaplap zsúfolásig tele a különféle csatlakozókkal, vezérlőkkel, és a dizájnos hűtéssel ellátott nForce3 chipet is könnyedén észrevehetjük. A hátoldali panelra nem is fért el minden kivezetés, ezért egy külön CNR kártyát is kapunk.

Az új nForce3 chip akár az 1 GHz-es HyperTransport busszal is elboldogul, valamint képes aszinkron PCI/AGP órajelet biztosítani, amire elődje nem volt képes (fixen tarthatjuk az AGP és a PCI buszok órajelét a CPU órajelének emelése mellett).

Az Nvidia gyorsan belátta, hogy a Via déli hídja bizony többet tud az övénél, ráadásul az Nvidia esetében a HyperTransport busz is lassabb némileg konkurense megoldásánál. Az új chip az előd minden hiányosságát pótolja, sőt extrákat is hozzáad a listához. A natív SATA vezérlő akár négy meghajtóval is elboldogul, és megtaláljuk a Gigabites LAN csatlakozást is. Ennek külön érdekessége, hogy az Nvidia saját tűzfalát is működésbe hozhatjuk, ami az integrált vezérlők esetében egyedülálló.

Nos, sajnos a fent említett natív SATA RAID és Gigabites LAN vezérlőt a Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith esetében nem élvezhetjük – lássuk, mit kínál helyettük a cég. SATA vezérlőnek egy Sil3114-et kapunk négy meghajtócsatlakozóval, LAN-hoz egy Gigabites Broadcomot, és hangvezérlőnek egy hardveres, 7.1 csatornás Via Envy24PT-t. Utóbbit már ismerhetjük az

A teszthez használt driverek: Nvidia nForce driver 4.24, Via 4-1 4.51, Nvidia ForceWare 56.72.

Az operációs rendszer: magyar kiadású Microsoft Windows XP Professional, Service Pack 1 szervizcsomag, DirectX 9.0b.

Albatron alaplapról, kiváló választás a cég részéről.

Még nincs vége az extrák és kiegészítők felsorolásának, csak most következnek az igazán érdekes darabok. Ilyen az előlapi panel, amin POST-figyelő, hat az egyben kártyaolvasó, USB, IEEE-1394-es és hangcsatlakozások is vannak. Ennek még a frontlapja is cserélhető attól függően, milyen színű a házunk.

Az alaplap egyéb melegedő részeit egy RadEX névre keresztelt hűtés tartja hűvösen. A hatalmas dobozban találunk még egy optikai S/PDIF kábelt, ami ritkaság, csakúgy, mint a hűtőpaszta és a négy az egyben csavarhúzó is. Mindehhez jár még egy gyors-összeszerelési útmutató és egy hatalmas kézikönyv is. Ja, mellesleg egy kiváló, gyors és stabil alaplap is van valahol a dobozban a rengeteg extra mellett.

⊕ Minden, amire csak szükségünk lehet, kiváló, gyors alaplap, extrém kiegészítők.

⊖ Semmi sincs ingyen.

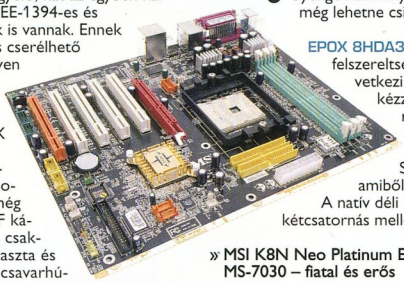

» MSI K8N Neo Platinum Edition MS-7030 – fiatal és erős

DFI K8M800-MLV A DFI-tól érkezett a teszt kakukktojása. Az alaplap már méretével is kilóg a sorból, ugyanis micro-ATX szabványú. Ennek ellenére minden megvan rajta, amire csak szükség lehet, beleértve a natív SATA RAID és a LAN vezérlőt, az 5.1-es hangkodeket és az IEEE-1394 vezérlőt is. Utóbbi a mi tesztpéldányunkon ugyan még nem volt rajta, ám a kereskedelmi forgalomba kerülő lapokon ott lesz.

Az alaplap másik érdekessége a Via K8M800 északi híd. Ez a K8T800 egyik speciális változata, integrált UniChrome2 videovezérlővel megspékelve. Jogos a kérdés: ki az az elvetemült, aki egy Athlon 64-es konfigurációhoz integrált grafikus vezérlőt és micro-ATX-es alaplapot választ? Nos, egyelőre valóban furcsának tűnhet, de elképzelhető, hogy valaki megelégszik a 2D-s képpel, és csupán a nyers számolási teljesítményre van szüksége. Persze az UniChrome2 3D-s képalkotásra is alkalmas, de ennek sebességéről inkább ne is beszéljünk (szándékosan kerüljük a 3D-s „gyorsítás" megnevezést). A tervezők szerencsére egy 8-szoros AGP portot is elhelyeztek a 3 PCI foglalat mellett, így semmi akadálya nem volt, hogy részt vehessen a tesztben.

Az alaplap – noha micro-ATX méretű – minden szükséges extrát tartalmaz, és a sebességére sem lehet panasz. Mivel ilyen alaplapot nem tuningra vesznek, ez a rész hiányzik is – ami viszont fájóbb pont, az a túlzottan egyszerű kézikönyv. Emellett nem ártott volna a processzorhűtő ventilátor automatikus szabályzásának megoldása sem.

⊕ Integrált UniChrome2 videovezérlő, minden fontos vezérlő integrálva, AGP foglalat, olcsó.

⊖ Gyenge kézikönyv, a BIOS-án még lehetne csiszolni.

EPOX 8HDA3+ Egy újabb erős felszereltségű alaplap következik. Az Epox két kézzel szórta az extrákat Athlon 64-es lapjára. Itt van mindjárt a SATA vezérlő, amiből kettő is van. A natív déli hídban található kétcsatornás mellett egy Sil3114 chip további négy csatornát biztosít, természetesen RAID lehetőséggel együtt. A SATA-s optikai meghajtók térnyerésével egyre nagyobb szükség lesz a többcsatornás SATA vezérlőkre. A tervezők nem álltak meg itt, az alaplapra LAN csatlakozás is került, rögtön kettő is. Az egyik egy 10/100 Mbit/s-os Via vezérlő, míg a komolyabb munkát egy Gigabites 3Com chip végzi. Sajnos az IEEE-1394 már lemaradt a lapról, így nem teljes a lista, de akinek erre nincs szüksége, nem fogja hiányolni.

Az erős szoftverkörítés mellett alaplapi POST-figyelőt és egy hátsó vaklapra szerelt SATA csatlakozót is kapunk. Utóbbi felettébb érdekes, ugyanis az adatkábelt kivezethetjük a gépen kívülre (mostani számunkban külön teszt keretében részletesen is bemutatjuk a külső SATA csatlakozó előnyeit és hátrányait), ám a tápellátás eljuttatása a merevlemezhez a mi fantáziánkra van bízva. Az Epox lap sebessége alapján átlagos, szolgáltatásait tekintve afölötti, vagyis jó választás lehet.

⊕ Hat SATA csatorna, két LAN vezérlő, sok szoftver, POST-figyelő.

⊖ Az IEEE-1394 vezérlő hiánya, érdekes külső SATA csatlakoztatás, csak két memóriafoglalat.

FIC K8-800T A FIC (First International Computer) termékeit egyelőre elég nehéz beszerezni Magyarországon. A tesztben szereplő alaplap is külföldről érkezett, de reméljük, hamarosan ez a márka is kapható lesz nálunk. Az alaplapot korábban már bemutattuk (➲ **Athlon 64-et mindenkinek – PCM, 2004/5/30**), és a mostani teszt után is hasonló a véleményünk a termékről. A zöld, átlagos elrendezésű alaplapon különlegeset nem fedezhetünk fel – ami kell, rajta van, semmi több. A kézikönyv szép vastag, mindent megtudhatunk belőle. A BIOS-ban némi tuningot is eszközölhetünk. Ugyanez mondható el az alaplap sebességéről is, ami tökéletesen átlagos. Apró tervezési hiba, hogy a másodlagos IDE csatlakozót az alaplap alsó felére tették, így nagyobb házban nem tudjuk felülre szerelni optikai meghajtónkat.

A gyártó mind ez ideig nem frissítette az alaplap BIOS-át, így aki ilyen alaplappal kerül össze, körültekintően válasszon memóriát. A tesztben használt Corsair modulokat szerencsés módon tökéletesen kezelte a FIC Athlon 64-es alaplapja.

⊕ Mindent megtalálunk, amire szükség lehet, olcsó.

⊖ A BIOS-frissítés hiánya, túlságosan „szürke" alaplap.

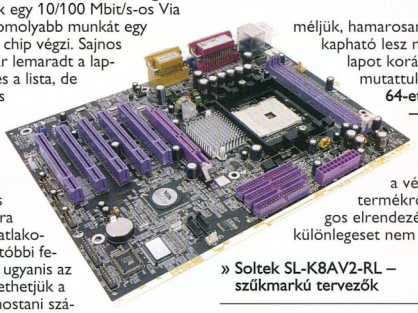

» Soltek SL-K8AV2-RL – szűkmarkú tervezők

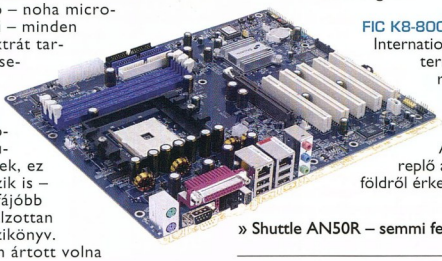

» Shuttle AN50R – semmi felhajtás

A legjobbak

A mezőny olcsóbb résztvevői közül a Biostar és a Soltek alaplapja érdemel figyelmet. Mindkét termék kiváló választás, előbbi több integrált vezérlővel (Gigabites LAN, IEEE-1394), utóbbi jobb tuningszekciójával és valamivel jobb teljesítményével. Mivel ez esetben egyik alaplap sem jobb sokkal a másiknál, a kategóriában nem hirdettünk győztest.

A középmezőnyben az Albatron és az MSI lapjai igazán jó vételnek minősülnek. Az Albatron már bizonyított tesztlaborunkban, kiváló teljesítményével és jó kompatibilitásával, ezért megérdemli a tesztelői Különdíjat.

Aki megengedheti magának, hogy többet áldozzon egy alaplapra, értelemszerűen sokkal több extrát is kap a pénzéért. Ebben a prémium kategóriában a Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith a legjobb, ennyi extrát még felsorolni is nehéz. Második generációs alaplapi chip, jó teljesítmény, továbbá minden szolgáltatás és extra, ami egy alaplaphoz adható, ráadásul ára is a lélektani bruttó 50 ezer forint alatt marad. Ő lett tesztünk győztese.

GIGABYTE K8N PRO A Triton szériába tartozó K8N Pro jól felszerelt, de nem a legkomolyabb Gigabyte alaplap. Ez a Gigabyte egyedi extra tartozékainak hiányában mutatkozik meg, amilyen a Dual Power System (DPS) vagy a Dual LAN. Ezeket leszámítva

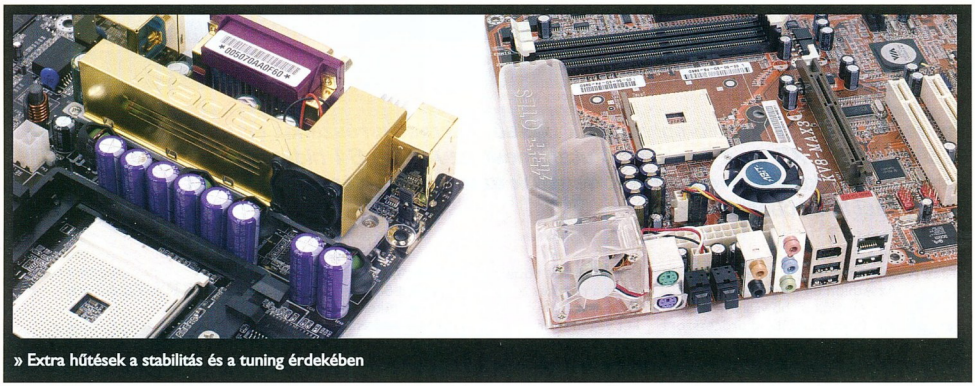

» Extra hűtések a stabilitás és a tuning érdekében

minden fontos vezérlőt megkapunk, és van, amiből rögtön kettőt is. Az nForce3 150 chip ugyebár még nem tartalmaz SATA vezérlőt, amit a Gigabyte egy Silicon Image vezérlővel oldott meg. Sok felhasználónak lehet fontos a párhuzamos (hagyományos) ATA RAID vezérlés, amit egy GigaRAID chip végez. Jó alaplaphoz mérten Gigabites LAN és IEEE-1394 vezérlőt is kapunk, egy vaskos kézikönyv és néhány szoftver társaságában. Az alaplap BIOS-a nagyon jó, igazi profi munka, amit a Gigabyte-tól el is várhatunk. Ha véletlenül valami gond lenne a BIOS-frissítéssel, a Dual BIOS kiépítés minden problémánkat megoldja.

A leváltás előtt álló nForce3 150 chip ellenére az alaplap teljesítménye nagyon jó, sok vetélytársat utasít maga mögé.

⊕ Jól felszerelt, gyors alaplap, igényes kivitelezésben.

⊖ A tuningrész lehetne kicsit komolyabb is.

MSI K8N NEO PLATINUM EDITION MS-7030 Tesztünk sorrendben második nForce3 250 chipre épülő alaplapját az MSI

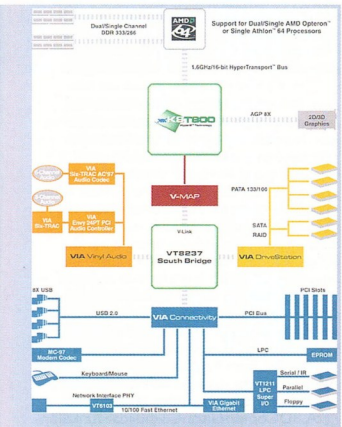

» A Via a klasszikus felállást követi

küldte. Az MSI mérnökei – ellentétben a Chaintech szakembereivel – áttervezték a régebbi alaplapdizájnt, és mindent a 250Gb natív vezérlőire bíztak. Így négy RAID-elhető SATA vezérlőt és Gigabites LAN vezérlőt találunk a lapon. A LAN vezérlőnél kihasználhatjuk az Nvidia tűzfalát is, ami ötletes és hasznos szolgáltatás. A K8N Neóról nem maradhatott le az IEEE-1394 és a komolyabb audiovezérlő sem – bár utóbbi egy egészen új Realtek chip, nem veheti fel a versenyt a hardveres Via Envy24PT-vel. Az alaplap fontos része a BIOS-ban található tuningrész, ami a mezőny egyik legerősebb darabja. Az MSI fejlesztette CoreCell rendszerfelügyeleti chipnek köszönhetően automatikus fölpörgetésre is módunk nyílik, ami kényelmes és jó megoldás.

Ezt természetesen nem használtuk ki a teszt során, é nélkül is meglehetősen gyors az MSI Platinum szériás lapja. Fontos még megemlíteni, hogy két SATA csatlakozó az alaplap felső részére került, amivel az MSI már a jövőbe tekint. A SATA felületű optikai meghajtók megjelenésével előny lesz, hogy rövidebb kábel is elég azok csatlakoztatására.

⊕ Új nForce3 chip, annak minden extrájával, CoreCell tuning, gyors, okos elrendezés.

⊖ Ha kicsit lejjebb menne az ára, még jobb vétel lehetne.

SHUTTLE AN50R Egy újabb nForce3 150-es alaplappal van dolgunk. A Shuttle nem a rengeteg látványos extrára helyezte a hangsúlyt, egy átlagosan jó alaplapot tervezett a szükséges vezérlőkkel. Ennek megfelelően van SATA RAID, Gigabites és 10/100 Mbit/s-os Dual LAN és IEEE-1394 is. Érdekesség, hogy a Gigabites LAN vezérlő egy minőségi Intel gyártmány. A kézikönyv a szükséges tudnivalókra szorítkozik, és extra felszerelést se keressünk a dobozban. Ehhez mérten nem is számítottunk arra, hogy a BIOS-ban ilyen jó fölpörgetési lehetőségeket találunk.

⊕ Átlagosan jól felszerelt alaplap, Dual LAN.

⊖ Extramentes, nincs mellékelt szoftver, drága.

SOLTEK SL-K8AV2-RL A sort egy Via chipkészletű alaplap zárja. A Soltek lilában pompázó versenyzője a feltételenül szükséges kiegészítőkre szorítkozik. Minden vezérlést Via chipek látnak el, a hangét és a LAN-ét is. IEEE-1394 vezérlőt nem szereltek erre a modellre. Az alaplaphoz sok szoftver, jó tuningolási lehetőség és lila hengeres kábel is jár, azonban az USB csatlakozókat nagyon szűkmarkúan osztották a tervezők. A sebességre nem lehet panasz, gyors és stabil laphoz jut, aki a lila Soltekre voksol.

⊕ Sok szoftver, gyors.

⊖ Csak két memóriafoglalat és két USB csatlakozás.

AZ ÖSSZKÉP A tesztben egyik alaplappal sem voltak stabilitási gondjaink, amit lassan természetesnek lehet venni. Ez nagyon fontos a gyártóknak, hiszen inkább legyen 1-2%-kal lassabb a termékük, de ne legyen instabil. A mért értékeket nézve egyik esetben sem komoly a különbség, egy alaplap sem maradt le igazán, és egy sem húzott el a mezőnytől látványosan. A Via chipkészlete stabil, és érettségének hála memóriakompatibilitási problémái sincsenek. A szükséges vezérlők mind integrálták, így ilyen alaplapokon mindig találkozunk SATA, 5.1-es hang-, USB és LAN vezérlővel (utóbbi nagy ritkán lemarad). A Via már készen áll a chipkészlet legújabb változatával, ami gyorsabb Athlon 64-ek fogadására is képes.

Az Nvidia nForce3-as szériájának régebbi példányából, a 150-esből bizony hiányzik a SATA RAID vezérlő, ám ezt az alaplapgyártók minden esetben pótolják egy külön chippel. Az egychipes kialakításnak hála ezen alaplapok szellősebbek lehetnek. Az új kiadású 250Gb jelölésű nForce3 már javítja az elődhibát, négy SATA csatorna, teljes értékű HyperTransport csatlakozás és egyéb finomítások járnak vele – a tesztben szereplő két ilyen alaplap be is mutatta ezt.

•

Az Athlon 64 nehézkes és lassú beindulási szakasza lezárult, és remélhetőleg 2004 második felében megindul a teljes frontos támadás. Ebben az invázióban a Socket 939-es lapok mellett nagy szerepe lesz az olcsóbb Socket 754-es változatoknak és a Socket A lassú leépítésének is. PCM

Athlon 64-es hűtők körképe

» Hűtve tálaljuk

Processzorhűtőkről szóló sorozatunk utolsó, harmadik részéhez értünk, ahol az Athlon XP és a Pentium 4 után most az Athlon 64 hidegen tartására szakosodott coolereket vesszük szemügyre. Négy hűtő kapott bizonyítási lehetőséget.

Rábay Andor (andorpapa@ipma.hu)

Az Athlon 64 megjelenésével a felhasználók újabb válaszút elé értek. Mivel az AMD új processzora új architektúrára épül, teljesen új alaplapra van szükség hozzá, és természetesen a cég nem volt hajlandó a piacon fellelhető két hűtőrögzítési szabvány (Socket A és Socket 478) közül választani, így a hűtéstechnikai feltételek is változtak. Az Athlon 64 elterjedésére még várni kell, de az biztos, hogy az AMD-nél ez a jövő útja – tehát az Athlon XP-k kiszorulása után mindenképpen meg kell barátkoznunk az új jövevénnyel, és persze az általa megkövetelt hűtéstechnikai változásokkal. Mivel a szaksajtó nem bővelkedik Socket 754-es hűtőtesztekben, így a vásárlók egyelőre homályban tapogatóznak. Ezen a helyzeten szeretnénk segíteni.

AZ ATHLON 64 ÚJDONSÁGAI A 64 bites processzor megjelenésével nem csupán a hűtő rögzítési módja változott, hiszen a Socket 754-es CPU-k több olyan technológiai újítást is hoztak, amelyek komolyan befolyásolhatják hűtésüket, ráadásul a kényelmet szolgáló változások sora is igen kellemesen hangzik. Körképünket Socket 754-es Athlon 64 rendszerrel készítettük, azonban fontos megjegyezni, hogy ezek a hűtők a Socket 940-et használó Athlon 64 FX és Opteron rendszerekhez is használhatók. A cikk írásának pillanatában még nem láttak napvilágot a Socket 939-es specifikációk, de nagy valószínűséggel ez a platform is kompatibilis lesz az Athlon 64-gyel hűtési szempontból.

Az Athlon XP-k hűtését nagyon sok tényező gyengítette (erről lásd *Az Athlon XP hátrányai* című keretes szövegrészt). Nos, az Athlon 64 szinte minden korábbi hiányosságra fel tud mutatni valamilyen megoldást. A mag a Pentium 4-hez hasonlóan fém védősapkát kapott (Heat spreader), amely az egész processzort beteríti, így többé szó sem lehet a lesarkazásról. Szintén a Pentium 4 adta az ihletet a rögzítés átdolgozására, ugyanis az Athlon 64 is rögzítőkeretet használ, így megszabja a hűtők maximális méretét – ezzel pedig az inkompatibilitási problémák kerülhetők el, valamint nem kell többé aggódni amiatt, hogy mikor tépi le a foglalatot egy egy nehezebb cooler. Érdekesség, hogy azért a rögzítés továbbra is merít a Socket A-s hagyományokból, tehát a rögzítőkeret két végén található pöckökbe kell beakasztani a hűtő leszorítókapcsait, ám ez nagyon masszív megoldás, és ha mégis valami miatt megsérülne a keret, könnyen cserélhető – nem úgy, mint Socket A esetén a processzorfoglalat.

A szó szerint legégetőbb kérdés, a hővédelem és a hőleadás összerűsítése is előtérbe került az Athlon 64 fejlesztésekor. A Performance State Transitions (P-State) szolgáltatás arra jó, hogy a mobilprocesszorokhoz hasonlóan szükség esetén csökkenthető a disszipáció. Ezt úgy éri el a CPU, hogy csökkenti a frekvenciáját és a feszültségét, így például a 3000+-os Athlon 64 a maximális 2000 MHz helyett képes 1800, de akár 800 MHz-en is üzemelni, amivel majdnem harmadára csökken a hőleadás. A beépített hőmérő díóda pedig teljes és hardveres hővédelemhez juttatja a felhasználót: amint érzékeli, hogy túlmelegedés veszélye áll fenn, képes azonnal leállítani a processzort – így a Pentium 4-hez hasonlóan tökéletes az Athlon 64 által kínált hővédelem is. Maga a hőleadás már problémásabb kérdés, ugyanis az Athlon 64 nem nevezhető hideg vérű processzornak. Maximális terhelés alatt körülbelül 90 W-nak megfelelő hőt ad le, órajeltől és feszültségtől függően – ez pedig sok, hiszen a leggyorsabb Athlon XP sem adott le 80 W-nál többet, egyedül az Intel Prescott magos Pentium 4 CPU-k számítanak ellenfélnek a fűtési versenyben. Tehát tévedett, aki arra számított, hogy az Athlon 64-et gyerekjáték lesz lehűteni. Persze nem lehetetlen a feladat, pont erre lesz bizonyíték a következő négy cooler.

» Gigabyte 3DCooler-Ultra GT – Athlon 64 esetében jó alternatíva

GIGABYTE 3DCOOLER-ULTRA GT (PCU31-VH) A hűtő alumíniumtestű változatával (PCU21) már a Socket A-s tesztben is találkozhattunk, a Pentium 4-es megméretettésben pedig már a PCU31 domborított, így nem ismeretlen a hűtő. A korábban alaplapokra és videokártyákra szakosodott cég első hűtőszériája igen ütősnek bizonyult, köszönhetően a technológiai újításoknak. Mik is voltak ezek? Például a heatpipe-os rendszer, melynek lényege, hogy a bordák nem a talpból indulnak ki, az összeköttetést négy cső alkotja, amelyek belül speciális kialakításúak. A bennük található anyag a hőmérséklet emelkedése következtében a melegebb végétől a hidegebb felé áramlik, majd ott lehűl, visszakerül a talpba, és kezdődik újból az egész folyamat. Így nagyon kevés veszteséggel lehet nagy mennyiségű hőt elvonni a processzortól. A mai heatpipe-oknak már az sem árt, ha nem függőlegesen szerelik be őket, vízszintes üzembe helyezés esetén is (miditorony stb.) ugyanúgy teljesítenek.

A 3DCooler-Ultra GT bordázata különleges, ugyanis a ventilátorhoz alkalmazkodik. A blower típusú légkeverőket szokták

Az Athlon XP hátrányai

Mit nem szerettek a felhasználók az Athlon XP-ben? Például azt, hogy sérülékeny volt a processzor magja. A körülbelül 1 cm^2-es „dudor" a CPU közepén (maga a processzormag) folyamatos veszélynek volt kitéve. A hűtő felszerelésekor elég volt rossz irányba dönteni a coolert, és máris lesarkaztuk, ami azt jelentette, hogy letört egy darab a magból, ez pedig a processzor halálát okozhatta (hardvertemetőnkben több ilyen darab is nyugszik – a szerk.). Gyakori támadásoknak volt kitéve a Socket A platform a hűtők rögzítése miatt is, ugyanis a foglalatba kapaszkodó leszorítókapocs ötlete sokakban ellenérzést váltott ki, jogosan. A műanyag pöckök kicsik voltak, és csavarhúzóval könnyen le lehetett őket törni szerelés közben. Az itt említett két okból következett a harmadik negatívum: a hűtő mérete. Nem volt célszerű nagy testű coolert vásárolni, mert nehéz volt rögzíteni, valamint ahány alaplap, annyi elrendezés, ami azt eredményezte, hogy rengeteg inkompatibilis hűtő–alaplap párosról tudunk. Az intelesek kedvenc célpontja a hővédelem volt, illetve annak hiánya, ugyanis az Athlon XP nem rendelkezett olyan védelmi rendszerrel, mint például a Pentium 4, ami túlmelegedés esetén először visszavett a sebességből, majd végszükség esetén teljesen kikapcsolta magát, megelőzendő az elfüstölést.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Gigabyte 3DCooler-Ultra GT (PCU31-VH)	Spire KestrelKing II	Titan K8CTB/SC	Zalman CNPS7000A-Cu
Termék weboldala	http://tw.giga-byte.com/	www.spire-coolers.com/	www.titan-cd.com/	www.zalman.co.kr/
Műszaki adatok				
Méret	83x89x93 mm	77x68x60 mm	75x69x75 mm	109x109x62 mm
Tömeg	780 g	n.a.	n.a.	773 g
Ventilátor mérete	8 cm (blower)	7 cm	7 cm	9,2 cm
Fordulatszám	2000–4500 fordulat/perc	4200 fordulat/perc	1900–3800 fordulat/perc	1350–2400 fordulat/perc
Légszállítás	n.a.	33,8 köbláb/perc	19,0–38,6 köbláb/perc	n.a.
Zajszint	19,2–42,0 dB(A)	31,8 dB(A)	21–32 dB(A)	20–25 dB(A)
Anyag	vörösréz	alumínium	vörösréz	vörösréz
Kompatibilis más platformokkal?	● (Socket A, Socket 478)	○	○	● (Socket A, Socket 478)
Mellékelt eszközök, extrák	potméter 3,5 colos kerettel és PCI hátlappal, ezüstös paszta, LED-es ventilátor	rögzítőkeret, paszta	ezüstös paszta, PCI-os potméter	potméter, paszta, matrica
Mérési eredmények – 100%-os terhelés				
Maximális fordulatszámon	25,9 Celsius-fok	26,6 Celsius-fok	28,0 Celsius-fok	24,7 Celsius-fok
Akkora fordulatszámon, amelyen még halk a hűtő (ha erre szükség volt)	26,5 Celsius-fok (2600/perc)	32,5 Celsius-fok (2400/perc)	31,0 Celsius-fok (2400/perc)	25,5 Celsius-fok (1800/perc)
Minimális fordulatszámon	28,9 Celsius-fok	36,3 Celsius-fok	35,0 Celsius-fok	26,0 Celsius-fok
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó	Co-Run ☎ 301-0600	Pulsar Hungary ☎ 219-0395	Wentil-Tech Magyarország 2003 Kft. ☎ 390-1019	Pixel ☎ 321-2909
Forgalmazó webcíme	www.giga-byte.hu	www.pulsar.hu	www.wentiltech.hu	www.pixel.hu
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	13 750 Ft	2750 Ft	kb. 5000 Ft	12 362 Ft
Garancia	2 év	élettartam-garancia	3 év	1 év

Megjegyzés: a termékek teljes webcímét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban DVD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEKHEZ\ könyvtárban.

mókuskeréknek is becézni, formájuk és működési elvük miatt. Hasonló ötlet alapján működnek a mosdók kézszárító berendezései is. Előnye, hogy viszonylag kis légszállítás mellett is hatékony hűtést tud biztosítani, hátránya, hogy nagyon sok helyet foglal egy hagyományos ventilátorhoz képest. A vörösréz bordázat ezt a blowert öleli körbe, tehát a levegő fent érkezik be, és minden irányban távozik a bordák közül. Ez azért jó elgondolás, mert így nagyon gyorsan tud távozni a meleg levegő a hűtőről. A vörösréz talp megmunkálása nem éppen példamutató, még lenne mit fejleszteni rajta. A rögzítés viszont kiváló, ilyen kényelmes Athlon 64-es leszorítókapoccsal még nem találkoztunk eddig. További pozitívum, hogy a Gigabyte igen bőkezűen mérte a mellékelt extrákat, így a dobozban találhatunk ezüstalapú hőátadó pasztát és egy potmétert a ventilátor fordulatszámának szabályozásához. Utóbbihoz jár egy 3,5 colos meghajtóhelyre beépíthető előlapi panel, valamint egy PCI takarólemez helyére rögzíthető hátlap is, tehát oda rögzítjük a szabályozót, ahová csak akarjuk. A Socket 754-es kapocs mellett megtaláljuk a Socket A-s és Socket 478-as rögzítőelemeket is. További extra, hogy a ventilátort igen erős kék LED-ekkel látták el, így este bevilágítja számítógépházunkat.

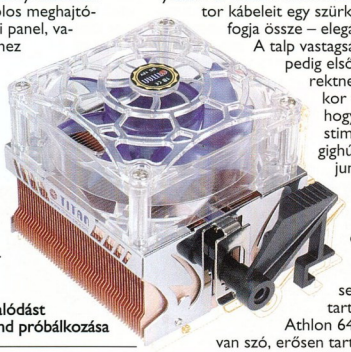

» Titan K8CTB/SC – csalódást okozott a Titan high-end próbálkozása

SPIRE KESTRELKING II A Spire középkategóriás hűtőiről ismert, a KestrelKing II is ebbe a sávba tartozik. A kis testű hűtő a hagyományos kialakítást követi: alumíniumtest, kicsi bordázat, átlagos ventilátor. Bár a bordalapok alacsonyak, sűrűn helyeztél el őket. A ventilátor eléggé zajos típus és sajnos nem jár hozzá fordulatszám-szabályozó. Az viszont dicséretes, hogy a ventilátor kábeleit egy szürkésfehér szövet fogja össze – elegáns és célszerű. A talp vastagsága jó, kialakítása pedig első ránézésre korrektnek tűnik, csak akkor vesszük észre, hogy valami nem stimmel, amikor végighúzzuk rajta az ujjunkat. A megmunkálás nyomai nagyon érezhetők, ami nem előnyös a hűtés szempontjából. A rögzítés semmi extrát nem tartogat, a szokásos Athlon 64-es leszorításról van szó, erősen tartja a coolert a processzoron. A dobozban a hűtő mellett találunk egy tubus hőátadó pasztát, valamint egy Socket 754-es rögzítőkeretet. Az alaplapon található gyári keretre is rögzíthető a Spire hűtője, de ha azzal esetleg valami baj történt, akkor jön jól a pótkeret.

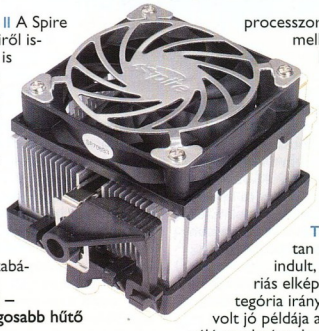

» Spire KestrelKing II – az átlagosnál is átlagosabb hűtő

TITAN K8CTB/SC A Titan mostanában nagyon beindult, a korábbi középkategóriás elképzeléseit kezdi a felső kategória irányába módosítani. Ennek volt jó példája a Socket A-s tesztben kiváló eredményeket elérő CU9TB/SC, és ugyanezt a filozófiát vallja a K8CTB/SC is, amelyről már első ránézésre kitalálhatjuk, hogy a CU9TB folytatásáról, vagy cinikusan fogalmazva az Athlon 64-es változatáról van szó. Bár az is igaz, hogy semmi értelme nincs megbolygatni egy jó konstrukciót. A K8CTB csak méreteiben tér el Socket A-s testvérétől, a kialakítás lényege ugyanaz: sűrűn elhelyezett vörösréz lapok, 7 cm-es átlátszó ventilátor. A típusjelzés utolsó tagja, az SC továbbra is a fordulatszám-szabályozóra utal, amelyet – a Titan szokása szerint – egy szabad PCI fedőlap helyére szerelhetünk be. Továbbra sem tartjuk jó ötletnek, hiszen kinek van kedve a gép hátuljánál matatni, ha éppen halkítani akar? Egy 3,5 colos előlapi kivezetésnek sokkal jobban örültünk volna.

A talp kialakítása viszont példás, teljesen tükröződő, így nagyon kevés pasztával is beéri. Apropó, paszta! A csomagba a hűtő mellé ezüstalapú hőátadó paszta és természetesen fordulatszám-szabályozó is került.

A rögzítés ugyanazt az elvet követi, mint amit a Spire hűtőjénél is láthattunk, viszont érzésünk szerint a K8CTB kapcsa nem tartja elég erősen a hűtőt, márpedig a megfelelő leszorítóerő hiánya ronthatja a hűtést.

ZALMAN CNPS7000A-CU Akár már most feltehetjük a kérdést: vajon sikerül a mesterhármas? Socket A és Socket 478 után Socket 754-en is elviszi a pálmát a Zalman zászlóshajója? A kérdés jogos, hiszen a többplatformos hűtő kiválóan teljesített eddig, és most Athlon 64-en is bizonyíthat. Hazánkban az egyik legnépszerűbb hűtő. A korábban vegyes fogadtatású hűtőket gyártó Zalman megemberelte magát, és piacra dobta a CNPS7000 sorozatot, Cu és AlCu, tehát vörösréz, valamint vörösréz és alumíniumtestű változatban. Korábbi méréseink is azt bizonyítják, hogy kiváló termékekről van szó. A kialakításban rejlik az erejük: a virágdizájn jegyében készült bordát nagyon ötletesen tervezték meg. A tömör talpból kiinduló „szirmok" – bordalapok – igen nagy hőleadó felületet jelentenek, ráadásul azzal, hogy a ventilátort nem a borda tetejére rakták, hanem belesüllyesztették a bordába, igen jó légáramlást tudtak kialakítani. Ez azt eredményezi, hogy az átlagosan sűrű bordázatú hűtőkkel szemben nincs szükség óriási légszállításra a megfelelő hűtés eléréséhez. További ötletesség, hogy nem a hagyományos 7 vagy 8 cm-es ventilátorokhoz nyúltak a tervezők, hanem egyből 9,2 cm-es típust integráltak a bordába. Ennek egyértelmű előnye az, hogy kis fordulatszám, tehát alacsony zajszint esetén is korrekt a légszállítása.

A talp kialakítása szintén igényes. Nem fedi be teljesen az Athlon 64 CPU-t, ám emiatt nem kell megijedni: ez nem probléma, hiszen a processzor nem az egész sapka mentén adja le a hőt, hanem csak a közepén. A rögzítéshez ki kell szednünk az alaplapot a házból, és a gyári rögzítőkeretet is le kell kapnunk, helyére pedig a Zalmant kell csavarozni. Ez igen gyorsan megy, nem bonyolult eljárás, érzésünk szerint Socket A-ra nehezebb volt felhelyezni. A dobozban a tekintélyes méretű hűtő mellett találunk egy tubus pasztát, Socket A-s és Socket 478-as rögzítőkellékeket, egy jól használható kézikönyvet és egy fordulatszám-szabályozót, amivel lehetetlen kibékülni, mivel nagyon gyenge típus. Nehéz tekerni, ráadásul nem lehet kivezetni se hátlapra, se frontpanelre. Az árat leszámítva ez a CNPS7000A-Cu egyetlen negatívuma.

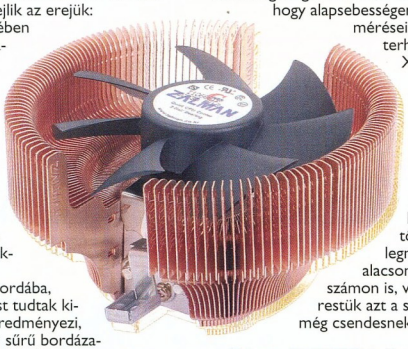

» Zalman CNPS7000A-Cu – minden platformon uralkodik

TESZT A teszthez egy nForce3 lapkakészletű Chaintech ZNF3-250 alaplapot és egy Athlon 64 3000+ processzort használtunk. A méréseket minden esetben egy Chieftec DX-01BD-U házban végeztük, jó szellőzési adottságai miatt. A légáramlásról egy 8 cm-es Glacialtech Silentblade ventilátor gondoskodott, amit a ház hátuljára, a CPU fölé rögzítettünk. Az AMD adatai szerint közel 90 W-nak megfelelő hőt ad le tesztprocesszorunk, amit elég magas értéknek tartottunk ahhoz, hogy alapsebességen végezzük el méréseinket. A 100%-os terhelést Windows XP alatt a VirtualDub programmal értük el, amellyel egy filmet tömörítettünk DivX-es formátumba, legmagasabb prioritás mellett. Minden hűtőt kipróbáltuk a legnagyobb és a legalacsonyabb fordulatszámon is, valamint megkerestük azt a sebességet, ahol még csendesnek mondható a hűtő. Minden esetben az adott coolerhez járó fordulatszám-szabályozót használtuk, kivéve a Spire KestrelKing II-t: mivel ez nem rendelkezett potméterrel, egy Coolink panel segítségével szabályoztuk le. Idle, azaz terheletlen állapotban mért hőfokokat nem közlünk, mivel azok szinte minden esetben megegyeztek. Az eredményeket Celsius-fokban adtuk meg, ám a feltüntetett értékek nem a CPU hőmérsékletére vonatkoznak, hanem a processzorhőnek a szoba hőmérsékletétől való eltérésére, tehát a deltaT-re. Példával illusztrálva: ha a táblázatban 25 Celsius-fokos érték szerepel, és a szobahő 20 fok, akkor a CPU hőmérséklete 20+25=45 Celsius-fok. Erre az eljárásra azért van szükség, mert nem azonos szobahőmérséklet mellett végeztük a méréseket.

EREDMÉNY Maximális fordulatszám mellett jól látható, hogy a két nagymenő, a Zalman és a Gigabyte viszi a prímet, meglepetés viszont, hogy a Titan vörösréz hűtője lett a leggyengébb, pedig a Spire KestrelKing II sokkal rosszabb kialakítású. Ezt csak a K8CTB erőtlen rögzítésére tudjuk visszavezetni. A legalacsonyabb fordulatszámon végzett tesztek mindig érdekesek, ugyanis sokkal jobban utalnak a borda kidolgozottságára, mint a nagy légáramlást eredményező magas fordulatszám esetén. Látszik, hogy a Zalman fölényesen nyer, de a Gigabyte is jól tartja magát, a két kisebb hűtő viszont nagyon leszakad – olyan hőmérsékleti adatokat produkálnak, amelyek már nem tartoznak az egészséges kategóriába. A csendességi küszöbön mért eredmények is ugyanezt mutatják, bár itt kisebbek a különbségek. A K8CTB alig tudja felülmúlni a KestrelKing II-t, ami elszomorító, a CU9TB után jobb helyezésre számítottunk.

Összegzés

A táblázat alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a Zalman CNPS7000A-Cu jött, látott, győzött, méghozzá háromszor is. Míg a Socket A platformon éppen csak, és a Socket 478 esetében megérdemelten, addig a Socket 754-en fölényesen nyert, ezzel bebizonyította, hogy különösen jó hűtőről van szó, amely megéri az árát. Jó volt látni, hogy a Gigabyte 3DCooler-Ultra GT ilyen jól tartotta a lépést a Zalman királyával. Nagyon jó a rögzítése, leszabályozva csendes működést tesz lehetővé, és a mellékelt extrák terén igazán nincs miért szégyenkeznie. Athlon 64-re is nagyon jó választás. A Spire KestrelKing II azt hozta, amit vártunk: teljesen átlagos hűtőről van szó, igazából szerverekbe tudjuk elképzelni, ahol nem számít a zajszint. A Titan K8CTB viszont csalódást okozott, többre képes a borda, mint amennyit most mutatott.

Az eredményekből leszűrhető, hogy nem leküzdhetetlen akadály az Athlon 64 hűtése sem, bár ha a fölpörgetésre és a csendességre egyszerre törekszünk, mélyen a zsebünkbe kell nyúlni – mivel azonban még bőven van tartalék ezekben a hűtőkben, így a vételárért cserébe sokáig kiváló társra lelhetünk.

Csengőhangok
(polifónikus is!),
operátor logók,
képüzenetek,
hangos üdvözletek:
www.mobiloldal.tk

Minden teszt egy helyen!
mobiltelefon DVD processzor étterem videokártya sör autó merevlemez MP3 ... notebook chip ... switch memória ... top CD-... -író szoftver PC card brandy lapolvasó gamepad ... alaplap hűtőventilátor billentyűzet webkamera DVD-író walkman fejhallgató digitalizáló kártya kávéző hűvezető paszta kávé fénymásoló modem hangdoboz 3D szemüveg webszerver házimozi rendszer benzin GPS hálózati kártya konzol televízió ... projektor mobil háttértár számítógép ... digitális fényképezőgép
www.tesztelo.hu

64 bit az Intel szemszögéből

» Konzervatív haladás

Amikor az asztali számítógépek világában a 64 bit kerül szóba, mindenki az AMD Athlon 64-es rendszereire asszociál. Pedig az Intel sem zárkózik el a fejlődéstől, sőt, hasonlóan komolyan veszi – ám kissé óvatosabban teszi meg az első lépéseket.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

A bevezetőben már bemutattuk, miért jobb a 64 bites világ a 32 bitesnél. A programok gyorsabbak lehetnek, több adat vándorolhat azonos idő alatt, a memória mérete megsokszorozódhat, az elméleti határok kijjebb tolódnak. Az AMD64 (x86-64) elgondolása, miszerint a 64 bites üzemmódot úgy vezetik be, hogy a rendszer visszafelé kompatibilis legyen, jó ötletnek bizonyult, hiszen a 64 bites képességek mellett kiváló 32 bites teljesítményt kapunk.

Az Intel is hasonlóan képzeli a 64 bites számítógép megvalósítását az asztali gépek szegmensében. Noha már évekkel ezelőtt készen állt, és be is mutatta azóta egyre sikeresebb 64 bites Itanium processzorcsaládját, úgy vélte, ezek a VLIW (Very Long Instruction Word – nagyon hosszú utasításszó) elvű IA64-es osztályú processzorai az asztali szférában nem lehetnének olyan sikeresek. Az Itanium is tudja futtatni az x86-32-es programokat, ám ez csupán kiegészítő képessége, ezért teljesítménye ebben nagyon gyenge. Igazi ereje csak a tisztán IA64-re fejlesztett operációs rendszerek és programok alatt mutatkozik meg, ami azonban tökéletesen inkompatibilis az x86-32 szabványnyal.

Ezért az Intel is úgy döntött, hogy az AMD által bemutatott üzemmód-kiegészítést választja (ez az AMD64-nél a Long üzemmód). Részletes technikai dokumentációkat még nem bocsátott ki az Intel, azt azonban már tudni lehet, hogy (közel) 100%-osan kompatibilis lesz az AMD64 (x86-64) technológiájával. Vagyis a készülő 64 bites Windows XP mindkét rendszeren tökéletesen fog futni. Az Intel EM64T-nek keresztelte el az új kiegészítést (Extended Memory 64 Technology), de van, ahol IA32e-ként hivatkoznak rá.

Az Intel gyártástechnológiájának sajátossága, hogy egyes újításait már jóval megjelenésük előtt beépíti processzoraiba. Így van ez az EM64T esetében is, amit minden Prescott magos Intel Pentium 4 processzorban megtalálhatunk. Pontosabban megtalálhatnánk, merthogy hardveresen le van tiltva a magon belül. Anno ilyen volt a Hyper-Threading technológia is, amely minden Northwood magban ott bujkál, de nem mindegyikben engedélyezett. Az EM64T engedélyezését az Intel eredetileg 2004 második negyedére, azaz valamikor mostanra datálta, a (kétprocesszoros) Xeon vonalon megjelenő Nocona magban. Már többször hírt adtunk (IDF- és Cebit-jelentések) az új foglalat, a Socket T (LGA775 tokozás) megjelenéséről. Az ilyen processzorokat az i925x-es alaplapi lapkakészletek fogják kezelni tökéletesen, kiegészítve a PCI Express és a DDR-II technológiákkal.

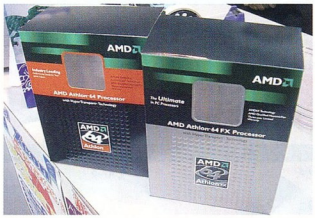

» Az új Athlon 64-ek dobozolva

TÜRELEM, TÜRELEM Úgy tűnik, az Intel még mindig nem gondolja úgy, hogy elérkezett a 64 bites processzorok világa – legalábbis számára. Ezt támasztja alá, hogy mind a mai napig nem jelent meg LGA775-ös, EM64T-t támogató processzor és az őt kiszolgáló rendszer. Erre valamikor nyár végén kerülhet sor, de akkor is csak az Intel kiemelt partnerei juthatnak hozzá ilyen processzorokhoz. A nagyközönségnek legalább az év végéig, a végleges, 64 bites Windows XP megjelenéséig várnia kell. Ezzel párhuzamosan a hamarosan megjelenő LGA775 tokozású processzorokban le lesz tiltva az EM64T támogatása.

Amilyen óvatos az Intel a 64 bites témát illetően, olyan biztos a többmagos processzorok létjogosultságában. Még év elején is arról szóltak a hírek, hogy 2004 vége felé, 2005 első felében érkezik a komoly sebességtöbbletet ígérő Tejas mag, ám az Intel egy nap bejelentette, leáll ennek a processzornak a fejlesztésével, és törli azt útitervéből. Helyette a Dothan (Pentium M) egyik jelentősen átalakított változatát ülteti asztali környezetbe, kétmagos elosztásban. Ez azt is jelentheti, hogy az órajelháború lassan elül, amit az Intel nemrég ismertetett mutatói is előkészíteni látszanak.

Az elemzők nagy érdeklődéssel fogadták a kétmagos CPU-k eljövetelének bejelentését, ám akad néhány aggasztó probléma is. A két mag miatt megkettőzött tranzisztorszám megdobja az árat. Továbbá itt van a szoftvertámogatottság kérdése: a több processzormagos (Symmetric Multi Processing – SMP) működéshez a szoftverek optimalizálására is szükség van. A harmadik aggály a NetBurst architektúrával kapcsolatos, azaz hogy ennek ereje képes-e versenyben maradni az egyre gyorsuló Athlon 64-ekkel szemben.

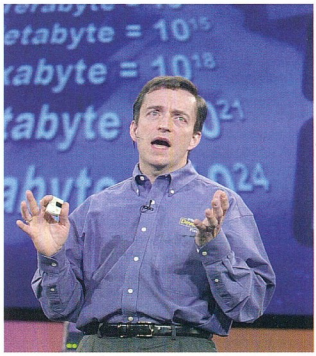

» Ej, ráérünk arra még!

Utóbbi érdekében az Intel idén októberben dobja piacra „felturbózott" Pentium 4 processzorát. Az LGA775 tokos CPU-k már az AMD Athlon 64-ben található Execute Disable Bit (NX bit – XD technológia) hardveres biztonsági szolgáltatást és az ugyancsak AMD-s Cool'N'Quietet is támogatni fogják – persze az Intel megoldásában, más nevekkel. A gyorsaság miatt a processzoroldali busz (Processor Side Bus – PSB) órajele eléri az 1066 MHz-et a jelenlegi 800 MHz helyett, és a másodszintű gyorsítótár 2 Mbyte-os lesz.

AMI BIZTOS Az AMD 2004-re időzíti az Athlon 64-ek teljes frontos támadását. A Computex 2004-en bejelentett 939 tűs foglalatba 512 Kbyte-os másodszintű gyorsítótárral ellátott, NewCastle magos Athlon 64-eket és 1 Mbyte-os másodszintű gyorsítótárral épített, Clawhammer magos Athlon 64 FX-eket is beletehetünk, mindkettőt kétcsatornás memóriavezérlővel használva. Őket fogják leváltani a San Diego és a Winchester magok, amelyekkel az első 90 nm-es Athlon 64 FX és Athlon 64 CPU-kat építik. Ezek a processzorok már 500 MHz-es DDR SDRAM-ot kezelnek majd, és gyorsabb HyperTransport buszt alkalmaznak. A Socket 754-es platformon jön a 256 Kbyte-os gyorsítótárral ellátott Paris mag, letiltott 64 bites üzemmóddal, valamint a Newcastle mag itt is gyorsul még némileg.

Az AMD tehát feladta a leckét az Intelnek, de utóbbit sem kell félteni, egészen biztosan versenyben fog maradni az asztali processzorok világában is. PCM

64 bites operációs rendszerek

» Dupla vagy semmi!

Az AMD 64 bites processzorainak megjelenése és áruk mérséklődése versenyképes választássá tette ezt a platformot az otthoni számítógép-használók számára is. A jövő egyértelműen a 64 bites rendszereké, mind az operációs rendszerek, mind a hardver területén.

Csontos Gyula (csontos@zbit.hu)

Megvizsgáltuk, milyen előnyökkel és hátrányokkal járhat az átállás. Két lehetőséget néztünk meg: az egyik a redmondi óriás operációs rendszere, a Windows XP 64-Bit Edition for 64-Bit Extended Systems, a másik a 64 bites Gentoo Linux.

A két rendszer között óriási a különbség, mind felépítésben, mind átültethetőségben. A Linux nyílt forráskódú szoftvereken alapul, ezért szinte elegendő „csak" újrafordítani a rendszermagot, a fordítókat és a felhasználói programokat. A Windows XP 64-Bit Edition esetében nem ennyire egyszerű a helyzet a programok zártsága miatt. A különböző fordító- és fejlesztőrendszereket fel kell készíteni arra, hogy 64 bites futtatható programokat is elő tudjanak állítani a meglévő forráskódból. Ha ezzel elkészülnek a fejlesztők, akkor nagy valószínűséggel ugrásszerűen nő majd a szoftverek száma.

A kódok optimalizálása is nagyon fontos ezen a területen. A 32 bites rendszerekre már nagyon régóta írunk programokat, így fantasztikus teljesítményű szoftverek látnak napvilágot. Az igazi sebességnövekedést akkor fogjuk tapasztalni, ha a 64 bites programokat is ennyire optimalizálják, és a szoftverek kihasználják a processzorban és a platformban rejlő lehetőségeket. Az AMD által kifejlesztett 64 bites technológia lehetővé teszi a 32 bites programok futtatását, így kényelmessé és fájdalommentessé teszi az átállást. Ugyanez a lehetőség szerepel az operációs rendszerekben is, így mindkét 64 bites operációs rendszer alatt futtathatjuk 32 bites programjainkat, miáltal még zökkenőmentesebb lehet a váltás.

A 64 BITES XP Az operációs rendszer hivatalos neve Windows XP 64-Bit Edition for 64-Bit Extended Systems. A Microsoft webhelyéről egy egyszerű regisztrációt követően letölthető egy 360 napig működő próbaváltozat (420 Mbyte), vagy megrendelhető az ügyfélszolgálaton keresztül CD-n. Kizárólag AMD Athlon 64 és Opteron processzoros rendszereken futtatható.
A Microsoft egy hírcsoportot is létrehozott a rendszer használóinak, ahol felvethetik és megvitathatják a rendszerrel kapcsolatos kérdéseket, problémákat.

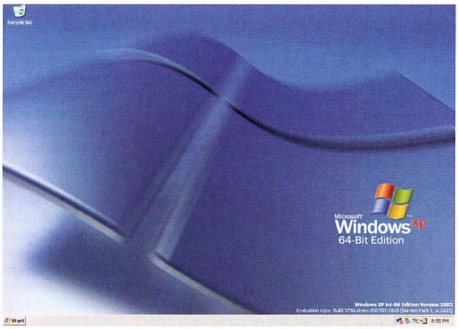

» A Microsoft 64 bites rendszere működés közben

A rendszer telepítése ugyanolyan egyszerű, mint a 32 bites változaté. Amivel meggyűlhet a bajunk, az a kevés 64 bites meghajtóprogram az eszközeink kezeléséhez.
A tesztgépben Nvidia nForce 3 chipkészletű alaplap dolgozott, amihez az Nvidia webhelyéről letöltöttük az nForce WinXP64 4.34a drivercsomagot.

Az eredetileg 2004 első felére ígért rendszer megjelenését valószínűleg a meghajtóprogramok hiánya is kedvezőtlenül befolyásolja. A tervek szerint az asztali operációs rendszer végleges változata a második fél év során jelenik meg, szintén ekkor kerül piacra a Windows Server 2003 for 64-Bit Extended Systems Standard és Enterprise végleges változata is. Ahogy az Intel és az Advanced Micro Devices (AMD) egyre olcsóbb, szélesebb körben elérhető 64 bites processzorokat fejleszt és dob piacra, a 64 bites megoldások is egyre nagyobb szerepet kapnak a Microsoft stratégiájában. Ezért próbálják a hardvergyártókat rávenni a meghajtóprogramjaik ilyen irányú fejlesztésére. Addig be kell érnünk az esetenkénti bétás driverekkel a 64 bites operációs rendszer esetén.

A 64 BITES PINGVIN A Linuxszal más a helyzet. Nem kell várnunk a fejlesztőkre, hogy elkészítsék programjaikat erre a platformra, egyszerűen újrafordíthatjuk őket a megfelelő fordítóprogrammal. A 2.6-os sorozatú rend-

Mérési eredmények

Operációs rendszer	Windows XP 32 bit	Windows XP 64 bit	A két Windows százalékos eltérése
Mérési eredmények			
SiSoftware Sandra 2004 Service Pack 1			
– Drystone	9489 MIPS	9561 MIPS	0,7%
– Whetstone FPU/SSE2	3477/4474 MFLOPS	3477/4479 MFLOPS	0/0,1%
– Memory bandwidth	3014 Mbyte/s	3015 Mbyte/s	0,03%
Nbench			
– Floating point index			
– Integer index			
– Memory index			
Tömörítési sebességek			
Bzip2 – 118 Mbyte adat betömörítése default beállításokkal	38,5 s	38,0 s	1,3%
Lame 3.96 – 52 Mbyte-os WAV file tömörítése MP3-ba	20,0 s	18,0 s	10,0%
MPlayer, VirtualDub – 600 Mbyte-os AVI file tömörítése DivX 5-be	140 s	131 s	6,4%

**: 2.6.5-ös kernel, multiuser.*

64 bites Windows a Microsofttól

Az alábbi weboldalon keresztül regisztrálók számára a Microsoft Magyarország postázza a 360 napos tesztre alkalmat adó rendszert CD-n, és mellé a szükséges kódot, ezáltal az érdeklődők mentesülnek a letöltés alól.

➲ **www.microsoft.com/hun/winxp64bit/**

Bővebb információ a 64 bites desktoptermékről:

➲ **www.microsoft.com/windowsxp/64bit/default.asp**

Információk a kiszolgálótermékről:

➲ **www.microsoft.com/windowsserver2003/64bit/default.mspx**

szermaggal megnyílt a lehetőség a 64 bites AMD processzorra épülő rendszerek teljes kihasználására, de már a régebbi, 2.4-es sorozat is támogatja ezt a processzorcsaládot.

Több olyan Linux-változat is elérhető már, amely hivatalosan támogatja ezt az architektúrát. Ezek között van a Mandrake, a SuSE és a Gentoo is. A 64 bites teszteléshez a Gentoo Linuxot használtuk 2.6.5-ös kernellel, a 32 biteshez pedig a KNOPPIX 3.4-et szintén ezzel a kernelverzióval, a *linux26 noscsi* opcióval indítva. A Gentoo-ban minden program 64 bites, illetve a 64 bites fordítóval bármit könnyedén azzá tehetünk, ha lefordítjuk.

A TESZTELÉS Nemcsak a 64 bites rendszereket állítottuk szembe egymással, hanem a 32 bites változatokat is a 64 bitesekkel, így pontosabb képet kaphatunk az operációs rendszerek teljesítményéről. Sajnos a Microsoft 64 bites operációs rendszeréhez egyelőre nem sok 64 bites program található, így kénytelenek voltunk 32 bitesekkel tesztelni. Ez a helyzet azonban változni fog, amint megjelennek a megfelelő fordítóprogramok. A 32 bites tesztnek a magyar kiadású Windows XP Professional (Service Pack 1-gyel) volt az alapja.

Tekintsük át a teszteléshez használt szoftvereket.

BZIP2 1.0.2 A tömörítés nagy erőforrásigényű feladat, ezért ideális mérőeszköz lehet a mindennapi feladatokban nyújtott teljesítmény mérésére. A bzip2 fellelhető mindkét operációs rendszeren, ezért a döntés egyértelmű volt. Mind a négy rendszer alatt a programnak ugyanazt a verzióját használtuk. 118 Mbyte adatot tartalmazó könyvtárat tömörítettünk vele, default beállításokkal.

LAME 3.96 Az MP3-as tömörítés koronázatlan királya szintén fellelhető mindkét operációs rendszerhez, így alkalmas a teljesítményük összevethetésére. Szintén az alapbeállításokkal futtattuk. A feladat egy 52 Mbyte-os zeneszám tömörítése volt.

MPLAYER, VIRTUALDUB Az AMD webhelyéről letölthető 600 Mbyte-os filmet tömörítettük DivX 5-be, a hangadatok stream copyval kerültek át az új file-ba. A végeredmény mindkét rendszeren egy 63 Mbyte-os file lett, a teszteredmények elég széles skálán mozognak. Ezek értékelésekor azonban figyelembe kell venni azt a nagyon fontos tényt, hogy a Windows esetében 32 bites programokról van szó.

NBENCH Processzorteszt Linux alatt. Tíz különféle számítást végeztet a rendszerrel, majd összegzésként a táblázatban látható indexszámokat adja vissza, ezekkel a számokkal összevetheti mindenki a saját rendszerét. Nagyon egyszerű lefordítani: a kicsomagolt könyvtárban adjuk ki a *make* parancsot, szinte azonnal kész is az nbench program futtatható változata.

SISOFTWARE SANDRA 2004 SERVICE PACK 1 A tesztjeinkben sokszor használt Sandra drystone, whetstone és memory bandwidth értékeit vettük szemügyre. Meglepetésemre csak minimális különbség jelentkezett a két futtatás között.

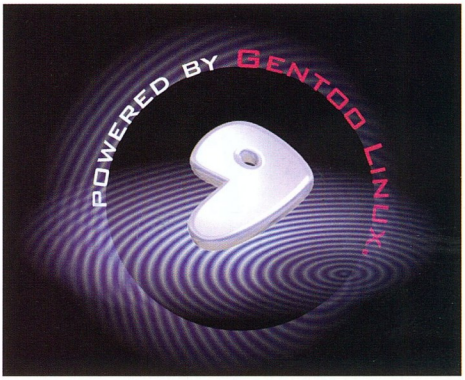

» A Gentoo Linux fejlesztői azon dolgoznak, hogy a legjobb 64 bites Linux disztribúciót hozzák létre – van rá esélyük

A VÁLASZ Jelenleg a Linux előnye vitathatatlan a 64 bites rendszerek területén, de ne feledjük, hogy a windowsos tesztprogramok egytől egyig 32 bitesek voltak, míg a linuxosok 64 bitre lettek fordítva. Kíváncsian várjuk a programok 64 bites változatát, hogy teljesen fair küzdelmet vívhassanak a rendszerek. Remélhetőleg addigra a megbízható eszközmeghajtók is megérkeznek. Aki csak Linuxot használ, annak nyugodt szívvel ajánljuk az átállást, a Windowst használóknak azonban még egy kis türelemre lesz szükségük. PCM

Tesztkonfiguráció: Gigabyte K8N Pro alaplap, AMD Athlon 64 3400+ processzor, 512 Mbyte-os PC3200-as Geil DDR SDRAM memóriamodul, 120 Gbyte-os, SATA csatolós Seagate merevlemez, Abit FX5700-E videokártya.
A Gigabyte alaplapot a Co-Run, a Seagate merevlemezt a Bluefish biztosította.

➲ Co-Run Kft. ☎ **301-0600, www.corun.hu**

➲ Bluefish Computers ☎ **814-1111, www.bluefish.hu**

Linux 32 bit*	Linux 64 bit*	A két Linux százalékos eltérése	A 64 bites Linux és Windows XP százalékos eltérése
22,6	22,9	1,32%	
11,8	15,6	32,2%	
14,5	15,2	4,8%	
43,1 s	33,0 s	23,4%	15,5%
21,0 s	17,5 s	16,6%	2,8%
105 s	98 s	6,6%	33,6%

VIA TECHNOLOGIES

Eszterlánc

Sponga Tamás

A Via processzorai eddig is inkább az alacsony energiafelvételről voltak ismertek, illetve arról, hogy jóval szerényebb teljesítményt nyújtottak, mint az Intel és az AMD CPU-i.

A cég az Embedded Processor Forumon mutatta be – a jelenleg fejlesztés alatt álló – következő generációs x86-os processzorát. Az Esther fedőnéven bejelentett C5J processzor egyik legszembetűnőbb tulajdonsága az alacsony fogyasztás. A Via közleménye szerint 1 GHz-es órajel mellett csupán 3,5 W-ot fogyaszt. A processzor órajele 2 GHz-ig emelhető, és a termékbe beépítik a No Execute memóriavédelmi technológiát és több titkosítási algoritmust. Az előző Via processzorok sokat kritizált, kisméretű másodszintű gyorsítótárát megnövelik, és 800 MHz-es FSB-t kap.

A 90 nanométeres csíkszélességgel és SOI (Silicon-On-Insulator – szilícium a szigetelőn) technológiával készülő processzort az IBM East Fishkill-i félvezetőgyárában fogják előállítani. A tervek szerint már 2004 második felében elkezdik a partnerekhez szállítani a következő generációs Via processzort.

A Viának nagy tervei vannak: a vékonykliensek, otthoni és kisirodai szerverek, POS (Point of Sale) eszközök, set top boxok, médiacenterek, autóba épített számítógépek, játékkonzolok, hálózati eszközök és ipari PC-k területén is komoly részesedést szeretne elérni az Estherrel.

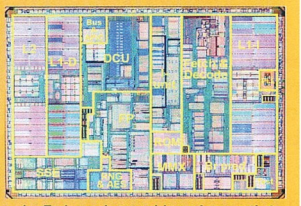

» Az Estherrel nagyobb szeletre pályázik a Via az x86-os processzorok tortájából

➲ www.via.com.tw/en/Digital%20Library/PR040106IBMfoundry1.jsp

SUN MICROSYSTEMS

A költségcsökkentés áldozata: UltraSparc V

A Sun is több költségcsökkentő lépésre kényszerül. Az egyik drasztikus lépés az, hogy a jelenleg tervezési fázisban lévő UltraSparc V (fedőneve Millennium) processzor fejlesztési munkálatait leállítják – korábban 2005 végére ígérték a megjelenését. Emellett a kimondottan webes kiszolgálókba tervezett, Gemini fejlesztési fedőnéven ismert mikroprocesszor tervezése is befejeződik. A két új mikroprocesszor fejlesztésében részt vevő mérnökök többségét azonban nem küldik el.

A Sun az UltraSparc IV+ (fedőneve Panther) tervezési munkálatait nem állította le – egyelőre. Ez a CPU a nemrég bemutatott UltraSparc IV továbbfejlesztett változata, még idén vagy a jövő év elejére várható. A mérnökök (még) dolgoznak a tervek szerint 2006-ban megjelenő, több processzormagot tartalmazó Niagara fedőnevű chipen (Server-on-Chip), illetve a következő – 2007-es megjelenésű – Rock fedőnevű chipen.

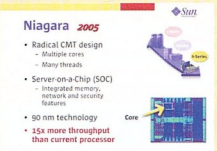

» UltraSparc V és Niagara – már csak utóbbit fejlesztik

➲ www.sun.com/
➲ http://jp.sun.com/products/processors/

IBM ZURICH RESEARCH LABORATORY

Zsugorított lyukkártya

Az IBM a hagyományos mágneses vagy elektromos adattárolási eljárások mellett egy teljesen eltérővel kísérletezik. A Millipede technológiánál polimer felületen tárolják az adatokat. Két mikrométer hosszú szilíciumtűk a polimer felületen hoznak létre lyukakat. Az IBM szerint ez nagyon hasonlít a régen használt lyukkártyás adattároláshoz – csak nagyon kis méretben.

A lyukkártyás tárolástól azonban alapvetően különbözik abban, hogy nemcsak megírni és olvasni lehet az adatokat, hanem törölni és újraírni is.

Az íráskor a felmelegített tű lyukat szúr a polimeren, amit a hideg tűvel olvasni lehet. A lyukak „betömhetők", azaz az adatokat lehet törölni. A jelenlegi tesztek szerint 114 Tbit tárolható négyzethüvelykenként, a maximális adatátvitel 800 Gbit/s lehet.

Az IBM zürichi laboratóriumában már van működőképes polimeralapú adattároló, most azt vizsgálják a fejlesztők, hogyan lehet belőle piaci terméket előállítani. A cég nyilatkozata szerint leghamarabb 2006-ban jelenhet meg a Millipede technológiára épülő tárolóeszköz.

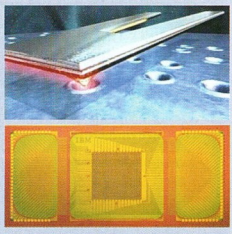

» A forradalmian új, atomierőmikroszkópián (Átomic Force Microscopy – AFM) alapuló adattárolási technológia egyelőre csak laboratóriumban létezik

➲ www.zurich.ibm.com/st/storage/millipede.html

ALIENWARE

Megkettőzött nyolcadik utas

Az Alienware számítógépei mindig a legújabb csúcstechnológiát vonultatják fel, ami az árukban is érzékelhető. A cég bemutatta az új ALX sorozat terveit. Az elsősorban hardcore játékosoknak szánt ALX rendszerek különlegessége az lesz, hogy két videokártyát tudnak majd kezelni. A 16x PCI Express szabvány – és a hamarosan megjelenő Intel E7525 Tumwater chipkészlet – már lehetővé teszi, hogy két videokártya legyen egy alaplapon. Az Alienware X2 lesz az új gépek alaplapja, amit a cég saját maga tervez, és két darab 16x-os PCI Express foglalat, Serial ATA RAID vezérlő, kétcsatornás DDR2 memóriavezérlő és Gigabit Ethernet vezérlő kerül rá.

A két Nvidia GeForce FX 5900 videokártya működésének összehangolását az úgynevezett Video Merger Hub (videoegyesítő hub) végzi, ami teljesen függetlenül működik a kártyák meghajtóprogramjától – így azokat nem kell módosítani vagy újraírni. Az egyik kártya a páros, a másik a páratlan számú képsorokkal foglalkozik csak, illetve a képpontokat függőlegesen is kettévágják – a feldolgozás kezdetén pontosan félbe, de a félképek megjelenítéséhez szükséges feladatok arányában ez eltolódhat.

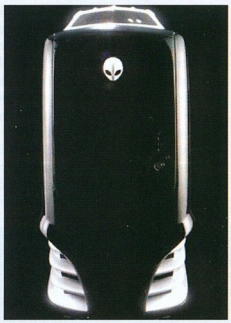

» Alienware – a két videokártya alkalmazása akár másfélszeresére is növelheti a grafikus teljesítményt

➲ www.alienware.com/

Asour VPC 1000
DVD-meghajtó antennával

Branyiczky Gábor

A tajvani illetőségű gyártó egyszerűen csak „multimedia hub"-ként pozicionálja termékét, ami egy DVD-meghajtó, egy FM rádió és egy MP3-lejátszási képességgel is felruházott erősítő házasságából született.

Felületes pillantást vetve a dobozon látható képre, az ember már indulna is az autószerelőhöz, mert a készülék – lehajtható előlapja miatt – inkább emléketet autórádióra, mint számítógép-perifériára. A kijelző a hangerőt színes sávokkal, az aktuális üzemmódot vagy a rádiófrekvenciát szövegesen jeleníti meg, és az egyéb beállításokról is sokszínűen tájékoztat. Szinte az egész 5,25 col szélességű előlapot elfoglalja, csak a nyitógomb és a bekapcsolóként és hangerőszabályzóként szolgáló potméter kapott mellette helyet.

A csillapított mozgatású előlap beszerelés után szépen belesimul a ház síkjába, formai kialakításakor pedig ügyeltek arra, hogy lehajtásakor se lógjon rá az alatta elhelyezett egységekre.

A VPC 1000 nemcsak kinézetével igyekszik a számítógépüket egyedivé tenni igyekvő vásárlók kedvében járni: komoly lépéseket tesz azok felé is, akik a PC-t szórakoztatóközpontként akarják használni. A billenő előlappal felszerelt meghajtó mellett egy saját tápegység és egy „kártyának látszó tárgy" kapott még helyet a csomagban. Előbbi feladata, hogy akár a számítógép kikapcsolt állapotában is árammal lássa el a VPC 1000-et, a számítógépház kártyafogadó ablakába becsavarozható, PCI vagy egyéb csatlakozót azonban nem használó kártyán keresztül. A kártya egy, a hangkártyáról jövő bemeneti és egy, a hangfalak csatlakoztatására szolgáló kimeneti minijack aljzatot, továbbá egy antennacsatlakozót kínál (ebbe drót- vagy tisztesebb koaxiális kábelt illeszthetünk). A DVD-k és CD-k olvasására képes meghajtón pedig az IDE vezérlő 40 eres kábele mellett egy keskenyebb szalagkábel csatlakozóját is elhelyezték, amivel saját „vezérlőkártyájához" kell hozzákapcsolni.

Önálló üzemben, vagyis a számítógép bekapcsolása nélkül FM rádióállomásokat lehet behangolni, és a 30 lehetséges programhelyre letárolni, ezenkívül le tud játszani audio-CD-ket és MP3-as lemezeket (nemcsak CD-t, hiszen DVD-meghajtó rejtezik az előlap mögött). Sajnos az MP3 formátumú zenék esetében csak a 128 Kbit/s-os vagy annál alacsonyabb sávszélességgel kódolt file-okat szólaltatja meg, ennyire képes a meghajtó a belső memóriájával. Ezen a problémán vagy a gyűjtemény újratömörítésével, vagy az MP3 anyag számítógépen keresztüli lejátszásával segíthetünk.

A számítógépet elindítva életre kel a kikapcsolt állapotban óraként szolgáló kijelző, és a VPC 1000 erősítőjének equalizer- és SRS-üzemmódjait a hangkártyából érkező minden zenére-zajra alkalmazhatjuk. A készülék ilyenkor is átkapcsolható rádió módba, de az MP3 muzsikák és zenei CD-k megszólaltatása már a számítógépre hárul. Kezelését nagymértékben megkönnyíti, hogy mellékelnek egy hitelkártyánál nem sokkal nagyobb infravörös távvezérlőt. A hangkártya belső vagy külső csatlakoztatásához szükséges kábelekkel teljessé tett periféria 62 490 Ft-ért vásárolható meg, 1 év garancia mellett.

» Nem autó-, hanem PC-rádió

➲ Multimédia Magyarország Kft. ☎ **463-9016**
➲ **www.multimedia.hu**
➲ **www.asour.com.tw**

Philips PSC805K Aurilium 5.1 Channel kit
Csak külsőleg!

Nagy Zoltán

A számítógépes házimozizás egyik sarkalatos kérdése, hogy miként szólal meg a film. Az alaplapi hangchipek, kevés kivételtől eltekintve, nem ütik meg azt a mértéket, ami itt kívánatos lenne. Egy jó megoldás kínálkozik a Philips PSC805K külső hangprocesszor képében. Az USB-re csatlakoztatható kis doboz 5.1 csatornás rendszerű, amit mozizáskor és játék során egyaránt ki lehet használni. A Dolby Digital hangsávot minden további nélkül meg tudja szólaltatni, a DTS azonban nem megy neki, viszont azt továbbküldi a digitális kimenetre. Támogatja az EAX 1.0 és 2.0, valamint a Direct-Sound 3D térhatású hangzást.

Még tápegység sem kell hozzá, a működéséhez szükséges áramot az USB aljzat szolgáltatja. Telepítéséhez nincs szükség meghajtóprogramra, viszont csak Windows XP alatt használható. Ha driver nincs is hozzá, segédprogram igen – a hangzásképet módosíthatjuk vele. Ha ez nincs feltelepítve, az sem baj, mert magán a készüléken mindent szabályozhatunk, egy nagy tekerőgombbal és nyomógombokkal a megfelelő módot kiválasztva.

A hangprocesszor 24 bites, 96 kHz-es mintavételezésű hangadattal dolgozik belül. Ez nem azt jelenti, hogy ezek a bemenő digitális jel paraméterei, hanem azt, hogy belül ilyen formátumra alakítja át a hangot, így végzi el rajta a kívánt módosításokat, majd ez kerül a kimenő digitális–analóg átalakítóra és az analóg kimenetre. És hogy melyek ezek a módosítások?

Az Aurilium a Philips Sound Agent 2 technológiájával van felszerelve, ami úgynevezett holisztikus hangkezelést tesz lehetővé (ennek semmi köze Dirk Gently holisztikus nyomozóirodájához) a QMSS (QSound Multi-Speaker System) alkalmazásával. A hangot elemezve a rendszer a kétcsatornás, vagyis sztereó forrás megszólaltatásához is felhasználja az összes hangszórót, hogy még szebb vagy – ha éppen olyan kell – dögösebb hangzást érjen el. Ezt még lehet fokozni különböző előadótermek akusztikai szimulálásával, basszuskiemeléssel, a leképezett tér széthúzásával és még sorolhatnám.

A 6 csatornás kimenetre aktív hangszórókat kell csatlakoztatni. Ha nem akarunk zajongani, fejhallgatót is használhatunk egy külön aljzaton. A rendszer figyeli, hogy éppen hány hangszóró van használatban, és ennek megfelelően állítja be magát – például kettő vagy három hangszóró esetén a hátsó csatornák jelét virtuálisan állítja elő az első csatornákra keverve.

Bemenetként is használható az Aurilium, 16 biten 48 kHz-es mintavételi frekvenciával lehet vele hangot rögzíteni, a vonal- vagy a mikrofonbemenetről. A hangprocesszor ára bruttó 29 990 Ft, a garancia 1 év.

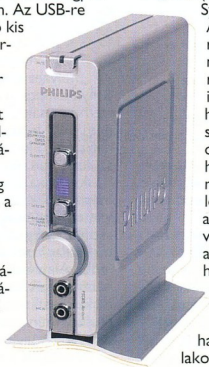

» Philips PSC805K Aurilium 5.1 Channel kit – asztali és noteszgéphez egyaránt használható

➲ Multimedia.hu ☎ **463-9030**
➲ **www.multimedia.hu/**

Philips Jackrabbit
Húsvéti DVD-gyár

Nagy Zoltán

Mint a nyúl, úgy szaporodnak a megírt DVD lemezek a Philips hordozható DVD-írója körül. Az USB 2.0-s portra csatlakoztatható eszköz telepítése igen egyszerű, Windows XP alatt nincs szükség meghajtóprogramra, csatlakoztatás után

azonnal használható. 8-szoros sebességgel ír DVD+R és DVD+RW lemezeket, támogatja a túlírást, és van buffer underrun védelme (vagyis tudja folytatni a megszakadt írást) is.

» Philips Jackrabbit – DVD-író távirányítóval

Átmeneti memóriája 2 Mbyteos, ami 8-szoros sebességnél hamar el tud fogyni, de szerencsére ott a védelem.

Olvasni DVD-RAM kivételével mindent tud, DVD-t 8-szoros, CD-t 40-szeres sebességgel, de hát ez már természetes. Az már kevésbé, hogy számítógép nélkül, önállóan is használható – igaz, ilyenkor nem írásra, csak olvasásra, pontosabban DVD-lejátszásra. Egy S-Video és egy kompozit kimeneten keresztül kaphatunk képet, a hang pedig egy sztereó vagy egy digitális aljzaton keresztül nyerhető ki.

A készüléken csak egy bekapcsoló gomb és egy lemezfedélnyitó található, így a DVD-lejátszást távirányítóval vezérelhetjük. A kisméretű dundi vezérlőn az alapvető műveletek gombjai találhatók, viszont nincs számbillentyűzete, így nehéz vele konkrét időre vagy jelenetre ugrani. Minden beállítást (például hangsáv- vagy feliratváltás) képernyőmenü segítségével végezhetünk el, mert ezekhez sincs közvetlen nyomógomb. Beállíthatjuk, hogy melyik nyelv legyen az alaphelyzet szerinti, így többnyire nincs szükség az OSD-re. Nemcsak DVD-zésre, hanem MP3-lejátszásra is használható, bár a korrekt kezeléshez szükség van egy tévére is.

Az ufóka teteje gombnyomásra nyílik, de csak akkor, ha van tápfeszültség – cserébe szoftveresen is nyitható. A nyitás csillapított, nem csapódik a fedél. Alapvetően jópofa és jól használható készülék, kár, hogy nem követi a trendet és nem pluszos-mínuszos, hanem csak pluszos. A Jackrabbit ára bruttó 87 490 Ft, 1 év garancia mellett.

Multimedia.hu ☎ 463-9030
www.multimedia.hu

Samsung CLP-500
Immár színeset is tud

Branyiczky Gábor

A hazai piacon még újoncnak számít a Samsung a nyomtatógyártók között, hiszen nincs egy éve, hogy lézernyomtatóival megbolygatta az évek óta ugyanazon márkák hajóit ringató állóvizet. Valójában csak a saját név használata, illetve a monitorok, optikai meghajtók, merevlemezek és más megszokott Samsung termékek esetében már jól bejáratott marketinges és kereskedelmi csatornák újabb termékvonallal történő szélesítése az újdonság, hiszen más országokban már régebben jelen vannak a cég saját néven forgalmazott, hazánkban pedig más márkáknak OEM-ben gyártott nyomtatói.

Az viszont már világújdonság, hogy a kezdeti, inkább a SOHO-piacot megcélzó Samsung most bemutatott lézernyomtatója színes, ráadásul sebességében, kapacitásában nemcsak az otthoni irodák igényeinek kiszolgálására készült fel. A négy különálló tonerje és 250 lapos, fiókos adagolója miatt is jócskán méretes nyomtató sebessége ennek megfelelő: a gyári adatok szerint percenként 5 színes, vagy 20 fekete-fehér oldalt képes előállítani. Természetesen ez az érték nem tartalmazza a nyomtatnivaló feldolgozásához szükséges időt. Az alapfelszereltséghez tartozó kétoldalas nyomtatási egység használata nem növeli a mindkét oldalán megnyomott lapok oldalankénti előállítási idejét.

A CLP-500 telepítése és üzembe állítása egyszerű feladat, főképp akkor, ha Windows XP operációs rendszert és a párhuzamos port mellett szintén alaptartozéknak számító USB csatolót használjuk. Az automatikusan települő meghajtóprogramban elvégezhető számos beállítás, de emellett a nyomtató saját, kétsoros LCD kijelzőjén elérhető menüben (sajnos a tesztkészülékben nem volt választható nyelv a magyar) jó néhány beállítást hardverszinten is rögzíteni lehet, és többek között pontos nyilvántartást vezet a kellékanyag-felhasználásról is. A nyomtató működése irodai környezetben tökéletesen elfogadható zajjal jár, kategóriájában csöndesnek is nyugodtan nevezhető –

» Színesben is nyom a Samsung

csak a papír továbbítását jól hallhatóan „jelző" mechanikai zajok észlelhetők igazán. Elhelyezésekor viszont nem árt ügyelni arra, hogy a 100 lapot befogadó külső tálcájával ellentétes oldalon is maradjon némi hely, hiszen az esetleges papírelakadást az ott nyíló ajtón keresztül lehet megszüntetni.

Az alap 64 Mbyte memória 192 Mbyte-ig bővíthető, és a nyomtató elő van készítve UTP-s Ethernet és drót nélküli hálózati kártya fogadására is. A kellemes sebességet biztosító 600 dpi-s üzemmódban is jó minőségű nyomatokat állít elő, ha pedig a meghajtóprogramban megkettőzzük ezt az értéket (és természetesen nem szövegnyomtatásra kapcsoljuk a minőségbeállítót), tájékoztató anyagokhoz vagy egyéb, grafikát is használó anyagokhoz is kompromisszumok nélkül használható. Valódi fotónyomtatóval természetesen nem képes felvenni a versenyt, de speciális papíron

más mint elfogadható minőségben adja vissza a fényképeket. Az persze már más kérdés, hogy ekkor mennyivel több festéket használ el a szokottnál. Normál üzemben az induló tonerkészlet 2000 fekete és 1500 színes oldalra, a kereskedelmi forgalomban kapható tonerek pedig 7000 fekete és 5000 színes oldalra elegendők.

Samsung Electronics Magyar Rt. ☎ 453-1100
www.samsung.hu

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Samsung CLP-500
Műszaki adatok	
Felbontás	1200x1200 dpi
Memória mérete	64 Mbyte
Csatolók	párhuzamos, USB
Méret	510x405x470 mm
Tömeg	32 kg
Mérési eredmények	
Szöveges tesztoldal	
– fekete-fehér	4,5 s; 13,3 lap/perc
– színes	7,5 s; 8 lap/perc
Grafikus tesztoldal	
– 600 dpi felbontással	24 s; 2,5 lap/perc
– 1200 dpi felbontással	41 s; 1,4 lap/perc
Áramfelvétel	
– üzemi	803 W
– készenléti	10,1 W
Kereskedelmi adatok	
Ár (javasolt végfelhasználói)	179 900 Ft
Fekete toner (7000 oldalhoz)	27 190 Ft
Színes toner (színenként, 5000 oldalhoz)	32 800 Ft
Használttoner-tároló (12 000 fekete-fehér vagy 3000 színes oldalhoz)	3990 Ft
Imaging Unit (50 000 fekete-fehér vagy 12 500 színes oldalhoz)	49 900 Ft
Transfer Belt (50 000 fekete-fehér vagy 12 500 színes oldalhoz)	36 700 Ft

Ozaki PH009 fejhallgató

Rezgő füles

Varga Máté

Előző számunkban két olyan fejhallgatót mutattunk be (**Kész átverés – PCM, 2004/6/40**), amelyek több hangszóró segítségével igyekszenek minél plasztikusabb hangteret létrehozni a magányosan zenét hallgató vagy mozizó felhasználó körül.

Az Ozaki PH009 (Sigma) csak előző lapzártánk után érkezett szerkesztőségünkbe, azonban képességei folytán mindenképpen megérdemli, hogy figyelmet szenteljünk neki. Már külseje, sőt csomagolása is figyelemfelkeltő, hiszen tágas fekete dobozban érkezik (a tesztelők álma...), magát a szerkezetet puha, bársonyszerű szövet öleli körül – nagyon elegáns. Összeszerelése körülbelül tizenöt má-

» Ozaki PH009 – nemcsak mozizni, telefonálni is jó

sodpercet vesz igénybe, ráadásul a központi egység, amely a hangerőszabályzást és a bemenetválasztást (sztereó – 5.1) teszi lehetővé, nem feltétlenül igényli a mellékelt tápegység használatát, a dobozban található USB kábel segítségével a PC is biztosíthatja számára az energiát.

A Sigma egyesíti mindazt, amiről úgy tűnt, nem összeférhető: a tiszta zenei hangzást és a lehetőségekhez képest érezhetően térbeli megszólalást. Pozicionálása és a hangtér mérete némileg alatta marad az előző számunkban bemutatott Zalman fejhallgató által produkáltaknak, ám a hajszálnyi különbségért bőven kárpótol a magas tartomány megléte, a dinamika és a precizitás. Érdekes képessége a „rezgés" funkció, amely a komolyabb basszusok és effektusok esetén lágy vibrálással kíséri a hangot, így pótolva a szubbasszusugárzót. Szerencsére nem vitték túlzásba, így nincs olyan érzésünk, mintha torzítana a mélysugárzó. A hab a hangtortán a beépített mikrofon, amellyel mellőzhető a manapság egyre népszerűbb internetes telefóniával gyakran együtt járó kellemetlen folyamat: a minőségi fejhallgató kihúzása, a headset bedugása, telefonálás, majd ugyanez visszafelé...

Egyedüli hátrányként talán tömegét róhatjuk fel: a bársonnyal bőven bevont fülpárnák, a hangszórók és a műbőr felsőrész miatt a gravitáció a szokásosnál nagyobb hatást gyakorol az ember nyakára, így hosszabb távon az erre érzékenyek talán kényelmetlenül érezhetik magukat. Mindenki másnak azonban melegen ajánlott, és nemcsak számítógéphez, hiszen házimozirendszerünket is teljesebbé, illetve késő éjjel is élvezhetővé teheti egy ilyen szett. A fejhallgató bruttó végfelhasználói ára 11 750 forint, a garancia 1 év.

Pulsar ☎ **219-0395**
www.pulsar.hu/ozaki/ph009.php

Xerox Phaser 6100DN

Ugyanaz másodszor

Branyiczky Gábor

A Phaser 6100 meg sem kísérli letagadni rokonságát a Samsung CLP-500 színes lézernyomtatójával, hiszen a nagy piros X logó alatt azzal megegyező mechanika és elektronika buzgólkodik. Méghozzá nem is lassan, hiszen a színeket négy különálló tonerből keverő – és alapkiépítésben kétoldalas nyomtatásra is képes – lézernyomtató különösebb várakozás nélkül tudja kiszolgálni egy iroda több dolgozójának igényeit.

A közös használatot nagyban megkönnyítheti, hogy a DN jelzéssel végződő modell nemcsak párhuzamos és USB csatolót kapott, hanem egy 10/100 Mbit/s-os Ethernet csatolót is, így közvetlenül hálózatra is kapcsolható. E lehetőségnek megfelelően természetesen kétsoros, alfanumerikus kijelzőjén elérhető menüje kiegészül néhány hálózati beállítási lehetőséggel. A mellékelt driver-CD-n található segédprogramot telepítve, a nyomtató egyedi azonosítójának ismeretében (ami igen könynyedén lekérhető a hálózati beállítások adatainak kinyomtatásával is) távolról is beállítható az IP-címe, ha nincs a hálózatban DHCP-kiszolgáló.

» A Xerox minden oldalról nyitott

Az USB csatolón gyakorlatilag telepítési procedúra nélkül, pár perccel az első csatlakoztatás után munkára fogható a nyomtató, de hálózaton keresztül használva külön kezelőprogramra van szükség. A hálózati kliensben semmiféle beállítást nem kell tenni, nem szükséges az IP-cím ismerete ahhoz, hogy a nyomtatót meglelje az operációs rendszer.

250 lapos, fiókos papíradagolóját egy lehajtható tálca egészíti ki, amely 100 darab A/4-es lap vagy néhány boríték adagolására szolgál. Nagyobb igények esetén további 500 lap befogására képes fiókkal bővíthető a gyári adatok szerint havi 35 000 oldalas terhelésre szánt nyomtató. Méretét és zaját tekintve pedig elmondhatjuk, hogy irodai környezetben csendes és különösebb felfordulás nélkül elhelyezhető munkatárs a 32 kg tömegű Phaser 6100DN.

Xerox Magyarország
☎ **436-8800**
www.xerox.hu/termekek/termekek.html?gid=4&sgid=15&id=116

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Xerox Phaser 6100DN
Műszaki adatok	
Felbontás	1200x600 dpi
Memória mérete	64 Mbyte
Csatolók	párhuzamos, USB, 100 Mbit/s-os Ethernet
Méret	510x405x470 mm
Tömeg	32 kg
Mérési eredmények	
Szöveges tesztoldal	
– fekete-fehér	4,4 s; 13,6 lap/perc
– színes	13 s; 4,6 lap/perc
Grafikus tesztoldal	
– 600 dpi felbontással	27 s; 2,2 lap/perc
– 1200 dpi felbontással	44 s; 1,36 lap/perc
Áramfelvétel	
– üzemi	805 W
– készenléti	13 W
Kereskedelmi adatok	
Ár (javasolt végfelhasználói)	187 500 Ft
Fekete toner (3000 oldalhoz)	13 000 Ft
Fekete toner (8000 oldalhoz)	30 000 Ft
Színes toner (színenként, 3000 oldal)	26 125 Ft
Színes toner (színenként, 8000 oldalhoz)	33 750 Ft
Használttoner-tároló (12 000 fekete-fehér vagy 3000 színes oldalhoz)	5555 Ft
Imaging Unit (50 000 fekete-fehér vagy 12 500 színes oldalhoz)	72 710 Ft
Transfer Belt (50 000 fekete-fehér vagy 12 500 színes oldalhoz)	49 046 Ft

Alcomp Cual 520 CPU-hűtők

» Hideg hungaricum

A legtöbb számítógép-alkatrészhez hasonlóan a processzorhűtők zöme is Tajvanon készül. Van egy-két próbálkozás az Egyesült Államokban és Németországban, sőt már Romániának is van hűtőgyártója a 3aCooler személyében, de hazánk eddig nem volt érintett a hűtéstechnikai versenyben. Úgy tűnik, változik a helyzet: az ALM Ipari és Javító Szolgáltató Kft. személyében megtaláltuk az első, teljesen magyar processzorhűtő előállítóját.

Rábay Andor (andorpapa@ipma.hu)

Az Alcomp fantázianévre keresztelt hűtőcsalád jelenleg négy tagból áll. A doboz egyszerű, az oldalán minden fontosabb információt feltüntettek, semmi kivetnivalót nem találtunk benne. Furcsa érzés azt látni, hogy minden felirat magyarul tájékoztat minket. A dobozban példás rend uralkodik, a használati útmutató és a hűtő mellett találunk egy zacskó szilikonalapú hőátadó pasztát, valamint a Socket A-s és Socket 478-as rögzítőelemeket – ugyanis az Alcomp hűtők Athlonra és Pentium 4-re is felszerelhetők.

Két bordát fejlesztett a cég, és mindegyik borda két különféle ventilátorral kapható, így jön ki a négy különféle típus. A táblázatot átböngészve láthatjuk: mindkét borda elérhető állandó sebességű és szabályozható fordulatszámú ventilátorral is. Fontos kiemelni, hogy a 8 cm-es ventilátorokat a hazánkban kevésbé ismert YS Tech gyártja, amely minőségi légkeverőiről ismert. Ennek köszönhető, hogy a potméteres típus alacsony fordulatszámon sem zörög vagy búg.

A hűtők „szocreál" látványt nyújtanak, erősen bizalmatlanul fogja őket kézbe a gyanútlan felhasználó, kicsit házibarkács hangulatúak. A bordázatot alumíniumból gyártották, a bordalapok igen nagyok és sűrűn helyezkednek el. A talp vörösréz, az

Műszaki adatok és mérési eredmények

Típus*	Alcomp Cual 520 V1.0 L	Alcomp Cual 520 V1.0 P	Alcomp Cual 520 Pro L	Alcomp Cual 520 Pro P	Titan CU9TB/SC
Műszaki adatok					
Méret	80x80x81 mm	80x80x81 mm	110x80x81 mm	110x80x81 mm	86x70x73 mm
Ventilátor mérete	8 cm	8 cm	8 cm	8 cm	7 cm
Fordulatszám	2900 fordulat/perc	1300–3700 fordulat/perc	2900 fordulat/perc	1300–3700 fordulat/perc	1800–4200 fordulat/perc
Légszállítás	37 köbláb/perc	20–48,7 köbláb/perc	37 köbláb/perc	20–48,7 köbláb/perc	18–42 köbláb/perc
Zajszint	30 dB(A)	15–38 dB(A)	30 dB(A)	15–38 dB(A)	20–36 dB(A)
Anyag	alumínium és vörösréz	alumínium és vörösréz	alumínium és vörösréz	alumínium és vörösréz	vörösréz
Mérési eredmények					
Alapjárat					
Terheletlen mód (Idle)					
– maximális fordulatszám	13,0 Celsius-fok	12,5 Celsius-fok	13,0 Celsius-fok	12,0 Celsius-fok	13,4 Celsius-fok
– minimális fordulatszám	❍	19,2 Celsius-fok	❍	19,0 Celsius-fok	❍
– akkora fordulatszám, amelyen még halk a hűtő	❍	17,2 Celsius-fok	❍	16,5 Celsius-fok	❍
100%-os terhelés					
– maximális fordulatszám	17,0 Celsius-fok	16,4 Celsius-fok	16,0 Celsius-fok	15,2 Celsius-fok	19,0 Celsius-fok
– minimális fordulatszám	❍	24,7 Celsius-fok	❍	23,9 Celsius-fok	❍
– akkora fordulatszám, amelyen még halk a hűtő	❍	21,7 Celsius-fok	❍	19,8 Celsius-fok	❍
Fölpörgetés (100 W-os hőleadás)					
Terheletlen mód (Idle)					
– maximális fordulatszám	19,0 Celsius-fok	17,0 Celsius-fok	19,0 Celsius-fok	15,2 Celsius-fok	20,5 Celsius-fok
– minimális fordulatszám	❍	25,2 Celsius-fok	❍	24,0 Celsius-fok	❍
– akkora fordulatszám, amelyen még halk a hűtő	❍	20,0 Celsius-fok	❍	18,7 Celsius-fok	❍
100%-os terhelés					
– maximális fordulatszám	25,0 Celsius-fok	23,0 Celsius-fok	25,0 Celsius-fok	20,8 Celsius-fok	27,5 Celsius-fok
– minimális fordulatszám	❍	42,0 Celsius-fok	❍	40,6 Celsius-fok	❍
– akkora fordulatszám, amelyen még halk a hűtő	❍	28,5 Celsius-fok	❍	27,6 Celsius-fok	❍
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	ALM Ipari és Javító Szolgáltató Kft. ☎ 06-23-342-151				Wentil-Tech Magyarország 2003 Kft. ☎ 390-1019
Forgalmazó webcíme	http://web.axelero.hu/almkft				www.wentiltech.hu
Ár (bruttó kiskereskedelmi)	4200 Ft	4900 Ft	4600 Ft	5500 Ft	4990 Ft
Garancia	5 év	5 év	5 év	5 év	3 év

**: az Alcomp hűtők gyártója és forgalmazója egyaránt az ALM Ipari és Javító Szolgáltató Kft.*

A tesztkonfiguráció alkatrészeit a Juventus-Team és a Mycom biztosította.
➲ Juventus-Team ☎ 469-5847, www.juventus-team.hu
➲ Mycom ☎ 204-7444, www.mycom.hu

alumíniumlapok integrálása minőséginek tűnik. Bár a talp nem tükörsima, azért jó a megmunkálása. A rögzítés Socket A és Socket 478 foglalat esetében is szokatlan és eléggé macerás, nem árt kétszer is áttanulmányozni az útmutatót. A felfogató rendszer nagyon stabilan tartja a félkilós hűtőt.

Az Alcomp hűtőket Athlonon teszteltük, de kíváncsiságból egy Pentium 4-es konfigurációban is kipróbáltuk. Méréseinkhez egy Abit KV7 alaplapot és egy 2500+-os Athlon XP processzort használtunk, mindezek pedig egy jól szellőző Chieftec házban kaptak helyet. Az AMD platform esetében alapsebességen és 100 W-os hőleadást eredményező fölpörgetéssel is kipróbáltuk a hűtőket. A fűtést videotömörítéssel oldottuk meg. Az eredményeket Celsius-fokban adtuk meg, ám a táblázatban feltüntetett értékek nem a CPU hőmérsékletére vonatkoznak, hanem a processzorhőmérő a szoba hőmérsékletétől való eltérésére, tehát a deltaTre. Példával illusztrálva: ha a táblázatban 25 fokos érték szerepel, és a szobahő 20 fok, akkor a CPU hőmérséklete 20+25=45 Celsius-fok. Erre az eljárásra azért van szükség, mert nem azonos szobahőmérséklet mellett végeztük a méréseket. Az összehasonlítás kedvéért a májusi Socket A-s teszt Vásárlási Ajánlatot elnyerő termékét, a Titan CU9TB/SC-t is beüzemeltük, maximális fordulatszám mellett.

A számokból az olvasható ki, hogy a két változat, a V1.0 és a Pro között nincs jelentős különbség, 2 Celsius-fok a legnagyobb differencia, de általában 1 Celsius-fok a Pro előnye. A másik egyértelmű tény, hogy nagyon jól hűtenek az Alcomp coolerek. Látható, hogy a 2500+-os Bartont „megették vacsorára", még a legalacsonyabb fordulatszámon is sikeresen vették ezt az akadályt, a legmagasabb ventilátorsebesség mellett pedig lehagyták a Titant. A tuning sem áll távol hazánk első hűtőitől, csupán teljesen leszabályozva nem bizonyultak elegendőnek a 100 W-os „probléma" megoldásához – alacsony, tolerálható zajszint mellett viszont ez is ment nekik. Pentium 4-es platformon is hasonló eredmények jöttek ki, tehát Socket 478-on is megfeleltek.

Összességében elégedettek voltunk az Alcomp hűtőkkel, mert a ventilátoruk minőségi darab, a hűtési képességük pedig a felsőkategóriás coolerek közé emeli őket. A rögzítés nehézsége és a sufnilátvány viszont még ad munkát a gyártónak, ám ha a sorozatgyártás és a forgalmazás is gördülékennyé válik, szép jövője lehet a kezdeményezésnek. A cég szerint cikkünk megjelenésekor már új, bizalomgerjesztőbb, sorozatgyártáshoz méltó kinézetben pompáznak az Alcomp hűtők. Mi mindenesetre örülünk annak, hogy a pálinka, a tokaji bor és természetesen a Túró Rudi mellett már CPU-hűtőt is fel tudunk mutatni igazi hungaricumként. PCM

» Ígéretes példány

info

➲ 3aCooler: www.3acooler.com

Új Glacialtech hűtők

» Variációk Socket A-ra

Ha a Glacialtech új hűtősorozattal jelentkezik a piacon, mindenki azonnal mindent tudni akar róla, és persze sokan cserélik le korábbi CPU-hűtőjüket a Glacialtech újdonságaira. Ez nem véletlen: a tajvani cég hűtői már évek óta a meglepő tervezés és a hatékony hűtés képviselői. Az Igloo 2470 Light, 2470, 2470 Pro, 2520, 2520 Pro és Silent Breeze III típusból álló új sorozat a tavaly augusztusban bemutatott széria alaptulajdonságaira épít, de tovább is lép azoknál.

Rábay Andor

A korábbi típusok 7 cm-es ventilátorral érkeztek, a mostaniak már 8 cm-essel – ez biztosítja, hogy alacsonyabb zajszint mellett is megfelelő legyen a légszállítás mértéke. Ráadásul speciális tervezésű légkeverőkről van szó, amelyek a csendesség jegyében születtek. Nőtt a borda mérete is, de az igazi újítás nem is kiterjedésében, hanem kidolgozottságában van. A processzormag fölött – ahol a legtöbb hőt veszi át a cooler – megvastagították a talpat, és a bordasűrűség is itt a legnagyobb. A 2520-as család és a Silent Breeze III pedig ismét réztalpat kapott, ami a hűtés hatékonyságát növeli. A rögzítés sajnos a nagyobb méret miatt nehezebbé vált. A hűtésre viszont nem lehet panasz. Tesztünkben egy Abit KV7 alaplapot és egy Athlon XP 2500+ processzort használtunk fel, amit tuningolva is kipróbáltunk – igen komoly, 100 W-nak megfelelő fűtést biztosítottunk a coolerek számára. Az eredményeket Celsius-fokban adtuk meg, ám a feltüntetett értékek nem a CPU hőmérsékletére vonatkoznak, hanem a processzorhőnek a szoba hőmérsékletétől való eltérésére, tehát a deltaT-re. Példával illusztrálva: ha a táblázatban 25 Celsius-fok szerepel és a szobahő 20 fok, akkor a CPU hőmérséklete 20+25=45 Celsius-fok. Erre az eljárásra azért van szükség, mert nem azonos szobahőmérséklet mellett végeztük a méréseket.

» Meglepő tervezés, hatékony hűtés

A tesztek azt mutatják, hogy a 2500+-os Barton maggal mindegyik hűtő nevetve elboldogult, és ami meglepő: a komoly fölpörgetést is jól bírták. A tiszta alumíniumtestű 2470-es család ezt a feladatot még csak izzadva teljesítette, a 2520-as széria viszont remekelt – nem véletlen, hogy elsősorban ezeket ajánlják fölpörgetéshez, ami az árukban is meglátszik. Az mindenesetre dicséretes, hogy a cégnek 2500 forintért sikerül jó minőségű, hatékony hűtési megoldást kínálnia.

A mi kedvencünk a Silent Breeze III volt, mivel egyszerűen hangtalan, viszont jobban hűt a 2470-es típusoknál. A 2520 és 2520 Pro pedig a megalkuvást nem ismerő hűtési teljesítmény miatt tetszett. A 2470-es széria akkor ajánlott, ha nem tervezünk komolyabb tuningot, viszont a zajszint és az ár is sarkalatos kérdés.

Természetesen még van mit javítania a Glacialtechnek, de összefoglalásként elmondható, hogy nagyon jó úton haladnak, és a most megjelent termékcsalád igen magasra teszi a lécet ár és hűtés szempontjából egyaránt.

Forgalmazó adatai

Senerit Hungary ☎ 215-6899
www.senerit.hu

Műszaki adatok és mérési eredmények

Típus	Igloo 2470 Light	Igloo 2470	Igloo 2520	Igloo 2520 Pro	Silent Breeze III
Műszaki adatok					
Méret	64x76x66 mm	64x76x66 mm	64x77x67 mm	64x77x67 mm	64x77x67 mm
Tömeg	310 g	310 g	353 g	353 g	353 g
Ventilátor mérete	8 cm	8 cm	8 cm	8 cm	8 cm
Fordulatszám	1700 fordulat/perc	2200 fordulat/perc	2200 fordulat/perc	2800 fordulat/perc	1700 fordulat/perc
Légszállítás	25,20 köbláb/perc	32,71 köbláb/perc	32,71 köbláb/perc	41,51 köbláb/perc	25,20 köbláb/perc
Zajszint	19 dB(A)	25 dB(A)	25 dB(A)	33 dB(A)	19 dB(A)
Anyag	alumínium	alumínium	alumínium és vörösréz	alumínium és vörösréz	alumínium és vörösréz
Mérési eredmények					
Alapjárat					
– terhelés nélküli mód	18,2 Celsius-fok	17,0 Celsius-fok	14,8 Celsius-fok	13,1 Celsius-fok	16,4 Celsius-fok
– 100%-os terhelés	23,2 Celsius-fok	22,0 Celsius-fok	18,8 Celsius-fok	16,1 Celsius-fok	21,4 Celsius-fok
Fölpörgetés (100 W-os hőleadás)					
– terhelés nélküli mód	27,1 Celsius-fok	24,9 Celsius-fok	21,7 Celsius-fok	20,9 Celsius-fok	25,4 Celsius-fok
– 100%-os terhelés	37,1 Celsius-fok	33,9 Celsius-fok	31,2 Celsius-fok	25,9 Celsius-fok	33,4 Celsius-fok
Kereskedelmi adatok					
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	2500 Ft	2500 Ft	4500 Ft	5850 Ft	5250 Ft
Garancia	5 év	5 év	5 év	5 év	5 év

Sapphire All-in-Wonder 9800 Pro Ultimate Edition

» PC-ből videomagnó

A Sapphire nevét már nem kell bemutatni hazánkban, igen jó, Ati chipekre épülő videokártyákat és alaplapokat gyárt. Most egy olyan kártyát mutatunk be, amely a számítógépből egy szinte mindenre képes házi szórakoztatóközpontot varázsol.

Nagy Zoltán

Az Ultimate Edition kitétel azt jelzi, hogy különleges kártyáról van szó: nincs aktív (legalábbis ventilátoros) hűtése, ehelyett heatpipe viszi el a meleget a két kártyahelyet is elfoglaló hűtőtömbökhöz. Ennek is az a célja, hogy a számítógép helyet kaphasson a nappaliban, a tévé és a hifi közelében, ne legyen a szükségesnél nagyobb a zaja. Az Ati 9800-as grafikus chipre most nem vesztegetünk szót, többször is foglalkoztunk vele lapunk hasábjain, az alábbiakban inkább a videós képességekre helyezzük a hangsúlyt.

Az Ati kártyák All-in-Wonder családja nem új keletű, az idők folyamán végigkísérte az Ati kártyák fejlődését. Az All-in-Wonder kifejezés nagyjából arra utal, hogy a kártya minden földi jót tartalmaz, amivel a számítógépből tévét és videomagnót lehet faragni. Vagyis adott egy tévévevő, kompozit és S-Video be- és kimenetek, valamint az ezekhez szükséges szoftverek.

A tévévevő – ahogy az ma már elvárható – világvevő típusú, külön listából kell kiválasztani, melyik országban akarjuk a kártyát használni, és ennek megfelelően állítja be magát. Magyarország is megtalálható a listában, de úgy látszik, az Atinál megállt az idő. Ugyanis annak ellenére, hogy már sok-sok éve nem SECAM normában adnak a hazai tévéadók, a magyar beállítás gyakorlatilag a SECAM-ot takarja – mellesleg a környező (volt szocialista) országoké is. Viszont Ausztriát választva nincs semmi gondunk.

A tévé automatikus beállítása egyszerű és gyors. Az Ati, mióta világ a világ, nem teszi lehetővé, hogy egy csatorna frekvenciabeállítását finomhangoljuk. Jó nekik, nincsenek kiszolgáltatva olyan kábeltársaságnak, mint amilyenhez nekem van szerencsém. Viszont minden csatornán külön állíthatjuk a kép és a hang paramétereit.

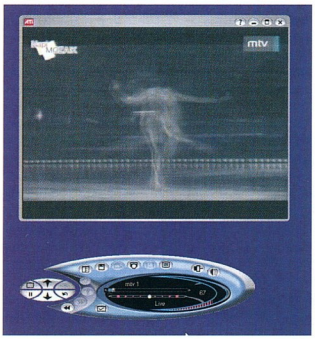

» A tévéprogram szokatlan külsejű, de jól használható

A kezelőprogramból sajnos hiányzik a teljes adólista – vagy tudjuk a kívánt csatornát a számát, vagy végiglapozzuk az összest, míg oda nem érünk. Csatornaváltáskor a képernyő tetején egy vastag szürke csíkon látható a csatorna általunk adott neve – ez nem árt, mert a csík legtöbbször kitakarja a képernyőn a tévécsatorna logóját, de ha nem tetszik, ki is kapcsolhatjuk.

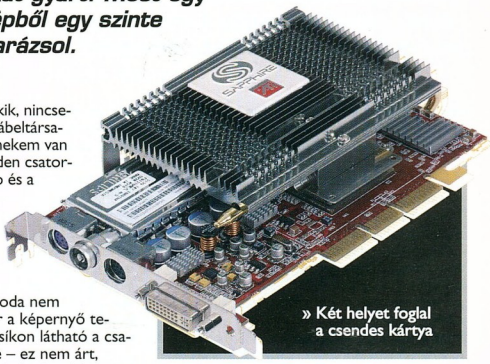

» Két helyet foglal a csendes kártya

Nemcsak nézni lehet tévéműsort, hanem rögzíteni is, tetszés szerinti formátumban, ami lehet AVI, valamilyen kodekkel, MPEG-1, MPEG-2 vagy Ati VCR. Utóbbi is MPEG-alapú, előnye főleg a TV on Demand szolgáltatás igénybevételekor mutatkozik meg. Több, előre beállított felvételi mód közül válogathatunk, és saját beállítást is könnyű létrehozni. Az MPEG-2 kódolás lehet konstans vagy változó bitrátájú.

A TV on Demand szolgáltatás lényege, hogy az éppen nézett tévéműsort szüneteltethetjük, újra megnézhetjük a már látott részeket anélkül, hogy ez a folyamatos rögzítést befolyásolná. Előre meg kell adni az ehhez felhasználható lemezterület méretét, vagyis azt az időintervallumot, amelyben tetszésünk szerint ugrálhatunk. Ha átkapcsolunk ebbe az üzemmódba, az élő adást is felvételre rögzítjük, de késleltetés nélkül, és bármikor megállíthatjuk a műsort, feltehetünk egy kávét, vagy hozhatunk egy sört a hűtőből, fogadhatunk egy telefonhívást, vagy akár egy órát is beszélgethetünk váratlanul érkezett barátainkkal. Utána onnan folytathatjuk a tévézést, ahol abbahagytuk, sőt a reklámokat át is lehet ugrani.

Nemcsak a számítógépen nézhetjük a műsort, hanem a videokimenet felhasználásával tévékészüléken is, így aztán teljes lehet a kényelem, főleg, ha használatba vesszük az USB portra csatlakozó, egyébként rádióhullámokkal működő távirányítót is. Ennek köszönhetően nem kell szem előtt tartani a számítógépet, nyugodtan eldughatjuk az asztal alá vagy a szekrénybe (természetesen a megfelelő szellőzés biztosításával), és fotelből mégis kényelmesen irányíthatjuk nemcsak az Ati szoftvereket, hanem az egérkurzort – és gyakorlatilag ezzel az egész gépet – is (például netezés a karosszékből).

Lehet videomagnó módjára is felvételt készíteni (a TV on Demand-felvételek később nem használhatók fel), bármilyen formátumban, nemcsak Ati programokkal, hanem bármilyen szoftverrel, ami kezeli a WDM szoftveres csatolófelületet. Így például kedvencem, az ATV2000, vagy akár a VirtualDub is használható rögzítésre, mondjuk MJPEG formátumban, amit sokkal könnyebb utólag feldolgozni, mint az MPEG-et.

A tévénézés vagy a rögzítés során használhatunk online szűrőket, képjavító megoldásokat, bár felvételkészítéskor én ezeket nem szeretem, sokkal jobb minőséget érhetünk el a már felvett anyag utólagos tisztításával, már ha gondosan paraméterezzük az alkalmazott szűrőket.

Az már szinte mellékes, hogy DVD-lejátszóként is használható a kártya, olyannyira, hogy még saját digitális kimenete is van külső házimozi-erősítő számára, így emiatt nem kell külön hangkártyát is cserélni.

Megjelenítőként egy monitort és egy videoeszközt használhatunk, a monitorkimenet DVI rendszerű, de átalakítóval analóg monitorok is csatlakoztathatók. Egyszerre használhatjuk a két megjelenítőt, megosztva vagy tükrözve, kívánság szerint. Kompozit és S-Video kimenet mellett ugyanilyen bemenetek is találhatók, amiről felvenni is lehet.

Az All-in-Wonder 9800 Pro Ultimate Edition kiváló kártya, ami felmenti a mindennapos használatból a videomagnót, sőt egy merevlemezes felvevőt is tud helyettesíteni, emellett használható a legújabb játékokhoz vagy DVD-zésre is. Ennek ismeretében már nem tűnik olyan soknak a bruttó 96 125 Ft-os vételár, amihez 2 év garancia is jár. PCM

»infó

- Ramiris Rubin Rt. ☎ 888-3200
- www.sapphiretech.com
- www.ramiris.hu

A számítógép-átalakítás mestersége

» A barkácsolás megszállottjai

A szaklapokban és a neten is egyre többször találkozunk a modder, modding kifejezésekkel, ám a „hacker" szóhoz hasonlóan rengeteg tévhit, félreértelmezés kering róluk a sajtóban. Cikkünkkel e sajátos szubkultúrát szeretnénk bemutatni.

Rábay Andor (andorpapa@ipma.hu)

A kezdet kezdetén minden számítógép ugyanúgy nézett ki: fehérbézs monitor, billentyűzet és számítógépház. Nem voltak még alumíniumdobozok, ismeretlen fogalom volt a ház oldallapjára vágott ablak, távolinak tűnt még a világító, LED-es ventilátor, szó sem lehetett gyárilag festett gépházak értékesítéséről, a számítógépes eszközöket elkerülte a barkácsolási láz. Aztán jött pár lelkes fiatal, akik azt akarták elérni, hogy saját egyéniségük a PC-jükön is tükröződjön. Ennek érdekében festékkel, dekopír fűrésszel és végtelenül nagy kreativitással felszerelkezve nekiláttak számítógépük átalakításához. Ők voltak az első modderek.

KI AZ IGAZI MODDER?

Három nagy kategóriát különböztetünk meg a moddinggal kapcsolatban. Az első a pre-mod, amikor az ember készen veszi az átalakított házat, tehát a gyártó az, aki „moddol" – vagyis sorozatgyártásban készít olyan házakat, amelyek eltérnek az addig megszokottól. Például plexiablakot épít az oldallapba, a ház elejére érdekes dizájnelemeket és eszközöket – például LCD-t, fordulatszám-szabályozót – szerel, belül nem melegedő fénycsővel, úgynevezett cold cathode-dal és LED-es ventilátorral látja el termékét. Ilyenkor természetesen a felhasználó semmilyen módosítást nem végez a házon, készen kapja – ebben az esetben nem illik modról beszélni.

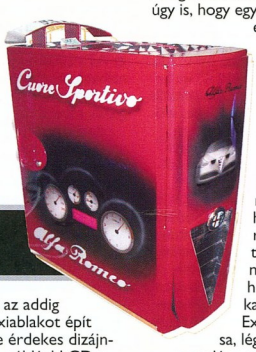

» Egy Alfa Romeo számítógép

A második kategória a CAP mod. A kifejezés előtagja a Commercially Available Product rövidítése, magyarul a kereskedelmi forgalomban elérhető termékekre utal. Itt az a lényeg, hogy a felhasználó maga ruházza fel számítógépét azokkal a tulajdonságokkal, amelyekkel a pre-mod termékek rendelkeznek. Amit ki kell emelni: a felhasználó nem végez átalakítást, csupán megveszi a boltban a plexis oldallapot, az előlapi panelt, a kerek IDE kábelt, majd beszereli őket hagyományos gépházába. Ügyesen válogatva igényes, látványos eredményt lehet elérni, de még ez sem igazi moddolás.

A harmadik kategória hordozza a szó valódi tartalmát. Szokták DIY, tehát Do It Yourself (csináld magad!) moddingnak is nevezni. Ebben az esetben már kell a kreativitás és az ügyesség, mivel a modder maga végez el minden átalakítást. Dekopír fűrész, csavarhúzó, reszelő, forrasztó, fúrógép, festék, ecset – alapvető kellékek a jó modder eszköztárában. Az igazi moddolásnak három célja lehet, akár úgy is, hogy egyszerre teljesül mindegyik. Az első az esztétikum, tehát a látványra történő kiélezés.

A második a célszerűség. Ebben az esetben kívülről nem mindig látszik az átalakítás, gyakran a házon belül történik a csoda: kábelek hihetetlen elrendezése, tápegység átalakítása a jobb szellőzés érdekében és egyebek. És ezzel már el is értük a harmadik célhoz, ugyanis a moddolás gyakran a hűtéstechnikai paraméterek javítását tűzi ki célul, így nem véletlen, hogy a legtöbb helyen a mod és a hűtéstechnika szorosan összekapcsolódik. Extra ventilátorhelyek kialakítása, légáramlást irányító csövek beszerelése, zajelnyelő bevonat készítése – mind átalakítást igénylő feladat. Az igazi modder örül annak, ha valamit olcsón vagy ingyen tud kivitelezni, de ha kell, képes nagyobb összeget is áldozni a cél elérésére. A moddingról sokan úgy vélekednek, hogy megfelelő szinten űzve már-már művészetnek számít. Ezt akkor érti meg igazán az ember, ha személyesen találkozhat a legjobb alkotásokkal.

HOL VANNAK A MODDEREK?

A modderek köztünk élnek: gimnazisták, egyetemisták, informatikusok és mezei PC-felhasználók ők, akik bélyeggyűjtés helyett a számítógép barkácsolását választották hobbijuknak. A témával foglalkozó webhelyek fórumain találkoznak, ott mutatják be legújabb alkotásaikat, az eszmecserékből merítenek ihletet következő munkájukhoz.

Itthon körülbelül két éve indult a mozgalom, ma pedig egyenesen tombol a moddingláz. Tavaly ősszel egy országos rendezvény keretén belül találkozhattak a magyar moddertársadalom legjobbjai. Hazánk egyik legjelentősebb szakoldala, a Radikalmod által szervezett, mod-tech Hall névre keresztelt alkalmon a hűtéstechnika és a moddingszakma elismert tagjai alkották a zsűrit, amely a legjobb házakat díjazta. Idén áprilisban rendezték meg a mod-tech Hall 2-t, ahol előzetes selejtezőt kellett tartani, mivel ősz óta oly mértékben megnőtt a téma népszerűsége, hogy a jelentkezők közül csak a legjobbaknak jutott hely a rendezvényen.

A zsűri tagjaként személyesen láthattam, mennyi kreativitás szorult a magyar moddere-kbe. Volt, aki akváriumba építette PC-jét, más egy közúti csatornázásról „vitt haza" csöveket ötletének megvalósításához. Akadt olyan modder is, aki kedvenc halait is „integrálta" gépházába, végül láthattunk Alfa Romeo és Star Trek témára festett dobozt is. Ha másért nem, hát egy jóízű csodálkozásért érdemes kilátogatni a következő mod-tech Hallra.

ÖSSZEGZÉS

Jó úton halad a magyar moddertársadalom, egyértelműen látszik a fejlődés. Örvendetes tény, hogy egyre többen éreznek késztetést arra, hogy elhagyva a szürkeséget, saját ízlés szerint alakítsák át számítógépüket, kívül és belül egyaránt, ráadásul olyan hobbit találhatnak maguknak, amely megmozgatja a fantáziát és igényli a kreativitást. PCM

A moddermozgalom

Modder, modding, mod – mit is jelentenek? A mod az angol modification szóból származik, amely módosítást, átalakítást jelent. A modder az, aki átalakít, a modding maga a tevékenység, a mod pedig a végeredmény, a barkácsolás gyümölcse.
A mozgalom a világ szerencsésebb felén indult, ahol a számítástechnikai eszközök ára lehetővé tette, hogy a felhasználó a garancia elvesztése árán is bátran átszabja házának arculatát. Az USA-ban pár unatkozó fiatal hobbijaként indult az egész, mára azonban egy teljes iparág épült köré.
A tyúk és a tojás dilemmája itt megoldódni látszik, ugyanis egyértelműen bizonyítható, hogy a garázs mélyén ügyködő lelkes amatőrök ötleteit karolták fel a cégek. Az első plexi oldallapot, világító ventilátort, színes billentyűzetet, fordulatszám-szabályozót, alumínium vagy teljesen átlátszó, plexi számítógépházat, kerek IDE kábelt, beépített neont, légterelő csövet és kábelkötegelést egyszerű, mezei felhasználók készítették, ma viszont cégek sokasága kínálja mindezt.

»infó

- Radikalmod: **www.radikalmod.hu**
- mod-tech Hall: **www.radikalmod.hu/modtechhall/**

Teszt: 10 belépőszintű digitális fényképezőgép

» A képírás ceruzái

A digitális fotózás fantasztikus ütemben terjed, ennek a technológiának köszönhetően sokszorosára emelkedett az elkészített fotók száma. Egyik ismerősöm, aki régebben szinte nem is fényképezett, miután a kezébe vette karácsonyra kapott digitális fényképezőgépét, „megfertőződött". Azóta mindig a kezében van a gép, és ahogy ő mondja: „dokumentál". Rengeteg képet készített, szinte többletköltség nélkül.

Csontos Gyula

Miért fotózunk? Mindenekelőtt azért, hogy megörökítsük életünk fontos pillanatait. Rengeteg képet készítünk, amelyeket később megtekintve olyan eseményeket, élményeket idézhetünk fel újra és újra, melyeket esetleg már el is felejtettünk. Ezek a képek a digitális technológia nélkül nem léteznének, vagy csak töredékük volna meg.

Mostani tesztünkben arra próbáljuk megtalálni a választ, hogy az alsókategóriás digitális fényképezőgépek jelenthetnek-e alternatívát az alsókategóriás filmes fényképezőgépekkel szemben. Az ebbe a kategóriába tartozó gépek a digitális képalkotás előfutárai: komoly munkára nem alkalmasak, legfeljebb a digitális családi album gyarapítására, esetleg a sikerültebb képek nyomtatására/kidolgoztatására.

A mezőnyben néhány gép kiemelkedik a többiek közül, leginkább azok, amelyek rendelkeznek optikai zoommal – ezek sokkal több variációs lehetőséget kínálnak a felhasználónak, mint a fix optikás társaik. A mezőny nagyon színesre sikeredett, a legolcsóbb és a legdrágább készülékek annyira különböznek egymástól, hogy összehasonlítani szinte nem is lehet, de nem is szabad őket.

» Aosta DS3500: egyszerűen kezelhető készülék, Sharp lencséjével

» BenQ 3310: az egyetlen Flash kártyát használó gép

A TESZTELÉSI MÓDSZER

Mivel ezeket a gépeket nem profi fotósok választják, a tesztelés során nem a száraz számok, mérési eredmények előállítására helyezzünk a hangsúlyt. Eddigi tesztjeinktől eltérően inkább egy mindenki számára érthetőbb és élvezhetőbb módszert választottunk. A mindennapi életben előforduló helyzetekben használtuk a gépeket, és a velük készített képeket DVD-mellékletünre raktuk, hogy olvasóink is megtekinthessék (a tesztfotók DVD-nk \CIKKEKHEZ\KAMERA könyvtárában találhatók). Mindegyik géppel készítettünk fotót normál napfény mellett, műfényes fotót vakuval és anélkül, fehér felületen pedig megvizsgáltuk a vaku vignettálását, azaz hogy a sarkokban mennyivel sötétebb a kép, mint középen. Mindezeket teljesen automata beállítással végeztük el.

A képek alapján mindenki eldöntheti, melyik készülék tetszik neki, így a választás is könnyebbé válik: vásárlás előtt olvasóink „képet kapnak" a gépek teljesítményéről és a készített alkotások minőségéről.

NÉHANY BECSAPÓS FOGALOM

Az egyik gép dobozán ez olvasható: „3,1 megapixeles szenzor és 5,5 megapixeles felbontás". Könnyen belátható, hogy az érzékelő felbontását meghaladó méretű kép előállítása valamiféle matematikai algoritmus segítségével történik, és ezáltal nem tartalmazhat pontos képi információt. Az interpolált képet sokféle algoritmus alapján állítják elő, ezek közül van, amelyik jobb, van, amelyik rosszabb eredményt ad. Az algoritmusok között is nagy a változatosság, a legjobb minőséget az S-Spline adja. A kép interpolált rögzítése legfőképpen a papírkép készítésekor segíthet, ha a kívánt méretű fotóhoz nem elegendő a képünk felbontása. Mindenki eldöntheti, hogy használja-e vagy sem ezt a módszert, esetleg a későbbiekben képfeldolgozó szoftver segítségével állítja elő a képet.

» Mustek gSm@rt D50: női kacsóba illő készülék

A másik gyakran előkerülő fogalmam a digitális zoom. Ez valójában nem zoom, hanem egy digitálisan készülő képkivágás – az LCD-n csak ezt a képet látjuk néhány gépnél, de ne dőljünk be neki, mert egyértelműen képminőségromlást eredményez. Inkább fotózzunk digitális zoom nélkül, és ha valamit nem akarunk a képen megtartani, azt vágjuk le valamilyen képfeldolgozó programmal. Ezek után nézzük a gépeket!

» Mustek MDC-5000: a mezőny legkisebb kamerája fémházban – a kis méret hátrányaival

Fix fókuszú gépek

AOSTA DS3500 Egyszerűen kezelhető készülék, Sharp lencséjének köszönhetően jó minőségű képeket lehet vele készíteni. Érdekessége, hogy a fényképekhez három minta közül választhatjuk ki a témának és ízlésünknek megfelelő keretet.

BENQ 3310 Ez az egy példány érkezett olyan akkumulátortöltővel, melyről magát a készüléket is üzemeltetni lehet. Nincs beépített memóriája, így a mellékelt

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Aosta DS3500	BenQ 3310	Mustek gSm@rt D50	Mustek MDC-5000
Termék weboldala	www.atcomp.hu/	www.ramiris.hu/	www.ramiris.hu/	www.ramiris.hu/
Műszaki adatok				
Felbontás	3,2 Mpixel (5 Mpixel interpolált)	3,34 Mpixel	3,1 Mpixel	3,1 Mpixel
ISO érzékenység/választási mód	100, 200/automatikus	100/❍	100/❍	100/❍
Objektív gyújtótávolsága (digitális)	11,1 mm	6,8 mm	9,0 mm	6,7 mm
Objektív fényereje	f/3,5	n.a.	n.a.	n.a.
Zoompozíciók száma	❍	❍	❍	❍
Élességállítás (automatikus/kézi)	●/❍	●/❍	●/❍	●/❍
Legkisebb tárgytávolság (normál/makró módban)	140/30 cm	70/30 cm	70/25 cm	80/20 cm
Záridő-intervallum	1/4–1/1000 s	1/30–1/500 s	1/15–1/2500 s	1/15–1/2500 s
Felvételi módok	automata	automata	automata	automata
Sorozatfelvétel mód	❍	● (4 kép 1024x768, 8 kép 640x480-as felbontásban)	❍	❍
Önkioldó	10 s	5–20 s	10 s	10 s
Fénymérési módok	középre súlyozott	mátrix, középre súlyozott, szpot	középre súlyozott	középre súlyozott
Expozíciókorrekció tartománya; korrekció lépésköze	±2; 0,5 Fé	±2; 1 Fé	±1; 0,5 Fé	±1; 0,5 Fé
Fehéregyensúly	automata, napfény, árnyék, műfény, neon	automata, árnyék, napfény, műfény, neon	automata, napfény, árnyék, műfény, neon	automata, árnyék, napfény, műfény, neon
Kereső/dioptriaállítás	●/❍	●/❍	●/❍	●/❍
LCD monitor mérete/fényerőállítás	1,6 col/❍	1,8 col/❍	1,5 col/❍	1,5 col/❍
Beállítható felbontások	2560x1920 (interpolált), 2048x1536, 1600x1200, 1280x960 képpont	2048x1536, 1024x768, 640x480 képpont	2560x1920, 2048x1536, 1600x1200, 1280x960, 1024x768 képpont	2560x1920 (interpolált), 2048x1536, 1024x768 képpont
Képrögzítési módok	háromféle JPEG	háromféle JPEG	egyféle JPEG	egyféle JPEG
Mozgókép formátuma/hang/maximális hossz	AVI/●/memóriakártya méretének megfelelő	MOV/●/30 s	QVGA AVI/●/ memóriakártya méretének megfelelő	AVI/●/memóriakártya méretének megfelelő
Mikrofon/hangszóró	●/●	●/●	●/●	●/●
Állítható képjellemzők	❍	❍	❍	❍
Képeffektusok	keret	RGB, szépia, fekete-fehér	❍	❍
Memóriafoglalat típusa/beépített memória mérete	SD/16 Mbyte	CF/❍	SD/16 Mbyte	SD/16 Mbyte
Vaku módok	automatikus, vörösszem-effektus-csökkentő, éjszakai bekapcsolt, kikapcsolt,	automata, vörösszem-effektus-csökkentő, bekapcsolva, kikapcsolva	automata, bekapcsolva, kikapcsolva, éjszakai	automata, vörösszem-effektus-csökkentő, bekapcsolva, kikapcsolva
Számítógépes interface	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1
Webkamera mód	●	●	●	●
Videokimenet	❍	NTSC, PAL	NTSC, PAL	NTSC, PAL
Magyar nyelvű menü/kézikönyv	❍/❍	❍/❍	❍/❍	❍/❍
Energiaellátás	2 AA alkálielem vagy akkumulátor	700 mAh lítium-ion akkumulátor	2 AAA alkálielem vagy akkumulátor	2 AA alkálielem vagy akkumulátor
Mellékelt tartozékok	tok, csuklószíj, USB kábel, 2 AA elem, driver- és utility-CD, angol és német nyelvű kézikönyv	USB kábel, 7 nyelvű kézikönyv, driver-CD, csuklószíj, akkumulátor, töltő, videokábel, 16 Mbyte-os CF kártya	tok, USB és videokábel, driver-CD, többnyelvű kézikönyv 2 AAA elem	tok, USB és videokábel, 2 AA elem, csuklószíj, driver-CD, 8 nyelvű kézikönyv
Mellékelt szoftverek	Photo Explorer 7.0 SE Platinum	PhotoImpression, PhotoBase, Video-Impression, PhotoPrinter Pro, Apple Quictime, Acrobat Reader	Photo Explorer, Cool 360, Acrobat Reader	Photo Express SE, Photo Explorer, Cool 360, Acrobat Reader, Video Capture Driver, Ulead Video Studio 6
Méret (szélességxmagasságxmélység)	9,4x6,6x4,0 cm	9,9x7,1x4,3 cm	8,6x4,2x3,7 cm	8,3x6,3x3,1 cm
Tömeg (áramforrás és memóriakártya nélkül)	140 g	205 g	93 g	100 g
Mérési eredmények				
Bekapcsolási idő*	4,2 s	4,0 s	3,0 s	6,0 s
Zoomolás ideje	❍	❍	❍	❍
Képismétlés	3 s	3 s	3 s	4 s
File-méret legnagyobb fizikai felbontásnál	656 Kbyte	654 Kbyte	350 Kbyte	350 Kbyte
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó	Atcomp ☎ 431-3445	Ramiris Rubin ☎ 888-3200	Ramiris Rubin ☎ 888-3200	Ramiris Rubin ☎ 888-3200
Forgalmazó webhelye	www.atcomp.hu	www.ramiris.hu	www.ramiris.hu	www.ramiris.hu
Ár (bruttó)	26 000 Ft	48 000 Ft	31 500 Ft	35 625 Ft
Garancia	2 év	2 év	1 év	1 év

*: a bekapcsolástól az első fotó elkészítéséig szükséges idő. **: nincs makró módja.*

Polaroid PDC 3070	Trust 920	BenQ DC5330	HP Photosmart 735	Trust 922Z	Trust 1291Z
www.polaroid-digital.com/	www.trust.com/	www.benq-eu.com/	www.hpshop.hu/	www.trust.com/	www.trust.com/
3,2 Mpixel	3,1 Mpixel	3,3 Mpixel (5,5 Mpixel interpolált)	3,3 Mpixel	3,3 Mpixel (5,5 Mpixel interpolált)	4 Mpixel
100, 200/automatikus	100/○	100, 200/automatikus, manuális	100, 200, 400/automatikus, manuális	100, 200/automatikus, manuális	100, 200, 400/automatikus, manuális
8,8 mm	10,8 mm	5,8–17,4 mm	5,8–17,4 mm	5,8–17,4 mm	7,8–23,4 mm
n.a.	f/2,8	f/2,8–4,8	f/2,6–4,9	f/2,8–4,8	n.a.
○	○	5	6	5	7
●/○	●/○	●/○	●/○	●/○	●/○
150 cm/○**	320/45 cm	50/15 cm	40/10 cm	50/15 cm	50/20 cm
1/8–1/1000 s	n.a.	1/30–1/1000 s	1/3–1/1500 s	1/30–1/1000 s	n.a.
automata	automata	éjszakai, portré, sport, tájkép, éjszakai portré, automata	automata, sport, tájkép, portré, rekeszprioritás	éjszakai, portré, sport, tájkép, éjszakai portré, automata	éjszakai, portré, sport, tájkép, automata, manuális
○	● (3 kép)	○	● (6 kép)	○	n.a.
10 s	10 s	10 s	10 s	10 s	10 s
n.a.	n.a.	mátrix, középre súlyozott, szpot	mátrix, középre súlyozott, szpot	mátrix, középre súlyozott, szpot	mátrix, középre súlyozott, szpot
±1,5; 0,3 Fé	±2; 0,5 Fé	±2; 0,5 Fé	±2; 0,5 Fé	±2; 0,5 Fé	±2; 0,5 Fé
automata, napfény, árnyék, műfény, neon	automata, napfény, árnyék, műfény, neon	automata, árnyék, napfény, műfény, neon	automata, napfény, árnyék, műfény, neon	automata, árnyék, napfény, műfény, neon	automata, árnyék, napfény, műfény, neon
●/○	●/○	●/○	●/○	●/○	●/○
1,5 col/○	1,8 col/○	1,6 col/○	1,5 col/○	1,6 col/○	1,6 col/○
2048x1536, 1600x1200, 1280x1024, 800x600 képpont egyféle JPEG	2720x2040 (interpolált), 1600x1536, 1280x960, 640x480 képpont háromféle JPEG	2720x2040 (interpolált), 2048x1536, 1280x960, 640x480 képpont háromféle JPEG	2080x1542, 1600x1200, 1280x960, 1024x768, 640x480 képpont háromféle JPEG	2720x2040 (interpolált), 2048x1536, 1280x960, 640x480 képpont háromféle JPEG	2304x1728, 1600x1200, 1280x960, 640x480 képpont háromféle JPEG
QVGA AVI/●/ memóriakártya méretének megfelelő	AVI/●/memóriakártya méretének megfelelő	AVI/●/memóriakártya méretének megfelelő	AVI/●/memóriakártya méretének megfelelő	AVI/●/memóriakártya méretének megfelelő	AVI/●/memóriakártya méretének megfelelő
●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
képesség	○	képesség	képesség, szintelítettség	képesség	képesség, szintelítettség
○	RGB, szépia, fekete-fehér	RGB, szépia, fekete-fehér	○	RGB, szépia, fekete-fehér	RGB, szépia, fekete-fehér
SD/8 Mbyte	SD/16 Mbyte	SD/16 Mbyte	SD/16 Mbyte	SD/16 Mbyte	SD/14 Mbyte
automata, bekapcsolva, kikapcsolva, vörösszem-effektus-csökkentő	automata, bekapcsolva, kikapcsolva, éjszakai	automata, vörösszem-effektus-csökkentő, éjszakai bekapcsolva, kikapcsolva,	automata, bekapcsolva, kikapcsolva, éjszakai	automata, vörösszem-effektus-csökkentő, éjszakai bekapcsolva, kikapcsolva,	automata, bekapcsolva, kikapcsolva, éjszakai
USB 1.1	USB 1.1	USB 2.0	USB 1.1	USB 2.0	USB 2.0
●	●	○	○	○	○
NTSC, PAL	NTSC, PAL	○	NTSC, PAL	○	NTSC, PAL
○/○	○/●	○/○	○/○	○/●	○/●
4 AAA alkálielem vagy akkumulátor	2 AA alkálielem vagy akkumulátor	lítium-ion akkumulátor	2 AA alkálielem vagy akkumulátor	lítium-ion akkumulátor	2 AA alkálielem vagy akkumulátor
tok, csuklószíj, USB kábel, 4 AAA elem, 6 nyelvű tájékoztató, driver- és utility-CD	tok, USB kábel, videokábel, állvány, többnyelvű (magyar is) kézikönyv, 2 AA elem	tok, USB 2.0 kábel, csuklószíj, akkumulátor, töltő, driver-CD	többnyelvű kézikönyv, USB és videokábel, driver- és utility-CD, 2 AA elem	tok, USB 2.0 kábel, csuklószíj, akkumulátor, töltő, driver-CD	tok, USB 2.0 kábel, csuklószíj, akkumulátor, töltő, driver-CD, 2 AA elem
ArcSoft PhotoImpression 4.0, Microsoft Netmeeting, Acrobat Reader	Trust Photo Site, Trust Photo Upload, ArcSoft PhotoImpression 3.0	PhotoBase, Photo-Impression, Videoimpression, PhotoPrinter Pro, Acrobat Reader, BenQ Q-link	HP fénykép- és kép-szerkesztő szoftver	PhotoBase, Photo-Impression, Video-Impression, PhotoPrinter Pro, Acrobat Reader, BenQ Q-link	Acrobat Reader, Photo-Suite 5.0
8,5x8,0x3,7 cm	6,2x9,6x3,5 cm	9,6x6,1x3,8 cm	10,5x4,6x7,1 cm	9,6x6,1x3,8 cm	6,4x9,5x3,6 cm
137 g	130 g	185 g	235 g	185 g	170 g
3,5 s	4,0 s	3,0 s	5,0 s	3,0 s	3,0 s
○	○	1,2 s	1,5 s	1,2 s	2,0 s
3 s	2 s	3 s	3 s	3 s	4 s
891 Kbyte	592 Kbyte	688 Kbyte	1,1 Mbyte	688 Kbyte	1,4 Mbyte
Atcomp	Multimedia Kft.	Ramiris Rubin	HP Magyarország	Multimedia Kft.	Multimedia Kft.
☎ 431-3445	☎ 463-9030	☎ 888-3200	☎ 06-80-222-333	☎ 463-9030	☎ 463-9030
www.atcomp.hu	www.multimedia.hu	www.ramiris.hu	www.hp.hu	www.multimedia.hu	www.multimedia.hu
25 750 Ft	34 990 Ft	54 875 Ft	59 900 Ft	72 490 Ft	62 490 Ft
1 év	1 év	2 év	1 év	1 év	1 év

Megjegyzés: a termékek teljes webcímét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban DVD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEKHEZ\ könyvtárban.

16 Mbyte-os CF kártyát be kell helyezni a gépbe. Nagyon ötletesen és egyszerűen oldották meg a különböző szolgáltatásokat, üzemmódokat és a köztük történő váltást. A gépet a lencsevédő elhúzásával kapcsolhatjuk be, a többi fontos, gyakran használt lehetőséget elérhetjük a felső gombokról, kapcsolókról.

» Polaroid PDC 3070: a fémházas gép kezelése egyszerű

MUSTEK GSM@RT D50 Inkább a női felhasználók szívét megbizsergető fényképezőgép, hasonló tudással, mint a következő versenyző. Az USB és a videojel ugyanazon az interface-en keresztül távozik a gépből, ehhez melléketlek egy speciális kábelt. Nagyon tetszett a tok célszerű kialakítása, oldalzsebében elfér a működtetéshez szükséges két darab AAA elem, a gép mellett pedig van egy memóriakártya tárolására szolgáló rekesz.

» Trust 920: a fix fókuszú mezőny gépei közül egyedül ehhez kapunk állványt

MUSTEK MDC-5000 A legkisebb kamera a nálunk jártak közül. Maga a gép annyira kicsi, hogy szinte nem is érezni semmit, amikor az ember a kezében tartja – furcsa úgy fényképezni, mintha a két ujjamat nyomnám össze. A készülék kidolgozása is hagy kívánnivalót maga után, nagyon óvatosan kell bánni az elemeket lezáró kis ajtóval, mert szerintem könnyedén megválik tőle a ház. Az optika körüli gyűrű elforgatásával válthatunk makró módba. Kezelése egyszerű, csak annyi gombot raktak rá, amennyi feltétlenül szükséges.

» HP Photosmart 735: Pentax gyártmányú optikájával szép rajzolatú képeket készít

POLAROID PDC 3070 Kicsi, jó tapintású, fémházas gép a Polaroid terméke. Négy darab AAA elem szolgáltatja az áramot a készülék működéséhez, ezeket az induló csomagban meg is találhatjuk. Érdemes beszerezni helyettük akkumulátorokat töltővel, mert azok biztosabbak, hosszabb az élettartamuk, és használatuk jóval gazdaságosabb, mint az elemeké. Az USB csatlakozó a gépen a többiekkel ellentétben normál méretű, így a mellékelt kábel is ennek megfelelő. A gép használatához szükség volt a telepítő CD-re, a Windows XP felismerte ugyan Polaroid Digital Cameraként, de nem tudta használatba venni e nélkül. Kezelése, használata könnyedén elsajátítható.

TRUST 920 Ennél a gépnél az első mozdulatom a hangok kikapcsolása volt. Ha valaki emlékszik a régi játéktermi játékok hangjára, azt hiszem, megérti, miért tettem így. A Trust menüje nagyon emlékeztet nagyobb testvéreinek menüjére, csak ennek a kínálata kicsit szűkebb. Könnyen kezelhető gép, az ikonok magukért beszélnek, bárhol is járjunk a menüben. A mezőny fix fókuszú gépei közül egyedül ehhez jár állvány és magyar nyelvű kézikönyv, utóbbi különösen pozitívan értékelendő gesztus.

Zoomos gépek

BENQ DC5330, TRUST 922Z Nem véletlen, hogy ez a két gép egymás mellett szerepel: gyakorlatilag mindenben megegyeznek. A külsőségekben minimális eltérések fedezhetők fel, azonban belsejük az utolsó bitig és csavarig megegyezik. Meglepetésemre elég tekintélyes tömegű versenyzőkről van szó, ami a fényképezéskor csak segítségünkre lehet. Minden finomság megtalálható rajtuk, ami ebben a kategóriában elképzelhető, sőt még annál is több. Jól használható menüjükkel és az üzemmódválasztó tárcsával hamar meg lehet barátkozni, így a használatuk nem jelenthet gondot senkinek. Nem gondoltam volna, hogy bármelyik gépen lesz AF segédfény, pedig ezen a két gépen bizony van! A teljes mezőnyt tekintve ők ketten vitték el a pálmát! A Trust malmára hajtja a vizet a magyar nyelvű kézikönyv és az állvány.

» Trust 1291Z Powerc@m: a 4 megapixeles gépen sok beállítási lehetőséget kiraktak a menüből a módválasztó tárcsára

HP PHOTOSMART 735 Ha az ergonomikus kialakítást nézzük, a mezőnyben egyértelműen ez a gép viszi el a pálmát, ennek a legjobb a fogása és a menürendszerének a kialakítása. Minden rajta lévő gombnak megvan a maga szerepe, elkerülhetjük a menüben való hosszas keresgélést, minden szinte egyetlen gombnyomásra van tőlünk. Pentax optikájának megfelelően szép rajzolatú képeket készíthetünk vele. Homogén felületen kicsit bizonytalan az autofókusza.

TRUST 1291Z Sok beállítási lehetőséget kiraktak a menüből a módválasztó tárcsára, ami előnyére vált ennek a gépnek.

A digitális film és előhívása

A digitális fényképezőgépekben is van „film" – ez a memóriakártya. A cikkünkben bemutatott alsókategóriás gépek szinte kivétel nélkül beépített memóriával érkeztek (kivétel volt a BenQ 3310), így memóriakártyát nem is kapunk hozzájuk. A bennük lévő memória azonban nem elég szinte semmire, hiszen csupán 5-10 képet tudunk rá rögzíteni. Ez pedig legfeljebb csak a kipróbáláshoz elég.
Szintén a BenQ 3310 kivételével SD/MMC memóriakártyával bővíthető a gépek tárolókapacitása. Ez kisméretű és gyors adattároló eszköz, a moziklipek készítéséhez is megfelelő sebességgel bír, így csak mérete szabhat korlátokat filmes vénánknak. Mindent összevetve: a fényképezőgép mellé célszerű beszerezni még egy 128, de inkább 256 Mbyte-os memóriakártyát is.

Elkészült felvételeinket továbbra is viszontláthatjuk papírkép formájában. Választhatjuk valamelyik fotós szaküzletet, ahol foglalkoznak ilyen technológiával, esetleg a nagyobb üzletekben található, épp erre a célra felállított terminálokat használva is nyomtathatunk papírképet. Akik pedig rendelkeznek egy jó minőségű nyomtatóval, otthon házilag is „előhívhatják" a fotókat.

Az alacsony költségek a hagyományos fotózással szemben csak addig érvényesek, amíg nem szeretnénk papírképpé alakítani digitális fotóinkat. Abban az esetben, ha papírképeket is szeretnénk a fotóinkról, körülbelül ugyanazokkal az „előhívási" költségekkel lehet számolnunk, mint a filmes kidolgozásnál.

A flash memóriákról bővebben: Gyakorlati foglalkozás, PCM 2004/5/65.

Közvetlenül választhatunk az automata, makró, sport, portré, éjszakai és tájkép módok között. Van egy manuális mód is, bár ezzel igazából nem kapunk sokkal több beállítási lehetőséget, mint a többi programnál, állíthatunk a kép élességén, színtelítettségén, és válthatunk a fekete-fehér/szépia/RGB képrögzítés között. A magyar nyelvű kézikönyv itt is sokat segíthet.

ÖSSZEGZÉS Most már mindenki számára elérhető közelségbe került a digitális fényképezés, választási lehetőségként mindenképpen számításba kell venni ezeket az alsókategóriás gépeket. Ne várjunk tőlük sokat, viszont akad néhány, amelyik kellemes csalódást tud okozni.

Ha megnézzük a fényképezőgép-piac árait, tényleg érdemes elgondolkodni azon, melyik is éri meg jobban: a hagyományos kisfilmes vagy a digitális gép. A digitális technológia előnye az analóggal szemben, hogy a képek bekerülési ára szinte nulla – miután megvettük a gépet, annyit fényképezünk vele, amennyit csak akarunk, mindenféle többletköltség nélkül. Nem kell filmet vennünk minden 36. elfotózott kocka után, a képeinket azonnal megnézhetjük, és ha nem sikerültek, kitörölhetjük, és ismét rögzíthetjük őket. A képek fajlagos olcsóságának köszönhetően nem kell azon gondolkozni, hogy csináljam-e vagy sem, hanem igenis, meg lehet csinálni. Személy szerint a második, tehát a valódi zoom-optikával rendelkező gépek közül választanék, ez azonban nem jelenti, hogy egy zoommal nem rendelkező gép rossz választás.

Mint fentebb említettük, a mezőny nagyon szíves volt, így tesztgyőztest nem hirdetünk. Azonban a Vásárlási Ajánlatot több gép is megérdemli.

» BenQ DC5330 és Trust 922Z: két név – azonos belső, és a kategória minden finomsága... eltérő áron

VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT A fixoptikás gépek mezőnye elég népes volt, nagy eltérések figyelhetők meg a velük készített felvételek minőségében. Közülük Sharp lencséjének köszönhetően az Aosta DS 3500 vitte el a pálmát, viszonylag jó színhűséggel rögzített mindent. Nem utolsó szempont, hogy a készüléknek az ára is kedvező.

A zoomos gépek csoportjában nagyon nehéz volt dönteni, mindegyik gépnek van valami erőssége, a HP 735-ös optikája nagyon jó minőségű, kialakítása ergonómiai szempontból szintén kiemelkedő, a Trust 1291Z a négy millió pixeles valós felbontással vonja magára a figyelmet, a BenQ 5330 és a Trust 922Z pedig az AF segédfény miatt érdemelné ki a megtisztelő címet. Mindent összevetve ár/teljesítmény arányt figyelembe véve, a BenQ 5330 találtuk a legjobb választásnak.

Következő számunkban folytatjuk körképünket a digitális fényképezőgépek piacán. PCM

GEMOFIS KFT.
Bp, Hungária krt. 131.
Tel: 364-1539, 384-7080
Fax:384-7082

Hardver saját szerelésű gépek,
Szoftver vírusirtás,**SULINET**
Telepítés Linux server is,
Rendszer felügyelet.

HP LaserJet 1010	41.860
HP LaserJet 1300	91.660
HP DeskJet 5652/3550	34.850/13.920
Top termékek:	
Microsoft Office XP Hun készletig	65.900
Corel Graphics Suite 12	130.800/71.500
Corel Graphics Suite 12 spec.	**96.700**
Corel Essentials.2 + ACDSee 6.0	39.100
Norton Inet Sec 2004 Hun	16.800/14.200
ACDSee 6.0 deluxe dobozos	13.210
ACDSee 6.0 PowerPack	26.488
Adobe Creative Suite St.	328.300
Adobe Creative Suite Premium	383.180
Adobe PhotoShop CS CE	223.440/57.820
Adobe Acrobat 6.0CE Prof/St	142.100/94.080
Delphi 8 Pro Full/upgr	242.940/107.060
Macromedia Flash MX 2004 Com	145.350
Macromedia Dreamweaver MX 2004	133.950
Mandrake 10.0 Power Pack új	15.800
Norton Antivirus 2004 Hun.	15.700/9.700
Norton Sys. Works 2004/upgr.	27.200/16.400
Panda Antivírus Titánium Hun	7.400
Panda Platinum Inet.sec. új.	15.600
Total Commander 5.5 Hun	9.500
OEM Window XP Home/Prof	21.200/33.440
MS Office 2003 St./SBE	96.110/108.090
Kaspersky vírus ellenőrző **Linux-ra is**	11.550
F-Secure Antivirus/Inet.sec	11.000/14.040
Magyar Office 1.1 kisvállalati 1-4 user	17.600
Magyar Office 2.0 Prof. új	29.400
QXPress 6 IE /Full pass	380.700/488.000
WinZip 9.0	9.500

http://www.gemofis.hu, E-mail: gemofis@gemofis.hu
Az árak nettó árak
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk!

SATA merevlemez hot swap szolgáltatással

» A fapados külsős

Írásunk szorosan kapcsolódik előző számunk merevlemezházakat bemutató cikkéhez (➲ Az adatszállítás nagymenői – PCM, 2004/6/48). A Serial ATA felület mint külső csatlakozási pont eléggé furcsán hangzik, mivel az alaplapon lévő SATA csatlakozót vezetjük ki a „szabadba".

Csontos Gyula

Az USB és Firewire felületen csatlakoztatott merevlemezek egy átalakítón keresztül tudnak kommunikálni a számítógéppel, ennek segítségével tudjuk „megszólítani" az eszközöket. Ez a vezérlőchip felel azért, hogy az IDE–USB, USB–IDE vagy IDE–IEEE-1394, IEEE-1394–IDE hívások hibátlanul működjenek. A külső Serial ATA csatlakozónál nemes egyszerűséggel az alaplapi vezérlőt használjuk, mindenféle átalakítás nélkül.

SATA A hagyományos (párhuzamos – parallel) ATA szabvány továbbfejlesztéseként hozták létre. Hasonló elveken, de soros átvitellel működő csatoló, hasonlóan magas adatátviteli sebességre képes, mint a PATA. Gyakorlatilag ez is egyfajta csatoló az olyan háttértárak illesztésére, mint amilyen a merevlemez.

Legfontosabb jellemzője a párhuzamos ATA-val szemben, hogy itt egy kábelre csak egyetlen eszközt lehet csatlakoztatni. Mindössze négy vezetéket használ az adatátvitelre, ezért kábele nagyságrendekkel kezelhetőbb, szerelhetőbb, mint a hagyományos ATA kábel. A legtöbb alaplap két integrált SATA portot tartalmaz, de szerencsére mostanában már nem ritka, hogy több csatlakozóval találkozunk. A vékony kábel további előnye a jobb légáramlás a házon belül.

AZ ALAPOK Egyre több olyan alaplap jelenik meg a piacon, amely mellé a gyártó mellékel egy apró kiegészítőt, aminek a segítségével a SATA felületet tudjuk a számítógépházunk hátuljára kivezetni. Ezzel egy újabb csatlakozási pontot kapunk, azok örömére, akik ilyen felületű merevlemezzel rendelkeznek, és az előző teszt során nem találták meg a megfelelő eszközt adataik szállításához. Ez a kiegészítő a csatlakozókon kívül semmilyen más elektronikus alkatrészt nem tartalmaz, mondhatni filléres dologról van szó.

A hardveres feltétel a megfelelő SATA vezérlőchip, amely támogatja a hot swap típusú (menet közbeni) csatlakoztatást SATA felületen. Ilyen chip a tesztben szereplő alaplapon is megtalálható Silicon Image Sil3112 vagy utódja, a Sil3114. A hardver mit sem ér szoftver nélkül – elvileg a Windows XP Professional már támogatja ezt a csatlakoztatást. A tesztben többek közt ennek jártunk utána.

Akik SCSI felületet használnak, azoknak nem újdonság, hogy a számítógépükön kívül is tudnak ilyen felülettel rendelkező eszközöket, merevlemezeket, optikai meghajtókat csatlakoztatni, mindenféle sebességveszteség nélkül. Régebben, még a mobil rack megjelenése előtt lehetett kapni külső IDE kábelt is, ami annyiból állt, hogy egy IDE és egy tápkábel hosszabbítóval a ház elejére vezették ki a szükséges csatlakozókat. Így amikor az ismerős megjelent egy merevlemezzel, akkor nem kellett szerelgetni, csak bedugtuk a kábeleket a helyére és elindítottuk a gépet. A SATA felület inkább az SCSI-hez áll közelebb jellegében, azonban kívülre is csak egyetlen eszközt csatlakoztathatunk.

A nálunk járt alaplap, a Gigabyte K7 Triton 7NNXP kivezetése két SATA felületű meghajtó csatlakoztatására ad le-

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Gigabyte K7 Triton 7NNXP	
Weboldal	www.gigabyte.com.tw/MotherBoard/Products/Products_GA-7NNXP.htm	
Műszaki adatok		
Chipkészlet	nForce 2 Ultra400/MCP-T	
DDR DIMM foglalatok száma	4	
PATA/SATA csatornák száma	4/2	
Integrált RAID vezérlő	●	
Integrált hangvezérlő	AC'97-es (ALC650/655)	
Integrált Ethernet vezérlő	Intel 82540EM Gigabit LAN	
Északi híd hűtése	aktív	
SATA vezérlő	Silicon Image Sil3112A	
Mérési eredmények	*Belső merevlemez*	*Külső merevlemez*
SiSoftware Sandra 2004 SP1 Drive Index	48 Mbyte/s	50 Mbyte/s
HD-tach 2.70		
– olvasási sebesség (max./min./átlag)	55,8/31,6/47,1 Mbyte/s	56,4/31,6/47,0 Mbyte/s
– processzorterhelés	24,1%	24,2%
– véletlenszerű elérés	12,9 ms	12,9 ms
FC-test*		
– 3 AVI file másolása (2,01 Gbyte)	49,7 s	
– átlagsebesség	42,2 Mbyte/s	
– 905 file és 145 mappa másolása (896 Mbyte)	32,3 s	
– átlagsebesség	27,7 Mbyte/s	

**: a mérések során a belső merevlemezről másoltuk az adatokat a külső merevlemezre.*

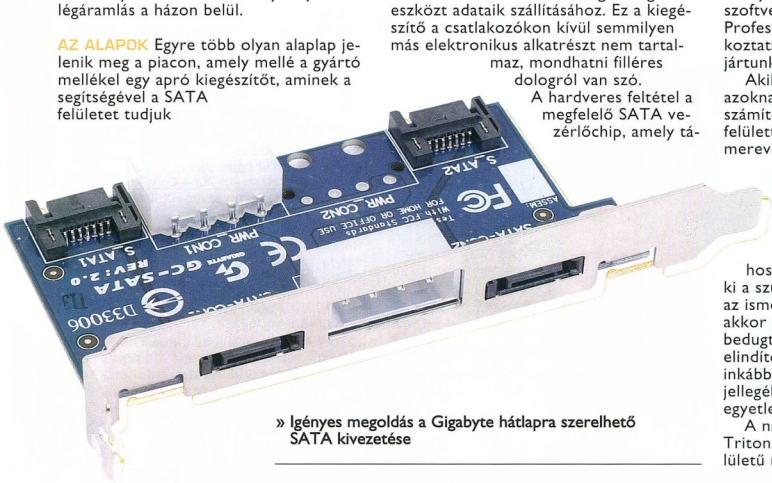

» Igényes megoldás a Gigabyte hátlapra szerelhető SATA kivezetése

hetőséget. A csatlakozók élesítése egyszerű. A belső csatlakozót összekötjük a külső csatlakozó belső oldalával, illetve az áramellátásért felelős csatlakozót is a helyére illesztjük. Ezek után már csak egy SATA adatkábelre, egy tápkábelre és természetesen egy ilyen csatolófelületű meghajtóra lesz szükségünk. Ha minden a helyén van, kapcsoljuk be a számítógépet. Az operációs rendszernek azonnal érzékelnie kell ezt az eszközt is, így bármilyen egyéb szoftveres telepítés vagy kábelezés szükségtelen. Teljes értékű, a belső merevlemez sebességével megegyező sebességű lemezt adhatunk így a rendszerünkhöz. Igaz, ebben eddig szinte semmi újdonság nincs, csupán az, hogy a merevlemez fizikailag a házon kívül található.

Tesztkonfiguráció: Gigabyte K7 Triton 7NNXP alaplap, AMD XP 2500+ processzor, 2x256 Mbyte DDR3200-as Geil memóriamodul, Silicon Image Sil3112A SATA vezérlő, Abit Sirulo FX5600DT videokártya. Belül 160 Gbyte-os, SATA csatolós Seagate merevlemezt (percenként 7200 fordulat, 8 Mbyte-os gyorsítótár), kívül 120 Gbyte-os, SATA csatolós Seagate merevlemezt (percenként 7200 fordulat, 8 Mbyte-os cache) helyeztünk el. Az alaplapot a Co-Run, a 120 Gbyte-os merevlemezt a Bluefish biztosította.

- Co-Run ☎ 301-0600, www.giga-byte.hu
- Bluefish Computers ☎ 814-1111, www.bluefish.hu

PRÓBAFUTÁSOK Ugyanazokat a programokat és file-okat használtuk a tesztelés során, mint az USB 2.0-s és IEEE-1394-es külső merevlemezházaknál. A táblázatban látható eredmények önmagukért beszélnek. Mivel az alaplapon lévő chipet közvetlenül használjuk, nem jelentkezik sebességcsökkenés a belső merevlemezekhez képest. A számok bizonyos eltérést mutatnak, ami annak köszönhető, hogy a belső merevlemezen futott az operációs rendszer – ez némileg lassabb működést eredményezett a tesztekben. A hot swap, azaz a „meleg csere" többszöri próbálkozás során egyszer-kétszer lefagyasztotta a rendszert, ezért nem árt előtte minden adatunkat elmenteni, nehogy megsemmisüljön többórányi munkánk.

ÖSSZEGZÉS A SATA nagyon gyors és biztonságos adatátvitelt tesz lehetővé – ami viszont számunkra ez esetben még érdekesebb: elvileg az operációs rendszer futása közben is leválasztható a lemez. Tapasztalataink szerint a helyes és óvatos csatlakoztatás, illetve leválasztás semmiféle adatvesztéssel nem jár. A belső interface-kivezetésnek köszönhetően nincs sebességcsökkenés. Ha valaki gyors és egyszerű adatmozgatást szeretne, különösebb többletbefektetés nélkül használhatja ezt a módszert, azonban körültekintőnek kell lenni az összeszereléskor és a használatkor. PCM

Szerelési tanácsok

Aki ezt a módszert használni fogja, nagy valószínűséggel nem fog beruházni egy külső USB–SATA vagy Firewire–SATA csatolású házba, ezért különösen fontos, hogy a kívül elhelyezett meghajtót a lehető legnagyobb biztonságban tudhassuk.

Néhány megszívlelendő tanács:

- a merevlemezeket antisztatikus zacskóban árulják, ez a zacskó alkalmas arra is, hogy a lemez alá, egyenes felületre helyezzük;
- a lemezt mindig a hasára fektessük, ne állítsuk az oldalára, és ne fektessük a tetejére – ezzel elkerülhetjük a lemez túlmelegedését vagy a mágneses felületének fizikai sérülését;
- szállításkor ügyeljünk a megfelelő csomagolásra, védelemre.

INFORMATIKA GAMAXNET
1114 Budapest, Bartók Béla út 15/c
Telefon: 372-7180, Fax: 372-7181
Internet: www.gamaxnet.hu
Nyitvatartás: H-P 9-17 óráig

A KIMSOFT júliusi ajánlata

Akció (amíg a készlet tart)	
ACDsee 6.0 for Win32 / Upgr.	**13 200,- / 9 400,-**
CorelDRAW Graphics Suite 12 Spec.	97 800,-
CorelDRAW Essentials 2	**26 400,-**
Macromedia WEB Tools MX (Flash MX Dreamweaver MX, Fireworks MX)	89 900,-
MS Office XP Standard (magyar)	**67 900,-**
MS Project 2003 Hun. Standard	**110 000,-**
Norton Internet Security 2004 Hun.	17 400,-
Ulead Cool3D Studio	**23 992,-**
Visual Studio .NET Pro (Lic. + CD)	189 900,-
Szoftver újdonságainkból	
Adobe InDesign 3 CS /Up.	247 900,- / 58 700,-
Adobe Video Collection 2.5 Std. (Premiere Pro, After Effects 6.5 Std., Audition, Encore)	**409 900,-**
Borland C++ BuilderX Developer	247 900,-
Borland Delphi 8 Prof. /Up.	**249 900,-/109 900,-**
Crytal Reports 10 Developer	159 900,-
Install Shield X Prof. v10.0	**324 900,-**
Pinnacle Studio v9 (magyar kézikönyvvel)	24 900,-
QuarkXPress 6.0 for Win. Intern.	**375 900,-**
Recognita Omnipage Pro 14	34 900,-
Ulead VideoStudio 8 /Up.	**28 400,-/14 800,-**
Visio 2004 Standard (magyar)	48 400,-
Multimédia CD-ROM-ok	
Arcanum DVD könyvtár 1./2./3. (egyenként)	15 992,-
Angol-magyar Országh nagyszótár	**15 170,-**
Learn to Speak English 9.0 Deluxe	11 992,-
Encyclopaedia Britannica 2004 DVD	**16 792,-**
3D Home Architect Deluxe v6.0	17 900,-
Adobe Acrobat 6 Std. /Up.	**94 900,-/31 000,-**
Adobe Acrobat 6 Prof. /Up.	124 900,-/47 900,-
Adobe Photoshop 8 CS /Up.	**212 400,-/53 900,-**
Akadémiai MoBiMouse Plus (német is)	15 000,-
AutoCAD LT 2005 /Upgr.	**252 900,-/84 900,-**
Borland Delphi 8 Prof. Upgrade	109 900,-
Drive Image 7 /Upgrade	**14 900,- /10 900,-**
FineReader Pro 7.0 Prof.	29 900,-
F-Secure Internet Security 2004	**17 400,-**
Macromedia Dreamweaver MX 2004	122 900,-
Magix Audio Cleaning Lab 2004	**7 192,-**
MathCAD 11i Prof. Win.	308 800,-
MagyarOffice 2.0 Prof.	**30 000,-**
MS FrontPage 2003 Hun.	47 992,-
MS Office 2003 Hun. Std. /Upgr.	**99 900,-/56 900,-**
MS Visual BASIC .NET 2003 Std.	62 600,-
MS SQL Server 2000 Developer Ed.	**12 900,-**
MS Works Suite 2004	27 200,-
Nero 6 (CD és DVD iró program)	**17 200,-**
Norton Antivírus 2004 magyar	16 200,-
Norton SystemWorks 2004 Upgrade	**16 800,-**
PL/SQL Developer 5.1 (Single user)	35 900,-
SmartDRAW 6.0 Std./Prof.	**20 400,-/35 600,-**
TextPad 4.7 for Win32	7 800,-
UltraEdit v10.0	**8 900,-**
Visio 2003 Prof. /Upgr.	116 900,-/59 900,-
Windows XP Home/Prof OEM	**21 480,-/34 420,-**
WinFax Pro 10 for Win /Up.	26 900,-/16 400,-
Xara 3D 5.0 /Xara Webstile 4	**14 900,-/24 900,-**

A közölt árak nem tartalmazzák a 25%-os áfát, és a helyszíni üzernbe helyezés költségeit.

Adobe Creative Suites 1.0 Premium 359 900 Ft + áfa

Tartalma: Photoshop 8, Illustrator 11, InDesign 3, Acrobat 6 Pro, Golive CS

KimSoft '99 Szoftverkereskedelmi Kft.
1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.
Telefon: 319-0219, 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760
Részletesebb ismertetőkért, teljes árjegyzékért tekintse meg honlapunkat az Interneten: www.kimsoft.hu

Hirdetés

» A legjobb SAN-szolgáltatás Windows® szerverekhez: iSeries™

Sepp Norbert IBM Magyarországi Kft.
(norbert_sepp@hu.ibm.com)

Nehéz manapság olyan vállalatot elképzelni, ahol az informatikai rendszer ne tartozna a legfontosabb erőforrások közé. Ezek között is ritka az olyan környezet, ahol ne találnánk Microsoft® Windows® alapú alkalmazásokat. De vajon elgondolkodtunk-e már azon, hogyan tudnánk megbirkózni azokkal a nehézségekkel és kockázatokkal, amelyeket a Windows használata egy terjeszkedő informatikai környezetben jelent?

A válasz: könnyedén. A titok nyitja egyetlen szó: iSeries.

BEMUTATKOZIK AZ IBM eSERVER® iSERIES Az iSeries szerver legjellemzőbb üzleti tulajdonsága az integráltság. Egyszerű hasonlattal élve, ez a kiszolgálók között olyan sajátosság, mint ingatlanok esetében a kulcsrakész állapot. Minden szükséges komponens behangolva, letesztelve, működőképesen és együttműködésre készen már bekapcsoláskor rendelkezésre áll. E tulajdonságnak olyan üzleti előnyök a következményei, mint az alkalmazások gyors és egyszerű bevezetése, a megbízható és magas rendelkezésre állású infrastruktúra, a csökkenő működtetési költségek. Az IBM eServer iSeries rendszerek egy független elemzés szerint a legalacsonyabb birtoklási összköltséget eredményezik. Ha komolyan gondolkodunk a szerverkonszolidációban, akkor csakis e platform választása lehet az optimális döntés. Ez a gép a piac egyetlen olyan rendszere, amely egy dobozon belül kínál olyan alkalmazási környezeteket, mint az OS/400®, a Microsoft Windows és a Linux™ operációs rendszerek, UNIX®-os alkalmazások, Lotus Domino™ alapú, WebSphere® vagy JAVA™ alá készített megoldások. Még ha nem rendelkezünk is mélyreható iSeries-es ismeretekkel és tapasztalattal, akkor is kezelni tudjuk az e dobozban békésen egymás mellett létező sokféle környezetet az iSeries Navigator grafikus felhasználói felület segítségével.

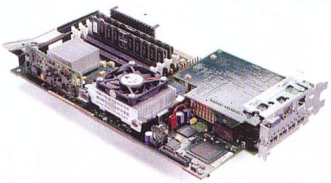

» Integrált xSeries szerver

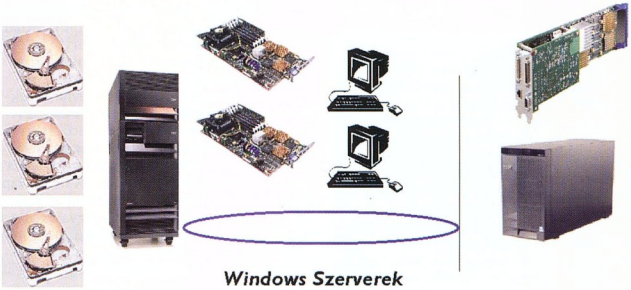

» iSeriesre konszolidált Windows-szerverek

Számunkra – e cikk keretén belül – a konszolidálható környezetek közül a Microsoft Windows operációs rendszer integrációja az érdekes. Az üzleti előnyöket röviden már említettük. A technikai megvalósítás módja pedig a következő: egy erre a célra szolgáló kártyát helyezünk az iSeries dobozba (e kártyát Integrált xSeries™ Szervernek nevezik – röviden IxS –, és lényegében nem más, mint egy Intel® processzort és saját memóriát tartalmazó PCI adapter), ami működés szempontjából akár társprocesszornak is tekinthető.

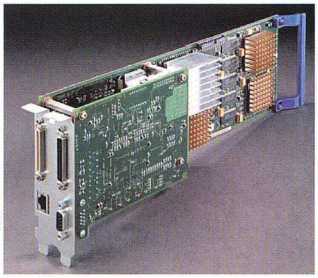

» Integrált xSeries adapter

Ha nem rendelkezünk IxS kártyával, de van külső xSeries szerverünk, a konszolidációra akkor is van lehetőség. Ez esetben az xSeries kiszolgálóba kell építenünk egy illesztőadaptert (Integrated xSeries Adapter, IxA), és speciális, nagy sebességű összeköttetéssel (High Speed Link – HSL) közvetlenül az iSeries rendszerbuszára csatlakozhatunk.

Ha ez utóbbi megoldást választjuk (amit az is indokolhat, hogy többprocesszoros xSeries szerver csak külsőleg csatlakoztatható), külső kiszolgálónk akkor is csak „társprocesszorként" funkcionál, ezért az egyéb komponenseket – például a merevlemezeket – az xSeriesből el kell távolítani.

Mindkét megoldásban közös, hogy a többi hardverkomponenst az iSeries biztosítja, ugyanakkor a Windows számára mindez teljesen transzparens módon történik, hála az iSeriesre telepített, az integrációért felelős szoftvernek. Az iSeries oldaláról néhány beállítás és egy varázsló elindítása szükséges csupán, ezt követően a telepítést a Windows-kiszolgálókon megszokott módon kell folytatni.

Világos most már, hogy az Intel processzor és a memória az xSeriesből érkezik (mind IxS, mind IxA esetén). Adatainkat azonban az iSeries lemezein tároljuk, részesülve ezáltal mindazon előnyökből, amiket e szerver belső, SAN (Storage Area Network, külsőtároló-megoldás) -szolgáltatásokat kínáló lemezalrendszere biztosít.

LEMEZKEZELÉS, FIX ÉS DINAMIKUS LINKEK Mielőtt részletesen tárgyalnánk, hogyan zajlik a virtuális lemezek kezelése a konszolidált Windows-kiszolgálók esetén, célszerű néhány szót ejtenünk az iSeries sajátságos háttértár-felépítéséről, és tisztáznunk kell egy-két ide tartozó alapfogalmat is.

Az iSeriesen a háttértárat nem önálló lemezegységeknek, hanem a lemezek halmazából kialakuló összefüggő területnek látjuk. E terület neve ASP (Auxiliary Storage Pool), és több ilyen halmazt is kialakíthatunk egy gépen belül. Az ASP-ben levő fizikai lemezek egymással párhuzamo-

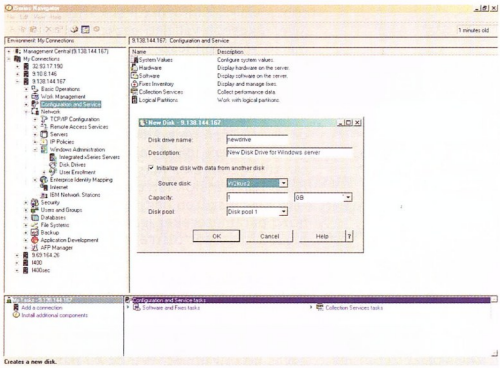

» Virtuális merevlemez létrehozása

san dolgoznak, ugyanis a rendszer adatait az operációs rendszer háttértár-kezelője apró darabkákra osztja, és e darabkákat egyenletesen „szétteríti" a lemezegységek között. E párhuzamos működés nyilvánvaló következménye a lemezalrendszer teljesítményének növekedése, így még jelentős írás-olvasás terhelés esetén is elfogadható válaszidőket tapasztalhatunk, ami egy jól táplált adatbázison futtatott lekérdezés esetén nem utolsó szempont.

A lemezalrendszert fizikai meghibásodás ellen többnyire tükrözéssel vagy a RAID-5 ajánláson alapuló paritásvédelemmel vértezik fel, így ha a tárolóegységek tönkremennek, adataink még biztonságban vannak, és hozzáférhetőek a rendszer leállítása nélkül. E hardveres védelmek arra is lehetőséget biztosítanak, hogy a hibás alkatrészt menet közben kicseréljük. S a konszolidált operációs rendszerek anélkül élvezhetik a gyors és megbízható, SAN-jellegű szolgáltatásokat, hogy ehhez külön hardveres vagy szoftveres eszközöket kellene rájuk telepítenünk.

A Windows lemezeit az ASP-ből kihasított területen, virtuális lemezegységek (iSeries-terminológiával: Network Server Storage Space, hálózatiszervertárterület) létrehozásával alakíthatjuk ki, melyek az iSeries szempontjából közönséges objektumnak tekinthetők. Az iSeriesen futó OS/400 objektumalapú operációs rendszer, a virtuális háttértár mellett szükség van még egy leíró objektumra (ennek neve Network Server Description, hálózatiszerver-leírás), ami az IxS hardverének illesztését és felügyeletét teszi lehetővé. Egy ilyen leíró objektumhoz legfeljebb 32 virtuális lemezegység csatolható.

Az objektumok összekapcsolása után a Windows oldaláról IDE meghajtókat látunk, és ezeket akár egyedi eszközként, akár egy logikai kötet részeként is felhasználhatjuk. Mivel a virtuális lemezegységek menet közben tetszés szerint létrehozhatók és felcsatolhatók, folyamatosan, leállás és további hardverbeépítés nélkül bővíthető a Windows háttértára, akár 32 terabájtig.

Az összekapcsolás két módon tehető meg: statikus vagy dinamikus link segítségével (mindkét fajtából 16 használható). Az előbbit csak kikapcsolt Windows-szerverhez adhatjuk hozzá, viszont ezzel biztosíthatjuk, hogy a lemezek sorrendje az általunk meghatározott legyen. Az utóbbit a szerver leállítása nélkül is felcsatolhatjuk, de

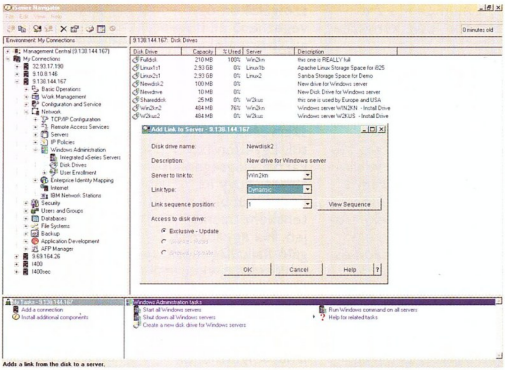

» A virtuális lemezt a hálózati szerverleírás objektumhoz kapcsoljuk

ekkor a meghajtók a felcsatolás szerinti sorrendben kapnak azonosítót. További 16 megosztott link is használható, ez a lehetőség a Windows-kiszolgálók füzérbe szervezését támogatja.

A két rendszerterület, a C: és D: lemezek mindig statikusan kapcsolódnak, a további azonosítók (E:-től Z:-ig) azonban már tetszőleges típusú lemezt jelölhetnek. Virtuális lemezeinkkel a hagyományos módszer (új meghajtó önálló használatban) és a logikai kötetbe illesztés mellett még egy érdekes módon bővíthető a tárterület: az új lemezt a könyvtárstruktúrában egy alkönyvtárra képezhetjük le (ezt célszerű egy üres könyvtárral megtenni, mert a leképezés elfedi az eredeti tartalmat), amit ezután tetszés szerint megtölthetünk gyarapodó állományainkkal.

A tárterület üzem közbeni rugalmas bővíthetősége önmagában is érdekes lehetőség, de van az integrált környezetnek egy további haszna is: a rendszermentési és -helyreállítási feladatok egyszerűsödése.

RENDSZERMENTÉS ÉS -HELYREÁLLÍTÁS A Windows iSeries alapú konszolidálásával nyert egyik legjelentősebb előny az, hogy az összes szerverünket központilag, felügyelet nélkül, a bevált mentési stratégiánknak megfelelően menthetjük. Az iSeries modern, nagy sebességű, nagy kapacitású, automatizált szalagos eszközei megoszthatók az egyes szerverpéldányok között. Ráadásul takarékoskodhatunk a szalagokkal (vagy az optikai lemezekkel), és egyszerűbben vezethetjük az archívum-nyilvántartást is.

Választhatunk, hogy iSeries alapú vagy Windows alapú mentést szeretnénk-e végezni. Mivel az OS/400 minden Windows-lemezt egyetlen összefüggő objektumterületnek tekint, ezért – ha már létezik az iSeriesre kidolgozott mentési eljárásunk – csupán néhány újabb objektumhivatkozással kell kiegészíteni a lementendő adatok körét. Megválaszthatjuk azt is, hogy teljes Windows rendszert, egyes könyvtárakat vagy csupán egyedi fájlokat kívánunk-e menteni.

A Windows oldaláról kezdeményezett mentés az ezen operációs rendszeren megszokott segédeszközöket, programokat használja, és ugyanúgy kell eljárni, mint ha különálló Windows-kiszolgálón dolgoznánk. A különbség csupán annyi, hogy az iSerieshez csatlakozó szalagos vagy optikai egységet az iSeriesen lekapcsolni, a Windows oldaláról pedig zárolni kell, ezt követően a folyamat biztonságosan megkezdhető.

A legtöbb előnyt visszatöltéskor akkor élvezhetjük, ha az iSeries alapú mentési eljárást alkalmazzuk. Mindazon objektumok, amelyek a Windows-szervert az iSeries oldalán meghatározzák, a visszatöltés után rögtön ugyanazt a környezetet alakítják ki, amely a működéshez szükséges. A lemezek sorrendje, tartalma, a beállított címek és paraméterek mind helyreállnak és a bootolást követően a szerverek máris használhatóak.

Az iSeries környezet a Windows-kiszolgálók számára még egy előnyt kínál. Létezik egy iSeries objektum, a mentési fájl (save file), ami gyakorlatilag a szalagra írandó adatokat tartalmazza, de fizikailag a lemezen tárolódik. Egy mentési fájlba számos objektum menthető, a mentés sebességét ugyanakkor nem korlátozza a szalagos egység gyorsasága, így jelentősen jobb teljesítményt tapasztalhatunk e „médium" használatakor. Több IxS és IxA

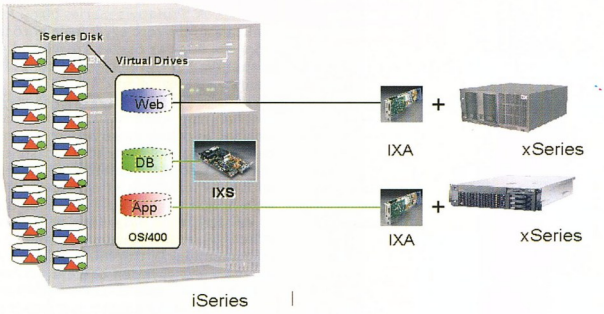

» A Windows-szerverek az iSeries háttértárból kapják virtuális lemezeiket

közötti adatmásolásnak ez gyors és megbízható módja lehet, ráadásul azon alkalmazások, amelyeket a mentés idejére meg kell állítani, kevesebb ideig kényszerülnek üzemszünetre.

Most, hogy a helyreállításról beszélünk, idézzük emlékezetünkbe: a Windows számára a hozzá csatolt hálózati-szerver-tárterület határozza meg a kiszolgáló környezetét, ideértve mind a rendszer, mind a felhasználók adatait. Mivel a virtuális lemezek könnyedén felcsatolhatók, az egyes IxS adapterek (vagy IxA-n csatolt xSeries szerverek) különböző környezetekben működhetnek, csupán a megfelelő linkek beállítása és egy szerverindítás után. Így például olcsón és könnyen tudunk különböző alkalmazási, fejlesztői és tesztkörnyezeteket létrehozni. Önálló szervernél ez annak felel meg, mintha több, különböző lemezkészletünk lenne, és ezeket cserélgetnénk, csak nem kell a kábelekkel, a BIOS-szal és egyéb beállításokkal bajlódni.

A dolog még érdekesebb akkor, ha egy virtuális lemezt átkapcsolunk (adatostul) szervereink között. Így például a rendszerkarbantartás az egyes kiszolgálókon úgy végezhető el, hogy a felhasználói adatok és alkalmazások mindvégig elérhetőek – igaz, néha egy másik szerveren keresztül. Egyetlen IxS kártya elégséges ahhoz, hogy az összes többi háttereként üzemeljen. Ha egy kiszolgáló fizikailag meghibásodik, a virtuális lemezeit átcsatoljuk a háttérgéphez, és egy újraindítás után zavartalanul folytathatjuk tovább a munkát.

A Microsoft Cluster szolgáltatásait is használhatjuk. A füzérben az IxS szerverek megosztott lemezeket használhatnak, egymással pedig a beépített Gigabit Ethernet hálózaton, az úgynevezett virtuális LAN-on keresztül kommunikálhatnak.

Tárgyaltuk az adatok kezelésének csínját-bínját, de még nem ejtettünk szót azokról, akik majd használják rendszerünket.

FELHASZNÁLÓKEZELÉS, RENDSZERADMINISZTRÁCIÓ Adott a következő probléma: az informatika kiterjedésével a felhasználók egyre több rendszerhez kapnak hozzáférést. A sok-sok azonosító (és a hozzájuk társuló jelszó) kezelése a felhasználóknak, karbantartásuk pedig a rendszergazdáknak jelent növekvő nehézséget. A megjegyzendő információk szaporodásával egyre nagyobb a kísértés, hogy könnyen elérhető helyen rögzítsük ezeket a biztonsági adatokat, vagy könnyen megjegyezhető/kitalálható jelszavakat válasszunk. Ezzel egyszersmind csökken a rendszerbiztonság, támadhatóbbá válik az informatikai környezet és a legértékesebb vállalati eszköz, az információ védtelen lesz.

Esetünkben e feladat könnyebben kezelhető. Az iSeries-felhasználók egyszerűen, néhány kattintással regisztrálhatók a Windows-szerverre, és az egyik operációs rendszeren megváltoztatott adatok (státus, jelszó, jelszó lejárata) automatikusan tükröződnek a másik környezetben is. Bár a felhasználók létrehozása a két operációs rendszeren nagymértékben különböző paramétereket igényel, az alapértelmezett adatokat testreszabható sablonok segítségével is meghatározhatjuk.

Az iSeries grafikus adminisztrációs felületével virtuális lemezeket hozhatunk létre, ezeket hozzákapcsolhatjuk Windows-szervereinkhez, regisztrálhatjuk a felhasználókat, ki- és bekapcsolhatjuk az egyes kiszolgálókat, Windows-parancsokat futtathatunk. Bizonyos feladatokat – például a service pack telepítését – a konzolon kell elvégeznünk, de ha a Terminál Szolgáltatásokat használjuk, távolról is hozzáférünk ehhez.

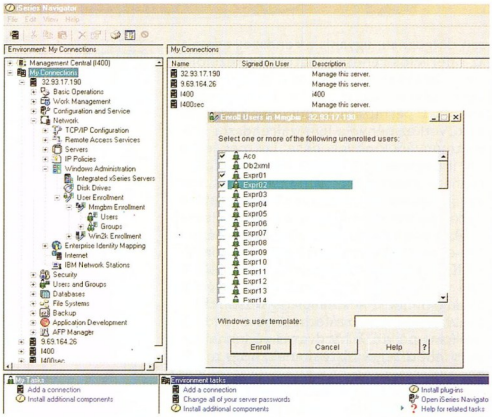

» Felhasználók felvétele a Windowsra

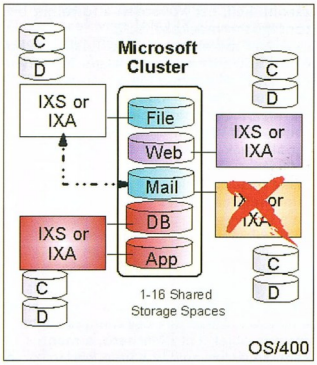

» Integrált xSeries szerverek füzér architektúrában

ABRAKADABRA... Az iSeriesen megoldott Windows-konszolidáció hamar kompenzálja azokat a kezdeti költségeket, amelyek esetleg aggodalommal töltik el a felhasználót. A csak erre a platformra jellemző egyedi megoldások: belső SAN-szolgáltatások, rugalmasan bővíthető virtuális háttértár, a grafikus felületről megvalósított könnyű kezelhetőség, a központi mentési és egyszerű helyreállítási lehetőségek meggyőző érvekként tornyosulnak az iSeries mellett.

A burjánzó Windows-szerverfarmok áttekinthetetlen dzsungelének vízióját egy központilag felügyelt, rugalmas és megbízható kiszolgálófarm letisztult képe váltja fel. Csupán a varázsigét kell megjegyeznünk hozzá: iSeries.

(x)

Új Ati chipes videokártyák

» Napjaink legjobbjai

Az asztali VGA kártyák piacát két nagy cég uralja. Senkinek sem kell bemutatni az Atit és az Nvidiát. Az előző számunkban ismertettük a legújabb csúcs videochipekben alkalmazott technológiai finomságokat (➲ Az evolúció csúcsán – PCM, 2004/6/36). Most pedig következzenek a konkrét mérések és tapasztalatok.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

2004 több meglepetést is hozott a videochipek piacán – és még csupán az év felénél járunk! Januárban elkészült az XGI első komoly, világuralomra törő chipje, a Volari. Sajnos legerősebb változata, a kétchipes XGI Volari V8 Duo sem volt képes felvenni a versenyt a két nagyágyú termékeivel, a Radeon 9800 XT-vel és az Nvidia 5950 Ultrával. Aztán a Cebitet követően jött az S3 Delta-Chrome kártyája, ami ugyan nem volt akkora csalódás, mint az XGI terméke, de a sok késés és halogatás miatt ennek a chipnek is megkopott a fénye. Talán mondanunk sem kell: a piac ezúttal sem rendeződött át.

Aztán április 26-án az Nvidia robbantott az nV40 chippel, amely a GeForce 6800 (a balszerencsés FX jelölés eltűnt) kártyán kerül gyártásra. Noha az Nvidia egy héttel előbb jelentette be legújabb, teljesen átdolgozott, újdonságokkal roskadásig megpakolt chipjét, a gyártási problémák miatt a cikk írásának pillanatáig (egy hónap alatt) nem sikerült működő kártyát szállítania kiskereskedelmi forgalomba.

Nem úgy az Atinak, aki május eleji bejelentése után nem sokkal meg is jelent a piacon legújabb kártyáival – igaz, egyelőre a kisebbik változatokkal. Az R420 változataival felszerelt, viszonylag kis fogyasztású kártyák gyártása könnyebb, mint az nV40 chipes kártyáké, fejlettebb gyártástechnológiával kell kevesebb (jól működő) tranzisztort egy helyre zsúfolni. Az Ati fejlesztői nem a messze előremutató technológiai újításokat helyezték előtérbe, inkább a nyers erő növelésére, a már több éve sikeres architektúra finomhangolására, csiszolására törekedtek. Az R420 ennek köszönhetően a vetélytárs chiphez hasonlóan (legfeljebb) 16 pixelfutószalaggal és 6 vertex árnyalóval dolgozik magasabb alapórajelen. A Platinum Edition (PE) jelölésű kártyákra effektív 1 GHz felett (pontosan 1148 MHz-en) üzemelő memóriát szereltek. Így 35 Gbyte/s feletti sávszélességgel gazdálkodhat a chip, ami a sebességben is jól látszik. Ehhez a sebességhez már GDDR3-as memóriachipekre van szükség, amiket az X800-as sorozat minden tagján megtalálunk. Az X800 XT (PE) kártya ára persze ehhez mérten magas is, hiszen a videovezérlőben mindegyik futószalagnak tökéletesen kell üzemelnie 520 MHz-es magórajelen, és memóriából is a jelenleg kapható leggyorsabbra, az 1,1 GHz-esre (1,6 ns-os) van szükség.

A 100 dollárral alacsonyabb ársávban ennél nagyobb érdeklődésre számíthat az X800 Pro, ami már a hazai kiskereskedésekben is kapható. Ez a kártya egy „defektes" R420-ra épül, amiben az egyik hibásan működő pipeline négyest letiltották. Az így kapott 12 futószalagos chip a nagy testvérnél alig valamivel alacsonyabb órajelen, 475 MHz-en dolgozik, nagyjából effektív 900 MHz-es GDDR3-as memóriachipek társaságában. Ez a teljesítmény még bőven elegendő arra, hogy nagyobb felbontásban, élsimítás és anizotrop szűrés mellett komoly előnyre tegyen szert a 9800 XT-vel szemben.

A FUTAM A két új Ati videokártyát összemértük az előző generáció két leggyorsabb tagjával. Ahogy azt már fentebb említettük, az Nvidia GeForce 6800-as kártyák a tesztelés idején még nem érkeztek meg az országba, ezért tesztelésükre még várnunk kell. Természetesen amint kapunk tesztpéldányt, összemérjük a kártyák erejét.

Tesztrendszerként fókusztémánkhoz igazodva egy Athlon 64-es konfigurációt választottunk. Az alaplap Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith volt, 3400+-os Athlon 64 processzorral és 1 Gbyte-os Corsair memóriamodullal. Tápegységnek egy 350 W-os Enermaxot használtunk.

» A „szörnyeteg" megérkezett

Varázslat az X800 Próval

A gyártástechnológia kiforrottsága miatt elképzelhető, hogy a letiltott 4 pipeline nem is hibás az X800 Prók esetében. A letiltás egyik oka lehet pusztán az a tény, hogy X800 Pro chipre is szükség van. Egy másik ok lehet, hogy bár 475 MHz-en hibátlanul működne mind a 16 futószalag, 500 MHz felett, gyári hűtéssel, alapfeszültségen már nem. Itt vetődik fel a kérdés: vajon létezik-e olyan megoldás, amivel házilag engedélyezhetjük az összes pipeline-t. Egy internetes weboldalon már rájöttek a módszerre. A cél eléréséhez meglehetősen bonyolult átalakításra van szükség. Az R420-as chipen két apró érintkezőt kell rövidre zárni grafitceruzával, esetleg speciális tollal. Ezek után egy X800 XT BIOS-ával felül kell írni az X800 Próét – és voilà, ha szerencsénk van, máris X800 XT-t barkácsoltunk kártyánkból. A gond csak annyi: nem biztos, hogy hibátlan a letiltott 4 pipeline, valamint ezzel a beavatkozással automatikusan elesünk a garanciától. Ha netán nem sikerül a BIOS-égetés, vagy a szerelésnél rontunk el valamit, oda a kártyánk. A módszert nem ajánljuk senkinek!

A szokásos Windows XP-re (Service Pack 1-gyel) a DirectX 9.0b-t és az elérhető legújabb meghajtóprogramokat telepítettük. Az Ati Radeon X800 XT esetében bétás drivert alkalmaztunk, mivel ezt a kártyát még nem támogatja a 4.5-ös Catalyst.

A tesztprogramok közt nincsenek újdonságok – nem úgy a beállítások között. Hogy a rendszert ne korlátozza a CPU, minél több nagy felbontású tesztet futtattunk, lehetőleg anizotrop szűréssel és élelmosással kombinálva.

REKORDOKAT DÖNTÖGETVE A két új Ati kártya alapfelbontásban (1024x768 képpont) nem tudott komoly sebességtöbbletet felmutatni, ami egyértelműen amiatt van, hogy a CPU korlátozta a hatékonyságukat. Amint nagyobb felbontásba kapcsoltunk, mindkét régebbi riválisnak erősen visszaesett a teljesítménye. Az R420-ra épülő kártyák azonban – mit sem törődve a jelentősen nagyobb felbontásokkal – csaknem sebességcsökkenés nélkül hasították tovább a poligonokat. Ez a nyers erő egyértelműen a megnövelt, megkettőzött futószalagszám-

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Ati Radeon 9800 XT	Ati Radeon X800 Pro	Ati Radeon X800 XT	MSI FX5950 Ultra VTD256
Termék weboldala	www.cptech.com.tw/	http://ati.com/products/radeonx800/index.html	http://ati.com/products/radeonx800/index.html	www.msi.com.tw/
Műszaki adatok				
Grafikus processzor típusa	Ati Radeon 9800 XT (R360)	Ati Radeon X800 Pro (R420)	Ati Radeon X800 XT (R420)	Nvidia GeForce FX5950 Ultra (nV38)
Grafikus processzor gyártási csíkszélessége	0,15 mikron	0,13 mikron	0,13 mikron	0,13 mikron
Kiegészítő tápcsatlakozó	●	●	●	●
Grafikus mag/memória tényleges (effektív) órajele	411,75/729 MHz	472,5/891 MHz	526/1148 MHz	475 (3D)/947 MHz
Fedélzeti memória mennyisége, típusa	256 Mbyte GDDR2 SDRAM	256 Mbyte GDDR3 SDRAM	256 Mbyte GDDR3 SDRAM	256 Mbyte GDDR2 SDRAM
Fedélzeti memória maximális órajele (gyári adat)	800 MHz	1000 MHz	1200 MHz	1000 MHz
Memóriabusz szélessége	256 bit	256 bit	256 bit	256 bit
Legmagasabb elméleti memória-sávszélesség	23,4 Gbyte/s	28,8 Gbyte/s	35,8 Gbyte/s	30,4 Gbyte/s
RAMDAC órajele	400 MHz	400 MHz	400 MHz	400 MHz
Pixelfutószalagok száma	8	12	16	4
Textúrázóegységek futószalagonként	1	1	1	2
Vertex egységek száma	4	6	6	3
A kártyán található ki- és bemenetek	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, TV In/Out	VGA, DVI, TV In/Out	VGA, DVI, TV In/Out
A GPU/memória hűtése	nagyméretű aktív/○	nagyméretű aktív/○	nagyméretű aktív/○	nagyméretű, kétoldalas, mindkét oldalán aktív/○
Mérési eredmények				
3DMark 2001 SE build 330				
– 1024x768/32 bit (default futás)	21 317 3D mark	21 960 3D mark	26 047 3D mark	19 411 3D mark
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás vonalsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	7811 3D mark	11 473 3D mark	14 503 3D mark	7911 3D mark
3DMark03 build 340				
– 1024x768/32 bit, default futás	6613 3D mark	8825 3D mark	11 958 3D mark	6259 3D mark
– 1024x768/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	3358 3D mark	4980 3D mark	6941 3D mark	3541 3D mark
– 1600x1200/32 bit, default futás	3741 3D mark	5391 3D mark	7673 3D mark	3684 3D mark
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	1834 3D mark	2840 3D mark	4007 3D mark	1917 3D mark
Colin McRae Rally 4, High Quality				
– 1024x768/32 bit	126,5 képkocka/s	155,5 képkocka/s	162,3 képkocka/s	81,5 képkocka/s
– 1024x768/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	68,2 képkocka/s	103,2 képkocka/s	140,2 képkocka/s	43,4 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit	69,9 képkocka/s	101,3 képkocka/s	141,5 képkocka/s	48,8 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	39,3 képkocka/s	59,6 képkocka/s	80,3 képkocka/s	26,0 képkocka/s
Enemy Territory build 1.02, Battery, timedemo 1				
– 1024x768/32 bit, High Quality	69,3 képkocka/s	67,4 képkocka/s	68,3 képkocka/s	76,3 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, High Quality, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	38,5 képkocka/s	53,8 képkocka/s	63,9 képkocka/s	39,1 képkocka/s
Far Cry 1.0 – Very High Quality, Fort pálya (zárójelben a legkisebb elért értékek)				
– 1024x768/32 bit	63,9 (45,5) képkocka/s	66,0 (45,1) képkocka/s	67,4 (44,4) képkocka/s	41,2 (20,5) képkocka/s
– 1024x768/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	36,8 (19,3) képkocka/s	55,3 (34,6) képkocka/s	65,7 (45,2) képkocka/s	23,6 (11,9) képkocka/s
– 1600x1200/32 bit	34,5 (20,2) képkocka/s	48,9 (22,4) képkocka/s	62,6 (40,5) képkocka/s	20,5 (9,6) képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	18,1 (8,8) képkocka/s	28,4 (15,6) képkocka/s	41,4 (23,6) képkocka/s	10,8 (3,6) képkocka/s
Tomb Raider: The Angel of Darkness – Pixel Shader 2.0, default				
– 1024x768/32 bit, Paris1	86,5 képkocka/s	112,8 képkocka/s	124,0 képkocka/s	55,7 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés, Paris1	25,2 képkocka/s	40,7 képkocka/s	55,9 képkocka/s	18,8 képkocka/s
– 1024x768/32 bit, Prague3a	73,4 képkocka/s	107,2 képkocka/s	129,9 képkocka/s	45,4 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés, Prague3a	23,9 képkocka/s	38,2 képkocka/s	51,0 képkocka/s	15,6 képkocka/s
Unreal Tournament 2004 v3186 – High Quality, AS-Convoy flyby demó				
– 1024x768/32 bit	118,7 képkocka/s	126,5 képkocka/s	130,4 képkocka/s	119,1 képkocka/s
– 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés	47,7 képkocka/s	70,3 képkocka/s	85,5 képkocka/s	47,5 képkocka/s
AquaMark3 – 1024x768/32 bit, default futás	47 323 pont	49 049 pont	59 107 pont	44 881 pont
Deus Ex: Invisible War – 1600x1200/32 bit, 4 mintás élsimítás, 8x-os anizotrop szűrés, High Quality, bloom	13,9 képkocka/s	23,5 képkocka/s	36,1 képkocka/s	12,0 képkocka/s
Final Fantasy XI 1.01 – 1024x768/32 bit, High Quality	7096 pont	6932 pont	7777 pont	6177 pont
Halo 1.031 – 1600x1200/32 bit, High Quality, -timedemo, -use20	27,5 képkocka/s	41,9 képkocka/s	55,3 képkocka/s	25,8 képkocka/s

Tesztünkhöz a két Ati X800-as referenciakártyát az Ati külföldi képviselete, a PowerColor Radeon 9800 XT-t a PowerColor tajvani képviselete, az MSI FX5950 Ultra VTD256-ot az MSI külföldi képviselete biztosította.

nak és a fejlettebb shader egységeknek köszönhető.

A játéktesztekben jól látszik, hogy az újabb, minél több pixel shaderes effektust használó játékoknak komoly lökést ad az R420. A közeli és távolabbi jövőben megjelenő játékok egyre több és több ilyen effektust fognak tartalmazni, tehát az Ati jól döntött, amikor ezen egységek fejlesztését választotta. A Wolfenstein alacsony felbontásban az Nvidia kártyán a leggyorsabb, ami érthető, hiszen a Quake3 motor Nvidián érzi magát a legjobban.

Az X800 XT (PE) egy igazi szörnyeteg, minden tesztben magasan a mezőny felett végzett. Őt követi némileg lemaradva az X800 Pro, ami az elkövetkezendő időszak legjobb vételének ígérkezik. Persze ez még nem biztos, hiszen az Nvidia a cikk írásának pillanatáig nem jelentette be ennek ellenfelét. Mindenesetre a Radeon X800 Pro kis fogyasztású kártya, nem melegszik számottevően, és nagyon gyors. Segítségével minden játék röccenés nélkül megy nagy felbontásban, akár élsimítással és anizotrop szűréssel együtt.

Az új kártyáknál kipróbáltuk a Temporal AntiAliasingot (AA) is, amelyről előző számunkban már írtunk. A technológia lényege, hogy minden mintavételezésnél máshová teszi a mintavételezési pontokat, így képkockánként eltérő élsimítást hoz létre. Ennek előnye, hogy szemünk a nagy sebesség miatt interpolál a megoldások közt, és simábbnak látja az elmosott

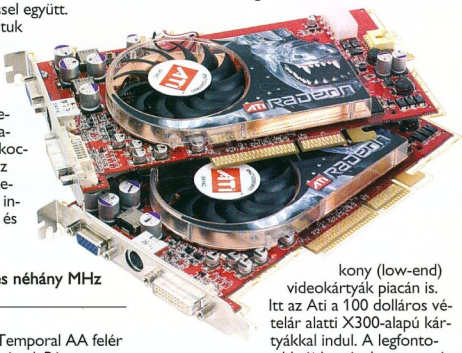

» A különbség 4 pipeline és néhány MHz

éleket. Vagyis egy 2-szeres Temporal AA felér egy 4-szeres szimpla élelmosással. Bár a gyakorlati teszt nem igazolja egyértelműen, az elgondolás jó. Működési feltétele, hogy a másodpercenkénti képkockaszám 60 felett legyen. Szerencsére az új kártyákkal ezt nem nehéz elérni. A Temporal AA-t egyelőre csak egy külön szoftverrel tudtuk engedélyezni, de ez hamarosan megváltozik, és egy újabb driverben már benne lesz a közvetlen engedélyezés lehetősége is, javított teljesítménnyel.

VALAMIT OLCSÓBBAN Persze az újdonságok ára mindig magas, ezért nem árt megnézni, milyen változások várhatók a piacon. Mivel a két R420-as chipre épülő kártya nagyjából a 9800 XT árában jön be, utóbbi ára jelentősen csökkenni fog, ahogy beszerezhetősége is. Elképzelhető, hogy egy-két hónap múlva rendkívül kedvező áron juthatunk egy amúgy jó teljesítményű Radeon 9800 XT-hez. Egy ilyen kártyával még egy vagy másfél évig „játszva" kihúzzuk.

Az R420-as architektúra nemcsak a felsőkategóriás kártyákon jelenik meg, hamarosan érkezik az X600-as és az X300-as sorozat is. Az X600 a Radeon 9600 leváltását célozza, megnövelt teljesítménnyel, 4 pixelfutószalaggal és 2 vertex egységgel. Az órajel a mag esetén 500 MHz, a memória esetén effektív 740 MHz lesz. Az X600-at természetesen natív PCI Express csatolással készítik, de számíthatunk még AGP-s változatra is. A kártya

» Csendes működés, agresszív teljesítmény

érdekessége, hogy ugyan sehol sem hangoztatták, de bétás változata már 2003 szeptembere óta a PCI Express-bemutatók kelléke volt.

Komoly bevételeket lehet realizálni az igazán olcsó, ám hangzatos tulajdonságokat felvonultató költséghatékony (low-end) videokártyák piacán is. Itt az Ati a 100 dolláros vételár alatti X300-alapú kártyákkal indul. A legfontosabb újdonság, hogy a natív PCI Express csatolással rendelkező chip 0,11 mikronos gyártástechnológiával készül. Az alacsony ár ellenére itt is 4 futószalaggal és 2 vertex árnyalóval találkozhatunk, mindössze az órajelek csökkentek 325 MHz-re (mag) és 400 MHz-re (memória). Az X300 SE változata 64 bites memóriabusszal operál, míg a többi X600 és X300 chip 128 bitessel. A DirectX 9 (Shader Model 2.b) teljes támogatása minden kártya esetében adott.

A teszthez használt driverek: Ati Catalyst 4.5 – az X800 XT-hez Ati Catalyst Beta –, Nvidia ForceWare 56.72, Via 4-1 4.51.
Az operációs rendszer: magyar kiadású Microsoft Windows XP Professional, Service Pack 1 szervizcsomag, DirectX 9.0b.

Top 5

» Nagyra nőtt

Előző számunkban a táblázatunk két rovata sajnos csak a DVD-n található \cikkekhez\top5 mappába fért el – nyomtatott formában már semmiképpen nem kerülhetett az újságba, bármivel is fenyegettem a tördelőt.

Gáspár István

A helyszűkének két oka volt. Túl hosszúra sikerült a bevezető, másrészt túl hosszúak voltak a termékekhez fűzött megjegyzések, így csak több sorba fértek el az egyes jellemzők. Ráadásul az első top 5-ös cikkünkhöz képest már 4-5 termékcsoporttal többel foglalkozunk.

A magyarázatokat és a bevezetőt ezért megpróbálom a lehető legrövidebbre fogni, de a termékpalettát nem szeretném csökkenteni, hiszen mindegyik rubrika fontos része a számítástechnikai piacnak.

Mire megjelenik az újság, Önök már tudni fogják, amit én most még csak remélni merek: ha ilyen kicsire összehúzom a beszélőkémet, akkor talán elfér a teljes táblázat. Kellemes böngészést!

Számítógépházak	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Deer PC115 (300 W)	❍	12 500 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/4	olcsó ház, jól szerelhető, többféle előlap, ellenőrzött, megbízható tápegység, 2 év garancia
DTK CAS-8B3100	❍	10 500 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/1	jó alapanyagok, könnyen szerelhető, olcsó, megbízható tápegységgel
Chieftec BX-02BSLB	❍	36 200 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/6	Chieftec-minőség, új design, komoly konfigokhoz
Chieftec Dragon DX-01BDU (360 W)	PCM 2003/3/64, Tesztgyőztes	43 700 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 4/0, 3,5 colos: 2/4	Chieftec-minőség, jó design, komoly konfigokhoz
Thermaltake LanFire VM2000A (táp nélkül)	❍	37 500 Ft	fiók (nyitott/rejtett) 5,25 colos: 3/0, 3,5 colos: 2/2	rengeteg extra, ultrakönnyű alumínium-kivitel (4 kg), két ventilátor, átlátszó oldallap

Socket A és Socket 754 foglalatos alaplapok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Abit KV7	❍	16 500 Ft	Via KT600 chipkészlet	olcsó és jó tuningopciók, nagy hely a CPU foglalat körül
Asus A7V600	PCM 2003/11/63	19 500 Ft	Via KT600 chipkészlet	400 MHz PSB és PC3200-támogatással, nagyon jó áron, költséghatékony otthoni vagy irodai géphez
Asus A7N8X-X	PCM 2003/11/63	18 000 Ft	Nvidia nForce2 400 + MCP chipkészlet, 400 MHz-es PSB és PC3200-támogatás	olcsó és megbízható, alacsony költségvetésű gépbe bátran ajánlható
Epox 8RDA3G	PCM 2003/11/63	29 300 Ft	Nvidia nForce2 Ultra 400 + MCP chipkészlet	fedélzeti duál Ethernet vezérlő, Firewire vezérlő, integrált hang
Chaintech ZNF3-250 Pro Zenith	PCM 2004/7, Tesztgyőztes	46 000 Ft	Nvidia nForce3 250 chip	második generációs alaplapi chip, minden fontos vezérlő integrálva, gyors, kiegészítők fulladásig

478PIN foglalatos alaplapok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Albatron PX848PV	PCM 2003/11/63	20 600 Ft	Intel i848P chipkészlet	stabil és olcsó alaplap, költséghatékony P4-es konfigokba, magasabb órajelű Celeronhoz
MSI 865PE Neo2-PFS	❍	28 600 Ft	Intel i865PE + ICH5R chipkészlet	komoly tuningra vágyóknak, a legjobb 865PE-s alaplap, a gigabites LAN nélkül -PS a neve
Asus P4P800 Deluxe	PCM 2003/9/82, Vásárlási Ajánlat	31 200 Ft	Intel i865PE + ICH5R chipkészlet	sok szolgáltatás, komoly LAN vezérlő, jó tuningpotenciál, jó ár/érték arány
Abit IC7-MAX3	PCM 2004/5/38	44 500 Ft	Intel i875P + ICH5R chipkészlet	prémium minőségű alaplap, különleges alaplapi hűtéssel, kiváló tuningpotenciál, rengeteg extra kiegészítő
Gigabyte 8IK-1100	❍	37 400 Ft	Intel i875P + ICH5R chipkészlet	minden szükségessel felszerelt 875P-s alaplap

Asztali processzorok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
AMD Athlon XP 2400+	❍	16 800 Ft	Socket A-s CPU, Thoroughbred mag, 256 Kbyte másodszintű cache, 266 MHz-es PSB	olcsó, jó teljesítményű géphez
Intel Celeron 2700 MHz (dobozos)	❍	21 700 Ft	Socket 478-as CPU, Northwood-128 mag, 128 Kbyte másodszintű cache, 400 MHz-es PSB	a magas órajel miatt még a szűkös másodszintű cache ellenére is viszonylag gyors, kifejezetten jó áron
AMD Athlon-64 3000+ BOX	PCM 2004/3/42	62 500 Ft	Socket 754-es CPU, NewCastle mag, 512 Kbyte L2 cache, 3DNow!, SSE, SSE2, x86-64	a jelenlegi legolcsóbb Athlon 64-es CPU, a legtöbb esetben gyorsabb a hasonló sebességű Pentium 4-nél, 64 bit
Intel Pentium 4E 2,8 GHz	PCM 2004/5/40	44 700 Ft	Socket 478-as CPU, Prescott mag, 1024 Kbyte másodszintű cache, Hyper-Threading, 800 MHz-es PSB, SSE3	az új Prescott mag, SSE3-támogatással, kiváló tuningpotenciállal, olcsón
Intel Pentium 4C 3 GHz (dobozos)	❍	55 000 Ft	Socket 478-as CPU, Northwood mag, 512 Kbyte másodszintű cache, Hyper-Threading, 800 MHz-es PSB	igazi erőmű elfogadható áron, gyári Intel hűtő

❍: nem írtunk róla

VGA kártyák	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Connect3D 9600 128 MB (Tv, DVI)	❍	25 400 Ft	Ati Radeon 9600 chipkészlet, 128 Mbyte DDR SDRAM, 128 bites memóriabusz	az árához képest jó teljesítmény, elfogadható teljesítmény alapszintű DirectX 9-es játékok alatt is
Abit Siluro GeForceFX 5700-E 128 MB	PCM 2004/6/42, Vásárlási Ajánlat	33 400 Ft	Nvidia GeForce FX 5700, 128 Mbyte DDR SDRAM, 128 bites memóriabusz	olcsó 5700-as az 5600-as szériához képest javított shader teljesítménnyel
Gigabyte Radeon 9600 XT 128 MB	PCM 2004/6/42	56 500 Ft	Ati Radeon 9600 XT chipkészlet, 128 Mbyte DDR SDRAM, 128 bites memóriabusz	a leggyorsabb 9600-as chip, jó teljesítmény, sok szoftver
Albatron GeForce FX 5900XT 128 MB	PCM 2004/6/42	56 500 Ft	Nvidia GeForce FX 5900XT chipkészlet, 128 Mbyte DDR-II SDRAM, 256 bites memóriabusz	legjobb ár/érték arányú DirectX 9-es Nvidia 3D-gyorsító, csendes, kétventilátoros hűtés, videobemenet
PowerColor Radeon 9800 XT	PCM 2004/1/54	162 000 Ft	Ati Radeon 9800 XT chipkészlet, 256 Mbyte DDR-II SDRAM, 256 bites memóriabusz	hatalmas hűtőborda, Ati referenciakártya, jól tuningolható, alapteljesítménye is rendkívüli, 3 teljes játék

DVD-olvasók, CD-írók, DVD-írók, kombinált meghajtók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Teac CDW-552E (CD-író)	❍	8400 Ft	52/24/52-szeres sebesség, 100 ms átlagos keresési idő	gyors és kiváló minőségű CD-újraíró olcsón
Plextor PX-116A (DVD-olvasó)	❍	11 900 Ft	16/48-szoros olvasási sebesség, 85 ms átlagos keresési idő	mindent olvas, gyors, megbízható, 2 év garancia, Plextor
LG GCC-4520B (DVD-olvasó, CD-író)	❍	12 500 Ft	52/24/52/16-szoros sebesség, 100 ms átlagos keresési idő	olcsón juthatunk mindent olvasó optikai meghajtóhoz
NEC 2500A (DVD-író)	PCM 2004/7	22 100 Ft	8/4/8/4/32/16/12/32-szeres sebesség, 120–130 ms átlagos keresési idő	mindkét lemezt 8x-osan írja vagy 4x-esen újraírja, megbízható, olcsó
Pioneer DVR107D (DVD-író)	PCM 2004/7	24 000 Ft	8/4/8/4/24/24/12/32-szeres sebesség, 120–130 ms átlagos keresési idő	mindkét lemezt 8x-osan írja vagy 4x-esen újraírja, alig drágább elődjénél, megbízható

Merevlemezek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Samsung SpinPoint SP0802N – 80 Gbyte	PCM 2003/12/70, Tesztgyőztes	18 400 Ft	Ultra ATA 133, 7200/perc, 2 Mbyte gyorsítótár	gyors, csendes, 3 év garanciát vállalnak rá
Seagate Barracuda 7200.7 ST3120026AS – 120 Gbyte	PCM 2003/12/70, Tesztgyőztes	23 900 Ft	Serial ATA, 7200/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	tekintélyes kapacitás, kiegyensúlyozott sebesség
Samsung SpinPoint SP1614N – 160 Gbyte	PCM 2003/12/70, Tesztgyőztes	31 900 Ft	Ultra ATA 133, 7200/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	nagy, gyors, halk és kiegyensúlyozott
Maxtor MaxLine 7Y250MO – 250GB	❍	57 800 Ft	Serial ATA, 7200/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	kapacitása mellett sebessége is figyelemre méltó
Western Digital Raptor WD740 – 74 Gbyte	PCM 2004/4/44	77 300 Ft	Serial ATA, 10 000/perc, 8 Mbyte gyorsítótár	RAID tömbökkel vetekedő sebesség, de csak SCSI-vel versenyképes ár

TFT monitorok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Belinea 101570	❍	112 000 Ft	ajánlott felbontás 1024x768 képpont, 40 ms képfrissítés, 300 cd/m² fényerő	beépített hangszóróval, kontrasztos megjelenítéssel
Samsung SyncMaster 152B	PCM 2003/2/60, Tesztgyőztes	115 000 Ft	ajánlott felbontás 1024x768 képpont, 25 ms képfrissítés, 241 cd/m² fényerő	szintúgy, kimenő modellként talán még olcsóbb is
ViewSonic VX500	❍	128 000 Ft	ajánlott felbontás 1024x768 képpont, 30 ms képfrissítés, 216 cd/m² fényerő	nagyon szép kép, ViewSonic-minőség
Belinea 17" 10 17 50 LCD	❍	140 000 Ft	ajánlott felbontás 1280x1024 képpont, 25 ms képfrissítés, 250 cd/m² fényerő	170/170 fokos látószög, 90 fokig elforgatható talp, DVI bemenet
Eizo Flexscan L557	❍	173 000 Ft	ajánlott felbontás 1280x1024 képpont, 25 ms képfrissítés, 250 cd/m² fényerő	DVI bemenet, beépített hangszóró, nagy kontrasztarány

CRT monitorok	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
KTC K-7002FE	❍	30 000 Ft	LG képcső, 16 colos valós képátló, 0,25 mm képponttávolság	olcsó, de jó minőségű
Samsung SyncMaster 765 MB	PCM 2003/11/74, Tesztgyőztes	41 900 Ft	Dynaflat-X lyukmaszkos, 16 colos valós képátló, 0,23 mm képponttávolság, 85 kHz sorfrekvencia	egyedi technológia, jó képminőség, csökkenő ár
Belinea 103055	PCM 2003/11/74, Vásárlási Ajánlat	39 100 Ft	lyukmaszkos, 16 colos valós képátló, 0,24 mm képponttávolság	lyukmaszkos, mégis 1024x768-ban 115 kHz sorfrekvencia
ViewSonic PF775	PCM 2002/1/66, Tesztgyőztes	110 000 Ft	rácsmaszkos, 16 colos valós képátló, 0,25 mm képponttávolság, 96 kHz sorfrekvencia	két rácsmaszkos remekmű
Samsung 21" 1100DF DynaFlat	❍	124 900 Ft	DynaFlat lyukmaszkos, 20 colos valós képátló, 0,20 mm képponttávolság, 1280x1024-ben is 110 kHz sorfrekvencia	bár lyukmaszkos, frissítési frekvenciája kiváló és az ára is kedvező

Tintasugaras nyomtatók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
HP DeskJet 5550	PCM 2003/7/52, Vásárlási Ajánlat	29 900 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 17/12 lap/perc	elegancia és minőség elérhető áron
Lexmark X1150	PCM 2004/1/43	31 900 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 12/7 lap/perc	kedvező árú többcélú eszköz
Canon BubbleJet i550	PCM 2003/7/52, Tesztgyőztes	43 500 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 18/13 lap/perc	gyorsan és remek minőségben dolgozik
Canon BubbleJet i950	PCM 2003/8/49, Vásárlási Ajánlat	76 500 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 7/7 lap/perc	a legjobb fotónyomtató
HP Photosmart 7550	PCM 2003/8/49, Vásárlási Ajánlat	80 900 Ft	4800x1200 dpi felbontás, elméleti sebesség: 17/13 lap/perc	gazdagép nélküli nyomtatás, remek minőség

❍: nem írtunk róla

Lézernyomtatók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
HP LaserJet 1010	PCM 2004/5, Vásárlási Ajánlat	50 000 Ft	600x600 dpi felbontás, 12 lap/perc elméleti sebesség	jó minőség, alacsony ár, belépőszint igényeihez igazítva
Oki B4300	PCM 2004/5, Tesztgyőztes	77 000 Ft	600x1200 dpi felbontás, 18 lap/perc elméleti sebesség	jó minőség, alacsony lapköltség, kompakt méret
Kyocera Mita FS-1900	PCM 2003/5/68, Tesztgyőztes	176 000 Ft	2400x600 dpi felbontás, 18 lap/perc elméleti sebesség	jó felszereltség, remek lapköltség
Xerox Phaser 6100DN	PCM 2004/7	199 000 Ft	színes, 600x600 dpi felbontás, 16/4 lap/perc elméleti sebesség	jó minőség remek formába öntve
Minolta-QMS magicolor 2350	PCM 2003/6/65, Tesztgyőztes	444 000 Ft	színes, 1200x1200 dpi felbontás, 17/4 lap/perc elméleti sebesség	folyamatos tónus, remek eredménnyel

Hangkártyák	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Creative SoundBlaster Live! (OEM)	❍	5900 Ft	5+1 csatorna	még mindig megállja a helyét, és olcsó
Creative SoundBlaster Audigy Player (OEM)	❍	12 900 Ft	6 csatorna	a legjobb ár/teljesítmény
SB Audigy2 (OEM, PCI)	PCM 2003/2/44	20 800 Ft	6+1 csatorna	az Audigy méltó utóda, már-már feleslegesen nagy (192 kHz) tudással
Terratec Aureon 7.1 Space	❍	27 700 Ft	8 csatorna	az összes 2 és 3 betűs rövidítés, ajándékszoftver
Terratec DMX 6Fire (dobozos, 6 csatlakozós)	❍	60 300 Ft	6 csatorna	megbízható, és a digitalizálókártyák között viszonylag olcsó

Sztereó hangrendszerek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Altec Lansing AVS300	❍	8200 Ft	teljesítmény: 2x3,5 W	olcsó áron jó minőség kisebb szobákba
Creative P380	PCM 2004/3/52	12 900 Ft	teljesítmény: 2x6 W+17 W	kellemes, nyugodt hang
Teac PowerMax 1300	❍	19 500 Ft	teljesítmény: 2x12,5+35 W	csillogó hang és külső, precíz magasak
Altec Lansing 321	❍	21 200 Ft	teljesítmény: 2x15+35 W	hosszú távon is hallgatható, jó mélyekkel
Klipsch GMX A-2.1	❍	55 000 Ft	teljesítmény: 2x14+50 W	kitűnő hangminőség, extravagáns külső

Surround hangrendszerek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Labtec Arena-530	❍	18 000 Ft	teljesítmény: 4x4+15 W, 5 hangdoboz	M3D térhatású dekóderrel sztereojelre is jó
Creative Inspire 4.1 4400	❍	19 200 Ft	teljesítmény: 4x6+15 W, 5 hangdoboz	kis helyet foglal, nagyot szól
Kinyo VS-500R 5.1	❍	33 400 Ft	teljesítmény: 5x7+50 W, 6 hangdoboz	fadobozos mélynyomó, távirányító
Genius SW-5.1 Surround Home Theater (DHT510)	PCM 2003/4/60, Vásárlási Ajánlat	34 000 Ft	teljesítmény: 4x15+15+45 W, 6 hangdoboz	dekoratív fadoboz, minőségi hangzás
Creative Gigaworks S750	PCM 2004/4/42	124 100 Ft	teljesítmény: 7x70+210 W, 8 hangdoboz	5.1-es anyagok felkeverése 7.1-re, hatalmas erő

MP3-lejátszók	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Creative MuVo 128 MB	PCM 2004/1/46	21 300 Ft	MP3-lejátszó és USB pen drive egyben	kompakt felépítés, jó hangminőség, olcsó
Diva GEM_128 MB	❍	33 000 Ft	MP3-lejátszó, FM rádió, diktafon	SD kártyával bővíthető
iRiver iFP-590	PCM 2004/5/34	57 900 Ft	MP3-lejátszó, FM rádió, diktafon, digitális magnó	valós idejű MP3-enkódolás, kitűnő hangminőség
Creative MuVo2 4 GB	❍	96 900 Ft	MP3-lejátszó, USB drive	4 Gbyte-os Microdrive féláron
iRiver iHP-120 20 GB	PCM 2004/5/34	112 900 Ft	MP3-lejátszó, FM rádió, USB drive, digitális magnó, diktafon	hatalmas kapacitás, kiváló hangminőség

Digitális fényképezőgépek	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
Pentax Optio S4	❍	110 000 Ft	4,0 Mpixeles érzékelő, optika: 35–105 mm	nagyon kicsi 4 megapixeles gép
Canon PowerShot A80	❍	110 000 Ft	3,9 Mpixeles érzékelő, optika: 35–105 mm	nagyon jó kezelőfelület és képminőség
Sony DSC-V1	❍	120 000 Ft	5,0 Mpixeles érzékelő, optika: 34–136 mm	nagyon jó felbontás, gyors autofókusz
Panasonic DMC-FX5	❍	121 000 Ft	4,0 Mpixeles érzékelő, optika: 35–105 mm	optikai stabilizátorral ellátott objektív
Canon PowerShot S1 IS	❍	165 000 Ft	3,3 Mpixeles érzékelő, optika: 38–380 mm	stabilizált optika, nagyon halk és gyors zoom, rengeteg szolgáltatás

Routerek otthoni használatra	Hol írtunk róla?	Ár	Fő tulajdonságok	Megjegyzés
SMC Barricade 7004VBR v2	PCM 2004/7, Vásárlási Ajánlat	14 360 Ft	4 portos switch, tűzfalfunkciók, DHCP-szerver	az általunk tesztelt legolcsóbb, megbízható termék
Edimax BR-6104P	PCM 2004/7, Tesztgyőztes	14 800 Ft	4 portos switch, nyomtatószerver, tűzfalfunkciók, DHCP-szerver	a legjobb ár–teljesítmény (szolgáltatás) viszony, beépített nyomtatószerver
SMC Barricade 7004ABR v2	PCM 2004/7, Különdíj	21 550 Ft	4 portos switch, tűzfalfunkciók, DHCP-szerver, soros port	modemes kapcsolat megosztása is, kimagasló szűrési lehetőségek és NAT szolgáltatások
Edimax BR-6104GW	❍	27 900 Ft	4 portos switch, tűzfalfunkciók, DHCP-szerver, wireless támogatás (54 Mbit/s-os)	54 Mbit/s-os wireless támogatás, szolgáltatásaihoz képest olcsó ár
Draytek Vigor 2200W Plus	PCM 2003/8/103, Különdíj	75 900 Ft	4 portos switch, tűzfalfunkciók, DHCP-szerver, ISDN backup, wireless támogatás	rendkívül megbízható, ISDN tartalék kapcsolat, wireless és VPN-támogatás

❍: nem írtunk róla

HA MÁR NINCS TÖBB HELY A POKOLBAN,
A HOLTAK ELLEPIK A FÖLDET

HOLTAK HAJNALA

A UNIVERSAL PICTURES BEMUTATJA A STRIKE ENTERTAINMENT/NEW AMSTERDAM ENTERTAINMENT PRODUKCIÓJÁT "DAWN OF THE DEAD" SARAH POLLEY WING RHAMES JAKE WEBER ÉS MEKHI PHIFER
ZENE TYLER BATES SZERKESZTETTE C. MARO ROSWELL ZENE NIVEN HOWIE VÁGÓ ANDREW NESKOROMNY OPERATŐR MATTHEW F. LEONETTI ASZ. VÁGÓ THOMAS A. BLISS DENNIS E. JONES ARMYAN BERNSTEIN
PRODUCER RICHARD P. RUBINSTEIN MARC ABRAHAM ERIC NEWMAN GEORGE A. ROMERO VÁLTOZATA ÍRTA JAMES GUNN RENDEZTE ZACK SNYDER
www.uipduna.hu/holtakhajnala
UIP DUNA STRIKE UNIVERSAL BEMUTATÓ UNIVERSAL
© 2004 UNIVERSAL STUDIOS

2004. JÚLIUS 15.

SUN MICROSYSTEMS

Sponga Tamás

Egy szabad forrás

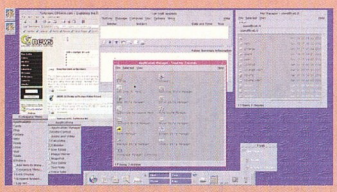

» Solaris – hamarosan egy újabb nyílt forrású operációs rendszer, igaz, kicsit másként

A közeljövőben a Sun nyílt forrásúvá kívánja tenni a Solaris operációs rendszert. A cég új elnöke, a 38 éves Jonathan Schwartz idén, a SunNetwork konferencián jelentette be, hogy mindenképpen nyílt forrású lesz a Solaris, bár pontos dátumot még nem tudott mondani. Az elnök szerint a Javához hasonlóan alakul majd az operációs rendszer pályafutása is: „nemcsak a Sunon múlik a siker, hanem azon a nagy közösségen is, amely a platformfüggetlen nyelvet támogatja, így a Java-modellt kell követni a Solaris esetében is".

Semmiképp nem akarnak olyan licencelést, mint amilyen a Linuxé, mert akkor több különböző Solaris-disztribúció alakulna ki. Jelenleg folynak az egyeztetések a licencmodellről, illetve arról, hogy egyben vagy külön kezeljék a kereskedelmi, a magán- és az oktatási felhasználást.

➲ www.sun.com/sncasia2004/
➲ www.sun.com/aboutsun/media/ceo/mgt_schwartz.html
➲ www.sun.com/solaris/

MICROSOFT

Mobilirány

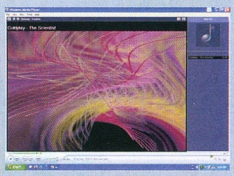

» Windows Media Player – átszabott külső mögött komoly belső változások

Június 2-ától letölthető a Windows Media Player 10 úgynevezett Technical Beta változata. Az év második felében megjelenő végleges verzió főként a későbbiekben megjelenő hordozható lejátszókhoz kínál majd újdonságokat. A szoftver képes lesz MP3-lejátszókkal kommunikálni és szinkronizálódni – ami egyértelműen az Apple iPodhoz hasonló eszközök támogatását jelenti –, és a programba beépítik a Microsoft digitális jogkezelő technológiáját (Digital Rights Management – DRM) a kalózmásolatok kiszűrése céljából. A médialejátszó egy olyan szolgáltatással is bővül, amivel a fizetős zene- és filmletöltős webhelyek (például a Napster, a MusicNow vagy a CinemaNow) szolgáltatásait lehet majd kihasználni.

➲ www.microsoft.com/windows/windowsmedia/mp10/default.aspx
➲ www.microsoft.com/windows/windowsmedia/drm.aspx

MICROSOFT

Rókakölyök

A jelenlegi Microsoft FoxPro fejlesztőkörnyezet története még 1984-ben kezdődött Dave Fulton és Bill Ferguson alkotásával, a FoxBASE-zel. Ez feladatkörét tekintve a dBase II-nek felelt meg, csak egy róka tempójával végezte ugyanazt a munkát. A folytatás az 1986-os FoxBASE+, majd három évvel később a FoxPro 1.0 lett. A FoxPro 2.0 1992-es megjelenése után egy évvel már Microsoft FoxPro 2.0 volt a szoftver neve, ugyanis közben a redmondi cég felvásárolta a fejlesztőprogramot.

Jelenleg a 9.0-s verziót fejlesztik, melynek már letölthető az első publikus béta-változata. A fejlesztéskor figyelembe veszik a felhasználók visszajelzéseit, de kiemelt szempont a visszafelé kompatibilitás megtartása. Emellett kibővített adatbázisnyelv és -típusok kerülnek a programba, és része lesz a Developer Productivity Tools, illetve a .NET és az SQL támogatása. Egy gyors kliens a tábla-PC-s alkalmazásokhoz is bekerül.

A végleges változat kiadását 2004 utolsó negyedévére tervezi a Microsoft, a most megjelent 9.0-s béta pedig egészen 2005. március 31-ig használható, futásához legalább Service Pack 2-vel frissített Windows 2000 vagy újabb operációs rendszer szükséges.

➲ http://msdn.microsoft.com/vfoxpro/

PEARPC

Almaszüret

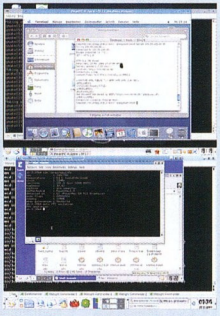

» Almás operációs rendszer x86-os gépen

Az x86-os architektúrán futó operációs rendszerek esetében több – jól működő – megoldás is van arra, hogy más operációs rendszer alkalmazásait futtassuk. Sőt, a mai erős hardvereknél akár teljes operációs rendszer is telepíthető egy másikra. Az x86 és PowerPC architektúra között már nem ilyen egyszerű a helyzet. Például MacOS X alatt jól lehet futtatni windowsos alkalmazásokat, viszont fordítva már közel sincs így: x86-os hardveren nincs még megbízható és gyors megoldás.

A PearPC projekt célja az, hogy x86-os gépekre is lehessen telepíteni olyan operációs rendszereket, amelyeket PowerPC-re fejlesztenek. Ezek közül a leglényegesebbnek a MacOS X futtatásának lehetőségét tartják. A PearPC a PowerPC platformot emulálja. A projekt webhelyéről már a harmadik publikus változata tölthető le, de egyelőre a legnagyobb gondot – az instabilitás mellett – az okozza, hogy borzasztóan lassú az x86-os gépre telepített MacOS X. A lassúság oka, hogy a PowerPC-s utasításokat x86-ossá alakítja a PearPC.

Eredmény azonban már van, hiszen több PowerPC-re fejlesztett operációs rendszert sikerült már futtatni x86-os, linuxos hoston: MacOS X 10.3-at, Mandrake 9.1-et, NetBSD-t, OpenBSD-t, a Darwint.

➲ http://pearpc.sourceforge.net/

MICROSOFT

Super Windows

A Microsoft ismét egy újabb területen kíván megjelenni: a szuperszámítógépek világában. Igaz, most kicsit későn kapcsoltak Redmondban, mivel a nagy számítási teljesítményt igénylő területeken gyakorlatilag egyeduralkodó a Unix, a cluster technológiákban pedig a GNU/Linux és a BSD. A Microsoftnál létrehozták a High Performance Computing (HPC) részleget, melynek célja a Windows Server HPC Edition kifejlesztése. Bob Muglia, a HPC részleg vezetője azt nyilatkozta, hogy a fejlesztés már elkezdődött, nem hivatalos információk szerint pedig már az év végén megjelenhet egy korai változat a szuperszámítógépekre szánt Windowsból.

Vírushíradó

» Májusi örömök...

Május 1-jén, röviddel a Windows LSASS szolgáltatásában lévő sebezhetőség nyilvánosságra kerülése után megjelent az első olyan internetes féreg, amely az említett puffertúlcsordulásos hibát használta ki a terjedéséhez.

Dévényi Viktor

A Sasser névre keresztelt új kártevőt 2004. május 1-jén kora reggel észlelték először, de a program számos rendszert lebénítva olyan gyorsan kezdett világszerte terjedni, hogy a vírusellenes cégek hamarosan a legmagasabb szintű riasztást voltak kénytelenek kiadni rá. A kártevő teljesen automatikusan, felhasználói közreműködés nélkül terjedt, véletlenszerűen generált IP-címeken található gépeket vizsgált, a még foltozatlan Windows 2000 és XP rendszereket próbálva megfertőzni.

E kártevő ellen az egyetlen biztos védekezést a tűzfalak használata, illetve a megfelelő hibajavítás telepítése jelenti. A Microsoft 2004. április közepén adott ki egy biztonsági foltot a probléma orvoslására. (Az MS04-11-es számú biztonsági hibáról a **www.microsoft.com/technet/security/bulletin/MS04-011.mspx** vagy a **www.microsoft.com/hun/biztonsag/MS04-011.mspx** oldalon találhatunk bővebb leírást.) Az érintett számítógépek az olyan Windows 2000 és Windows XP operációs rendszert futtató gépek, amelyekre még nem telepítették az említett hibajavítást, illetve tűzfalas védelem nélkül csatlakoznak az internetre.

Az esettel kapcsolatos kiemelt figyelmet jelzi, hogy időközben már letartóztattak egy 21 éves, német állampolgárságú munkanélküli férfit, aki az ügy elsőszámú gyanúsítottja. A férfi elfogása után tíz órával is fedeztek fel újabb Sasser-változatot, amelyet minden bizonnyal közvetlenül azelőtt indíthatott útjára a világhálón, mielőtt a rendőrök elkapták volna.

Ez a Sasser.E nevű kártevő megkísérli eltávolítani a fertőzött gépekről a Beagle férget, hogy a helyébe léphessen. E tulajdonság megerősíti a Sasser és a hasonló képességekkel régebb óta rendelkező Netsky féreg közti összefüggést. Bár a vírusellenes kutatók egyelőre kételkednek abban, hogy valóban a fiatalember állna az összes Netsky-változat mögött, az azonban kétségtelennek tűnik, hogy az utóbbi időben megjelent Netsky-változatok és a Sasser féreg megjelenése is az ő számlájára írható, miután a fiatalember valószínűleg átvette a netes underground oldalakon közzétett vírusforráskód „gondozását".

SASSER Névváltozatai: Sasser.A, Worm.Win32.Sasser. A 15 Kbyte méretű férget Visual C-ben írták, és automatikusan, a neten keresztül terjed. Egyidejűleg 128 szálon, véletlenszerűen kiválasztott számítógépek 445-ös TCP portját szkennelve keres sebezhető Windowsokat. A portszkennelés a foltozatlan rendszer összeomlását okozhatja – ilyenkor Windows 2000 esetén felbukkan egy 60 másodperces visszaszámlálást jelző ablak, míg XP-n a következő hibaüzenet jelenik meg: *LSA Shell (Export Version) has encountered a problem and needs to close. We are sorry for the inconvenience.* Tehát a fertőzést – az MsBlast-fertőzéshez hasonlóan – bizton jelzi az, ha felbukkan egy, a számítógép 60 másodpercen belüli újraindulását jelző figyelmeztetés.

A sikeres támadás eredményeképp a kártevő egy shellt (parancssori hozzáférést) nyit a 9996-os TCP porton, majd FTP-szerver segítségével a gépre tölti magát. Az FTP-szerver az 5554-es TCP porton hallgat, a tranzakciók naplója pedig a C:\win.log file-ba kerül. Amint a féreg sikeresen letöltődött, futása során a Windows mappába másolja magát avserve.exe néven, és a regisztrációs adatbázis *HKLM\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run* kulcsához az *"avserve.exe" = "%WinDir%\avserve.exe"* bejegyzést adja, ahol a *%WinDir%* változó a Windows mappa elérési útvonalát jelenti.

A féreg lefuttatásakor létrehoz egy *Jobaka3l* nevű kölcsönös kizárási feltételt (mutex), amely azt biztosítja, hogy egy időben egyszerre csak egy példánya futhasson a kártevőnek.

A féregnek jelenleg hat változata ismert: A, B, C, D, E és F. A variánsok között az alkalmazott file-nevekben, illetve az egyszerre elindított áldozatkereső processzek számában van eltérés. Ebből csak az E változat kivétel, ami ezenkívül a Beagle férget eltávolítva megpróbál annak helyére férkőzni.

A hatékony mentesítés érdekében és a visszafertőződés megakadályozása céljából első körben telepíteni kell a szükséges javítást az operációs rendszerhez. Ezután indítsuk el a Feladatkezelőt, ahol keressük meg és állítsuk le az *avserve.exe* folyamatot, majd a Windows mappájából töröljük ki az avserve.exe file-t, és indítsuk újra a rendszert.

EGY KIS ÉRDEKESSÉG A világ több pontjáról jelezték az Agent (TrojanDownloader.BMP.Agent-.a) névre keresztelt trójai felbukkanását. A kártevő azon rendszereket fertőzi meg, amelyeken a felhasználó olyan levelezőklienssel nyitja meg a trójait tartalmazó e-mailt, ami az Internet Explorert használja a HTML formátumú levelek megjelenítésére.

Az Agent az Internet Explorer 5.0-s és 5.5-ös verzióiban található biztonsági rést használja ki, és egy megfelelően létrehozott BMP formátumú képfile-ban található. Amikor a sebezhető Internet Explorer megjeleníti a képet, a kártevő azonnal aktiválódik. Az Internet Explorernek ezt a hibáját még 2004. február 6-án, a Windows-forráskód kiszivárogtatása után fedezték fel, és sajnos még nem létezik javítás a problémára, kivéve persze az újabb, 6.x-es verzió használatát. A „kártékony kép" egyelőre csupán az orosz nyelvű Windows 2000-re jelent veszélyt, ám várható, hogy hamarosan egyéb Windows-változatokhoz is megjelenik. PCM

Havi statisztika	Sor.	Százalék	Érték	Vírusnév
	1.		36.42	I-Worm.Netsky.b
	2.		18.64	I-Worm.Netsky.q
	3.		12.32	I-Worm.Netsky.t
	4.		5.92	I-Worm.Mydoom.a
	5.		5.01	I-Worm.Netsky.d
	6.		3.26	I-Worm.Netsky.aa
	7.		2.30	I-Worm.Mydoom.e
	8.		2.15	I-Worm.Netsky.r
	9.		2.03	I-Worm.Netsky.y
	10.		1.62	I-Worm.Swen
	11.		1.51	I-Worm.Mydoom.g
	12.		1.13	I-Worm.Netsky.c
	13.		0.60	I-Worm.Bagle.i
	14.		0.59	I-Worm.LovGate.w
	15.		0.47	I-Worm.Lentin.v
	16.		0.46	I-Worm.Netsky.m
	17.		0,42	I-Worm.Netsky.o
	18.		0.30	I-Worm.Klez.h
	19.		0.26	I-Worm.Mimail.a
	20.		0.25	I-Worm.Dumaru.a

» 2004. áprilisi vírusstatisztika *(forrás: Kaspersky Lab)*

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzéséhez a **Kaspersky Anti-Virus** programot is használjuk, amelyet a **2F 2000 Kft.**, a szoftver magyarországi forgalmazója biztosít.

Barangolás DVD-nken

Cikkek a DVD-ről

» Alternatíva
Amigás és OS/2-es válogatás . . . . . 84. oldal

» Freeware-ek
ArtRage 1.0 . . . . . 64. oldal
FreshView 2.2 . . . . . 62. oldal
MyUninstaller 1.20 . . . . . 67. oldal
Notepad2 1.0.09 . . . . . 64. oldal
S2kControl 1.20b53 . . . 65. oldal
SharpReader 0.9.4.1 . . . . 66. oldal

» Honosító Műhely
Agelong Tree 2.31 . . . . . 65. oldal
Gép Elek 1.0.0.25 . . . . . 66. oldal
The Panorama Factory 3.2 . . . . . 67. oldal

» Játékok, játékdemók
Ground Control II: Operation Exodus . . . . 125. oldal
Thief: Deadly Shadows. . 125. oldal
Codename Gordon . . . 125. oldal

» Linux
GtkBalls . . . . . 62. oldal
LDAPfs . . . . . 62. oldal
Grafikus LILO . . . . . 63. oldal

» SAC-válogatás
Active Desktop Calendar 4.0 . . . . . 64. oldal
Notepad 2.4 . . . . . 66. oldal

» Szerszámosláda
ImageJ 1.32h . . . . . 69. oldal
MyIE2 0.9.26 . . . . . 59. oldal
Winamp 5.0 és XMPlay 3.0 . . . . . 60. oldal

» Próbaverziók
Steganos Internet Anonym Pro 6 . . . . . 74. oldal
Steganos Security Suite 6.0.4 . . . . . 72. oldal
Xara X¹ . . . . . 68. oldal

» Kincstár

Szüretelünk! Bár az ősz még messze van, júliusra jutott a nagy programszüret. Sok olyasmit raktunk fel DVD-nkre, amit már korábban is szerettünk volna, de most jutott rá egy kis hely először.

Magyar PC Magazin

Kezdjük mindjárt a Linuxszal! Kedvenc disztribúcióink világában még mindig „mozog a föld"; elkezdtük felrakni az UHU-Linux első kiegészítő csomagjait, ezek szokásos linuxos összeállításunkban találhatók meg. A SUSE – most már Novell SUSE – háza táján is zajlik az élet. DVD-nkre az új, 9.1-es telepíthető alapverzió került fel. Mint a legutóbbi, ez sem butított változat – ahogy azt májusi SUSE tippcsokrunkban leírtuk –, a netről minden telepíthető hozzá, ami a nyomtatott leírással és 180 napos támogatással bíró kereskedelmi változatban is megtalálható. Mint februárban is írtuk, a SUSE telepítésekor nagyon vigyázzunk a particionálásra, nehogy egy óvatlan mozdulattal tönkretegyük meglévő rendszerünket! A részletek a korongon.

FREEWARE-EK GARMADÁJA

Első korongunktól kezdve minden hónapban bemutattunk 5-10 hasznos, ingyenes segédprogramot Windowsra. Ezek egy része – magyarításuk után – bekerült a Honosító Műhelybe. Most visszamenőleg összegyűjtöttük a maradékot, így több mint 150 alkalmazást szedtünk csokorba. Természetesen igyekeztünk mindegyikből a legújabb verziót felrakni az eredeti cikkel és a változások jegyzékével egyetemben.

MÉG EGY KIS KIKAPCSOLÓDÁS A felhőtlen időtöltésre korongunk több lehetőséget is ad. Kezdetnek itt vannak a Bingenben, Németországban megrendezett nemzetközi scene parti, a Breakpoint 2004 legjobb pályaművei. Játékból is jutott bőven. Itt most néhány rövidebb bemutató következik, de Tartalom és forma rovatunkban részletesebben folytatjuk.

A *Super Mario 3 – Mario Forever* nem a Nintendo játéka, bár a főszereplő kétségkívül a játékmogul hőse. Mariót mindenki ismeri, az egyik legismertebb figura a számítógépes játékok világában. Korát tekintve igencsak öregecske, a játék megjelenésétől kezdve számtalan epizód és verzió látott már napvilágot. Mario egyedül a PC-t kerülte el (és a konkurens játékkonzolokat). Persze azért szeretjük és használjuk a PC-t, mert segítségével nincs lehetetlen feladat – így van ez Mario esetében is. Hogy ne kelljen a licencgondokkal foglalkozni, egy lengyel csapat teljesen az alapoktól alkotott egy Mario-klón játékot. A főszereplő, a grafikák, a pályák, a hangok és a zenék mind megszólalásig hasonlítanak az eredetire, ám ez mind a lengyel programozók munkája. A készítők szerencsére nonprofit alapon munkálkodtak, így a teljes játékot ingyen, freeware licenc alatt bocsátották a nagyközönség elé. Aki még nem látta, netán nem ismerné, feltétlenül nézze meg, de vigyázat, másodpercek alatt képes komoly függőséget okozni! Gyerekek is jót játszhatnak vele, hiszen vérnek és erőszaknak nyoma sincs.

A *Maniac Mansion* egy igazi klasszikus. A kalandjátékok fénykorában bizony még a LucasArts volt az egyik legnagyobb név a szakmában, és bizony a Maniac Mansion volt az egyik legjobb játéka. Mostanra ez a stílus háttérbe szorult, az izgalmas kaland, a mulatságos fejtörők, az emlékezetes szövegek már mind a múlté. Vagy mégsem? A Lucasfan nevű kis csapat vette a fáradságot és átültette a játékot Windows alá. A Maniac Mansion Deluxe-hoz a SCUMMVM-et hívták segítségül, melyet korábban már mi is bemutattunk lapunkban. A végeredmény egy tökéletesen futó, a régmúltat idéző grafikájú, hibátlan játék.

A történet szerint dr. Fred, a visszavonult pszichiáter házába kell ellátogatunk, hogy megmentsük a rejtélyes módon elrabolt Sandyt. A lány barátja, Dave elindul két társával a veszélyes kalandra. A játékhoz nem kell extra gép, hiszen az eredeti játék is valamikor a 386-os, 486-os korában jelent meg. Mindössze jó angoltudásra van szükség, hogy a fergeteges poénokat megértsük, és a végén megmentsük barátnőnket. Kiváló játék, csak ajánlani tudjuk!

A *Cube* egy egészen egyszerű játék a saját szemszögű lövöldözős fajtából. A készítők nem a szemkáprázató grafikára és a csodálatosan hatalmas pályákra helyezték a hangsúlyt, hanem az egymás elleni küzdelemre. A Cube ennek megfelelően kicsi pályákat és meglehetősen gyors motort kapott. A program erőssége még, hogy ingyenes, tehát teljes verziós, valamint Linuxon és Windowson is futtatható.

A Codemasters szárnyai alatt készülő *Soldiers – Heroes of World War II* a magyar fejlesztésű, előző számunkban bemutatott Panzers babérjaira tör. A játék egy 3D-s, valós idejű, a második világháborúban játszódó stratégiai játék, ahol egy sztori mentén végighaladva kell teljesítenünk a küldetéseket. A Panzershez hasonlóan a Soldiers is nagyon jól néz ki, több érdekes újdonságot kínál az irányításban (például az egyes egységek tüzelését saját magunk vezérelhetjük), és a sztori is izgalmasnak ígérkezik. Aki szereti a hasonló játékokat, feltétlenül nézze meg, érdemes.

» Maniac Mansion Deluxe – dr. Fred vázolja a boldog jövőt

Szerszámosláda: MyIE2 0.9.26

» Hatékonyabb Internet Explorert!

A Windows rendszerekbe integrált Internet Explorer hasznos böngészőnek bizonyulhat – ha folyamatosan frissítjük és karbantartjuk. Van azonban két komoly hiányossága: a letöltésvezérlés és az előugró ablakok kezelése nem tökéletes. Előbbi támogatására már bemutattuk a FlashGetet (➲ Megbízható (idő)töltögetés – PCM, 2003/9/131), az előugró ablakok „istápolásához" és egyéb fontos feladatok elvégzéséhez pedig a MyIE2-t ajánljuk.

Dudás Zoltán [dudi@ipma.hu]

Bár a MyIE2 verziószáma még cikkünk leadásakor is csak 0-val kezdődött, kiérdemelte, hogy májusi számunkban a magyar nyelvű Internet Explorer motort használó böngészők közül Tesztgyőztesként kerüljön ki (➲ **A felfedező mintájára – PCM, 2004/5/98**). Ez az oka, hogy immár Szerszámosládánkban üdvözölhetjük e roppant hasznos programot.

A telepítőprogram futtatásakor csupán két nyelv közül választhatunk (angol és kínai), a magyar nyelvet támogató file-t később, a már telepített program könyvtárába kell másolni. A telepítés során kiválaszthatjuk a kívánt komponenseket: a főprogramot, az ikonokat és az emlékeztető mappát, ahová azokat az adatokat menti a szoftver, melyekre kényelmi szempontból nem árt emlékezni. A következő lépésben egy speciális plug-int ajánl fel, az Al RoboFormot, amelyet a jelszavaink biztonságos tárolására fejlesztettek ki, ám ahogy májusban már írtuk, megbízhatósága kérdéses (továbbá a MyIE2-höz csak egy 30 napos próbaváltozata jár). Végül meg kell adni a telepítés helyét, és már indul is a művelet. Amint ez megtörtént, és a myie2_hungarian.zip file-ból a MyIE2 Language könyvtárába kicsomagoltuk a file-okat, máris rendelkezésre áll a program magyar nyelven is.

A program első indításakor még felajánlja számos plug-in telepítését (időjárás-előrejelzés eszköztár, Media Player eszköztár, jobb gomb engedélyezése, továbbá „egy könyvtárnyit fellépő" modulok), ám piros felirattal figyelmeztet minket, hogy ezeket kizárólag saját felelősségre használjuk. Indítás után felismeri, hogy alapbeállítás szerinti böngésző-e. Ha nem, felajánlja, hogy azzá válik. Ha akarjuk, támogathatjuk e freeware program készítőit.

HASZNOS ÚJÍTÁSOK A főablakon azonnal szembetűnik az első hasznos segítség: a megnyitott ablakok nem külön alkalmazásként indulnak el, hanem a MyIE2-be épített tálcára kerülnek. Ebből kifolyólag windowsos tálcánk felszabadultat az Internet Explorer „terjeszkedése" alól. Mivel az egész program magyarul szól hozzánk, illetve teljes egészében az Internet Explorerre épül, kezelése roppant egyszerű. Nem is bonyolódnék a részletekbe, inkább csak az újításokat mutatom be.

A felső menüsorban új pontként szerepel a *Csoportok* lista. Ennek segítségével URL-csoportokat kezelhetünk (URL-eket vihetünk fel, törölhetünk stb.), aminek során a *Beállítási központ* panelen belül megadhatjuk ezeknek az URL-eknek a rövidítését. Továbbá innen kezdeményezhetjük a keresőoldalak gyors elérését, URL-címeket rendelhetünk a funkcióbillentyűkhöz, illetve a fordítósite-ok elérését is innen konfigurálhatjuk, akárcsak az egyéb proxyszervereket, popup- és tartalomszűrőket, külső alkalmazásokat. Az ablakban megjelenített oldalakat is hozzárakhatjuk a csoporthoz, így könnyebben adhatjuk valamelyik fent említett szolgáltatáshoz.

A *Beállítások* fülön keresztül kapcsolhatjuk be a különböző szűrőket (például popup-, tartalomszűrő), objektumok (képek, hangok, Java, Active X stb.) letöltését és futtatását. Az ablak alján található állapotsorban megjelenő adatokat és alkalmazásokat is innen engedélyezhetjük. Ilyen lehetőség például a saját IP-cím megjelenítése, a szabad memória és az aktuális hálózati sebesség kijelzése, illetve a gördülő szöveg tiltása. A MyIE2 beállításait érdemes végigmazsolázni, hiszen itt érhetjük el a megjelenítési, megerősítési, indítási és egyéb lehetőségeket, továbbá a beépülő plug-ineket (legyen szó Internet Explorer vagy MyIE plug-inről) is itt engedélyezhetjük, illetve tilthatjuk utólag. Érdekes lehetőség, hogy az egérműveleteknél úgynevezett gesztusokat is felvihetünk: egérmozdulat-kombinációkat határozhatunk meg, amelyekkel kényelmesebben elérhetjük az általunk megadott szolgáltatásokat (például ha a jobb gombot nyomva tartva jobbra-balra-jobbra huzigáljuk az egeret, a *File* menü *Bezárás* pontját kapjuk).

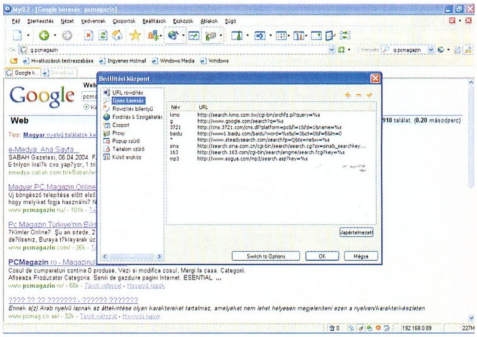

» A *Beállítási központ* számtalan új lehetőséget kínál, például gyorskeresést a Google-lal

Az *Eszközök* menüpontban a látványbeállításokat is megszabhatjuk, felülbírálva az egyes oldalak megjelenítéseit (például háttérszín, oldalfrissítés, automatikus görgetés).

Eddig csak egyetlen hibát találtam a MyIE2-ben: a korábbi verzió (0.8) nem működött együtt a feltelepített letöltésvezérlővel (jelen esetben a FlashGettel). A letöltéseket külön ablakban indította el, amely a MyIE2 teljes bezárásakor szintén bezárult, akár véget ért a letöltés, akár nem. A 0.9.x-es verziókban szerencsére ezt a hibát orvosolták.

Összességében a MyIE2 rendkívül hasznos kiegészítője az Internet Explorernek, mindenkinek ajánlom, akinek kicsit elege van a folyton-folyvást előugró ablakokból, illetve akik igényelnek egyéb kényelmi szolgáltatásokat is. Mivel az Explorer motorját használja, teljesen kompatibilis a böngészővel, tehát amit a MyIE2-vel nem tudunk megnyitni, azt nagy valószínűséggel az Internet Explorerrel sem fogjuk. PCM

»infó

➲ **www.myie2.com**

A magyar fordítást Mácsi Gergelynek köszönhetjük:

➲ **www.honositomuhely.hu**

Szerszámosláda: Winamp 5.0 és XMPlay 3.0

» Zenéljen a számítógép!

Zenehallgatásra használhatjuk ugyan a rendszer beépített lejátszóját is, de választhatunk más szoftvert is. A Winamp a legelterjedtebb és legkedveltebb MP3-lejátszó, különböző verzióit több tízmillió alkalommal töltötték le, így kötelező darabként került be Szerszámosládánkba. Akinek pedig nem nyerné el a tetszését, annak egyszerű alternatíva gyanánt az XMPlay-t ajánljuk.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Winamp még abból az időből származik, amikor a számítógép fő attrakciója az volt, ha akadás nélkül képes volt folyamatosan lejátszani a legújabb tömörített formátumot, az MP3-at. A lejátszás mellett játszani vagy dolgozni már nem igazán lehetett.

Az első lejátszók esetében még egyáltalán nem tudtunk beletekerni a zenékbe, csak elindítani, megállítani lehetett. Még lejátszási lista sem volt.

A Winamp az elsők közt jelent meg a tekerés lehetőségével, a lejátszási listával, a plug-inekkel való bővíthetőséggel, és ami a legnagyobb durranásnak számított: a szemet is gyönyörködtette a bőrökkel, változatos vizuális lehetőségeivel.

A bőrök alternatív megjelenésű kezelőfelületet jelentenek, ráadásul mi magunk is készíthetünk új bőröket. Erre egyébként számos célszoftvert írtak, amelyek közül a Honosító Műhely gyűjteményében is találunk egyet Skinamp néven (➲ **www.honositomuhely.hu/ism/kat4/egyeb/skinamp.php**).

A Winamp 2-es verzióját egyszerűbb bőrözhetőség jellemezte, csupán a gombok képét, a felület díszítését változtathattuk, a formát, elrendezést nem. A Winamp 3-ban debütáló modern bőrözési modell jóval rugalmasabb, formabontóbb, és képességek terén is többet nyújt – például a felületet áttetszővé is tehetjük. Ez a fajta bőrözés ugyanakkor jobban leterheli a rendszer erőforrásait, ezért a Winamp 5 esetében már választhatunk a kétféle bőrözési modell közül.

TUNING A plug-inek olyan szoftverkiegészítések, amelyeket a fejlesztők, esetleg külső fejlesztők készítettek a lejátszó képességeinek bővítésére.

Segítségükkel bővíthetjük a lejátszható file-formátumok számát, a hangzást, és a zene hallgatása közben a hangerőtől, frekvenciától és a zene egyéb tulajdonságaitól függően változó vizuális effektusokat. Plug-ineket a ➲ **www.winamp.com/plugins/** címről tölthetünk le (a Winamp 5 csak a Winamp 2-höz készült plug-inekkel kompatibilis).

WINAMP 5 A Winamp készítői formabontó módon kezelik a verziószámokat. Azt várná az ember, hogy a Winamp 3 után a 4-es következik, de nem: a Nullsoft az 5-ös verziószámmal jelölte legújabb üdvösköjét.

Elsőre furcsának tűnhet, de megvan az oka, hogy a Fibonacci-sorozatot használták a verziószám képzésére. A Winamp 3 nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket (számos kritika érte amiatt, hogy a korábbi verziókhoz képest nagyobb lett a gépigénye, és a stabilitásával is voltak gondok), ezért nagyon sokan továbbra is a Winamp 2-t

» A modern bőrök egészen változatosak lehetnek

» Winamp – az egyik legkedveltebb lejátszó

használták. A készítők a Winamp 2 jó tulajdonságaihoz hozzáadták a Winamp 3 jó tulajdonságait, így 2+3=5 lett az eredmény (ez a kis móka marketingfogásnak sem utolsó).

Ha már a számoknál tartunk: a Winamp 5-nek négy változata érhető el, amelyek közül csupán az egyikért kell fizetnünk. A Lite változat rendelkezik a legkevesebb képességgel: a lejátszás, a Winamp 2 plug-inek és a klasszikus bőrök támogatása jellemzi.

A Normal változat már a modern bőröket is támogatja, videót is lejátszhatunk vele (például NSV, WMV, MPG, AVI). Beépített rádió- és tévétunner-támogatással bír. 2-szeres sebességgel CD-t is írhatunk vele, illetve rippelhetünk is 2-szeres sebességgel AAC-be. A Bundle változat ennél mindössze annyival nyújt többet, hogy megkapjuk bónuszként a Spitting Games című Snow Patrol-számot WMA formátumban.

A Pro változatért fizetnünk kell 14,95 dollárt, ám ezzel már teljes sebességgel grabbelhetünk, MP3-ba vagy AAC-be kódolhatjuk a zeneinket, amelyeket legfeljebb 48-szoros sebességgel süthetünk lemezre (ha a CD/DVD-írónk képes ilyen gyorsan megírni a lemezeket).

Ha a lejátszót klasszikus Winamp-bőrrel használjuk, 500 MHz-es Pentium processzor, 64 Mbyte memória és Windows 98 SE/Me, illetve 2000/XP/Server 2003 operációs rendszer szükséges a zökkenőmentes működéshez (no és persze egy 16 bites hangkártya).

A WINAMP ACHILLES-SARKA

A Winamp egyik hibáján keresztül illetéktelenek eddig hozzáférhettek kívülről a gépünkhöz. A rést az NGSSoftware fedezte fel: a biztonsági cég szakértői szerint speciálisan preparált weboldallal lehet kiaknázni a rést, és tetszőleges programkód futtatható a megtámadott gépen. Azaz ha ellátogatunk egy ártó szándékkal készített webhelyre, vagy ha színes-szagos HTML formátumú levelet küldenek nekünk (ekkor a kártevő azonnal aktivizálódik, mivel nem mellékletben bújik meg), kiszolgáltatottá válhatunk.

A Winamp in_mod.dll plug-injében egy hibás kódszakasz található, és az összes támogatott file-t a hibás kódszakasszal nyitja meg (az első netes híradásokban csupán az XM formátumról esett szó). A manipulált médiafile-ok betöltésekor a téves időtartamadatok

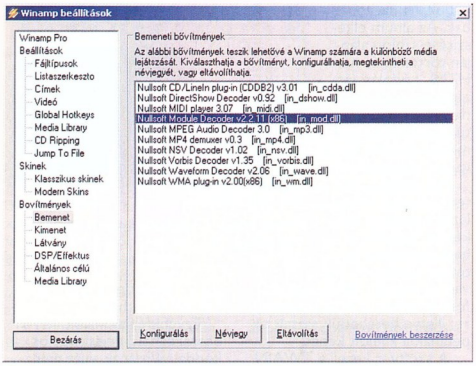

» Itt a biztonsági rés, tüntessük el!

miatt alakulhat ki tártúlcsordulás, majd a program felett a támadó veszi át az irányítást, és akár újabb kódok végrehajtását is kezdeményezheti. Az ilyen átszabott file-okat a felhasználónak meg kell nyitnia a hibás Winamppal, a file-t viszont akár egy weboldalba is beleágyazhatják, a végrehajtás pedig ilyenkor automatikusan történik.

Ezért jobban tesszük, ha a Winamp 2.91-től 5.02-ig számozott verzióit eltávolítjuk a gépünkről, és helyettük a legújabb, 5.03-ast telepítjük, amelyben ezt a hibát már kijavították. A hibát persze kézzel is kijavíthatjuk, de előfordulhat, hogy a legközelebbi telepítéskor elfeledkezünk róla.

Személy szerint egy csöppnyi elégtételt érzek a Winamp fejlesztőivel szemben, ugyanis már a kezdetektől fogva dühített, hogy míg a legkülönbözőbb csillogó-villogó látványos marhaságokat fejlesztették, addig a trackeres formátumok lejátszási hibáit képtelenek voltak kijavítani. Mert mit ér a MOD-, S3M-, XM- és IT-támogatás, ha ezek közül a zenék közül sokat hibásan játszik le: hamisan, élvezhetetlenül zörgő effektusokkal, túlfutó vagy túl hamar lecsengő hurkokkal. Persze az új verzióban is csak a biztonsági rést tömték be, az in_mod.dll továbbra is alkalmatlan a használatra, így jobb, ha lecseréljük egy biztosabb lejátszó plug-inre.

Ha mindenáron az 5.03-asnál régebbi verziók egyikét szeretnénk használni, kézzel kell betömnünk a biztonsági rést, ami az in_mod.dll eltávolítását, illetve cseréjét jelenti.

Lépjünk be a *Preferences* menübe ([Ctrl P] billentyűkombináció). Itt a *Plugins* → *Intput plugins* ponton belül válasszuk ki az in_mod.dll-t, majd távolítsuk el. Ezt követően telepítsük a DVD-mellékletünkön is megtalálható BASS_module_player_.exe-t. Most már hiba nélkül játssza le a szoftver az anyagokat, és betöréstől sem kell tartanunk. Alapbeállításban nem tudunk a zenékbe beletekerni, ám ha kikapcsoljuk a *Display real time* kapcsolót a Bass MPP beállításakor, utána ez sem okoz gondot.

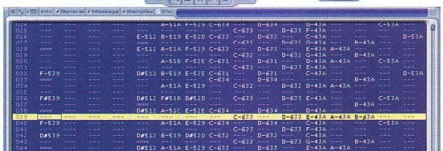

» Az XMPlay XM-lejátszás közben még a patterneket is mutatja

BASSUSKULCS De ha már a BASS_module_player_.exe-t választottuk, ismerkedjünk meg az ezt kifejlesztő csapattal, az Un4seennel.

Az ő nevükhöz fűződik a BASS audiolibrary kifejlesztése, ami a fejlesztők számára könnyedén elérhető motort biztosított hangminta, tömörített hangformátumok és trackerformátumok lejátszásához.

Főleg demoscenerek közt népszerű, de játékfejlesztők is előszeretettel alkalmazzák, és számos multimédiás program és lejátszó is erre alapul.

A 100 Kbyte-nál is kisebb méretű file lehetőséget ad az MP3, MP2, MP1, OGG, WAV, XM, IT, S3M, MOD, MTM, UMX, MO3 formátumú és az audio-CD-s zenék lejátszására.

A BASS használatához legalább DirectX 3 szükséges, amelyen keresztül kihasználja a DirectSound3D hardveres drivereket és a processzorok MMX utasításkészletét. Persze ezek nélkül is működik. A fejlesztők C/C++, Visual Basic, Delphi és MASM nyelvekben programozva használhatják – ehhez számos példát is találnak a fejlesztő oldalain.

A BASS fejlesztői persze elkészítették saját lejátszójukat, az XMPlay-t is, amit alternatívaként javaslunk a Winamp mellett.

XMPLAY 3.0 Bár a név egy fasttracker file-ok lejátszására specializált alkalmazást sejtet, az XMPlay valójában rendkívül sok formátumot ismer, egyszerű, jól kezelhető, ízlés szerint bőrözhető és gyors. A neve persze nem véletlen, hiszen amikor az Un4seen 1998-ban elkészítette az XMPlay-t, az még csak az XM formátumot támogatta.

Most már alapból támogatja az OGG, MP3, MP2, MP1, WMA, WAV, MO3, IT, XM, S3M, MTM, MOD, UMX (Unreal Music) audioformátumokat, illetve a PLS, M3U, ASX lejátszási listákat. Ráadásul az XMPlay-hez a Winamp 2 típusú plug-ineket is használhatjuk, így gyakorlatilag azt mondhatjuk, hogy nincs is olyan file-formátum, amit a Winamp ismer, de az XMPlay nem. A vizuális effektusokhoz egy másik népszerű lejátszó, a Sonique látvány plug-injeit használhatjuk.

Az XMPlay 32/24 bit felbontású zenéket is képes lejátszani, támogatja a többcsatornás kimenetet, illetve a BASS-hoz hasonlóan DirectSound3D-támogatással bír.

A lejátszóprogramok szokásos eszköztára mellett automatikus hangerőszabályzás, 5 sávos equalizer, zengető jellemzi, illetve az alapbeállítások mentését is lehetővé teszi.

» Az XMPlay is változatos formát ölthet

Minden támogatott file-típust – beleértve a trackeres zenéket és az archívokba csomagolt file-okat – képes kezelni streamelve, FTP- és HTTP-szerverről, beleértve a Shoutcast/Icecast/Icecast2 protokollokat is. A lejátszóval automatikusan kerestethetünk FTP-mappákban és HTML-lapokon lejátszható file-okat.

Ezeket az „adásokat" képes kiírni a merevlemezre, illetve bármilyen lejátszott file-t kiírhatunk WAV formátumba. A forrásból 8/16/24/32 bit felbontású WAV file-t renderelhetünk, külső kódoló segítségével rögtön az XMPlay-ből MP3/Ogg file is készülhet, akár automatikus hangerő-normalizálással is.

Linux alá ugyan nincs XMPlay, viszont létezik plug-inje XMMS-hez. PCM

»infó

www.winamp.com
www.un4seen.com

GtkBalls
Játékos fejtörés

Horváth Zsolt

A GtkBalls egy régi játék új köntösben. A feladat nem új: egy 9x9-es táblán egymás mellé kell tennünk öt egyforma golyót, akár átlósan is. Ha sikerül, az egy sorban lévő azonos színű golyók eltűnnek, és ismét léphetünk – ám ha nem sikerül összehoznunk egy sort, újabb három golyó kerül a pályára. Ha átlagban kétlépésenként sikerül így öt golyót letakarítanunk, akkor is eggyel több lesz a táblán, mint amennyit levettünk, ezért a pálya előbb-utóbb megtelik, és ezzel el is érkeztünk a játék végéhez. A pontozás a letakarított golyók száma alapján történik, ha pedig ötnél több golyót sikerül egyszerre levennünk, extra pontokat kapunk. A legjobb természetesen az, aki a legtöbb pontot gyűjti.

A GtkBalls két dolog miatt érdemel külön figyelmet. Az egyik a megjelenése: különböző témák közül választhatunk – ám mindegyik szépen megrajzolt, animált képeket jelent. A másik – a játszhatóság szempontjából mindenképp fontosabb – dolog: a beállítási lehetőségek bő tárháza. A *Game → Rules* menüpont alatt beállíthatjuk a tábla méretét (a 4x4-estől egészen a 99x99-esig növelhetjük, de nem szükségszerűen négyzetes alapon), a különböző színek számát 3 és 7 között, a belépő új golyók számát 2 és 99 között, valamint hogy hány golyónak kell egy sorban lennie ahhoz, hogy eltűnjenek. A helyzetet tovább „súlyosbíthatjuk", ha a *Settings → Preferences* beállítóablakban kikapcsoljuk a következő golyók megjelenését és bekapcsoljuk az időkorlátot. Ebben az ablakban választhatunk témát és kapcsolhatjuk ki az animációt is.

» GtkBalls – a barna majmocskákat nemsokára le lehet venni

A logikai játékok kedvelőinek jó választás lehet a GtkBalls.

Fejlesztők: **http://gtkballs.antex.ru/**
PCM DVD: /linux/jatek/gtkballs-3.1.3.tar.gz
FREEWARE (GNU GPL)

FreshView 2.2
Ez is képnéző...

Herczeg József Tamás

Tudom, hogy a képnézőkkel Dunát lehetne rekeszteni. Azért szántam rá magam mégis a FreshView bemutatására, mert a SAC-tükrözésben fellelhető, közkedvelt Fresh Diagnose (valamint Fresh Download) fejlesztőinek újabb szerzeményéről van szó.

Végül is vagy két tucat grafikai formátumot tölt be – ez már szép teljesítmény. A képnézegetéshez valahol a videó is kapcsolódik: megtekinthetjük vele az AVI és az MPEG formátumú klipeket. A videofelvételnek hangsávja is van: a szoftver alkalmas egy tucat zenei file megszólaltatására.

Valamicskét újítottak a nézeteken: a képeket csempeként (Tiles) is szemrevételezhetjük előzetesen – tulajdonképpen a miniatűrnél is kisebb képecskéről van szó. A miniatűr nézethez a méretek és a távolság állítható.

A FreshView-val készíthetünk fotóalbumot a netre: az albumkosárba dobott képekből hozza létre a célmappában a szükséges file-okat. A felhasznált képeket kinyújthatjuk, ha kisebbek, illetve összezsugoríthatjuk, ha nagyobbak. Az album elkészítése sablon alapján történik, és némi HTML-kódolási jártassággal saját elrendezést tervezhetünk. A JPEG képek minőségét csúszkával választhatjuk ki.

Néhány műveletet a képtallózó, illetve a nagyméretű kép jobb gombos helyi menüjébe rejtett el a fejlesztő: itt van lehetőség a BMP vagy JPG formátumban történő mentésre, illetve betehetjük asztali tapétának a kijelölt képet.

A szoftver kezeli a TWAIN illesztőprogramos lapolvasókat, a digitális fényképezőgépeket. A fotókból diavetítést állíthatunk össze, a beállításokban szabályozhatjuk, hogy meddig legyen egy kép látható, továbbá engedélyezhetjük az áttűnési effektusok használatát. Képenként eltérő áttűnés meghatározására jelenleg nincs mód.

A programból hiányoznak a képfeldolgozási műveletek, de a beállításokban megadhatjuk kedvenc kép-, ikon-, hang- és videoszerkesztőnk útvonalát, és azt közvetlenül a FreshView-ból nyithatjuk meg.

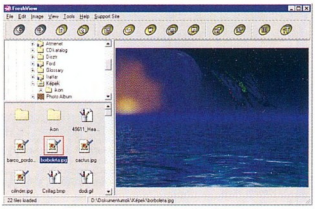

» FreshView – médiafile-okat is támogató képnéző

Egyéni felhasználók ingyen beszerezhető regisztrációs kóddal válhatnak saját példányuk jogos tulajdonosává. Munkahelyi gépen történő használathoz mind a négy Freshdevices-termékre – köztük a FreshView-ra – 39 dollárért vásárolhatjuk meg a licencet egy számítógéphez.

Fejlesztő: **Freshdevices Corp.; www.freshdevices.com**
PCM DVD: \freeware\freshview.exe
FREEWARE (személyes használatra)

LDAPfs
Címtárkezelés egyszerűbben

Horváth Zsolt

A különböző adatokat azért célszerű LDAP-szerveren tárolni, mert egységes felületet nyújt a klienseknek felé – épp ezért nagyon sok program képes LDAP-ból adatot kinyerni, és természetesen a dolog platformfüggetlenül működik. Igen ám, de az itt tárolt adatokat karban is kell tartani: új adatokat felvinni, régieket módosítani, törölni. Erre már sokkal kevesebb program képes. Ekkor jön képbe az LDAPfs.

Az LDAPfs lehetővé teszi, hogy egy LDAP-szervert becsatoljunk, a file-rendszerünk részévé tegyünk. Az ou (organization unit) és dn (distinguished names) bejegyzések könyvtárként, a további attribútumok file-ként jelennek meg a file-rendszerben. Lehetőségünk van könyvtárat létrehozni, abba belépni, file-t létrehozni, tartalmát kiolvasni, átírni, törölni – e műveletek mindegyike a megfelelő LDAP-hívásra fordul át. Innen kezdve az adatok karbantartását az *mkdir*, *rmdrir*, *cat* és *rm* parancsokkal is elvégezhetjük, de egyébként bármely közönséges file-kezelő is megteszi a cél érdekében.

Az LDAPfs használatához azért szükség van néhány dologra. Mivel a file-rendszeren végrehajtott műveleteket a kernel végzi, a kernelbe vagy a coda, vagy a fuse támogatása szükséges. Maga az LDAPfs ldapfsd néven a userspace-ben fut – ám szüksége van az openldap függvénykönyvtárra is. Ha ezek megvannak, akkor kiadhatjuk az *ldapfsd* parancsot, paraméterként megadva a csatolási pontot és az LDAP-szerver eléréséhez szükséges adatokat. A megadható paraméterek listáját az *ldapfsd --help* paranccsal kérhetjük le. Ha a coda támogatást modulba fordítottuk, ne felejtsük el betölteni a modult az ldapfsd használata előtt!

Fejlesztők: **www.ldapfs.org**
PCM DVD: /linux/kernel/ldapfs-0.1.tar.gz
FREEWARE (GNU GPL)

Grafikus LILO
Játék és/vagy dizájn

Horváth Zsolt

Kell-e operációs rendszer ahhoz, hogy játszani tudjunk – avagy hogyan tehetjük csillogó-villogóvá a bootolási folyamatot?

Alapvetően kétféle felhasználó van: aki szereti tudni, hogy bootoláskor mi történik, és aki nem. Utóbbiak elől nyugodtan el lehet fedni a rendszer különböző üzeneteit, sőt érdemes! Egy szép grafika akár dicsekvésre is adhat okot!

A Linux bootolása alapvetően három részre osztható: az elsőben valamilyen bootkezelő fut – általában a LILO vagy a GRUB –, amely lehetővé teszi az operációs rendszerek közötti választást, Linux esetén pedig a kernel betöltését is elvégzi. A második lépésben a betöltődött kernel elvégzi a hardver vizsgálatát, becsatolja a root file-rendszert, végül indítja az init programot. Utolsó lépésben az init elvégzi azokat a műveleteket, amelyeket bootolás után, egyszer kell csupán megtenni (például modulok betöltése), végül az alaphelyzet szerinti runlevel szint beállításával elindítja az adott runlevel szinteknek megfelelő szolgáltatásokat. A „hagyományos" felállás esetén mindez persze szöveges felületen történik.

Nos, a jó hír az, hogy a teljes folyamat grafikussá tehető – a rossz pedig az, hogy ehhez némi hackelésre van szükségünk. Most a jó öreg LILO-t vesszük górcső alá: mit is kell tennünk ahhoz, hogy a bootolás után azonnal csillogó-villogó grafikus felületet kapjunk – sőt, akár játszhassunk is anélkül, hogy operációs rendszert töltöttünk volna.

Első lépésként meg kell foltoznunk (patch) a LILO-t, hogy képes legyen megjeleníteni az animált képet. Ehhez jó kiindulást nyújt a **www.gamers.org/~quinet/lilo/links.html** URL-cím, de természetesen a módosított binárisok korongunkon is megtalálhatók. A másik feladat egy nekünk tetsző splash képernyő kerítése. Ehhez sem kell messzire mennünk: ugyanazon a webhelyen, de a **www.gamers.org/~quinet/lilo/** URL-cím alatt rögtön találhatunk is párat.

Miután szert tettünk a számunkra rokonszenves képre, be kell másolnunk azt a /boot könyvtárba – és telepítenünk kell a foltozott LILO-t. Az /etc/lilo.conf file-ban két paramétert fontos beállítanunk: a *message* paraméternél meg kell adnunk a látni kívánt képet, teljes elérési úttal, például *message = /boot/xray-blue.boot*. A másik a *prompt* paraméter megadása – e nélkül nem indul el a képet megjelenítő rutin. A *timeout* paraméter a szokásos módon működik: a megadott idő eltelte után az alapbeállítás szerinti operációs rendszert tölti be, hacsak meg nem nyomjuk az egyik gombot.

Utoljára hagytam a kérdést: kell-e operációs rendszert töltenünk ahhoz, hogy játszhassunk? Nos, a válasz: nem – a huncutság pedig abban rejlik, hogy az animált képernyő történéseit mi is befolyásolhatjuk. Például a penguins.boot témát használva az [F1], [F2] és [F3] gombokkal befolyásolhatjuk a pingvineket. A breakout.boot pedig ennél is tovább megy: a képernyőt függőlegesen megosztja, és az [F2] megnyomása után a jobb oldali területen falbontó teniszt játszhatunk.

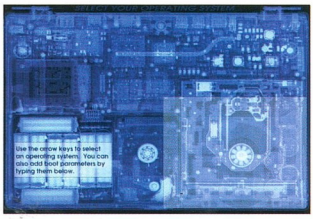

» Egy ügyesen patch-elt LILO akár ilyen képpel is üdvözölhet a BIOS üzenetei után

Fejlesztők: **www.gamers.org/~quinet/lilo/**

PCM DVD: /linux/util/lilo/ FREEWARE (GNU GPL)

Nyomtasson 80%-kal olcsóbban!

Kiürült tintapatronját ne dobja el. A patron újratöltésével akár 80%-os megtakarítást is elérhet a minőség feláldozása nélkül.

Keresse fel az InkTec honlapját, ahol
- akár a patron akár a nyomtató típusának ismeretében kiválaszthatja, hogy melyik InkTec utántöltőre vagy patronra van szüksége.
- egy térkép segítségével kiválaszthatja az Önhöz legközelebbi **InkTec Töltőállomást** illetve **InkTec Shopot.**

www.inktec.hu

Active Desktop Calendar 4.0
Naprakész asztal

Sponga Tamás

Számítógépe asztalát mindenki saját ízlése szerint alakítgatja, csinosítja. Általában a kezünk ügyében vannak azok az alkalmazások, segédprogramok, amelyekre sűrűbben van szükségünk. A hétköznapi életben is megtalálható – papírformátumú – naptár, jegyzetfüzet, óra, ébresztőóra és egyebek legtöbbjének van számítógépes megfelelője. A külön-külön lévő vagy integrált alkalmazások közül is nagyon sokfélét találhatunk, és többségünk asztala egy-egy munka során úgy néz ki, mint a karácsonyfa.

Az asztalba integrált szolgáltatások adatainak rétege a helyi hálózaton keresztül meg is oszthatók. A naptár nemcsak alapképességeket tud, hanem többféle – havi, két- és háromhavi (előző/aktuális/következő) – nézetet. Ha az aktív desktopot engedélyezzük, akkor a háttérben lévő napok ikonjain lehet két kattintásra előhozni az aktuális havi naptárt. A hónap napja egy apró szám képében a tálcára (System Tray) is beköltözik, amin két bal gombos kattintásra szintén a havi naptárt, jobb gombbal kattintva pedig egy feljövő menüt kapunk – ebben

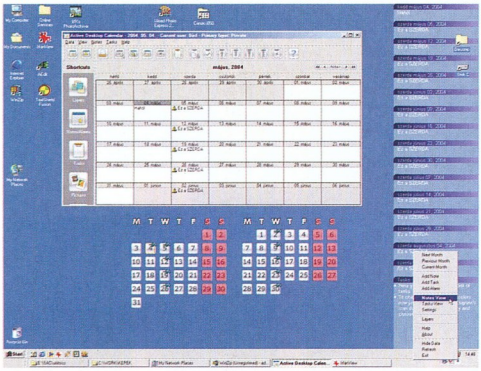

» Active Desktop Calendar – az ügyis üresen árválkodó háttérben működhet például egy naptár

A XemiComputers több olyan segédprogramot fejlesztett, amely a napi használat során hasznosnak bizonyulhat – ilyen például a Download Druid for IE (letöltő kiegészítés az Explorerhez), az Audio Notes Recorder (hangos megjegyzések készítése) és a DeskLook (Outlook-adatok az asztalon).

A már több díjat nyert Active Desktop Calendar ma már jóval több, mint amit a neve sejtet. A fejlesztés kezdetén valóban csak egy naptár volt, aminek nagyon mutatós megjelenítést szántak a fejlesztők: az asztal hátterére lehetett kifeszíteni az interaktív, áttetsző kalendáriumot. Mára ez további lehetőségekkel bővült, így a sokféle adatot szolgáltató naptár mellett már előjegyzési lista, futó feladatok (task) listája, ébresztő is van benne. A naptárban megjelölhetünk napokat, órákat, és azokhoz megjegyzéseket fűzhetünk, illetve beállíthatunk hozzájuk ébresztést, riasztást.

lépkedés előre/hátra, megjegyzés hozzáfűzése, új ébresztési időpont megadása és egyéb beállítások érhetők el.

A háttérképbe integrált naptár (és egyéb szolgáltatások) kinézete tetszőlegesen alakítható – állíthatjuk az ikonokat, betűket, színeket. Hogy örömünk még nagyobb legyen, bekapcsolható egy új képernyővédő, ami szintén az aktuális naptárat, jegyzeteket mutatja.

A háttérben látható kalendárium közel sem olyan, mintha egy külön ablakban futna, de ha valakit zavar, bármikor kikapcsolható. Az eddig leírtak csak az alkalmazás főbb részeit érintették, nagyon sok apróság van, amivel egy kellemes segítőtársat hangolhatunk.

➲ Fejlesztő: **XemiComputers Ltd.; www.xemico.com/adc/**
PCM DVD: \sac\utilmisc\adc40.zip
TESZT: 42; 19 USD

ArtRage 1.0
Vászon és ecset helyett

Herczeg József Tamás

A Kai's Power Tools grafikai programot bizonyára többen ismerik. Kiadója idén az ArtRage ingyenes festőprogrammal jelentkezett. Teljes értékű szoftverről van szó, nincs benne semmilyen korlátozás, hiszen így szívesebben kipróbálják az érdeklődők a benne alkalmazott technológiát.

Elsősorban tábla-PC-re és olyan, Windows 2000-et vagy XP-t futtató asztali gépekre telepíthetjük, amihez csatlakoztattunk digitalizálótáblát.

Alapként választhatunk a papír és a vászon közül, az anyag lehet durva vagy finom, illetve fehér vagy színes. Alkotás közben a bal alsó sarokból vehetjük elő a pasztellkrétát, a színes ceruzát, az ecsetet, a filctollat, a palettakést. Kapunk radírt is, amivel különleges hatásokat érhetünk el. Mindegyik rajzszerszám vastagságát szabályozhatjuk, sőt a ceruza és a palettakés dőlésszögét állíthatjuk is. Az ecsetkezelés a kézi festésre emlékeztet: például hosszú egyenes húzásakor halványodik a szín, mintha fogyna a festék. Amikor egy friss ecsetvonásra azonnal ráviszünk egy másik színű ecsetvonást, az új réteg keveredik az alatta lévővel, ahogy a kézi festéskor is történne.

A színeket a jobb alsó sarokban elhelyezett színválasztóval vagy színkerékkel választhatjuk ki, hatféle módban történő színábrázolással. A „kikevert" színt a legbelső körcikkelyben mutatja. A kis pohárkába márthatjuk bele az ecsetet, ha piszkos lesz a pamacs.

Amikor útban vannak a vásznon a szerszámok és a színpaletta, rájuk érve automatikusan elrejti őket az ArtRage, majd ha elvittük a rajzeszközt – vagyis az egeret – arról a területről, ismét előbukkannak. Jobb kattintással vagy az [Enter] leütésével viszont teljesen leta-

» ArtRage – ingyenes festőprogram a Kai's Power Tools csapatától

karíthatjuk az asztalt, és gyönyörködhetünk a képben.

Betölthetünk BMP, JPG és PNG formátumú képeket vagy fotókat, hogy rájuk fessünk valamit. Ekkor az ArtRage úgy választja ki a festés színét, hogy az átvariálandó kép alá néz, és kiválasztja az „ecsetvonás" eleje alatti színt. A festményt az imént említett grafikai formátumokba exportálhatjuk is.

Közvetlenül a programból csak a MAPI protokollt támogató levelezőprogramokkal (például Microsoft Outlook) küldhetjük el művünket barátaiknak, ismerőseiknek.

➲ Fejlesztő: **Ambient Design Ltd.; www.ambientdesign.com**
PCM DVD: \freeware\artrage_setup.msi
FREEWARE

Notepad2 1.0.09
Megjegyzendő jegyzetkezelő

Herczeg József Tamás

A svájci szerző segédeszköze némely fizetős programszerkesztővel is felveszi a versenyt. Noha fejlesztése csak nemrég indult, túlmutat eredeti célján, a Jegyzettömb helyettesítésén.

A Windows alapkellékével összevetve az a legszembetűnőbb, hogy a Notepad2 eszköztárat kapott, ám ha valakinek útjában áll a gombsor, elrejtheti. Az XP Jegyzettömbje már támogatja a Unicode és az UTF-8 kódolást, de jelen alkalmazásban is

konvertálhatjuk a szöveget.

A támogatott programnyelvek kódját színsémával jeleníti meg, a színeken variálhatunk, vagy akár új sémát állíthatunk össze. A szövegben könyvjelzők elhelyezésével navigálhatunk, reguláris kifejezésekkel is kereshetünk vagy cserélhetünk.

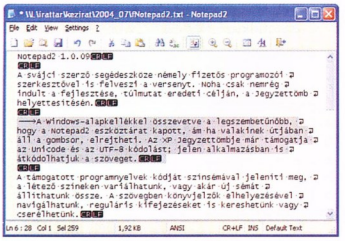

» Notepad2 – színsémákat támogató Jegyzettömb-helyettesítő

Eleinte furcsa volt számomra, hogy a [Shift End] billentyűkombináció megnyomására a kurzortól a bekezdés végéig jelölte ki a szöveget a sor vége helyett, de ezt meg lehet szokni. A nagyítóval a képernyőfelbontás állítgatása nélkül változtathatunk a szövegméreten, amit a rövidlátók bizonyára kedvelni fognak.

Hiányoltam, hogy nem egy ablakban nyithatunk meg újabb fülön további file-okat, de ez áthidalható azzal, hogy közvetlenül a programból nyithatunk új ablakot. A Notepad2 nem támogatja a hiperhivatkozásokat sem, viszont a kijelölt szöveg karaktereinek számát kijelzi az állapotsoron.

A szoftver mappájában található Notepad2.reg file értékei a Notepad2 további testreszabásához járulnak hozzá. Itt adhatjuk meg például az ablak átlátszóságának fokát, itt szabályozhatjuk, hogy mely méretű tekintse nagynak a megnyitni kívánt file-okat, és mely eszköztáras gombokhoz mutasson szövegcímkét.

Extrái miatt régebbi Windowsokon megváltás lehet a használata, már csak azért is, mert nem korlátozza 32 Kbyte-ra a betölthető file-ok méretet.

➲ Fejlesztő: **Florian Balmer; www.flos-freeware.ch**
PCM DVD: \freeware\notepad2.zip
FREEWARE

S2kControl 1.20b53
Hűtés lassítás nélkül

Herczeg József Tamás

Májusi számunkban teszteltünk néhány hűtőt AMD Athlon processzorokhoz. Aki esetleg gyengébbet vásárolt, és a hőmérséklet méréseket magasnak bizonyul a CPU és a rendszer hőfoka, ezzel az ingyenes szoftverrel orvosolhatja a problémát.

A fejlesztő kiderítette, hogy az AMD Duron és Athlon processzoroknál jelentős energiamegtakarítás tapasztalható, ha a processzort kiiktatja az északi hídnál a rendszerbuszból. A kikapcsolást egy bit vezérli az északi hídban, ami a két állapot speciális ciklusainak fogadásakor feltételesen kezdeményezhet buszkikapcsolást. A két frekvenciaosztó értékét csúszka tologatásával állíthatjuk be az S2kControlban, közben érdemes figyelni egy másik hőmérő eszközzel a hőfok változását. Az értesítési területen elhelyezett piros színű ikon zöldre vált a buszlevalasztás engedélyezésekor, amit két bal gombos kattintással is elérünk.

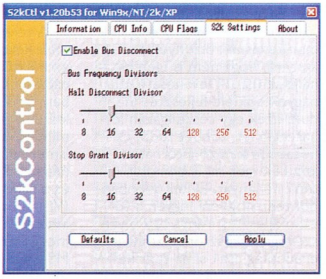

» S2kControl – szoftveres Athlon-hűtő ingyen

A szoftver kigyűjt továbbá néhány hasznos alapadatot a rendszerről (Windows-verzió, alaplap, BIOS). Külön fülön tekinthetjük át a processzor tulajdonságait, egy másikon a CPU szolgáltatásait.

A támogatott processzorokról és chipkészletekről a program webhelyén tájékozódhatunk.

A szoftveres hűtők (például CPUCooL) működtetése sok munkát követel a processzortól, az S2kControlnak azonban minimális a rendszerigénye – optimális megoldás lehet.

➲ Fejlesztő: **TwinS Soft Co.; www.stargazOr.nm.ru**
PCM DVD: \freeware\s2kctl12b53.zip
FREEWARE

Agelong Tree 2.31
Nicsak, egy távoli rokon!

Herczeg József Tamás

A számítógép a családfakészítésben is társ lehet, ha van hozzá megfelelő szoftver. Készítettek már több alkalmazást is e célra – a jelenleg 19 nyelvre lefordított Agelong Tree pedig magyarul ért, így aztán ott a helye a Honosító Műhely gyűjteményében.

Egy mintaprojekttel, Diana hercegnő családfájának tanulmányozásával kóstolgathatjuk a program képességeit – a legnagyobb aprólékossággal vihetjük be az adatbázisba az ősök, a házastárs, a gyermekek és az ő családjaik adatait.

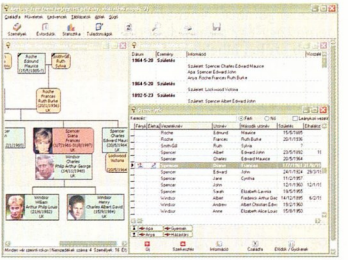

» Agelong Tree – családfakészítés a bevitt adatokból

Ha van fényképünk a családtagról, BMP, JPEG vagy GIF formátumban betölthetjük illusztrációként, amit a *Személyek* táblázatban külön is jelöl a program az életrajzzal együtt. Érdemes figyelni, hogy az alul elhelyezett *Apa*, *Anya*, *Gyermek* és *Házastárs* gombok közül melyik aktív, mert ha rákattintunk, megjelenik a hozzátartozó neve – ha őt szeretnénk választani, már csak egyet kell kattintanunk. A kijelölt személyre kattintva új ablakban kapunk részletes tájékoztatást az illetőről; a hozzátartozók be vannak linkelve, így megspórolhatjuk a keresgélést a *Személyek* listában.

Egyetlen kattintással készíthetünk statisztikát, amiből sok más mellett megtudhatjuk, hányan élnek még a családból, mennyi az átlagéletkor. Az évfordulók táblázatának generálása is csak egyetlen parancsunkba kerül.

A nyilvántartott feljegyzéseket Gedcom formátumba exportálhatjuk, így másik családfakészítő segédeszközbe is importálhatjuk az adatokat.

Apró hiányosságot kifogásolok a jelenlegi verzióban: nem testreszabható a dátum kijelzése, az angol formátumot használja a program. Biztos vagyok benne, hogy ennek korrigálását a fejlesztők már felvették a tennivalók listájára.

A program rendszerigénye: Windows 98/Me, NT/2000/XP.

➲ Fejlesztő: **Genery Software; www.genery.com**
PCM DVD: \honosito\oktatas&tudomany\egyeb\altree.zip
TESZT: 30 nap; 29,95 USD

Gép Elek 1.0.0.25
Klaviatúra-túra

Herczeg József Tamás

Bátran állíthatom, hogy az írógépet felváltotta a számítógép, hiszen a komputer a gépelésnél sokkal több lehetőséget nyújt. A Gép Elek gyakorláshoz betöltött leckéjét az alsó panelban láthatjuk, a leütött billentyűkhöz tartozó karakterek a felső panelben jelennek meg. Félreütéskor nem tanácsos javítani, mert hibának számít, és ront a teljesítményünkön.

Kezdetben segíthet, ha nem az ujjainkat figyeljük, hanem a képernyőn megjeleníthető billentyűzetet, ugyanis a program mutatja a soron következő gombot. Közben érdemes egy-egy pillantást vetni a jobb szélen elhelyezett statisztikára, de ha a végére értünk, a program mindenképp értékeli a teljesítményünket. Ha előbb hagyjuk abba, az [F5] funkcióbillentyű leütésével tekinthetjük át az eredményt.

A „mester" leckéinek gyakorlásával megtakaríthatjuk a tanfolyam díját, tankönyvet azonban ajánlatos beszerezni, hogy tisztában legyünk az elmélettel.

Gép Elek inkább játéknak veszi a tanulást, hiszen a gyakorlás befejeztével felkerülhetünk az eredménytáblázatba, ahol kinyomtathatjuk a beírt névre kiállított oklevelet az elsajátított leckéhez.

A demóban csak három leckét találunk – a teljes programhoz 92 lecke tartozik, köztük olyan, ami kimondottan „számítógépes" karakterek („@", „;", „&") bevitelét gyakoroltatja. A tesztpéldányban is összeállíthatunk saját feladatokat a szövegszerkesztőkre emlékeztető beállítóablakban. Az alkalmazás használat közben elég gyakran hívja fel figyelmünket a regisztrálásra.

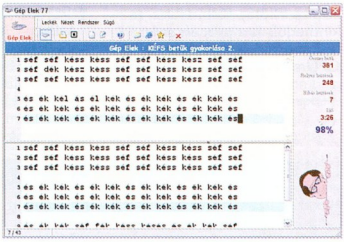

» Gép Elek – saját készítésű leckékkel is gyakorolhatjuk a gépírást

➲ Fejlesztő: **Gácsfalvy László; www.jomagam.hu**

PCM DVD: \honosito\oktatas&tudomany\egyeb\gepelek_setup.exe
TESZT: csak 3 lecke; 1250/3125 Ft (letöltés/CD)

SharpReader 0.9.4.1
A hírszerző

Herczeg József Tamás

A The RSS Weblog (➲ **http://rss.weblogsinc.com/**) munkatársa május közepén publikált riportot a SharpReader aggregátor szerzőjével, melyben a tartalom-újrahasznosításról és az egyéves jubileumát ünneplő, szabadidőben csiszolgatott szoftverről ejtettek szót.

A SharpReader azért érdemel figyelmet, mert kezeli valamennyi RSS-verziót, ezenkívül az Atom formátumú (➲ **www.atomenabled.org/**) hírforrásokat is támogatja.

Már első használatakor elnyerte a rokonszenvemet azzal, hogy a nemzetközi karakterkészletek támogatásának köszönhetően megfelelően jelenítette meg az ékezetes betűinket, köztük az ő-t és az ű-t.

Importálhatunk OPML fileokat, így egyszerűen áthozhatjuk a saját gyűjteményünket egy másik alkalmazásból, ha szeretnénk megismerkedni a SharpReader szolgáltatásaival. Új hírforrást úgy adhatunk hozzá a legegyszerűbben, hogy az ablakára húzzuk az egérrel megfogott linket a böngészőből. A terjedelmes gyűjteményt csoportokba szervezhetjük. Csoportonként vagy hírforrásonként szabályozhatjuk, hogy milyen időközönként keressen új híreket a kiszolgálón, vagy mikor törölje a régi elemeket. Az új információkról buboréküzenettel értesít a tálcán. A hírelemeket begépelt kulcsszó és letöltési idő alapján szűrhetjük, a megjelenítést korlátozhatjuk csak az olvasatlanokra.

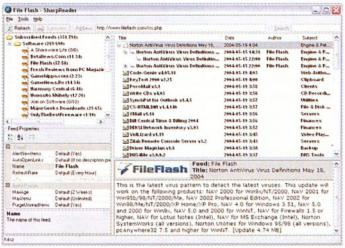

» SharpReader – modulokkal bővíthető hírösszesítő

A hírolvasó panelben hiányoltam a navigációs gombokat vagy parancsokat, de jobb gombos kattintásra az Internet Explorer helyi menüje bukkant elő, azzal megoldottam a gondot.

Használtam már néhány ilyen hírolvasót, de az számomra is új volt, hogy a SharpReader figyeli a hírelemek közti kapcsolatot, és az azonos helyre mutatókat vagy a megjegyzéssel ellátottakat a levelezőprogramokhoz hasonlóan témakörökbe csoportosítja.

A Feedster kereső (➲ **www.feedster.com/**) találati oldalain az *RSS* gomb eszköztippjének listájában is szerepel a SharpReader – ha rákattintunk, a hírolvasóban folytathatjuk az egy kattintással begyűjtött híröző tanulmányozását.

A SharpReader webhelyére ellátogatók az alkalmazás szolgáltatásait kibővítő beépülő modulokra lelhetnek, így megoldhatják a hírelemek e-mailben történő továbbítását, vagy letölthetik a Unicode-ot ismerő WB Editor vizuális blogszerkesztőt.

A program futtatásához Microsoft .NET keretrendszer szükséges.

➲ Fejlesztő: **Luke Hutteman; www.sharpreader.net**

PCM DVD: \freeware\SharpReader0941.zip
FREEWARE

Notepad 2.4
A nagy testvér

Sponga Tamás

Ismét a Notepad. Talán nincs is olyan, aki ne ismerné ezt az alkalmazást. A Windowsba épített alapszintű, maximum a legalapvetőbb szövegszerkesztési feladatokra alkalmas program egy idő után, illetve néhány területen bizony elég hamar kevésnek bizonyulhat – annyira, hogy nem is igen használja senki... A leváltására már nagyon sokféle fejlesztés indult, ezek egy része igazán jól használható, többet tudó, csinosabban kinéző alternatíva – közülük már mi is bemutattunk néhányat. El kell azonban dönteni, hogy mi legyen a továbbfejlesztés iránya egy olyan szövegszerkesztőnél, amivel eredetileg csak sima text készülhet. A GridinSoft fejlesztői nem sokat gondolkodtak a névadáson: egyszerűen Notepadnak nevezték el a windows-os társ leváltására fejlesztett programot. Az azonos név mögött azonban egy sokkal nagyobb tudású szövegszerkesztő van, ami mindjárt a telepítéskor megkérdezi, hogy szeretnénk-e a gyári Notepadet lecserélni a GridinSoft készítette változatra.

A telepítés után egy kifinomult kezelőfelületű és nagyon gyors szövegszerkesztőt használhatunk. Az első – vizuális – benyomás után a tudásával sem leszünk elégedetlenek: több mint 45-féle file-formátumot ismer, ami szinte az összes népszerű programozási nyelvet és a rendszerfile-okat jelenti (Visual Basic, VBScript, x86 assembly, XML dokumentumok, Standard ML files, MS-DOS Batch, HTML dokumentum, C++, Fortran, Java, JavaScript, Pascal, Perl, PHP, Python, SQL, TeX, COBOL, rendszer INI file-ok stb.).

A fejlesztők minden olyan kényelmi szolgáltatást a kezünk ügyébe helyeztek, amire egy forrás írásakor szükség lehet – az ablak alsó állapotsorában egy egérkattintással a következőket lehet változtatni: ugrás tetszőleges sor elejére, [Num Lock]/[Caps Lock] be- és kikapcsolása, automatikus angol helyesírás-ellenőrzés, a szerkesztett forrás formátuma – a szintaktikai kiemelés miatt, kódlap kijelölése (Windows, DOS, többféle cirill, nyugat-európai, kelet-európai stb.), file-statisztika (név, típus, utolsó mentés időpontja, file mérete, sorok/szavak/karakterek száma stb).

A megírt forrásszöveg bármikor megnézhető hexa formátumban is, egy külön megnyíló ablakban. A különféle eszközlécek tetszőleges helyre húzhatók, vagy akár úszó menüként is lehet az ablakban vagy az ablakon kívül tologatni. Többféle nyelvet támogat, amik átváltásához a megfelelő nyelvi modult kell betölteni – alapállapotban az angol, német és orosz nyelvek valamelyikét lehet kiválasztani. A fejlesztők egyébként egy jó üzletet ajánlanak: aki elkészít egy újabb nyelvi modult, az kap egy ingyenes regisztrációt a programhoz (a felsoroltakon kívül egyelőre csak a koreai nyelvi modul készült el).

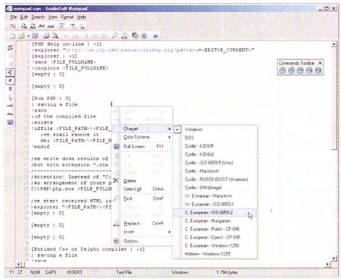

» Notepad helyett Notepad, csak jóval okosabb és csinosabb kivitelben

A kijelölt szöveget vagy szövegblokkokat húzd és ejtsd módon húzhatjuk a szövegen belül bárhová.

A Notepad felülete többféle skinnel alakítható át (Office XP, Windows XP, Best Office XP, Nexos, New Office XP, Tristan, Adaptive Office XP, Monai XP, Aqua XP, Classic), melyek közös jellenzője, hogy rendkívül kellemes ikonokat és színeket tartalmaznak.

Aki szeretne egy nagyon gyors, kimondottan programozási nyelvekhez fejlesztett Notepad-helyettesítő Notepadet, annak bőven megéri a 19 USD-os regisztrációs díj.

Fejlesztő: **GridinSoft; www.gridinsoft.com/notepad.php**
PCM DVD: \sac\utiltext\gsnote24.zip
TESZT: korlátozott funkcionalitás; 19 USD

MyUninstaller 1.20
Bináris ki kicsoda

Herczeg József Tamás

A telepítőkészítő segédeszközök nemcsak a keretprogram és a csomag létrehozására alkalmasak, hanem további hasznos adatok (például kiadó neve, tanácsadás elérhetősége) bevitelére is, amelyeket a régi Windows-verziók szinte alig tudnak kiolvasni, és az XP is csak kevéssel mutat többet belőlük.

A MyUninstaller nemcsak a telepített programok listáját készíti el a regisztrációs adatbázis bejegyzései alapján, hanem további adatokat is meg tud kaparintani: nem kell kutakodnunk, ha szeretnénk megtudni egy szoftver verziószámát, kiadóját (ezeket egyébként programfile-ok esetén az Intéző helyi menüjének *Tulajdonságok* menüpontjából megnyitható ablak *Verzió* fülén is megtaláljuk). Többek közt azt is elárulja, milyen útvonalon elérhető mappába és mikor telepítettük az alkalmazást. Eltávolított, de a listában maradt bejegyzések elemzésekor fontos ismérv lehet az eltávolító (uninstaller) elérési útja és a kulcs a rendszerleíró adatbázisban – a testreszabható táblázatban erről is tájékozódhatunk. Egyetlen parancsunkba kerül, ha oda szeretnénk ugrani a kiszemelt szoftver mappájához, ha szeretnénk annak tartalmát megvizsgálni.

Gyorsított módban (*View → Quick Mode*) a szoftveradatokat INI file-ban tárolja, így jelentősen lerövidül a listakészítés időtartama.

Ha szeretnénk valakinek elküldeni telepített szoftvereink listáját, HTML formátumban készíthetjük el a jelentést. Parancssori kapcsolókkal szövegfile-ba és XML file-ba is létrehozható a jegyzék.

Nevéről ítélve azt hinné az ember az egyetlen futtatható fileból álló MyUninstallerről, hogy a maradványok nélküli, tökéletes törlésben vehetjük hasznát. Indíthatjuk vele a folyamatot, ő azonban az egyes programok saját eltávolítóit fogja felhasználni.

Fejlesztő: **Nir Sofer; http://nirsoft.mirrorz.com**
PCM DVD: \freeware\myuninst.zip
FREEWARE

The Panorama Factory 3.2
Körbe-karikába

Herczeg József Tamás

1999 óta jegyzi a fejlesztő a panorámakészítő szoftver szerzői jogait – öt év hosszú időnek számít egy alkalmazás életében, így méltán várhatunk el tőle extrákat. A panorámafotó készítésekor több részletben fotózunk le egy tájat vagy épületet, és a felvételeket olló és ragasztó helyett digitálisan illesztjük össze.

» The Panorama Factory – már nemcsak fotóművészek készíthetnek panorámaképet

A The Panorama Factoryval nem tölthetünk be sok képtípust, mindössze a BMP, a JPEG, a PNG és a TIFF jöhet számításba, ami tulajdonképpen elegendő is, hiszen a digitális fényképezőgépekkel is ilyen formátumokban készíthetjük a fotókat.

A szoftver első indításakor mindjárt a varázsló üdvözöl – amit ki is iktathatunk, ha már kigyakoroltuk magunkat –, és felajánlja, hogy kövessük az instrukciót a projekt létrehozásában. A hét lépés során meghatározhatjuk, milyen géppel készítettük a fotókat – ez fontos lehet a fókusztávolság automatikus érzékelése, a hordótorzítás korrigálása miatt. Állíthatunk a képminőségen, ha nem azonos az exponálás.

A tájkép elkészítéséhez négy lehetőség közül választhatunk. Ha nincs különösebb szándékunk a panorámaképpel, a sima képfile is megteszi, viszont a program támogat három, virtuális közösség terméstére alkalmas formátumot, amivel virtuális túrákat állíthatunk össze az ilyen képek belinkelésével. Itt hadd jegyezzem meg, hogy ha vannak más VR-képeink, importálhatjuk őket átszerkesztésre, vagy más formátumokba exportálhatjuk őket.

A montírozott kép széleinek összeolvasztásakor fel sem tűnik, hogy több felvételt használtunk fel – a program hatékony. Az összeillesztett kép szélei egyenetlenek lehetnek, amit körül is nyír nekünk.

Fejlesztő: **Smoky City Design, LLC; www.panoramafactory.com**
PCM DVD: \honosito\grafika\kepszerkesztok\pfactory_setup.exe
TESZT: 30 nap; 59,95 USD

Xara X¹

» A rajzolóprogramok Ferrarija

A kelet-angliai Xarára sosem volt jellemző a sok más cégnél tapasztalható kapkodás. Ők nem akarnak mindenáron évről évre új verzióval megjelenni a piacon, de az, hogy több mint három évet kelljen várni a Xara X utódjára, még tőlük is túlzásnak tűnt.

Weisz Tamás

Igaz, ez idő alatt megjelent a Xara3D 5 és a Xara Webstyle 2–4, így látható volt, hogy a fejlesztés bizony nem állt le Gaddesden Place-ben, a Xara főhadiszállásán. Így azután különösen nagy várakozás előzte meg a Xara X új verziójának megjelenését, a várható újdonságokat.

KAPCSOLD A 6. SEBESSÉGET! Azután eljött a nagy nap, és megjelent a Xara X¹, amelynek már a névválasztása is kicsit furcsára sikerült (ha színtisztán matematikailag nézzük, akkor ugyebár az első hatványra emelés nem sok változást jelent). A Xara webhelyén található újdonságlista is kicsit furcsa volt – a fő hangsúlyt láthatóan az alapjaiban újratervezett és újraírt megjelenítőmotor kapta. A Xara X – és elődei – mindig is legendásan gyorsak voltak, de úgy tűnik, még erre is sikerült rátenniük egy újabb nagy lapáttal a programozóknak. Ha valaki nem magával a programmal – akár a teljes, akár a 15 napos kipróbálható változattal –, hanem csak a bemutatkozó videójával találkozik, akkor elsőre biztosan az „á, ez csak filmtrükk" szófordulat fog az eszébe jutni. Pedig az abban látható felvételek a valóságot mutatják.

Vektoros rajzoknál elég nehéz jelentős gyorsulást bemutatni a próbák során, ugyanis már a Xara X is nagyon gyors volt, de a DVD-nken megtalálható, vagy az internetről is letölthető több ezer objektumból álló vektoros alkotásokon kísérletezve valóban érezhető a „3. generációs megjelenítőmotor" áldásos hatása, amely a cég szerint 20, de egyes esetekben 100 százalékkal gyorsabb elődjénél.

Múltkori „tesztemet" elővéve, ezúttal is kipróbáltam, mi történik, ha megpróbálom átírni a szöveget egy olyan feliraton, amely négyszínű színátmenettel, valamint lekerekített 3D-s élekkel rendelkezik, átlátszósága balról jobbra folyamatosan változik, és mindeközben a háttérre árnyékot vet. Nos, szinte semmi sem történt: majdhogynem folyamatosan tudtam gépelni, a program azonnal megmutatta, hogyan is néz ki az új objektum.

A KONZERVATÍV VONAL Sajnos van egy olyan terület, amiben a Xara X készítői valamiért nem tudnak, vagy nem akarnak előrébb lépni. Ez pedig a kezelőfelület – mondhatni – puritánsága. Igaz, a Xara X¹ szép színes ikonokat kapott – így reagálva a Windows XP „kihívására" –, de ezt leszámítva mintha egy az egyben az elődöt, a Xara X-szel dolgoznánk. Amióta megismertem a Xara vektorgrafikus rajzolóprogramját, amit még Xara Studiónak hívtak, azóta reménykedem abban, hogy e területen is megtörténik előbb-utóbb a nagy áttörés, azonban erre még várnunk kell.

Pedig biztos vagyok benne, hogy sokkal több felhasználót tudnának elcsábítani a három nagy konkurenstől (Adobe Illustrator, CorelDraw és Macromedia Fireworks), ha a program igazi erényeinek (elsősorban a kis méret és a gyorsaság) megtartása mellett egy kicsit rugalmasabb, barátságosabb és legfőképpen hagyományosabb felületen keresztül érhetnénk el a Xara X¹ egyébként kiváló eszközeit és lehetőségeit.

NÉGYSZÍNŰ VILÁG Amiben igazi előrelépésről beszélhetünk a Xara X¹ kapcsán, az legfőképpen a nyomdai előkészítést érinti. A megjelenítőhöz hasonlóan teljes mértékben újraírták – és pár apró kiegészítéssel látták el – a nyomtatómotor négy színre bontásért felelős részét, valamint végre megjelent a CMYK színterű TIFF-ek mentésének lehetősége. Emellett már csak hab a tortán, hogy akár nyomtatás nélkül, a képernyőn is megnézhetjük, hogyan fog kinézni képünk színekre bontva. Ahogyan az is kedves gesztus, hogy a bitmapek méretét (vízszintesen és függőlegesen egyaránt) 16 000 képpontban maximalizálták – egyrészt kevés olyan felhasználó lesz, akinek ez igazi korlátot fog jelenteni, másrészt nem kis erőmű szükségeltetik egy ekkora kép kezeléséhez.

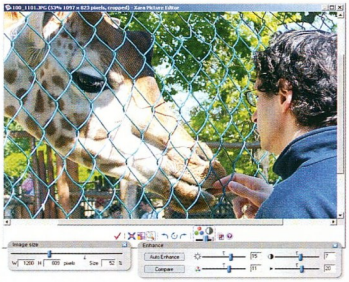

» Elképesztő sebességgel módosítja a pixeles képeket az új Xara Picture Editor

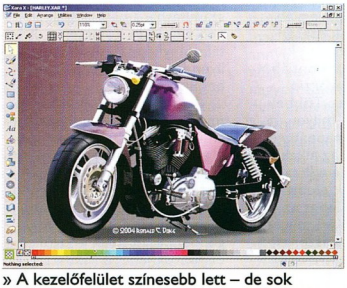

» A kezelőfelület színesebb lett – de sok újdonságot nem találunk rajta

PIXELEK VARÁZSLÓJA És ha már a pixeles képeknél tartunk: a Xara X¹-ben debütál először önálló alkalmazásként (is) a Xara Picture Editor. Azért e kicsit furcsa megfogalmazás, mert ezzel a programmal a Xara Webstyle 4 egyik moduljaként tavaly már találkozhattunk.

De ez a program még most is megdöbbent! Nem is az az elképesztő, hogy mit tud tenni egy bitmappel, hiszen e téren gyakorlatilag csak az egyszer-egyet ismeri (átméretezés, forgatás, kivágás, fényerő, kontraszt, telítettség és lágyításélesítés), hanem az a sebesség, ahogyan mindezt teszi. Akármelyik potmétert is mozdítjuk, legyen szó akár a méretet, az elforgatást vagy akár a fényerőt szabályozóról, azonnal – nem másodperceken belül, hanem valóban azonnal – látjuk az eredményt, még akkor is, ha egy 5 megapixeles fényképpel dolgozunk éppen! A leghosszabb várakozási idő körülbelül fél másodperc volt, akkor, amikor a maximális elmosásból átrántottam a csúszkát maximális élesítésbe.

Mindezek mellett azon már meg sem lepődünk, hogy a Xara X¹ milyen természetességgel kezeli e pixelgrafikus képek átlátszóságát. Érdemes kipróbálni, hogy az interaktív átlátszóság eszköz milyen sebességgel dolgozik egy akár 3000x2000 képpont méretű fotón is! PCM

»infó

- www.xara.com/products/xarax/
- Forgalmazó: **Fontoló Stúdió; http://xara.fontolo.hu**
- **Xara X: A sárga téglás út – CHIP, 2001/3/119**
- Xara Webstyle 4: **Teljes oldalak – PCM, 2003/12/94**
- 15 napos próbaváltozat: \cikkekhez\xara_x1\XaraX1DL.exe

Szerszámosláda: ImageJ 1.32h

» Mindent a Javából

A Sun Microsystems által bevezetett platformfüggetlen Java sorsa nem pontosan az eredeti elképzelések szerint alakult. Mára azonban elfoglalta a helyét, és nagyon sok alkalmazást találunk hozzá.

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

A mai átlagos számítógépek már elég gyorsak ahhoz, hogy a Java nyelven fejlesztett alkalmazások megfelelő sebességgel fussanak – a legtöbb esetben nincs is különbség az adott operációs rendszerre írt natív és a Javában megírt szoftver futási sebessége között. A mai alkalmazások általában a Java 1.3-as vagy afölötti verzióját kívánják. A Java futtatókörnyezetet a Sun fejlesztői több operációs rendszerhez, e változatok utolsó stabil verziója az 1.4.2-es. Az OS/2 és az eComStation platformra az IBM az 1.3.1-es, míg az InnoTek és a Golden Code az 1.4.x-es Java környezetet fejlesztí.

A felsoroltakon kívül elérhető például QNX alá is futtatókörnyezet, JamaicaVM néven.

A következő hónapokban különféle kategóriákból válogatunk hasznos Java alkalmazásokat, amelyeket több operációs rendszeren is kipróbáltunk – általában Linuxon, Windowson és eComStationön.

IMAGEJ 1.32H Az ImageJ története 1997-ben kezdődött, amikor Wayne Rasban kiadta egy viszonylag kevés képszerkesztési lehetőséget biztosító Java grafikai alkalmazás első nyilvános változatát. Rasban azóta is megszállottként folytatja a fejlesztést: a változásokat felsoroló lista mindig többoldalas. Az ImageJ már egy nagyon komoly tudású szoftver, amit – hasonlóan a GIMP-hez – a Photoshop versenytársának tekinthetünk. Sok hasonlóságot is mutat mindkét grafikai programmal. Az elrendezés a GIMP-éhez hasonló: minden betöltött kép, szerkesztőmező, színskála, beállítópanel külön ablakban kapott helyet – a főablakban egyetlen menüsor és az ikonok vannak.

A betöltött képen vagy képeken sokféle szerkesztési művelet végezhető el az alapprogrammal is. Az ImageJ igazi erőssége azonban az, hogy az elmúlt években nagyon sok kiegészítő készült hozzá – ezek háromféle formában léteznek: makró, plugin, tool. Az első tulajdonképpen egy folyamat leírása az ImageJ makronyelvén. Az utolsó kettő önálló Java programocska, a tool saját ikont kap a program tetszőlegesen bővíthető főablakában – azaz egy saját kezűleg megírt tool ikonját beilleszthetjük a többi mellé. A legsűrűbben használt lehetőségek: kijelölések, nagyítás/kicsinyítés, szövegtool, pipetta, varázspálca. Már telepítéskor felkerül néhány plug-in, makró és az alaptool, de a lehetőségek száma bővíthető a program webhelyéről letölthető kiegészítőkkel.

» ImageJ – a javás Photoshop

Ma már több mint hetven különböző makró tölthető le a program webhelyéről (➲ **http://rsb.info.nih.gov/ij/macros/**). A beépített plug-inek is kiegészíthetők a letölthetőkkel, amelyekből már több mint százat hozhatunk el (➲ **http://rsb.info.nih.gov/ij/plugins/**). Ezek mindegyike automatikusan telepíthető a *Plugins* menüben. A szokásos szerkesztő műveletek mind-mind megtalálhatók az ImageJ-ben, de a plug-inek révén sok különleges hatással, szűrővel bővíthető a tudása. Ezek mellett az ImageJ többféle elemzést képes végezni az aktuális képen: területszámítás, standard deviant, minimális és maximális szürkeárnyalat, tömegközéppont, hisztogram stb.

A program megnyitni és menteni is tudja a GIF, JPEG, BMP, DICOM, FITS, PGM és tömörítetlen TIFF grafikus file-okat. A képek lehetnek 8 bites szürkeárnyalatos vagy indexelt színes, 16 vagy 32 bites RGB színterűek. A készülődő képeinkhez többféle 2D-s és 3D-s ábra tölthető le – ha online vagyunk, akkor ez a *File → Open Samples* menüpontban automatikusan történik. A program használatához nagyon jó kézikönyvet olvashatunk, amit letölthetünk vagy online megnyithatunk a *Help* menüpontban.

Több operációs rendszerhez készítettek csomagokat, a MacOS-es, linuxos és windowsos változatok saját telepítőt kaptak, Unix és OS/2 esetén pedig elegendő kicsomagolni egy könyvtárba a ZIP archívot, majd kiadni a *java -jar ij.jar* parancsot.

Az ImageJ minden olyan operációs rendszeren képes futni, amihez legalább Java 1.3.1 futtatókörnyezet van. A futás sebességével sincsenek gondok: egy átlagos gépen is olyan a műveletek sebessége, mintha az adott operációs rendszeren natív alkalmazást használnánk (egy 3 GHz-es CPU-val üzemelő gépen, egy 2048x2048 pixeles képen 0,1 s alatt fut le egy szűrő).

»infó

- Fejlesztő: **Wayne Rasban; http://rsb.info.nih.gov/ij/**
- PC Magazin DVD: \szerszamoslada\imagej\ FREEWARE (Public Domain)

Java-történelem

1991. január 15-én összeült néhány fejlesztő, hogy egy új programozási nyelv alapjairól beszélgessenek – amit akkoriban Green Project, illetve Stealth Project néven emlegettek. Felosztották maguk között a feladatokat és még az év júniusában beindult az Oak interpreter fejlesztése, ami évekkel később kapta a Java nevet. Egy évvel később, 1992 nyarán már készen volt egy Oak interpretermag és néhány kapcsolódó komponens, fejlesztések indultak a set top boxok, interaktív kézigépek irányába is. Másfél évvel az indulás után a már FirstPerson néven ismert fejlesztőgárda bemutatta az első működő eszközt, a StarSevent., de ez nem terjedt el.

A Java 1995-ös bemutatója előtt már jó néhány projekt megkezdődött, például 1994-ben a Liveoak Project. Ennek több célja is volt: egy operációs rendszer kifejlesztése, a Mosaic-szerű böngésző megírása WebRunner néven, amit később HotJavára módosítottak, illetve Van Hoff Javában megírt Java fordítójának megalkotása.

A Sun kilenc évvel ezelőtt, 1995. május 23-án, a SunWorld '95-ön mutatta be először hivatalosan a Javát és a HotJavát. A cég által kifejlesztett nyelv feladata az lett volna, hogy a Java nyelven megírt alkalmazások teljes mértékben platformfüggetlenek és így bármely operációs rendszeren futtathatók legyenek.

- Java for Windows: **http://java.sun.com/j2se/index.jsp**
- Java for Linux: **http://java.sun.com/linux/**
- Java for MacOS: **www.apple.com/java/**
- Java for OS/2: **www.innotek.de/products/javaos2/javaos2general_e.html és www.goldencode.com/company/software/j2se/main.html**
- Java for Solaris: **www.java.com/en/download/help/solaris_install.jsp**
- Green Project: **http://java.sun.com/people/jag/green/index.html**
- A Java platform története: **http://java.sun.com/java2/whatis/index.html**

Alchemy Catalyst 5

» A honosítás alkimistája

A magyar információtechnológiai szaksajtóban kevés szó esik a számítógéppel segített fordításról, amit az angol nyelv a CAT (Computer Aided Translation) mozaikszóra rövidít. Igaz, nem érint olyan sok felhasználót, mint a kép- vagy hangfeldolgozás, viszont a honosítás ma már egyre inkább elvárt, talán elemi igény is. Az évek folyamán ezen a területen is kialakultak a meghatározó, piacvezető szoftverek. Időnként érdemes szólni róluk.

Herczeg József Tamás

Azt valószínűleg sokan megtapasztalták már, hogy a számítástechnika és az internet nyelve az angol. A EU-csatlakozás előtti napokban azt hangoztatták az egyik tévéműsorban, hogy anyanyelvi szinten kellene beszélnünk angolul. A rendszerváltás óta ugyan sokan tanulják e nyelvet, ám csak kevesen használják aktívan. A 2001-es népszámlálás adatai szerint a lakosság mintegy 20%-a, vagyis csak minden ötödik ember beszél valamilyen idegen nyelvet (ráadásul a német megelőzi az angolt). Sokan közülük a középkorú vagy idősebb generációhoz tartoznak, most ismerkednek a számítógéppel, a nettel – és egyszerűbbek az első lépések, ha a használt szoftver kezelőfelülete magyar nyelvű, ne adj' isten, a külföldi webhelynek magyar szekciója van.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozásunk különösen aktuálissá teszi a honosítást, ugyanis a lokalizációs iparban most megnövekedhet az olyan cégek száma, amelyek a specializált szoftvertesztelésre, technológiára és más információtechnológiai szolgáltatásokra fokuszálnak.

A nagy cégeknél képzett mérnökök végzik ezt a munkát, azonban e globalizációs törekvésekkel övezett korban a „csináld magad honosítás" vált trenddé a kisebb fejlesztő műhelyekben, hiszen nekik nem kerül pénzbe a fordítás – csak néhány regisztrációs kódba, aminek örülnek az önkéntes fordítók, mert pár óra munkával hozzájuthatnak a program regisztrációs kódjához, ha elküldik a nyelvi file-t a szoftverkiadónak. A fejlesztők maximálisan megbíznak a fordítóban, de aki érti a nyelvet, az találhat apró félreértéseket – például a „toolbar" fordításaként „eszköz hasáb" az „eszköztár" helyett.

A FORDÍTÓMEMÓRIA Ma már a honosítandó feliratok, üzenetek sima szövegfile-ba tétele a leggyakoribb megoldás. Ennek a módszernek a honosítás szempontjából az a nagy előnye, hogy új verzió megjelenésekor egyszerű a nyelvi file aktualizálása: ha megnyitjuk egy file-összehasonlító segédprogramban az új eredeti file-t és a létező fordítást, azonnal előtűnnek a hiányzó sorok – ha átmásoljuk őket a megfelelő helyre, már csak magyarítanunk kell. Ehhez egyre több és jobb freeware segédeszköz lelhető fel a neten.

Akad azért még most is olyan fejlesztő, aki DLL-be kompilálja a nyelvi erőforrásokat, és hozzájárul az erőforrás-szerkesztővel történő fordításhoz, vagy az RC file-t küldi meg, amiben látatlanban lehet fordítani a megfelelő részeket. Ilyen esetekben termékfrissítés megjelenésekor kezdhetjük elölről a munkát: mondhatni ugyanannyi időt kell rá fordítani, mint egy vadonatúj alkalmazás fordítására, mert nem biztos, hogy a meglévő magyarított DLL-be be lehet tenni az új menü-, beállítóablak- vagy üzenetszövegeket.

A probléma az, hogy kispénzűek vagy önkéntes fordítók számára nem létezik elérhető árú segédeszköz, amivel a honosítási munkát automatizálhatnák. (Időközben végre találtam egy nyílt forráskódút a SourceForge.net böngészése közben, és egy másik cikkben tervezem is a bemutatását.)

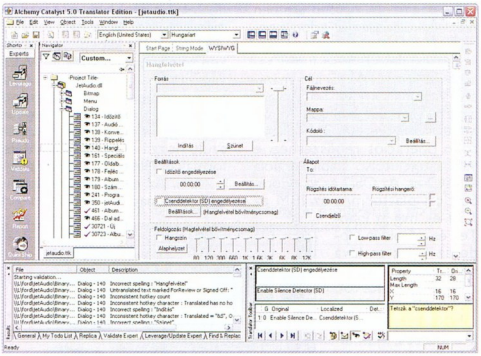

» Grafikus felület még a forrásfile-okhoz is

Ezek a honosító eszközök az erőforrás-szerkesztőkhöz hasonlóan felbontják menü-, beállítóablak-, szövegtábla- és egyéb szekciókra a betöltött végrehajtható file-t, két vagy több oszlopban (eredeti és fordítások) kilistázzák a szövegeket. A fő eltérés abban van, hogy a fordításokat egy speciális adatbázisban, úgynevezett fordítómemóriában (angolul: Translation Memory, rövidítve: TM) tárolják. Frissítés vagy új fordítás esetén a honosító segédeszköz megkeresi a fordítómemóriában az eredeti szöveget, és ha megtalálja a megfelelő párját, akkor behelyettesíti. Így (másod)percek alatt összehasonlítja az eltárolt szövegeket az új nyelvi file-ban találhatókkal, majd az azonosakat lecseréli. A változatlanul hagyott szövegeket valamilyen módon jelzi, így gyorsan megtalálhatjuk, és amihez korábban órákra volt szükség, azt most kevesebb idő alatt végezhetjük el.

A Svájcban székelő lokalizációs ipari szabványok szövetségének (Localization Industry Standards Association – LISA) különleges érdekeltségű csoportja, az OSCAR kialakította a fordítómemória semleges, nyílt szabványát: a TMX-et (Translation Memory eXchange). Ez a dátummal/idővel, nyelv- és országkódokkal kapcsolatos ISO szabványokat integráló XML-tájszólás nemcsak a tárolást, hanem a más fordító és honosító eszközökkel történő cserét is lehetővé teszi – vagyis a TMX egy közös formátum, amit az egyik eszközben exportálhatunk, hogy a másik eszközben importálhassuk.

AZ IGAZI KATALIZÁTOR Egy profi honosító eszköz az Alchemy Catalyst. Már sok jót hallottam róla, és végre megtörtént a nagy találkozás, a tavaly szeptember 30-án megjelent 5-ös verzióval (amihez időközben kiadtak egy javítócsomagot). Az újdonságok közé tartozik, hogy a szoftver ettől a verziótól támogatja a Microsoft SQL és Access, IBM DB2 és Oracle adatbázisok rekordjainak fordítását is.

Első verziói Corel Catalystként jelentek meg a grafikai

»infó

- Alchemy Software Development Ltd.: **www.alchemysoftware.ie**
- Localization Industry Standards Association (LISA): **www.lisa.org**

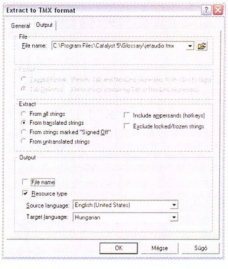

» Szabványos TMX formátumba exportálhatók a szövegek

programjairól híres Corel Corporation gondozásában. Aztán az eredeti fejlesztők Alchemy Software Development Ltd. néven az ír fővárosban, Dublinban saját céget alapítottak, amelyben 25%-os érdekeltséggel a Corel továbbra is benne van. Az új cég vezetői a Corel magas beosztású vezetői voltak.

Ma már egy négytagú termékcsalád tagjai közül (összehasonlítás: ➲ **www.alchemysoftware.ie/products/productline.html**) választhatjuk ki az igényeinknek (és a pénztárcánknak) megfelelő változatot. A Translator Edition teljes körű megoldást nyújt a honosításhoz. Az erre alapuló Localizer Edition biztosítja az ellenőrzés és a tesztelés hatékonyságát. A Developer/Pro Editionnel dolgozó fejlesztő vagy honosító önkibontó EXE file-ba csomagolhatja össze az utasításaival a szükséges anyagot, amit megküldhet a fordítónak. A Translator/Lite Edition ingyenes, de ennek csak az örülhet, aki a Developer/Pro változattal készített részfeladat fordításában működik közre.

A Catalyst máig is töretlen népszerűségét a WYSIWYG (what you see is what you get – azt kapod, amit látsz) fordítói környezettel érdemli ki. Én kipróbáltam már néhány honosító eszközt, a Catalyst azonban pár perc ismerkedés után rabul ejtett, mert még a legolcsóbb és legbutább „Translator" kiadásban is olyan extrákat fedeztem föl, amit az erőforrás-szerkesztőhöz szokott elmém el sem tudott képzelni.

FUSSUNK NEK! Vegyük sorra, mi mindent kell idegen nyelvről átdolgozni. Jobb esetben forrásfile-okat adnak közre a fejlesztők, amiből a megfelelő környezetben történő kompilálás után készül el a programfile. A hagyományos help forrása egy richtext file, a ma divatos súgók HTML file-okból állnak össze, ezenkívül szükség lehet egyéb dokumentumok (például licencszerződés) fordítására. Az Alchemy Catalyst összetett megoldást kínál a 32 bites windowsos alkalmazások honosítására. A már említett adatbázisokon, továbbá az imént vázolt file-típusokon kívül alkalmas XLIFF dokumentumok, javás, SymbianOS-es és .NET-es alkalmazások fordítására is.

A honosítási folyamatot négy, jól elkülöníthető fázisra osztja fel az Alchemy Catalyst. Az első lépés a projekt előkészítése, ami a file-ok beszúrására, a felhasználni kívánt szójegyzék(ek) meghatározására terjed ki. A következő lépés a sok file-ból álló projekt több kisebb feladatra osztása, és kiosztása a fordítócsoportnak, amelynek tagjai a helyesírás-ellenőrző (sajnos jelenleg magyar nincs hozzá) és a szójegyzék konfigurálása után végzik el a honosítást, amit visszaküldés után a honosító mérnök ellenőrizhet és javíthatja a hibákat.

A program kezelőfelülete remekül alkalmazkodik ehhez a koncepcióhoz. A *Navigator* panelban adhatjuk hozzá a projekthez a file-okat. Az automatizálás céljából célszerű az összes azonos típust egyszerre betenni. Ekkor a fejlesztőcég által kifejlesztett ezParse technológiára épülő elemző felbontja a file-okat. A kialakított szerkezet kiválasztott objektumaihoz tartozó szövegek a szomszédos panelban jelennek meg, de a fordítás nem itt történik, hanem a fordítói eszköztáron, ahol a fordító saját magának vagy a mérnök számára jelzésekkel láthatja el a szöveget – a mérnök így első pillantásra láthatja, mi okozott a fordítónak kemény fejtörést, vagy minden sorhoz megjegyzést fűzhet.

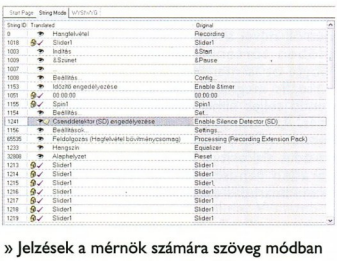

» Jelzések a mérnök számára szöveg módban

A mérnök ezután az importálás és a szótárak ellenőrzése után a szótárakat és a menüket, akkor lettem igazán lelkes a digitális alkimisták termékétől, mert ilyen lehetőséget eddig még nem láttam. Ez óriási segítség, mert a fordító szükség esetén át tudja méretezni az elemeket, netán magát a beállítóablakot is, nem pedig utólag, kompilálás után kell módosítani a beállításokon, majd újrakompilálni a file-t. Ilyen lehetőséget az erőforrás-szerkesztők nem nyújtanak. A segédeszközhöz kapott szakértők közül a Replica Expert alprogram figyeli az ismétlődő szövegeket a teljes aktív projektben, így csak egyszer kell ezeket lefordítanunk.

Ugyancsak kellemes meglepetés: ha van egy létező régi forrásfile-okat is képes szöveges és grafikus módban egyaránt megjeleníteni a munkaterület paneljében. Amikor felfedeztem, hogy az RC file-okból is elő tudja varázsolni az ablakokat és a menüket, akkor lettem igazán lelkes a digitális alkimisták termékétől, mert ilyen lehetőséget eddig még nem láttam. Ez óriási segítség, mert a fordító szükség esetén át tudja méretezni az elemeket, netán magát a beállítóablakot is, nem pedig utólag, kompilálás után kell módosítani a beállításokon, majd újrakompilálni a file-t. Ilyen lehetőséget az erőforrás-szerkesztők nem nyújtanak. A segédeszközhöz kapott szakértők közül a Replica Expert alprogram figyeli az ismétlődő szövegeket a teljes aktív projektben, így csak egyszer kell ezeket lefordítanunk.

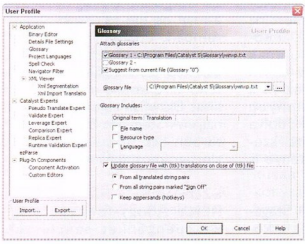

» Több szójegyzéket csatolhatunk egy projekthez

Virtuális munkatársaink a *Results* panel megfelelő lapján tájékoztatnak tényekedésükről. Ha valamelyik beállítóablakban még van korrigálnivaló, úgy jelöllhetjük meg a legegyszerűbben, ha belinkelve felvesszük a tennivalóink közé, amire a Catalyst következő indításakor figyelmeztet.

Nemcsak meglévő glosszáriumokkal dolgozhatunk: az alkalmazások fordításából szójegyzéket is készíthetünk, exportálhatjuk TMX vagy TRADOS Workbench formátumba. Én hiányoltam a Catalystból, hogy közvetlenül nem importálhatók a Microsoft Glossaries CSV file-jai.

A Localizer és a Developer/Pro változatban élvezhetjük az ezParse technológiát: saját file-elemzési szabályokat alkothatunk. A Translator Editionben csak új kiterjesztéseket adhatunk hozzá a rendelkezésre álló elemzők által felismert file-típusokhoz. A Developer/Pro licenc tulajdonosai a szoftverfejlesztő készlettel saját szerkesztőket kódolhatnak olyan nem szabványos erőforrások számára, amelyek a 32 bites végrehajtható file-okban normál esetben csak bináris formátumban láthatók.

•

Tudom, sokan szidják a magyarításokat. Ugyanakkor eljutottunk már arra a szintre, amikor a felhasználók részéről elemi igény, hogy ékes anyanyelvünkön is használhatók legyenek a szoftverek, a kísérő dokumentáció. Ehhez itt egy profi eszköz, amit többek közt a Siemens, a Philips és a Canon munkatársai is felhasználnak. PCM

SAJTÓHIBA KERESTETIK Ha elkészültünk a munkával, a Validate Expert alprogram segítségével ellenőrizhetjük a fordítást. Szakértőnk alapos munkát végez: megkeresi, van-e lefordítatlan szöveg, láthatatlan vezérlőelem, kilógó gombfelirat. A termékcsalád nagyobb tudású tagjaival további specialistákat vonhatunk be az ellenőrzésbe. A Pseudo Translate Expert a forrásfile-banékezetes betűkkel helyettesíti a magánhangzókat, hogy szimulálja a fordítás hatását. A Comparison Expert összehasonlít két programfile-t, kideríti a hiányzó, új és megváltozott erőforrásokat. A Leverage Expert célja, hogy minimalizálja azon fordítások mennyiségét, amelyeket többféle file-formátumból lehet átvenni. Az Update Expertre új módosítás megjelenésekor, a régi file leceréléséhez lehet szükség. A QuickShip Expert közreműködésével oszthatjuk fel részfeladatokra a hatalmas projektet.

Steganos Security Suite 6.0.4

» Ez maradjon titok!

Manapság a legtöbb fontos üzleti adatunkat számítógépen tároljuk, a dokumentumainkat elektronikus formában továbbítjuk, ám nem árt a fontosabbakat titkosítani is, hogy az illetéktelenek, például a konkurencia ne férhessen hozzá.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

Gépünk külső védelme nem egyenlő a fontos dokumentumaink védelmével. Hiába védjük magunkat tűzfallal, ha valaki egyszerűen odaül a gépünk elé, vagy elfogja az e-mailünket, esetleg abba a gépbe tör be, ahova szántuk a bizalmas küldeményt. A titkosítás azért is hasznos, mert ha el is lopják az adatainkat, titkosított formában nem tudnak velük mit kezdeni. Az egyik legjobb megoldás pedig az, ha a fontos adatokat valamilyen médiafile háttérzajába kódolva rejtjük el – így a kíváncsi szemek előtt már a titok ténye is rejtve marad.

TITOK A DOBOZBAN? A Steganos Security Suite 6.0.4 a titkosítási igényeinkre és fontos adataink védelmére igyekszik átfogó megoldást nyújtani felhasználóbarát köntösben úgy, hogy különösebb szakértelem nélkül is elboldogulhatunk vele.

A szoftvert egy csomagolóipari műremekbe, hullámpapírból képzett önmerevítős papírbelsőbe bujtatták – akár egy kényes hardveralkatrész doboza is lehetne. Ebben egy papírtokos CD, egy apró, 19 oldalas füzetke és egy vaskosabb könyv is található, ami úgy tűnik, titkosítva van, ugyanis a Steganos fejlécet leszámítva minden oldala üres – vagyis ez egy ajándék jegyzettömb.

A Steganos Security Suite 6.0.4 a telepítést követően a képernyő jobb alsó sarkában, az óra mellől érhető el. Kellemes kezelőfelülete mögött a legmodernebb titkosító algoritmusok rejtőznek. Az Advanced Encryption Standard (AES) szabványt 2000 októberében jelölte ki a U. S. National Institute of Standards and Technology (NIST) az IBM-féle DES szabvány utódjának. Az AES 128 bites titkosítást alkalmaz. Ez dolgozik a Steganos Safe e-mail és file-titkosító alprogramban, valamint a Password Managerben. A szoftver az adatok kép- és hangfile-okban történő elrejtésére a szintén 128 bites Blowfish algoritmust használja. A Steganos Security Centerben hét titkosítást szolgáló alprogramot találunk.

SZOFTVERES PÁNCÉLSZEKRÉNY Ahogy fontos iratainkat, pénzünket páncélszekrénybe rejtjük, úgy elektronikus dokumentumainkat biztonságba helyezhetjük a Steganos Safe-fel.

Ebben az alprogramban titkosított virtuális meghajtókat hozhatunk létre, amelyek a filekezelőkben hagyományos partíciókná látszanak, ám ezeket egyetlen gombnyomással láthatatlanná tehetjük. Ezután csak a megfelelő jelszó megadása után tehetjük ismét láthatóvá őket. Egy ilyen biztonságos meghajtóra közvetlenül menthetjük a munkánkat például a szövegszerkesztőnkből, közvetlenül menthetünk le anyagokat a netről, mivel a titkosítás valós időben történik. Akár 128 Gbyte-ot is menthetünk négy virtuális meghajtóra, ami elegendő teljes filmek titkosítására is. Az Automatic Crash Protection (ACP) biztosítja, hogy az adat titkosítva legyen, még váratlan rendszerleállás vagy áramkimaradás esetén is.

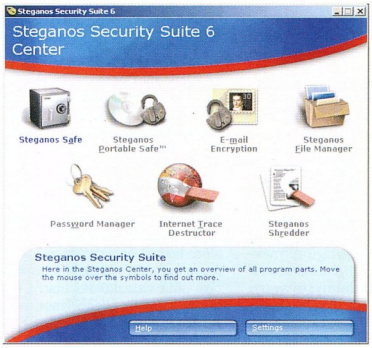

» A felület nem hagy kétséget a könnyű kezelhetőség felől

MOBIL „MACKÓ" Nemcsak virtuális partíciókat hozhatunk létre, hanem mozgatható adathordozóra is készíthetünk titkosított csomagot – ezt a célt szolgálja a Portable Safe alprogram. A vele készült anyaghoz bármely gépen hozzáférhetünk, mivel a csomag tartalmazni fogja a dekódoláshoz szükséges programot, nekünk már csak a megfelelő jelszót kell begépelnünk.

Választhatjuk CD (650 Mbyte) vagy DVD (2 Gbyte) készítését, de tetszés szerint is megadhatjuk a kívánt méretet. Ekkor egy titkosított file készül, amelybe belepakolhatjuk a kívánt adatokat. Az eredményt már csak fel kell másolnunk vagy írnunk a hordozó médiumra, és készen is vagyunk.

A program nem tartalmaz CD/DVD-írási lehetőséget, így erre külön szoftvert kell használunk.

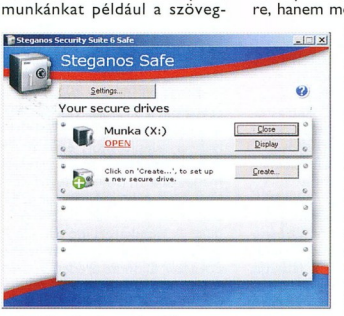

» A titkosított meghajtókra mentett összes adat automatikusan titkos lesz

LEVÉLTITOK Ha az adatainkat a neten keresztül elektronikus levél formájában szeretnénk továbbítani, módunk nyílik a gyors, kényelmes és egyszerű titkosításra az E-mail Encription segítségével.

Összeállíthatjuk a titkosítani kívánt levelet, majd amint a *Send Encrypted* gombra bökünk, az alapbeállítás szerinti levelezőprogramunk megnyílik, és egy új levelet hoz létre. Ebbe a titkosított anyag csatolt fileként kerül .cab vagy .exe kiterjesztéssel. Egy angol nyelvű tájékoztató szöveg is megjelenik a levélben, amiből a címzett megtudhatja, hogy ez egy titkosított küldemény, és mi a teendője vele. A titkosított mellékletet elég megnyitni, és megadni a jelszót – már olvashatjuk is a levelet.

Microsoft Outlook esetén egy plug-in segítségével rögtön titkosíthatjuk a leveleinket.

MÉG A TITOK IS TITOKBAN MARAD A titkosított levél vagy a gépünkön megtalálható titkosított file felkeltheti a hackerek és egyéb kíváncsi betolakodók figyelmét. Vagyis ha ilyesmivel

»infó

- **www.steganos.com**
- **www.steganos.hu**
- Forgalmazó: **Daemia Kft., sales@steganos.hu**
- 7 napos próbaváltozat: PCM DVD \cikkekhez\steganos\

szembesülnek, ráharaphatnak, hátha valami olyan adatra bukkantak, ami hasznukra lehet. Ilyenkor, ha a titkosított adatot közvetlenül nem is tudják feltörni, gépünkbe betörve, mondjuk a billentyűzet figyelésével megtudhatják a jelszavunkat. Ezért a legnagyobb biztonságban akkor tudhatjuk titkainkat, ha álcázzuk őket.

A Steganos File Managerben végezhetjük el az álcázást. Ehhez szükséges egy minél nagyobb méretű hordozófile (kép vagy zene): ennek háttérzajába kódolja a szoftver az elrejteni kívánt file-t. Mindezt úgy teszi, hogy az eredeti médiafile-on nem látjuk, nem halljuk a változást, ráadásul méretre is azonos az eredetivel. Így az elfogott leveleinkben például csak annyit látni, hogy munka helyett vicces képeket küldözgetünk a partnereinknek. Persze ilyen formában csak kisebb file-okat tudunk elrejteni, de szöveges dokumentumok elrejtésére ideális megoldás.

A Steganos File Managerrel egyébként kevésbé látványos módon SEF formátumban is titkosíthatunk file-okat.

NYOM NÉLKÜL Titkaink biztonságára önmagában a titkosítás nem elegendő, hiszen hiába titkosítunk egy file-t, ha az eredetit hagyományos módon töröljük le: így akár visszanyerhető is maradhat, és az adattolvajnak hozzá sem kell nyúlnia a titkosított file-hoz.

A biztonságos törlés záloga a File Shredder, amivel visszaállíthatatlan törlést hajthatunk végre, és a meghajtónk szabad területét is megtisztíthatjuk a korábbi törlések nyomaitól. Utóbbi műveletet nem árt akkor is használnunk, ha egyébként már csak a File Shredderrel törlünk minden adatot, mivel a különböző programok (például a szövegszerkesztők) munkánk során ideiglenes fileokat hozhatnak létre, amelyeket később ugyan törölnek, de nem biztonságosan.

A File Shredderben három metódust használhatunk a takarításra. A leggyorsabb a teljes felülírás, közepesen gyors a többszörös teljes felülírás (ez a US Department of Defense szabványának megfelel), a leglassabb pedig a Guttman metódus.

NAGYTAKARÍTÁS NETEZÉS UTÁN Internetezés közben is folyamatosan nyomokat hagyunk magunk után a gépünkön. Ha például a weben szörfözünk, a böngészőnk eltárolja a meglátogatott oldalak útvonalát és tartalmuk egy részét, hogy az újralátogatott oldalakat ne kelljen minden alkalommal letölteni, tehát gyorsabban érhessük el őket. Ezeket a lementett adatokat pedig nem árt eltüntetni, főleg ha nem egyedül használjuk a gépet, hiszen könnyen kideríthető, merre jártunk, mit nézegettünk. Nyilván azt sem szeretnénk, ha mások bizalmas chateléseink nyomára bukkannának.

A netezés közben ily módon termelődött adatok eltüntetését szolgálja az Internet Trace Destructor alprogram, amely a File Shredderben is alkalmazott három metódust használja az eltitkolni kívánt adatok megsemmisítésére.

Az indítást követően egy listában választhatjuk ki, mely adatoktól kívánunk megszabadulni. Itt számos program (ACDSee, Acrobat Reader, AOL, Google Toolbar, ICQ, KaZaA, Internet Explorer, Mozilla, Netscape Office, Opera, RealOne Player/RealPlayer, T-online, Winamp 2, Windows Media Player, WinRAR, WinZIP, WordPad) és a Windows rendszerek nyomait tüntethetjük el.

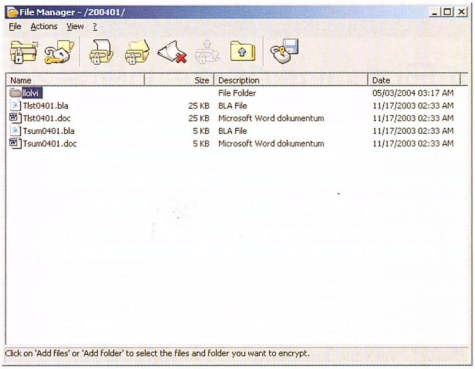

» A legfontosabb dokumentumainkat akár egy nyaralási képbe is elrejthetjük

Néhány útvonal esetén bejegyzést találunk – rákattintva kis leírást kapunk, amiből megtudhatjuk, miről is árulkodhat az adott nyom. Az éppen használatban levő file-ok esetén a törlés csak a gép újraindítása után következik be.

HOGYAN JEGYEZZÜK MEG A JELSZAVAINKAT? A jelszavak memorizálása – főleg az igazán hatásos hosszú, értelmetlen, speciális karaktereket tartalmazó jelszavak esetén – meglehetősen nehéz feladat. Megoldás lehet, ha mindenhol ugyanazt az egy-két jelszót használjuk – ám ha egy olyan helyen (például egy weboldalon) is ezt a módszert alkalmazzuk, ahonnan könnyen kitudódhat a jelszó, minden védett file-unkhoz hozzáférhet, aki megszerzi.

Erre kínál megoldást a Password Manager, melynek adatbázisában tárolhatjuk a fontos jelszavainkat. A Password Managerbe történő belépés szintén jelszóval védett, ám így csak ezt az egyet kell megjegyeznünk (de ezt nagyon), és arra sem árt figyelnünk, hogy ezt a jelszót lehetőleg ne használjuk máshol. Az egyes jelszórekordokban leírást, kategóriát, felhasználói nevet, netcímet adhatunk meg. A jelszó alapbeállításban rejtve/kicsillagozva jelenik meg, a vágólapra nem másolható, ám ha a * gombra kattintunk, megleshetjük és ki is másolhatjuk.

A Password Managerben automatikus jelszógenerátort is találhatunk, amelyben a karakterek számát, a nagybetűk, kisbetűk, számok, speciális karakterek szerepeltetését határozhatjuk meg. A biztonságos véletlen generáláshoz egy kis ablakrészben meg kell mozgatnunk tetszőlegesen az egérkurzorunkat, és kész is a jelszó (például így néz ki egy profi jelszó: „n_fihFh;W+(=yhFM./gcBS!B2").

Jelszó beírásakor vagy generálásakor a szoftver automatikusan jellemzi a jelszó hatékonyságát: milyen szinten fejthető meg. Ha túlságosan egyszerű jelszót adunk meg, a Steganos külön üzenettel figyelmeztet. Ezt nemcsak a Password Managerben, hanem minden programrészben megteszi a jelszó beírásakor.

A hatékonyság tekintetében több szintet különböztet meg. Ha csak egy-két karaktert ütünk le, úgy ítél, hogy ez nem nyújt különösebb védelmet. Egy kicsit hosszabb karaktersor esetén közli, hogy ez még speciális szoftverrel törhető, ügyesebb jelszó esetén egy átlagos hacker elleni védelmet jelez. Tovább növelve a jelszó összetettségét és hosszát, több géppel segített törésvédelmet, ennél tovább nyújtva profi hackerek elleni védelmet kapunk. A 132 bites kulcsot már olyannak ítéli, ami a titkosszolgálatoknak is gondot okozhat. Persze ember legyen a talpán, aki ezt megjegyzi (arról nem is beszélve, hogy ilyen bonyolultság esetén inkább más utat keresnek a kíváncsiak a jelszavak megszerzésére, például személyesen verik ki belőlünk).

•

A Steganos Security Suite 6.0.4 Windows 98/Me, illetve 2000/XP rendszereken fut, ára áfával: 18 990 Ft. PCM

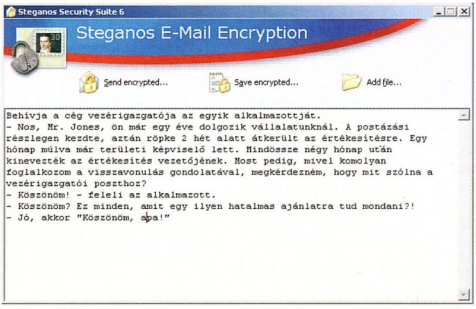

» Többé nem csupán erkölcsi kérdés a levéltitok megőrzése

Steganos Internet Anonym Pro 6

» Biztonságos netezés tűzfal nélkül

Az interneten szörfözve számtalan veszélynek vagyunk kitéve: vírusok, hackerek, trójaik és egyéb rossz szándékú alakok várják, hogy lecsaphassanak gépünkre. Szerencsére kellően felvértezhetjük magunkat víruspajzsokkal, tűzfalakkal – és akinek ez sem volna elég, bevetheti a Steganos cég alternatív megoldását: a névtelen internetezést.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Ha fellépünk a netre, számítógépünk egy rendszám segítségével válik azonosíthatóvá. Ez a rendszám az IP-cím, amelyre azért van szükség, hogy a lekért adatok eljussanak a gépünkre – persze azt is lehetővé teszi, hogy a nem lekért, sőt kifejezetten nem kívánatos adatcsomagok is ellaláljanak hozzánk. De mi történne akkor, ha az ártó adathalmazok meg se találnák a gépünket? Erre az ötletre építette a Steganos cég az Internet Anonym szoftvert, amely egy szolgáltatás része is egyben.

A rendszer működési elve egyszerű. A szolgáltatás eltereli a támadókat: ha rákeresnek a gépünkre, a rendszer teljesen más IP-címet és hostnevet mutat nekik, mint ami valójában a mienk. Ez némi lassuláshoz vezet, ám a program egy idő után megtanulja, melyek a leggyorsabbak proxyszerverek, és azokhoz kötődik egy-egy másodpercre (ezt átállíthatjuk akár egyperces időintervallumra is). A szimatoló programok csupán ezeket a proxyszervereket látják, ha rákeresnek a gépünkre.

A program telepítése roppant egyszerű, az általános kérdéseken kívül (hova települjön a program, milyen nyelven) nem firtat mást. Az első indításkor kell beírni az aktivációs kódot, majd igény esetén online regisztrálhatjuk a szoftvert.

A program felülete is egyszerű, egy világtérkép foglalja el az ablak nagyobb részét, ahol egy célkereszt mutatja, honnan netezünk – pontosabban azt, hogy mit látnak az utánunk érdeklődők. A biztonsági és kényelmi beállításoknál megadhatjuk, milyen néven jelentkezzen be a böngészőnk az egyes weboldalakra, továbbá letilthatjuk a sütiket, az Active X-komponenseket (ezeket használják a hírhedt automata betárcsázók), a különféle scripteket (popup-megjelenítők, egérvezérlők stb.) és a többi kellemetlen „szolgáltatást".

Igény esetén a Kedvencek mappában tárolt URL-jeinket jelszóval is elmenthetjük, így illetéktelenül nem férhet hozzájuk senki és semmi. Ezt a jelszót minősíti a rendszer, illetve kiírja, hány bit hosszúságú. A maradványok eltüntetője (Trace Destructor) letörli a sütiket, az internetes átmeneti file-okat, a linkeket, weboldalakat és a böngészés során rólunk rögzített adatokat, amelyek egy-egy oldal megnyitásakor mentődtek le merevlemezünkre. Természetesen ezeket különféle kategóriákra bontja a program, és nekünk kell kiválasztani, melyik típusoktól kívánunk megszabadulni. Ezt a törlőfolyamatot automatizálhatjuk is, böngészőnk lekapcsolásához kötve – így nem kell minden alkalommal manuálisan végrehajtanunk a nyomeltüntetést.

» Az átejtett Wigwam oldala meggyőzött minket a jó működésről

Megosztott nethozzáférést használóknak nem ajánlom az Internet Anonym 6-ot. A teszt során igen gyakran előfordult, hogy az útválasztó megadta magát az álcázási művelet során. Proxyszerver mögül netezők sem tudják használni: magától nem tudott kimenni proxyszerverünk mögül, és beállítási lehetőségeket sem adott erre nézvést. Sajnos nem volt alkalmunk kipróbálni, hogy közvetlenül a proxyszerverről futtatva hogyan viselkedik. Ha bekapcsoltuk az álcázást, a szoftver óra melletti ikonja mindig pirosra színeződött, sikeres vagy sikertelen működéstől függetlenül – ez kisebb átveréseknek tűnt, mert a szoftver nem volt képes felvenni egyetlen külső proxyszerverrel sem a kapcsolatot a saját proxyszerverünk mögötti helyi hálózatról. (Tökéletes álcázás, még a gazdája sem találja meg... – a szerk.)

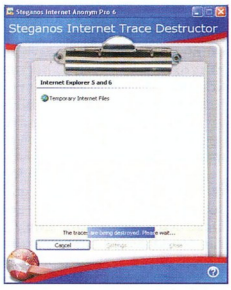

» A nyomok eltakarítása folyamatban

A szoftver beállítási lehetőségei nem túl sokrétűek. Ki- és bekapcsolhatjuk a védelmi szolgáltatást, és a már említett külső proxyszerverek közti váltási időt állíthatjuk be 1 másodperctől 1 percig. Igény esetén váltás nélkül, mindig ugyanazt a kiválasztott külső proxyszervert használhatjuk. Az előbukkanó programüzeneteket letilthatjuk, továbbá engedélyezhetjük az automatikus indítást. Ha utóbbit megtettük, eldönthetjük, hogy rejtett módban induljon-e a program vagy sem. A program egy menüsort épít be az Internet Explorerbe, amelyen láthatjuk a térkép kicsinyített mását, az álcázás állapotát, illetve egy gombnyomással elérhetjük a ki- és bekapcsolást, az ellenőrzést (ekkor a Steganos webhelyére visz fel minket a szoftver), a kényelmi és biztonsági szolgáltatásokat és a Kedvencek mappa rejtjelezését.

APRÓSÁGOK Egy beépített törlőprogramot is kapunk a szoftverrel, Shredder néven. Ez a törölt file-ok állapotát véglegesíti, akár 35-szörös felülírással, illetve kiüríti a Windows szemetesét. Így egyrészt felszabadul némi üres hely, másrészt a nem kívánt file-ok végleg, nyom nélkül megsemmisülnek.

A szoftver CD-jén találhatunk még egy érdekes alkalmazást, mégpedig a WebCam Anonym programot. Ha van webkameránk, és úgy szeretnénk valakivel beszélgetni, hogy ne lássa az arcunkat, csupán a környezetet (mert például mutatni szeretnénk neki valamit), használhatjuk a programnak. A szoftver megpróbálja megkeresni a képen az arcunkat, és az általunk megadott mértékben kikockázza. Sajnos csak igen jó fényviszonyok mellett működik megfelelően. A teszt során egy egyszerű szobában, 4x60 W-os csillárral megvilágítva bizony igencsak az arcom mellé trafált (a webkamera egy Logitech Quickcam Traveller volt), és szépen körbepixelezte.

A Steganos Internet Anonym 6 Pro programcsomag ára bruttó 15 490 Ft. PCM

»infó

- **www.steganos.com**
- Forgalmazó: **Daemia Kft., sales@steganos.hu**
- 7 napos próbaváltozat: PCM DVD \cikkekhez\steganos\

SUSE Linux 9.1

» Új, újabb, legújabb!

Menetrend szerint megérkezett a SUSE Linux legújabb, 9.1-es verziója. Bár a verziószám nem utal rá, azért történt néhány nagyobb léptékű módosítás a rendszerben.

Zsiráf [zsiraf@mylinux.hu]

Rögtön a telepítési folyamat elején találunk egy – bár kicsit nehezen észrevehető – figyelmességet a fejlesztők részéről. A telepítő CD behelyezése és a számítógép újraindítása után eddig az angolul nem tudók törhették a fejüket az elsőként megjelenő menü lehetőségeinek értelmezésén. Most ez az akadály is elhárult: az [F4] billentyű lenyomásával kiválaszthatjuk a számunkra kedves nyelvet – és a kezdetektől magyarul szól hozzánk a rendszer.

A telepítési folyamaton nem változtattak semmit. Nem is lett volna értelme, hiszen ennél egyszerűbb nem is lehetne. Ha bízunk a SUSE szakembereiben, és elfogadjuk az alaphelyzet szerinti szoftver-összeállítást, mindössze három kattintást követően elkezdődik a telepítés. Ez egy újabb gépen nem tart túl sokáig, és a telepítési folyamat részeként elvégezhetjük a netkapcsolat és a számítógéphez kapcsolt hardvereszközök beállítását is, majd hamarosan használatba vehetjük a legfrissebb kaméleonos Linux rendszert.

A leginkább hangoztatott újdonság természetesen az, hogy a SUSE Linux 9.1 az első kereskedelmi Linux-verzió, amely a 2.6-os rendszermaggal jelent meg. Sokat javult a hardvereszközök felismerése és kihasználása – főleg az USB és FireWire csatolós eszközök terén nagy az előrelépés. A noteszgépek tulajdonosai végre ki tudják használni a hordozható készülékben rejlő lehetőségeket a továbbfejlesztett ACPI energiakezelésnek köszönhetően. Az újításokat még sorolhatnánk, ám ettől eltekintünk, mert a lista túl hosszú, és nagy része igencsak szakmai irányba vinne.

Folyamatosan fejlesztik a SUSE Linux telepítő- és rendszerkarbantartó programját, a YaST-ot is. Bár most csak az energiakezelés beállítására vonatkozó lehetőséggel bővült, de sok moduljában apró javításokat végeztek, és egyes híradások szerint képességei elérhetők egy internetes böngésző használatával is – nekünk azonban ez eddig még nem sikerült.

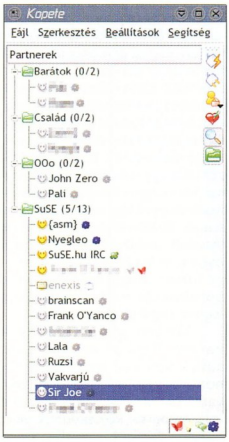

» Kopete – üzenetküldés szinte bármilyen hálózaton

MEGÚJULT KDE A SUSE Linux alapbeállítás szerinti grafikus kezelőfelületének, a KDE-nek is új verziója került a rendszerbe, így nemcsak az eddig megismert alkalmazások frissültek, hanem ezek köre bővült is. Az újak közül a Juk egy jukebox, amely képes nagy mennyiségű MP3 és OGG file-t kezelni, ráadásul rendkívül gyors a keresője. A Kontact alkalmazás az eddig használt levelezőklienst (Kmail), naptár- és feladatkezelőt (Korganizer), címjegyzéket (Kaddressbook) egyetlen kezelőfelületen teszi elérhetővé. Szenzációs húzás a felhasználók örömére, hogy ezek az alkalmazások továbbra is elérhetők külön-külön futtatva, hiszen nem mindenki használná őket együtt. A Kwallet lehetővé teszi, hogy egyetlen jelszó megjegyzésével különböző helyeken és programokban eltérő jelszavakat használjunk. Azoknak, akik több azonnali üzenetküldő szolgáltatást használnak, hasznos lesz a Kopete, amely együtt kezelni az ICQ, IRC, MSN, AIM, Jabber, Yahoo hálózatokat, és még SMS küldésére is alkalmas.

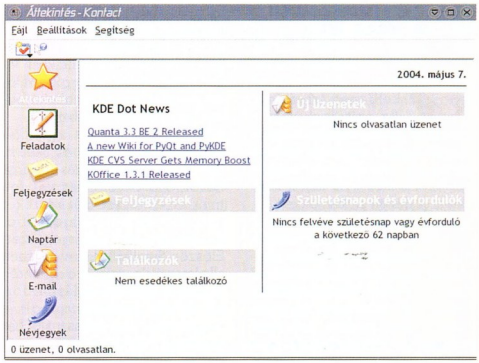

» Kontact – egyetlen helyen minden személyes feljegyzésünk

A Konqueror webböngésző és file-kezelő eddig is sokoldalúságáról volt ismert, így meg sem lepődünk az újabb tulajdonságain. Új verziója már képes importálni az Internet Explorer könyvjelzőit, egyetlen egérkattintással készíthetünk zenei CD-inkből MP3 file-okat, gond nélkül nézegethetjük vele a digitális kameránk vagy USB csatolóval ellátott tárolóeszközeink tartalmát, és böngészhetünk a helyi hálózaton. A helyi heterogén hálózat kialakításához a csomagok között van a Samba 3, amely még több szolgáltatást nyújt ahhoz, hogy SUSE Linuxszal üzemelő gépünket file- és nyomtatószerverként használhassuk.

Irodai felhasználók számára fontos a szöveges dokumentumok, táblázatok és bemutatók készítésére és szerkesztésére használható alkalmazás. Az ilyen jellegű programok közül a telepítőcsomagok közé az OpenOffice.org 1.1.1-es verziója került, bár még nem a végleges magyarítással – ezt érdemes letölteni a szoftvercsomag webhelyéről. A hibajavítások következtében tovább javult a Word, az Excel és a PowerPoint file-jaival való kompatibilitás, és a kezelőfelület is átesett némi ráncfelvarráson. Ennek leglátványosabb része, hogy a felület a saját ikonjai helyett a grafikus kezelőfelületen beállított ikonokat használja. Továbbra is vannak próbálkozások az irodákban leggyakrabban használt szövegszerkesztő és táblázatkezelő kiváltására. Az új fejlesztések közül kipróbálhatjuk a Textmaker és a Planmaker programokat, amelyek – fejlesztőik szerint – teljes egészében Word- és Excel-kompatibilisek.

Az üzleti életben egyre többet használunk adatbázisokat. Ezek kezeléséhez már régóta rendelkezésre állnak ingyenes adatbáziskezelő programok, ám kezelésük a parancssoros használat miatt kicsit nehézkes volt. Nos, az adatbázisok kezeléséhez immáron a Knoda és a Rekall kezelőfelületet is használhatjuk.

Most már a képszerkesztéssel foglalkozókat sem tarthatja vissza semmi az operációs rendszer cseréjétől, hiszen a csomagok között van az új, 2-es GIMP, amely végre a CMYK színrendszert is kezeli.

•

Azt hiszem, a fentiek alapján is látható: a SUSE Linux 9.1-et jellemzően a munkaállomásokon való használatra készítették. Egy próbát mindenesetre megér. A kaméleon ereje legyen mindenkivel!

Szoftvertervezés kész minták felhasználásával

» Design patterns-bevezetés

Szoftvertervezésnél előbb-utóbb beleütközünk a design patternekbe. A követelmények feltérképezése után szakadék tátong az emberi nyelven leírt követelmények és az azt megvalósító kód között.

Soczó Zsolt (MCSE, MCSD, MCDBA, MCAD, MCT)
(Zsolt.Soczo@netacademia.net)

A szakadékot a tervezési folyamatnak kell(ene) áthidalnia. Az építészek vagy a gépészek évekig tanulnak rendszereket tervezni. Nem kellene ennek így lenni az informatikában is? Elő hát a tervezési mintákkal, a design patternekkel!

TÖRTÉNELEM A pattern fogalma Christopher Alexander építészhez kapcsolható. Építészhez? Bizony, bizony. Ha belegondolunk, az építészet pont egy olyan szakma, ahol tervezni kell, apró alkotóelemekből kell összerakni egy lehetőleg szerves egységként viselkedő alkotást, például egy épületet. Mitől otthonos egy lakás, és mitől idegen egy másik? Christopher Alexander ezen elgondolkodva jött rá, hogy a profik ösztönükre hagyatkozva és a múltbéli tapasztalataik alapján készítenek jó terveket. Például minden terasz esetén megfogható 10-20 olyan alapvető tulajdonság, amelytől egy terasz hangulatos, barátságos lesz. Misztérium? Mindjárt kiderül: nem.

Christopher Alexander felfigyelt arra, hogy bizonyos problémák újra és újra felbukkannak a tervezőmunka során, és ezekre mindig más, de jellegében egymáshoz nagyon hasonló megoldást kellett adni.

A folyamatot a „probléma, környezet, megoldás" hármassal jellemezte, ahol tulajdonképpen a környezeti feltételek és maga a probléma ismeretében leírt egy általánosan használható megoldást. Negyedszázada jelent meg könyve „A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction" címmel. Ebben 250 tervet írt le, amelynek segítségével még a tapasztalatlanabb tervezők is sokkal gyorsabban tudtak épületeket tervezni, ráadásul – és ez nagyon fontos – az elkészült tervek magukon hordozták a mintákban leírt tudást, így azok nagyobb valószínűséggel lettek szebbek, jobbak vagy használhatóbbak.

Alexander könyve elgondolkodtatta a szoftvertervezőket is, hisz a programtervezés folyama hasonló problémákat vet fel, mint az építészet. Kis részeket kell kidolgozni, majd abból összerakni egy teljes egészet. Először Smalltalk környezetben alkalmazták a patternek mentén vezetett gondolkodásmódot, amelyben dokumentumok, a megjelenítés és a felhasználói beavatkozás elválasztására megalkották a Model-Controller-View mintát. Aki ismeri az MFC-t, annak Document-View architektúra néven ismerős lehet ez.

Aztán a 90-es évek elején szerveződött egy csoport, amely később a Gang of Four (GoF), azaz a „négyek bandája" nevet kapta. Tagjai: Erich Gamma, Richard Helm, Ralph Johnson és John Vlissides. 1995-re elkészült közös könyvük, melynek címe: Design Patterns, Elements of Reusable Object-Oriented Software (Addison-Wesley, 1995). Általában e könyv megjelenését tekintik a szoftver design patternek (DP-k) kiindulási idejének. A továbbiakban egyszerűen GoF néven fogok rájuk hivatkozni, könyvükre pedig a DP-könyvként.

MI A DESIGN PATTERN? A legáltalánosabb definíció: egy-egy ismétlődő szoftvertervezési probléma megnevezését, újra felhasználható megoldása egy bizonyos környezet és feltételek mellett.

A szoftvertervezés egyik legnagyobb problémája, hogy nem algoritmizálható, nagyon intuitív folyamat. Egy-egy problémára általában végtelen sok megoldás adható, csak éppen az egyik egyszerű lesz, a másik meg bonyolult. Az egyik hatékony, a másik csapnivalóan lassú. Az egyik könnyen módosítható, a másik egy nagy, összefüggő gubanc.

Egy tapasztalt szoftvertervező nem talál ki minden egyes problémára új megoldásokat, hanem vannak a fejében olyan megoldássablonok, amelyeket korábbi tervezési feladatokból szűrt le. A kezdő fejében – bármilyen okos is – még nincsenek ilyen azonnal alkalmazható megoldások, így neki is végig kell járni azt az utat, amit a tapasztalt kollégája már bejárt.

Kivéve, ha... Ha valaki leírja, mi jár a fejében. Ha valaki precízen dokumentálja, hogy adott környezeti feltételek mellet találkozott egy ilyen és ilyen tervezési problémával, és a sok megoldás közül ez bizonyult a legjobbak. Éles környezetben többször kipróbálta különböző feladatokra, és sikeresen tudta alkalmazni rájuk. Tulajdonképpen ezt tette meg a GoF, ezekből születtek meg a könyvükben leírt DP-k.

Gyakorlati projektekben kielemezték nagyobb architektúrák részmegoldásait, és megfogalmazták, hogy adott típusú problémára milyen megoldást lehet adni. A megoldások általában nem triviálisak. Pont az a jó a DP-kben, hogy azáltal, hogy az első ötletnél valamivel bonyolultabb megoldást adnak egy problémára, a kapott eredmény jól bővíthető, könnyen módosítható, azaz könnyebben képes alkalmazkodni a megváltozott üzleti igényekhez. Aki már dolgozott valamilyen tényleges megrendelésen, tudja, hogy ez milyen fontos tényező egy munka sikere szempontjából. Alapvetően, élettevégóan fontos.

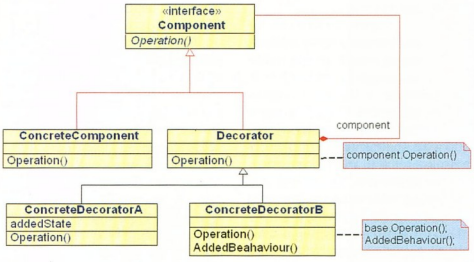

» 1. A decorator pattern struktúrája

MILYEN ELŐNYÖKKEL JÁRNAK A DP-K? A DP-k számtalan ponton segíthetnek a tervezésben. Nézzük át a legfontosabbakat!

- Lerövidíthetik a tervező betanulási idejét. A DP-ket olyan emberek írták, akik tényleg értenek a tervezéshez. Nem kizárt, hogy valaki tud frappánsabb vagy valamilyen szempontból jobb megoldást szülni egy problémára, mint a GoF, de általában érdemes megérteni, hogyan gondolkodtak a szerzők, ha más miatt nem, hát azért, mert sokat lehet belőle tanulni.
- Lerövidíthetik a tervezés idejét. Ha valakinek már van a fejében néhány minta, és esetleg sikeresen alkalmazta is őket valamilyen feladat megoldásában, előbb-utóbb azon kapja magát, egy tervezés során beugrik neki, hogy most, adott viszonyok között ide egy mondjuk visitor patternre volna szükség. Elképzelhető, hogy az így születő megoldások valamivel összetettebbek lesznek, mintha saját fejünkből pattant volna ki, de cserébe szinte biztos, hogy sokkal jobban bővíthető és módosítható lesz a kapott architektúra.
- Szótárat ad a programozók kezébe. Amikor azt mondom: autó, nem kell megmagyaráznom, hogy egy olyan dobozról van szó, aminek négy kereke van, emberek közlekednek vele, hanem mindenki tudja, mire gondolok. Ez az absztrakció lényege. Az absztrakció a gondolkodás egy magasabb szintje, en-

»infó

➲ www.netacademia.-net/workshop/DP

nek köszönhető, hogy (viszonylag) hatékonyan tudunk egymással kommunikálni.

Ha azt mondom: olló, mindenki tudja mire gondolok. Ha azt mondom: observer DP, már sokkal kevesebben. Miért, mi a különbség a kettő között? Gyakorlatilag csak az, hogy az egyiket már ismerjük, mert sokszor láttuk és használtuk, a másikat pedig még nem. Amint valaki megismer egy fogalmat vagy tárgyat, azonnal él vele a kommunikációban, mert így sokkal tömörebben és hatékonyabban tudja kifejezni magát.

Ezek után ha két, DP-ket ismerő tervező beszélget egymással, nem kell nekik aprólékosan mindent elmagyarázni, mert van egy egységes szótár, ami alapján mindketten tudják, miről beszél a másik. Emiatt nagyon fontos, hogy minden egyes DP-nek van egy könnyen megjegyezhető neve, így az beépülhet a tervezők szótárába, megkönnyítve az írásos és a szóbeli kommunikációt.

• A legtöbb DP leghosszabb része a „következmények" (consequences) rész. Ebben nagyon alaposan elemzik a DP által a kiinduló problémára felvázolt megoldás előnyeit, hátrányait és alkalmazhatóságát. E részekből rengeteg tervezési meggondolást lehet tanulni. Megismerhetjük, hogyan gondolkodnak a profik, amit aztán mi is beépíthetünk a saját gondolkodásmódunkba. Azaz a DP-ket tanulmányozva olyan tervezési tapasztalatokat sajátíthatunk el, amelyeket talán évek alatt sem tudnánk magunktól összeszedni.

VANNAK MÁS PATTERNEK IS, MINT A GOF DP-K? A szakmában számtalan egyéb pattern létezik a GoF-os DP-k mellett, bár tény, hogy a GoF könyv a legismertebb igehirdetője a témának. Ha pontosak akarunk lenni, akkor a GoF által leírt minták OOP (objektumorientált programozás) tervezési minták. De emellett még van nagyon sokféle pattern, hisz a szoftvertervezés és -írás nem csak OOP alapon történhet, valamint különböző szinteken is lehet megoldásokat keresni.

A legnagyobb léptékű patterneket általában architecture patterneknek hívják. Ezek több alrendszerből álló nagy építőkockákat mutatnak be.

Közepesen bonyolultak a jelen cikk és a GoF könyv fő témakörét adó design pattern, amelyek egy-egy részfeladatra, részarchitektúrára adnak általános, nyelvfüggetlen megoldást, egymással kommunikáló komponensek képében.

A legegyszerűbb minták az idiómák, más néven programming patternek. Ezek egy objektum belsejének részleteivel vagy egy nyelv elemeinek használatával foglalkoznak. Például az egy C++-os idióma, amikor a konstruktorban lefoglalunk erőforrásokat, azokat a metódusok használják, majd a destruktor felszabadítja őket. Az is gyakori idióma, amikor egy metódus visszatérési értékét eltároljuk egy változóba, de rögtön össze is hasonlítjuk egy értékkel:

if ((ido = GetTime()) > 60) ...

Patterneket vethetünk be a tervezést megelőző fázisban, az analízisben is. Martin Fowler például írt egy könyvet Analysis Patterns címmel. Ebben egészségügyi és pénzügyi programok írásához kapunk 70 analízis- és tervezési mintát. Ez egy specializált könyv, viszont pont emiatt az adott területekre (OOA – objektumorientált analízis) konkrétabb megoldásokkal tud szolgálni.

Érdemes még tudni egy másik négyes által írt könyvcsaládról: ezek a Pattern-Oriented Software Architecture vagy POSA-könyvek. A második rész címe: Patterns for Concurrent and Networked Objects. Ebben elosztott és hálózati alkalmazások fejlesztéséhez kapunk 17 DP-t.

Azaz a GoF-ban leírtakon kívül létezik még számos specializált patternleírás, amely egy-egy területre koncentrál. Amint a programozás egyre inkább átmegy művészetből tudományba, várhatóan egyre inkább nő a patternek jelentősége is. Jelen pillanatban ugyanis ez tűnik az egyik leghatékonyabb tudásátviteli formának.

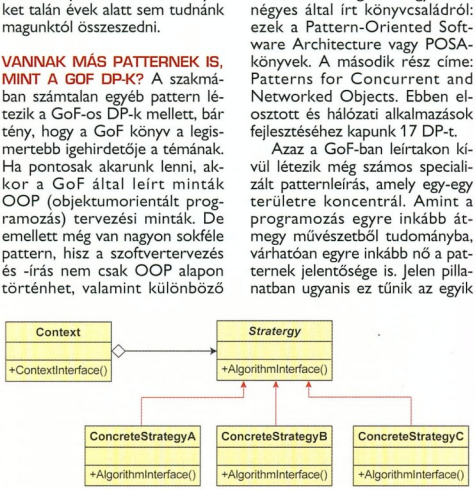

» 2. A strategy pattern statikus UML osztálydiagramja

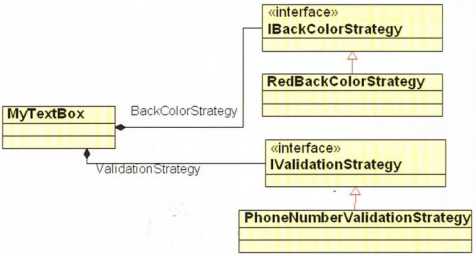

» 3. Az új textbox pattern UML osztálydiagramja

MI A DP-K LÉNYEGE? A DP-k három alapvető technikát favorizálnak:

- részesítsd előnyben a delegálást a leszármaztatással szemben;
- programozz interface-ek alkalmazása helyett;
- rejtsd el, ami változhat.

Miért nem ajánlják a leszármaztatást? Amikor valaki elkezd OOP-t tanulni, általában nagyon megtetszik neki az, hogy egyik osztályból egy másikat leszármaztatva annak minden implementációja (kód és adattagok) rendelkezésre áll a leszármazott osztályokban is.

Ez nagyon jó, de az öröklés statikus kapcsolat két osztály között, amely fordítási időben értékelődik ki. Ha egyszer a Kutya osztály az Állat osztályból származik, az összes viselkedése, tudása (metódusok,) amit az állattól kap, fordításkor eldől, és futásidőben már nem lehet rajta változtatni.

Emellett a leszármaztatás merev is. Például leszármaztatunk egy vezérlőt a textbox osztályból. Ebben specializáljuk a textboxot, hogy mondjuk csak telefonszámokat fogadjon el. Ezek után szükség van egy olyan textboxra, aminek a háttere piros. Leszármaztatjuk a textbox osztályból, és a konstruktorban pirosra állítjuk a háttérszínt. Ezek után szükség van egy piros hátterű, telefonszámokat elfogadó textboxra. Még többszörös leszármaztatást támogató rendszerben sem tudjuk egyszerűen leszármaztatni a piros és a telefonszámos textboxból az új textboxot, hisz az így valójában kétféle textboxot is tartalmazna. Nincs mese, le kell származtatnunk újra az alap textboxból, és ismét implementálnunk kell a két funkciót. Programozásban az egyik fő ellenségünk az ismétlődő kód. Itt triviálisan „kopi-paszta" (copy-paste, azaz másol-beilleszt) öröklést használtunk (kódot, implementációt másoltunk).

Mi a probléma oka? Az, hogy az öröklés túl mereven bedrótozza a leszármazott osztály lehetőségeit. Nem tudjuk könnyedén kombinálni a szükséges szolgáltatásokat, így *n*-féle lehetőség összes kombinációjának kihasználásához 2^n-féle osztályt kellene implementálni. Nem túl kecsegtető terv.

Mit javasol erre a problémára a GoF-könyv? Emlékezzünk csak az első alapelvre: „Részesítsd előnyben a delegálást a leszármaztatással szemben!" Delegálás az, amikor nem az adott osztályban valósítunk meg egy működést, hanem egy másik osztályban, és onnan delegáljuk, dobjuk át a metódushívásokat.

Keressünk egy olyan DP-t, ami illeszkedik a problémánkhoz. Minden DP-nek van egy „intent" (Mire való?) fejezete. Ebben a következőt találjuk a decorator patternnél:

Cél – „Dinamikusan (futásidőben) járulékos felelősségek hozzáadása egy objektumhoz. A dekorátorok rugalmasabb funkcióbővítési alternatívát biztosítanak a leszármaztatással szemben."

Ez nagyon úgy néz ki, hogy passzol a problémánkra (**1. kép**). A responsibility (felelősség) talán furcsa szó, de OOP terminológiában ez egy objektumtól elvárható szolgáltatásokra utal, azaz milyen működést, funkciókat várhatunk el tőle.

És itt kerülünk bajba. A pattern használatához kellene egy alapinterface (component), amelyben minden egyes textbox metódus össze van szedve. Ez nem feltétlenül egy interface, hanem lehet absztrakt alaposztály is, vagy egy olyan konkrét osztály, amelyben minden metódus virtuális, azaz az összes metódusa polimorf módon újraimplementálható a leszármazott osztályokban. Esetünkben azonban van egy konkrét textbox osztály, amelynek van pár tucat metódusa. A pattern használatához mindegyiket tovább

1. lista: az UML diagramon látható osztályok konkrét implementációja

```
public class MyTextBox: TextBox {
  IBackColorStrategy bs;
  IValidationStrategy vs;

  public MyTextBox(IBackColorStrategy bs, IValidationStrategy vs) {
    this.bs = bs;
    this.vs = vs;

    if (bs != null) {
      //Felhasználjuk az IBackColorStrategy-t.
      BackColor = bs.GetBackColor();
    }
    Validating += new CancelEventHandler(MyTextBox_Validating);
  }

  private void MyTextBox_Validating(object source, CancelEventArgs e) {
    if (vs != null) {
      //Felhasználjuk az IValidationStrategy-t.
      if (!vs.IsValid(Text)) {
        e.Cancel = true;
        MessageBox.Show("A helyes formátum: " + vs.GetValidFormat());
      }
    }
  }
}

public interface IBackColorStrategy {
  Color GetBackColor();
}

public class RedBackColorStrategy: IBackColorStrategy {
  public Color GetBackColor() {
    return Color.Red;
  }
}
public interface IValidationStrategy {
  bool IsValid(string text);
  string GetValidFormat();
}

public class PhoneNumberValidationStrategy: IValidationStrategy {
  public bool IsValid(string text) {
    Regex re = new Regex(@"\d{2}-\d{2}-\d{3}-\d{4}");
    return re.Match(text).Success;
  }
  public string GetValidFormat() {
    return "dd-dd-ddd-dddd - Országhívó- Körzetszám-Tel1-Tel2";
  }
}
```

2. lista: különböző típusú textboxok létrehozása

```
//egyelőre bedrótozott a statégiaobjektumok
//létrehozása
IBackColorStrategy bs = new RedBackColorStrategy();
IValidationStrategy vs = new PhoneNumberValidationStrategy();

int i = -20;
MyTextBox t = new MyTextBox(bs, vs);
t.Location = new System.Drawing.Point(20, i+=40);
t.Text = "Piros és validál";
Controls.Add(t);

t = new MyTextBox(null, vs);
t.Location = new System.Drawing.Point(20, i+=40);
t.Text = "Csak validál";
Controls.Add(t);

t = new MyTextBox(bs, null);
t.Location = new System.Drawing.Point(20, i+=40);
t.Text = "Csak piros";
Controls.Add(t);
```

3. lista: irányítószám-ellenőrző textbox beépítése

```
public class ZipValidationStrategy: IValidationStrategy
{
  public bool IsValid(string text)
  {
    Regex re = new Regex(@"\d{4}");
    return re.Match(text).Success;
  }
  public string GetValidFormat()
  {
    return "dddd - Az irányítószám négy számjegye";
  }
}
```

4. lista: az új stratégiaosztály használatának megadása

```
IValidationStrategy zvs = new ZipValidationStrategy();
t = new MyTextBox(null, zvs);
t.Location = new System.Drawing.Point(20, i+=40);
t.Text = "Csak ZIP";
```

kellene delegálni a decoratorok-nak, ami esetünkben nagyon nagy munka lenne, illetve a nem virtuális metódusok miatt egy részével nem tudnánk mit kezdeni. A pattern implementation fejezetében is írják, hogy a component alaposztály legyen egyszerű, kevés metódust tartalmazzon. Esetünkben ez nem igaz.

Így vérzett el a dekorátor pattern. A példa mutatja, hogy a patternek bevetésekor nagyon oda kell figyelni, mert egy, a problémára látszólag kiválóan alkalmazható pattern lehet, hogy valami apróság miatt mégsem használható. Szerencsére a decorator pattern leírása során felhívják a figyelmünket arra, hogy abban az esetben, ha a component alaposztály (textbox) túl összetett és a Decorator osztályok túl bonyolultak lennének, gondolkodjunk el a strategy pattern használatán.

A strategy célja: „Definiálni egy algoritmuscsaládot, egységbe foglalva és cserélhetővé téve őket. A strategy lehetővé teszi, hogy az algoritmus anélkül változzon, hogy az ügyfél (hívó) észrevenné ezt."

Esetünkben két algoritmusról van szó. Az egyik megmondja milyen színű legyen a háttérszín, a másik pedig leellenőrzi, hogy a begépelt karakterfüzér telefonszám-e? Azaz kétszer is be kell vetnünk a strategy pattern (**2. kép**).

Esetünkben a context használja a strategy interface-en definiált algoritmusokat a saját „okos" textboxunk. Látható, hogy a context aggregálja a strategy interface-t, azaz a textboxunknak lesz egy-egy referenciája a háttérszínállító és a validáló stratégiára is (**3. kép**).

A megfelelő algoritmust tároló konkrét stratégiaimplementációt a MyTextBox konstruktorban adjuk át a textboxnak (az UML diagramon látható osztályok konkrét implementációját lásd az **1. listá**ban).

Ezután hozzunk létre különböző típusú textboxokat (**2. lista**). Látható, hogy attól függően, hogy milyen stratégiaobjektumokat kap egy-egy MyTextBox példány, mindegyik másként viselkedik.

Mi történik, ha kiderül, hogy kellene egy irányítószámokat is ellenőrző textbox (ami persze lehet piros is)? Semmi gond, az előbbi ellenőrző stratégiánk teljesen alkalmas erre a célra is, csak létre kell hozni egy új stratégiaosztályt, ami az IValidationStrategyt implementálja (**3. lista**).

A megoldás (és általában a DP-k használatának) talán legszebb része, hogy az új funkcionalitás használatához semmit nem kell átírni, csak új kódot hozzáadni! Az új stratégiaosztály készen van, már csak meg kell mondani egy új textboxunknak, hogy használja (**4. lista**).

Talán sikerült a példákkal megvilágítani: a megoldás nagyon jól bővíthető, és magán viseli a DP-k mindhárom alapelvét: 1. részesítsd előnyben a delegálást a leszármaztatással szemben; 2. programozz interface-ek használata helyett; 3. rejtsd el, ami változhat.

Mi változhat? A validálás vagy a háttérszín algoritmusa. Elrejtettük őket a MyTextBox elől, így azokat legószerűen bármikor kicserélhetjük anélkül, hogy erről bármi tudomása lenne a textboxkánknak.

A példa alapján sejthető, hogy DP-k ismeretében sokkal jobban bővíthető és karbantartható kódokat írhatunk, mint tisztán saját kútfőből merítve.

Kapcsolódó *NetAcademia* tanfolyam:

DP – design patterns

A 3 napos tanfolyamon a hallgatók megismerhetik az objektumorientált analízis és tervezés lehetőségeit a DP-k bevezetésével. A tanfolyam során egy többnyelvű, többfelé adatbázison működő webalkalmazást kell felépíteni DP technikák felhasználásával.

DESIGN PATTERNS TANFOLYAM:

2004. aug. 30.–szept. 2.

2004. nov. 2–5.

KeSzo Kft.

1055 Budapest, Falk Miksa u. 6. Tel.: **332-8717** Fax: 302-5136
www.keszo.hu e-mail: sales@keszo.hu

A szakértő szoftverkereskedő

Futó akcióinkból:

Nero 6.x CD író szoftver	15.000
MS Office XP dobozos magyar (Word, Excel, Outlook, PowerPoint)	66.000
WinRAR magyarul is	7.900
Total Commander magyarul is	7.900
TOAD 7.6 Std./Pro/Xpert	205.000 / 342.000 / 511.000
Norton Antivírus 2004 magyar/angol	16.800 / 18.000
Norton Internet Security 2004 magy./ang.	16.800 / 22.000
Panda Antivírus Titanium/Plat./I.Sec.	5.600/12.000/15.000

Egyedi szoftver regisztrációk
Internetes beszerzések
Hagyományos dobozos szoftverek
Mennyiségi liszenszek

Vásároljon közvetlenül az importőrtől!
Az igazi választékot nálunk találja!

Áraink a 25% ÁFA nélkül értendőek!

canopus
made in Japan

DV
REALTIME!
VHS
MPEG
HI-8
DVD

Valósidejű videó szerkesztőrendszer?
MPEG készítés?
DVD szerkesztés?
Mindez egy csomagban?
Ráadásul **bruttó 90 ezer forintért?**

= Let's EDIT RT

A Canopus termékekben a legkorszerűbb analóg / DV konverter NEC csip van!

http://www.canopus.hu tel: 253-0038

A Toshiba a Microsoft® Windows® XP operációs rendszert ajánlja.

TOSHIBA

EGY ASZTALI PC TELJESÍTMÉNYE – NOTEBOOKBA ZÁRVA.

Felülmúlhatatlan teljesítmény és multimédiás lehetőségek – verhetetlen áron.

Satellite A60-302

- Intel® Celeron® Processzor 2.80 GHz
- Microsoft® Windows® XP Home
- 256MB DDR RAM maximális bővíthetőség: 1280 MB
- 15" TFT színes kijelző
- 40GB HDD
- CD-RW/DVD-ROM meghajtó
- 3 x USB 2.0, 1 x PC kártyahely, i.LINK® (IEEE 1394), FIR, TV-kimenet
- párhuzamos port
- hordtáska
- 2 év garancia

239.900,- Ft+ÁFA

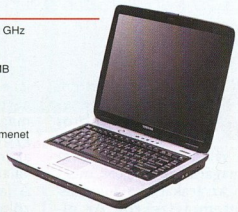

Satellite A60-312

- Intel® Celeron® Processzor 2.80 GHz
- Microsoft® Windows® XP Home
- 512MB DDR RAM maximális bővíthetőség: 1536 MB
- 15" TFT-kijelző
- 40GB HDD
- DVD-R/RW meghajtó
- 3 x USB 2.0, 1 x PC kártyahely, i.LINK® (IEEE 1394), FIR, TV-kimenet
- párhuzamos port
- hordtáska
- 2 év garancia

263.920,- Ft+Áfa

Keresse az "Approved For Sale" ("Forgalomba hozható") matricát!
Ez a matrica kizárólag a hivatalos Toshiba-képviseletnél vásárolt termékeken található meg.

Approved for sale in EMEA countries TOSHIBA

Mit garantál a matrica?
- a legfejlettebb technológiák felhasználásával gyártott terméket
- teljeskörű segítséget a hivatalos szervizpartner részéről
- Toshiba világgaranciát

Miért a Satellite A60 notebook-család a helyes választás?
- a legkorszerűbb, csúcsteljesítményt nyújtó Intel® mobil processzorok
- a továbbfejlesztett ATI grafikai chip- és kijelzőtechnológia segítségével látványos bemutatókat tarthat, játszhat vagy pihenésképpen videókat nézegethet – mindezt csúcsminőségben
- élvezheti a vezeték nélküli és vezetékes LAN, iLINK, modem és USB portok nyújtotta azonnali kapcsolatteremtési lehetőségeket
- csúcstechnológiával felszerelt, kitűnő multimédiás eszköz
- innovatív kidolgozásának és a sokoldalú szoftverek kombinációjának köszönhetően kiemelkedően felhasználóbarát termékcsalád

A Toshiba termékekre vonatkozó további információért, kérjük, hívja az alábbi telefonszámot:

(06-1) 467-6111

intel inside celeron®

Válassza a szabadságot.
computers.toshiba-europe.com

Hivatalos forgalmazók és márkaszervizek: **Technotrade Informatikai Rt.** 1147 Budapest, Öv u. 185. • Telefon: 467-6111, fax: 252-6470 • www.technotrade.hu • info@technotrade.hu, **Technotrade Győr** • Telefon: 96/424-229 • e-mail: gyor@technotrade.hu, **Technotrade Nagykanizsa** • Telefon: 93/310-395 • e-mail: nkanizsa@technotrade.hu, **Technotrade Nyíregyháza** • Telefon: 42/504-400 • e-mail: nyehaza@technotrade.hu, **Technotrade Pécs** • Telefon: 72/251-288 • e-mail: pecs@technotrade.hu, **Technotrade Sopron** • Telefon: 99/523-980 • e-mail: sopron@technotrade.hu, **Technotrade Szarvas** • Telefon: 66/312-197 • e-mail: szarvas@technotrade.hu, **Technotrade Eger** • Telefon: 36/411-585 • e-mail: eger@technotrade.hu

A Intel, Intel Inside, az Intel Inside logó, a Pentium és a Celeron az Intel Corporation védjegye, vagy az Egyesült Államokban vagy más országokban bejegyzett kereskedelmi márkanevei vagy bejegyzett márkanevei. A Microsoft és a Windows a Microsoft Corporation védjegye az Egyesült Államokban és más országokban bejegyzett márkanevei.

Digitális videotechnika IX.

» Rémtörténetek

Mintegy öt-hat évvel ezelőtt bősz levelezésben álltam az egyik jól ismert japán NLE-orientált cég elnökével, és többek között arról folyt a szó, honnan lehetne beszerezni egy jó minőségű MPEG-tömörítő szoftvert. Megadott nekem egy – szintén – japán céget, és azt is hozzátette, hogy tényleg jó lenne, ha ellenőrizném, mit tud a szerkezet és mibe kerül, mert esetleg őket is érdekelné a dolog.

–laz–

Nos, meg is tettem a megfelelő lépéseket, azaz árajánlatot kértem az illető cégtől. A válasz nem sokáig váratott magára, de amikor megláttam az árakat, majdnem leszédültem a székről. Az olcsóbbik változat 39 ezer dollárba került volna. Ha hiszik, ha nem, nem rendeltem meg. De érdekesen alakultak tovább a dolgok. Nagyjából egy év múlva ismét belebotlottam ebbe a cégbe, de most lehetőségem volt letölteni a szoftver tesztváltozatát. Persze ahogy kipróbáltam, rögtön felfedeztem egy csomó hibát, amit szemérmetlenül megírtam nekik, pontosabban az amerikai főhadiszállás valamilyen főnökének. Valószínűleg nem hordhattam össze túl nagy badarságokat, mert rögtön rám vetették magukat, és küldtek egy teljes verziót, abból is a legnagyobb tudásút, hogy ugyan mondjam el erről is a véleményemet. El is mondtam, és le a kalappal a távol-keleti emberek udvariassága előtt, lenyelték a kritikát, sőt, elvégezték a megfelelő módosításokat. Miután a szoftver tényleg piacért lett, megkérdezték, nem tudnék-e segíteni a termék európai értékesítésében. Ajánlottam nekik egy jó szakembert Olaszországból.

Amikor olasz barátom meghallotta, hogy a jobbik verzióért képesek 4000 dollárt kérni (azért időközben szerényebbek lettek), közölte velük, hogy a termék eladhatatlan, mert akkoriban már hardveres tömörítőt is lehetetett kapni 2000 alatt. Persze a japánok elmondták, hogy az övék olyan jó minőségű, hogy a több tízezer dolláros hardverek képesek csak ilyet előállítani. Nem akarták megérteni, hogy az átlag európai abból indul ki, hogy hardver *vagy* szoftver. Szoftverért nem fizetnek ennyit. Azt is elmondtuk nekik, hogy a termék olyan drága, hogy a megjelenést követően nagyon gyorsan fel fogják törni, és akárki ingyen letöltheti majd valamelyik orosz webhelyről. A japánok gúnyos kacajjal közölték, hogy erre ők is kíváncsiak lennének, mert ez lehetetlen.

Summa summarum, olasz barátom nem vállalta a dolgot, a japánok mégis valahogy piacra dobták a terméket Európában, persze még alacsonyabb áron, 1900 dollárért. Nos, az orosz crackerek nagyon lusta hangulatban lehettek, mert csak a megjelenést követő második napon tudták prezentálni a feltört változatot, ami azóta folyamatosan letölthető, persze mindig a legfrissebb verzió. Amikor a törés megjelent, voltam olyan elvetemült, hogy közöltem a japánokkal a tényt és a linket. Érdekes, hogy azóta nem akarnak szóba állni velem. Miért? Ki érti ezt?

Visszakanyarodva, az említett termék a kirívó eset. Annyira, hogy akár ingyenes szoftver is létezik (pontosabban létezett), méghozzá nem is akármilyen, a minősége a nevezett 1900 dollároséval vetekszik. Pontosabban... hmm... ezt megint el kell mondanom, igyekszem majd szórakoztató és tartalmas lenni.

Történt pedig, hogy egy tehetséges japán (már megint?), Hiroyuki Hori úgy döntött, ő bizony most romba dönti a kapitalista gazdaság legfontosabb pillérének számító MPEG-szoftvert előállító ipart. Ingyen fog rendelkezésre bocsátani olyan tömörítőt, hogy csak na! Így is tevén. És bizony az általa produkált termék nagyon-nagyon jó minőségű MPEG-et állított elő. Nos, az MPEG-ipar csődje nem következett be. A japán srác webhelyét rendszeresen látogatók egy szép napon azt olvashatták, hogy az újabb verziókból kivette az MPEG-2 stream előállításának a lehetőségét, mert egy bizonyos szervezet (MPEG LA) be akarta perelni szabadalmaik jogtalan felhasználásáért.

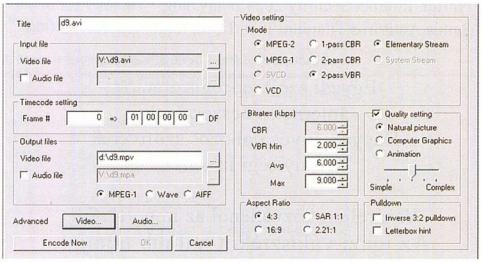

» A Cinemacraft Basic Encoder fő képernyője. A japán gyártó a szoftver nagyobbik változatát (SP) eredetileg 39 000 dollárért akarta árulni – az évek során ez az összeg összezsugorodott 1900 dollárra

Utánanéztem a dolognak, és találtam is mindenféle leírást a ➲ **www.mpegla.com** webhelyen. Hát kérem szépen, ez az egész megint egy olyan gusztustalan dolog, hogy nem találok szavakat. Az MPEG-tömörítési algoritmusok zöme gyakorlatilag olyan matematikai eljárásokon és törvényeken alapszik, amelyek többsége szabadon terjeszthető, nyilvános egyetemi webhelyekről letölthető. Ez az MPEG LA nevű szervezet begyűjtötte az összes olyan apró technikai, matematikai eljárást, ami akár az MPEG-2 előállításával kapcsolatos, akár az ilyen streamek lejátszásakor használatos, és kiderítette róluk, hogy ki az eljárás, know-how, licenc tulajdonosa, összeállított egy portfóliót, és ezt árulja, a nagy cégek egyetértésével. Szerintük ha ma valaki előállít egy MPEG-2 tömörítésű anyagot tartalmazó hordozót, és azt értékesíti, vagy általa üzleti előnyhöz jut, szabadalmi díjat köteles nekik fizetni. A helyzet pillanatnyilag az, hogy kedvenc japánunk valahogy megegyezett ezzel az MPEG LA-val, és fizet nekik, ezért a szoftver most már nem ingyenes, nagyjából 50-60 dollárba kerül. Bár az összeg nem sok, de ez mégis disznóság! Ennyit a pletykákról. *(Mellesleg az MPEG LA mohósága miatt került ki a PowerDirector 2.1 videoszerkesztő múlt havi DVD-nkre került ingyenes változatából az MPEG-2 feldolgozás lehetősége – a szerk.)*

MIÉRT SZOFTVER? Az emberek természetes birtoklási vágya miatt a tisztán szoftveres eljárások nem túl népszerűek. Valahogy nem érezzük igazi értéknek, szemben a hardveres megoldásokkal, amelyek esetében valódi, kézzelfogható tárgyat kapunk a pénzünkért. A hardverről azt gondoljuk, sokkal komolyabb technológiai hátteret igényel a gyártónál, ergo annak muszáj jobbnak lennie. Pedig ez ma már egyáltalán nem így van, ráadásul a szoftver olcsóbb. A szoftveres tömörítők további előnye, hogy könnyebben javíthatók, egy egyszerű file-letöltés akár

újabb képességeket is adhat a termékhez, és – mivel használatuk merőben más módon történik – kockapontosan meg lehet nekik adni, mettől meddig történjék az enkódolás. Ezzel elejét vehetjük egy csomó kínlódásnak.

Nagyon fontos előny továbbá, hogy a már digitalizált jelet alakítják át, tehát a DA–AD konverzió miatti generációs veszteség nem létezik. Sőt, mivel AD konverterük nincs, nem kell bajlódni a bemeneti fokozat beállítgatásával. Itt a fényerőre, színhelyességre és egyebekre utalok. Világos, hogy a szoftvert előállító cég könnyedén tudja frissíteni a termék esetleg tökéletlen kódrészletét, így jó esélyünk van arra, hogy a kezdetben csetlőbotló vagy gyenge minőséget előállító szoftverünk hosszú távon mégis használható lesz valamire.

A szoftverek legfontosabb tulajdonsága az, hogy a számítógépben dohogó processzor teljesítményére támaszkodnak. Ha lassúnak ítéljük a szoftvert, a processzor gyorsabbra cserélése sok esetben minőségi változást hozhat az életünkbe. A hardveres tömörítők soha nem fognak a valós időnél gyorsabban dolgozni, igaz, lassabban sem. A szoftveres tömörítők – a mai korszerű processzorokon – rövidebb idő alatt elvégezhetik a konverziót, mint az eredeti videó hossza.

Aki foglalkozott már nagyobb videoanyag MPEG-re

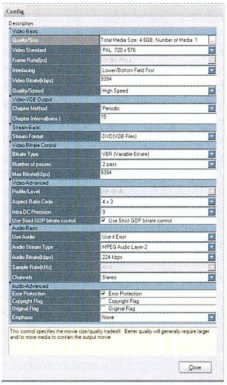

» Egy trónkövetelő az olcsó szoftveres MPEG-tömörítők piacán, a Canopus Procoder Express. Bár kezelése, beállítása egyszerű, nagyon jó minőséget produkál

történő tömörítésével, könnyen szembesülhetett azzal a nagyon bosszantó jelenséggel, hogy nem fért el a háttértárolóján, mert az eredeti, konvertálandó anyagnak ott kell terpeszkednie, és már nem marad hely az előállítandó MPEG számára. Sok olyan szoftveres enkóder van, ami beépül a videoszerkesztő szoftverbe, így onnan nem kell a kész anyagot kimenteni, hanem egyenesen MPEG formátumba exportálhatjuk a szerkesztőlécen lévő videót. Ezzel nem kevés időt és háttértárkapacitást takarítunk meg.

Az igényesebb szoftverek rengeteg beállítási lehetőséget nyújtanak, melyekkel nagyon finoman be lehet hangolni az adott filmhez a tömörítési eljárást. Persze a kezdők elvesznek a sok „gomb" között, de a kezdeti pánik után mindenki értékeli, hogy komolyabb lehetősége van a stream minőségének befolyásolására. Ha más nem, az eredeti, működő gyári beállítás megváltoztatása felejthetetlenül rossz MPEG előállítására inspirálhatja a szoftvert. Ez is eredmény!

Annyi szépet és jót mondtam a szoftveres tömörítőkről, hogy gyanítható: egy részrehajló, a hardveres tömörítőktől megcsömörlött és megkeseredett ember vagyok. Ez egyáltalán nem így van. Egyszerűen arról van szó, hogy a hardveres tömörítők szűkebb mozgásteret biztosítanak, és az olcsóbb szerkezetek nagyon gyenge minőséget állítanak elő. De amelyik hardver jól működik, az fantasztikus dolgokra képes. Gondoljunk például arra, ha hatékony (gyors és jó) zajcsökkentés kell.

A VÁSÁRLÁS KOCKÁZATA

Úgy, mint a hardveres tömörítőknél, a szoftvereknél is megvan a vásárlás kockázata. Ennek számtalan oka lehet. Meggyőződésemmé kezd válni, hogy a szoftveres tömörítőket előállító cégek egy része tulajdonképpen kedvtelésből fejleszt, úgy, mintha nem nyereségorientáltak lennének. Ezzel kapcsolatban rengeteg érdekes tapasztalattal rendelkezem. Mindig gyanús, ha a szoftver teszt-változata nem tölthető le. Természetes, hogy a gyártók szeretnek többet állítani a termékeikről, mint ami a valóság, hiszen a kisebbségi is a maga lovát dicséri. Sokszor ezt nem rosszindulatból teszik, hanem egyszerűen nem értenek hozzá. Ez elég hihetetlenül hangzik, pedig így van.

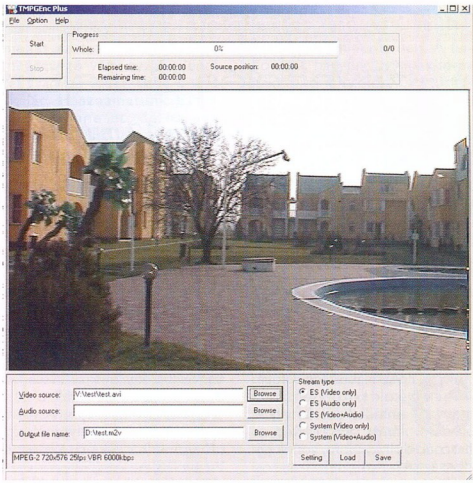

» A Tsunami MPEG Encoder, azaz a TMPGEnc. Manapság talán a legnépszerűbb szoftveres MPEG-tömörítő – persze nem véletlenül

Egy szoftveres enkódert gyártó céggel régi a kapcsolatom – amikor termékük első verziója megjelent, gyorsan rávetettem magam, de sajnos hamar kiderült, hogy a félképes videoanyagot nem kezeli, csak a progresszívet, ezért a végeredményt lejátszva a tévéképernyő erősen vibrál a vízszintes mozgásoknál. Amikor ezt szóvá tettem, azt mondták, nem értek hozzá, és az úgy jó, ahogy van. Aztán egy év múlva töredelmesen bevallotta az egyik főnökük (a levél archiválva), hogy sajnos igazam van. De azért nem volt annyi vér a pucájukban, hogy a webhelyükön a termék ismertetésekor kiírják: a szoftver által előállított anyag alkalmatlan a tévékészüléken történő kijátszásra.

Gondolom, jó sok vevőt becsaptak. Ez szerintem már a rosszhiszeműség kategóriájába tartozik. Aki ma enkódert akar vásárolni, annak nem lesz könnyű a választás. Hamar beviszik az embert az erdőbe a gyártók.

Az a baj, hogy az MPEG-enkódolás annyira sokrétű problémákat vet fel, és olyan sok szempontból meg kell vizsgálni egy tömörítőt, hogy alig jelennek meg jó tesztek a termékekről. Nagyon bonyolult ezeket leteszteln. Már a jó forrásanyag kiválasztása is komoly nehézséget okozhat. Én magam is jártam úgy, hogy megvettem egy enkódert, mert azzal az anyaggal kiválóan működött, amit először betoltam neki, aztán jött az orcára huppanás.

Olvastam egy-két tesztet a nyugati lapokban, de hihetetlenül banális dolgokat említettek meg bennük. Olyan volt, mint amikor egy gépkocsiteszt arról szól, hogy az ülés kárpitjának a színe lehetne egy kicsit kékesebb árnyalatú, de hogy hogyan megy, mennyit fogyaszt, az már nem érdekes.

•

Minden enkódernek van valamilyen hibája, kivéve persze a csillagászati összegbe kerülőket. Ott jó esélyünk van arra, hogy nem nyúlunk mellé. Sokszor gondolkodtam már azon, hogy kellene egy saját tömörítőt gyártani. Ezzel csak egy bajom van: annyira azért nem értek hozzá. Azt azonban meg tudom mondani, mi a baja. A tervem az, hogy lapunk hasábjain megpróbálok valamiféle tesztet közzétenni az általam hozzáférhető MPEG-tömörítőkről, hátha ezzel hasznos információhoz juttathatom az olvasót.

Mielőtt belefognánk a tesztekbe, el kell merülnünk az MPEG-tömörítés finomhangolásának részleteiben. Ha nem akarunk újabb rémtörténet részesei lenni, nem árt, ha tudjuk, mit teszünk. PCM

Grafikai tippek

» Szövegelés CorelDraw-ban

A CorelDraw Graphics Suite 12 megjelenése kapcsán több fórumon is felbukkantak olyan fogások, trükkök, amelyek néha jelentős mértékben segíthetik a programmal dolgozók mindennapi munkáját. Érdekes módon ezek egy részét úgy „reklámozták", mint a 12-es verzió újdonságait, pedig majd mindegyik működik az előző verzióban, sőt verziókban is – így ezeket érdemes azoknak is kipróbálniuk, akik valamelyik korábbi kiadást használják.

Weisz Tamás

Az alábbi rövid fogások között biztosan mindenki talál olyat, amit már ismer és használ, de remélem, tudok újdonsággal is szolgálni.

AZ IDOMÍTÁS CSODÁI A szövegekkel, főleg a magyar nyelvű szövegekkel mindig gond van. Ez persze nemcsak a Corel és a CorelDraw problémája: szinte minden olyan programban előkerül ez a téma, amelyik a betűket nem alakítja át görbékké vagy pixeles képekké. Reméltük, hogy a Unicode megoldja ezt a rendszeresen visszatérő feladványt – és erről a reményünkről még mindig nem tettünk le –, ám sajnos az áttérés messze nem olyan zökkenőmentes, mint ahogy azt gondoltuk. Szerencsére a CorelDraw 12 e téren hatalmasat lépett előre, és egyelőre úgy tűnik (ahhoz még túl fiatal a program, hogy ennél bátrabb kijelentést merjek tenni), hogy – korrekt unicode-os betűkészletekkel – sok olyan probléma fel sem merül, vagy könnyedén legyőzhető, amivel bizony még a 11-esben is meg kellett izzadnunk.

De vannak olyan egyéb „problémák", amelyek miatt időnként kritika éri a CorelDraw 11-et és 12-t. Például akik már évek óta használják a CorelDraw-t, és a korábbi (10-es vagy még régebbi) verziókkal készült rajzokhoz akarnak hozzányúlni, rendszeresen sziday a programot, hogy mindig átvált angol billentyűkiosztásra. Pedig ez esetben a programnak van igaza.

Ha kijelöljük a szöveget, az állapotsorban láthatjuk, hogy bekezdésről vagy grafikus szövegről van-e szó, milyen a betűtípusa és betűstílusa (vagy legalábbis az első karakteré), és – esetünkben ez nagyon fontos – milyen nyelvű a szöveg. Márpedig ha itt azt látjuk, hogy „(US)" – és a régebbi verziókkal készült dokumentumok szövegeinél szinte biztosan ezt fogjuk látni –, akkor a program teljesen jogosan vált át angol nyelvű billentyűkiosztásra, ugyanis ez a „gyári beállítás".

Ennek megakadályozására az egyik, elviekben korrektebb megoldás, ha a *Szöveg → Helyesírás-ellenőrző eszközök → Nyelv* menüpont választásával megnyitjuk a *Nyelv kiválasztása* ablakot, majd a használt nyelvet átállítjuk magyarra. Természetesen előtte érdemes kijelölni az összes szövegobjektumot (*Szerkesztés → Kijelölve minden → Szöveg*), de akkor sincs semmi gond, ha a [Ctrl A] billentyűkombinációval minden rajzelemet kiválasztunk – legfeljebb a téglalapjaink és a görbéink is magyar nyelvűek lesznek. :)

De ha nem szeretnénk ezt minden alkalommal végigcsinálni – és többnyire egy-egy apró javítás miatt nem szeretnénk –, akkor érdemes megnyitni a *Beállítások* ablakát (*Eszközök → Beállítások* vagy [Ctrl J]), majd a *Kezelőfelület → Szöveg* oldalon kikapcsolni az *Automatikus billentyűzetváltás* kapcsolót.

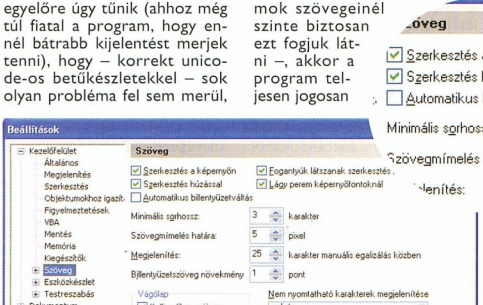

» Egyetlen kattintással sok bosszúságtól megszabadulhatunk

Ennek megkezdéséhez az egyszerűbben a *Szöveg → Helyesírás* oldalt, és kapcsoljuk ki az *Automatikus helyesírás-ellenőrzés* pontot – mivel sajnos nincs magyar helyesírás-ellenőrző, így teljesen felesleges –, valamint a *Kezelőfelület → Szöveg → Mondat kezdőbetűje mindig nagy* kapcsolót, különben előbb-utóbb nagyon fogunk csodálkozni (és csúnyán beszélni), hogy miért nem tudunk létrehozni olyan grafikus szöveget, amiben csak egy kis „a" betű van...

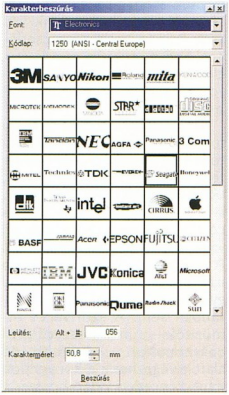

» A név változott, a szerepkör maradt a régi – illetve tovább bővült az új verzióban

A speciális karaktereket vagy szimbólumokat régebben a legegyszerűbben a *Symbols* vagy *Symbols and Special Character* (verziótól függ, hogy éppen melyik) dokkolón keresztül lehetett a rajzba beemelni. A 11-es verzióban azonban ez a dokkoló látszólag megszűnt, és szimbólumnak – igazodva a Flash terminológiájához – a CorelDraw az újra felhasználható elemeket kezdte el hívni. Azért csak látszólag szűnt meg, mert – logikus lépésként – átkerült a *Text* menü alá, és átkereszteltték *Insert Character* névre (a magyar kezelőfelületen: *Szöveg → Karakterbeszúrás*). Még az a nagy szerencse, hogy bárhogyan is híváik a dokkolót, a [Ctrl F11] becenévre és billentyűkombinációra mind a mai napig hallgat.

Sőt! Míg a CorelDraw 11-ben sokat bosszankodtunk azon, hogy a program a unicode-os

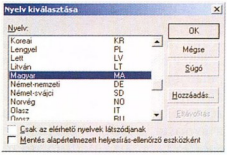

» Magyar nyelvű szövegek esetében biztosan nem fog angolra váltani a billentyűzet

betűkészleteket annyiszor szerepeltette a fontlistában, ahány kódlapot tartalmaztak, addig a 12-es verzió már két külön listában jeleníti meg a betűkészletet (mindegyiket csak egyszer) és a benne található kódlapokat.

TÉRHATÁS – KICSIT MÁSKÉPP De hogy e hónapra se maradjunk bemutató nélkül, nézzünk meg egy egyszerű, mégis látványos megoldást arra, hogyan készíthetünk térhatású szövegeket a CorelDrawval az Interaktív térhatás eszköz vagy az *Effektusok → Térhatás* dokkoló segítsége nélkül.

Ehhez először is természetesen szükségünk lesz egy grafikus szövegobjektumra, amelynek válasszunk egy szép, lekerekített, és lehetőleg nem talpas betűtípust (például Balloon vagy Bauhaus). Az is jó megoldás, ha keresünk egy nagyon vékony vonalú betűtípust, majd ennek körvonalát alaposan megvastagítjuk (8-16 pont), sarkait és vonalvégződését pedig lekerekítjük. Ezután a körvonalat görbévé alakítjuk (*Elrendezés → Körvonal objektummá konvertálása* vagy [Ctrl Shift Q]), és az így létrejövő új alakzatot összeforrasztjuk magával a szöveggel. Sajnos elképzelhető – sőt valószínű –, hogy ezután a *Formázó* eszközzel helyre kell raknunk, esetleg meg kell szüntetnünk néhány elkószált csomópontot, illetve be kell zárnunk a nyitva maradt görbéket. A *Nézet → Drótváz* üzemmódra átkapcsolva érdemes akkor is ránéznünk az új objektumunkra, ha látszólag minden rendben van, mert néha a látszat – a programmal egyetemben – csal.

Akár a grafikus szövegobjektummal, akár a vastagított körvonallal készített objektummal dolgozunk tovább, állítsunk be fekete kitöltőszínt és kapcsoljuk ki a körvonalat. Ezután hozzunk létre egy másolatot a rajzelemről a [szürke +] megnyomásával, majd a [Shift le nyíl] nyomogatásával hozzuk lejjebb a kópiát.

Hagyjuk kijelölve a másolatot, és vegyük elő az *Interaktív kontúr* eszközt. Állítsuk be a „hatásirányt" középpontba irányulóra, a kitöltés színét változtassuk fehérre, majd lépéstávnak adjunk meg nullát. (Utóbbit a program úgyis ki fogja javítani a lehető legkisebb értékre, 0,025 mm-re, vagyis 0,001 inchre, de nekünk ez így is pont megfelel.)

Némi ügyeskedéssel vektorgrafikus elemként is tudnánk használni ezt a csoportot – ami a betűk vastagságától függően akár több száz elemből is állhat –, azonban sokkal egyszerűbb, ha átalakítjuk pixelgrafikussá a *Bitképek → Bitképpé konvertálás* paranccsal. A végső színmodellt majd úgyis a végső kép exportálásakor fogjuk meghatározni, ezért most teljesen mindegy, hogy a *Szín* listából az RGB-t vagy a CMYK-t választjuk ki. Annál fontosabb, hogy a felbontás legalább 150, de inkább 300 dpi legyen, az *Élfinomítás* és az *Átlátszó háttér* kapcsolók aktívak legyenek, míg az *ICC Profil használata* kapcsoló teljesen lényegtelen, a szürkeárnyalatos kép kinézetét nem igazán fogja befolyásolni.

Egyelőre hagyjuk magára újdonsült pixelgrafikus elemünket, és térjünk vissza eredeti feliratunkhoz. Ezt fessük ki valamilyen szép mintával vagy színátmenettel. Előbbihez használhatjuk valamelyik textúrát, míg utóbbihoz javaslok egy zöldből zöldbe vagy kékből kékbe tartó átmenetet, azonban adjuk meg, hogy ez az átmenet az óramutató járásával megegyező vagy azzal ellentétes irányba járja körbe a színskálát. Használhatunk bármilyen átmenetet, de ha nem *Egyenes* típust választunk, akkor a (két-három betűnél) hosszabb szövegek esetén érdemes a feliratot karaktereire darabolni az *Elrendezés → Részekre törés* ([Ctrl K]) paranccsal, majd utána összecsoportosítani, mert úgy mégiscsak egyszerűbb lesz vele a további munka.

Erről a kiszínezett feliratról – vagy objektumcsoportról – készítsünk egy újabb másolatot a [szürke +] megnyomásával, majd ezt a másolatot toljuk feljebb a [Shift fel nyíl] többszöri megnyomásával. Az Eszközkészletből vegyük elő a Téglalap eszközt, és húzzunk egy akkora négyszöget, amibe kényelmesen belefér az imént készített másolat a körülötte levő „kapaszkodókkal" együtt. Ha a téglalap nem átlátszó, tegyük azzá. Az *Igazítás → Sorrend → Hátra* paranccsal vagy a [Shift PgDn] billentyűkombináció megnyomásával tegyük a feliratmögé, majd a [Shift]-et lenyomva tartva jelöljük hozzá magát a feliratot is, végül egyszer kattintsunk a színpaletta tetején (vagy a hagyományos elrendezést kedvelőknek a bal szélén) található *X*-re, hogy immáron teljesen láthatatlanná tegyük a téglalapot. (Az igazán precízek még egyszer-egyszer megnyomhatják a [C] és az [E] billentyűket, hogy a felirat pontosan középre kerüljön, de ez nem olyan fontos.)

Ezt a színes feliratot is pixelgrafikussá alakítjuk a *Bitképek → Bitképpé konvertálás* paranccsal. Ez esetben már fontos lehet, hogy a *Szín* listából az RGB-t vagy CMYK-t válasszuk-e, mert ennek függvényében a program megváltoztat(hat)ja a minta színeit. A felbontást hagyjuk ugyanakkorának, mint amekkorát a szürkeárnyalatos képnél használtunk, az *Élfinomítás* kapcsolót szintén hagyjuk bekapcsolva, azonban az *Átlátszó háttér* előtti négyzetből mindenképpen vegyük ki a kis pipát. Az *ICC Profil használata* kapcsolót – hasonlóan a színmodellhez – ízléstől függően kapcsolhatjuk ki vagy be.

Miután a program vektoros objektumainkból elkészítette a bitképet, azt „mossuk el" a *Bitképek → Lágyítás → Gauss-féle lágyítás* művelettel, 8-12 pixeles sugarat megadva. Így talán már érthető, miért volt szükségünk egy olyan téglalapra, amelynek kitöltését és körvonalát is átlátszóvá tettük. Nélküle ugyanis a bitképünk pontosan ugyanakkora lenne, mint amekkora a felirat volt, és a kép ilyen mértékű elmosásakor nagyon csúnyán levágnánk a széleket, márpedig nekünk most egy ilyen szép, homályos, azonban teljes feliratra van szükségünk. Ugyanis most ezt a bitképet tesszük a legalsó objektummá (*Igazítás → Sorrend → Hátra* vagy [Shift PgDn]), majd miután a [Shift le nyíl] billentyűkombinációval visszatoljuk az eredeti felirat alá, immár a [Shift] nélkül, sőt esetleg a [Ctrl]-t használva elmozgatjuk egy kicsit jobbra és lefelé.

Most már van egy szép árnyékunk – sok esetben érdemesebb így árnyékot „gyártani", mint az *Interaktív árnyék* eszközzel –, de nem véletlenül készítettük el a másik bitképet sem. Ezt a [Shift fel nyíl] billentyűkombinációval visszük vissza a felirat fölé – és valóban fölé –, majd miután elővettük az *Interaktív átlátszóság* eszközt, a *Tulajdonságsoron* beállítjuk, hogy a kép átlátszóságának típusa *Egységes* legyen, az *Átlátszósági művelet* pedig *Kivonás*. Az *Átlátszóság kezdete* (ami az *Egységes* típusnál a teljes felületre igaz) csúszkát hagyjuk középállásban, vagy csak viszonylag kis mértékben változtassunk rajta. PCM

» A legegyszerűbb kiindulópont egy szép színátmenet

» Azért a hullámzásért még keményen meg kellene dolgoznunk

» Akár zsiráfbőrt is húzhatunk a betűkre

Amiga, OS/2

» Más világ

Az eComStationnel kapcsolatban az egyik legnagyobb hír, hogy az operációs rendszer következő, 1.2-es verzióját javában fejlesztik. Az RC1-es változatot már nyúzzák a tesztelők, a végleges verziót pedig az év második felére ígéri a Serenity Systems.

Nagy Lajos, Sponga Tamás

Az Amigák világában sem múlt tétlenül az előző négy hét. A fejlesztők természetesen csiszolgatták a különféle rendszerkiegészítőket, a régi jó amigás játékvonal sem szakadhatott meg, és persze itt is születtek jobbnál jobb kommunikációs megoldások.

AMIGA, MORPHOS

Elsőnek itt van mindjárt egy csemege a P2P-mániásoknak: megjelent a file-cserélő rendszerek protokolljainak egységes kezelésére fejlesztett Jabberwocky kliens újabb bétája (**/amiga/util/Jabberwocky15pre2.lha**). A legjobb amigás azonnali üzenetküldő, amely támogatja a Jabber, az ICQ, az MSN, az AIM és még jó néhány peer to peer program protokollját, mindent tud, amit a népszerűbb operációs rendszereken futó társai. A MUI-t használó felület és a teljes AREXX interface nemcsak széppé, hanem igazán használhatóvá is teszi a kiemelkedően stabil programot. A 68k-s változat probléma nélkül fut MorphOS alatt is, ezért a fejlesztő nem is igazán erőlteti natív változat létrehozását. A készítő webhelyén kiegészítőket is találhatunk a Jabberwockyhoz: a Check Connect folyamatosan ellenőrzi a kliens–szerver kapcsolatot, a JAM képes tárolni több szerver és a hozzájuk tartozó több felhasználó adatait, az ICQ Visibility AREXX script pedig jelölni tudja az ICQ-kapcsolatot (**http://jabberwocky.amigaworld.de/**).

RIVA 0.50 Előző számunkban már említettük ezt a remek kis programot, amelyből hosszú hallgatás után most újabb és újabb verziók látnak napvilágot. A 0.50-es verzióban (**/amiga/util/RiVa050.lha**) kiemelendő újdonság a BGRA32 színkezelés beültetése, ami elsősorban az Amithlon és UAE környezetekben használatos PC-s videokártyákon fog változást mutatni. A hagyományos Amiga rendszerek Picture-In-Picture szolgáltatásának használata is finomodott, további újítás az ablak és a teljes képernyős mód közötti váltás az [Enter] billentyűvel (**http://amigos.amiga.hu/cobra/**).

AMIMSN, A CHATES ÁTJÁRÓ Az AmiMSN az üzenő- és filecserélő programok közül talán a legkisebb. A szoftvernek most új verziója jelent meg (**/amiga/util/AmiMSN.lha**). Ez a részben AREXX nyelven írt program a Microsoft MSN rendszerének kliensét valósítja meg AmigaOS alatt. Az új verzió legkomolyabb újítása az IRC daemon, ami lokálisan futtatva egy hidat képez az IRC kliens, az MSN szerver és a távoli végpont között, így kedvenc IRC programunkból beszélgethetünk a világ másik felén Windowst futtató barátunkkal. Az alacsony szintű IP-kezelésen is javított a programozó, így már nincs akadálya, hogy UAE (bsdsocket.library-emuláció), Amithlon (MiamiDX, AMiTCP, Genesis) vagy MorphOS alól is használhassuk az AmiMSN-t.

OPEN TRANSPORT TYCOON DELUXE A stratégiai játékok egyik őse, a Transport Tycoon szabad forráskódra ültetett változata, az Open Transport Tycoon Deluxe (OTTD) rendkívüli népszerűségnek örvend a Linux és a többi hasonló, játékokkal igen gyéren ellátott platform felhasználóinak körében (**www.openttd.com/**).

Az első publikus forrásverzió megjelenését követő héten már közkézen forgott a MorphOS-es változat, és nem sokkal később a 68k-s kiadás is – sok amigás örömére (**/amiga/games/openttd-0.3.2.1.zip, /amiga/morphos/openttd-0.3.1.lha**). Sajnos annak idején a Microprose már nem látott fantáziát az amigás változat kiadásában, így csaknem tíz évet kellett várni, hogy ezen a platformon is játszható legyen a Transport Tycoon. A semmiből újraírt program viszont nem csak egy egyszerű „retro-remake": a sok ezer játékos által kitalált és megvalósított extra lehetőségek is alapból bekerültek az OTTD-be. A program futtatásához grafikus kártya szükséges (kép- és hangrendszere SDL-alapú), és a Transport Tycoon eredeti windowsos kiadásának .TTD adatfile-jai is nélkülözhetetlenek.

BOOTCREATOR PEGASOS GÉPEKHEZ A Pegasos I és Pegasos II alaplapok OpenFirmware BIOS-ának Forth nyelvén egy ügyes programozó akármit megírhat, és azt az ügyes kis interpreter le is tudja futtatni. Persze itt most nem konzolos Tetris játékra kell gondolni (azt sem lehetetlen feladat megoldani ezen az igen praktikus stackmániás nyelven), hanem a gépen lévő operációs rendszerek közötti egyszerű választás lehetőségére.

Marcin „Morgoth" Kurek nekiült a régi jó Forthnak, és egy minden felhasználó által egyszerűen használható felületet fabrikált, amelynek kimenete maga a Forth nyelvű program (**www.binaryriot.com/morgoth/**). A 0.4-es verziótól (**/amiga/morphos/bootcreator-0.4.lha**) kezdve nemcsak a Pegasos II, hanem az első széria is támogatott.

SDL.INNOIDEA.HU Az SDL (Simple Directmedia Layer) multimédia-rendszer MorphOS-es, OpenGL-t is támogató változatának kiadása komoly fejlesztőcsapatot kovácsolt össze. A közel tízfős társaság végzi a Gabriele Greco által elindított amigás változat átültetését MorphOS-re, illetve a számtalan apró hiba javítását és az aktuális verziók tesztelését.

A komoly munkának köszönhetően mára szinte bármely SDL- és OpenGL-alapú program egyszerűen lefordítható MorphOS-re. Még hiányzik a CD-ROM támogatása, illetve vannak még hiányosságok a joystickkezelés és az overlay megjelenítés körül.

Fontos tudni, hogy az OpenGL-t igénylő programok a MorphOS 1.4-ben lévő hivatalosan kiadott tinygl.library-vel nem működnek. Viszont a remélhetőleg hamarosan napvilá-

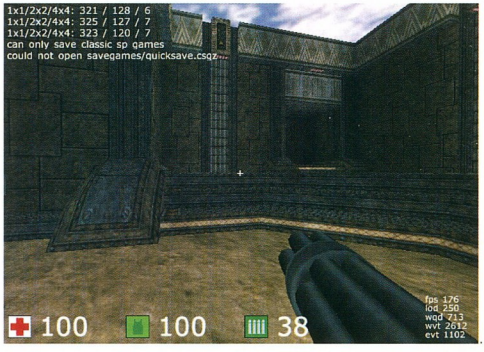

» A Cube MorphOS-en (G3/600 + Voodoo3 3000 PCI)

got látó 1.5-ös MorphOS-t – és természetesen annak egyre bővülő felhasználói bázisát – már játékdömping fogja várni!

Akiknek nincs netelérésük, vagy gondot okoz nekik az esetenként jó pár megabyte-os csomagok letöltése, bizonyára örömmel veszik a DVD-nk /amiga/morphos könyvtárában megbújó programokat.

Íme, néhány az e havi termésből:

- *Cube:* OpenGL-alapú, nagyon szép és gyors FPS játék.
- *D2X:* a Descent II szabad forráskódú, átdolgozott kiadása.
- *Digger:* a több mint 20 éves Digger újraírt változata.
- *Dosizzola:* látványos és egyszerű logikai játék.
- *FBG:* OpenGL-alapú Falling Block Game.
- *LGeneral:* a Panzer General által ihletett stratégiai játék.
- *TuxRacer:* OpenGL-alapú pingvines, csúszkálós játék.
- *Wolf3D:* a régi jó Wolfenstein 3D szabad forráskódú változata.

A fejlesztés napi állapota és az elkészült átültetések megtekinthetők és természetesen ki is próbálhatók a projekt támogatójának webhelyén: ➲ **http://sdl.innoidea.hu.**

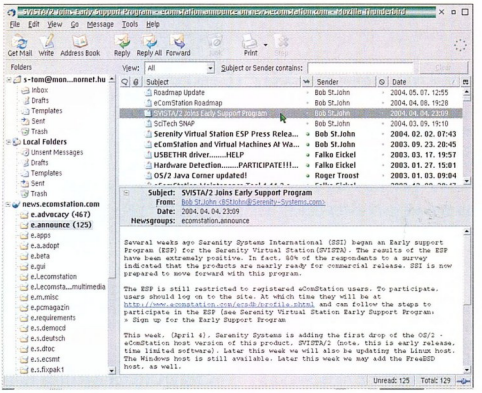

» ThunderBird – a legmodernebb OS/2-es levelező- és hírkliens

OS/2, ECOMSTATION

MOZILLA THUNDERBIRD 0.6 A windowsos és linuxos változatok után néhány nappal megjelent a ThunderBird levelező- és hírkliens legújabb változata (➲ **www.mozilla.org/products/thunderbird/**). Az OS/2-t használók között még mindig a PMMail a legnépszerűbb levelezőprogram, noha a tudása ma már igencsak elmarad az újabb alkalmazásokétól – például a ThunderBirdétől.

A Mozilla böngészőből kiemelt – és ma már önálló alkalmazásként fejlesztett –, POP3-as és IMAP-os fiókokat kezelő levelező- és hírkliens új változatának első szembetűnő újdonsága, hogy rendkívül felgyorsult a betöltődése, és maga a program is gyorsabban reagál az egérkattintásokra. Amint kicsit belemélyedünk, kiderül, hogy az eddig is jól működő spamszűrő komoly fejlesztésen esett át. Az eddigi változatokhoz képest gyorsabban és nagyobb biztonsággal ismeri fel a kéretlen leveleket. Újdonság, hogy saját magunk is megadhatunk szabályokat a spamek felismeréséhez, sőt külön megadhatjuk egyes leveleknél, hogy spamnek minősítjük – ekkor a későbbiekben az erről a címről érkező leveleket már rögtön megjelöli junkmailként a szoftver.

Noha OS/2 alatt nem kell aggódni a levélmellékletben érkező vírusok miatt, a Thunderbird nem engedi scriptek futtatását. A szövegek fogadásakor és küldésekor is támogatja a sima szöveg- vagy a HTML formátumokat.

Az alapból igen csinos felülettel rendelkező alkalmazáshoz nagyon sok téma tölthető le a netről (➲ **http://texturizer.net/thunderbird/**). A Mozilla böngészővel és a vele szoros rokonságban álló ThunderBird levelező- és hírkliensszel, illetve a Firefox böngészővel kapcsolatban sok okos ötlet olvasható a Warpzilla tips page-en (➲ **www.os2bbs.com/os2-news/Warpzilla.html**).

CARDBUS DRIVEREK A különféle PCMCIA felületű bridge-ek chipjeihez – az eredeti IBM Cardbus drivercsomagon kívül – jó néhány egyedi fejlesztés is található. A DANI IDE drivereiről ismert hölgy, Daniela Engert fejlesztgeti a Socket Driver for TI Cardbus Drivert, ami a legtöbb Texas Instruments chippel szerelt PCMCIA bridge-hez használható.

Most Paul Smedley állt elő egy újabb driverrel, ami az IBM Cardbus meghajtóprogram módosított változata, és az ENE Technologies Cardbus adaptereihez használható. A következő chipeket támogatja: CB-1211, CB-1225, CB-1410, CB-1420, CB-710, CB-720. Ingyenes.

WEB/2 Ddink, aki elsősorban a z! MP3-lejátszóról ismert, több alkalmazást is fejlesztt. Egyikük, a kisméretű (42 Kbyte) és gyors webszerver, a web/2 (➲ **http://dink.org/web2/**) nagyon jól használható akkor, ha például nem akarunk az ismert Apache/2, Lotus Domino Go Webserver, Xitami beállításaival sokáig időzni, illetve nem akarjuk e szép nagyra nőtt szerverprogramok egyikét sem telepíteni. A web/2 Pascalban írt program, így még az EMX könyvtár sem kell neki.

» Csupán egy kis státusablak mutatja a látogatókat és azt, merre járnak a szerveren

Elsőként a setup.exe-t kell indítani, ahol a legfontosabb paramétereket adhatjuk meg: webes port, naplózás be-/kikapcsolása, naplófile stílusa, IP-címek feloldása (resolve), blokkméret, a file-listát lehessen-e látni, ha nincs index.html, HTML/CGI-BIN könyvtárak elérési útja, kapcsolódási időkorlát, napló neve, prioritásnövelés (priority boost). Ezenkívül a web.cfg file szerkesztésével beállíthatjuk a tiltott hostokat, és különféle szűrőket olyan fileokra, amelyeket nem engedünk listázni (például .mp3, .iso). Az *ignorenimda* paraméterrel a Nimda férget semlegesíthetjük.

További beállításokat végezhetünk el az alias.cfg, mime.cfg és cgi.cfg file-ok szerkesztésével.

Az alapkonfigurációval beállított web/2 ezek után indítható is. Ingyenes alkalmazás.

TVSHOW 0.97 A Kiev Elephant fejlesztt a BT878 chipre épülő kártyákhoz a TV Show (➲ **http://os2.kiev.ua/en/tvshow.php**) alkalmazást. Az OS/2-es desktopon nézhető tévéadások megjelenítéséhez telepíteni kell a Warp Overlayt, illetve az operációs rendszerben jelen kell lennie a DIVE-támogatásnak. A PAL és SECAM enkódolást is támogató TV Show legújabb verziójában teljesen átírták a memóriaműveleteket, javítottak a hibás képarányszámításon és a deinterlace-támogatáson.

Frissítések

- Az Innotek kiadta a GCC-vel fordított alkalmazásokhoz a libc 0.5.1-et, ami például a legújabb Mozilla 1.7RC2-hez (és a későbbiekhez) is szükséges (➲ **http://download.innotek.de/gccos2/runtime/libc-0.5.1.exe**).
- Megjelent a merevlemez partíciói és az azokon lévő adatok manipulálására fejlesztett DFSee új, 6.06-os verziója (➲ **www.dfsee.com**).
- Remy Dodin frissítette az RSJ CD- és DVD-író alkalmazás parancssoros lehetőségeihez fejlesztett CDRWSel programot, amit rengeteg újdonsággal látott el.
- Frissítették az USB-s tabletekhez használható meghajtóprogramot (➲ **www.1drop.net/**).
- Megjelent a FotoGet/2 1.0.3, amivel a digitális fényképezőgépekről tölthetjük át képeinket a számítógépre.
- EmperoarTV update: a nemrég feltűnt új alkalmazás első frissítése. Az EmperoarTV-vel MPEG-2-ben rögzíthetjük a tévéműsorokat, ha Hauppauge PVR 250 vagy 350 típusú tunerkártya van gépünkben (➲ **www.s-t.de/emperoar/**).
- A DOS Navigator/2-nek is megjelent a frissítése (➲ **www.dnosp.ru/**).
- A Netlabs megjelentette a Samba kliens újabb bétáját (➲ **http://samba.netlabs.org/**).

Sponga Tamás

YAHOO!, GOOGLE

Fej fej mellett

Néhány évvel ezelőtt az „internetes kereső" kifejezésről a legtöbb netezőnek az Altavista ugrott be elsőnek. Ez az elsőbbség ma a Google-t illeti – manapság ez a legtöbbet használt kereső. A keresők meg is tette a maga „ellenlépését", bejelentette, hogy a Yahoo! Mail előfizetői hamarosan bármekkora tárhelyet használhatnak, és az ingyenes Yahoo! Mail felhasználói pedig az eddigi 4 Mbyte helyett 100 Mbyte-ot

» Yahoo! Mail és Google Mail – egymásra licitálás

között igen népszerű még a Yahoo! is. A Google és a Yahoo! Inc. cégek között egyre nyilvánosabban folyik a rivalizálás, folyamatosan licitálnak egymásra különböző újdonságok bevezetésével.

Versengésük vált élesebbé, amikor idén februárban a Yahoo! saját keresőmotort vezetett be az addig használt Google motor helyett. Aztán jött a vetélkedés levelezőrendszerek és azokhoz kínált tárhely nagyságában. A Google április első napjaiban közölte, hogy az új ingyenes levelezőszolgáltatásához 2 Gbyte-nyi tárhely jár. Május közepén a Yahoo! már kapnak a nyár elején megújuló levelezőrendszerben.

A megújuló Yahoo! Mail levelezőszolgáltatással nagyjából párhuzamosan beindítják a Google Groups folytatását – ami erősen hasonlít majd a Yahoogroupsra. (Az eredeti Yahoogroups az eGroups archívumára épül, amit 2000-ben vett meg a Yahoo!, a Google Groups pedig teljesen a Usenet-archívumra épül, amit 2001-ben vásárolt meg a Google.)

➲ http://gmail.google.com/
➲ http://mail.yahoo.com/

AMERICA ONLINE

Apró frissítés

Az America Online mintegy 500 alkalmazottját bocsátotta el a közelmúltban, köztük volt a vállalatóriás tulajdonában lévő Netscape böngésző fejlesztőinek egy része is. Mindjárt azok a hírek terjedtek el, hogy teljesen leállítják a böngésző fejlesztését – igaz, közben hallhattunk pletykákat a legutolsó, 7.1-es Netscape frissítéséről is.

Most már biztos, hogy még a nyáron megjelenik egy újabb Netscape, ami a Mozilla 1.7-es verziójára épül (a Netscape 7.1-nek a Mozilla 1.4 az alapja).

A hírek szerint a frissített böngészőben nem lesznek eget rengető változások, inkább csak kisebb hibajavítások és biztonsági frissítések kerülnek bele.

➲ www.netscape.com/
➲ http://channels.netscape.com/ns/browsers/

ZIMBABWE

Szigorúan ellenőrzött net

A kínai internetes cenzúráról sokat hallhatunk, de lassan máshol is szokássá válik az elektronikus tartalmak politikai jellegű felülvizsgálása.

A Robert Mugabe által vezetett zimbabwei kormány döntése értelmében a netszolgáltatóknak ellenőrizniük kell az elektronikus levelezést, és minden olyan e-mailt ki kell szűrniük, amely az ország törvényeivel ütközik. Ez vonatkozik a szövegekre, képekre és filmekre is. A kormány szerződésben kötelezi a netszolgáltatókat arra, hogy ezt az intézkedést be is tartsák – sőt bármikor ellenőrizhetik őket, hogy „jól végzik-e" a munkájukat.

EJUSTICE

Ásó, kapa, internet

A világhálón elképesztő tempóban bővül a legkülönfélébb online szolgáltatások köre, melyek között képtelenebbnél képtelenebbekkel is találkozhatunk.

Németországban például már fel lehet bontani a házasságot a világháló segítségével. Westerstede városában elektronikus úton be lehet adni a kérelmeket, iratokat, és a döntését is ugyanígy kapják meg a felek. A kísérleti szakaszban ezzel párhuzamosan papíron is be kell adni a kérvényeket, de ha beválik az eJustice rendszer, Alsó-Szászország többi bíróságán is elektronikus útra terelik a válásokat.

OPERA SOFTWARE, MICROSOFT

Hol a bibi?

A böngészők között az Internet Explorer toronymagasan a legelterjedtebb – legalábbis a Windowsokon. Szerencsére azonban több – és egyre jobb – alternatíva közül választhatunk. A norvég Opera Software böngészőjének van egy óriási előnye a többi browserhez képest: szinte minden platformra létezik, a kézigépektől kezdve a smartphoneokon át az asztali gépek operációs rendszeréig.

» A Microsoftnak nem sokáig sikerült az Opera orra alá borsot törnie

Az Opera ragaszkodik a szabványokhoz, ami az Internet Explorerre nem mindig igaz. A norvég cég 12,75 millió USD-t fog kapni a redmondi szoftvercégtől egy peren kívüli megegyezés nyomán. A majdnem perhez vezető ügy akkor pattant ki, amikor egyre többen kezdtek panaszkodni, hogy az MSN egyes oldalai rosszul jelennek meg az Opera böngészővel. Először tagadta ezt a Microsoft, majd beismerte, hogy olyan kódokat helyezett el oldalainak forrásában, melyek detektálják a böngésző típusát, és eltérő módon jelennek meg az egyes böngészőkön. A Microsoft már megszüntette a megkülönböztetést.

Nem ez az első eset, amikor a Microsoft – enyhén szólva – nem túl korrekt eszközökhöz folyamodik elsőbbsége megőrzéséért a böngészők versengésében. Néhány hónappal ezelőtt – rövid ideig – a microsoft.com oldalainak megnyitásakor, ha nem az Internet Explorerrel próbálkozott a felhasználó (Netscape, Mozilla, Opera), egyszerűen csak egy felirat fogadta a kezdőlap helyén, amely felszólította a látogatót, hogy az oldal megtekintéséhez töltse le a legfrissebb Internet Explorert. A felhasználók felháborodása miatt ez a korlátozás csak néhány napig volt érvényben a Microsoft webhelyén.

➲ www.opera.com
➲ www.microsoft.com/windows/ie/default.asp

A hónap webhelye: www.illatosut.hu

» Segíts, hogy élhessünk!

Az ember szereti az állatokat. Vagy mégsem? A neten több olyan webhelyet találunk, amelyek talán segíthetnek abban, hogy a kóbor állatok mielőbb új gazdához kerüljenek. Az Illatos úti telephely weboldala is ezek közé tartozik. Ám már most ki kell hangsúlyozni, hogy az erre a telephelyre került állatok csak rövid ideig tartózkodhatnak itt...

Kovács Petra

Ha úgy döntünk, megosztjuk egy állattal a mindennapjainkat, sok mindent át kell gondolni. Elsősorban figyelembe kell venni, tudunk-e elegendő időt szánni új „pajtásunkra" – a gazdi hiányát ugyanis megérzik az állatok. Fontos az is, hogy ezek az állatok több mint tíz évig is elélnek, így viszonylag hosszú ideig a mi gondozásunkra szorulnak. Végül: szeretjük-e igazán az állatot, vagy csak azért szerzünk be egyet, mert másnak is van? Utóbbi mentalitás főképp a kilencvenes évekre volt jellemző: akkoriban divat volt kutyát tartani, hiszen kinézték azt az embert, akinek nem volt. Sajnos a legtöbb esetben pár hét után rádöbbentek a gazdik, hogy bizony nem nekik való az ebtartás, és rövid úton megszabadultak kutyájuktól.

A Fővárosi Közterület-felügyelet Illatos úti Állat-egészségügyi Telepét azzal a céllal alapították, hogy segítséget nyújtson főleg az elveszett kutyák és kisebb számban macskák megtalálásához, továbbá elősegítse, hogy a kóbor állatok mihamarabb gazdára leljenek. A telep webhelyét állatvédők hozták létre és tartják fenn.

A főoldalon található *Általános tudnivalók* menüpontra kattintva többek között olvashatunk magáról a telepről. Itt rögtön elébe mennek egy esetleges tévedésnek: ez a telep nem menhely, hanem egy olyan hely, ahová összegyűjtik a kóbor állatokat – az ellátásuk azonban csupán két (!) hétig oldható meg, ezután minden további nélkül elaltathatják őket. Ugyancsak itt olvashatunk arról, hogyan tudunk örökbe fogadni árva cicát vagy kutyust, továbbá itt találjuk meg az elveszett állatokkal kapcsolatos tudnivalókat és a webhely létrejöttéről szóló információkat. A webhely elkészítését a telep engedélyezte 2003-ban. A webhely egyszerű, könnyen áttekinthető, megtalálunk rajta minden fontos információt, amire kíváncsiak vagyunk a teleppel kapcsolatban.

Az *Elérhetőség/Nyitva tartás* menüpontra kattintva megtudhatjuk, hol található a telep, miképp közelíthetjük meg és mikor látogatható. A *Nyomtatható listák* pontból kiderül, mikor frissítették az adatokat legutóbb – az állatok listáját megnyithatjuk az Acrobat Reader program segítségével. A *Bannerek* oldalon egy felhívást találunk. Itt a webhely saját sitetal rendelkező látogatóit arra kérik a készítők, hogy a reklámbannerek elhelyezésével segítsenek az állatoknak mihamarabb gazdát találni. Az oldalon található reklámgrafikákat szabadon elhelyezhetjük saját webhelyünkön. A *Felhasználási feltételek* menüpont tájékoztat arról, hogy a webhelyen található fényképek, adatok bárki számára szabadon felhasználhatók. Ha valaki kutyát, macskát kíván örökbe fogadni, annak nemcsak ezen a webhelyen érdemes böngésznie: célszerű, ha ellátogat az egészségügyi telepre is, hiszen a webhely csupán tájékoztató jellegű adatokat tartalmaz, amelyeket a teljesség igénye nélkül állítottak össze – az örökbe fogadható állatok pedig gyakran cserélődnek.

A főoldalon, az oldal tetején láthatunk néhány fényképet is kutyákról, macskákról. Ha ezekre rákattintunk, többoldalnyi listát tekinthetünk át az örökbe fogadható állatokról, illetve azok fényképeiről – mint már említettem, a lista korántsem teljes. A fényképek alatt található egy kis „ismertető", ami tartalmazza az állat nevét (ha van), nemét, korát, fajtáját, méretét, kennelszámát, és azt, mikor vihető el a telepről. A leadott állatok azonnal elvihetők, míg azok, amelyeket befogtak, csak két hét várakoztatási idő után adhatók örökbe – hátha jelentkezik addig az igazi gazdijuk. Az állatok fényképére kattintva kinagyíthatók a felvételek, a kép alatt pedig némely állatnál néhány szavas leírás is olvasható.

» Ki visz haza engem?

» Van remény egy jobb életre?

Mit szépítsem? Megdöbbentő és szívszorító, ami a látogató szeme elé tárul a webhelyen. Az oldalakat olvasgatva és a szerencsétlenül járt állatok fotóit látva talán van esély arra, hogy az ember elgondolkodjon azon, mit miért tesz, és mennyit ér egy olyan lénynek az élete, akit azért vettünk magunkhoz, hogy megszépítse mindennapjainkat, majd akitől később megszabadulunk, mert kezd a terhünkre lenni. PCM

»infó

- **www.illatosut.hu**

Egyéb, kedvencekkel foglalkozó webhelyek:

- **http://eletter.uw.hu**
- **http://mokusfalvi.fx3.hu**
- **www.allatvedok.hu/matszkeret.htm**
- **www.rex.hu**

Spybot Search & Destroy 1.3
Frissített kémvadász

Gáspár István

Megjelent a SpyBot Search & Destroy újabb verziója. Januári számunkban az 1.2-est ismertettük (➲ **Kémelhárító programocska – PCM, 2004/1/78**), most lássuk, mennyit fejlődött a program az 1.3-as verzió kiadásáig.

Sokat. A változások szinte az egész programot érintették. Használata még egyszerűbb lett, és bár az előző is rengeteg kártevőt, kémprogramot ismert, az új verzió már több mint ezer nem kívánt folyamatot képes blokkolni, nem kevés bosszúságtól szabadítva meg minket. Mióta megismerpersze át is vizsgálhatjuk és megtisztíthatjuk a rendszert. Speciális módba átállítva a programot (*Menü* → *Mód* kapcsoló) további opciókat találunk. Az *Eszközök* menü jelentősen bővült, itt olvashatjuk a SpyBot jelentéseit, és néhány nagyon hasznos lehetőséget is találunk, amelyek az előző verzióban még nem szerepeltek. A *Belső rendszerproblémák* eszköz megkeresi a rendszerleíró adatbázis és a rendszerben szereplő programok közti ellentmondásokat. A képen látható találatok hangkártyacsere miatt kerültek a rendszerbe, a Windows XP nem tudta kulturáltan kitakarítani az adatbázist

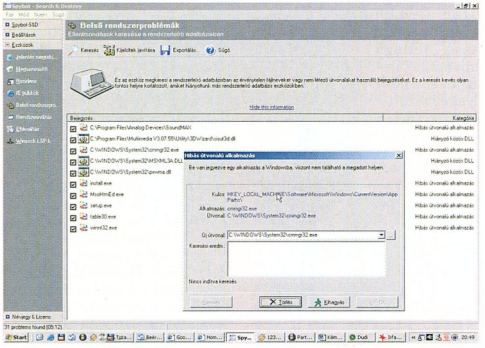

» Kém(ellenes) robot keresésre és megsemmisítésre programozva

tem a SpyBot Search & Destroyt, nagy megelégedéssel használom. A rendszer telepítése és a víruskereső beállítása után rendszerint az első programok között állítom csatarendbe – azt a tíz percet, amit a letöltéssel együtt igénybe vesz az életemből, bőségesen behozza az első üzenetekor, amikor szól, hogy éppen most blokkolt egy hirdetési oldalt, illetve tiltotta le egy féregprogram telepítését.

Az új verzió telepítésekor még ugyan nem választhatjuk a magyar nyelvet, de indítás után átváltathatunk, a több mint 40 nyelv között szerepel a magyar is. Indítás után a windowsos varázslók mintájára lépésről lépésre végigvezet minket a beállításokon, esetleges frissítéseket keres a neten, immunizálhatjuk a gépet az ismert (1161!) fertőzések ellen, és az előző hangkártya eltávolítása után. Ha a Microsoft nem, majd megoldja nekünk a dublini csapat. A Folyamatlista alaphelyzetben nem szerepel a listán, de az ikonjára kattintva kipipálhatjuk, így elérhetővé válik a bal oldalon is, az eszközök között. Segítségével nemcsak a gépen futó aktuális programokról kapunk részletes tájékoztatást – egészen addig a szintig, hogy melyik program pontosan melyik file-t használja éppen –, hanem egymáshoz fűződő viszonyaikról is. (Nem, nem olyan viszonyok, ezek csak programok kérem, a Tron pedig csak egy sci-fi remekmű.) Egy-egy sorra kattintva az ablak alsó részében a kiválasztott program által használt file-ok láthatók, a vastag betűvel szedett sorban találjuk azt az alkalmazást, ami a kijelölt programot indította, az aláhúzott sor(ok) pedig a program által nyitott folyamatokat jelöli(k). Hasznos segítség lehet a látszólag indokolatlan programleállások vizsgálatakor.

A Daráló szintén frissült, egyrészt egyes file-okat is bedobálhatunk, akár húzd és ejtsd módszerrel, akár jobb kattintással, másrészt egyetlen mozdulattal megsemmisíthetjük a temp könyvtár tartalmát és az Internet Explorer cookiejait, illetve kiüríthetjük a böngésző gyorsítótárát – így könnyedén eltüntethetjük böngészésünk nyomait a számítógépről, nem kell aggódnunk, hogy esetleg valaki lenyomozza, merre és mit nézegettünk a világhálón.

Mindent összevetve: a Spybot Search & Destroy 1.3 igen hasznos programocska, egyszerű felhasználóknak éppúgy tudom ajánlani, mint haladóknak. Persze ha valamit nem értünk, inkább ne piszkáljuk, de a program mindig figyelmeztet, mielőtt visszavonhatatlanul elrontanánk bármit is.

➲ **www.safer-networking.org/**

Netgear XE102
Hálózat a hálózaton

Dudás Zoltán

A hálózati eszközeiről híres Netgear a hétköznapi ember számára meghökkentő fejlesztéssel rukkolt elő. Több számítógépet üzemeltető irodákban meglehetősen nagy probléma az UTP kábelek elvezetése. Ez kiküszöbölhető, ha vezeték nélküli hálózatot használunk, ám ha az adott helyiségben interferenciazavar lép fel, vagy több falon keresztül kell átvezetni a mikrohullámokat, bizony könnyen befuccsolhat ilyen irányú tervünk.

A Netgear XE102 készülék már meglévő vezetékes hálózaton küldi át az adatainkat – de a vezetékes hálózat kifejezés jelen esetben a minden háztartásban elengedhetetlen 220 V-os elektromos hálózatot jelenti, ettől egyedi a módszer. Az XE102 bizony ezen küldi át az adatainkat. A készülék felépítése egyszerű: egy nagyobb táphoz hasonlít, amin csupán egy RJ45-ös aljzat található. A készülék dobozából a német nyelvű használati útmutató, a telepítő CD és a körülbelül 2 méteres UTP kábel került elő. A CD-n a titkosítóprogram telepítőjét találjuk – mert ugye bárki rácsatlakozhat elektromos hálózatunkra kéretlenül, és ki tudja, mit tenne adatainkkal...

Az eszköz az adatokat 4,3 és 20,9 MHz közötti frekvencián továbbítja a hálózaton, optimális esetben 14 Mbit/s-os sebességgel. Ahogy növekszik a zaj a vezetéken, úgy csökkenti ezt az értéket. A gyári adatok szerint körülbelül 500 m^2-es területen működik. Szerkesztőségünkben két szomszédos szobából még látták egymást a gépek, ám két különböző emeleten már nem.

» Netgear XE102 – számítógépes hálózat az elektromos hálózaton keresztül

Persze ez adódhatott abból is, hogy a két távoli aljzat külön fázison volt. Tanulság és egyben tanács is: beszerzés előtt érdemes áttanulmányozni lakásunk vagy irodánk elektromos hálózatát, és ez alapján kikalkulálni, hová lehet a készülékeket telepíteni. A Netgear XE102 ajánlott bruttó végfelhasználói ára 15 975 Ft, amihez 2 év garancia jár. A működéshez gépenként/switch-enként egy készülék szükséges (a PC-be egy Ethernet kártya is kell).

➲ **www.netgear.com/products/details/XE102.php?view=hm**

Kéretlen levelek és vírusok

» Féreg rágta löncshús

Az elmúlt hónapokban a Windows újabb biztonsági réseit hozták nyilvánosságra – természetesen azonnal kiadták hozzájuk a biztonsági javítást. Ám ennek ellenére alig pár hét leforgása alatt megjelentek és rendkívüli iramban terjedtek a „friss" lyukakat kihasználó férgek. Nyomukban pedig ott tolonganak az újabb spamek is.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Manapság megszámlálhatatlan vírus és féreg terjeng a világhálón, ám az ellenszer jó esetben pár órán belül megjelenik mindegyikre. Nem ismételhetjük elégszer: az operációs rendszereket (amelyeken – mint utaltunk rá – szinte naponta fedeznek fel új lyukakat) és a különféle védelmi programokat folyamatosan, lehetőleg naponta többször kell frissíteni. Mivel ezt világszerte sokan elhanyagolják (akár anyagi okokból, akár időmegtakarítás végett), a férgek ezeken a helyeken könnyedén rágják át magukat, és küldik másolatukat a világ többi pontjára.

Az e-mailekkel terjedő kórokozók egyre ravaszabbak. Egyik jelentős és fondorlatos tulajdonságuk, hogy mind a feladó, mind a címzett e-mail címét a fertőzött gép címlista-adatbázisából kotorják elő. Így a fogadó félnél a feladó címe teljesen más, mint a valójában fertőzött, a vírust terjesztő gép e-mail címe. Emiatt szinte lehetetlenné válik az eredeti feladó azonosítása, vagyis nem tudjuk figyelmeztetni őt a kórokozó jelenlétére. Sajnos az e-mail cím álcázásának ez csak az egyik hátulütője.

Kicsit kanyarodjunk el a vírusoktól, és vessünk egy pillantást a spamekre! Sokszor írtunk már a kéretlen reklámlevelekről és átkukról, ám most nézzük a kérdést a feladó szemszögéből. A reklámlevelek küldői gyakran hivatkoznak arra, hogy valahol megadtuk nekik az adatainkat, esetleg e-mail címek adatbázisából szedik őket (és ezt vajon honnan szerzik?), ám az állítások hitele kétséges – ahogy arra lejjebb utalunk. Érdekes, hogy többnyire feltüntetik a *Kattintson ide a leiratkozáshoz* lehetőséget, és ettől máris biztonságban érzik magukat jogilag – holott már az első levelükkel törvényt szegtek. Az már csak hab a tortán, hogy ezek a leiratkozó linkek (főleg a külföldi spameknél) a legtöbb esetben állinkek, és kéretlen levelek újabb áradatát indítják ellenünk. De most lássunk egy példát, amit saját bőrünkön tapasztaltunk meg – hogyan is szerezhet valaki címlistát.

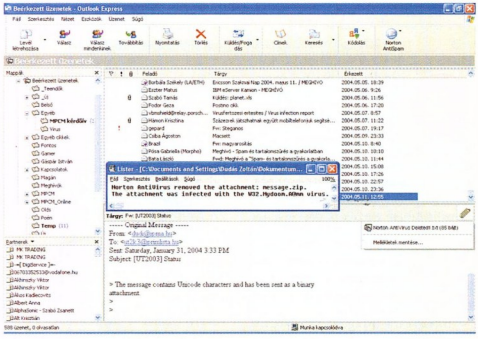

» Az „általam" írt levél

MEGHÖKKENTŐ MESÉK? A minap kaptam egy elektronikus levelet, ami egy neves budapesti szórakozóhely webhelyét hirdeti. A küldemény az alábbi szövegrésszel kezdődött:

Tisztelt Címzett, a Primlistáról kapok Öntől rendszeresen leveleket, ezért bátorkodtam most levelemmel felkeresni. Ez egy egyszeri megkeresés részemről, nem fogom elárasztani kéretlen levelekkel. Az írásom apropója, hogy megújult a honlapom, és amennyiben a tartalma felkelti az érdeklődését, kérem, nézze meg. Megér egy kattintást!

Igencsak csodálkoztam, ugyanis tudomásom szerint munkahelyi címemről nem küldözgetek a Primlista egyik csoportjára sem leveleket, ráadásul a magyar jogszabályok – szerencsére – igen szigorúan bírálják a hazai kéretlen levelek küldőit. A feladót megkértem, küldje el számomra az általam írt levelet, valamint az engedélyemet, amelyben nyilatkozok, hogy elfogadok tőle reklám jellegű leveleket. Válaszában sűrű bocsánatkérések közepette kihangsúlyozta, hogy – idézem – csupán „egyszeri megkeresésről van szó, és nincs szándékomban senkit elárasztani kéretlen levelekkel". Ennek ellenére ez megtörtént, de mindenki hibázhat, hiszen emberek vagyunk. Az engedélyemről pedig megfeledkezett.

Ám nem ragadtam volna tollat, ha nem lenne valami csavar a történetben. Mint említettem, nem küldözgetek leveleket a benti címemről a Primlistára. De akkor milyen jogon hivatkozik a levélküldő az említett levelezőlistára? Ez a válaszleveléhez csatolt file-ból azonnal kiderült. Ugyanis a mellékelt levél egy W32.Mydoom.A@mm féreg volt, ami olyan valaki gépéről küldte el magát, akinek a címlistájában benne volt a munkahelyi címem. Innen a vírus kibányászta a címemet, és a nevemben elküldte magát. A hirdetést feladó pedig ötletesen (vagy véletlenül – ki tudja?) rácsapott a címemre (és kollégáim címére is, ugyanis cégünknél nem egyedül én kaptam meg a webhelyet bemutató levelet), majd elküldte a – számunkra – zavaró levelet.

Mi ebből a tanulság? Nem elegendő frissíteni védelmünket. Bizony fel kell készülnünk arra is, hogy leleményes emberek kihasználják a vírusok által nyújtott levélcím-adatbázist. Így a spam jellegű levelek újabb kaput kaptak, köszönhetően a férgeknek, vírusoknak. A költői kérdés már csak az, kit lehet felelősségre vonni.

A teljesség kedvéért elmondjuk, hogy a levél küldőjével végül megegyeztünk: ha nem küld a továbbiakban ilyen jellegű leveleket, nem teszünk ellenlépéseket. Remélem, ő volt az első és utolsó tapasztalt (vagy tapasztalatlan) személy, aki kihasználta az amúgy is rengeteg gondot okozó férgek és vírusok által nyújtott „szolgáltatásokat".

Ha valakinek mégis gondot okozna a – most már kijelenthetjük – jogtalan levelek áradata, érdemes felkeresnie a hazai Inforum szervezet webhelyét, az Infomediátort, ami a netes jogokkal és a velük kapcsolatos tanácsadással foglalkozik. Náluk lehet bejelentést vagy panaszt tenni az esetleges netikettes (vagy törvénytelen) kihágások észlelésekor. Érdemes legalább egyszer benézni és megtekinteni, milyen törvények védik a hazai internetezőket. PCM

»infó

- **www.iif.hu/~pasztor/spam.html**
- **http://spam.lap.hu/**
- A spam eredete – Monty Python: **www.adventure-living.com/home/internet/spam/sketch/index.html**
- Magyar érdekvédelmi szolgáltatás: **www.infomediator.hu**

Védekezés spam- és vírusáradat ellen egyszerre:

- **Biztonsági csomag – magyarul – PCM, 2004/2/112**
- **www.symantec.com/region/hu/product/nis_index.html**

Netilla Security Platform

» Egyszerű és biztonságos távoli hozzáférés

Egyre gyakrabban hallhatjuk, hogy a jövő munkahelye a lakás, hogy az otthon végzett munka aránya rohamosan növekszik, és az igazán „trendi" menedzserek egy park gyepéről intézik ügyeiket laptoppal, mobillal, PDA-val, vagy más hasonló kütyükkel. A valóság azonban az, hogy a szakemberek körében a távoli elérés folyamata, kivitelezése még nem tartozik a megnyugtatóan lezárt kérdések közé.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Pedig igény és megoldás természetesen van rá, utóbbi több is. Ennek ellenére a cégek csak elvétve, különösen indokolt esetekben használnak távoli elérést, mert veszélyes, illetve ha biztonságossá akarják tenni, akkor drága – viszont ha nem biztonságos, hosszú távon még költségesebb lehet. A biztonságos működés ugyanakkor körülményes is, sok karbantartást igényel.

Innovatív buzgalomból több cég is elkezdett távoli hozzáférést használni, majd vagy kerek perec kijelentették, hogy felhagynak az alkalmazásával, vagy apránként megszüntették, mert a munkavállalók vagy az informatikai-üzemeltetési szakemberek „szabotálták". Holott a távoli hozzáférés alapvetően gazdaságos, rugalmas, elvileg népszerű és mindenki számára kellemes formája a számítógépes munkának. Az ördög, mint mindig, a részletekben, míg a megoldás a kapcsolódási technológiában lakozik – ezen a területen most új szelek fújnak.

Az egyik legkényelmesebb megoldás az, ha a távoli elérést a weben (HTTP) keresztül biztosítják. Ennek hátránya, hogy az adott felület a legritkább esetben titkosított hozzáférésű (SSL), és szinte képtelenség szétválasztani a különböző jogosultsági szinteket, az erős azonosítás (strong authentication) pedig hiányzik. A webes felület nem teszi lehetővé távoli alkalmazások futtatását (kliens–szerver kapcsolat), így ehhez különböző terminálszerverek és tartozékaik szükségesek.

A terminálszerverek használatával több gond is van. A legelső, hogy a neten közvetlenül nyilvánosságra kell hozni elérésüket, így ettől kezdve terminálszervereink potenciális célpontokká válnak. Tehát amelyik rendszer nem ad lehetőséget a titkosított kapcsolatra, azt nem is szabad a neten elérhetővé tenni. Amelyik viszont rendelkezik titkosított kapcsolattal, ott ezt kliensenként külön-külön biztosítani kell. Gondoljunk csak egy ügynökhálózat üzemeltetésének problémáira: a távoli felhasználóknak telepíteniük kell az összes szükséges kliensprogramot, és ezek felügyelete, karbantartása megint csak nehézkes és drága.

A jól értesültek rávághatnák, hogy épp ezért kell használni behívószervereket (RAS). Ez valóban megfelelő megoldás, de magas üzemeltetési költséget (telefondíj) és közvetlen vonalkapcsolást jelent, ami ráadásul nem titkosított, és a sebessége is alacsony, mivel analóg telefonvonalon fut. Lássuk be, az informatika mai színvonalán ez az út már aligha járható.

A napjainkban használt leggyakoribb megoldást a virtuális magánhálózat (Virtual Private Network – VPN) kialakítása nyújtja, amely biztonságos kapcsolódást jelent a vállalati erőforrásokhoz. Ennek kialakításához megfelelő berendezésekre, sok esetben a tűzfal beállításainak megváltoztatására és címfordítási módosításokra van szükség. A legnagyobb gondot a VPN-kliensek telepítése, beállítása, felügyelete, rendszeres karbantartása jelenti, illetve az, hogy a különböző VPN rendszereknek megvan a saját VPN-kliensük, amelyek sokszor egymással nem kompatibilisek. A legnagyobb gond azonban az, ha egy adott helyen nem telepíthetünk VPN-klienst.

Persze elvben elképzelhető volna a fent vázolt eljárások valamiféle ötvözése, de aki mélyebben jártas az informatikában, az tudja: „ami összeakadhat, az össze is akad". Ennyi technológiát képtelenség hosszú távon biztonságosan üzemeltetni, és már a próbálkozás is hatalmas összegeket emésztene fel, vélhetően hiába.

Az ideális megoldás tehát az, ha egyetlen eszköz alkalmazásával, különösebb rendszerintegrációs triplaszaltók nélkül, titkosított webes kapcsolaton, erős azonosítással dolgozunk úgy, mintha az irodában ülnénk.

NETILLA A Netilla összetett termék, hardver és szoftver

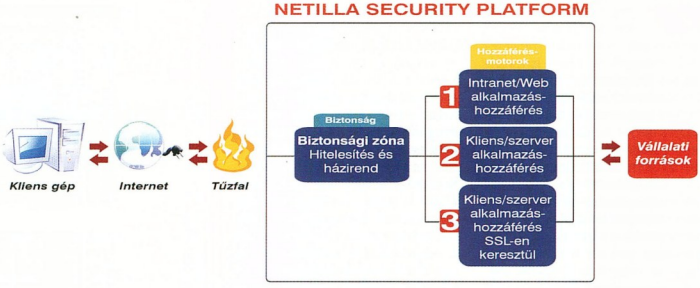

» A Netilla elhelyezkedése és feladata a vállalati rendszerben

» Netilla: a felhasználóbarát „vasszörnyeteg"

»infó

- www.his.hu
- www.netilla.com

együttese. Maga a hardver egy Intel-alapú szerver, ebből többféle teljesítményű rendelhető. Az operációs rendszer egy megerősített, speciális Linux-változat, amelyen egy szintén átalakított Apache webszerver biztosítja a kezelőfelületet. Két hálózati csatoló gondoskodik arról, hogy a Netillát egy adott hálózati topológiába könnyen beilleszthessük.

Működési elvét tekintve a Netilla egy valós, alkalmazási rétegben dolgozó proxyszerver (Application Layer Proxy), amely kiépíti a 128 bites SSL 3.0-s titkosított kapcsolatot a felhasználó böngészőjével, majd azonosítja a felhasználót. Támogatja a lokális csoportok (Microsoft Windows 2000 Global csoportok, Microsoft Active Directory) használatát és digitális tanúsítványok (RADIUS – RFC 2865, Microsoft Windows NT/2000, Microsoft SMB, Kerberos, RSA SecurIDR/RSA Ace 5 Szerver, VASCO, Aladdin eTokenT, X.509) alkalmazását is, így a napjainkban használt egyik leghatékonyabb felhasználói azonosítás is alkalmazható. Az azonosítás után pedig a kiosztott jogosultsági szintnek megfelelően már dolgozhatunk is.

Milyen szolgáltatásokat vehetünk igénybe? Ha használunk webes, intranetes (HTTP) alkalmazásokat, a Netilla kiépíti az SSL kapcsolatot a felhasználóig, miközben egy teljesen új kapcsolatot nyit a belső intranetes alkalmazásig, így nyújtva a biztonságos elérést. Ha az alkalmazásokat távolról szeretnénk futtatni (kliens–szerver üzemmód), a Netilla összekapcsolódik a belső szerverekkel a megfelelő protokollok segítségével (RDP, X.11, Telnet), majd feldolgozza az onnan érkező adatokat, és a képernyőtartalmat egy protokollkonverzió után, SSL kapcsolaton keresztül megjeleníti a távoli felhasználó böngészőjén. Ennek segítségével bármilyen irodai alkalmazást (például Microsoft Office, SAP, Tivoli, Remedy) használhatunk a távolból, vagy szerverekkel kapcsolódhatunk össze egyetlen böngésző segítségével.

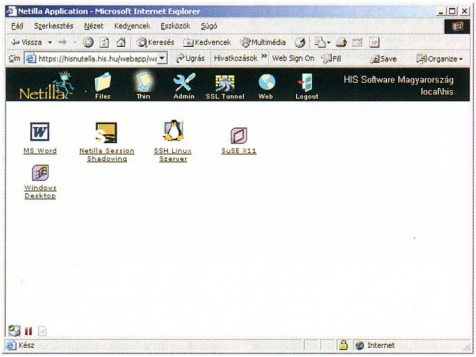

» Távoli elérés – böngészőn keresztül

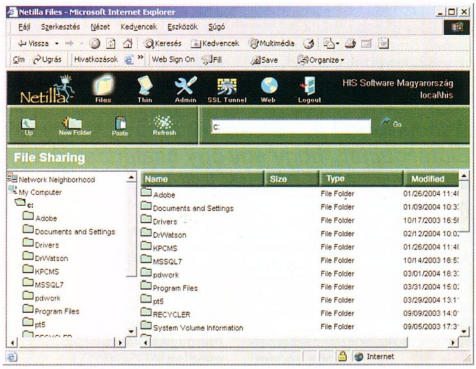

» Távoli file-ok tallózása – ugyancsak böngészőn keresztül

Sokszor arra van igény, hogy a távoli gépen található alkalmazásokat közvetlenül összekapcsoljuk a belső hálózattal, akár csak egy szinkronizálás erejéig, hogy azután önállóan dolgozzunk tovább. Miután a Netillához csatlakoztunk, bármilyen TCP/UDP kapcsolat továbbítható a böngésző és a Netilla között létrehozott SSL csatornában, amit a rendszer továbbít a megfelelő belső szerver felé. Ezáltal egyetlen böngésző segítségével, bárhol és bármikor letölthetjük a leveleinket a belső levelezőrendszerből, használhatjuk Lotus Notes, Novell vagy bármely más kliensünket. Nem kell többé a felhasználói oldalon VPN-klienseket telepíteni, nem kell ezek karbantartását, felügyeletét megoldani. Szerény számítások szerint akár 40%-kal is csökkenthetők az üzemeltetési költségek a VPN hagyományos kialakításaival szemben.

Természetesen a Netillához bármelyik távoli netfelhasználó csatlakozhat, ha eleget tesz a szükséges erős azonosítási feltételeknek. Innentől megint csak úgy dolgozhat, mintha „bent" lenne. A Netilla megoldása tehát biztosítja a teljes szabadságot és mobilitást, hiszen az összes kapcsolódási formát kiszolgálja, bárhonnan, bármikor, bármilyen erőforrás elérhető, és nincs szükség külön fejlesztésekre, komoly beüzemelésre, kliensprogramok telepítésére.

A rendszert a HIS Software Magyarország forgalmazza. Ajánlott végfelhasználói ára 4845 eurótól indul, amelyhez 1 év garancia jár. PCM

Teszt: 12 olcsó útválasztó

» Takarékos megosztás

Ahogy terjed a szélessávú internet, úgy nőnek az igények is. Előfordulhat, hogy egy-egy családban (vagy akár kisebb irodában) egyszerre több gépnek kell hozzáférnie a világhálóhoz. Ilyenkor kell megosztani a netet, amire már igencsak olcsónak mondható megoldások is léteznek: a hardveres routerek. Tesztünkben 12 ilyen készüléket hasonlítottunk össze.

Dudás Zoltán [dudi@ipma.hu]

Az előfizetett internetelérést több módon oszthatjuk meg gépeink között: PC-vel, egyszerű szoftveres módon (ICS – Internet Connection Sharing), vagy kissé összetettebben, például proxyszerverrel. Ám ha nem szeretnénk külön szakember tudását igénybe venni, illetve egyik gépünket sem akarjuk leterhelni a megosztás feladatával, marad a hardveres router. E készülékek tudásskálája ma már rendkívül széles – akárcsak az árpalettájuk.

Mielőtt belevágnék a 12 termék bemutatásába, figyelmeztetem olvasóinkat: az útválasztó megvásárlása előtt olvassák el a szerződést, amelyet netszolgáltatójukkal (ISP) kötöttek, ugyanis a legtöbb szolgáltató csak bizonyos feltételek mellett engedélyezi (még lakáson belül is) a netelérés megosztását – legyen szó ADSL, kábeles vagy akár analóg modemes kapcsolatról!

Bár eredetileg bruttó 20 000 forintban húztam meg a tesztmezőny felső árhatárát, a piac alaposabb feltérképezése után bruttó 25 000 Ft-nál állapodtam meg. A beszállító cégeknek csupán ezt kötöttem ki, mást nem. Tehát ami belefért e keretbe, azt szívesen fogadtam tesztlaborunkban.

Azokat az útválasztókat is kihagytam, amelyekben beépített ADSL modem található. Ennek oka, hogy a szolgáltatók automatikusan adják ezt a készüléket, és nem vállalják más beépítését – ugyanis az ADSL modemekről nem a netszolgáltató, hanem a telefontársaság gondoskodik. Kábelmodemek esetén is hasonló a helyzet, ám tesztlaborunkba nem került olyan készülék, amelyben beépített kábelmodem lett volna. Mindegyik készülék támogatta mind az ADSL (PPPoE), mind a kábeles netkapcsolatot (statikus, illetve dinamikus IP-cím szerint). Némelyik modell képes nyomtatószerverként is működni, illetve két eszköz támogatja a vezeték nélküli hálózatot is – az erre vonatkozó jellemzőiket külön táblázatban foglaltam össze.

És most lássuk a versenyzőket!

3COM 3C857 A 3Com routere egyszerű csomagolásban érkezett szerkesztőségünkbe. A fehér dobozban a készülék mellett négy gumitalpat, egy körülbelül 2 méteres UTP kábelt, tápot, kis zacskóban telepítő CD-t és számos papírdokumentációt leltem. A papíralapú dokumentációk a garanciális feltételeket, némi nemzetközi tájékoztatást és a gyorstelepítési útmutatót tartalmazzák. Utóbbi egy kétoldalas összehajtogatott fekete-fehér A/3-as papírlap.

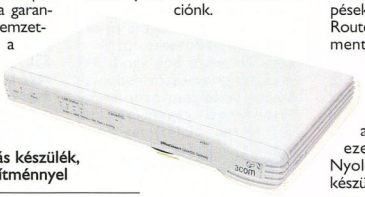

» 3Com 3C857 – márkás készülék, éppen elegendő teljesítménnyel

A termékhez mellékelt CD-n számos PDF dokumentációt (amelyek nem kizárólag a 3C857-es készülékről szólnak), a firmware-frissítést, a konfigurálóprogramot (Gateway Discovery Application), két Acrobat Readert (4.0 és 5.05) és a telepítési útmutatót (szintén PDF formátumban) találjuk. Az indítóprogrammal egyetlen kattintással megtekinthetjük a felhasználói kézikönyvet, illetve elindíthatjuk a konfigurálóprogramot. Ezzel megtalálhatjuk útválasztónkat, és a program elindítja böngészőnket a megfelelő paraméterekkel a készülék konfigurálása céljából.

Az útválasztó felépítése egyszerű, ám a fémháznak köszönhetően biztonságosnak tűnik. Hét világító dióda tájékoztatja a felhasználót az eszköz állapotáról, ebből egy kiemelendő: az Alert jelű LED akkor kezd el villogni, ha bootol a készülék, ha a rendszeradminisztrátor egy gyári visszaállítást kért az eszköztől, vagy épp a firmware frissítése folyik.

Érdemes még megjegyezni, hogy 2 másodpercre felvillan a rendszerünket ért támadási kísérlet után, illetve folyamatosan ég, ha valamilyen hibát észlelt a router önmagában az indítási folyamat alatt. A készüléket nem a hagyományos megoldással, azaz gombbal resetelhetjük, hanem kissé körülményesen: miután leválasztottuk róla a teljes hálózatot, és megszüntettük az áramellátását, a WAN portját és az egyik LAN portját össze kell kötni egy sima UTP kábellel. Az Active LED jelzi, sikeres volt-e az akciónk.

A böngészőn keresztüli konfigurálás során, ha először lépünk be, elindul a beállításvarázsló (amelyet természetesen nem szükséges végigkísérni, csak ajánlott). Itt változtathatjuk meg a jelszavunkat, állíthatjuk be az időzónánkat, választhatjuk ki az igényelt netes kapcsolat típusát (PPPoE, dinamikus és statikus IP-cím, PPTP), végül a kiválasztott kapcsolathoz szükséges beállításokat adhatjuk meg. A NAT (Network Address Translation – hálózaticím-fordítás) és tűzfalbeállítások egyszerűen kezelhetők, ám a tűzfalnál kicsit több lehetőséget vártam a ki- és bekapcsolásón kívül. A NAT esetén a portátadást (legfeljebb 10-et) egyszerre kell konfigurálnunk a trigger portokkal. Mindezeken felül az útválasztó meglehetősen gyengén teljesített a sebességtesztnél – ám ne feledjük, hogy az elért 2 Mbit/s még mindig gyorsabb, mint a legerősebb ADSL-elérés hazánkban! Bízom benne, hogy ettől függetlenül megfelelő védelemmel látja el a mögötte lévő hálózatot.

BILLION BIPAC-643 A kék dobozban érkező kék eszköz támogatja a vezeték nélküli hálózatokat is, mégpedig a 802.11b szabvány szerint. A dobozból a készüléken kívül a táp, a papírdokumentáció, a telepítő CD és egy csaknem 2 méteres UTP kábel került elő.

A kis kézikönyv érthetően, fekete-fehér ábrákkal és képernyőmentésekkel mutatja be a helyes működtetéshez szükséges alapléépéseket. A CD-n megtalálható a Routerfinder program és a dokumentáció – utóbbi két nyelven (angol és német), nyelvenként három formátumban (HTML, PDF, DOC).

A készüléket két külső antennával szerelték fel, ám ezeket nem lehet leszerelni. Nyolc LED tájékoztat minket a készülék állapotáról. Reset gomb nem található rajta, így jól jegyezzük meg a jelszavunkat, mert ha elfelejtjük, csak igen körülményesen juthatunk útválasztónk konfigurációs felületéhez.

A router konfigurációs felülete egyszerű, így könnyen kezelhető. A tűzfalbeállításoknál 10 szabály hozható létre, mindegyikben megadhatjuk a forrás és a célállomás IP-címét (akár címtartományt is), a használt portot (illetve porttartományt), az adatforgalom irányát, naplózhatjuk az eseményeket, illetve eldönthetjük, hogy tiltó vagy engedélyező szabály legyen-e. MAC-cím (Media Access Control) szűrésére is van lehetőségünk, mégpedig különválasztva a LAN-os és a WLAN-os gépek címeit. Ezenkívül szolgáltatásmegtagadásos (DoS) támadások ellen is hatásosan védekezhetünk vele, ám

A Linksys WPC11v4 adapterkártyát a Telemat Kft. biztosította.
➲ Telemat ☎ 465-0114
➲ www.telemat.hu

részletes konfigurálásra nincs módunk (csak a tűzfal ez irányú védelmét kapcsolhatjuk be és ki). URL-címet is blokkoltathatunk, mégpedig 10 tartománynév és 10 kulcsszó alapján. Eldönthetjük, hogy ez a szűrés engedélyezés vagy tiltás legyen, illetve érvényességi időszakaszt is beállíthatunk. A Bipac-643 különlegessége, hogy a mögötte lévő LAN-t képes PPTP-alapú VPN-klensként rácsatlakoztatni egy – például vállalati – VPN-szerverre.

BILLION BIPAC-6500 Az igényes kivitelű Bipac-6500 nem támogatja a vezeték nélküli hálózatokat, ám annál érdekesebb lehetőségeket kínál.

» Billion Bipac-643 – kétantennás kékség

A dobozban extra felszereléseként csupán egy UTP kábelt találtam, a CD, a gyorstelepítési útmutató, a táp, no és a készülék természetesnek vehető.

A CD-n található dokumentáció PDF és HTML formátumban lelhető fel. Akárcsak testvérénél, itt is segítséget nyújt a Routerfinder program.

A készüléken kilenc LED található, ebből nyolc van használatban. Apró különlegesség a ki- és bekapcsoló gomb. Ha belépünk a böngészőn keresztül a konfigurációs menübe, megtekinthetjük a készülék állapotát, elvégezhetjük a gyorskonfigurálást, vagy beállíthatunk mindent manuálisan. Utóbbi esetben hasonló lehetőségekkel találkozunk, mint a 643-as testvérnél: a tűzfalbeállításoknál tízféle szűrési feltételt adhatunk meg a fent említett módon, 10 MAC-címet szűrhetünk (vezeték nélküli kommunikáció híján logikus, hogy csak a vezetékes LAN-ra adhatjuk meg a szűrési feltételt). A készülék jelentős különbsége a testvérhez képest a kiemelt VPN-támogatás. Rendkívüli részletességgel állíthatjuk be a PPTP-, IPSec- és L2TP-alapú VPN-es csatlakozást, beleértve a kulcskezeléseket és minden egyéb szükséges adatot. A virtuális magánhálózat konfigurálásáról külön dokumentáció tájékoztat, amely ábrákkal, példákkal mutatja be a kiépítés menetét (még a szerveroldalon is).

DRAYTEK VIGOR 2104P A Draytek olcsónak mondható készüléke a márkára jellemző sötétkék színben pompázik. Csomagolásából a színes gyorstelepítési útmutató, csavarok, tiplik, gumitalpak, a telepítő CD, egy közel 2 méter hosszú UTP kábel, a táp és maga a készülék került elő. A papírdokumentáció négy egyszerű lépésben magyarázza el a router megfelelő beállításához szükséges alapteendőket. A CD-n megtalálható az Acrobat Reader 5.1-es verziója, öt nyelven. A konfigurálás egyszerűsítéséhez feltelepíthetjük a RouterTools programot, amely automatikusan detektálja az útválasztót, és böngésző nélkül adhatjuk meg vele az eszköz alapbeállításait (például ISP-kapcsolat típusa, DHCP-szerver konfigurálása, LAN-os IP-cím megadása). Fellelhetünk régebbi Windows rendszerekhez (98 és Me) egy LPR meghajtóprogramot és egy firmware-frissítő szoftvert is. A lemezen található dokumentáció egyedi módon mutatja be a készüléket: HTML-es felületén a router menüjével megegyező oldalt ábrázol, és az egyes menüpontokra kattintva előhozza az arra vonatkozó PDF file tartalmát. Sajnos azonban nem találtam leírást például a LED-ek jelentéséről.

A router tartalmaz egy nyomtatószervert is, amelyre a hagyományos, párhuzamos portú nyomtatók csatlakoztathatók. Tizenegy LED segíti a felhasználót a router és a rajta áthaladó adatok állapotának figyelésében. Reset gombot is találhatunk a készülék hátoldalán, ami a gyári beállítások visszaállítására szolgál.

A router webes konfigurációs felülete egyszerűen kezelhető – ez az egyszerűség elsősorban a CD-s dokumentációnak köszönhető. Az eszköz különlegessége, hogy csatlakozási állapotát időhöz kötheti – pontosabban 15 kapcsolatfelépítési vagy -megszakítási időpontot adhatunk meg neki, akár konkrét dátumhoz kötve, akár heti rendszerességgel.

Portátadásnál megadhatunk külön egy-egy portot, illetve egy másik menüpontban külön egy-egy porttartományt. Mindkét esetben 10-10 lehetőségünk van, illetve a virtuális szervert portátadásként definiálhatjuk. Trigger portot nem használhatunk.

A tűzfalbeállításoknál számos lehetőségünk van a konfigurálásra. Külön menüpont alatt határozhatjuk meg, hogy egy-egy támadási kísérletre emlékeztető jelenséget mikor vegyen valóban támadásnak, és mennyi ideig tiltsa le a támadót. Összesen 12 szűrést rögzíthetünk, amelyekben 7-7 szabályt hozhatunk létre. Ezek a szabályok vonatkozhatnak küldő és cél IP-címekre és címtartományokra, porttartományokra, az adatforgalom irányára, illetve eldönthetjük, hogy tiltó vagy engedélyező szabályról van szó. Ellenben sajnos URL- és MAC-cím alapján nem szűrhetünk vele. A készülék közepesen teljesített a sebességteszteken.

EDIMAX BR-6104P A jellegzetes, piros-fekete dobozból vaskos (82 oldalas) dokumentációt, csavarokat, tipliket, egy floppyt és az alig másfél méteres UTP kábelt emelhettük ki a táp és a készülék mellől. A papírdokumentáció rendkívül részletesen számol be a konfigurálásról, bemutatva az operációs rendszerben, illetve a böngészővel elérhető beállításokat. Ezenkívül számos fogalmat magyaráz el érthetően – sajnos mindezt angolul.

Az útválasztóba épített nyomtatószerverrel a hagyományos, párhuzamos portra kötthető nyomtatókat érhetjük el távolról. Ehhez hasznos programot találunk a mellékelt floppyn. Böngészőn keresztül egyszerűen konfigurálható, a DHCP-szerver szolgáltatás be van kapcsolva, így a rákötött gép IP-címe azonnal a router saját alhálózatában kerül kiosztásra – persze ha a gépnek engedélyeztük az automatikus IP-cím kiosztást. Állapotinformációkat is lekérhetünk, amelyek tartalmazhatják a DHCP-kliensek naplóját, a tűzfaleseményeket, a készülék és a netkapcsolat állapotát.

» Billion Bipac-6500 – igényes router magas szintű VPN szolgáltatással

LINKSYS BEFSR41 A Linksysre jellemző, egyedi külsejű eszköz dobozából a készüléken és a tápon kívül a kisebb plakát méretű, ám igényes gyorstelepítési útmutató, a technikai támogatást segítő kapcsolatok felsorolását tartalmazó papírosok (sajnos magyar nyelvű nincs köztük), a körülbelül 3 méteres UTP kábel és két CD került elő. A CD-k egyikén a 60 napig díjmentesen frissíthető Symantec Norton Internet Security 2003 program található. A másik CD-re érdekes módon újra felkerült a Norton Internet Security, de mellette megtalálhatjuk a teljes dokumentációt PDF formátumban, az olvasásához szükséges Acrobat Reader 5.05-öt, és egy LogView nevű programot, amellyel a routeren átmenő forgalmat figyelhetjük meg. A telepítő CD-n található automatikusan elinduló program igény esetén lépésről lépésre elmagyarázza, miként kell telepítenünk és konfigurálnunk gépünket és routerünket a helyes működéshez.

A BEFSR41 konfigurálásakor a megszokott beállításokon kívül külön konfigurálhatjuk a routing-információkat is. A portátadások (legfeljebb 10) a virtuális szerver és a trigger port ötvözéséből alakíthatók ki. Külön engedélyezhetjük vagy tilthatjuk az IPSec, PPPoE és PPTP VPN-átjárásokat. Elég kevés lehetőséget ad a különböző virtuális szerverek konfigurálására, de ha belegondolunk, az a tíz is bőven elég.

LINKSYS BEFW11S4 Az előbbi Linksys készülék vezeték nélküli testvére éppen csak belefért a megadott ársávba. Dobozán messziről virít a WiFi tanúsítvány logója, amit a Wi-Fi.org meg is erősít. A készüléknek két antennája van, amelyeket elég erősen rögzítettek ahhoz, hogy elvegyék a bátorságomat a leszedésüktől. Hét LED tájékoztat a készülék állapotáról. A dobozában két CD-t leltem – az egyiken a Norton Internet Security 2003-at találjuk, a másik az útválasztó telepítő CD-je. Utóbbin szintén megtalálható a Norton Internet Security 2003, illetve ugyanazok a programok, amelyeket a BEFSR41-nél is fellelhetünk (LogView, Acrobat Reader 5.05).

A böngészőn keresztüli konfigurálás lehetőségei gyakorlatilag ugyanazok, mint a BEFSR41 esetében, különbséget a vezeték nélküli hálózati beállítások jelentenek. A sebességtesztben meglehetősen gyengén teljesített, de még így is túllépte a 6 Mbit/s-os határt.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	3Com 3C857	Billion Bipac-643	Billion Bipac-6500	Draytek Vigor 2104p	Edimax BR-6104P
Termék weboldala	www.3com.com/	www.gamaxnet.hu/	www.billion.com/	www.gamaxnet.hu/	www.edimax.com/
Műszaki adatok					
LAN portok száma	4	4	4	4	4
LAN portok sebessége (gyári adat)	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s
WAN portok száma	1	1	1	1	1
WAN portok sebessége (gyári adat)	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s
Kijelzők (LED-ek)	Alert, Power, WAN, 4 LAN	PWR, 4 LAN, WAN, PPP/SYS, WLAN	PWR, 4 LAN, WAN, PPP/Mail, SYS	System, Online, WAN, 4 LAN, Printer	Power, Print, WAN, 4 LAN
Reset gomb	○	○	●	●	●
Nyomtatóport	○	●	●	●	● (LPT)
Csomagban található kiegészítők	4 gumitalp, 2 m-es UTP kábel	2 m-es UTP kábel	2 m-es UTP kábel	4 gumitalp, csavarok, tiplik, 2 m-es UTP kábel	4 gumitalp, 4 csavar, tiplik, 1 m-es UTP kábel
CD-n található extra program(ok)	Acrobat Reader 4.0 és 5.05	○	○	Acrobat Reader 5.1, firmware-frissítő, LPR driver Windows 98-ra és Me-re	PrintServer Network driver 1.0
CD-n található konfiguráló segédprogram	Gateway Discovery Application	Routerfinder	Routerfinder	RouterTools	○
Konfigurálás módja	böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7)	böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7)	böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7)	böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7), a RouterTools programmal (SNMP)	böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7)
A router helyi hálózati IP-címe alapbeállítás szerint	192.168.1.1	192.168.2.254	192.168.1.254	192.168.1.1	192.168.2.1
A helyi hálózat felől DHCP-klensként működik?	○	○	○	○	○
A helyi hálózat felé DHCP-szerverként működik?	●	●	●	●	●
Támogatott ISP-protokollok	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, Bridge
Dinamikus DNS támogatása	○	●	●	●	●
Virtuális MAC-cím	●	●	●	●	●
Távoli elérés	●	●	●	●	●
Egyéb szolgáltatások	○	időzített kapcsolat-kiépítés és -bontás	időzített kapcsolat-kiépítés és -bontás	Syslog szerver támogatása	○
Vezeték nélküli hálózat támogatása	○	●****	○	○	○
Tűzfalszolgáltatások					
Hány port adható meg klienszűrés céljából?	10 (porttartomány)	10 (porttartomány)	10 (porttartomány)	12x7*	10
Hány MAC-címet szűrhetünk?	○	10 LAN- és 10 WLAN-cím	10 LAN- és 10 WLAN-cím	○	○
Hány URL-címet tilthatunk?	○	10 tartomány és 10 kulcsszó	10 tartomány és 10 kulcsszó	○	30
A szűrésekhez megadható idősávok száma	○	1 (csak az URL-címek szűréséhez)	1 (csak az URL-címek szűréséhez)	○	10
DMZ-be tehető állomások száma	1	1	1	1	8
Behatolás detektálása (Intursion detection)	○	●	●	●	●
Egyéb szolgáltatások	WAN felől érkező pingek blokkolása	WAN felől érkező pingek blokkolása, DoS védelem, szűrés IP-cím és címtartomány alapján, PPTP-alapú VPN-klensként működhet	WAN felől érkező pingek blokkolása, DoS védelem, szűrés IP-cím és címtartomány alapján, PPTP-, IPSec- és L2TP-alapú VPN-kezelés	WAN felől érkező pingek blokkolása, DoS védelem	WAN felől érkező pingek blokkolása, SPI** és DoS védelem
NAT					
Portátadások (port forwarding) maximális száma	10*	15 (porttartomány) + IPSec átjáró	15 (porttartomány)	10 port + 10 porttartomány (virtuális szerverekkel együtt)*	10
Virtuális szerverek maximális száma	10	○	○	10 port + 10 porttartomány (portátadással együtt)*	20
Speciálisan használható portok maximális száma (trigger port)	10	○	○	○	10
Universal Plug and Play (UPnP)	●	●	●	●	●
Egyéb	○	○	○	○	ALG***
A PC Magazin értékelése					
Papírdokumentáció (1–10 pont)	5 pont	7 pont	6 pont	6 pont	10 pont
A CD-n található dokumentáció (1–10 pont)	10 pont	9 pont	9 pont	9 pont	○
Mérési eredmények					
Átlagos feltöltési sebesség 1 kliens esetén	250 Kbyte/s	1485 Kbyte/s	1360 Kbyte/s	1245 Kbyte/s	965 Kbyte/s
Átlagos letöltési sebesség 1 kliens esetén	540 Kbyte/s	1950 Kbyte/s	2425 Kbyte/s	2535 Kbyte/s	1685 Kbyte/s
Átlagos válaszidő WAN felőli szervertől, üresjáratban	3 ms	1 ms	2 ms	2 ms	2 ms
Átlagos válaszidő WAN felőli szervertől, adatforgalom esetén	16 ms	6 ms	6 ms	6 ms	7 ms
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	HRP ☎ 452-4600	Gamaxnet ☎ 372-7180	Gamaxnet ☎ 372-7180	Gamaxnet ☎ 372-7180	Kelly-Tech ☎ 350-1246
Webcím	www.hrp.hu	www.gamaxnet.hu	www.gamaxnet.hu	www.gamaxnet.hu	www.kellytech.hu
Ár (ajánlott bruttó végfelhasználói)	17 900 Ft	24 875 Ft	18 750 Ft	23 750 Ft	14 800 Ft
Garancia	1 év	2 év	2 év	3 év	3 év

*: bővebben lásd a szövegben. **: Stateful Packet Inspection. ***: Application Layer Gateway, kiemelt netes alkalmazások működésének biztosítása. ****: lásd külön táblázatban.

Linksys BEFSR41	Linksys BEFW11S4	Netgear RP614v2	Repotec RP-IP3014	Repotec RP-IP515LM	SMC Barricade 7004ABR v2	SMC Barricade 7004VBR v2
www.linksys.com/	www.linksys.com/	www.accesspoint.hu/	www.repotec.com/	www.repotec.com/	www.smc-europe.com/	www.smc-europe.com/
4	4	4	4	4	4	4
10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s
1	1	1	1	1	1	1
10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s
Power, 4 Ethernet, Internet	Power, 4 Ethernet, Internet	Power, Test, 1 WAN, 4 LAN	Power, Diag, 1 WAN, 4 LAN	Power, Diag, 4 LAN, 1 WAN, Print Act, Print Err	Power, 4 LAN Link/Act, 4 LAN 100M, 1 WAN	Power, 4 LAN Link/Act, 4 LAN 100M, 1 WAN
●	●	●	●	●	●	●
○	○	○	○	● (LPT)	●	○
3 m-es UTP kábel	3 m-es UTP kábel	1 m-es UTP kábel	○	○	4 gumitalp, 2 m-es UTP kábel	4 gumitalp, 2 m-es UTP kábel
Acrobat Reader 5.05	Acrobat Reader 5.05	Acrobat Reader 5.05, Freedom Firewall, gyakran használt portok listája	○	○	Acrobat Reader 5.1	Acrobat Reader 5.05, ZoneAlarm
LogView	LogView	○	○	○	Print Server Monitor	○
böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7)	böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7)	böngészőn keresztül (legalább IE 4.0 vagy Netscape 4.7)	böngészőn keresztül (legalább IE 5.0 vagy Netscape 4.0)	böngészőn keresztül (legalább IE 5.0 vagy Netscape 4.0)	böngészőn keresztül (legalább IE 5.0 vagy Netscape 4.0), CD-n található programmal	böngészőn keresztül (legalább IE 5.0 vagy Netscape 4.0)
192.168.1.1	192.168.1.1	192.168.0.1	192.168.1.1	192.168.0.1	192.168.2.1	192.168.2.1
○	○	○	○	○	○	○
●	●	●	●	●	●	●
PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, RAS (SingTelhez), Heart Beat Signal	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, RAS (SingTelhez), Heart Beat Signal	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, Telstra Big Pond	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, RAS (SingTelhez), Heart Beat Signal	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, RAS (SingTelhez), Heart Beat Signal	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, betárcsázós elérés	PPPoE, PPTP, dinamikus és statikus IP-cím, Telstra Big Pond
●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●	●
riportkészítés, valós idejű megfigyelés	riportkészítés, valós idejű megfigyelés	○	○	○	RS-232-es port analóg vagy ISDN modemhez, Syslog szerver támogatása	○
○	●****	○	○	○	○	○
5 (porttartomány)	5 (porttartomány)	15	5x20*	(4+1)x(40+saját)*	10x(16+5)*	8x(7+4)*
50	50	○	5x20*	○	32	32
○	○	korlátlan	20*	korlátlan	30	24
○	○	1	1*	2	10	8
1	1	1	6	7	8	1
○	○	●	●	●	●	●
5 IP-cím tartomány alapján szűrés, Multicast szűrés, IPSec, PPTP és PPPoE átjárás blokkolása	5 IP-cím tartomány alapján szűrés, Multicast szűrés, IPSec, PPTP és PPPoE átjárás blokkolása	WAN felől érkező pingek blokkolása, SPI** és DoS védelem	WAN felől érkező pingek blokkolása, SPI** és DoS védelem, ActiveX, Cookie, Proxy és Java tiltása, IPSec, PPTP és PPPoE átjárás blokkolása, SNMP hozzáférés engedélyezése, pingteszt	WAN felől érkező pingek blokkolása, DoS védelem, IPSec, PPTP és PPPoE átjárás blokkolása, szűrés 4+1 IP-cím tartomány alapján	IP-cím tartomány alapján portszűrés, WAN felőli ping blokkolása, SPI** és DoS védelem	IP-cím tartomány alapján portszűrés, PPTP és IPSec átjáró biztosítása, WAN felőli ping blokkolása, SPI** védelem
10 (porttartomány)*	10 (porttartomány)*	20	10 (porttartomány) +1*	6+egyedi	20 (porttartomány, virtuális szerverrel együtt)	20
10*	10*	○	10+1*	7+egyedi	20 (porttartomány, portátadással együtt)	○
10 (porttartományra is küldhető)	10 (porttartományra is küldhető)	○	10	6	10	10
●	●	●	●	●	●	●
○	○	○	○	○	IP-cím maszkolása (Address Mapping)	○
6 pont	6 pont	6 pont	10 pont	6 pont	6 pont	6 pont
9 pont	9 pont	10 pont	○	8 pont	10 pont	10 pont
1335 Kbyte/s	765 Kbyte/s	1395 Kbyte/s	1350 Kbyte/s	1305 Kbyte/s	1225 Kbyte/s	1375 Kbyte/s
3075 Kbyte/s	1441 Kbyte/s	2805 Kbyte/s	3150 Kbyte/s	1920 Kbyte/s	2675 Kbyte/s	2785 Kbyte/s
2 ms	2 ms	1 ms	1 ms	2 ms	2 ms	2 ms
2 ms	5 ms	1 ms	1 ms	6 ms	5 ms	2 ms
Telemat	Telemat	Access Point	HRP	HRP	HRP	HRP
☎ 459-2070	☎ 459-2070	☎ 219-5345	☎ 452-4600	☎ 452-4600	☎ 452-4600	☎ 452-4600
www.telemat.hu	www.telemat.hu	www.accesspoint.hu	www.hrp.hu	www.hrp.hu	www.hrp.hu	www.hrp.hu
16 250 Ft	20 000 Ft	16 750 Ft	17 250 Ft	20 830 Ft	21 550 Ft	14 360 Ft
1 év	1 év	3 év	1 év	1 év	1 év	1 év

Vezeték nélküli LAN támogatása

Gyártó, típus	Billion Bipac-643	Linksys BEFW11S4
Antennaaljzatok száma	❍ (2 rögzített külső antenna)	2
Támogatott WLAN szabványok	802.11b	802.11b
Wi-Fi minősítés	❍	802.11b
Titkosítás	WEP (64 és 128 bites kulccsal)	WEP (64 és 128 bites kulccsal)
Alapbeállítás szerinti csatorna	11	11
Alapbeállítás szerinti SSID	Wireless	linksys

NETGEAR RP614V2 A Netgear ezüstszürke készüléke már szerepelt tavalyi tesztünkben (➲ **Egyszerűen megosztva – PCM, 2003/7/104**), ám azóta hozzábiggyesztettek egy v2-es jelzést. A készülék újrahasznosított papírból lévő csomagolásából (ez manapság előnynek számít, jó, ha figyelünk rá) a táp, egy körülbelül 1 méteres UTP kábel, illetve a papírdokumentáció és a telepítő CD került elő. A tavaly biztosított állvány az idei csomagból kimaradt. A papírdokumentáció hatoldalas papírlap, amely fekete-fehér ábrákkal magyarázza el a gyorstelepítés teendőit.

A CD-n HTML felületű rendszer található, amely lépésről lépésre, jól kidolgozva és érthetően bemutatja a teendőket. Ha ez nem lenne elegendő, a részletes dokumentációt is megtaláljuk nyolc nyelven (sajnos magyarul nem), PDF formátumban.

Miután böngészőn keresztül elértük a beállításokat, a telepítő megkérdi, automatikusan végezze-e a konfigurálást, vagy szeretnénk-e mi végrehajtani, manuálisan. Egyszerű keresztkérdésekre (például: szükséges-e jelszó a felcsatlakozáshoz?) adott válaszainkat után magától állapítja meg, melyik protokollokat használva csatlakozunk a netre. A beállítóprogram a virtuális MAC-cím használatát kiegészíti a klónozással is, ami azt jelenti, hogy a konfiguráló számítógép MAC-címét lekérdezi, és azt állítja be a WAN portra. Blokkolási lehetőségei is szerteágazók, nemcsak konkrét tartományokat tudunk letiltani, kulcsszavak alapján is tilthatunk. 130 kulcsszót és tartománynevet vettem fel a listába, de többre is lett volna lehetőség. Ami újdonság, az a DMZ támogatása, illetve az optimalizáció. A Netgear valóságal felturbózta a régi RP614-es modellt, a v2-es gyönyörű eredményeket produkált! Sajnos virtuális szerver (azaz olyan LAN-os szerver, melynek LAN portja különbözik a WAN portjától), illetve trigger port használatára nincs lehetőségünk.

REPOTEC RP-IP3014 Az egyszerűnek mondható Repotec készülék dobozából egy igényesen kötött, 90 oldalas leírás, négy gumitalp és a táp került elő. Telepítő CD-t sajnos nem találtunk mellette, ám erre nincs is nagyon szükség – már ha kicsivel jobban értünk a hálózatok konfigurálásához, és szeretünk könyvből olvasgatni.

» Edimax BR-6104P – még mindig az élen

Az eszköz külsején hét LED világíthat, amelyből négy a LAN portokat, egy a WAN portot, egy az energiaellátást, egy pedig a készülék állapotát mutatja. Az RP-IP3014 hátoldalán a szokásos RJ45-ös WAN és LAN csatlakozók, valamint a tápaljzat és a (szándékosan) nehezen elérhető reset gomb bújik meg. Konfigurálása – hasonlóan az összes tesztünkben szereplő eszközéhez – böngészőn keresztül zajlik.

A konfiguráláskor egy különleges oldalt ajánl fel elsőként a készülék, amelyet OnePage Setup néven említ. Itt tudjuk egyszerre megadni a netszolgáltatónktól függő host- és tartománynevet (ezek idehaza többnyire nem szükséges adatok), a router LAN felőli IP-címét és alhálózati maszkját, illetve a WAN felőli kapcsolat típusát. Utóbbi lehet dinamikus és statikus IP-cím, PPPoE, RAS (SingTel-felhasználóknak), PPTP és HBS (Heart Beat Signal – Ausztráliában használatos kapcsolattípus). A WAN felőli kapcsolat kiválasztása alapján módosítja a készülék a OnePage Setup oldalt, így mindig az aktuális adatokat vihetjük fel (például PPPoE esetén a felhasználói nevet, jelszót, illetve az üresjárati kapcsolattartás idejét).

A router különlegessége, hogy képes VPN-es „csöveket" (tunnel) kezelni, mégpedig úgy, hogy külön megadhatók a helyi és távoli célcsoportok – akár IP-cím tartományok vagy alhálózati címek alapján is. Így az itt használt titkosítási (DES, 3DES) és azonosítási (MD5, SHA) eljárásokat is kiválaszthatjuk, akárcsak a kulcskezelést (kézi vagy előre megosztott). Egyszerre legfeljebb öt VPN-kapcsolatot tud kezelni, melyek részletesebb beállításai (kulcsméret, NetBIOS broadcast engedélyezése, hibás bejelentkezés utáni késleltetés stb.) is elérhetők. Bár a leírás szerint csupán 10 MAC-cím csoportról dönthetjük el, hogy engedélyezzük-e az átjárását a routeren, a készülék beállításánál 20 csoportról (csoportonként egyszerre legfeljebb 5 MAC-címről) dönthetjük el e jogosultságot. Ugyanitt adhatjuk meg a protokoll és porttartomány tiltását vagy engedélyezését. Tíz virtuális szerver megadására van lehetőségünk, illetve további egy passzív FTP-szervert is megadhatunk – utóbbit például tűzfal használatakor (a *PASV* parancs használatához) kell külön konfigurálni (erre utal táblázatunk +1 értéke). Virtuális szerver létrehozásához a trigger portok átadását kell alkalmaznunk. Az URL-címek szűrésénél vagy csak engedélyezhetjük, vagy csak tilthatjuk a felvitt kulcsszavakra illő címeket. Lehetőségünk van időzítésre is, ám ez kizárólag teljes tiltásra alkalmazható (szűrhető, hogy kimeneti, bemeneti vagy mindkettő).

» Linksys BEFW11S4 – vezeték nélküli hálózatokat is támogató olcsó router

Az RP-IP3014 a mérések során kimagasló eredményeket ért el, így aki ezt a terméket vásárolja meg, annak (a mai állapotok ismeretében) e termék miatt garantáltan nem fog lelassulni a netelérése.

REPOTEC RP-IP515LM A Repotec e készüléke – bár kisebb – nagyságrendekkel több lehetőséget nyújt előbb bemutatott testvérénél. A csomagolást megbontva azonnal egy papíralapú gyorstelepítési útmutatóba botlottam. Kisebb kutakodás után előkerült a telepítő CD, a táp és a fémházas router. A gyorstelepítési útmutató pár oldalas papírlapon mutatja be feketén-fehéren a legszükségesebb lépéseket a működéshez. A CD-n semmilyen indítófile nem található, a tallózás során megtalált Setup.exe file segítségével telepíthetjük fel a router nyomtatóportját támogató meghajtóprogramot, valamint a készülék teljes leírását. Utóbbi elérhető HTML és PDF formátumban – telepítés után merevlemezünkről – is.

A készüléken meglehetősen sok (13) LED világít, ám ez csak előnyére válik. A hátulján az RJ45-ös csatlakozók mellett fellelhetünk egy kapcsolót is, amellyel eldönthetjük, hogy az 1-es LAN port normál vagy uplink aljzat legyen-e. A készülék oldalán persze megtaláljuk a már említett nyomtatóaljzatot is, mégpedig hagyományos párhuzamos port formájában. A reset gomb egyszerre három célt is szolgál: a router gyors újraindítására (egy pillanatra megnyomva); a nyomtatóport ellenőrzésére (3 másodpercig folyamatosan nyomva tartva); valamint a gyári beállítások visszaállítására (a készüléket az árammentesítés után úgy kell újraindítani, hogy közben nyomva tartjuk a reset gombot egészen addig, míg kétszer meg nem villan a piros színű Status LED).

A böngészőn keresztüli konfiguráláskor elindíthatjuk a varázslót, ahol néhány kérdésre kell válaszolnunk – a válaszok alapján meghatározza netkapcsolatunkat. Igény esetén az utolsó lépésben ellenőriztethetjük vele, hogy sikeres volt-e a konfigurálás, azaz elérhető-e az internet. Az egyéb beállításoknál személy szerint kicsit idegesített, hogy külön ablakban hozta elő a böngésző az oldalakat, ám lehet, hogy ez a megoldás valakinek a kedvére való. A különféle szűréseknél és portátadásoknál az eszköz automatikusan felkínálja a DHCP-szerver által érzékelt, valamint az adatbá-

zisába felvitt PC-ket. Bár az útválasztó támogatja a portátadást, illetve a porttartomány szerinti átadást (trigger port használata), a teszt alatt nem sikerült bekonfigurálni ezt a szolgáltatást. A virtuális szerver lehetőségét azonban sikeresen kihasználtuk, de így is meg kell jegyeznem, hogy a többi routerhez képest kissé körülményes volt a konfigurálása. Portszűrés beállításakor 4 csoportot készíthetünk az IP-címek alapján (a táblázatban szereplő +1 a mindenkire vonatkozó szűrés), ezekre a csoportokra alkalmazhatunk 40 gyári és számos saját portszűrést.

A riportokat (naplókat) igény esetén elküldethetjük vele a megadott e-mail címre a szintén beállított SMTP-kiszolgálón keresztül. A nyomtatóport támogatja a Unix-alapú (LDP) nyomtatást is. Igény esetén a routingtáblát módosíthatjuk a számunkra megfelelőre.

Elmondhatom: bár a készülék kezelése kissé körülményes, szolgáltatások és teljesítmény terén behozza a lemaradást.

» SMC Barricade 7004VBR v2 – a legolcsóbb útválasztó

SMC BARRICADE 7004ABR V2

Ez a router alább bemutatott kistestvéréhez képest számos extrát kínál. Dobozában a szokásos négyesen (készülék, táp, papírdokumentáció és telepítő CD) kívül négy gumitalpat és egy körülbelül 1 méteres UTP kábelt is találunk.

A hosszúkás gyorstelepítési útmutató néhány oldalon, fekete-fehér ábrákkal tarkítva mutatja be a telepítéshez szükséges lépéseket. A CD-n található, automatikusan induló program segítségével megadhatjuk útválasztónk alapbeállításait, illetve feltelepíttethetjük vele a nyomtatószerverhez szükséges meghajtóprogramot. A CD-n található PDF-alapú digitális dokumentáció olvasásához telepíthetjük az Acrobat Reader 5.1-es verzióját, amely szintén megtalálható a CD-n.

Az egyedi formájú routeren található LPT nyomtatóport, RS-232-es, kilenctűs kommunikációs aljzat, a WAN és a négy LAN port, valamint a reset gomb és tíz világító dióda. Az RS-232-es aljzatra ISDN vagy analóg modemet illeszthetünk.

A részletes konfigurálást böngészőn keresztül hajthatjuk végre. Igény esetén a varázslóval pillanatok alatt beállíthatjuk routerünk fő adatait, ám a részletes konfiguráláshoz a bővített beállításokat (*Advanced Setup*) kell előhívnunk. A tűzfalszolgáltatások közül kiemelendő a konfigurálható behatolásdetektálás és a széles körű szűrési feltételek megadása (16 gyári, 5 egyedi porttartomány IP-címtartományonként, illetve legfeljebb 10 IP-címtartomány vihető fel; időzítés). A készülék a sebességtesztben a középmezőnyben végzett.

SMC BARRICADE 7004VBR V2

A 7004VBR is szerepelt már tavalyi tesztünkben, ám erre is felraktak egy v2-es jelzést, így kíváncsi voltam az újdonságokra. A hosszúkás dobozt felnyitva a készülék és a táp mellett egy 2 méter hosszú UTP patch kábelt, felhasználói kézikönyvet, CD-t és négy gumitalpat találtam. A telepítési útmutató többoldalas, háromnyelvű (angol, német, francia) kézikönyv, amelyet fekete-fehér képernyőmentésekkel és szemléltető ábrákkal is elláttak. A könyv mintegy háromnegyede a különböző operációs rendszerek beállítását tárgyalja (sajnos a Linux nincs köztük), csupán utolsó negyedében tér ki a készülék konfigurálására. A CD-n az Acrobat Reader mellett megtaláljuk ugyanezt a dokumentumot (immár színes képekkel és több nyelven), valamint a bővebb kézikönyvet. Utóbbi minden szükséges tudnivalót és beállítási lehetőséget részletesen és kimerítően elmagyaráz. További extra a CD-n a ZoneAlarm tűzfalprogram.

Egy kis gond volt a papíralapú leírással: azt említi, hogy a böngészőn keresztül konfigurálás eléréséhez hagyjam üresen a jelszó mezőt, ám így nem engedett be. A CD-n található PDF dokumentum azonban már a helyes alapjelszót adja meg, így végül sikerült belépni a készülék lelkébe. A böngészőből meghívva igényes kezelőfelületre jutunk, ahonnan választhatjuk a varázslót vagy a bővített konfigurációs beállításokat. A konfigurálás a digitális kézikönyv segítségével egyszerűen elvégezhető. A v2-es újdonságai a bővített tűzfalbeállítások. Itt részletesen megadhatjuk, hogy melyik IP-című vagy címtartományú gép(ek)et, melyik portjai(k)nál szeretnénk letiltani (összesen 8 szabály hozható létre, mindegyik szabályhoz 7 előre gyártott – ebből egy nem port, hanem általunk generált karaktersorozat – és 4 saját porttartomány jelölhető ki). Ezeket az IP-címeket manuálisan is felvehetjük, vagy kiválaszthatjuk a készülék DHCP-kliens listájából. A weboldalblokkolásnál ugyanazokat az értékeket adhatjuk meg, mint az előbb említett karaktersorozat generálásánál.

A 7004VBR v2 támogatja a portátadást és a trigger portokat is, ám csak ezek kombinációjával érhetjük el, hogy a virtuális szervert meghatározzuk. Érdemes megjegyezni, hogy ennél a routernél csak akkor válnak érvényessé a megadott beállítások, ha újraindítjuk a készüléket.

A sebességméréskor is szép eredményeket produkált, amiből szintén az következik, hogy a v2-es változaton optimalizáló módosításokat is végrehajtottak.

A LEGJOBBAK Az eredményeket a már említett módon értékeltem: elsősorban az útválasztók szolgáltatásait vettem figyelembe. Különdíjat érdemel az SMC Barricade 7004ABR v2, mivel a mezőnyben egyedüliként támogatta az analóg és ISDN vonalas net-eléréseket, illetve igen sok szűrési feltételt és portátadási lehetőséget adhatunk meg neki. Vásárlási Ajánlatot érdemel a Linksys BEFW11S4, mivel csupán 20 000 forintért nemcsak a vezetékes, hanem a 802.11b szabványnak megfelelő vezeték nélküli hálózatokat is támogatja – nem beszélve szintén említésre méltó szűrési lehetőségeiről. Vásárlási Ajánlatot kapott a Billion Bipac-6500 is: VPN-es képességei rendkívül magas szintűek, és akinek erre van szüksége, ezért az árért nehezen talál hasonló szolgáltatásokat nyújtó eszközt. A Tesztgyőztes az Edimax BR-6104P, amely kevesebb mint 15 000 forintos áron kínálja magát, amihez 3 év garancia és nyomtatószerver is jár, ráadásul számos NAT- és tűzfalbeállítás adható meg rajta. PCM

Hogyan teszteltünk?

A tesztelés leginkább a készülékek által nyújtott lehetőségek összehasonlítására épült. Szempont volt például a demilitarizált zónába (DMZ – bekapcsolt tűzfalszolgáltatások esetén egy vagy több gépet köthetünk a tűzfalon kívülre, szerverfeladatok ellátására) rakható gépek száma, illetve az átadható portok száma (port forwarding: portátadás – belső szerver, illetve szerverek internetről való elérhetőségét biztosító eljárás).

Bár méréseket is végeztem – és néhol jelentős különbséget tapasztaltam –, nem ezek eredménye volt a fő döntési szempont a verseny során, ugyanis a készülékek sokkal gyorsabban dolgoznak, mint bármely mai ISP szolgáltatása (persze vannak kivételek, de nem az otthoni és kisirodai felhasználók számára elérhető áron).

A méréseket három géppel végeztem: az egyikkel emuláltam a netet (erre a gépre egy FTP-szervert raktam), a másikkal a helyi hálózatot (LAN). A harmadik gépet szintén a LAN-ra csatlakoztattam (ha volt rá lehetőség, akkor vezeték nélküli kapcsolattal is kipróbáltam), és erre is feltelepítettem egy FTP-szervert, amelyet a külső gépről próbáltam elérni – így tesztelve a virtuálisszerver- és a DMZ-szolgáltatásokat. A virtuálisszerver-szolgáltatás egyébként hasonló, mint a portátadás, csak más portra ad(hat)ja az adatokat, mint ahonnan érkeztek.

Mindhárom gépet 100 Mbit/s-os hálózati kártyával láttam el (a vezeték nélküli kapcsolatot a Linksys WPC11v4 kártya biztosította, 11 Mbit/s-os sebességgel). A LAN IP-címeit a router DHCP- (Dynamic Host Configuration Protocol) szervere osztotta ki, míg a WAN (Wide Area Network) – jelen esetben az emulált internet – felőli oldalon az ide rakott gépre telepített DHCP-szerver osztotta ki a router WAN-os IP-címét, így a routerek WAN portját mindig dinamikus IP-cím lekérés szerint állítottam be. A külső FTP-szervert pingeltem (négy válaszidő átlaga szerepel a táblázatban), illetve az FTP-szerverek segítségével bonyolítottam az adatforgalmat mind a LAN-os gép, mind a külső gép felé. Egy 50 Mbyte-os, tömörített file-t töltöttem fel (illetve le), a Total Commander 6.01-gyel szemrevételezett sebesség átlaga szerepel a táblázatban. A szemrevételezés alatt azt értem, hogy a klienprogram az adatátvitel során folyamatosan kiírja az aktuális átviteli sebességet, és ezt a teljes másolás alatt figyelve becsültem meg az átlagos értéket. Mivel a routerek jelentős eltérést mutattak egymáshoz képest, ez az adat hitelesnek mondható abban az esetben is, ha én (mint szemrevételező) 10% hibával dolgozom. Figyelembe vehetjük ezeket a „mért" értéket a vásárlóskor is, ám nincs nagy jelentősége, hiszen a leglassabban teljesítő útválasztó is magasan a hazai ADSL-sávszélesség maximális kapacitása fölött teljesített.

Allied Telesyn – Triple Play Solutions

» Jövőkép: mesterhármas otthonra

Az idei Cebit visszhangzott az olyan termékektől, technológiáktól, amelyek az „egy dobozban ezer apróság" elvet követik. Az Allied Telesyn új adatátviteli rendszere csupán három összetevőből áll, de az általuk képviselt alkalmazási területek eddig csak külön-külön voltak elérhetők. Internet, telefon és tévéadás továbbítására számos megoldás létezik, de ma már akár egyetlen vezeték – és egyetlen szolgáltató – elég ezekhez.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Az Allied Telesyn röviddel a Cebit után mutatta be Triple Play rendszerét, amelyet a cég elsősorban szolgáltatók számára fejlesztett ki – ám ha bevezetése sikeres lesz, a végfelhasználóknak nyújt majd nagyobb kényelmet.

Az egyre közkedveltebb set top boxok egyszerre támogatják az internet használatát, a telefonálást és a tévéadások vételét. E készülékek kiszolgálása többnyire külön kábelekről, külön szolgáltatókon keresztül történik. Az Allied Telesyn kicsit továbbgondolta a lehetőségeket, és olyan szolgáltatásplatformot fejlesztett ki, amely képes akár egyszerre bonyolítani az adat-, hang- és videokommunikációt. Azokat a készülékeket, amelyek e mesterhármasra képesek, elsősorban a szolgáltatóknak szánták, de ha valamelyik hazai multinacionális cég befektet, a magánfelhasználók kezébe is sci-fibe illő rendszer kerül.

Hogyan építik ki a rendszert? A lakásba bevezetnek egy kábelt – lehetőleg optikai vezetéket –, annak végére rákötnek egy úgynevezett lakossági átjárót (residential gateway). Ez a készülék tulajdonképpen egy speciális útválasztó, amely a megvásárolt szolgáltatást osztja szét. Hogy melyik szolgáltatásra van előfizetésünk, azt a Zero Touch Configurator (ZTC) szoftveres eljárás segítségével ellenőrzi: bekapcsoláskor a készülék keres egy DHCP-szervert – amelyet szintén a szolgáltató üzemeltet –, megkapja tőle a saját, illetve a ZTC-szerver IP-címét, erre rácsatlakozva (például HTTPS-en keresztül) elküldi a saját azonosítóját (ID), amelyben benne van a firmware verziószáma, a MAC-szám stb. A ZTC-szerver a megadott azonosító alapján egy LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) szerverről letölti a felhasználóspecifikus adatokat, és készít egy konfigurációs file-t az átjáró számára. E file-t átadja az átjárónak, amit az lefuttat, és máris rendelkezésre állnak az előfizetett szolgáltatások.

Ha ezek fogadására alkalmas a set top boxunk, a készüléken keresztül megtekinthetjük a tévéműsorokat és a velük kapcsolatos adatokat (például melyik mikor kezdődik), némi tájékoztatást kaphatunk a filmekről, beállíthatjuk ezek felvételét (ha merevlemezre mentünk, akár egyszerre több filmet is felvehetünk), sőt arra is módunk van, hogy mi magunk állítsuk be az adás kezdetét (video on demand – videó igény szerint). Ezek mellett vígan netezhetünk nagy sávszélességgel, sőt még telefonálhatunk is hasonló szolgáltatást igénybe vevő társainkkal. Az ilyen hálózaton belüli telefon akár ingyenes is lehet, hiszen nem a teljes vonalat foglaljuk el, hanem annak töredékét (ez az a bizonyos VoIP átviteli technológia, amely digitalizálja a hangunkat, elküldi az így kapott biteket, amelyeket aztán a fogadó visszaalakít hanggá). Ha a szolgáltató kiépített egy átjárót az analóg vonalas telefonhálózatra, immár bárkit elérhetünk az említett szolgáltatás hangátviteli rendszerén keresztül is.

Ha a kábel lefektetése nem megvalósítható (mert például a szolgáltatónak hatalmas költségeket jelentene), létezik egy alternatív megoldás is: az ADSL. Ezzel az átviteli technológiával megvalósítható a felvázolt szolgáltatás-mesterhármas, vagyis nem lehetetlen, hogy ADSL vonalon keresztül telefonálhatunk, netezhetünk és tévézhetünk egyszerre.

ÜRÖM AZ ÖRÖMBEN A szolgáltatás egyetlen nagy hátulütője, hogy rendkívül nagy sávszélességet igényel. Ha a Triple Play minden lehetőségét ki szeretnénk használni, legalább 10 Mbit/s-os vonallal kell rendelkeznünk. LAN-on ez nem számít nagynak, de WAN-os közegben már nem egyszerű megvalósítani. A hazánkban elérhető ADSL technológia leg-

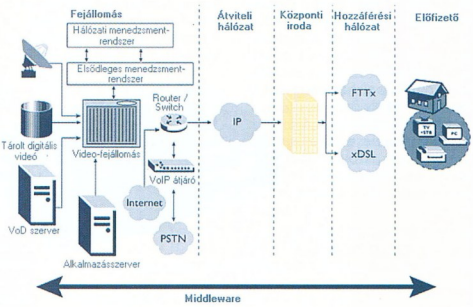

» Internet, telefon és tévéadás egyszerre

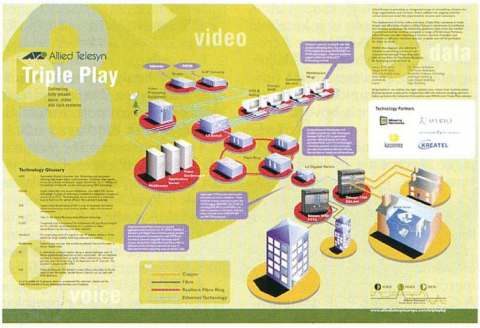

» A Triple Play rendszer kiépítési vázlata

»infó

www.alliedtelesyn.com

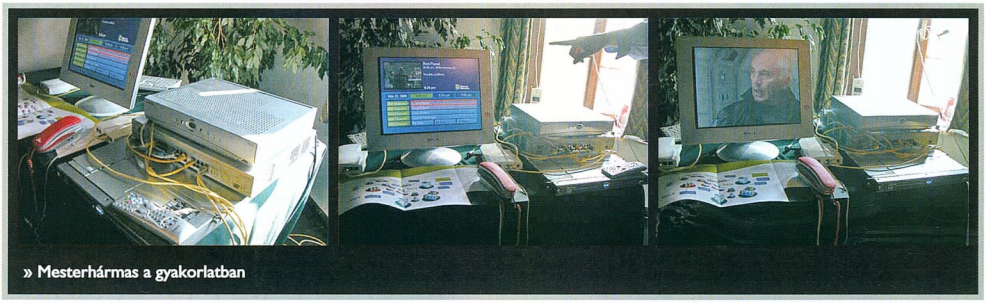

» Mesterhármas a gyakorlatban

feljebb 8 Mbit/s-ot bír el, ám ez csak rendkívül korlátozott körben áll rendelkezésre. Jelenleg a 1,5 Mbit/s is elérhetetlen a legtöbb háztartásban, így ennél nagyobb sávszélességet igénylő szolgáltatáscsomagot még ki sem dolgoztak. És akkor nem beszéltünk még az ADSL2-ről, amely akár 22 Mbit/s-mal is tudná szállítani az adatokat – ha be lenne kötve valahol.

Tehát az ADSL kapcsolat használatára egyelőre nincs nagy esély. A közvetlen kábeles bevezetés már biztatóbb: hazánkban már kiépítettek egy ehhez hasonló rendszert – amely magánszemélyek számára érhető el –, ám egyelőre kizárólag netes és VoIP-s feladatkört lát el. Persze igen nagy korlátokkal: a szolgáltatás havi 10 000 Ft-ba kerül 15 Gbyte adatforgalomig, ezt meghaladó forgalom esetén korlátozzák a felhasználó gépének adatátviteli sebességét 64 kbit/s-ra. Ha a felhasználó továbbra is igényli a nagy sávszélességet (200-300 Kbyte/s), be kell fizetnie 5000 Ft-ot, így az aktuális hónapra újabb 15 Gbyte forgalmat kap. Ez tovább bővíthető a végtelenségig, csak épp a költségek az egekbe szöknek. A szolgáltatás másik hátránya, hogy kis területet fed le hazánkban.

Könnyen belátható, hogy a technika csodákra képes: elvileg ma már szinte mindent elintézhetnénk a fotelünkből – köszönhetően például a bemutatott Triple Play rendszernek, amely nemcsak a felhasználó felőli összetevőket, hanem a rendszer minden elemét tartalmazza (például szolgáltató felőli átjáró, alkalmazásszerver). A megjelenő készülékek egyre kisebbek, egyre többet tudnak, szinte már ki sem tudjuk használni lehetőségeiket – csak hát (legalábbis jelenleg) elérhetetlenek számunkra: vagy a pénztárcánk szab határt, vagy a szolgáltatók anyagi lehetőségei. De az idő nekünk, végfelhasználóknak dolgozik, így hamarosan számunkra is elérhetővé válik e fantasztikus szolgáltatásrendszer.

Az Allied Telesyn Magyarországon

Az Allied Telesyn badeni sajtótájékoztatóján jelentette be, hogy hazánkban is telephelyet kíván létesíteni. A cég ezzel kiemelt figyelmet fordít a magyarországi piacra, elsősorban a meglévő és új kereskedelmi partnerek kompetenciájának fejlesztésével és háttértámogatásával fog foglalkozni. A képviselet vezetőjéül Szuszkó Lászlót nevezték ki.

- *FttH (Fiber to the Home):* speciális átviteli megoldás, amely során optikai kábelen keresztül hozzák létre az Ethernet csatlakozást az előfizető és a szolgáltató között. A Triple Play szolgáltatáshoz javasolt a kiépítése.
- *FttO (Fiber to the Office):* azonos az FttH-val, de szolgáltatásszinten elsősorban az irodák számára kifejlesztett technológiát tartalmazza.
- *Head-end:* fejállomás. A televíziós műsorok szolgáltatója ezen keresztül fogja a különféle tévéadásokat (például műholdról), és innen továbbítja őket az előfizetőknek.
- *Middleware:* olyan szoftveres szolgáltatások együttese, amely a szolgáltatót köti össze az előfizetővel magas sávszélesség mellett. Így ezen keresztül jön létre a Triple Play szolgáltatás.
- *VoD (Video on-Demand):* videó igény szerint. Akkor indul el a videoközvetítés, amikor az előfizető akarja.

OQO

Sponga Tamás

Ultrafunkcionalitás

A San Franciscóban székelő OQO nevű vállalatot az IBM és az Apple volt dolgozói alapították 2000-ben. A cég először a 2002-es WinHEC konferencián mutatott be egy olyan kézikészüléket, ami mind hardverben, mind szoftverben erősen eltér a megszokott palmtopoktól.

A PDA méretű eszköz billentyűzete és kijelzője nem széthajtható, hanem szétcsúsztatható, és nem is az ilyen eszközökhöz fejlesztett operációs rendszer fut rajta, hanem Windows XP.

Az idén januárban megrendezett CES elektronikai vásáron már működőképes változatát mutatták be az 1 GHz-es Transmeta Efficeon processzorra épülő, 20 Gbyte-os merevlemezzel, 256 Mbyte RAM-mal, 800x480 képpontos TFT-kijelzővel szerelt Model 01-nek, amit elsősorban az üzleti szféra szereplőinek szánnak. Az apró készüléken ugyanazok az alkalmazások használhatók, mint az asztali – Windows XP Home operációs rendszert futtató – gépeken.

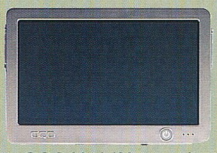

» OQO Model01 – asztali gép, PDA-méretben

Az OQO Model 01-nek van dokkolója, melyen minden olyan csatlakozó megtalálható, ami egy asztali gépen is szokásos: USB 2.0, monitor, hangszóró, Ethernet, IEEE-1394. A vezeték nélküli adatátvitelhez mindkét elterjedt szabványt (WiFi, Bluetooth) használhatjuk, ezt is alapból beépíti az OQO. A billentyűzet betolható a kijelző mögé, ilyenkor a mellékelt íróvesszővel lehet adatokat bevinni. A PDA méretű eszköz tömege viszont nagy, 400 gramm.

Az OQO Model 01 megjelentetését idén őszre tervezi a cég – egyelőre negyven vezető amerikai nagyvállalatnál keres tesztelőket. Az eszköz végleges áráról még nincs hír.

➲ www.oqo.com/

MICROSOFT

Játékos jövő

A Microsoft régóta ismert stratégiája, hogy az IT-piac minden szegmensében szeretne jelen lenni. Ez alól a kézieszközök sem kivételek. A redmondi cég szeretné erősíteni pozícióit a Windows Mobile platformra épülő készülékek világában is. Ennek egyik módja az, hogy – az eddig meglévő támogatások mellett – erőteljesebben kívánja ösztönözni a játékprogramok fejlesztését.

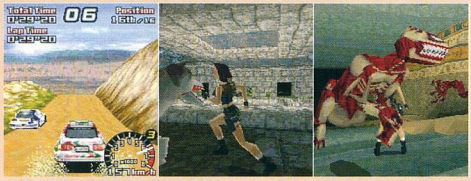

» A hordozható gépekbe fejlesztett operációs rendszerek még jobban fogják támogatni a 2D-s és 3D-s játékokat

A Windows Mobile operációs rendszer következő verziójában lesz néhány új API – egy részüket kimondottan a játékok támogatásához építi be a Microsoft. A Microsoft mobil eszközök divíziójának igazgatója, Mark Spain a The Star Online-nak azt nyilatkozta, hogy a Windows Mobile 2005 operációs rendszerbe beépítik a Direct 3D Mobile-t (D3DM), ami a DirectX kézigépekbe és smartphone-okba szánt változata.

A Microsoft addig sem vár, mivel több Pocket PC-s és Windows Mobile-os játékkal fog megjelenni az év végéig. Ezek PC-ről és Xboxról már ismert játékok mobil eszközön futó változatai – például Midtown Madness, RallySport, Age of Empires.

A Microsoft mellett más cégek is szeretnék jobban támogatni a játékok futtatásának lehetőségét a kézigépeken. A PalmSource a – jelenleg fejlesztés alatt álló – PalmOS Cobalt operációs rendszerbe az OpenGL ES API-t fogja beépíteni, ami a 2D-s és 3D-s játékok futásához fejlesztett nyílt szabványú grafikus felület.

➲ http://msdn.microsoft.com/
➲ http://star-techcentral.com/
➲ www.palmsource.com/palmos/cobalt.html

GABRIELOR INC.

Körbillentyűzet

A hagyományos, három oszlopba rendezett számbillentyűzet leváltására már jó néhány ötletet kidolgoztak, de ezek eddig megmaradtak az idea szintjén, vagy ha meg is valósult egyik-másik, nem aratott túl nagy sikert – gondoljunk a Nokia 3650 és 3660 telefonokra.

» Rounded Keypad – prototípus már van, konkrét készüléken még nem próbálhatjuk ki

A Gabrielor Inc. fejlesztői úgy gondolják, hogy a billentyűk hagyománytól eltérő elrendezése egyáltalán nem meddő ötlet. A cég szerint a körben elhelyezett gombokon sokkal gyorsabban és kényelmesebben lehet gépelni, mint a hagyományosan sorokba és oszlopokba rendezett gombokon, mivel itt egy billentyűnek nem négy-öt jelentése van, hanem csak egy vagy kettő. A hagyományos billentyűzeteken a szövegbevitel elég lassú, amit különféle módszerekkel próbálnak gyorsítani – például a T9-es szótárral.

A Rounded Keypaden három koncentrikus körben helyezkednek el a gombok, és a fejlesztők szerint azért lesz ezen – némi tanulás után – egyszerű és gyors a gépelés, mert az emberi szem automatikusan a kör középpontjára fókuszál.

A körbillentyűzetet már 2000-ben több országban szabadalmaztatták, a prototípust a Cebit Americán mutatták be május végén. Arról egyelőre nincs információ, hogy mikor és melyik mobiltelefon-gyártó cég alkalmazza először a Gabrielor találmányát.

➲ http://gabrielor.com/html/rounded_keypad.html

PALMONE

Előrelátók

A különféle készülékek iránt rajongók mindig jól értesültek: tudják kedvencük jövőjét, folytatását – persze ennek sok esetben nincs köze a valósághoz. Ilyen eset például a Sony Ericsson P900 és a PalmOne Treo 600 utódainak híre, vagy a még meg sem jelent Treo 610 folytatásáról szóló pletykák.

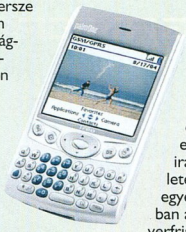

» A vágyak megjelenítése Treo 660 néven

Ez utóbbiak szerint a Treo 660 annyiban fog különbözni a 600-astól, hogy nem lesz rajta antenna, beépítik a Bluetooth-támogatást, illetve frissebb PalmOS fut majd rajta. Valószínűleg csak a felhasználók vágya jelenik meg a Treo 660-ban, no meg egy kis photoshopos munka – a PalmOne közel sem tart még itt. A cég egyelőre örül, hogy képes kielégíteni a Treo 600 iránti hatalmas keresletet. A készülékhez egyébként a közelmúltban adtak ki egy szoftverfrissítést, a Treo Updater 1.12-t.

➲ www.palmone.com
➲ www.palmone.com/us/support/downloads/treo/treo_600_updater.html

Nagy Zoltán

Asus MyPal 716

Asus-barát

Folyamatosan bővül a PDA-k kínálata, ezen belül is egyre inkább teret hódítanak a Pocket PC operációs rendszerre épülő gépek. Ebbe a csoportba tartozik az Asus MyPal családja, amelynek legújabb típusát volt szerencsénk tesztelni.

A MyPal 716 sokoldalú készülék. A legmodernebb, 400 MHz-es Intel PXA255 processzorral felszerelve nagy számítási teljesítményre képes, amit például videolejátszáskor vagy különböző emulátorok (például Gameboy) futtatásakor lehet jól hasznosítani. A szokásos, 240x320 képpontos TFT képernyő 65 ezer szín megjelenítésére képes. 64 Mbyte SDRAM áll a felhasználó rendelkezésére, ebben futnak az alkalmazások, és ha nincs más, akkor ez szolgál a file-ok tárolására is.

» Asus MyPal 716 foglalattal

Annak azonban semmi akadálya, hogy mást is használjunk tárolóeszközként, felszabadítva ezzel a fő memóriát. A MyPal 716 egyaránt tud SD/MMC, valamint CF (Type II, 3,3 V) kártyát fogadni. Ezek nemcsak hagyományos memóriakártyák lehetnek, hanem egyéb perifériák is.

A csatlakozáshoz, bár egy szép bölcsőt is mellékelnek a géphez, nincs mindig szükség kábelre. A már mindennaposnak mondható Bluetooth mellett 802.11b szabványú drót nélküli hálózati csatoló is van a gépben, pontosabban kettős szerepű rádiós modulja van. Ebből adódik, hogy egyszerre csak egyféle rádiós csatlakozást használhatunk, de ez nem is baj, elég azt kiszolgálni árammal. A hatótávolságot kis antennacsonk igyekszik növelni – hogy mennyire sikeresen, azt nem tudom, de egy normál irodán vagy lakáson belül gond nélkül tudta tartani a kapcsolatot.

Ha esetleg kevésnek bizonyul a beépített 1500 mAh-s akkumulátor kapacitása, opcionálisan ki lehet cserélni egy 3000 mAh-sra, ami akkor is célszerű, ha gyakran használunk külső perifériát.

Megmaradt az infravörös csatoló is, FIR módban 4 Mbit/s átviteli sebességgel, ha a csatlakoztatott készülék is támogatja ezt.

Nem néma a MyPal, megvan a szokásos, 16 bites, 44,1 kHz-es sztereó hangrendszere, amelyet akár zenehallgatásra is használhatunk (MP3-lejátszóvá minősítve át a gépet), vagy például a beépített mikrofonnal diktafonként rögzített felvételek is visszajátszhatók vele.

Operációs rendszerként Microsoft Windows Mobile 2003-at használ, ami a Pocket PC legfrissebb változata. Ennek vannak előnyei, bár hátránya, hogy a honosítása még várat magára. Gyakorlatilag mindenben megegyezik az előző verziókkal, ugyanolyan könnyű kezelni, mint azokat.

Annak ellenére, hogy készülék sokat tud, kifejezetten kis méretűnek (135x78x18 mm) és könnyűnek (197 g) mondható. Felszereltségével alaposan megszorongatja a konkurenciát, kevés olyan készülék van a piacon, ami ennyi mindent tud. A MyPal 716 ára bruttó 123 750 Ft, a garancia két év.

➲ Sowah (nagykereskedés)
☎ 350-4539
➲ www.sowah.hu
➲ www.asus.com/products/pda/a716/index.htm

Albacomp Activa Mobil Light

Aktív dolgozóknak

Az Albacomp Activa gépcsaládja igencsak népes, így széles rétegek igényeit tudja kielégíteni. Nem hiányozhatnak a kínálatból a Centrino technológiát alkalmazó noteszgépek sem – egy ilyet, az Activa Mobil Light-ot próbáltuk ki nemrég.

A gép szolid küllemű, de nem „gagyi" műanyag borítású. Nincs túlbonyolítva, csak a szükséges kezelőeszközök vannak rajta: egy magyar nyelvű billentyűzet és egy érintőpad két nyomógombbal. A magyar nyelvű klaviatúra egyik rokonszenves vonása a teljes méretű [Enter] gomb, a másik a kényelmes működés.

A gép kialakításának érdekessége, hogy a hátsó fertályt az akkumulátor tölti ki, ezért ott mindössze a tápegység csatlakozóhelye és egy S-Video kimenet található.

» Az Albacomp Activa minden sallangtól mentes

Az összes többi csatlakozó a jobb oldalra szorult, itt van a négy USB 2.0-s aljzat, a modem és a hálózati csatoló aljzata, az analóg monitorkimenet és egy Type II-es PC Card aljzat. A gép mentes az úgynevezett „legacy", vagyis a régi korokból örökölt csatlakozóaljzatoktól, így nincs se soros, se párhuzamos csatolója, sőt PS/2-es aljzata sem – bár bizonyos felhasználási területeken szükség lehet például soros portra.

Az elsősorban irodai munkára szánt gép képét a chipkészletbe integrált Intel videovezérlő állítja elő, amely a gép fő memóriájából hasít le egy darabot magának. Ennek megfelelően 3D-s képességeit csak szükség esetén érdemes használni, de hát nem is erre szánták a készüléket. A gép képernyője 15,1 colos, 1024x768 képpont felbontású.

A Samsung merevlemezek jók és megbízhatóak, így örvendetes, hogy az Activában is egy 30 Gbyte-os Samsung található, ráadásul normál, 5400 fordulat/perc sebességgel pörög, belső átmeneti tárolója pedig 8 Mbyte-os. Az optikai meghajtó egy QSI márkájú kombinált DVD-olvasó és CD-író.

A Centrino kiépítésű gép processzora 1,5 GHz-es, ami szintén a megcélzott felhasználási módnak megfelelő, csakúgy, mint az alapkiépítésben 256 Mbyte-nyi memória. A kötelező vezeték nélküli hálózati csatoló legnagyobb sebessége 54 Mbit/s, amit persze befolyásol az ellenoldaltól való távolság, illetve az akadályok.

A Centrino technológia lényege az alacsony fogyasztás és ennek köszönhetően a hosszú akkumulátoros üzemidő, ezt azonban nem tudtuk felmutatni, a tesztpéldánynak betegeskedett az akkumulátora (a gyári adat szerint 4 órát tud működni táp nélkül). Cserébe mindössze 2,7 kg a készülék tömege, mérete 326x277x36,7 mm. Az Albacomp Activa Mobil Light ára bruttó 361 250 Ft két év garanciával és Windows XP Home operációs rendszerrel.

➲ Albacomp ☎ 06-22-515-463
➲ www.albacomp.hu/termek_akcios.asp?id=14

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagútnál
Fuji - Nikon - Canon
Casio - Olympus - Sony
Minolta-Pentax-Samsung
Samsung-Sanyo-Panasonic
Fuji FinePix S7000·S5000·S3000·A340/330
Nikon CoolPix 8700·5400·5200·4200·3200
Canon EOS 300D PS PRo1·S11S·A80/75·IXUS
Olympus C- 8080·5060·770/765/760·mju410
Sony CyberShot F828·F717·V1·P120·P93
Pentax *istD Optio 555·S4i·S40/30·33LF·30
Casio QV R51·R41 Exilim PRO600/Z40/Z30
Minolta Dimage A2·414·Z2·G500·G400
Kodak EasyShare 6490·7630·7430·6330
Samsung DigiMax V4·V3·UCA3·420·360
Panasonic Lumix DMC LC1·FZ10
Fuji FinePix S5000
Nikon CoolPix 3200/2200
Canon PowerShot A80 Olympus Camedia 770 UZ
CompactFlash, SecureDigital xD, MemoryStick memóriák
OLYMPUS hangrögzítők, távcsövek
Canon miniDV kamerák MVX250i 18x opt. zoom, fénykép rögzítés, 1,3 Mpixel
CREDIGEN áruhitel
DigiFénykép-MEDIKER
1013 Budapest I. ker., Attila út 55.
H-P: 10-18h Szo: 10-14h T: 225-0000
www.digifenykep.hu

Ati Mobility Radeon 9700

» Összecsomagolt csúcs 3D

Az asztali gépeknél már megszokhattuk a látványos térbeli grafikát alkalmazó játékokat, programokat. A noteszgépek azonban mind ez ideig nem a jól használható, erős 3D-s képességekről voltak híresek. Nos, ez változni látszik az új, mobil változatú Ati chip megjelenésével.

Erdős Márton [martinm@ipma.hu]

Számtalan helyről hallhattunk már a noteszgépek egyre komolyabb térnyeréséről. Amiben azonban nem tudtak versenyezni egy asztali géppel, az a 3D-s grafikát és rengeteg erőforrást igénylő játékok. A laptopok túlnyomó többsége integrált, „amire kell, éppen jó" típusú videochipekkel van felszerelve. Ez alól talán csak az újabb Ati chipkészlet (integrált hardveres DirectX 8.1-támogatás) jelent kivételt elfogadható teljesítményével. A speciálisan mobil használatra átalakított VGA vezérlők csúcsát mind ez ideig a borsos árú Nvidia GeForce FX 5600 Go, illetve az Ati Radeon 9600 Mobility jelentették. Ezek teljesítménye azonban még mindig nem megfelelő a legújabb játékok esetében a tökéletes játékélményhez.

Egy komoly 3D-s gyorsításra is felkészített videokártya nem olcsó mulatság, ráadásul sokat fogyaszt (gondoljunk csak a legújabb Nvidia kártyára, amihez 480 wattos tápegység szükségeltetik), melegszik, és nagy helyet foglal. A noteszgép-tulajdonosok ezért sokáig nélkülözni kényszerültek a térbeli grafikát használó játékokat, vagy komoly minőségromlás árán futtathatták csak az ilyen szoftvereket.

AZ ATI CSAPÁSA A helyzeten az Ati egy igazi 3D-s erőművel kíván változtatni. Az Ati Mobility szériában asztali gépekbe szánt chipek architektúráját megtartva, fejlett gyártási technológiát alkalmazó alacsony fogyasztású chipeket találunk. A zászlóshajónak számító Mobility Radeon 9700 0,13 mikronos gyártástechnológiával készül, és hasznosítja a Low-K technológiát is, mellyel érezhetően esik a chip fogyasztása.

Az M11-es kódnevű chip 9700-as jelölése alapján azt gondolhatnánk, az asztali R300-as chip speciális változatával van dolgunk (Ati Radeon 9700). Csakhogy ez nem így van! Az Ati az első DirectX 9-es chipje helyett a manapság nagy sikernek örvendő RV360-as chipet (erre épülnek az Ati Radeon 9600-as kártyák) választotta az M11-es alapjául. Ez komplett, hardveres DirectX 9-es kompatibilitást, négy pixelfutószalagot (pipeline) és 2.0-s Shader Modelt takar. Jogosan gondolhatnánk, a gyártó a fogyasztás további csökkentését az órajelek mérséklésével szándékozik elérni. Ehelyett azonban mind a chip, mind a memória az asztali Radeon 9600XT-nek megfelelő órajeleken üzemel maximális fogyasztás mellett. A chip 64, 128 vagy 256 Mbyte memóriát kezel 128 bit szélességű buszon.

Mivel a hordozható számítógépek világában az egyik legfontosabb szempont a fogyasztás, az Ati erre is kidolgozott egy technológiát. Ezt Powerplaynek nevezte el, amiből itt a 4.0-s verziót találjuk meg. Ez képes arra, hogy a chip aktuálisan nem használt részeit lekapcsolja, miáltal kisebb lesz a chip fogyasztása. Ezenfelül az áramellátást, illetve az akkumulátor töltöttségét figyelve csökkenti a chip és a memória órajelét.

Sajnos az Nvidia Go szériájából nem sikerült egyetlen példányt sem szereznünk, hogy összemérhessük a két megoldást. Több forgalmazó magyarázta azzal a hiányt, hogy az Nvidia megoldása drágább és lassúbb, ezért kevésbé keresett és elterjedt, mint az Atié. A gyakorlati tapasztalat szerint tehát kijelenthetjük, az Ati továbbra is uralja a noteszgéppiacot.

CLEVO D500E LAPTOP Tesztlaborunkba egy igazi nagyágyúba szerelve érkezett meg a Mobility Radeon 9700-as chip. A Clevo desktop replacement gépe mindent tud, amit egy ma erősnek mondható asztali gép, és ami a legfontosabb, ezzel azonos sebességen, amit annak köszönhet, hogy több, kulcsfontosságú alkatrésze is asztali gépekből ismert példány. Az alaplapi chipkészlet Intel 865PE, amibe egy asztali, Hyper-Threading technológiás, 3 GHz-es Intel Pentium 4-es processzort szerelt a gyártó. A látványt egy 15 colos, kiváló képminőségű kijelző szolgáltatja. A környezet tehát tökéletes, minden adott ahhoz, hogy a Mobility Radeon 9700 kifussa magát.

A teszthez a már ismert tesztprogramokat, többnyire játékokat használtunk, hiszen ez esetben leginkább a gép 3D-s képességeire voltunk kíváncsiak. Összehasonlítás végett a tesztbe belevettünk egy referenciának számító Ati Radeon 9600 XT és egy Ati Radeon 9700 Pro kártyát is, melyek a noteszgépével közel azonos környezetben dolgoztak: a chipkészlet ez esetben Intel 875 volt,

» Hordozható játékmasina komoly teljesítménnyel

» A Mobility Radeon 9700 logója

»info

- Notebook.hu ☎ **375-3340**
- **notebook.hu/hu/notebook/clevo/portanote/d510e/d500e-04**

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Referencia Ati Radeon 9700 Pro	Ati Mobility Radeon 9700 (Clevo D500E noteszgépben)	Referencia Ati Radeon 9600 XT
A termék weboldala	http://ati.com/products/radeon9700l /radeon9700pro/index.htm	http://ati.com/products/ mobilityradeon9700/index.html	http://ati.com/products/radeon9600/ radeon9600pro/index.html
Műszaki adatok			
Grafikus processzor típusa	Ati Radeon 9700 Pro (R300)	Ati Radeon Mobility 9700 (M11)	Ati Radeon 9600 XT (RV360)
Grafikus processzor gyártási csíkszélessége	0,15 mikron	0,13 mikron	0,13 mikron
Csatoló interfész szabványa	AGP 8x	AGP 8x	AGP 8x
Kiegészítő tápcsatlakozó	●	○	○
Fedélzeti memória mennyisége, típusa	128 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM
Grafikus mag/memória tényleges órajele (effektív)	324/621 MHz	499,5/594 MHz	499,5/594 MHz
Fedélzeti memória maximális effektív órajele (gyári adat)	700 MHz	n.a.	600 MHz
Memóriabusz szélessége	256 bit	128 bit	128 bit
Legmagasabb elméleti memória-sávszélesség	19,8 Gbyte/s	9,5 Gbyte/s	9,5 Gbyte/s
RAMDAC órajele	400 MHz	400 MHz	400 MHz
Pixelfutószalagok száma	8	4	4
Textúrázó egységek futószalagonként	1	1	1
Mérési eredmények			
Colin McRae Rally 4, High Quality – 1024x768x32 bit	103,1 képkocka/s	69,24 képkocka/s	75,87 képkocka/s
– 1024x768x32 bit, 4 mintás élsimítás, 8-szoros anizotrop szűrés	55,23 képkocka/s	46,21 képkocka/s	37,62 képkocka/s
3DMark 2001 SE build 330 – 1024x768x32 bit, default futás	15 889 3D mark	12 854 3D mark	13 401 3D mark
3DMark03 build 340 – 1024x768x32 bit, default futás	5143 3D mark	3851 3D mark	4036 3D mark
AquaMark3 – 1024x768x32 bit, default futás	37 226 pont	31 156 pont	32 112 pont
Enemy Territory build 1.02, Battery, 1024x768x32 bit, High Quality	60,2 képkocka/s	51,9 képkocka/s	59,1 képkocka/s
Far Cry v1.0 – 1024x768x32 bit - Very High Quality, Fort pálya	48,61 képkocka/s	29,87 képkocka/s	36,78 képkocka/s
Halo 1.031 – 1024x768x32 bit, High Quality, -timedemo -use20	45,22 képkocka/s	28,14 képkocka/s	34,91 képkocka/s
Need For Speed: Underground – High Quality, light trails, motion blur, 1024x768x32 bit	51,31 képkocka/s	48,14 képkocka/s	50,34 képkocka/s
Unreal Tournament 2004 v3186 – High Quality, 1024x768x32 bit	91,8 képkocka/s	73,04 képkocka/s	87,71 képkocka/s
Tomb Raider: The Angel of Darkness – Pixel Shader 2.0, 1024x768x32 bit, Paris1	68,59 képkocka/s	42,39 képkocka/s	40,05 képkocka/s

a processzor pedig a noteszgépével azonos, 3 GHz-es Intel Pentium 4.

MENNYIVEL LASSABB? A teszteket hálózatról működő notebook mellett végeztük, amikor is alig észrevehetően lassabb az Ati Mobility Radeon 9700 egy asztali referencia Ati Radeon 9600 XT-nél. Akkumulátoros üzemmódban elképzelhető némi lassulás. A mérési eredmények is jól mutatják azt, hogy ez a chip nem a 9700-as (R300) architektúrára épül, hanem a 9600-asra. A mobil chip szerencsésen örökölte a 2.0-s shaderek komoly teljesítményét, az architektúra minden jó tulajdonságát.

A teszteredmények és személyes tapasztalatok alapján kijelenthetjük, hogy aki Ati Mobility Radeon 9700-as videochippel szerelt hordozható gépet választ, az összes új játékkal képes lesz nagy felbontásban, magas részletesség mellett játszani. Amint sikerül beszereznünk a konkurens Nvidia megoldását, azt is bemutatjuk, ám tisztán látszik, hogy az Ati chipjei dominálnak a piacon – talán nem véletlenül.

A tesztben szereplő, i865PE alaplapra épülő, 3 GHz-es P4-es CPU-val, 512 MByte DDR SDRAM-mal és Ati Mobility Radeon 9700-zal szerelt Clevo notebook a Notebook.hu-nál 2 év garanciával bruttó 449 999 forintba kerül.

Handspring Treo 600

» Mindent a kéznek

Régen vártuk, végre megérkezett, kézbe fogható, kipróbálható. Ez a Handspring Treo 600 PDA, ami egy Palm-alapú tenyérgép és egy mobiltelefon házasságának gyermeke. Találkozhattunk már máskor is Handspring telefonnal, a legelsővel például bővítőmodul formájában: egy mezei tenyérgépet egészített ki távbeszélő lehetőségekkel.

Nagy Zoltán

Ennél azonban a Treo 600 már sokkal modernebb. A Palmnál hagyománynak számító tollas szövegbevitel már régóta nem divat a Treónál, így itt is teljes billentyűzet áll a felhasználó rendelkezésére. Ennek legnagyobb előnye, hogy fél kézzel is használhatjuk, bár jó időbe telik, amíg megtanuljuk a betűk elhelyezkedését. Hasznos és jó, hogy a számbillentyűzet jól láthatóan, a hagyományos QWERTY elrendezésre ráfektetve érhető el, így csaknem ugyanolyan, mint általában a telefonokon.

A telefon a Palmtól függetlenül kapcsolható, ami nagyon hasznos például repülőn ülve, ahol ugye a mobilt nem használhatjuk, de az időt jól elüthetjük néhány Palmra telepített játékkal (főleg a „fapados" járatokon, ahol nincs különösebb étkeztetés). A kor követelményeinek megfelelően többszólamú dallamokat vagy rögzített hangeffektusokat alkalmazhatunk a hívásjelzésre, illetve események (például üzenet érkezése) jelzésére. Kiemelt személyeknek saját csengőhangot is adhatunk, hogy ránézés nélkül tudhassuk, ki hív.

A készülék akkumulátora fixen beépített, nem cserélhető, viszont kellőképpen nagy kapacitással bír ahhoz, hogy ha nem terheljük különösen palmos alkalmazásokkal, akkor 6 óra beszélgetési időt vagy 10 nap készenléti időt tudjon nyújtani.

A billentyűzetet nem fedi semmi, ezért a képernyő kikapcsolása után (amivel azt jelezzük, hogy most nem szeretnénk dolgozni a Treóval) azonnal bekapcsol a billentyűzár. A készüléket a fő funkcióbillentyűkkel kelthetjük életre, amikor ugyan megjelenik a kívánt alkalmazás (a telefon, a naptár, az üzenetküldő), de bármi mást már csak a zár kinyitása után végezhetünk.

A Palmokon megszokott programkezelőt a billentyűzet [Home] gombjával érhetjük el. Kezelése gyakorlatilag megegyezik a telefon nélküli Palmokéval, bár az operációs rendszer kiegészült az egy kézzel történő kezelés lehetőségével. Ekkor az irány-gombokkal mozoghatunk a képernyőn, és a középső gombbal választhatunk ki egy elemet. A Palmon alapvetően nincs kurzor, ezért a kiválasztás helyét kiszínezi a rendszer. Sajnos ez a mozgási lehetőség csak a gyári, beépített programokban működik – olyan programokkal, amelyek nincsenek külön felkészítve, nem. Ilyenkor nincs mese, elő kell venni a tollat a gép hátuljából. Ezt a műveletet óvatosan kell végrehajtani, mert a toll pereme, amibe körömmel belekapaszkodunk, éles, így könnyen okozhatunk magunknak fájdalmat.

A szövegbevitel a billentyűzetnek köszönhetően egyszerű. Az ékezeteket is használhatjuk, ugyanúgy, mint más Treóknál, vagyis az ékezet nélküli alapkarakter bevitele után az [Alt] gomb megnyomásával lehet felhozni a használható ékezetes változatok listáját és kiválasztani a végleges, kívánt karaktert.

Az 5.2.1-es operációs rendszerben, a már említett beviteli bővítésen kívül nincs kirívó újdonság. Az alapprogramok mellett persze megtalálhatók a telefon használatához szükséges alkalmazások: a Phone, az SMS, az MMS, a SIM Book, a SIM Services – használatukhoz természetesen a telefonnak bekapcsolva kell lennie. Külső programokat a megszokott módon telepíthetünk, használhatunk.

A képernyő a megszokott 160x160 képpontos, kisméretű TFT LCD kijelző, óriási fényerővel, még tűző napsütésben sem nehezíti meg a képernyő tartalmának vizuális befogadását. A Palmok őskorában megállapított felbontás általános használatra még mindig elég, egy ilyen készülék pedig nem rajzolgatásra, művészkedésre használatos. Mindezek ellenére a Treóban van egy fényképezőgép is – talán azért, mert ma már minden telefonban van ilyen. A kereső a Treo 600-as képernyője, amelynek kicsi a felbontása, emiatt nem látunk tökéletesen éles, részletgazdag képeket, vagyis a végeredmény általában jobb lesz, mint amit a képernyőn látunk, egyenértékű a telefonokba épített VGA felbontású (640x480 képpont) kamerákéval.

A gép processzora már nem a jó öreg 33 MHz-es Dragonball, mint ahogy hosszú éveken át megszokhattuk, hanem egy 144 MHz-es ARM. Ennek köszönhetően az erőforrás-igényes alkalmazások (például a Gameboy-emulátor) gördülékenyen futnak rajta. A beépített 32 Mbyte-nyi tárolókapacitást SD vagy MMC kártyával bővíthetjük, de a Treo 600 képes SDIO kártyákat is fogadni, például hálózati vagy Bluetooth eszközöket.

» Balra a SIM kártya fiókja, jobbra az írófelszívó látható kihúzva

Bár a billentyűzettel egyszerűen lehet adatokat bevinni, sokkal célszerűbb, ha a PC adatait visszük át. A Palm Desktop programmal könnyen lehet a naptár, a címlista, a tennivalók és a feljegyzések listáját karbantartani, sőt, van mód a fényképek kezelésére is.

Aki Outlookkal tartja karban a személyes adatait, annak is könnyű dolga van, a Hotsync program segítségével szinkronizálni lehet annak adatait a Treóval. Nem marad ki ebből a körből a levelezés sem, így nem kell (bár lehet) a telefon segítségével intézni az e-maileket.

Mindent összevetve: a Treo 600 (ami ma még Handspring, de később már PalmOne márkanév alatt fog megjelenni) üde színfolt az okos telefonok világában, főleg a könnyen használható kezelőfelület és az igen elterjedt, alacsony erőforrás-igényű operációs rendszer miatt. A készülék ára jelenleg előfizetés nélkül bruttó 232 375 Ft, 1 év garancia mellett. A Handspring viszonteladóitól vásárolhatjuk meg. PCM

»infó

- www.handspring.hu
- www.imc.handspring.hu/treo600/default.html

Nogun vállszíj

» A látszat csal

A Cebit és a hasonló méretű rendezvények mindig nagy kihívást jelentenek, komolyan igénybe veszik az embert, nemcsak szellemileg, fizikailag is. Rengeteget kell gyalogolni, közben cipelni a minimálisan szükséges tartozékokat – például a belépőkártyát, a pénztárcát, a bankkártyát, az útlevelet, kulcsokat, névjegyeket, a telefont és a PDA-t.

Nagy Zoltán

Táskát hurcolni kényelmetlen, ráadásul mindig megvan a rizikója, hogy ottfelejtjük valahol, vagy ellopják. A zakó zsebeit ugyan kitömhetjük az említett apróságokkal, de ez egyáltalán nem kényelmes – és csúnya is, amikor a zakó zsebét láthatóan húzza valami. Ráadásul a zakó ilyenkor le sem kerülhet az emberfiáról, vagy ha igen, akkor állandóan aggódhat a holmijai miatt.

Idén új megoldást próbáltam ki Hannoverben, a Cebiten. A Nogun, bár nem tartalmaz elektronikus alkatrészt (inkább bőrdíszművesmunkának tekinthető), igen hasznos kiegészítője lehet egy állandóan úton lévő, agilis embernek. A Nogun tulajdonképpen egy olyan vállszíj, amelyhez hasonlót minden amerikai filmszínész visel, amikor civil ruhás rendőrt vagy ügynököt alakít. A két vállon átvetett, hátul összefogott, belső felén textillel bélelt szíjakra azonban nem pisztolytáska van erősítve, hanem az, amire a használójának éppen szüksége van. Ez lehet irattáska, telefontok, zsebkés, a PDA saját tokja és egyebek. A szíjakat úgy alakították ki, hogy mind a vállról lejövő függőleges, mind a derék felé hátramenő vízszintes részre aggathatunk valamit, sőt akasztógyűrűket is erősíthetünk rájuk, amire például karabinerrel egy mini zseblámpát vagy bármi más kisméretű holmit akaszthatunk. A vállon hordás folyományaként még a jócskán megpakolt szíj sem jelent számottevő terhelést a deréknak. A kialakításból adódóan intenzív mozgáskor (például futás, kerékpározás) sem mászik el. A kis táska oldalára felcsatolt kulcscsomót egy tépőzáras hevederrel rögzíthetjük, hogy ne zörögjön.

» A zakó alatt nem fegyver van

» Sportoláskor is hasznos

A Nogun egyik nagy előnye, hogy észrevétlen tud maradni a ruházat alatt, így zakót vagy akár mellényt is viselhetünk úgy, hogy azok zsebe nincs kitömve az általunk szükségesnek ítélt holmikkal – és mégis minden velünk van.

Rajtam az alapszíjon két nagyméretű irattáska volt a bal és a jobb oldalon. Az egyikben az igazolványok, egyéb papírok és pénz volt, a másikban egy PDA. A táskán kis kártyatartó rések is vannak, amikbe én a névjegyeket sorakoztattam. Az egyik táska mellett egy zsebkés tokja is helyet kapott a vízszintes részen (természetesen a svájci gyártmányú késsel együtt). A kulcsok tárolására egy karabiner szolgál, amelyet az irattáskán lévő fülbe akaszthatunk. A táska felfüggesztését úgy alakították ki, hogy többféle helyzetbe is beállíthassuk, így lehet teljesen függőleges vagy akár döntött is, ami megkönnyíti például a PDA gyors előkapását. Tépőzár akadályozza meg, hogy elmozduljon.

» Egy Ipaq is könnyen elfér a tokban

A mobiltelefont a függőleges szíjra erősíthetjük, már ha van megfelelő tok hozzá. A mellen hordozva még nagy zajban is feltűnik a rezgő hívásjelzés.

Az egész „installáció" fölé kerülő zakó gyakorlatilag mindent eltakart, így aztán csak akkor vette észre valaki, amikor levettem vagy elő kellett vennem valamit. Határozott nyugalmat kölcsönzött a tény: a nagy tömegben sem kellett figyelnem arra, megvan-e még a zsebeim tartalma, és sokkal kényelmesebben éreztem magam, mintha a zakóm lett volna kitömve.

A Nogunt a Cebit óta sem teszem le, csak esténként. Gyakran autózva is hasznos, hogy mindig nálam van miden fontos irat, tárca, nem kell külön táskát hordanom miattuk, vagy a noteszgép táskáját (ami alapvetően nem is erre való) kitömni velük. Itt a tavasz, beindult a kerékpárszezon, és megbizonyosodtam róla, hogy két keréken is praktikusabb, mint egy övtáska.

Azt nem szabad elfelejteni, hogy a különböző biztonsági szolgálatok (főleg repülőtéren) kissé érzékenyek a fegyvernek látszó holmikra, így a legcélszerűbb az, ha ilyen helyzetben eleve felfedjük, mi van rajtunk, megelőzendő a félreértéseket. Az utcán még gyakran megnéznek, de aki ismer, annak arckifejezése a kezdeti csodálkozóból mára már irigykedőbe fordult. :)

Az alapszíj bruttó 8000 Ft-ba kerül, ekkor saját tokokat vagy tartókat kell rá függeszteni. Egy irattartó táskával és kulcskarabinerrel kiegészítve 16 000 Ft-ért egy jól használható „rendszert" kapunk, amit elég reggel felvenni, este letenni. PCM

»infó

Nogun Bt. ☎ 06-20-935-5111
www.nogun.hu

SEAGATE TECHNOLOGY

Karcsúsítás

Sponga Tamás

A merevlemezgyártó vállalat második negyedéves forgalma gyengébben sikerült az előzetes kalkulációkhoz képest, ezért a cégvezetés úgy döntött, csökkenti a működési költségeket. Ez – mint általában – dolgozók elbocsátását jelenti: a Seagate a 150 millió USD-os költségcsökkentés érdekében 2900 alkalmazottat tesz utcára. Igaz, nagyobb részük az év végéig még a vállalatnál fog dolgozni. Az év közbeni eredményektől függ az év utolsó hónapjaira tervezett nagyobb átszervezés is. A Seagate-et nem vigasztalja az sem, hogy a merevlemezgyártók egyike sincs túl jó helyzetben a hatalmas túlkínálat és az erősen nyomott árak miatt. Piaci elemzők szerint a második fél évben lassú növekedés indul meg a Seagate-nél.

» A Seagate az USB 2.0-s és IEEE-1394-es csatolóval ellátott külső háttértárak piacán igyekszik erősíteni

➲ www.seagate.com/

SONY ELECTRONICS

Meglepő hátraarc

A Sony 2000-ben mutatta be az első PalmOS-re épülő palmtopot, a Clié PEG-S300-at. A cég kézigépei folyamatosan jelentek meg az elmúlt időszakban, és sikeresek is voltak – de valószínűleg nem eléggé, mivel a Sony úgy döntött, a közeljövőben nem jelenik meg az Egyesült Államokban és Európában új Clié palmtoppal. A vállalat nyilatkozatában közölte, hogy jelenlegi modelljei az idén még biztosan kaphatók lesznek, a támogatást, szoftverfrissítést is biztosítja még jó ideig, de új kézigépet nem jelentet meg.

Ugyanakkor többi hordozható eszközével – mobiltelefonjaival, drót nélküli készülékeivel, hordozható zenelejátszóival és az idén ősszel megjelenő PlayStation Portable-lel (PSP) – még inkább erősíteni kívánja jelenlétét ezen a piacon. Japánban továbbra is piacon marad a Clié – sőt, ott új modelleket is kiadnak majd.

» PEG-S300 és PEG-TH55: az első és az utolsó Sony Clié palmtop, Japánon kívül

➲ www.sony.jp/products/Consumer/PEG/PEG-TH55/
➲ http://sonyelectronics.sonystyle.com/micros/clie/
➲ www.sony-europe.com/clieplaza/

TYAN COMPUTER CORPORATION

Rövid távú verseny

A Tyan főként csúcskategóriás munkaállomásokhoz, kiszolgálókhoz gyárt alaplapokat és barebone szervereket, de a cég neve nálunk inkább a videokártyáiról ismert. A kaliforniai vállalat 2002 közepén kezdett grafikus kártyákat gyártani, és most, alig két év elteltével már ki is vonul erről a piacról. Az ok: egyre nagyobb nyomás nehezedik a grafikuskártya-gyártókra. A minőségre különösen ügyelő cégek – mint amilyen a Tyan – egyre nehezebben tudnak kihasítani akár egy egészen vékony szeletet is a piaci tortából.

A cég továbbra is marad a minőségi alaplapok, barebone szerverek piacán, de grafikus kártyára már nem fogad el rendelést.

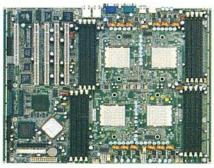

» Tyan – minőségi gyártás, grafikus kártyák nélkül

➲ www.tyan.com/

AMD, INTEL, GARTNER GROUP

Lassú váltás

A szerverprocesszorok piacán még nem következett be az az ugrásszerű változás, amire a gyártók folyamatosan várnak – a 32 bitről 64 bitre váltás, de legalább is erősen növekvő kereslet a 64 bites processzorokra.

A Gartner piackutató cég felméréséből az derül ki, hogy a szerverekbe szánt processzorok közül az Intel Itanium és az AMD Opteron még nagyon messze van attól, hogy többségben legyen a 32 bites CPU-khoz képest. 2004 első negyedévében mindössze 6271 Itanium-alapú és 31184 Opteron-alapú rendszer talált gazdára, ami elég kevés az összesen elkelt 1,6 millió szerverhez képest. Persze az Intel tavalyi eredményét tekintve ez is nagyon jó teljesítmény, ugyanis 2003-ban mindössze 1255 Itanium processzoros szerver kelt el – míg a cég bevétele 38 millió USD-ról 282 millióra nőtt. Az Opteron-alapú rendszerek eladásainál csak az idei első negyedévet lehet figyelembe venni, mivel a CPU csak tavaly tavasszal jelent meg – 2004 első negyedévében 93 millió USD-t hozott az AMD konyhájára az Opteron.

A 64 bites processzorok igazi előretörésének feltétele a megfelelő operációs rendszerek és szoftverek elterjedése. Ezekből azonban egyelőre szűk a kínálat.

➲ www3.gartner.com/Init

INTEL

Jó számok

Az Intel kedvező második negyedéves eredményről számolt be. A processzorgyártó áprilisi előrejelzésében 7,6 és 8,2 milliárd USD közötti bevétellel számolt, a június 3-i bejelentés szerint azonban az alsó határt 8 milliárd USD-ra emelték. Ennek fő oka az, hogy a processzorok, chipkészletek és alaplapok iránti kereslet a várakozásoknak megfelelően alakult, ám a flashmemóriák és egyes kommunikációs eszközök eladásai erőteljesen nőttek. Az eredmények nagyon jól jöttek az Intelnek, hiszen tavaly a negyedik helyre csúszott vissza a flashmemóriát gyártók sorában.

A Santa Clara-i chipgyártó most megpróbálja felgyorsítani új termékeinek piacra dobását, és újfajta processzorszámozást vezet be. Utóbbi érdekes stratégia, hiszen – az AMD-vel ellentétben – eddig az Intel ragaszkodott foggalkörömmel az órajel szerinti számozáshoz.

➲ www.intel.com/

Apple

» Friss iBook G4-es modellek

Az Apple Computer az eddiginél is gyorsabb, 1, illetve 1,2 GHz-es PowerPC G4 RISC processzorral, DDR memóriával, továbbfejlesztett hálózatkezeléssel és tálca nélküli CD-RW/DVD-ROM Combo meghajtóval vértezte fel iBook G4-es mobil számítógépeit. Az új modellek már a Mac OS X operációs rendszer legújabb, 10.3-as Panther változatával kerülnek forgalomba.

➲ HDSys Kft. ☎ **250-3260**
➲ **www.apple.hu**
➲ **www.mac.hu**

Az iBook G4-es noteszgépeken az Apple integrált iLife multimédiaalkalmazás-csomagja is futtatható, amely tartalmazza a digitális zenei könyvtár kezelésére fejlesztett iTunes 4 szoftvert, a digitális fényképek rendszerezésére és bemutatására szánt iPhoto 2 és a digitális videók szerkesztésére fejlesztett iMovie 3 szoftvert. A felhasználó így elkészítheti saját válogatás-CD-it, digitális filmjét, digitális fényképeiből pedig diaporámát állíthat össze. Az iBook G4-es notebookok 12,1 vagy 14,1 colos TFT LCD kijelzővel és 30, 40 vagy 60 Gbyte-os Ultra ATA/100 merevlemezzel kerülnek forgalomba, továbbá AirPort Extreme és Bluetooth választható hozzájuk. Mindkét képernyő 1024x768 képpont felbontású.

Az új iBook G4-esek tömege alig haladja meg a 2 kg-ot. A maximum 6 órás mobil üzemidőnek és a masszív polikarbonát készülékháznak köszönhetően a felhasználó bárhova könnyedén magával viheti a noteszgépeket, akár a hátizsákban is.

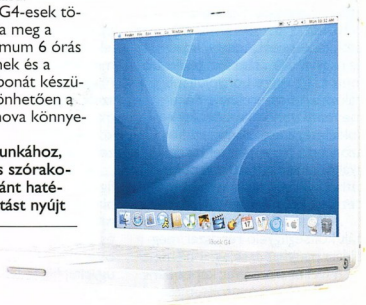

» iBook G4: munkához, tanuláshoz és szórakozáshoz egyaránt hatékony támogatást nyújt

Acer

» Táguló perspektívák

Az Acer bemutatta a 15,4 colos, szélesvásznú Aspire 2010-es noteszgépeit, amelyek az Intel Mobile Centrino technológiáját tartalmazzák a könnyebb hordozhatóság és a nagyobb mozgásszabadság biztosítása végett.

Az Acer Aspire 2010-es noteszgépek a kis-, közepes és nagyvállalatoknál tevékenykedő profi felhasználóknak készültek, akik nagy teljesítményű, hosszú telep-élettartamú, kiváló kapcsolódási lehetőségeket biztosító eszközt igényelnek, amelyik ráadásul nagy képernyővel rendelkezik, lehetővé téve több ablak egyidejű megnyitását, illetve a teljes képernyős DVD-lejátszást.

Az Acer Aspire 2010-es sorozatú gépek maximum 1,5 GHz-es Intel Pentium M processzort tartalmaznak Intel 855GME lapkakészlettel, integrált Intel PRO/Wireless 2200BG hálózati kapcsolattal (Wi-Fi tanúsítvánnyal) rendelkeznek, és 5,5 órás akkumulátoros üzemidőt nyújtanak. DDR típusú rendszermemóriájuk 512 Mbyteról 2 Gbyte-ra bővíthető, merevlemezük maximális kapacitása 60 Gbyte, optikai meghajtójuk pedig kombinált DVD/CD-RW vagy DVD Dual típusú. Mindegyik modell 15,4 colos, 16:10 arányú TFT LCD kijelzővel rendelkezik, amely támogatja a WXGA – 1280x800 képpontos – felbontást, és 16,7 millió színt jelenít meg.

A mobilitás szempontjából nem mellékes, hogy a szélesvásznú és nagy teljesítményű notebookok kompakt (360x273x 28/33,49 mm) méretűek, és tömegük nem haladja meg a 3 kg-ot. Az Acer Aspire 2010-es gépekre alapértelmezésben 1 év nemzetközi garancia jár, amely 3 évre kiterjeszthető az Acer-Advantage szolgáltatás révén – utóbbi a noteszgép balesetből származó véletlenszerű károsodására is kiterjed.

» Aspire 2010: szélesvásznú notebook Intel Mobile Centrino technológiával

➲ Acer Computer Magyarország
☎ **336-3300**
➲ **infohu@acer-euro.com**
➲ **www.acer.hu**

Philips

» Otthonbarát LCD monitor

A Philips otthoni PC-használóknak készült új kijelzőt mutatott be, a 17 colos széles formátumú Philips 170T LCD monitor TV-t.

A 170T, a Philips stílusos, nagy teljesítményű és nagy értékű termékcsaládjának legújabb tagja a fogyasztói LCD monitor termékcsaládban egy WXGA LCD panelt házasít össze egy multimédia-csomaggal, melynek része egy tévétuner és a 3D sztereó hangrendszer.

A monitor alján többfunkciós vezérlőgombok találhatók, a hátlapon pedig egy ízléses fedél rejti el a TV/AV modult. A 170T a legújabb széles formátumú képernyő-technológiákat vonultatja fel a tévézési komfort növelése érdekében, így a HDTV rendszert is támogatja, ahol ilyen szolgáltatás elérhető. Több videobemenettel rendelkezik, így egyszerre csatlakoztatható hozzá PC, TV, DVD-lejátszó vagy videomagnó, de analóg VGA jelet is képes fogadni.

A monitor videomódja könnyen beállítható a mozifilm vagy DVD képoldalarányának megfelelően. Számítógépes üzemmódban pedig a képminőség automatikusan optimalizálható.

Az T-sorozatú LCD monitor burkolata elegáns ezüstkerámia és fehér szín-összeállítású, így az otthoni munka és a szórakozás funkcióinak ötvözésén túl megjelenésével is hozzájárul a kifinomult, egységes beltér kialakításához. Az átgondolt tervezés további eredménye az a kábelrendezési rendszer is, amely diszkréten elrejti a kábeleket, így a monitor karcsú, elegáns profilja minden szögből előnyösen érvényesülhet.

A Philips 170T LCD monitor TV már kapható Európában.

» A Philips 170T egy 17 colos kijelző, tévétuner és térhatású hangrendszer látványos együttese

➲ Philips Magyarország
☎ **382-1700**
➲ **www.philips.hu**

Konica Minolta

» Költségfigyelő és iratmegsemmisítő szolgáltatás

Az irodai nyomtatók, másolók, többcélú berendezések teljes üzemeltetési költsége (TCO) egy vállalat összkiadásának akár 8-10%-át is kiteheti, melynek csökkentése valamennyi közép- és nagyvállalat számára rendkívül fontos. Az egyre bonyolultabb hálózati rendszereknek, dokumentumkezelő berendezések sokféleségének következtében azonban a nagyobb szervezetek gyakorlatában szinte megoldhatatlan feladattá nőtt ezen berendezések költségeinek ellenőrzése.

A Konica Minolta által használt költségfigyelő rendszer megoldást nyújthat erre a problémára, mivel ez a szoftver képes bármely gyártó nyomtatóját, másolóját, multifunkciós eszközét egyszerre felügyelni, költségeit ellenőrizni, és lehetővé teszi a biztonsági nyomtatási funkciók elvégzését is. A költségfigyelő rendszer segítségével a költségek előre tervezhetők, a meglévő géppark és a felhasznált papír mennyisége optimalizálható lesz, így a vállalat jelentős költségeket takaríthat meg. Mindezt a Konica Minolta Magyarország Kft. egyedülálló szolgáltatása, a bizalmas iratok és más adathordozók teljes körű és környezetbarát módon kivitelezett megsemmisítése egészíti ki.

A Konica Minolta költségfigyelő rendszere bővíthető és platformtól független, így bármely gyártó nyomtatóit, analóg és digitális másolóit, multifunkciós eszközeit egyszerre tudja felügyelni, függetlenül attól, hogy megosztott hálózati (JetDirect, LPR, Intel NetPort, IPP stb.) vagy a munkaállomások LPT portjára csatlakoztatott nyomtatókról van szó. Képes a helyi és hálózati nyomtatók tevékenységének követésére, a fénymásolás és a dokumentum-előállítás teljes ellenőrzésére. Moduláris felépítésének köszönhetően igazodik a felhasználó igényeihez, közepes és nagy szervezetek egyaránt optimálisan használhatják.

» A papíralapú dokumentumok előállításának költsége egy vállalat összkiadásainak akár 8-10%-át is kiteheti

A szoftver jelentést készít, amelyben különböző szempontok szerint részletezi az előállított dokumentumok mennyiségét (például a felhasználó neve, az időpont, a nyomtatás jellemzői, időpontja, mennyisége, a projekt vagy a csoport neve). Az így nyert adatok ezután széleskörűen felhasználhatók, elsősorban költségelszámolási, TCO-számítási (teljes üzemeltetési költség) és szervezeti biztonsági célokra.

➲ Konica Minolta Magyarország Kft. ☎ **406-9003**
➲ **info@konicaminolta.hu**
➲ **www.konicaminolta.hu**

Lexmark

» Hatpatronos nyomtatók és többcélú készülékek

A Lexmark új tintasugaras nyomtatókat és multifunkciós készülékeket mutatott be otthoni felhasználók, illetve kisirodák számára. A Z815-ös nyomtatókban a Lexmark új tintatechnológiája is debütált, egy 6 színű rendszer, amely első ízben ötvözi a festékalapú és pigmentált tintát, és a gyártó fényes Premium fotópapírján élethű fényképek nyomtatását teszi lehetővé.

Erre a tintasugaras technológiára épül a Lexmark X5250-es multifunkciós készüléke is, amely többek között keret nélküli fotónyomtatási lehetőségekkel büszkélkedik.

» Az X5250-es multifunkciós készülék teljesítménye színes üzemmódban 14 oldal percenként

A Windows és Mac OS platformot egyaránt támogató géppel színes üzemmódban 14, feketefehérben 20 oldal nyomtatható percenként. Az X5250-es részét képező 48 bites, színes síkágyas szkenner a legapróbb részletek rögzítésére is képes, kezelése pedig rendkívül egyszerű.

A Lexmark másik készüléke, az F4270-es öt irodai készüléket – telefont, faxot, színes nyomtatót, színes fénymásolót és színes szkennert – egyesít magában. A 33,6 kbit/s sebességű modemre épülő fax szolgáltatásai között 79 gyorstárcsázási, körlevélküldési és átirányítási lehetőség is található. Az F4270 fekete-fehérben 19, színesben 10 lap nyomtatására képes percenként. Egy gombnyomásra másolat készíthető vele – PC segítsége nélkül – akár 16 lap/perc sebességgel fekete-fehérben, illetve 10 lap/perc teljesítménnyel színesben. Felhasználói azonosítást (Caller ID) is tartalmaz, és kézibeszélő tartozik hozzá, amely a felhasználó első számú vezetékes telefonjának a szerepét is betöltheti.

➲ CEEMARK Hungary Kft. ☎ **288-0095**
➲ **lexmark_hu@ceemark.com**
➲ **www.lexmark.hu**

Epson

» Hatékony adminisztráció mátrixnyomtatóval

Az Epson két rendkívül megbízható nyomtatóval jelentkezett az A/3-as és A/4-es mátrixnyomtatók termékcsoportjában. Az LQ-590-es és az LQ-2090-es nyomtatási sebessége maximum 529 cps (karakter/másodperc), és mindkét gép 1+4 nyomatot felölelő átfogó másolatkezelésre alkalmas. A nyomtatófej élettartama 400 millió leütés, amit tűnként kell érteni, és ezekből 24 van.

» LQ-2090: egy eredeti és négy másolat nyomtatása másodpercenként 529 karakter sebességgel

A mátrixnyomtatók alkalmazási területe a számlák, megrendelések, ragjegyek, rendszeresemény-protokollok és bárkódok nyomtatása. A robusztus készülékek 40 millió soros MVBF-értékkel (két meghibásodás közötti átlagérték) rendelkeznek. Az LQ-590-es és az LQ-2090-es kialakítása a nyomtatás során fokozott sokoldalúságot biztosít a rugalmas papírkezelő rendszer révén, amely a papír adagolását elölről, fentről, hátulról és alulról egyaránt lehetővé teszi. Az opcióként rendelkezésre álló két önálló lapadagoló maximális befogadóképessége 200 lap. További érdekesség, hogy az LQ-590-es modell esetében a mérnökök 49 dB-re csökkentették a zajszintet alacsony zajszintű üzemmódban, míg az LQ-2090-es ugyanezen értéke 50 dB.

➲ Epson ügyfélszolgálat ☎ **06-80-014-783**
➲ **infoline@epson.hu**
➲ **www.epson.hu**

Microsoft, Oracle

» Együttműködés a fejlesztőkért

A Microsoft és az Oracle bejelentette, hogy az Oracle mostantól Premier szintű partnerként részt vesz a Microsoft Visual Studio Iparági Partner (VSIP) programjában. Az együttműködés célja, hogy az Oracle adatbázis és a Microsoft Visual Studio .NET 2003 szorosabb integrációjával segítse a fejlesztők hatékonyságát, és az Oracle-alapú alkalmazásoknak a Microsoft Windows platformon történő bevezetését.

Eddig több mint 200 cég csatlakozott a VSIP programhoz, aminek köszönhetően már 400-nál több kiegészítő fejlesztőeszköz érhető el a Microsoft Visual Studio .NET integrált fejlesztőkörnyezetéhez (IDE). A VSIP szoftverfejlesztő készlet (SDK-t) letöltéseinek a száma meghaladja a 13 ezret: ezek a fejlesztőeszközök fejlett integrációs és testreszabási lehetőségeket biztosítanak a Visual Studio .NET-et használó partnercégek és ügyfelek számára.

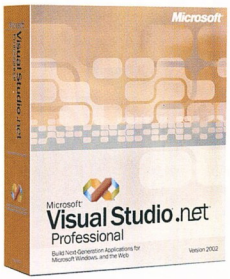

» Az Oracle adatbázis és a Visual Studio .NET 2003 közötti szorosabb integráció hatékonyabbá teszi a fejlesztőmunkát

Az Oracle tervei szerint még 2004-ben letölthető lesz a Visual Studio .NET 2003 környezettel történő integrációra szolgáló csomag az Oracle Technology Network webhelyről (➲ **http://otn.oracle.com**). Az Oracle Database 10g for Microsoft Windows (32 bites és 64 bites) verziója már elérhető ugyanezen helyről (➲ **http://otn.oracle.com/software/products/database/oracle10g/index.html**).

➲ **www.microsoft.com/hun/**
➲ **www.oracle.hu**

Adobe

» Videokollekció

Az Adobe forgalomba hozta a Video Collection 2.5 termékcsalád Standard és Professional változatát. A Video Collection 2.5 az Adobe Premiere Pro 1.5, Adobe After Effects 6.5, Adobe Audition 1.5 és Adobe Encore DVD 1.5 termékeket tartalmazza, amelyek önálló programként is megvásárolhatók.

A legújabb hardverfejlesztések előnyeit kihasználó szoftvercsomag több mint 200 új innovatív szolgáltatást is tartalmaz, közöttük a Premiere Pro 1.5 nagy felbontású (HD) videóhoz nyújtott támogatását. A szoros integráció és közös felületi elemek könnyítik az utómunkát az Adobe videós környezetében. Az Adobe Premiere Pro 1.5, az Adobe After Effects 6.5 és az Adobe Encore DVD 1.5 támogatja az Adobe Photoshop CS szolgáltatásait, így például az egymásba ágyazott rétegkészleteket és a nem négyzet alakú pixeleket. Az Adobe Premiere Pro és az Adobe After Effects közti másolás és beillesztés lehetősége tovább erősíti a két alkalmazás integrációját. Az Adobe Encore DVD segítségével a felhasználók a Photoshop menüit After Effectsbe küldhetik különleges mozgó menük készítése céljából. Az Adobe Encore DVD felismeri az After Effects 6.5-ben és az Adobe Premiere Pro 1.5 AVI, illetve MPEG-2 file-jaiban elhelyezett időtengely-vágópontokat, amelyekkel a felhasználók DVD-fejezetpontokat készíthetnek.

Az Adobe Video Collection Standard változata az Adobe Premiere Pro 1.5, az Adobe After Effects 6.5 Standard, az Adobe Audition 1.5 és az Adobe Encore DVD 1.5 alkalmazásokat tartalmazza. Az Adobe Video Collection Professional változata magában foglalja az Adobe After Effects 6.5 Professionalt és az Adobe Photoshop CS-t is. Az Adobe Video Collection Standard Windows XP változata 381 000 forintos ajánlott fogyasztói áron kapható, a Professional változat ajánlott ára 557 000 forint. A Video Collection előző változatával rendelkező felhasználók 73 000 forintos áron frissíthetnek.

» A Video Collection 2.5 a legújabb hardverfejlesztések előnyeit aknázza ki

➲ Trans-Europe Kft.
☎ **392-0701**
➲ **info@trans-europe.hu**
➲ **www.trans-europe.hu**

MorphoLogic

» Gépi fordítóprogram

A MorphoLogic bejelentette angol–magyar mondatszintű fordítóprogramját, a MoBiCAT-ot. A betűszó a cég kétnyelvű fordítástámogató eszközére, a MorphoLogic Bilingual Computer-Assisted Translationre utal. A vállalat másik termékétől, a MoBiMouse-tól már megszokott „egyérintős" módszerrel, azaz az egérmutatónak a képernyő megfelelő szövegrészére való helyezésével a MoBiCAT teljes angol mondatokat olvas le a képernyőről és fordítja őket magyarra.

A MoBiCAT a MetaMorpho gépi fordítórendszernek az első, széles körben megjelenő változata. Ismeri az angol és a magyar nyelv mondatszerkesztési szabályait. Szókincse sok angolul beszélő emberénél is nagyobb: mintegy 40 ezer szót tartalmaz. A felismert angol mondat szerkezetét és a benne szereplő szavakat nyelvi elemzésnek veti alá, miközben a magyar ekvivalensek kiválasztása és megfelelő formára alakítása történik. A fordítás elve a szoftvercég állítása szerint jelentősen különbözik a más nyelvekre készült és ma forgalomban levő fordítóprogramok legtöbbjétől.

A MoBiCAT 2004. június 21-én, e sorok közzétételének idején került forgalomba, a fordítástámogató eszközök világában egészen egyedülálló szolgáltatásként. A felhasználó egy hónapos, negyedéves, illetve éves használati jogot tud vásárolni az egyébként ingyen letölthető kliensprogramhoz. Így lehetővé válik, hogy bármilyen hibás vagy pontatlan fordítás esetén a felhasználó egy erre a célra szolgáló gomb segítségével felhívja a fejlesztők figyelmét a problémára, amit a lehető legrövidebb időn belül a MorphoLogic kijavít, így újabb változat letöltése nélkül is folyamatosan javul a megvásárolt szolgáltatás minősége.

A MoBiCAT szolgáltatásának megvásárlásával napi 24 óra használat illeti meg a felhasználót az adott időszak alatt. Ez azt jelenti, hogy a használati jog átruházható, a programot a jogtulajdonos egyidejűleg egy helyen, de bárhol tudja használni. Az ingyenesen letölthető kliensprogram akár a világ másik felén egy internetkávézóban is működtethető, hiszen nem géphez, hanem felhasználóhoz kötődik. A letöltött MoBiCAT-kliensprogramok egy napig ingyenesen kipróbálhatók, ez után már csak előfizetői díj mellett működnek.

A MetaMorpho angol–magyar fordítószolgáltatásának mobiltelefonos változata a ➲ **www.metamorpho.hu/wap** WAP-címen is kipróbálható.

➲ MorphoLogic Kft.
☎ **225-2323**
➲ **info@morphologic.hu**
➲ **www.morphologic.hu**

Cisco Systems

» Útválasztó a következő generációs IP-hálózatokhoz

A fennállásának 20. évfordulóját ünneplő Cisco Systems bejelentette CRS-1 Carrier Routing System útválasztó rendszerét, amelyet a távközlési szolgáltatóknak és kutatói intézményhálózatoknak szán. A folyamatos rendelkezésre állást és rugalmas szolgáltatásokat kínáló megoldás hosszú távra biztosítja az alapokat a korszerű kommunikációs rendszerek üzemeltetéséhez. A számos újítást tartalmazó útválasztó rendszer nagyságrendekkel növeli a kiépíthető hálózati kapacitást, és elősegíti az új generációs adat-, hang- és videoátviteli szolgáltatások bevezetését a konvergált IP-hálózatokon.

A Cisco CRS-1 sajátos felépítése, melynek középpontjában a Cisco Intelligent ServiceFlex szolgáltatási architektúra áll, képes az egyes szolgáltatások biztonságos elhatárolására, vagyis a rendszeren belül szolgáltatásonként, illetve ügyfelenként elkülöníti a hálózati és forgalomirányítási tevékenységeket. A Cisco Silicon Packet Processor (SPP) 40 Gbit/s-os ASIC, valamint a Cisco IOS XR szoftver rugalmasságának köszönhetően a szolgáltató gyorsan igazodhat az ügyfelek változó igényeihez, és rövidebb idő alatt üzembe állíthatja az új szolgáltatásokat. A Cisco CRS-1 a szolgáltatások elkülönítése mellett a vonalsebesség rugalmas hozzárendelését is támogatja. Ezáltal a szolgáltatók több eddigi hálózatot összevonhatnak egyetlen biztonságos infrastruktúrán, és így konvergált hálózati szolgáltatásokat kínálhatnak.

A Cisco CRS-1 olyan torlódásmentes, önálló útválasztású multishelf rendszer, amely 1,2 és 92 Tbit/s között rugalmasan méretezhető. Elsőként tartalmazza az OC-768c/STM-256c IP-interface-t, és összesen 1152 darab 40 Gbit/s-os vonali kártyát tud kiszolgálni. Az olyan rendszerfolyamatok, mint a Border Gateway Protocol (BGP) és a Multiprotocol Label Switching (MPLS) teljes mértékben elosztottan is működtethetők az útválasztó rendszeren, ami maximális hatékonyságot és méretrugalmasságot tesz lehetővé.

» A Cisco CRS-1 útválasztó rendszer 92 Tbit/s-ig rugalmasan méretezhető

A Cisco a kaliforniai Mountain View városában található Számítógép-történeti Múzeumban jelentette be új megoldását. A rendezvényen az MCI egy demonstráció keretében bemutatta a Cisco CRS-1 rendszerrel működő IP-gerincvonalát, amellyel a világ leggyorsabb, 40 Gbit/s sebességű városok közti IP-összekötöttését sikerült megvalósítani. A Cisco CRS-1 jelenleg világszerte kísérleti üzemben működik különböző hálózati szolgáltatóknál. Kereskedelmi forgalomban való megjelenése 2004 júliusában várható.

➲ Cisco Systems Magyarország
☎ **225-4600**
➲ **www.cisco.com/hu/**
➲ **www.cisco.com/go/crs**

3Com

» Bővíthető Gigabit toronykapcsoló

A 3Com bemutatta új SuperStack 3 Switch 3870-es, toronyba szervezhető Gigabit Ethernet kapcsolóit, amelyek 10 gigabites bővítőmodulhellyel rendelkeznek.

Az egyedi kialakítású, 48 portos modell és az alacsonyabb árfekvésű 24 portos verzió a 10 Gigabit Ethernet gerinchálózati támogatásnak köszönhetően hosszú távon is kiválóan használható, értékét megőrző eszköz, a Layer 3-ra felkészített hardver egyúttal alternatív megoldást kínál a hagyományos, 10/100-as munkacsoporti kapcsolókkal szemben. A Switch 3870-es termékcsalád kimagasló adatátviteli teljesítményt biztosít, amely a toronyba szervezhető 1U magas egység 48 portos kapacitásának és a tornyonként akár 384 portos kiépítési lehetőségnek köszönhető.

A 3Com Gigabit technológiás fejlesztéseinek eredményeként akár nyolc SuperStack 3 Switch 3870 is összekapcsolható egy toronyba, amelyet egyetlen IP-címen lehet felügyelni. A kapcsolók közötti adatforgalmat egy tartalékolt 40 gigabites összeköttetésen alakították ki olyan szabványos hálózati protokollok támogatása mellett, mint a link aggregáció (IEEE 802.3ad LACP).

A SuperStack 3 Switch 3870 modellek kedvező árfekvésük révén a Gigabit szélesebb körű, véghálózati elterjedését segítik elő, a ma használatos 10/100-as technológiához képest tízszeresére növelve a munkaállomások hálózati kapcsolatának sebességét. Az új kapcsolók 10 Gigabites, Layer 3-as modulhelyei további bővíthetőséget kínálnak, így biztosítva a beruházás értékállóságát.

» A SuperStack 3 Gigabit Ethernet kapcsolócsalád egyik korábbi tagja, a 3824-es modell

Nem utolsósorban a kapcsoló tervezésénél kiemelt szempontként szerepelt a hálózati biztonság. Az IEEE 802.1x portalapú azonosítás és bejelentkezés megakadályozza az illetéktelen hálózati behatolást, a Secure Shell (SSH) és a Secure Socket Layer (SSL/HTTTPS) protokollok használata pedig a hálózatmenedzsmentet teszi még biztonságosabbá. A további rugalmas bővítések egyszerű megvalósításához kínál segítséget a kapcsoló 4 SFP portja.

➲ 3Com Magyarország
☎ **430-2430**
➲ **www.3com.hu**

Neu-Fusion

» A háló szemmel tart

A tajvani Neu-Fusion NCS-2x0 webkameracsaládjának tagjai vezetékes (csak Ethernet port) és vezeték nélküli (Ethernet port és 802.11b vezeték nélküli csatlakozás) változatban, mozgásérzékelő bemenettel (például egy vagy két infraérzékelő kapcsolható hozzá) vagy anélkül is kaphatók.

A webkamerák közös tulajdonsága, hogy bármilyen szélességű kapcsolaton csatlakoztathatók az internetre, beleértve az ADSL PPPoE csatlakozást is. A színes CMOS érzékelővel rendelkező kamerák képfelbontása 640x480 pixel, a képtovábbítás legnagyobb sebessége 20 képkocka/s. A webkamerák képesek a beállított gyakoriságnak megfelelően a képet egy FTP-szerverre továbbítani, illetve a trigger bemenet jelzésére a pillanatfelvételt egy e-mail címre továbbítani. A képtovábbítás időzíthető a teljes hét minden napján tetszőleges időbeosztásban. A kamerák automatikus fehérszín-kiegyenlítéssel és -erősítéssel rendelkeznek. A kamerák képei böngészőn keresztül (Internet Explorer 5.0 vagy újabb: Java Mode vagy ActiveX, Netscape Navigator 6.0 vagy újabb: Java Mode) tekinthetők meg, a hozzájuk adott IPView szoftver segítségével akár 16 kamera képe is egy képernyőre rendezhető.

Hamarosan megérkezik a két legújabb kameratípus, az NCS-500, illetve NCS-500W modell, melyek CCD érzékelővel rendelkeznek, így éjjeli és nappali üzemre is képesek, fokuszálható lencsével is felszerelhetők. MPEG-4 tömörítés segítségével akár 30 képkocka/s képtovábbítási sebesség is elérhető velük, hangtovábbítással együtt. A kamerák három intelligens mozgásérzékelő ablakot is szolgáltatnak, így nem szükséges külső mozgásérzékelő alkalmazása. Fűthető és szellőztethető kültéri kameraház is rendelhető lesz hozzájuk.

➲ GamaxNet Kft. ☎ **372-7180**
➲ **www.gamaxnet.hu**
➲ **www.neu-fusion.com**

JÁTÉKOSOKTÓL JÁTÉKOSOKNAK

www.gameronline.hu

FILM MELLÉKLETTEL

EGÉSZ ESTÉS DÍJNYERTES RAJZFILM

GAMER

PC JÁTÉKMAGAZIN

CODENAME:

PANZERS

E3 29 OLDALON

HALO 2

DOO

S.T.A.L.K

HALF-LI

BATTLEFI

KOTOR II: THE

SPLINTER

GTA: SAN

7 JÁTSZHATÓ DEMÓ: Codename Panzers • Hitman Contracts • RON: Thrones & Patriots

EGY GIGA ELŐZETES AZ E3-RÓL: ARMIES OF EXIGO • NEXUS • SW: REPUBLIC COMMANDO

10 MOZIELŐZETES: BEFORE SUNSET • CHICKEN LITTLE • COLLATERAL • THE BOURNE SUPREMAC

DVD FILM melléklettel

MARCO POLO

VISSZATÉRÉS XANADUBA

GAMER MAGAZIN MINDEN HÓNAP UTOLSÓ PÉNTEKÉTŐL!

IPMA

Kontextus

» Zéró-nap

Az internet biztonságáról félévente áttekintést adó jelentésében a Symantec arról számolt be, hogy az elmúlt év minden napján hét új biztonsági rés vált ismeretessé, egyre gyakrabban a szoftver sérülékenységének kihasználását lehetővé tevő eszközökkel egy időben. Az év második felében az elemzett vállalatok fele a hálózati biztonság súlyos sérülését tapasztalta, a támadások célpontját mindinkább a bizalmas üzleti adatok képezték, jelentős mértékben nőtt a Windows operációs rendszer ellen irányuló összetett fenyegetések száma, és a támadások kivitelezésében növekvő gyakorisággal kerültek bevetésre a korábban áldozatul ejtett gépek, a zombik.

Kis Endre

A Symantec Internet Security Threat Report ötödik kiadásának szerzői külön kiemelik 2003 augusztusát, amelyet az internetbiztonság vonatkozásában az utóbbi idők egyik legkritikusabb periódusának neveznek. Mint emlékezetes, ebben a hónapban 12 nap leforgása alatt három 4-es fokozatú féreg is tarolt az interneten. (Veszélyességük alapján a Symantec ötfokozatú skála alapján osztályozza a különböző fenyegetéseket – vírusokat, férgeket és trójaikat –, amelyen az 1-es kategória a legártatlanabb, az 5-ös a legkártékonyabb kódot jelöli.) A Blaster, a Welchia és a Sobig.F számítógépek millióit fertőzte meg világszerte, a Computer Economics kutatóintézet becslése szerint mintegy 2 milliárd dolláros kárt okozva a vállalatoknak – és ez az összeg nem feltétlenül tartalmazza a részvényárfolyam csökkenése, a bizalom megingása és a negatív sajtó következtében elszenvedett bevételkiesést.

A Symantec a világ 180 országában, a DeepSight fenyegetéskezelő rendszer részeként telepített több mint 20 ezer érzékelőről gyűjti folyamatosan az internetbiztonság állapotát tükröző adatokat. Elemzői 2200 gyártótól származó több mint 18 ezer technológia, operációsrendszer- és alkalmazásváltozat sérülékenységeit kísérik figyelemmel, és elemzik az ellenük irányuló támadásokat, a világ öt pontján működő Security Operations Center (SOC) elnevezésű létesítményekben. Az ennek alapján félévente kiadott jelentés mindig az előző hat hónap statisztikáját tartalmazza, így a mostani, ötödik kiadás a múlt év második felében gyűjtött adatokat és a belőlük kimutatható irányzatokat tárgyalja.

Ezek szerint a támadások legelterjedtebb formáját a férgek és összetett fenyegetések képviselték (arányuk 43% volt), őket a támadást megelőző felderítés 40%-kal, a megtámadott gép kihasználására (zombivá változtatására) irányuló tevékenység 17%-kal követte. A támadó rendszerek közel egyharmada a Blaster által kihasznált sérülékenységet vette célba. Nőtt azoknak a támadóknak a száma, akik más támadók vagy férgek által nyitva hagyott hátsó bejáratok után kutattak. A legtöbb meleg helyzetre a pénzügyi szolgáltatások, az egészségügy és az energiaipar területén tevékenykedő szervezeteknél került sor. Figyelemre méltó, hogy a támadók előszeretettel veszik tűz alá a hozzájuk földrajzilag is közel eső térségekben található rendszereket. Az internethasználók számára vetítve a legtöbb támadás Kanadából indult (8285 támadás jutott 100 ezer felhasználóra), a második helyen Kuvait (6957), harmadikként pedig Írország (6397) végzett. Az adatok tanúsága szerint a férgek már hétvégén is ugyanolyan aktívak, mint munkanapokon, a többi típusú – kevésbé automatizált – támadás esetében a szerda és a csütörtök számít a legveszélyesebb napnak.

A Symantec összesen 2636 új sérülékenységet dokumentált 2003 folyamán, azaz átlagosan napi hetet. Ez a korábbi évek adataival összevetve arról tanúskodik, hogy a sérülékenységekről szóló információ közzétételének gyakorisága a növekedés időszaka után stabilizálódni látszik. A szoftverekben felfedezett és bejelentésre kerülő újabb biztonsági rések ugyanakkor egyre veszélyesebbek, kihasználásuk pedig mind könnyebb. Utóbbi azt jelenti, hogy nem igényel különösebb szakértelmet, illetve a szükséges eszközökhöz egyszerűen hozzá lehet férni az interneten – tavaly már a sérülékenységek 70%-a ebbe a kategóriába tartozott.

A rosszindulatú kódok közül az összetett fenyegetések okozták a legtöbb problémát, a tíz legaktívabb kártevő fele (54%-a) ebbe a kategóriába tartozott, a három dobogós összetett fenyegetés pedig a Bugbear.B, a Blaster és a Sobig.F volt. A 32 bites Windows platformot támadó vírusok és férgek száma 2003 második felében két és félszer nagyobb volt az egy évvel korábbi azonos időszakhoz képest. A saját levélmotorral rendelkező szemétküldő férgek száma az év első feléhez képest 61%-kal nőtt 2003 végére. A személyes, illetve bizalmas üzleti adatok megszerzését célzó fenyegetések gyakorisága ennél is elképesztőbb mértékben, 519%-kal nőtt.

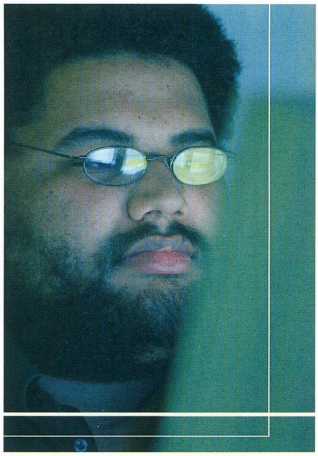

» A SOC szakemberei az internet 20 ezer pontjáról származó 30 terabyte biztonsági adatot elemeztek jelentésük elkészítéséhez

Az internetbiztonság várható további alakulására nézve a Symantec elemzői további három irányzatra külön is felhívják a figyelmet. A súlyos fenyegetések mind szélesebb körű elterjedését segíti, hogy a Windows operációs rendszerek vállalati és lakossági változataiban sok a közös szoftverelem. A Microsoft Internet Explorerében felfedezett biztonsági rések száma nő, 2003 második felében 34-et tettek közzé. Nem utolsósorban nő az olyan összetett fenyegetések megjelenésének a kockázata, amelyek a még nem publikált sérülékenységeket használják ki, ezért zéró-napos fenyegetésnek is nevezik őket. Mivel javítócsomag híján a felhasználók hosszabb időn át védekezni sem tudnak velük szemben, egy ilyen típusú, világméretű járvány kitörése minden eddiginél nagyobb károkat okozhat.

PC magyar Magazin

1132 Budapest, Visegrádi u. 11. **Tel.: 350-7144**
E-mail: pcmbolt@chello.hu **fax: 339-8617**

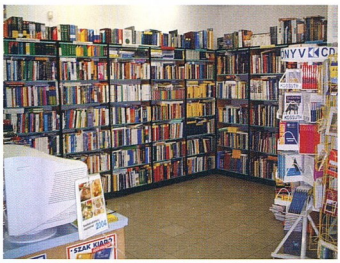

Széles választék a számítástechnika területén megjelenő könyvekből, a kisebb és nagyobb kiadóktól egyaránt.

Rendelésre belföldön és külföldön megjelent könyveket egyaránt beszerzünk!

A számítástechnikán kívül ajánljuk:
közgazdasági és jogi-, műszaki-, építészeti-, lakberendezési-, autótípus ismertetők és szerelési útmutatók, barkács-, hobbi-, kertészet-, szakács-, nyelv és nyelvvizsga könyvek széles kínálatát. Ismeretterjesztő-, nyelvoktató-, szótár-CD-ROM-ok. Szakfolyóiratok (régi számok akciós áron)!

Nyitva tartás:
Hétfőtől péntekig: 9^{00}–18^{00}
Szombaton: 10^{00}–13^{00}

WinHEC 2004, Seattle

» Az Athén-koncepció

A Windows-alapú információtechnológia jövőjét előrevetítve Bill Gates többek között az otthoni számítógépek következő nemzedékének prototípusával is megismertette az immár 13. alkalommal megrendezett hardverfejlesztői tanácskozás, a Windows Hardware Engineering Conference résztvevőit. A Microsoft elnöke és vezető szoftvertervezője a 64 bites architektúra minél szélesebb körű támogatására buzdította hallgatóságát, és a Longhorn-rajongóknak sem kellett üres kézzel távozniuk Seattle-ből.

Kis Endre

A HP-vel közösen fejlesztett Windows Home Concept (WHC) bemutatásával az idei konferencián az otthoni számítógép további fejlődésének lehetséges irányát villantotta fel Gates. Ez a PC-prototípus a Windows Media Center következő változatatként is szemlélhető, amely a digitális életmód otthoni középpontjaként fejlett és sokrétű tartalomkezelést, illetve kommunikációs lehetőségeket nyújt, a szórakozást és a kapcsolattartást egyaránt szolgálva.

TÁBLÁS HÁZ A WHC egyszerűen kezelhető számítógép, amely mindig készen áll a felhasználó utasításainak végrehajtására, ezért működése csendes és energiatakarékos, vezeték nélküli hozzáférést biztosít a szélessávú internetkapcsolathoz, és egyszerre több nagy felbontású kijelző, illetve tévékészülék kiszolgálására képes. A szórakoztató digitális tartalmak elosztását és a különböző médiumok egyidejű kezelését az otthoni hálózaton keresztül valósítja meg.

Kommunikációs központként pedig a WHC az IP-alapú telefóniát, az elektronikus levelezést és az azonnali üzenetküldést integrálja és teszi folyamatosan és bárhonnét – házon belül és kívül – elérhetővé.

A WHC által támogatott eszközök körében a falra szerelhető, nagyméretű plazmatévéktől a szintén színes kijelzővel ellátott intelligens távirányítókon át a tábla-PC otthoni használatra termett inkarnációjáig számos termékkategória jól megfér egymással, ennek megfelelően az egész koncepciót ki-ki a maga módján értelmezi. Ami nem baj, mert a WHC alapvetően az ihlet forrásaként szolgál, és a gyártók aligha fognak a prototípus hű másának tekinthető termékkel megjelenni a piacon.

Gates tavaly ugyanezen a tanácskozáson a vállalati számítógépek újabb nemzedékeinek képességeit megtestesítő koncepciót, a szintén a HP-vel közösen fejlesztett Athen PC-t demonstrálta. Ennek hatása a Microsoft szerint nem maradt el az eltelt egy évben. A vállalati számítógép evolúciójának következő lépcsőfokaként bemutatott prototípus képességeinek egy része – széles képformátumú kijelzők, beépített vezeték nélküli hálózati kapcsolat és telefónia formájában – már széles körben hozzáférhető az infómunkások számára. És ez még csak a kezdet, mivel egy-egy ilyen koncepció Gates szerint négy évre mutat előre a jövőbe.

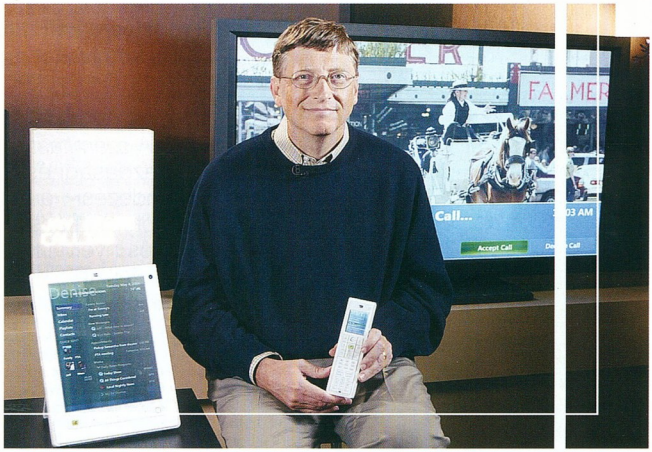

» Bill Gates a Windows Home Concept PC-t demonstrálja a WinHEC 2004 tanácskozáson

WEBSZOLGÁLTATÁSOKAT MINDEN GÉPRE! Otthoni vagy kisebb vállalati környezetben a felhasználónak külön gondot kell fordítania arra, hogy számítógépéhez milyen eszközök csatlakoznak közvetlenül és melyek érhetők el a helyi hálózaton, illetve az interneten keresztül, ami olykor kiábrándítóan körülményesnek bizonyulhat. Jim Allchin, a Microsoft platformokért felelős csoportjának alelnöke előadásában ezért olyan Windows-technológiákat mutatott be, amelyek a hálózatra csatlakozó eszközöket a Plug and Play technológiához hasonlóan természetes egyszerűséggel használatba vehetővé teszik, egységes felhasználói élményt biztosítva az IT-környezet egészére kiterjedően.

Ezek az új Windows-technológiák a webszolgáltatások alapját képező protokollok kínálta lehetőségeket aknázzák ki, leegyszerűsítve az eszközalapú integrációt. A webszolgáltatások architektúrája ugyanis olyan szabványos mechanizmust biztosít az eszközök számára, amelynek köszönhetően adatot küldhetnek és fogadhatnak a hálózaton anélkül, hogy ehhez tudniuk kellene, milyen operációs rendszer vagy alkalmazás fut a másik – a fogadó, illetve küldő – oldalon. Jóllehet a PC-k és a szerverek kommunikációja a vállalati és az otthoni környezetben már napjainkban is jelentős mértékben támaszkodik a webszolgáltatásokra, a Microsoft és partnerei által bejelentett technológiák – a Devices Profile for Web services és a Network Connected Device Driver Development Kit – célja, hogy a webszolgáltatásokat a digitális eszközök teljes körére kiterjesszék a hálózati nyomtatóktól kezdve a meghajtókon át a kijelzőkig.

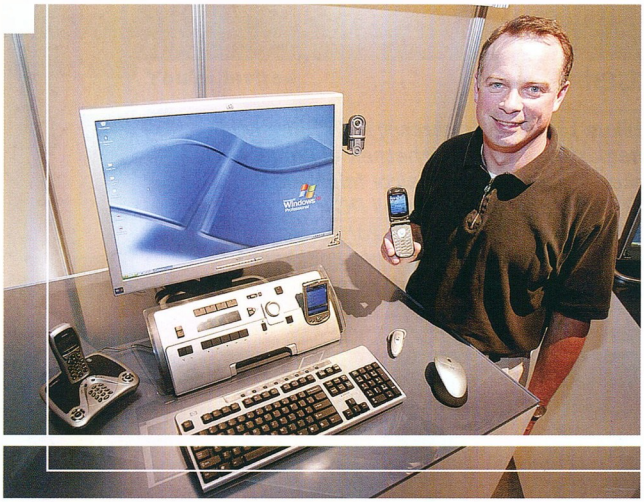

» Greg Sullivan, a Microsoft vezető termékmenedzsere a HP számítógép-prototípusának kommunikációs képességeit mutatta be egy Windows smartphone segítségével

A Devices Profile for Web services (eszközprofil webszolgáltatásokhoz), amelynek a létrehozásában az Intel, a Lexmark és a Ricoh is közreműködött, azoknak a meglévő webszolgáltatás-specifikációknak az alapkészletét írja le, amelyeket az adott eszközök használhatnak. Az alapszintű együttműködés feltételeit biztosítva a webszolgáltatások és az eszközök között, a Devices Profile a legjobb webszolgáltatás-specifikációkat gyűjti egybe a felhasználás kulcsterületein, és használatukat előírva egyszerű hálózati installációt és zavartalan kommunikációt tesz lehetővé az eszközök számára. A technológiát fejlesztői az Universal Plug and Play Forum elé terjesztik azzal a javaslattal, hogy a Devices Profile képezze az UPnP 2.0 eszközarchitektúra alapját.

A Windows Network Connected Device meghajtófejlesztő készlet pedig olyan Windows-alapú alkalmazások készítését teszi lehetővé, amelyek a protokollok révén könnyen megtalálják a hálózatra csatlakozó eszközöket és interakcióba lépnek azokkal. A két új technológiának köszönhetően otthoni és kisvállalati környezetben a hálózatba kötött eszközök észlelése, telepítése és használata automatizálható lesz – egy-két éven belül.

64 BITES XP ÉS MOBIL LONGHORN

A 64 bites technológia az Intel Itanium processzorával debütált 2001 májusában, és az ágazat esetében hosszúnak mondható két éven át nem is terjedt tovább a kimondottan nagy feldolgozási teljesítményt igénylő speciális alkalmazási területek keretein. Tavaly áprilisban azután az AMD bemutatta a szerverekbe szánt 64 bites Opteron, majd szeptemberben a PC-kbe tervezett 64 bites Athlon processzorokat is, az Intel pedig idén februárban szintén bejelentette IA-32 architektúrára épülő szerver- és munkaállomás-processzoraihoz a 64 bites memóriakiterjesztést, amely az év második negyedében – e sorok közzétételének idején – válik elérhetővé. Bill Gates a WinHEC tanácskozáson tartott előadásában már arról beszélt, hogy további másfél év távlatában az AMD szinte kizárólag 64 bites processzorokat fog szállítani, és az Intel új, 90 nanométeres gyártási technológiával készülő processzorai is kivétel nélkül támogatni fogják ezt a technológiát.

Más szóval a teljesítmény mellett az események is felpörögni látszanak, bár ezzel kapcsolatban megoszlanak a vélemények. Mint ismeretes, a 64 bites processzorok a párhuzamos utasítás-végrehajtásnak és a nagy – a 32 bites rendszerek 4 Gbyte-os határánál nagyobb – fizikai memória kezelésének köszönhetően akkora teljesítményt nyújtanak, amekkorára a szkeptikusok szerint földi halandónak nincs is szüksége, azaz a 64 bites technológiának nincs mit keresnie az asztali és a hordozható gépek zömében. Efféle kishitűséggel azonban a PC több mint két évtizedes története során többször találkozhattunk. Ma már egy otthoni számítógép is nagyobb kapacitással bír, mint amekkora birtokában a NASA annak idején embert juttatott a Holdra – ezt az anekdotát nem egyszer hallottuk, és a következő alkalomig ismét elfelejthetjük.

A 64 bites technológia immár asztalra, sőt hordtáskába került, így aligha kétséges, hogy azok az alkalmazások is megszületnek, amelyek tudnak majd mit kezdeni a rendelkezésre álló teljesítménnyel – és mi minderre változatlanul vevők leszünk. Gondolhatunk itt mindjárt a játékprogramok fejlesztőire és rajongóira (néhány 64 bites játék már kapható), vagy kissé előbbre tekintve a digitális életmód (magazinunk olvasói előtt nem ismeretlen) jövőképét valóra váltó szoftverekre, szolgáltatásokra.

Mindenképpen pár év távlatában érdemes gondolkodni – maga az AMD is úgy fogalmazott, hogy a 64 bites technológia várhatóan 2005-re kerülhet főáramba. De addig még akad tennivaló. Gates ezért buzdította beszédében a hardverfejlesztőket arra, hogy lássanak hozzá a 64 bites eszközmeghajtók megírásához, és a WinHEC résztvevői ezért kapták kézhez a Windows Network Connected Device meghajtófejlesztő készletet tartalmazó CD-t. A Windows XP 64 bites változata az év végén jelenik meg, próbaverziója azonban már most letölthető a Microsoft webhelyéről a ➲ **www.microsoft.com/whdc/driver/ldk/** címről.

Az Intel viszont a Windows következő verziójának, a Longhornnak a kibocsátására kívánja időzíteni 64 bites asztali processzorainak forgalomba hozatalát. Ez a jelenlegi ismeretek szerint továbbra is 2006 derekán esedékes. A rendmondi operációs rendszer új verziójával kapcsolatban a WinHEC közönsége – a magazinunkban is tárgyalt fejlesztésekhez, az Avalon–WinFS–Indigo hármashoz képest – további részleteket tudhatott meg.

Az IDC legfrissebb adatai szerint az európai, közel-keleti és afrikai (EMEA) térség PC-piaca több mint 20%-os növekedést mutatott 2004 első negyedében az egy évvel korábbi eredményhez képest. Ezen belül az asztali gépek forgalma 12%-kal, a noteszgépek eladásai viszont több mint 40%-kal nőttek. És ez így megy már lényegében azóta, hogy a PC-piac ismét növekedésnek indult. Joggal feltételezhető, hogy másfél-két év múlva a használatban levő PC-k igen jelentős hányadát a hordozható számítógépek alkotják majd. A Microsoft ezért olyan fejlesztések sorát hajtja végre operációs rendszerén, amelyek kimondottan a noteszgépfelhasználók hatékonyságát és kényelmét fogják szolgálni.

A Longhorn felhasználói például a különböző szituációk feltételei között a legelőnyösebbnek számító energiafelügyeleti, kijelző- és hálózati beállításokat rögzítő profilokat készíthetnek, és ezek között egyszerűen válthatnak annak függvényében, hogy otthon, az irodában, a tárgyalóban, útközben vagy egy napfényben úszó strandon kívánják használni noteszgépüket.

Más forgatókönyv szerint a munkában megfáradt, kikapcsolódásra vágyó felhasználónak el sem kell majd indítania a Windowst. A Longhorn nyújtotta támogatásnak köszönhetően a hardverszállítók egy második kijelzőt is elhelyezhetnének a noteszgép fedelének külső felületén – ahogyan azt a kagylóhéj kialakítású mobiltelefonoknál láthatjuk –, amely az alapinformációk kijelzése mellett a digitális médialejátszóhoz is közvetlen hozzáférést nyújtó kezelőfelületként fog szolgálni, ha megvalósul. PCM

IBM Workplace

» A forró íróasztal

Az IBM Workplace olyan dinamikus munkakörnyezetet nyújt, amelyben a felhasználók idő- és térbeli megkötések nélkül érhetnek el embereket, üzleti alkalmazásokat és adatokat. Ez a szerveroldalról felügyelt szoftvermodell a vékonykliensek webalapú és az asztali PC-k hagyományos környezetének előnyeit ötvözi, a köztesszoftverek nyújtotta szolgáltatásokat – így a birtoklás összköltségét csökkentő integrációt – kiterjesztve a végfelhasználói (front end) alkalmazásokra is.

Kis Endre

A nyílt szabványokat támogató szoftverkörnyezet az IBM olyan technológiáira épül, mint a DB2, a Lotus, a Tivoli és a WebSphere, bevezetését pedig az IBM Workplace Client Technology keretrendszer segíti. A Lotus Workplace szoftvercsalád a munka hatékonyságát növelő, szerver által felügyelt szolgáltatásokat nyújt, amelyek között az elektronikus levelezés, naptárkezelés, az azonnali üzenetküldés, a webkonferencia, valamint a dokumentumkezelés és a csoportmunka-támogatás egyaránt megtalálható. A szerveroldali felügyelet, a kliensek központi adminisztrálása egyetlen központi helyen valósul meg kliens-hozzáférési, -telepítési és -frissítési lehetőségekkel, a számítástechnikai erőforrások igény szerinti klienshez rendelésének biztosításával. A WebSphere Portal szoftver pedig „egykapus" megoldást biztosít a felhasználókkal, alkalmazásokkal és különböző tartalmi elemekkel bonyolított személyes kapcsolattartáshoz. Mindezt beépített, szerver által felügyelt biztonsági, ügykövető, alkalmazásfelügyeleti és adatkezelési képességek egészítik ki.

Az Eclipse 3.0-alapú IBM Workplace klienstechnológiára épülő megoldások nagyfokú rugalmassághoz és szabadsághoz juttatják a vállalatokat, egységes infrastruktúrával könnyítve meg számukra a szoftverbevezetést. A teljes rendszerköltséget (TCO) mérséklő Workplace szoftverek segítségével a szervezet a megfelelő klienseket vagy felhasználói típusokat megcélozva, központilag vezetheti be és felügyelheti környezetében a levelezési és dokumentumkezelési lehetőségeket.

VÉKONYKLIENS, VASTAGKLIENS, MOBIL KLIENS Az IBM szoftvermodellje – az asztali gépektől és a laptopoktól kezdve a PDA-kon és a mobiltelefonokon át a beágyazott rendszerekig – sokféle kliensen teszi elérhetővé a vállalatok számára az új és meglévő alkalmazásokat, illetve üzleti adatokat. Ily módon a felhasználó térés időbeli korlátok nélkül, szinte bármilyen klienseszközt – és operációs rendszert – választhat a kommunikációhoz, a fontos üzleti adatok eléréséhez és kezeléséhez. Ezáltal egy olyan dinamikus környezet kialakításának feltételei jönnek létre, amelyben a felhasználók különböző – igény szerint hálózatra csatlakozó vagy onnan leválasztott – eszközöket használnak munkanapjuk egyes szakaszaiban a fontos adatok elérése, az üzleti alkalmazások futtatása, valamint a kollégákkal, ügyfelekkel és üzleti partnerekkel folytatott együttműködés céljából.

» Pál Ferenc, a vállalat szoftvertechnikai szakértője és Rehus Péter, az IBM Magyarország szoftverágazatának igazgatója

Az IBM Workplace a Windows, Unix és Linux platformot, valamint az olyan, kimondottan vezeték nélküli és beágyazott eszközökhöz fejlesztett operációs rendszereket, mint például a Symbian, egyaránt támogatja – a MacOS pedig várhatóan még az idén felkerül a támogatott környezetek listájára. Az IBM felügyelt kliensmodelljének nyitottságát illusztrálja, hogy – a J2EE-alapú alkalmazásokhoz hasonlóan – a vastagkliensen futó C++-os és .NET-es alkalmazásokat (így többek között az asztali gépeken széles körben elterjedt teljesítménynövelő szoftvereket) is támogatja, ezzel teljes mértékben megőrizve a vállalatok ez irányú korábbi beruházásainak értékét.

– Az IBM Workplace Client technológia bevezetése nem jelenti azt, hogy a vállalatnak meg kell válnia az addig használt alkalmazásoktól, mivel a technológia nyitottsága fokozatos áttérést és vegyes használatot egyaránt lehetővé tesz – mondta Rehus Péter, az IBM Magyarország szoftverágazatának igazgatója. – Ha egy vállalatnál minden alkalmazott gépén futnia kell például a Microsoft Office-nak, akkor ez a környezet is együtt tud működni a Workplace Client technológiával. De nem biztos, hogy minden dolgozó bonyolult szövegszerkesztést, táblázatkezelést és egyebeket végez, tehát nem kell az összes kliensgépen futnia a teljes irodai alkalmazáscsomagnak, amelynek a beszerzésen túl a felügyelete is adott költségekkel jár. Az IBM szoftvermodellje ezért a választás lehetőségét nyújtja, aminek köszönhetően minimálisra csökkenthető azoknak az alkalmazásoknak a száma, amelyeket a kliensen helyileg kell felügyelni, a költségek tehát mérsékelhetők. A teljes kiépítésű vastagkliens és a böngészőalapú vékonykliens között a vállalat rugalmasan, mindenkori igényeihez igazíthatja szoftverkörnyezetét. Minél több alkalmazást visz be a modellbe a cég, annál teljesebb mértékben élvezheti a belőle

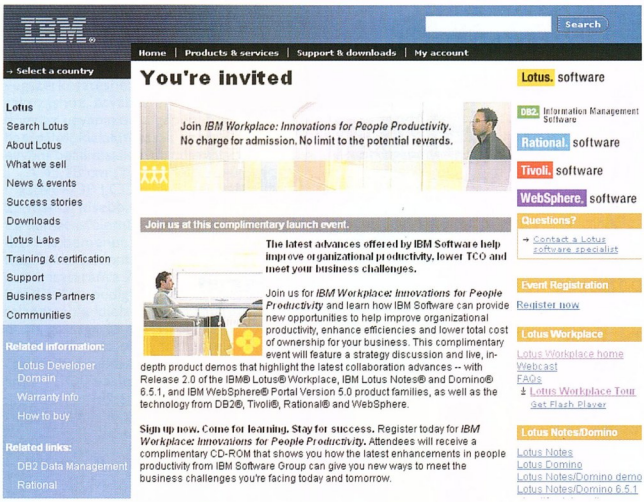

» Az integrált, dinamikus munkakörnyezet bejárására invitál a Kék Óriás webhelye

fakadó előnyöket: a gyors alkalmazásfejlesztést, bevezetést és átkonfigurálást, valamint az olcsó üzemeltetést.

– Az IBM Workplace Client technológia ugyanakkor nyílt szabványokra épül, megadva a vállalatnak a szabadságot, hogy maga dönthesse el, milyen platformot és szoftvereket használ. A technológia révén egy integrált és dinamikus munkahelyi környezetet alakíthat ki, amelyben az irodai alkalmazások és a vállalat által használt más szoftverek, üzleti adatok és információk, kollégák, ügyfelek és partnerek egyaránt elérhetők online és offline, különböző kliensgépeken. Például egy számla megtekintésekor a könyvviteli rendszerben a számlát kiállító céggel kapcsolatban álló alkalmazott elérhetőségei helyben megjeleníthetők, azonnali üzenet vagy e-mail küldhető neki anélkül, hogy ehhez ki kellene lépni a könyvviteli modulból, majd belépni az üzenetküldő alkalmazásba vagy a levelezőrendszerbe. Ugyanilyen egyszerűen kérhető le az adott céggel folytatott kommunikáció története vagy oszthatók meg dokumentumok, például egy szerződéstervezet véglegesítésekor, akár az irodában, akár távolról, amit szerver- és kliensoldali titkosítás, valamint robusztus hozzáférés-kezelés támogat.

AZ ÚJ SZOFTVERMODELL ELEMEI A bejelentéssel egy időben az IBM a szerver által felügyelt klienskörnyezet részét képező szoftvertermékeket is bemutatott. Az IBM Lotus Workplace Messaging és IBM Lotus Workplace Documents alkalmazások új, 2.0-s verziója már tartalmazza az IBM Workplace klienstechnológiát, lehetőséget teremtve a szerverrel felügyelt kliensmodell szerint futó fejlett végfelhasználói alkalmazások fejlesztésére, futtatására és központi felügyeletére.

– Az IBM Lotus Workplace Messaging a böngészőt használók kedvező árú, nyílt szabványokra épülő levelezési szoftvere, amely az asztali gépes alkalmazásokra jellemző gazdag képességkört a webes alkalmazásoknál megszokott költségelőnyök és felügyelhetőség mellett nyújtja felhasználóinak – mondta Pál Ferenc, az IBM Magyarország szoftvertechnikai szakértője. – A korábbi IT-beruházások értékének megőrzése érdekében a szoftver egyszerűen integrálható a meglévő, támogatott infrastruktúrákkal. Az IBM Lotus Workplace Documents pedig az együttműködést segítő munkahelyi környezet kialakításához járul hozzá szolgáltatásaival, fokozva a felhasználók termelékenységét. A lehetőségekben gazdag klienstechnológia alapjain a rendszer egy központi helyet biztosít a végfelhasználóknak dokumentumaik, prezentációik és táblázataik létrehozására, importálására, szerkesztésére és elmentésére, így segítve a különböző dokumentumtípusokban testet öltő információk létrehozásának és módosításának egyszerű nyomon követését.

– Szintén most került bemutatásra az IBM Workplace Client Technology Micro Edition (WCTME) kiadásának 5.7-es verziója, amely a különböző hordozható eszközökre és beágyazott rendszerekre terjeszti ki a nagyvállalati alkalmazások futtatásának lehetőségét. A WCTME 5.7 köztesszoftver az IBM nagyvállalati szoftvereinek különböző eszközökhöz kifejlesztett változatait (például DB2e, MQe, Service Management Framework és Java runtime környezetek) tartalmazza, és zavartalanabb kapcsolat létrehozását teszi lehetővé a különféle eszközök és a vállalati infrastruktúra között. A vállalatok, a fejlesztők és a gyártók ezáltal egyszerűbben építhetnek és konfigurálhatnak gazdag képességű alkalmazásokat a különböző klienseszközökön, és távolról, illetve vezeték nélkül is végezhetik az új szolgáltatások felügyeletét, frissítését és telepítését. Ezen túlmenően a szoftverrel olyan környezetben is felügyelhetők az alkalmazások, ahol az eszközök nincsenek állandóan a hálózatra csatlakoztatva (mint például a terepen dolgozó értékesítők esetében). A WCTME szoftver online, offline és vegyes csatlakozási környezetben egyaránt biztosítja az üzleti alkalmazások elérhetőségét, és rendszeresen elvégzi a szükséges adatszinkronizálást.

TOLONGÁS AZ ÍRÓASZTALON Az IBM egy szoftvermodellből, keretrendszerből, meglévő és új termékekből felépített, átfogó portfólióként határozta meg a Lotus Workplace-t, amely az emberi munka hatékonyságát helyezi a középpontba. A vastagkliens kínálta gazdag képességkört a webalapú vékonykliensek költségtulajdonságaival ötvözi, megváltoztatva a költséges PC-központú modellt a vállalati alkalmazások terén, a munka hatékonyságát fokozó alkalmazások gyors fejlesztését és bevezetését téve lehetővé. Ugyanakkor nyílt szabványokra épül, igény szerint alakítható és a klienseszközök széles skáláján működik, választási lehetőséget és rugalmasságot kínálva a hardver és az operációs rendszerek tekintetében. Így a vállalatok meglévő infrastruktúrájukra – fokozatos bevezetés mellett is – ráépíthetik, a korábbi beruházások nem vesznek kárba.

Az év végéig a Lotus Workplace termékcsalád többi eleme is ki fogja használni az IBM Workplace Client technológia előnyeit, közöttük az IBM Lotus Workplace Team Collaboration, Web Content Management és Collaborative Learning csoportmunkatámogató, webtartalom-kezelő és elektronikus távoktató szoftverek, továbbá a Lotus Workplace Builder fejlesztőeszközök. Az IBM a Workplace Client technológiát még az idén hozzáférhetővé teszi a független szoftverfejlesztők és megoldásintegrátorok számára, így azok ebben a modellben is kínálhatják majd alkalmazásaikat, szélesebb körű lehetőségeket és alacsonyabb TCO-t nyújtva, mint a hagyományos kliens–szerver vagy a böngészőalapú vékonykliens felállásban. Az IBM Lotus Workplace bejelentésével egy időben többek között az Adobe, a Relavis, a PeopleSoft és a Siebel is bejelentette, hogy támogatja az új klienstechnológiát, amely szoftvertermékeik következő verzióiban is elérhetővé válik.

A Sun Microsystems éppen e sorok írása idején jelentette be saját terméke, a Java Desktop újabb verzióját, és a szoftvermodell–keretrendszer–alkalmazások–fejlesztőkörnyezet négyes fogat is emlékeket idézhet fel a Microsoft kínálatát illetően tájékozott olvasóban. Az IBM szerint a hardver- és szoftverplatformok iránti teljes nyitottsága, rugalmassága és felügyelhetősége folytán azonban a Lotus Workplace többet nyújt versenytársainál. A jelekből ítélve mindenesetre várható, hogy a szorosabb integráció, a birtoklás összköltségének csökkentése és a fokozott mobilitás iránt mutatkozó felhasználói igények a következő években meglehetősen forró hellyé fogják változtatni az íróasztalt. PCM

Samsung Electronics

» Tigris az irodában

A Samsung Electronics első, illetve vezető helyet mondhat magáénak egy sor m betűs termék – a monitorok és a mobiltelefonok, a memóriamodulok és a merevlemezek – világpiacán, amelyek iránt a kereslet ráadásul töretlenül nő. A dél-koreai óriás termékei műszaki tartalmuk mellett formatervükkel is egyre látványosabb sikereket érnek el, és a cég márkaneve kitartóan tör előre a legértékesebb brandek listáján. A vállalat fegyvertárában a nyomtatók és a többcélú készülékek mellett mára a noteszgépek és az IP-telefonok is helyet kaptak – alkalmat adva irodaberendezési cikksorozatunk folytatására.

Kis Endre

A DisplaySearch, a kijelzők területére szakosodott piackutató cég előrejelzése szerint idén 43%-kal fognak nőni a szállítók bevételei ebben a szegmensben – a tavalyi 26%-os növekedéshez képest –, amelynek mérete eléri a 9,42 milliárd dollárt, és ez elsősorban a TFT LCD monitorok iránt mind szélesebb körben mutatkozó érdeklődésnek lesz köszönhető. A kínálatot és keresletet negyedévente értékelő elemzés alapján a vezető szállítók körében a Samsung számíthat a torta legnagyobb szeletére, piaci részesedése elérheti a 17%-ot.

Ennél is nagyobb, 56%-os növekedésre számít az IDC Worldwide TFT-LCD Demand and Supply 2004-2007 Forecast című jelentésében. Igaz, a piackutató szerint a TFT LCD kijelzők piaca – az LCD tévék, a noteszgépek és az asztali LCD monitorok forgalmát értve alatta – tavaly 24 milliárd dollárt tett ki, és az elemzők szerint ez 2007-re 42 milliárd dollárra duzzadhat.

Idén az IDC várakozásai szerint az LCD panelek összforgalma az említett 56%-os éves szintű növekedés mellett el fogja érni a 37 milliárd dollárt.

Szintén az IDC adatai szerint a múlt év utolsó negyedében a Samsung mobiltelefonok forgalma 6,5%-kal nőtt a harmadik negyedévhez, és 26,1%-kal az előző év azonos időszakához képest, amivel a vállalat megdöntötte saját csúcsát. Ezek az eladások mindenekelőtt a felsőkategóriás kamerafonok népszerűségéből táplálkoztak, és a Samsung mobilágazata – amely a szállítók versenyében világviszonylatban a harmadik, Európában az ötödik helyen áll – ennek a termékkategóriának köszönheti, hogy éves szinten 22,7%-os növekedést könyvelhetett el 2003-ban.

» CLP-500: a kisméretű és csendes színes lézernyomtató vezetékes és vezeték nélküli hálózatba is köthető

Végül még egy európai vonatkozású adat a Gartnertől, amely szerint 2004 első negyedében az EMEA (Európa, Közel-Kelet és Afrika) térségben a PC-piac eredménye ismét felülmúlta a várakozásokat: 14,9 millió számítógépet értékesítettek a régióban, ami a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva 17%-os növekedésnek felel meg, és a kedvező áraknak, valamint jelentős mértékben a noteszgépek iránti keresletnek tudható be.

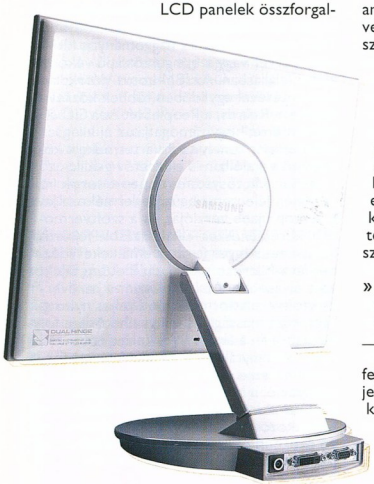

» A SyncMaster 173P díjazott formaterve összesen egy kezelőgomb elhelyezésére szorítkozott

Ezeket az eredményeket és előrejelzéseket látva már cseppet sem tűnik megalapozatlannak a Samsung célkitűzése, amely szerint 2010-re a digitális konvergencia éllovasává, más szóval az elsőszámú elektronikai céggé kíván nőni. Jóllehet a vállalat mindössze tíz éve, 1993-ban kezdett hozzá a belső átszervezéshez, amelynek során teljes egészében digitálissá vált – azaz a csúcstechnológiát nemcsak fejlesztette és értékesítette, hanem a cégvezetésben is alkalmazni kezdte –, és csupán 1999-ben kezdett világméretű kampányba. Ennek a nagyra törő stratégiának mi most egy részterületét tekintjük át írásunkban a Samsung által az idei Cebiten bemutatott – és többnyire az év derekán, második felében forgalomba kerülő – vállalati termékek kínálatán keresztül.

A SOHO-MESTER ÉS TÁRSAI A Samsung csúcskategóriás LCD monitorainak legújabb képviselője, a SyncMaster 173P letisztult vonalvezetésével kikapcsolt állapotban is vonzza a szemet. Fehér-gyöngyház tónusú, elegáns burkolatán összesen egy gomb található a bekapcsoláshoz, a képernyő összes beállítása a gyártó MagicTune

szoftveréből végezhető el, így az OSD menüben történő navigálásra szolgáló kezelőszerveket is el lehetett hagyni. A szoftver előre programozott beállításokat kínál szövegszerkesztéshez, internetezéshez és szórakozáshoz, továbbá azt is lehetővé teszi, hogy az ugyanazon a gépen dolgozó felhasználók kialakíthassák és elmenthessék egyéni beállításaikat tartalmazó profiljukat.

A 43,18 cm (17 col) képátlójú SyncMaster 173P LCD paneljének válaszideje 25 ms-nál kisebb, így a legakciódúsabb képi tartalmat is élethűen adja vissza. Analóg és digitális bemenet egyaránt található rajta, maximális felbontása 1280x1024 képpont, kontrasztaránya 700:1, rendkívül széles rálátási szöge pedig 178 fokos. MagicStand talapzatán a kijelző 180 fokban forgatható el, magassága és dőlésszöge is tág határok között állítható. A SyncMaster 173P nemcsak felhasználó-, hanem környezetbarát is, amit TCO03-as tanúsítványa támaszt alá.

A kis- és középvállalatok számára a Samsung új színes lézernyomtatót és két többcélú készüléket is bemutatott Hannoverben, amelyek szállítása a második negyedévben, nem sokkal e sorok közzététele előtt indul. A CLP-500 A/4-es lézernyomtató igen nagy teljesítményű, fekete-fehér üzemmódban 20 oldalt nyomtat percenként, és ugyanennyi idő alatt 5 színes oldalt készül el. Beépített 64 Mbyte-os memóriája 192 Mbyte-ig bővíthető, így grafikában gazdag feladatokkal is jól terhelhető, papírtálcája 350 lapos. A CLP-500 ugyanakkor rendkívül kis méretű (körülbelül 50x40x40 cm-es) és halk, kevés mozgó alkatrészt tartalmazó motorjának köszönhetően 48 dB-es zajszinten működik. A felhasználót olyan megoldások segítik a nyomtató kezelésében, mint a beépített LCD kijelző, az egyetlen gombnyomással indítható kétoldalas nyomtatás és az egyszerűen cserélhető tonerkazetta. A CPL-500 párhuzamos és USB 2.0 csatolófelülettel rendelkezik, de Ethernet és Wi-Fi (802.11b) vezetékes és vezeték nélküli hálózati kapcsolattal is felszerelhető, így rugalmasan illeszthető az irodai környezetbe.

A Samsung az otthoni és kisirodák (a SOHO-piac) elvárásaihoz igazodva tervezte meg többcélú készülékeit is. Az SF-560 egy önálló lézerfax, míg az SF-565P egy nagy teljesítményű lézernyomtató fax-, másoló-, szkenner- és telefonképességekkel ellátva. Mindkét modell 33,6 kbit/s-os modemen keresztül kommunikál, és költségcsökkentő szolgáltatások sorát kínálja a toner- és a telefonhasználat tekintetében egyaránt.

A dél-koreai gyártó Hannoverben újdonságként mutatta be IP-alapú vállalati telefonrendszereit, amelyek hangalapú és adatkommunikációs szolgáltatásokat nyújtanak vezetékes és vezeték nélküli környezetben. Az OS 7200-as rendszer 128 felhasználó kiszolgálására alkalmas, 19 colos szekrényébe különböző modulokat szerelhet a felhasználó a digitális és analóg vonalkártyáktól kezdve az átjárókon, útválasztókon és kapcsolókon át virtuális magánhálózatig és tűzfalig, valamint vezeték nélküli hozzáférési pontig. Mivel az OS 7200 a DECT és a WLAN vezeték nélküli hálózatot egyaránt támogatja, a vállalatok megtakaríthatják a párhuzamos infrastruktúrák kiépítésével járó felesleges kiadásokat, miközben alkalmazások széles választékát használhatják a hangpostafióktól az egységes üzenetkezelésen (UMS) át a telefonos ügyfélszolgálatig. Az OS 7200 áprilisban került forgalomba Európában, és egy kisebb, 13 felhasználós mikrováltozata, az OS 12 is elérhető, amely nem moduláris felépítésű, ellenben plug and play kialakítású, és egy könnyen kezelhető szoftverrel egyszerűen kezelhető.

» Az M35 noteszgép teljes körű hordozható médiaközpont, így a kemény munka mellett a felhasználás egyéb forgatókönyvei is elképzelhetők

Szintén az otthoni és kisirodák érdeklődésére tarthat számot a SOHO Master, a Samsung WLAN-alapú, azaz vezeték nélküli hozzáférési pontra épülő IP-telefónia rendszere. A kompakt készüléket egyszerűen ADSL vagy kábelmodemre csatlakoztatva a vezeték nélküli hálózat minden különösebb installálás nélkül feláll, a konfigurálás elvégezhető a SOHO Master nagy LCD kijelzője és navigációs gombja segítségével.

A kommunikációs mester legfeljebb 8 WLAN-os telefon használatát teszi lehetővé, belső access pointja a 802.11b és 802.11g vezeték nélküli hálózati szabványokat egyaránt támogatja, így 54 Mbit/s-os sávszélességet nyújt.

A Cebiten debütált a Samsung két noteszgépe, a PC-X30-as és az M35-ös modell, mindkettő elegáns, minimalista vonalvezetésű, ezüstszürke metál megfogalmazásban. A PC-X30 leglátványosabb eleme, a 38,35 cm (15,1 col) képátlójú és széles képarányú LCD kijelző WXGA (1280x800 képpont), illetve WSXGA+ (1680x1050) felbontású. A gép tömege ehhez képest mindössze 2,4 kg, vastagsága pedig 2,62 cm. Az 1,4–1,8 GHz-es Intel Pentium M processzort és az Nvidia GeForce FX grafikus motorját tartalmazó noteszgép így a nagy teljesítményt magas fokú mobilitással ötvözi, amit a beépített Intel Centrino vezeték nélküli hálózati technológia és a 6 órás akkumulátoros üzemidő is sugall.

» A SOHO Master segítségével a legkisebb iroda is könnyen kialakíthatja IP-alapú kommunikációs rendszerét

Az M35 valamivel testesebb (tömege 3,7 kg, vastagsága 4,45 cm), viszont még így is könnyen hordozható, többcélú médiaközpontként használható. A 39,11 cm (15,4 col) képátlójú és 16:10 képarányú, WSXGA+ felbontású kijelzőn nemcsak a DVD-filmek, hanem a beépített analóg-digitális kombinált tévétunerrel fogott műsorok is élvezhetők. Az élmény színvonaláról mélynyomóval kiegészített, 2.1 csatornás hangrendszer gondoskodik, amelyet a Samsung a JBL-lel közösen fejlesztett, a tévéműsorok előre programozott felvételének lehetőségét – számítógépről lévén szó – talán említeni sem kell. A hordozható médiaközpont kelléktárát a távirányító teszi teljessé. Hogy mindez milyen hatással lehet mondjuk egy M35-össel felszerelt otthoni irodában végzett munka hatékonyságára, azt egyelőre felesleges találgatni, mivel a noteszgép jelenleg sajnos csak Dél-Koreában kapható.

CSOMAGOLNI IS TUDNI KELL Itt nem tárgyaljuk részletesebben a Samsung alkatrészkínálatát, csupán megemlítjük, hogy a gyártó 6,35 cm-es (2,5 colos), 30–80 Gbyte kapacitású mobil merevlemezeket és 16-szoros sebességű DVD-írókat is bemutatott Hannoverben. Májusi számunkban közzétett Cebit-összefoglalónkban (➲ **Hannoveri hangulatkeltők – PCM, 2004/5/16**) a gyártó szórakoztatóelektronikai és mobilkommunikációs termékújdonságait is bemutattuk. Az ipari formatervezés egyik legjelentősebb európai központjának számító Industrie Forum Design Hannover idén nyolc Samsung terméknek ítélte oda az iF Design-díjat, közöttük az itt ismertetett SyncMaster 173P LCD monitornak, valamint a magazinunk hasábjain korábban bemutatott mobiltelefonok, LCD tévék és plazmaképernyők közül többnek. Ezek némelyike az irodában is megtalálhatja helyét impresszív prezentációs eszközként, de a benyomáskeltés a vezeték nélküli hálózatot – tehát kevés kábelt – használó vállalatnál akár a végletekig fokozható a Samsung VC- RP30W intelligens robotporszívógépével. PCM

A DVD-filmeket a NetPiac Kft. biztosította. NetPiac Kft. ☎ 239-4517, www.netpiac.hu

» Pál Utcai Fiúk-koncert – Közönséges PUF

PUF nekem!

Nagy Zoltán

A Pál Utcai Fiúk zenekar nem tartozik a divatos tucc-tucc zenét játszó bandák körébe. Ez abból is látszik, hogy már több mint 20 éve formálják a hazai könnyűzenét. Ezt tavaly jubileumi koncerttel ünnepelték meg a Petőfi Csarnokban. A zenekar szerénységére jellemző a színhely megválasztása, amivel csak annyi volt a gond, hogy szűknek bizonyult: sok rajongó volt kénytelen kihagyni ezt a bulit, ami azért is kár, mert azóta pihenőt tart a banda, bizonytalan ideig nem fognak fellépni.

» Fent a PUF, lent a zsűri

Előre tudva ezt, a jubileumi buliról CD és DVD is készült. Utóbbit nézve-hallgatva kapunk egy kicsit abból az élményből, amit a helyszínen lévők is megtapasztaltak. A színpadkép, a kamerák elhelyezése, az operatőri munka jelzi, hogy itt nem a látványon, hanem a zenén van a hangsúly – és ez így van jól. A DVD-re került 28 szám a zenekar termésének színe-javát felöleli, ami igazi csemege a rajongók számára.

Bár a hangkép 5.1-es, nem igazán dolgoztatja a hátsó hangszórókat. Ebben számomra egy Metallica-koncert az etalon, amelyet nézve teljesen úgy érezhetem magam, mintha a dühöngően lökdösődnék. Itt ez hiányzik, viszont maga a zenekar tisztességesen, sőt szépen szól, főleg ha a DTS sávot hallgatjuk.

A koncert mellé kapunk még három klipet, egy bemutatót a zenekarról és a tagokról, valamint feliratot a dalszövegekkel (szerencsére nincs karaoke üzemmód :).

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★☆☆

- DTS: **magyar**
- Dolby Digital 5.1: **magyar**
- Dolby Stereo: **magyar**
- Feliratok: **magyar**
- Képarány: **4:3**
- Hossz: **130 perc**
- Kiadó: **Antenna Multimédia**
- Ár (bruttó): **6500 Ft**

» Keresd a nőt! – Extra kiadás

Még néhány dolgot Maryről

Branyiczky Gábor

Bár a magyar keresztségben a *Keresd a nőt!* címet kapó Cameron Diaz–Matt Dillon–Ben Stiller vígjáték a mozis karrier után megjelent már DVD-n, a most kiadott kétlemezes változat igencsak érdemes a figyelemre.

A történet első hallásra igen banális: Ted tizenhárom évvel a gimnázium után rájön, hogy élete szerelme Mary, akivel akkor nem jutott el a végzősök báljára. A hibát kijavítandó előbb megpróbál információkat szerezni a lányról, majd maga indul megkeresni. Arról, hogy ez mégse egy könnyed szerelmi történet legyen, a *Dumb és Dumber* rendezője, a Tedet alakító Ben Stiller és ellenlábasa, a szintén Mary kegyeiért küzdő, de nagyon piszkos eszközöket bevető Matt Dillon gondoskodik, érzelmek helyett nevetéssel csalva könnyet a nézők szemébe.

A filmet immár szinkron is kíséri, ami ugyebár igen nagy előny egy feleséggel-barátnővel együtt nézhető házimozi esetében. Azt pedig, hogy a kibővített változat plusz jelenetei nem kaptak szinkront, csak feliratot, jóindulatúan soroljuk az érdekességek és ne a hibák közé.

» Itt repül a kiskutya!

A második korong pedig az extrák barátainak kínál nagyon sok csemegét – még rejtett extrákat is. A szereplőkkel és a stáb tagjaival készített interjúk, a forgatás és a film hátterét bemutató dokumentumfilmek és egyebek sorából csak a rendezői vagy szereplői kommentár hiányzik. Utóbbit azonban bőséggel feledteti a bakiparádé vagy a karaoke.

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★★★

- Dolby Digital 5.1: **angol**
- Dolby Surround: **magyar, cseh, lengyel, orosz**
- Feliratok: **magyar, angol, cseh, lengyel, orosz**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **118 perc**
- Kiadó: **20th Century Fox**
- Ár (bruttó): **5690 Ft**

» A medál

Csak rajongóknak!

Weisz Tamás

Nagyon reméltem, hogy *A szmokinger* csak egy „pillanatnyi kihagyása" volt Jackie Channek, de úgy tűnik, sajnos nem. Pedig A *medál* szereposztása több, mint ígéretesnek tűnt, hiszen az idén 50 éves Jackie mellett olyan sztárokat láthatunk, mint a *Shop-show* és a *Ha eljön Joe Black* gyönyörű Claire Forlanija, *Az ötödik elem*ből és a *Keresd a nőt!*-ből ismert Lee Evans, a *Vatel* XIV. Lajosa, Julian Sands vagy maga Gimli, azaz Maximillian P. Arturo professzor, vagyis John Rhys-Davies. A hongkongi-amerikai koprodukcióban készült akció-vígjáték-fantasy valahogy nem igazán „működik". (Emiatt kicsit félek a nálunk valamikor ősszel bemutatásra kerülő *80 nap alatt a Föld körül*ről, amelyben Jackie Passepartout-ot, Phileas Fogg inasát fogja alakítani, és amelyben nem kisebb nevek lesznek a partnerei, mint Kathy Bates, John Cleese, Arnold Schwarzenegger, Owen Wilson és Rob Schneider.)

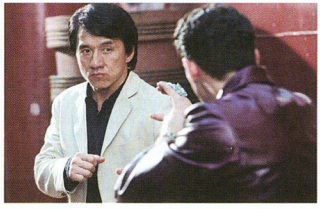

» Mindjárt beindul a pofonofon...

Magára a DVD-kiadásra azt hiszem, leginkább a „korrekt" jelző a megfelelő. Az egyszerű, állóképes menüből indítható film anamorf képe és Dolby Digital 5.1-es hangja – mind az eredeti angol, mind a magyar – teljesen korrekt, hozza az elvárható minőséget. A producer és a vágó kommentárja természetesen nem mentes a szokásos „fényezésektől", de többnyire korrekten kielemzik a trükköket. A több mint egy tucat kimaradt jelenet nem is annyira kimaradt, inkább csak kurtított, de akad közöttük Lee Evans-produkció, valamint egy alternatív befejezés is.

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★☆☆

- Dolby Digital 5.1: **magyar, angol, cseh, orosz**
- Feliratok: **magyar, angol, bolgár, cseh, dán, finn, görög, hindi, holland, horvát, izlandi, lengyel, norvég, orosz, román, svéd, szlovén**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **85 perc**
- Kiadó: **Columbia/TriStar**
- Ár (bruttó): **5990 Ft**

» Volt egyszer egy Mexikó

Újra szól a gitártok

Polcz Péter

A gitártokba rejtett fegyverraktárral barangoló magányos hős visszatért a moziászonra. Nagyon vártuk – talán túlságosan is. A *Volt egyszer egy Mexikó* ugyanis a látványos erőfeszítés ellenére sem képes felnőni a legendás előzményekhez, amelyek méltán tették elismert rendezővé a szinte semmiből jött Robert Rodriguezt. A fanyalgás természetesen betudható az El Mariachi és a Desperado által felállított túl magas mércének, de mindenképp le kell szögeznünk, hogy a *Volt egyszer egy Mexikó* bizony több sebből vérzik, mint elődei együttesen.

A magányos hős imágójának fenntartása érdekében főhősünk szeretett arájának el kell távoznia az élők sorából, viszont Salma Hayeket nem lehetett kihagyni, így a történet nagy része a szeretett hölgy elvesztését meséli el – de legnagyobb megdöbbenésünkre Rodriguez rendezői fegyvertára ebben tökéletesen csődöt mond. Még Johhny Depp sem képes igazán életet lehelni a sajátos utakon járó titkosügynök morbid szerepébe, így ismét elmondhatjuk: sem a nagy költségvetés, sem a színvonalas trükkök, de még a parádés szereposztás sem garancia a jó filmre.

» Gyengén szól a kamarazenekar

A DVD-kiadás átlagosan sikerült, a magyar 5.1-es hangsáv a halvány szinkronszínészi teljesítménytől eltekintve szépen szól. A menük, bár kizárólag angol nyelvűek, nagyon jól néznek ki. Sajnos az extrákon nincs magyar felirat, így hiába vonzó a hét kisfilm, a kimaradt jelenetek és a rendezői kommentár, jó angoltudás nélkül ezek mind élvezhetetlenek.

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★★☆

- Dolby Digital 5.1: **magyar, angol, német**
- Feliratok: **magyar, angol, német**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **98 perc**
- Kiadó: **Columbia/TriStar**
- Ár (bruttó): **5990 Ft**

» A leghosszabb nap – Extra változat

60. évforduló

Nagy Zoltán

Az 1962-ben készült, két Oscar-díjat nyert film aktualitása, hogy idén június 6-án volt a partraszállás és ezzel a második front megnyitásának 60. évfordulója. De nemcsak a történelmi tanulmányainkat egészíthetjük ki vele, játékfilmnek sem utolsó, olyan ismert színészekkel, mint például Paul Anka, Richard Burton, Sean Connary és John Wayne.

» Ők nem Ryan közlegényért mennek

A leghosszabb napról szóló film maga is rettentő hosszú, 171 perc, majdnem három óra. Ennek oka, hogy a készítők minél több nézőpontból kívánták bemutatni azt az egy napot. A film már többször volt látható tévében is, arra visszaemlékezve azonnal szembetűnik, hogy a DVD-n fekete-fehérben látható. Az igazság az, hogy ez az eredeti, amelyet utólag színezett ki a Turner hálózat, úgy gondolván, hogy a színes kiadás tovább növeli a film sikerét. Ez persze nem jött be nekik, a filmhez jobban illik a fekete-fehér kivitel, amely még hitelesebbé, drámaibbá teszi az ábrázolást. Bár 1939 óta készítenek színes filmeket, a rendezők szívesen nyúlnak a fekete-fehér technikához, emlékezzünk csak a Kill Bill egyes jeleneteire.

A kép minősége kiváló, és kifejezetten érdekes a fekete-fehér kép mellett a teljes térhatású, 6 csatornás angól vagy a surround magyar hangsávot hallgatni. A film hossza miatt a werkfilm és a közel egyórás *Visszatérés a partraszállás helyszínére* című dokumentumfilm a második lemezre került fel.

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★☆☆

- Dolby Digital 5.1: **angol**
- Dolby Surround: **magyar, cseh, lengyel**
- Feliratok: **magyar, angol, arab, cseh, görög, héber, lengyel, portugál**
- Képarány: **16:9**
- Hossz: **171 perc**
- Kiadó: **20th Century Fox**
- Ár (bruttó): **5690 Ft**

» Csatatér

A háború klasszikusa

Nagy Zoltán

Négy évvel a második világháború befejezése után egy forgatókönyvíró, aki maga is megjárta az európai hadszínteret, elhatározta, hogy emléket állít a 101. légideszant hadosztálynak, melynek maga is tagja volt. 1944 decemberében az Ardennekben, Belgium és Luxemburg határánál a németek egy utolsó nagy ellentámadást kíséreltek meg, amelynek során ezt a hadosztályt is bekerítették. A hó és a hideg mellett szűnni nem akaró köd nehezítette az amerikai katonák küzdelmét, akik ennek ellenére hősiesen kitartottak.

Bár a filmet szinte teljes egészében stúdióban forgatták, a végeredménye ez nem nyomja rá a bélyegét. Nincsenek benne látványos effektusok, robbanások, véres csatajelenetek, ennek ellenére – vagy talán éppen ezért – valósághű az ábrázolás. Üdítő kivétel a film az erősen túlzásokba eső, öncélúan véres képek korában. Nincs benne világraszóló románc, sőt még kiskutya sem, a mű tényleg magáról a harcosról és a csatáról szól.

» Szép város Bastogne...

Az 1950-ben két Oscar-díjjal jutalmazott film mellett két rövidfilm is található a lemezen. Az egyik egy MGM által készített újraértelmezése a Piroska és a farkas mesének, a Tom és Jerry klasszikus stílusában, míg a másik szintén egy vidám film, *Elmélkedjünk* címmel. Mindkét film ugyanakkor készült, mint a *Csatatér*, és legfőképpen azért kerültek a DVD-re, hogy olják a háborús film komor hangulatát, másrészt a kor egyéb filmalkotásairól is képet kapjunk.

kép	★★★★☆
hang	★★★★☆
extra	★★★☆☆

- Dolby Mono: **angol, francia, olasz**
- Feliratok: **magyar, angol, arab, bolgár, cseh, dán, francia, görög, holland, horvát, izlandi, lengyel, olasz, portugál, román, svéd, szlovák, török**
- Képarány: **4:3**
- Hossz: **113 perc**
- Kiadó: **Warner Bros.**
- Ár (bruttó): **4690 Ft**

Spartacus – Különleges kiadás

» Lázadás Róma és Hollywood ellen

A hónap DVD-je

Spartacus, a trák gladiátor és társai egy Crassus és társasága szórakoztatására szervezett véres viadal másnapján fellázadnak, és Batiatus gladiátoriskolájából a Vezúvhoz menekülnek.

Weisz Tamás

A mintegy 70-80 rabszolga szökésének híre futótűzként terjed a tartományban, majd az egész birodalomban, és a szökött rabszolgák sorra csatlakoznak az egyre növekvő sereghez. Spartacus és követői nem akartak mást, csak elmenekülni a Római Birodalomból, és hazajutni, azonban ezt részben félve a további lázadásoktól, részben – hiszen a politika már akkor is nagy úr volt – hatalmi harcok okán nem tűrhette Róma, nem tűrhette a szenátus, nem tűrhették a tábornokok, így több légiót is küldtek Spartacusék ellen. Végül is Crassus i.e. 71-ben legyőzte az akkor már két éve harcoló egykori gladiátort és seregét, a körülbelül 6000 elfogott rabszolgát pedig keresztre feszíttette a Capua és Róma közötti úton.

BOSSZÚ EGY ELVESZTETT SZEREPÉRT

Kirk Douglas (A nap szerelmese, Újra szól a hatlövetű) nagyon szerette volna megkapni a Ben Hur címszerepét, azonban William Wyler rendező ragaszkodott Charlton Hestonhoz, és Douglasnek „csak" Messala szerepét ajánlotta fel. Ezt az ajánlatot Douglas visszautasította – Messala szerepét végül Stephen Boyd játszotta el –, és elhatározta, elkészít egy saját ókori eposzt.

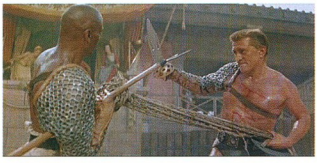

» Előbb a rómaiak szórakoztatására harcolt...

Már a forgatókönyv alapjául választott regénnyel is darázsfészekbe nyúlt, hiszen Howard Fast 1952-ben megjelent regénye (amelyet Szentkuthy Miklós fordított le magyarra) igen nagy port vert fel. Ráadásul a szkript megírására azt a feketelistás Dalton Trumbót kérte fel, akinek nevéhez ugyan nagyszerű filmek forgatókönyvei kapcsolódnak (Exodus, Római vakáció, Pillangó), azonban egyike volt a híres-hírhedt Hollywoodi Tízeknek, akik börtönbüntetést kaptak, mert megtagadták az együttműködést az Amerika-ellenes Tevékenységet Vizsgáló Kongresszusi Bizottsággal, és akiknek éveken keresztül álnéven kellett dolgozniuk. A Római vakáció eredeti változatán nem is szerepelt Trumbo neve, és nem is ő vette át a legjobb forgatókönyvért járó Oscar-díjat.

Az egyébként is hatalmas költségvetésűre tervezett film büdzséje akkor ugrott igen nagyot, amikor a forgatás kellős közepén kirúgták Anthony Mann rendezőt, és helyére az akkor még csak 31 éves Stanley Kubrickot (2001. Űrodüsszeia, Mechanikus narancs, Tágra zárt szemek) vették fel – aki éppen ezért soha sem tartotta saját „gyermekének" ezt a filmet.

Érdekes módon a film „entellektüeljeit" három angol színész adja: Spartacus nagy ellenfele, Crassus Laurence Olivier (Hamlet, Maraton életre-halálra, A braziliai fiúk), utolsó gazdája, Batiatus a rabszolga-kereskedő Peter Ustinov (Quo Vadis?, 80 nap alatt a Föld körül, Hercule Poirot megszemélyesítője), míg Róma legnagyobb bábjátékosa, Gracchus szenátor Charles Laughton (A vád tanúja, Lázadás a Bountyn, A diadalív árnyékában). Sőt nemcsak nagyszerűen eljátszották ezeket a szerepeket – Ustinov meg is kapta érte a legjobb mellékszereplőnek járó Oscar-szobrot –, hanem egyes dialógusokat át is írtak, pontosabban Ustinov átírta azokat a párbeszédeket, amellyel idősebb kollégája, Charles Laughton elégedetlen volt.

» ...majd 70 000 rabszolga élén Róma ellen indult

TÖBBSZÖRÖSEN FELÚJÍTVA Az 1991-ben James C. Katz és csapata által felújított (ők restaurálták többek között a My Fair Ladyt és a Hátsó ablakot is) film több mint két évvel ezelőtt már megjelent hazánkban is DVD-n, akkor azonban egyrészt magyar szinkron, másrészt mindenféle extra nélkül. Utóbbi nem is csoda, hiszen a több mint háromórás film így is csak „cipőkanállal" fért rá egyetlen korongra.

Így nem igazán meglepő, hogy a most megjelent kiadáson maga a film is két lemezre került, ezért a szünetben ki kell cserélnünk a DVD-t a lejátszóban. De ezért a kis kényelmetlenségért cserébe sokkal jobb kép- és hangminőséget kapunk. A jóval magasabb bitrátával újratömörített kép mellé választhatjuk akár az eredeti hangokat DTS-ben vagy Dolby Digital 5.1-ben, illetve az új magyar szinkront Dolby Digital 5.1-ben.

» A legnagyobb harcosnak is kell egy kis gyakorlás

Az igazi rajongók – és az angol nyelvet a közepesnél jobban értők – a filmet megtekinthetik két kommentársávval is. Az elsőben a film címszereplője és producere, Kirk Douglas mellett Peter Ustinovot, Edward Lewis producert, Robert Harris filmrestaurátort, Howard Fast írót és Saul Bass látványtervezőt hallgathatjuk meg, míg a másikon Michael McConnahie színész tolmácsolásában hallhatunk részleteket Dalton Trumbo jegyzeteiből, kimaradt zenei betétek mellett.

De mindezeken kívül a második korongon a *Bonus* menüpont alatt találunk kimaradt jeleneteket, korabeli interjú- és híradórészleteket, egy rövid bemutatót a gladiátoriskola építéséről és életéről, számos fényképet és vázlatrajzot, valamint a Hollywoodi Tízek „bemutatkozó filmjét", amit közvetlenül a börtönbe vonulásuk előtt vettek fel. Sajnos sem ez, sem a többi extra nem kapott magyar feliratot, így ezeket leginkább csak az angolul értők fogják értékelni – a többieknek marad egy nagyszerű film nagyszerű tálalásban. PCM

kép	★★★★★
hang	★★★★★
extra	★★★★★

- DTS: **angol**
- Dolby Digital 5.1: **magyar, angol**
- Felirat: **magyar, angol, dán, finn, héber, izlandi, norvég, svéd**
- Képarány: **16:9**
- Kiadó: **Universal**
- Ár (bruttó): **3990 Ft**

MINDENT EGY HELYEN

masteringtől a sokszorosításig...

DVD5, DVD9, DVD10

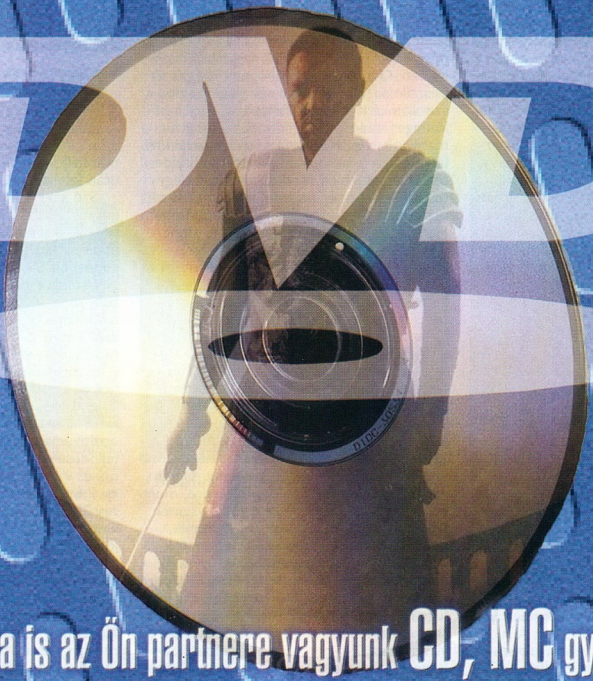

...továbbra is az Ön partnere vagyunk CD, MC gyártásban.

VTCD VIDEOTON
Kompaktlemez-gyártó Kft.

TÜV Rheinland EUROQUA EN ISO 9001:2000 ZN 75.100.8943

H-8001 Székesfehérvár, Pf.: 175 Tel.: +36-22-533-571, Fax: +36-22-533-077 Email: vtcd@vtcd.hu internet: www.vtcd.hu

A hónap játéka: Syberia II

» Következzen Kate kalandja!

A számítógépes játékok mai, akció és adrenalin uralta világában csak elvétve jelennek meg kalandjátékok. Pedig a hőskorban, a mikroszámítógépek idején ez a játéktípus az egyik legmarkánsabb szereplője volt a játékpiacnak.

Branyiczky Gábor

Öröm az ürömben, hogy az FPS-ek és az akció-kaland játékok dömpingjével dacolni próbáló fejlesztők igen magasra teszik a minőség lécét – és mint azt a Syberia is példázza, becsülettel át is ugorják, igen kellemes szórakozást ígérve a csavaros gondolkodásban élvezetet lelő játékosoknak. Szívem szerint még mindig „szöveges kalandjátéknak" titulálnám a Syberiát és a hasonló tőről metszett kalandjátéktársait, hiszen a játéktípus egyenes ági leszármazottja az anno Spektrum és Commodore gépeken oly sokak által kedvelt játékoknak.

Akkoriban még abból állt a játék, hogy a képernyőn megjelenő néhány soros leírás alapján adott utasításokat a játékos egy-egy helyszín átvizsgálására, a tárgyak használatára vagy éppen a továbbhaladásra, amit újabb rövid leírás követett. Nagyon sok órát el lehetett így tölteni, még akkor is, amikor csak durván rajzolt állóképek kísérték ezeket a játékokat. Aztán jött a forradalom, amikor a kétdimenziós képek interaktívvá váltak, és ide-oda lehetett sétálgatni a főszereplővel a szobákban-helyszíneken, a cselekvéseket, tárgyakat és a párbeszédek mondatait listából kiválasztva-összeállítva. Aztán persze megjelent a harmadik dimenzió is, de amint a fókuszba került, a kalandjátékok szépen el is kezdtek halódni – pontosabban a játékok maguk nem, csak éppen a fejlesztők figyelme fordult el nagyon a témától, alig egy-két megjelenésre korlátozva az éves „felhozatalt".

» Oroszországban lesznek jelentkezők, akik elcserélnék mozdonyunkat...

Pedig mint a Syberia első részének sikere is bizonyítja, igen is van mit keresnie egy jól kitalált világban játszódó, fordulatos történetnek a játékosok monitorán. Vannak még jó páran, akik örömüket lelik abban, ha az egér vagy joystick rángatása és gombjának nyomogatása helyett tekervényes és egymásba ágyazódó logikai feladványok kibogozása viszi őket előbbre a történetben. Valahogy úgy, ahogy a legnagyobb nézőszámokat elérő, látványeffektusokkal telezsúfolt filmek mellett komoly érdeklődés mutatkozik az egyszerű felvételekkel operáló krimik és lírikus hangvételű történetek iránt is.

MI VÁR A KALANDORRA? Márpedig a történet egyszerre krimibe illő és érzelmes, és bár a Földön – és nagyjából napjainkban – játszódik, kellőképpen idegen és misztikus. Kate Walker egy játékgyár beszerzőjeként érkezik Európába, ahol a különleges, mechanikus robotok – az automatonok – tervezőjével és gyártójával kell felvennie a kapcsolatot. Az üzleti kiküldetés azonban rövid úton az eltűnt, de egy titkos helyen még nagyon is élő mamutok utáni kutatásba fordul, amiben nemcsak Hans, a tervező, hanem nagyon is emberi főműve, Oscar, az automaton is társául szegődik. A szemrevaló és maroktelefonjával a földhözragadt menedzsertípust képviselő Kate pedig keresztülvág Európán, hogy messze északkeleten (nem véletlen a játék címe) megtalálja a rejtőzködő mamutokat.

A játékmenet a kalandjátékok klasszikus szabályait követi: számos helyszínt kell bebarangolnia a játékosnak, minden lehetséges személlyel beszélni kell, apránként felderítve a történetet és lépésenként jutva közelebb a megoldáshoz. A sikerhez szükség van még minden lehetséges (néha nagyon meglepő) tárgy begyűjtésére, mert sosem tudhatjuk, hogy az első helyszínen felvehető, látszólag felesleges cukorka nem játszik-e központi szerepet a játék közepe táján. Ráadásul mindezt úgy kell előadni, hogy bizonyos események, információk vagy tárgyak elérhetősége nagyban függ a játékos cselekedeteitől. Magyarán sokszor megesik, hogy egy-egy helyszínre visszatérve új tárgyat kell megkeresni, illetve bőven lesz alkalom arra, hogy újonnan felmerült témáról beszéljünk valamelyik szereplővel.

ÚJÍTÁSOK A játék első részéről megjelenésének idején csak szuperlatívuszokban beszélt mindenki, és meg is kapta 2002-ben az év kalandjátéka címet, bár sajnos nem sok versenytárssal kellett érte megküzdenie. Ettől függetlenül a Microdis fejlesztői nem ültek a babérjaikon, és a történet szintjén egyenes folyatatást jelentő

» A hátulról jegesmedve, elölről fóka, egyébként meg kutya Youki fontos szereplő

második részt elég komoly módosítások után jelentették meg.

Szó szerint látványos változások tapasztalhatók a grafikus motor működésében. A szereplők jóval több sokszögből épülnek fel, és kidolgozottabbak. Az előre renderelt hátterek pedig, amelyek a maguk stílusos grafikájával roppant sokat tettek a hangulat megteremtéséért, aktív árnyékokkal és változó időjárással gazdagodtak, illetve váltak élővé. Az már a játék motorját is érintő változás, hogy az epizódszereplők és statisztákat számát is megnövelték, valódi élő városokká változtatva az emberek lakta helyszíneket.

A kalandjátékok egyik mellékes, de fontos pozitívuma a látvány és a működés minden fejlődése ellenére megmaradt: nem kell erőmű és vagyonokat érő videovezérlő a Syberia II futtatásához. A hivatalos adatok szerint egy 350 MHz órajelű Pentium II processzor és egy DirectX 8.1-et támogató VGA vezérlő a minimális hardverszükséglete.

Mivel a játék egy történet második része, kétségtelenül vannak mozzanatok, amelyek megértéséhez igen jól jön az első epizód ismerete – ám anélkül is élvezhető a kaland. A játék idegen nyelvű – az angol mellett német, francia és olasz változata is létezik –, de reméljük, ez csak ideig-óráig jelent problémát. A reménykedésre az ad okot, hogy a Syberia első részének megjelenése után nagyjából egy évvel hozzáférhetővé vált a magyarítás.

»infó

http://syberia2-game.com/syberia2/english/

Játékdemók DVD-nken

» Nyári játéközön

A nyár kellős közepén a szerencsések vízparton, hideg frissítők társaságában vészelik át a forróságot. Szép számban akadnak azonban, akiknek a számítógép előtt ülve kell senyvedniük. Hogy ez ne legyen teljességgel elviselhetetlen, izgalmas játékdemókat gyűjtöttünk össze korongunkra.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

A július többek közt azért is szerencsés hónap, mert a májusi Electronic Entertainment Expón (E3) bemutatott játékok egy részének előkerül a játszható demója. Ilyen többek közt a profi stratégiai játék, a Ground Control második része, vagy a hatalmas rajongótábort magáénak tudó Thief: Deadly shadows. A nagy nevek mellett még egyéb nyalánkságokkal is találkozhat, aki megnézi lemezmellékletünk játékrovatát.

GROUND CONTROL II: OPERATION EXODUS Az első rész a maga idejében meghatározó volt: mindamellett, hogy jó játék volt, kiválóan kihasználta a térbeli látvány és irányítás adta többletet. A Massive Entertainment a folytatást is ennek szellemében fejlesztette.

» Már az elején támadásra kell számítanunk

A játék stílusát tekintve taktikai, valós idejű stratégiai játék. A küldetés elején egy maréknyi csapattal kezdünk, amihez újabb és újabb egységek érkeznek légi szállítógépeken. Az első részhez képest itt már fejleszthetjük is ezeket a gépeket, így szerelhetünk rájuk ágyúkat és vastagabb páncélt is. Az egységeket pénzért vásárolhatjuk meg a játék közben is, feltéve, hogy szükségünk van az utánpótlásra. A demó egy bemelegítő küldetést is tartalmaz, amire szükség is van a bonyolult irányítás és összetett kezelés miatt. Aki ezen átrágta magát, egy éles bevetést is végigjátszhat egyjátékos üzemmódban. A Ground Control II igazi meglepetése a kooperatív üzemmód, ahol egyszerre akár ketten, egymás oldalán harcolva játszhatjuk végig az egyjátékos pályákat. Ez valós idejű stratégiáknál (de más játékok esetén hasonlóan) nem mindennapi lehetőség, megduplázza a játék újrajátszhatósági mutatóját.

THIEF: DEADLY SHADOWS A Thief (tolvaj) című játék első része sok-sok évvel ezelőtt látott napvilágot. Akkor egy csapásra bombasiker lett, hiszen itt hegyezték ki először a játékmenetet a lopakodásra, sötétben bujkálásra, orvgyilkosságra. A most megjelent harmadik résznek már komoly elvárásoknak kellett megfelelnie mind a játékosok, mind a szakma részéről. A játék egyik sarkalatos pontja volt a megfelelő és minél realisztikusabb fény-árnyék hatás modellezése. Szerencsére jól választottak a fejlesztők, amikor az Unreal Warfare játékmotor egy erősen módosított változatára építették a játékot. Ez a motor már bizonyított a Deus Ex: Invisible War játék esetében. A Thief 3-ban – legtöbben egyszerűen csak így nevezik – ennek megfelelően nagy részletességű, dinamikus fényforrások által bevilágított pályákon játszunk. Sajnos a szép látványnak ára is van, ide bizony elkel a komoly 3D-s videokártya és az erős processzor, a minél több memóriát nem is említve.

» Barátunk a sötétség

A demót egy bemelegítő küldetéssel kezdjük, aminek az elején a program felhívja figyelmünket a játékmenet szabadságára. Ebben az egy küldetésben lábnyomok és tippek segítik előrejutásunkat, ám ezek után már csak magunkra, ügyességünkre és leleményességünkre számíthatunk. Egy-egy feladatot számtalan módon megoldhatunk, akár úgy is, amire a készítők nem is gondoltak. Ebben nagy segítségünkre lesznek a különféle íjak és nyílvesszők, husángok, tőrök és kések. A berendezési tárgyak legtöbbje teljesen valóságosan reagál cselekedeteinkre, ami a fizikai motort dicséri. A mesterséges intelligencia is fejlett, az őrök hallanak és látnak, gyanakodnak, utánamennek a gyanús zörejeknek és mozgolódásoknak, de azért nem atomfizikusok, vagyis ügyesen taktikázva át lehet őket verni.

A Thief: Deadly shadows igazán jó játék lett, méltó folytatása elődeinek. A dinamikus fényhatások, a mesterséges intelligencia és a valós fizikai motor nagyban megdobják a játékélményt, mindenkinek ajánljuk, hogy tegyen egy próbát vele.

CODENAME GORDON Az eddigi legsikeresebb first person shooter szereplőjét senkinek sem kell bemutatnunk. Ő Gordon Freeman, a játék pedig a Half-Life. A játék folytatásának kiadását eredetileg tavaly őszre tervezte a kiadó, ám a valóságban mind a mai napig nem jelent meg. Most úgy tűnik, hamarosan napvilágot lát, az ígéretek szerint akár már a nyár folyamán. Néhány megszállott rajongó nem bírt várni a megjelenésig, így elkészítették saját Half-Life játékukat, majd a teljes változatot rögvest közkinccsé tették.

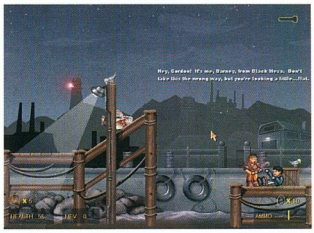

» Első fegyverünket ki mástól kapnánk, mint Barneytól

A Codename Gordon nem térbeli akciójáték, hanem egy hamisítatlan scrollozós platformjáték, ami a Half-Life világában játszódik. A főszereplő Gordon Freeman, és a többi szereplő is ismerős lehet az eredeti Half-Life-ból. Az NPC-kre szükség is lesz a játék során, ők irányítanak tovább és ők adják a küldetéseket. A Codename Gordon irányítása nem nehéz, különlegesség csak az egér használata lehet, ami egyben az irányzék is. A pályák végén főellenségek várnak, akik sokkal erősebbek és ügyesebbek.
A Codename Gordon ötletes, humoros játék, ráadásul a teljes verziót megkapjuk, így hosszú ideig – talán az igazi Half-Life 2 megjelenéséig – leköthetjük figyelmünket.

»infó

- www.groundcontrol2.com
- www.thief3.com
- www.steampowered.com

» Mini Manó – Ősz

Állatkerti játékos séta

Görbe Angéla

A CD-n található játékok egy történet köré csoportosulnak: az őszi állatkerti séta során azzal találják szembe magukat a látogatók, hogy mindent beborítanak a lehullott falevelek. Ahhoz, hogy megnézhessék az állatokat, különböző feladatokat kell teljesíteniük, és ennek jutalmaként szabadulnak ki az állatok a levelek alól.

A feladatok között szerepelnek különböző formafelismerő játékok (a faleveles, a befőttes és a diószedős játékban), irányfelismerő (cipősszekrény) és színfelismerő (esernyőkeresés) játékok. A bonyolultabb feladatok között találhatunk egyszerű csoportosításokra épülő játékokat is. Például a fecskés játékban az azonos színű fecskéket kell egy csoportba gyűjteni, vagy a szüretelés során a különböző színű szőlőket kell szétválogatni. De vannak bonyolultabb logikai játékok is, amelyekben az adott állathoz kell csoportosítani annak nyomát, lakóhelyét, eledelét vagy hangját.

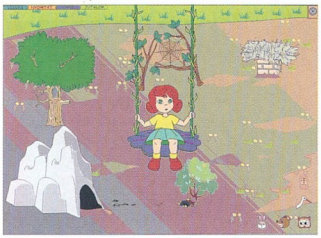

» Az állatok azt várják, hogy segítsünk nekik megkeresni az otthonukat

A praktikus tudásról szintén számot adhat a gyermek (vagy szert tehet rá) a gombaválogatós vagy a fagyasztóba bepakolós játék során – bár a valós kirándulásokon szedett valós gombákat azért továbbra is célszerű lesz igazi gombaszakértővel megvizsgáltatni.

Minden feladat sikeres megoldása egy-egy újabb állatot szabadít ki a falevelek alól, akik hálából különböző kunsztokat mutatnak be.

tartalom ★★★★☆
tálalás ★★★★★

➲ Ár (bruttó): **2990 Ft**
➲ Kiadó: Profi-Média Kft.
☎ **06-79-523-340**
➲ **www.profi-media.com**

» National Geographic Calendars

Sárga keretes naptárak

Weisz Tamás

Vannak olyan logók, amelyeket meglátva azonnal tudjuk, melyik cégről is van szó, és körülbelül mit várhatunk az általa kínált terméktől. Így egy sárga téglalapot meglátva szinte mindenkinek azonnal a National Geographic, és elsősorban a szép természetképek ugranak be. Nincs ez másként akkor sem, ha az újságosnál vagy a tévéképernyő bal felső sarkában látjuk meg a sárga négyszöget, és akkor sem, ha egy CD-ROM borítóján (főleg, ha az a CD egy sárga DVD-tokban lapul).

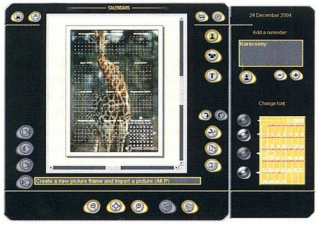

» Éves falinaptár készítése National Geographic módra

A CD-n található több mint 600 (sajnos csak kis felbontású, többségében 640x480 képpontos) kép kiváló alapot szolgáltat az angol Greenstreet naptárkészítő programjával előállítható heti, havi, negyedéves és éves naptárakhoz. Miután kiválasztottuk a nekünk tetsző dizájnt a több mint kétszáz sablon közül, meghatározhatjuk a kalendárium időszakát (természetesen az adott periódusban) – érdekes módon a heti naptárak kivételével –, azt, hogy a hét milyen napon kezdődik, kérünk-e borítót, vagy szeretnénk-e a nemzeti ünnepeket megjeleníteni. Utóbbiakat, angol programról lévén szó – a családi ünnepekkel együtt –, érdemesebb külön felvinni.

Ezután eldönthetjük, kezdődjön-e a nyomtatás, vagy inkább tovább csinosítjuk művünket az igencsak kezdetleges „rajzolóprogrammal", esetleg kicseréljük a képet – akár saját JPG, PNG, GIF vagy BMP formátumú képünkre.

tartalom ★★★☆☆
tálalás ★★★☆☆

➲ Ár (bruttó): **1990 Ft**
➲ Kiadó: SeVeN M Kft.
☎ **430-3750**
➲ **www.sevenm.hu**

» National Geographic Greeting Cards

Üdvözlettel, NG!

Weisz Tamás

Tőlünk kicsit nyugatabbra – de talán szép lassan nálunk is – a multimédiás kiadványok közül az egyik, ha nem *a* legnépszerűbb az üdvözlőkártya-készítők kategóriája, Dunát (Szajnát, Rajnát, Pót stb.) lehetne rekeszteni a különböző kártyatervezőkkel. Nem véletlen, hogy a Greenstreet National Geographic sorozatában illusztris helyet foglal el a Greeting Cards.

Évfordulókra, születésnapra, karácsonyra, húsvétra, anyák, sőt apák napjára, lakásavatóra, esküvőre és még egy tucat különböző alkalomra talál(hat)unk kedvünkre valót a több mint másfél száz sablon között, amelyekhez természetesen felhasználhatjuk mind a CD-ROM-on található körülbelül 600 kis felbontású (általában 640x480 képpontos) képet, mind saját fotóinkat, rajzainkat.

» Egy négyoldalas anyák napi üdvözlőkártya borítója

A Greenstreet szerény tudású, ám ennek köszönhetően könnyen használható „rajzolóprogramjával" további képeket, alakzatokat és szövegeket adhatunk a két- és négyoldalas üdvözlőlapokhoz, amelyeket kinyomtathatunk, vagy elküldhetünk elektronikus levélben is. Utóbbi esetben – akár MIDI-zenével „fűszerezve" – önállóan futtatható EXE file-t állít elő, amelyet elküldés előtt a hozzá tartozó képekkel együtt érdemes becsomagolni, különben sok rendszer automatikusan törli (a mai vírusos világban teljesen érthetően), így a címzett nem kapja kézhez gyönyörű alkotásunkat.

tartalom ★★★☆☆
tálalás ★★★☆☆

➲ Ár (bruttó): **1990 Ft**
➲ Kiadó: SeVeN M Kft.
☎ **430-3750**
➲ **www.sevenm.hu**

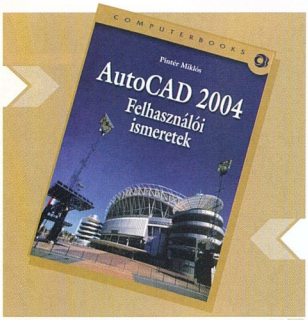

Pintér Miklós

AutoCAD 2004 – Felhasználói ismeretek

Pintér Miklós tollából rendszeresen jelennek meg az Autodesk termékeit bemutató könyvek. Ezúttal az AutoCAD legújabb verziójával, az AutoCAD 2004-gyel ismertet meg bennünket. Már a bevezetésben jelzi a szerző, hogy a szoftver működése alapvetően nem változott meg, de a fejlesztők számos olyan kényelmi szolgáltatással bővítették az egyes parancsokat, amelyek egyszerűbbé, gyorsabbá, így egyben hatékonyabbá teszik a mindennapi munkát.

A könyv indításként végigvezet bennünket a telepítés kisebb-nagyobb buktatóin, majd az elsősorban kezdők számára fontos alapvető tudnivalókkal ismerkedhetünk meg. Ezt követi a széles körű beállítási lehetőségek részletezése, valamint a könyv legnagyobb részét kitevő fejezet, ami az egyes parancsok bemutatásával foglalkozik. A parancsok megértését és alkalmazását nagymértékben megkönnyíti a több száz ábra, és az, hogy a szerző megadja az összes beállítható paramétert. A könyvben a parancsok leírása magyar és angol nyelven is szerepel, így alkalmas a szoftver mindkét nyelvi változatának elsajátítására, ezzel szemben sajnos a tárgymutató csupán a magyar nyelvű parancsok megkeresésében nyújt segítséget.

A könyv nem tankönyvként szolgál, hanem „mindössze" a parancsokat mutatja be. Tanulás céljára továbbra is a szerző *AutoCAD tankönyv és példatár* című művének 1. és 2. kötetét használhatjuk. Összességében elmondható: a szerző – folytatva a hagyományokat – ismét egy jól szerkesztett könyvvel állt elénk, amiben megvan az egyensúly az újdonságok és az alapvető képességek bemutatása között.

Tóth Tamás

ComputerBooks, 2004, 360 oldal,
4998 Ft

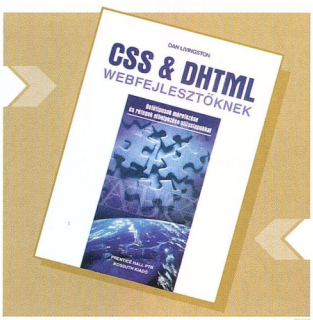

Dan Livingstone

CSS & DHTML webfejlesztőknek

Mindazoknak, akik jelenleg vagy a (közel)jövőben webhelyek tervezésével és készítésével foglalkoznak, mindenképpen legalább alapszinten illik megismerkedniük a lépcsőzetes stíluslapokkal (CSS) és a dinamikus HTML-lel (DHTML). Ezért is nagy öröm, hogy végre magyar nyelven is megjelent egy kezdőknek szóló könyv erről a témáról.

A szerző először megpróbálja röviden bemutatni a CSS lényegét, majd a DHTML – és értelemszerűen ehhez kapcsolódva – a JavaScript alapjait. E kis „lubickolás" után azonban egyből a mély vízbe löki az olvasót. Előbb mozgó menüt készít rétegek animálásával, majd a Stich online divatlapnak húzd és ejtsd módszerű bevásárlókosarat, végül a Shelley Biotech reklámszakembereinek kérésére egy kérdezz-felelek játékot.

Bár e példák során az olvasó valóban betekintést nyerhet a CSS és a DHTML világába, úgy vélem, a szerző túl nagy lépésekben próbál haladni, és úgy kezd bele a 64. oldaltól a DHTML-menü létrehozásába, hogy előtte a CSS-t és lényegét nem magyarázza el (20 oldal erre valóban kevés). Sőt ezt még a szintén 20 oldalas, a CSS-sel foglalkozó függelékben sem teszi meg, ahogyan szerintem a JavaScript-összefoglaló is kicsit „lóg a levegőben". Ezekhez képest kimondottan hasznos lehetne – főleg JavaScriptben programozóknak – a Netscape Navigator és az Internet Explorer böngészők objektummodelljeinek (DOM) ismertetése, ha az nem a 4-es verziókról szólna, de az is igaz, hogy a legtöbb esetben ezek is elegendők.

Hiánypótló lehetne ez a mű, de sajnos csak a rendelkezésére álló térnek egy kis szeletét tölti ki – így továbbra is várunk egy jó, magyar nyelvű könyvre, ami részletesen bemutatja a CSS-ek használatát.

Weisz Tamás

Kossuth Kiadó, 2003, 244 oldal,
3490 Ft

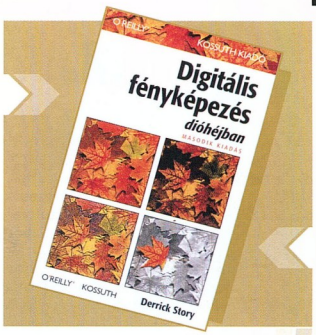

Derrick Story

Digitális fényképezés dióhéjban

Amíg néhány évvel ezelőtt a digitális fényképezőgépek csak a profik és a „kiválasztottak" kiváltsága volt, addig mára olyan természetessé váltak, hogy ma már sok esetben inkább azon lepődnek meg az emberek, ha hagyományos fényképezőgépet látnak. Sokan azonban úgy veszik és használják a gépeket, hogy nincsenek tisztában lehetőségeikkel és korlátaikkal. Elsősorban nekik ajánlható az amerikai szerző műve.

Az első fejezet – ahogy a szerző fogalmaz – egy részletes térkép, amely bemutatja, mi micsoda a fényképezőgépeken és -gépekben, mit jelentenek a különböző jelölések. E térképen külön jelöli azt is, hogy az egyes elemek közül melyek tartoznak az alapszinthez, a közép- és a felsőkategóriás gépekhez (szigorúan az amatőr réteget megcélozva).

Miután már tudjuk, mi micsoda a gépünkön, a második fejezetből azt is megtudjuk, hogy ez a sok minden mire jó, mire használható – miért és mikor kell expozíciókorrekció, mikor nem jó az automatikus fehéregyensúly-beállítás, mit jelentenek a főbb vakuüzemmódok, vagy mit jelent a kis tulipán a gombon vagy a tárcsán.

A zsebkönyv harmadik fejezete hasznos tanácsokkal látja el a kezdő fotósokat, mire érdemes odafigyelni a különböző helyzetekben, míg a függelék hasznos táblázatai segíthetnek megtalálni az ideális beállításokat.

A könyv teljesíti, amit vállal: bevezeti a kezdőket a digitális fényképezés világába – dióhéjnyi információt átadva a fényképezés és a digitális képfeldolgozás szerteágazó világáról.

Weisz Tamás

Kossuth Kiadó, 2004, 154 oldal,
1590 Ft

A bemutatott könyvek megvásárolhatók a PC Magazin könyvesboltban az alábbi címen:

1132 Budapest, Visegrádi utca 11.
Telefon: 350-7144, telefon/fax: 339-8617

PCM magyar Impresszum

» SZERKESZTŐSÉG
Főszerkesztő: Bérces László
Főszerkesztő-helyettes: Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László (Szoftver)
Erdős Márton (Tesztlabor)
Kis Endre (Hírek, Üzlet)
Nagy Zoltán (Hardver, Mobil világ)
Weisz Tamás (Tartalom és forma)
Dudás Zoltán (Kommunikáció, Magyar PC Magazin Online)
Munkatársak: Branyiczky Gábor, Dvorák Bence, Polcz Péter
Tervezőszerkesztő: Varga Balázs
Olvasószerkesztő: Alt Krisztián
Korrektor: Szabó Eszter
Szerkesztőségi asszisztens: Albert Anna
Címlap és lapterv: Varga Balázs

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u. 42–44., I. emelet.
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276 Fax: 350-8004

E-mail címünk: pcmagazin@ipma.hu
Honlapunk: www.pcmagazin.hu

» TERJESZTÉSI ADATOK
A MATESZ 2003. IV. negyedévi gyorsjelentése alapján a terjesztett példányszám 15 158.
Magazinunk e havi száma 17 000 példányban készült.

» KIADÓ
Kiadja a G.F.H. Kft., a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség (MATESZ) tagja.
A kiadásért felel: a kiadó ügyvezetője
Készült az IPMA-Media Kft. közreműködésével.
Ügyvezető igazgató: Ali Mehdi
Lapigazgató: ifj. Ivanov Péter
Titkárság: Horváth Mónika
Tel./fax: 350-8004

» HIRDETÉSFELVÉTEL
IPMA-Service Kft.
Üzletkötők: Czétényi Zsolt (zsolt@ipma.hu)
Czidor Rózsa (rozsa@ipma.hu)
Kálnoki Kis Emese (emese@ipma.hu)
Kurdi Ferenc (ferenc@ipma.hu)
Szabóné Véghelyi Anna (szanna@ipma.hu)
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041

Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella (ogabi@ipma.hu)
Tel./fax: 350-8004

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

» TERJESZTÉS
Terjeszti a Budapesti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénytársaságai.

Terjesztési marketing:
Kerbolt Pál,
Mura Eszter
Telefon: (36-1) 349-4768
E-mail: terjesztes@ipma.hu
Megjelenik havonta,
ára 1496 Ft.
Előfizethető megrendelőlevélben:
IPMA-Service Kft., Budapest.
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768
Előfizetési díj: 5994 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 11 988 Ft (28% kedvezménnyel).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj
negyedévre: 2997 Ft (3 szám),
fél évre: 5994 Ft (6 szám),
egész évre: 11 988 Ft (12 szám).

A tördelés a Magyar PC Magazin szerkesztőségében történik.
Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet. A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

HU ISSN 1588-9289

Hirdetőink

AGENDA AGE 43
ALPHA SONIC 35
CANON B/2
ENTERNET B/4
GAMAXNET 45
GEMOFIS 43
HP 9
IBM 46-48
KESZO 79
KIM SOFT 45
MEDIKER 101
PULSAR 51
RAMIRIS RUBIN 63
SOFT-XTREME 55
TECO 79
TESZTELŐ.HU 26
TOPSOFT B/3
TOSHIBA 79
VTCD 123

Lapunk 2003. I. félévi terjesztett példányszáma a MATESZ® által auditálva 17 977

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

PCM magyar DVD 7.

Tartalom • 2004. július

Novell SUSE

Novell SUSE Linux 9.1 telepíthető alapverzió

Ajánlott víruskeresők magánhasználatra
- Kaspersky Anti-Virus Personal PC Magazin Edition
- Eset NOD32 Antivirus System PC Magazin-kiadás
- VirusBuster PC Magazin-kiadás Linuxra és Windowsra

Alkalmazások és kiegészítőik
- VideoLAN Media Player 0.7.2 – DVD-lejátszó több platformra
- Microsoft-frissítések és -hibajavítások

Honosító Műhely: magyar nyelvű shareware-ek és freeware-ek

Fontosabb újdonságok:
- Agelong Tree 2.31 családfarajzoló
- Gép Elek 1.0.0.25 gépírásoktató
- The Panorama Factory 3.2 panorámakép-készítő

Linux
- 2.6.6-os kernel
- Downloader for X 2.5.0rc4
- Evolution 1.5.8 levelezőkliens
- Flash 7 plug-in Mozillához
- GtkBalls játék
- Grafikus LILO
- LDAPfs – címtárkezelés egyszerűbben
- Frissítések UHU-Linux 1.1.1-hez
- Májusi levelezőlisták

Gyűjtemények, frissítések
- Amigás és OS/2-es válogatás
- SAG tükör: angol nyelvű szótárprogramok

Visszatekintés: kedvenc 150 freeware programunk

Freeware csokor
- ArtRage 1.0 rajzoló digitalizálótáblákhoz
- FreshView 2.2 multimédiás képnéző
- MyUninstaller 1.20 informatív programeltávolító
- Notepad2 1.0.09 – újabb Notepad-utód
- S2kControl 1.20b53 AMD processzorok hűtéséhez
- SharpReader 0.9.4.1 hírolvasó

Szerszámosláda
- A Linux kernel konfigurálása és fordítása
- MyIE2 0.9.26, egy hasznos IE-kiegészítő
- Winamp 5.0 és XMPlay 3.0 zenelejátszók
- ImageJ 1.32h képfeldolgozó program Javában

Játékok, játékdemók
- Codename Gordon – Half-Life-függőknek
- Cube – FPS több platformra
- Maniac Mansion Deluxe – kalandjáték új ruhában
- Super Mario 3: Mario Forever – a klasszikus Windowsra
- Ground Control II: Operation Exodus demó
- Soldiers: Heroes of World War II demó
- Thief: Deadly Shadows demó

Bemutatók, próbaverziók
- Steganos Internet Anonym Pro 6.0.8 próbaverzió
- Steganos Security Suite 6.0.4 próbaverzió
- Xara X¹ próbaverzió
- InCash számlázóprogram demó
- PROFI ügyviteli programok demója

Scene compók: Breakpoint 2004 válogatás • Mozielőzetes • DVD-ajánló • DVD-kereső • Segédlet DVD-nk kezeléséhez • A Sulinet Expressz teljes cég-, termék- és boltadatbázisa • Kiegészítők cikkeinkhez • Vigyázz!naplóm

Következő számunk 2004. július 28-tól kapható az újságárusoknál.

ELŐZETES

Építsünk néma PC-t!

Manapság, amikor a PC-t sok otthonban nemcsak munkaeszközként használják, hanem az a legfőbb multimédiás szórakoztatóelektronikai berendezés is, egyre fontosabb lett a zaj problémája. Ezért már a gyártó cégek is egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek arra, hogy csendes gépeket, például barebone konfigurációkat építsenek. Ha azonban valaki nem elégszik meg ezek teljesítményével, jön a barkácsolás. Ehhez adunk tanácsokat, javasolunk alkatrészeket.

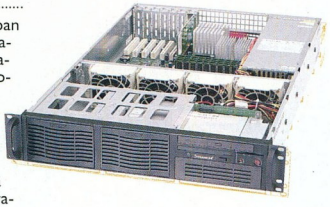

Csináljunk CD-ről futó Windowst!

Mi is a Bart's Preinstalled Environment, azaz röviden BartPE? Nem egy boot-CD, nem is rendszermentő lemez, hanem a rendszerlemez, ráadásul nem egy kalóz Windows-kópiából átszerkesztett buheraprogram! Ezt a lemezt mi magunk fogjuk elkészíteni az otthon megtalálható és legálisan aktiválva használt Windows XP telepítő CD felhasználásával.

Ingyenes webszerverek tesztje

Ma már egy kisebb, néhány főt alkalmazó cég is fontosnak érzi, hogy jelen legyen a világhálón, vagy hogy intranettel tegye hatékonyabbá dolgozói munkáját. Sokféle módja adódik erre, de ha úgy döntene, hogy saját webszervert épít, akkor bizony mélyen a kasszába kell nyúlnia. És persze a legnagyobb kiadást közel sem a hardver, sokkal inkább a szoftverek jelentik. Vagy mégsem?

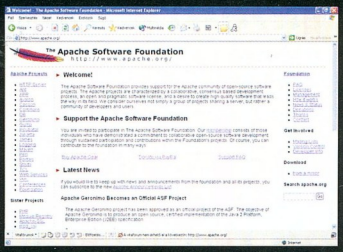

További témáink

Milyen házat vegyek?

Bizonyára mindenkiben él egy kép arról, hogy milyen is lenne az ideális otthon, és pénztárcája vastagságának függvényében törekszik ennek létrehozására. Nos, a PC-k otthonáról is élnek a felhasználókban ideák: legyen tágas, könnyen szerelhető, rendezett, jól hűthető, esetleg illeszkedjen a lakás berendezéséhez... Tesztünkben az ideális PC-lakást keressük.

Fényképezőgépek – még egyszer

Jelen számunkban megvizsgáltuk a digitális fényképezőgépek alsó kategóriáját. Mint láttuk, bizony már 50-60 ezer forintért is kapunk egy elfogadható kattintgatót. De ha valaki többre vágyna... Tesztünkben egy árkategóriával feljebb lépünk.

Földhivatalok a neten

A közigazgatás egyik olyan intézménye, ahova elkerülhetetlenül el kell mennünk egyszer-kétszer, a földhivatal. Előre félünk a kígyózó soroktól, a tömegtől és az órákig tartó sorbanállástól. Szerencsére az e-közigazgatás ezt a hivatalt is elérte, és ezáltal a sorban állás akár a múlté is lehet...

Térfrekvenciák, de csak diszkréten!

Hollywoodi történetekből ismerős jelenet, amikor az ügyeletes komputerguru egy szuperszoftverrel kinagyít egy felismerhetetlen részletet egy elmosódott fényképből. A valóságban nincsenek ilyen csodás képjavító módszerek. Ha egy képről hiányzik valamilyen információ, akkor azt semmilyen szoftverrel nem lehet előcsalni belőle. Előfordul azonban, hogy az információ rajta van a képen, csak éppen különféle zavarok, az optikai leképezés hibái, a bemozdulás elfedi a szemünk elől. És akkor jön a Fourier-transzformáció...

Albumkészítő műhely

A digitális fényképezőgépek számának rohamos növekedésével megindult a képek „tömeggyártása". Az elkészült alkotások élvezhető nézegetéséhez több lehetőség is adott: képet készítünk vagy készíttetünk belőlük, vagy egyszerűen csak a számítógép monitorán nézegetjük őket. Utóbbi esetben használhatunk egy szimpla képnézőt vagy abban egy diabemutatót – mondjuk egy olyant, melyet Javában készítettek.

AZ AKTUALITÁSOKBÓL EREDŐ VÁLTOZTATÁSOK JOGÁT A SZERKESZTŐSÉG FENNTARTJA.

TOPINFO®

Y2K GARANCIA

Integrált Vállalatirányítási Rendszer

Pénzügy-számvitel-tervezés
Kereskedelem és logisztika
Tárgyieszköz és beruházás
Humánpolitika
Vezetői információ, controlling

Windows NT, Windows 9x, Novell, Unix környezetben,
ORACLE, Ms-SQL adatbáziskezelővel, egy gépen is.

"A győztes kombinánció"

TOPSOFT Rendszerház Rt.
1027. Budapest, Kapás u. 11-15
tel: 457-9200, fax: 457-9201
homepage: www.topsoft.hu
e-mail: sales@topsoft.hu

"A jelen filozófiája,
a jövő technológiája"

Vannak alkalmak, amikor jó, ha magunk vagyunk.

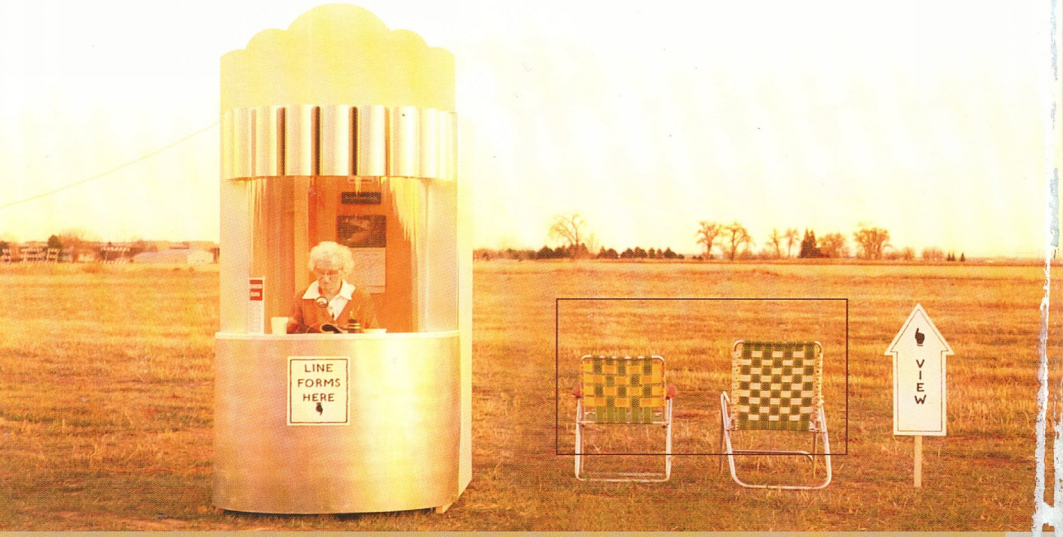

De van, amikor az a fontos, hogy többen legyünk!

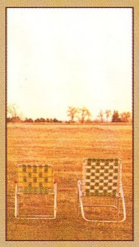

Olyan akciót indítottunk Invitel szolgáltatási területen, ahol az EnterNet ADSL-t használók maguk csökkenthetik ADSL előfizetésük havidíját!
A csökkenés mértéke az első ezer akciós ADSL megrendelő részére, minden Invitel területen kötött ADSL szerződés után 2 Ft. Az elérhető maximum kedvezmény 4.000 Ft!
Így Invitel területen minél többen kötnek szerződést az EnterNet ADSL csomagok bármelyike közül, annál olcsóbb lesz minden egyes akciós, nem fix havi díjas ADSL csomagot használó havi díja a szerződés futamideje alatt!

enternet.hu

enternet
INTERNET MINDENHOL